

Dagsorden til møde i Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

**Mødetidspunkt 02-03-2022 17:00
Mødeafholdelse Rådhuset, lokale D**

Indholdsfortegnelse

Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

02-03-2022 17:00

1 [Åben] Introduktion til kultur-, unge- og fritidsområdet	3
2 [Åben] Fastlæggelse af flerårige mål for Kultur-, Unge og Fritidsudvalget	4
3 [Åben] Kvartalsrapportering Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021.....	6
4 [Åben] Meddelelser og eventuelt.....	7
5 [Åben] Underskrift	8

1 [Åben] Introduktion til kultur-, unge- og fritidsområdet

Sags ID: EMN-2022-01207

Resumé

Nedenfor gives en kort præsentation af vision, mål og centrale politikker på kultur-, unge- og fritidsområdet, og der henvises til centrale dokumenter, som kan give indblik i ressortområdet.

Baggrund

Arbejdet og indsatserne på Kultur-, unge- og fritidsområdet er styret af en række overordnede politikker, hvis visioner og fokusområder sætter retningen.

Samlet set kendetegnes området af et tæt samarbejde med en lang række aktører, herunder en bred vifte af decentrale og selvejende institutioner, foreninger, frivillige og aktive borgere. Borgerinddragelse og tværgående samarbejde er af afgørende betydning for, at Kultur, Unge og Fritid kan realisere de politiske mål og udvikle områderne til glæde for borgerne.

Kultur

Gentofte Kommune er kendetegnet ved et rigt og mangfoldigt kulturtilbud, som henvender sig til borgere i alle aldre og imødekommer forventningerne om kvalitet, alsidighed og tilgængelighed.

Gentofte Kommune har en kulturpolitik [Sammen om Kulturen](#), som blev udarbejdet af et opgaveudvalg og vedtaget af Kommunalbestyrelsen i 2018. Kulturpolitikens vision er: Kultur binder os sammen og er en del af hverdagen. Vores kulturliv udvikler fællesskaber og er præget af virkelyst, dannelse og mangfoldighed. Kulturpolitikken har fire kerneværdier, der skaber retningen i Gentoftes kulturpolitik: fællesskab, virkelyst, dannelse og mangfoldighed.

For en status på kulturområdet og arbejdet med at realisere kulturpolitikken, se følgende (alle vedlagt som bilag):

- Statusrapport KULTUR 2020-2021
- Tillæg til statusrapport KULTUR 2020-2021

Unge

Ungeområdet har to hovedopgaver: Den tværgående ungeindsats, som skal bidrage til at virkeliggøre [EN UNG POLITIK](#) til gavn for alle kommunens unge i alderen 13-25 år, og fritidstilbud til unge, der skal bidrage til at alle unge har mulighed for at være en del af rummelige fællesskaber, hvor den enkelte bliver set, hørt og respekteret.

EN UNG POLITIK blev formuleret i et opgaveudvalg og vedtaget af Kommunalbestyrelsen i 2016. Politikken blev til via en bred inddragelse af unge med forskellige baggrunde og en lang række fageksperter. EN UNG POLITIK består af fem pejlemærker for et godt ungeliv, hvor alle unge trives og får den bedste start på uddannelse, arbejdsliv og et godt voksenliv: Stå stærkt, Fri fremtid, Forskellige sammen, Alle i tale og Ingen alene.

For beskrivelse af arbejdet med at realisere EN UNG POLITIK se følgende (alle vedlagt som bilag):

- EN UNG POLITIK statusrapport 2018-2020
- Tillæg til statusrapport for EN UNG POLITIK 2018-2020
- Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune udarbejdet af Center for ungdomsforskning (Cefu)

Idræt og Fritid

Idræt og Fritid arbejder for at udvikle attraktive og varierede idræts- og fritidstilbud til alle borgere i Gentofte Kommune samt tilbyde gode faciliteter og vilkår for både foreningsbaseret og selvorganiseret idræt.

Idræts- og fritidsområdet har to politikker:

[Gentofte i Bevægelse - Idræts- og Bevægelsespolitik 2017-2029](#), som blev formuleret i et opgaveudvalg og vedtaget af Kommunalbestyrelsen i 2017. Visionen er: Vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle. Sammen arbejder vi for et levende, ambitiøst og mangfoldigt idrætsliv i gode rammer. Det arbejdes der med inden for fem områder: Et mangfoldigt idrætsliv, Faciliteter og byrum, Foreningsidræt, Talentudvikling og Eliteidræt og Partnerskaber.

[Et aktivt og varieret fritidsliv for alle - Gentofte Kommunes Folkeoplysningspolitik](#)

Gentofte Kommunes folkeoplysningspolitik gælder for årene 2012-2024. Visionen er at:

- sikre, at alle borgere har mulighed for at deltage i aktiviteter, der fremmer oplevelsen af fællesskab og medborgerskab og bidrager til demokratiforståelse,
- sikre et mangfoldigt folkeoplysningsmiljø, der rummer gode faciliteter og vilkår for både foreninger, aftenskoler og selvorganiserede aktiviteter,
- skabe folkeoplysning, der understøtter og opfordrer til udvikling af nye ideer, tilbud og foreninger.

For beskrivelse af arbejdet med at realisere idræts- og bevægelsespolitikken se følgende (alle vedlagt som bilag):

- Statusrapport Fritid 2021
- Tillæg til statusrapport FRITID 2021
- Evaluering af idræts- og bevægelsespolitikken udarbejdet af Idrættens Analyseinstitut (IDAN) i 2021

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget:

At introduktion til kultur-, unge- og fritidsområdet tages til efterretning.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Statusrapport KULTUR 2020 -2021 (4395231 - EMN-2022-01207)
2. Tillæg til Statusrapport KULTUR 2020-2021 (4395323 - EMN-2022-01207)
3. Status på EN UNG POLITIK 2018 - 2020 - rapport (4395230 - EMN-2022-01207)
4. Tillæg til status på EN UNG POLITIK 2018-2020 (4395372 - EMN-2022-01207)
5. UNGDOMSPROFIL 2020 - GENTOFTE KOMMUNE 4. FEB. 2021 (4395228 - EMN-2022-01207)
6. Statusrapport Fritid 2021 (4395229 - EMN-2022-01207)
7. Tillæg til statusrapport Fritid 2021 (4395475 - EMN-2022-01207)
8. Status på idræts- og bevægelsespolitikken (4395227 - EMN-2022-01207)

2 [Åben] Fastlæggelse af flerårige mål for Kultur-, Unge og Fritidsudvalget

Resumé

De stående udvalg skal jf. styrelsesvedtægten fastlægge flerårige mål for deres områder. Forvaltningen fremlægger hermed forslag til mål til inspiration for Kultur-, Unge og Fritidsudvalget med henblik på, at udvalget drøfter og udvælger, hvilke mål forvaltningen skal arbejde videre med og fremlægge til udvalgets endelige beslutning på Kultur-, Unge og Fritidsudvalgets møde den 8. juni 2022.

Baggrund

Med virkning fra 1. januar 2022 vedtog Kommunalbestyrelsen enstemmigt at ændre styrelsesvedtægten for Gentofte Kommune på Kommunalbestyrelsens møder den 29. november 2021, dagsordenens punkt 8, og den 6. december 2021, dagsordenens punkt 2. En af ændringerne var, at Økonomiudvalget og de stående udvalg (bortset fra Byplanudvalget), som led i at de på Kommunalbestyrelsens vegne skal sikre en tværgående helhedsorienteret og langsigtet udvikling af deres ressortområder gennem politikudvikling og opfølgning på de vedtagne politikker, skal fastsætte flerårige mål for deres ressortområder.

I kommunens politikker, strategier og planer findes en lang række mål, som er vedtaget af Kommunalbestyrelsen, og som administrationen arbejder efter. Med henblik på at prioritere, hvilke mål, der skal udgøre den primære dagsorden for Kultur-, Unge og Fritidsudvalget i valgperioden, foreslås det, at udvalget drøfter og udvælger et antal mål med særlig betydning for udvikling af udvalgets ressortområde.

Budget 2022 og budgetterne for de kommende år er en bindende ramme for de mål, der kan fastsættes.

Forvaltningen har på baggrund af de eksisterende politikker, strategier og planer til inspiration udarbejdet vedlagte ideer til mål. For hvert mål er der givet eksempler på målepunkter og mulige målemetoder. Det er tanken, at udvalget først tager stilling til disse på møderne i 2. kvartal. Det foreslås, at udvalget drøfter og udvælger et antal mål, som forvaltningen derefter med afsæt i drøftelsen på udvalgsrådet færdigbearbejder med henblik på fremlæggelse til endelig beslutning på udvalgsrådet den 8. juni 2022.

Indstilling

Børn, Unge, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget:

At udvælge et antal mål til videre bearbejdning med henblik på fremlæggelse til endelig beslutning på udvalgsrådet den 8. juni 2022.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Fireårige mål KUF (4382852 - EMN-2022-00615)

3 [Åben] Kvartalsrapportering Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021

Sags ID: EMN-2021-07879

Resumé

Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget gives en Kvartalsrapportering for Kultur, Unge og Fritid for 4. kvartal 2021 (bilag 1) og opfølgning på tidligere opgaveudvalg (bilag 2).

Baggrund

Kulturområdet

Der er indgået en etårig driftsaftale med Gentofte Kino, som modtager et driftstilskud på 500.000 kr. i 2022.

På bibliotekerne blev Bogmessen afholdt som Bogdage over to dage. Det samlede publikumstal for Gentofte Bogdage er opgjort til 2.100.

Ungeområdet

Vidensfestivalen Gentænk løb af stablen for tredje gang. Den blev afholdt den 1. og 2. november. Omkring 900 unge var fordelt på fem scener med talks, workshops og debatter i Byens Hus under overskriften "De unges stemme".

I november blev der også afholdt partnerskabsmøde i kommunens partnerskab med ungdomsuddannelserne omkring unges sundhed og trivsel.

Fritidsområdet:

Under Covid-19 har mange borgere fået deres fysiske aktivitet via vandreture. For at inspirere til den fortsatte oplevelse af Gentofte Kommune til fods, har Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid oprettet seks forskellige ruteforslag. Ruterne er udformet i samarbejde med Dansk Vandrelaug og Gentofte Lokalhistoriske Forening. Der er vandreture i varierende længde fra 2 km til 6 km.

Den. 9. november blev det årlige Rådhusmøde for nuværende og kommende spejderledere i rådhusalen afholdt. Rådhusmødet har til formål at skabe netværk på tværs af spejdergrupperne i kommunen. Til Rådhusmødet deltog 55 spejderledere, som alle blev inspireret med input og nye erfaringer til deres hverdag.

Kvartalsrapporten indeholder ikke en økonomisk status. Regnskabsafslutningen foregår frem til primo februar. Foreløbigt regnskab er blevet behandlet af Økonomiudvalget på møde d. 21. februar 2022.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget:

At tage Kvartalsrapporteringen for 4. kvartal 2021 til efterretning

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Kvartalsrapport Kultur,- Unge- og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021 (4393922 - EMN-2021-07879)
2. Opfølgning på tidligere opgaveudvalget Kultur, Unge og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021 (4386456 - EMN-2021-07879)

4 [Åben] Meddelelser og eventuelt

Sags ID: EMN-2022-00190

Resumé

Udvalget orienteres om begivenheder, kommende møder og arrangementer relateret til kultur, unge og fritidsområdet.

Baggrund

Årsplan for Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget 2. kvartal 2022 - 1. kvartal 2023

Årsplan for Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget giver udvalgets medlemmer mulighed for løbende at prioritere emner til behandling.

Årsplanen viser forventede sager til behandling på udvalgets kommende fire møder.

Årsplanens formål er at være med til at sikre:

- At udvalget når gennem sit ressortområde på et vist niveau i løbet af et år
- At der kan koordineres på tværs af udvalgene
- At de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ikke sidder i udvalget, har indblik i, hvad der forventes drøftet på udvalgmøderne

Årsplanen opdateres hvert kvartal.

Se bilag, Årsplan for Kultur-, Unge- og Fritidsudvalgets 2. kvartal 2022 - 1. kvartal 2023

Senest opdaterede version gøres tilgængelig på Politikerportalen efter udvalgets behandling af den.

Borgermøde om skulpturprojekt i Vangede afholdes den 31. marts kl. 19-20 på Vangede Bibliotek

En gruppe borgere og interessenter står bag et forslag om etablering af en stor skulptur af Kenn André Stilling til minde om den danske forfatter og musiker Benny Andersen i Nymosen. Benny Andersen (1929-2018) er født og opvokset i Vangede. Gentofte Kommune afholder et åbent borgermøde for at afdække borgernes holdning til værkets udformning og placering den 31. marts kl. 19-20 på Vangede Bibliotek.

Efterfølgende drøftes sagen på et fællesmøde for Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget, Klima-, Miljø- og Teknikudvalget samt Byplansudvalget, som efterfølgende anbefaler til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen om borgergruppen kan påbegynde arbejdet med at tilvejebringe finansieringen til etablering af værket baseret på Gentofte Kommunes opbakning til udformning, placering samt drift- og vedligeholdelse.

Invitation fra Experimentarium

Anne Hjorth er i sin rolle af formand for Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget blevet kontaktet af direktøren for Experimentarium, Kim Herlev, hvor han inviterer udvalget til en rundvisning og et oplæg til styrket samarbejde mellem Gentofte Kommune og Experimentarium. Hvis der er stemning for at deltage i et sådant møde, vil forvaltningen komme med et par datoforslag.

Indstilling

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indstiller

Til Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget:

At orienteringen tages til efterretning.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Årsplan for KUF for 2. kvartal 2022 til 1. kvartal 2023 (4397463 - EMN-2015-13542)

5 [Åben] Underskrift

Sags ID: EMN-2022-01323

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

Dokument Navn:	Statusrapport KULTUR 2020 -2021.pdf
Dokument Titel:	Statusrapport KULTUR 2020 -2021
Dokument ID:	4395231
Placering:	Emnesager/Introduktion til kultur-, unge- og fritidsområdet 2022/Dokumenter
Dagsordens titel	Introduktion til kultur-, unge- og fritidsområdet
Dagsordenspunkt nr	1
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	8

Statusrapport

KULTUR 2020 - 2021

INDHOLD

INTRODUKTION	4
KULTURPOLITIKKEN - SKABER RETNING	4
OPGAVEUDVALGENE - KONKRETISERER POLITIKKEN	4
<i>'Byens Hus – vi skaber sammen'</i>	4
<i>Bibliotekernes udvikling som lokale kulturhuse</i>	6
ANLÆG AF SYNlighed OG KENDSKAB	7
GENTOFTE BIBLIOTEKERNE	8
<i>Digital acceleration</i>	8
<i>Fokus på digitale samlinger</i>	9
<i>Nye formidlingsformater for arrangementsvirksomhed</i>	11
<i>Centralbiblioteket</i>	12
<i>Bogbørserne</i>	12
TRANEN	13
GENTOFTE LOKALARKIV	14
GARDERHØJFORTET	14
BYENS HUS	15
KULTURSKOLERNE	16
DRAMASKOLEN	16
BILLEDASKOLEN	16
FORFATTERSKOLEN	16
KUNSTCUBATOR	16
ATELIER G / SCENE G	17
STORY OF MY LIFE – ET MODELFORSGØG PÅ KULTURSKOLERNE	17
KULTURPAKKERNE	18
MUSIKBUNKEREN	19
BØRNE- OG UNGEKULTUR	20
BØRNEKULTURPULJEN	20
AKTIV FERIE FOR BØRN OG UNGE	21
EKSTERNE LÆRINGSMILJØER	22
SKOLESAMARBEJDE OG UNDERVISNING	22
TVÆRGÅENDE INDSATSER:	23
KULTURKLUB GENTOFTE	23
STIMULI TIL OPLEVELSESINDUSTRIEN – OG TIL DE ÆLDRE OG UDSATTE	23
KULTURPULJEN	24
FESTIVALER OG KULTUREVENTS	25
KULTURMØDET	25
KULTUR & FESTDAGE	25
GENTOFTE GADETEATERFESTIVAL	26
GOLDEN DAYS	26
GENTOFTE NATTEN	27

HÆDER OG PRISER.....	28
INITIATIVPRISEN.....	28
KULTURPRISEN	28
GENTOFTEKUNSTNEREN	28
INSTITUTIONER MED DRIFTSTILSKUD FRA GENTOFTE KOMMUNE.....	29
GENTOFTE MUSIKSKOLE.....	29
ØREGAARD MUSEUM.....	30
BELLEVUE TEATRET	31
GENTOFTE KINO	32
FORDELING AF KULTURENS ØKONOMI 2022 - 2025	33
SUPPLERENDE KULTURSTØTTE I 2021	33
OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER	34
<i>Flere digitale ressourcer.....</i>	<i>34</i>
<i>Kultur til Børn og unge.....</i>	<i>35</i>
<i>Øget synlighed</i>	<i>35</i>
<i>Fokus på bæredygtighed.....</i>	<i>35</i>
ORGANISATIONS DIAGRAM	36
COVID-19 – TIDSLINJE FOR KULTUR/GENTOFTE KOMMUNE	37

Forsidefoto: Øregaard Museum, efteråret 2021

INTRODUKTION

Denne statusrapport for kulturområdet i Gentofte Kommune giver en kort afrapportering på områdets aktiviteter i perioden 1. januar 2020 til 30. september 2021 i tekst og tal. Den overordnede ramme er kulturpolitikken *Sammen om kulturen*, som blev udarbejdet af et opgaveudvalg og vedtaget i juni 2018. Rapporten giver et overblik over, hvordan områdets institutioner, indsatser og tværgående initiativer samlet set arbejder med kulturpolitikken som pejlemærke.

Covid-19-pandemien har sat et stort aftryk på hele kulturområdet: Nedlukninger, forsamlingslofter og coronapas har gjort massivt indhug i både antallet af tilbud og deltagere; og Covid-19 har præget området i stort set hele afrapporteringens periode: Fra marts 2020, hvor de første restriktioner satte ind, til september 2021, hvor de sidste restriktioner blev fjernet. Undtagelsestilstanden har til gengæld skabt nye vaner, indsigter og opmærksomhedspunkter, som er centrale i det følgende.

En tidslinje indsat sidst i denne rapport giver et overblik over Covid-19-forløbet.

KULTURPOLITIKKEN - SKABER RETNING

Gentofte Kommunes Kulturpolitik, *Sammen om kulturen*, der blev udarbejdet af et opgaveudvalg med inddragelse af op mod 400 borgere og vedtaget af Kommunalbestyrelsen i juni 2018, har sat den overordnede retning i perioden. *Sammen om kulturen*: [Kulturpolitik - Gentofte Kommune](#).

Visionen lyder:

Sammen om kulturen - Kultur binder os sammen og er en del af hverdagen. Vores kulturliv udvikler fællesskaber og er præget af virkelyst, dannelse og mangfoldighed.

De fire bærende værdier - fællesskab, virkelyst, dannelse og mangfoldighed – forårsagede ikke nybrud i kulturområdets virke og drift, men værdierne er blevet hegnsplæ i forhold til nye indsatser, ikke mindst opgaveudvalgene.

OPGAVEUDVALGENE - KONKRETISERER POLITIKKEN

To opgaveudvalg, som placerer sig i naturlig forlængelse af kulturpolitikken, er i perioden blevet færdige: Det er *Byens Hus – vi skaber sammen* samt *Bibliotekernes videre udvikling som lokale kulturhuse*.

'BYENS HUS – VI SKABER SAMMEN'

I arbejdet med at formulere kulturpolitikken blev det klart, at der var stor efterspørgsel efter lokaler og faciliteter, der kan bruges frit af foreninger og som ramme for mere midlertidige initiativer. Derfor blev der taget godt imod et nyt opgaveudvalg, der skulle arbejde med at konkretisere den vision for Byens Hus, som Kommunalbestyrelsen formulerede.

Den lyder:

- Byens Hus skal danne rammen om fællesskaber og gode oplevelser: Her mødes mennesker om fælles interesser på tværs af samfundslag, alder, kultur og religion
- Byens Hus skal understøtte borgernes initiativer og virkelyst: Læring og formidling er i fokus til gavn for kommunens borgere i alle aldersgrupper
- I Byens Hus tør vi gøre tingene på nye måder: Her skabes og udvikles fællesskaber på tværs af traditionelle skel mellem foreninger, private aktører, borgere, frivillige og kommune

Opgaveudvalget arbejdede fra april 2019 til januar 2020, og i februar 2020 vedtog Kommunalbestyrelsen udvalgets anbefalinger om, at 'Byens Hus - vi skaber sammen' skal drives af borgere og kommune i fællesskab.

Opgaveudvalget anbefalede følgende principper for daglig drift og brug:

- Her er rum til kernebrugere, faste brugere og ad hoc-brugere
- Her er forskellige vilkår for forskellige rum
- I Byens Hus, vi skaber sammen, skaber vi sammen
- Her praktiseres frivillighed og fællesskab
- Fælles brug betyder fælles ansvar

Efter at opgaveudvalget havde konkretiseret visionerne for Byens Hus i anbefalinger til organisering, principper for daglig drift og brug vedtog Gentofte Kommune i forbindelse med budgettet for 2021 -2022 at afsætte et samlet beløb på 6 mio. kr. til forbedringer i Byens Hus, fordelt med 3 mio. kr. i 2021 og 3,0 mio. kr. 2022, så det fremover kan danne ramme om borgernes initiativer og virkelyst og være et sted, hvor fællesskaber, læring og formidling er i fokus (se yderligere om Byens Hus under institutioner med driftstilskud nedenfor). Der blev ikke afsat driftsmidler til Byens Hus.

Foto: Foreningen Teater Globen med forestillingen Mens vi venter under Kultur & Festdage 2021

BIBLIOTEKERNES UDVIKLING SOM LOKALE KULTURHUSE

Gentofte Bibliotekerne har igennem mange år været drevet som lokale kulturhuse – helt på linje med biblioteksudviklingen nationalt. Dvs. at kulturarrangementer, udstillingsaktiviteter, frivilligt arrangerede aktiviteter, rådgivningsfunktioner mm. udgør et program, som supplerer det 'klassiske' bibliotek med fokus på materialeudlån.

Med både kulturpolitikens kerneværdier samt Byens Hus som lokalt kulturhus for særligt fællesskaber og virkelyst lå det i naturlig forlængelse at drøfte og konkretisere, hvilken udviklingsretning Gentofte Bibliotekerne skal tage.

Kommunalbestyrelsen nedsatte et opgaveudvalg om netop bibliotekernes udvikling som lokale kulturhuse og udvalget indledte arbejdet i 4. kvartal 2020. Arbejdet blev afsluttet i oktober 2021. Udover at formulere forslag til en ny samlet retning for bibliotekernes udvikling, var det opgaveudvalgets opgave at:

- Have fokus på hvordan forskellige generationer møder bibliotekerne i deres hverdagsliv.
- Formulere hvad der kendetegner det gode kulturhus inden for rammerne af Gentofte Bibliotekerne.
- Formulere udviklingsretningen for forholdet mellem hovedbiblioteket og de fem bydelsbiblioteker.
- Komme med idéer til, hvilke typer af aktiviteter på biblioteket, der kan bidrage til at understøtte fællesskab, dannelse, virkelyst og mangfoldighed i lokalområderne i Gentofte Kommune.
- Komme med anbefalinger til, hvordan der samskabes bedst muligt med borgerne på bibliotekerne.

Anbefalingerne var ikke vedtaget af Kommunalbestyrelsen ved redaktionens afslutning, men det ventes, at den nye udviklingsretning vil løbe ad forholdsvis velkendte spor – Gentoftes borgere er overordnet set godt tilfredse med deres bibliotekstilbud. En ny vision er formuleret med udgangspunkt i både Gentoftes Kulturpolitik og Biblioteksloven, og lyder således:

Vision: Udvikling af Gentofte Bibliotekerne

Gentofte Bibliotekerne er kulturhuse, som er en synlig del af hverdagen og skaber lokal værdi. Gentofte Bibliotekerne udvikler fællesskaber og skaber mulighed for virkelyst, dannelse og mangfoldighed ved at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet. Litteratur og viden er kernen, og Gentofte Bibliotekerne arbejder bredt med forskellige kulturelle udtryk.

Visionen uddybes med en række principper baseret på visionens – og kulturpolitikens – værende værdier. På baggrund af udviklingsretningen peger opgaveudvalget på tre konkrete udviklingspunkter, som bibliotekerne skal udvikle konkrete indsatser på:

- Unge skal have bedre mulighed for at anvende Gentofte Bibliotekerne i deres fritid.
- Synligheden af Gentofte Bibliotekernes tilbud skal øges.
- Samskabelsen mellem Gentofte Bibliotekerne og borgerne skal på dagsordenen lokalt på hvert bibliotek.

ANLÆG AF SYNLIGHED OG KENDSKAB

I forlængelse af Kulturpolitikken blev der vedtaget en anlægsbevilling på 2 mio. kr. på budget 2019-2020 til at øge synlighed og kendskab til kulturtilbud i Gentofte. Et projekt – i daglige tale Synlighedsprojektet – er igangsat og en undersøgelse af borgernes hverdagsliv med fokus på kulturvaner ligger til grund for arbejdet (LINK: [Kultur i hverdagen – indsigter og anbefalinger, kulturvaneundersøgelse oktober 2019](#)).

Der er i perioden bl.a. arbejdet med at styrke det efterspurgte overblik ved at udvide kendskab til og sammenhæng mellem Gentofte Kommunes kanaler. Projektet har således også haft en kobling til centrale projekter, Gentofte Kommunes nye designlinje og nye hjemmeside, gentofte.dk.

- Synlig og tydelig kommunikation i kommunens linje – fx ved redesign af visuel identitet på de store festivaler, Kultur & Festdage og GentofteNatten, på Kulturklub Gentofte samt på plakater.
- Visuel identitet for Kulturskolerne, som skaber mulighed for, at de kan fremstå tydeligere og enklere at afkode.
- I forhold til gentofte.dk er områdets præsentation skærpet, og en ny arrangementskalender er udviklet.
- Redaktionelt er kanaler som Gentofte Lige Nu, Kulturklub og arrangementskalender tænkt sammen og kan nu betragtes som et samlet kredsløb. Hvor det er muligt henviser de til hinanden.

Undersøgelsen af borgernes hverdagsliv viste, at trykte, bredt distribuerede materialer sammen med lokalavis, synlighed i byrum, reminders på mail og sms samt delbart indhold på sociale medier er hovedkanaler for borgerne. I forhold til dette, og med udgangspunkt i Gentofte Kommunes princip om, at foretrække digitale platforme, er følgende initiativer sket:

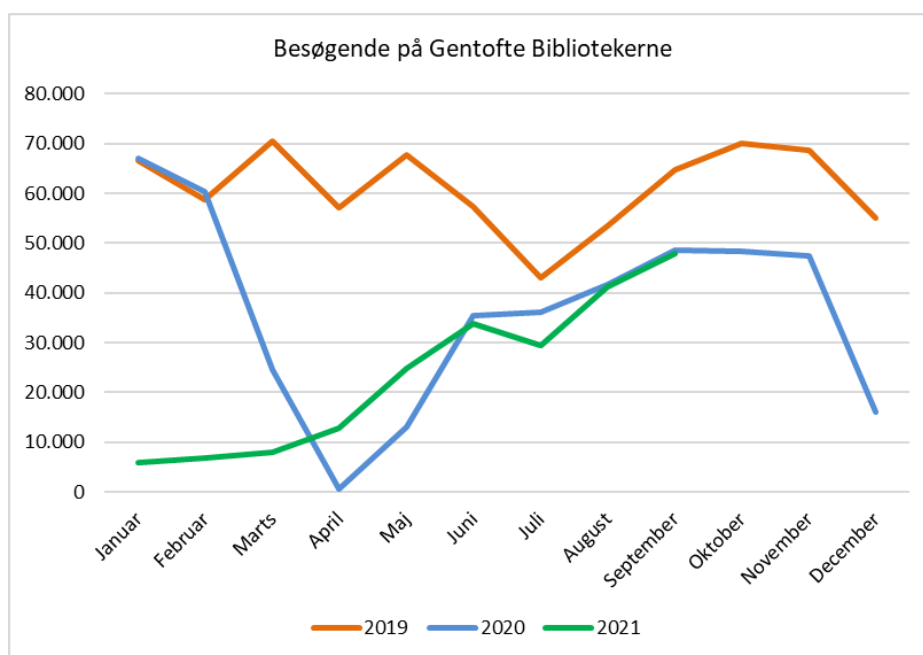
- Gentofte Lige Nus kulturkalender blev testet som selvstændig trykt og distribueret kalender – en 'køleskabskalender'. Den udkom to gange i efteråret 2020, herefter nedlagt pga. Covid-19. Genoptagelse overvejes.
- Kampagneaktivitet: Der er arbejdet med kampagner for bl.a. Kulturklub Gentofte samt arrangementskalenderen i byrum i ferieperioder – når der ikke er aktuelle events på plakaten.
- Der er indkøbt og ophængt tre digitale infoskærme på Gentofte Hovedbibliotek – de er enkle at betjene, og de kommende måneder skal yderligere placeringer fastlægges.
- Der er indkøbt og opstillet 20 nye gadepyloner med indfarvet fod og ramme i Gentofte Kommunes farve schwatzgrau.
- Der er udarbejdet et katalog til ansøgere til Kulturpuljen, som guider til simpel PR-aktivitet.
- En pixi-version af undersøgelsen af borgernes kulturvaner er sendt til relevante kulturinstitutioner og kulturmedarbejdere, der således har mulighed for at integrere anbefalinger i deres arbejde. Også kommunens kulturledere har gennemgået undersøgelsen i Kulturklubben.

GENTOFTE BIBLIOTEKERNE

Gentofte bibliotekerne består af seks biblioteker. Ved siden af Hovedbiblioteket drejer det sig om Vangede, Dyssegaard, Gentoftegade, Jægersborg og Ordrup. Gentofte Bibliotekerne er *Centralbibliotek for Region Hovedstaden*, et af landets kun seks centralbiblioteker; og Hovedbiblioteket huser desuden *Tranen – Rum For Samtidskunst* samt *Gentofte Lokalarkiv*.

BESØGSTAL FOR GENTOFTE BIBLIOTEKERNE

Gentofte Bibliotekerne er Gentofte Kommunes største kulturinstitution med samlet 438.762 besøgende i 2020. I 2021 har besøgstallet været stigende, men er fortsat ikke på højde med tiden før Covid-19 i 2019, hvor Gentofte Bibliotekerne havde 732.918 besøgende.

DIGITAL ACCELERATION

Digitalisering har været et fokusområde i mange år i Gentofte Bibliotekerne. Men med Covid-19-pandemien er borgernes kendskab til, forventninger til og brug af det digitale bibliotek accelereret kraftigt.

Digitaliseringen rummer tre aspekter, som er særligt relevante i lyset af pandemien:

- 1) Stejl stigning i brugen af bibliotekernes digitale samling af e-bøger, lydbøger, streamingtjenester, aviser, magasiner mm.
- 2) Stillingtagen til nye, digitale formidlingsformater ifm. kulturelle arrangementer.
- 3) Nye erfaringer ift. Skolesamarbejder.

De tre elementer vil være omdrejningspunkt i afrapporteringen her. Se desuden tidslinjen sidst i rapporten for et overblik over bibliotekernes driftsopgaver og pandemiens indflydelse på dem. Tallet for fysiske besøg er naturligvis påvirket af nedlukninger, forsamlingslofter og den minimerede samfundsaktivitet.

FOKUS PÅ DIGITALE SAMLINGER

Gentofte Bibliotekerne råder over en lang række digitale ressourcer – dvs. materialer, der kan tilgås via apps som eReolen, Filmstriben og digitale magasiner, aviser og artikelsamlinger. I en årrække op til covid-19 har der været stødt stigende tal for brugen – helt i tråd med nationale tendenser og en generel digital vending i borgernes kulturvaner, hvor streamingtjenester fylder mere og mere.

Med pandemi og hjemsendelse løste bibliotekerne i høj grad deres opgaver digitalt – bl.a. ved netop at formidle de mange digitale materialer, folkebiblioteket har og stiller til rådighed for borgerne. Relevansen var klar, og efterspørgsel og brug fulgte med; under pandemien var der anledning til at lære det digitale bibliotek at kende – forvaltningen ser ikke en boble, men en blivende tendens og at pandemien har accelereret en allerede igangsat udvikling af digitalt biblioteksbrug.

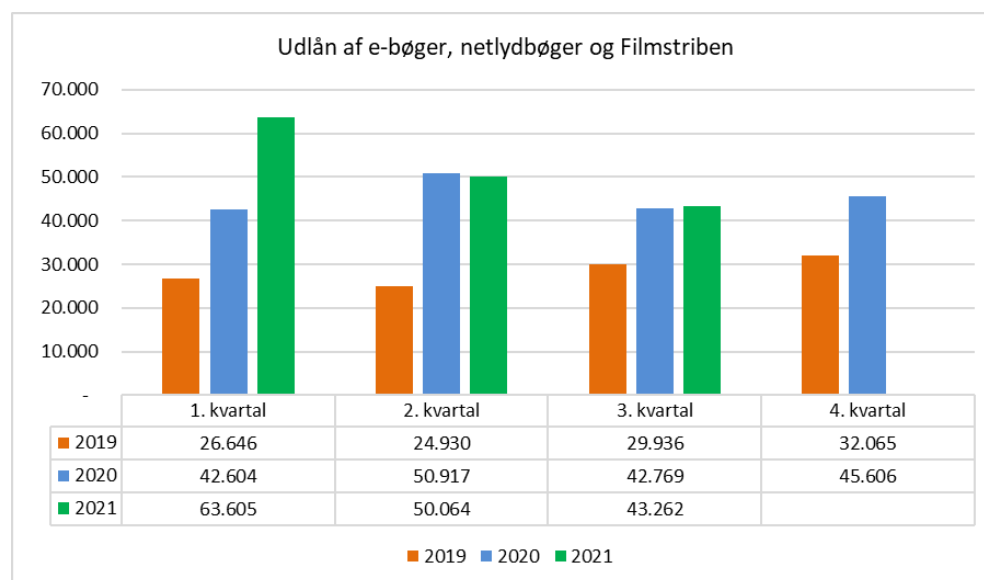
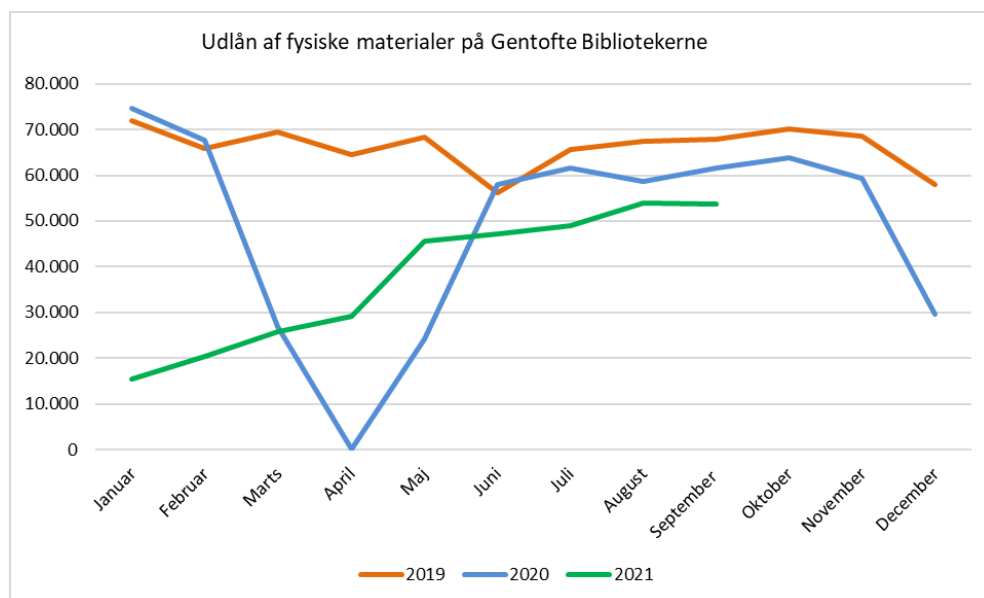
Samtidig er forventningen, at udlånet af fysiske materialer vil finde tilbage til niveauet før pandemien. Det kan kalde på en justering af bibliotekernes økonomi, da prisstrukturen for digitale materialer er fundamentalt anderledes end for fysiske materialer.

Foto: Gentofte Hovedbibliotek

UDLÅNSTAL FOR GENTOFTE BIBLIOTEKERNE

Gentofte Bibliotekerne har sædvanligvis landets højeste udlånstal, men som det fremgår af nedenstående diagram, så har de vekslende Covid-19-restriktioner medført betydelige variationer gennem de seneste år, med et absolut lavpunkt i april 2020. I løbet af 2021 har udlånet gradvist stabiliseret sig på et højere og højere niveau.

NYE FORMIDLINGSFORMATER FOR ARRANGEMENTSVIRKSOMHED

Gentofte Bibliotekerne har gennem perioder med nedlukninger og forsamlingslofter haft en stejl læringskurve hvor en mængde nye formidlingsformer er blevet systematisk afprøvet og evalueret.

Gennem forsommeren 2020 eksperimenterede særligt Gentofte Hovedbibliotek med livestreaming af foredrag via Facebook. Det gav mulighed for at have flere deltagere end der ville være plads til i Øregårdsalen og gav de enkelte foredrag en længere levetid rent principielt. Men det meget simple format – et foredrag filmet lidt fra siden, var i sin lavpraktiske produktion ikke helt på niveau med den kvalitet, biblioteket ønsker. Derfor er igangsat et projekt sammen med andre kommuner ift. at professionalisere livestreaming af arrangementer, så det kan blive et fast nyt format.

I efteråret 2020 lancerede bibliotekerne et nyt podcastunivers som svar på forsamlingsrestriktioner: Podcastformatet i ren lyd egner sig bedre til foredragsformatet, og en enkel produktion med en intro og en outro samt det optagede foredrag mødte i højere grad kvalitetsmålet. Podcastuniverset blev lanceret med lokal pressemeddelelse, nyhedsbreve, Facebook, opslag i Gentofte Lige Nu og en byrumskampagne – sidstnævnte blev dog udsat, da en opfordring til test særligt henvendt til unge blev akut på kulturområdets plakatpyloner. Antallet af lyttere var dog under 1000, og med udgangen af 2021 overvejes det, om konceptet skal udgå, eller yderligere udvikles.

Forfatterkvarteret blev det største hit i den brede litteraturformidling. I februar og marts 2021 livestreamede Hovedbibliotekets litteraturkonsulent en samtale med en aktuel forfatter på alle hverdage fra kl. 11-11.15. Gennem april, maj og juni var det hver fredag kl. 11, ligeledes fra september og året ud. Mest sete udgaver har 24.400 visninger – mindst sete har 1.000. En visning på Facebook tæller, når en bruger ser mere end tre sekunder. Anerkendte forfattere, det korte genkendelige format, rutine/gentagelse, den uformelle samtale (ofte i forfatterens eget 'skriverum', som man ellers ikke har adgang til), og følelse af at være del af et dagligt (digitalt) fællesskab vurderes at være årsagerne til succesen.

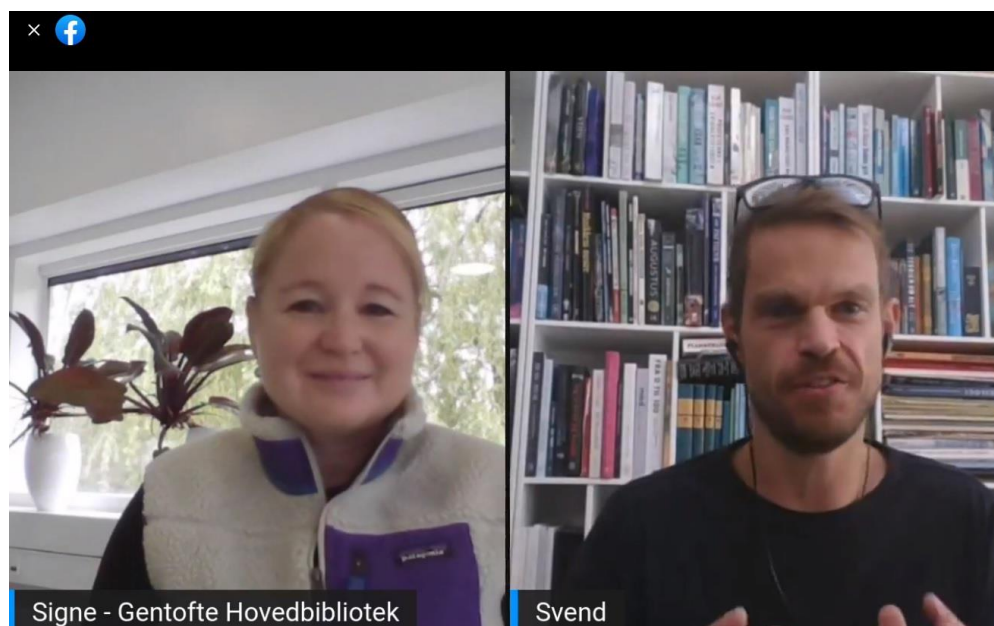

Foto: Litteraturkonsulent Signe Pallisgaard interviewer Svend Brinkmann i Forfatterkvarteret.

CENTRALBIBLIOTEKET

Et centralbibliotek er et bibliotek der støtter de lokale folkebiblioteker ved at udlåne eller fremskaffe bøger og andet biblioteksmateriale, som de pågældende biblioteker ikke selv ejer, og ved at yde råd og biblioteksteknisk bistand. Funktionen varetages af biblioteker der med statslige tilskud samtidig virker som centralbibliotek. Samarbejdet reguleres i 4-årige kontrakter.

Fra og med 2021 er der i centralbibliotekernes rammeaftale sat fokus dels på at sikre fri og lige adgang til viden via materialeoverbygning, dels at sikre udrulning af nationale kulturpolitiske indsatser gennem udvikling og implementering af temaspor, der prioriteres af kulturministeren for to år ad gangen.

Det høje kvalitative niveau i kommunens biblioteksvæsen har betydet, at Gentofte Bibliotekerne fortsætter som centralbibliotek for Region Hovedstaden i 2021- 2024, idet der er indgået en ny rammeaftale med Slots- og Kulturstyrelsen, der sikrer, at Gentofte Centralbibliotek fremdeles er landets største centralbibliotek med et uændret centralbibliotekstilskud.

I årene 2021-24 arbejder landets 6 centralbiblioteker med en række kulturpolitiske definerede temaer udover at forsyne landet med materialer, der ligger ud over, hvad et almindeligt folkebibliotek må forventes at have i samlingen lokalt. Temaerne centrerer sig omkring tre spor; "Glæden ved sprog, litteratur og læsning", "Kultur for alle" og "Borgeren i den digitale transformation".

Arbejdet med de tre temaspor er godt i gang, og på centralbiblioteket i Gentofte mærkes der stor opbakning og interesse for de mange tiltag, som samler bibliotekerne i Danmark i de tre fælles indsatser. Også på materialeområdet er der i det seneste halve år sat mange skibe i søen, som skal sikre en tydelig og effektiv materialeforsyning.

Et eksempel på et landsdækkende initiativ fra centralbibliotekerne er onlinekonceptet "Bare Læse" der løb hen over sommerperioden (juni-august). Biblioteket bad læserne om at dele sommerlæseoplevelser til inspiration, opløftning og læsegejst – og om at kåre landets bedste sommerlæsestund. Deltagelse i læsekonkurrencen foregik ved at tage et billede af forskellige læsesituationer – til lands, til strands eller i stuen – og dele det under hashtagget #barelæse på Instagram. På landsplan førte initiativet til mere end 1600 opslag.

Senere i 2021 har bibliotekssektoren planlagt et "Strategisk Folkebiblioteksmøde", som sætter fokus på, hvordan folkebibliotekerne og hovedaktørerne på biblioteksområdet sammen kan understøtte den strategiske udvikling og det strategiske samarbejde på det digitale område. Udgangspunktet er, at en stærk bibliotekssektor med samarbejdende fællesskaber og kollektiv handlekraft er afgørende for at opnå velfungerende og bæredygtige biblioteksløsninger for borgerne.

BOGBØRSENE

Gentofte Kommune har fem Bogbørser - specialdesignede bogskabe i det offentlige rum, hvor borgere stiller gode, læste bøger og således deler læseoplevelser med hinanden. De fem bogbørser står i Ordrup (Ordrup Park ved Moescovej og Ordupvej), i Jægersborg (på Ibstrup Torv for enden af Jægersborg Allé), i Hellerup (på det grønne område mellem Ahlmanns Allé og Duntzfelts Allé), i Vangede (ved Dan Turèlls Plads) og i Dyssegård (ved Dyssegårdsskolen). De tre førstnævnte blev sat op i 2012, de to sidste blev sat op i 2013. Fra starten var innovation, bæredygtighed, genbrug, tillid og naturligvis gode læseoplevelser

nøgleord i projektet, som blev støttet af Statens Kunstfond, Lokale- og Anlægsfonden og Kulturpuljen i Gentofte Kommune.

Alle borgere kan give bøger videre i Bogbørserne og det nærmeste lokalbibliotek fungerer som central for brugte bøger, når der er for mange. Et hold på ca. 20 frivillige 'Bogbørsambassadører' sørger for at kuratere udvalget i skabene, så bøgerne er af god kvalitet og relevante for andre læsere. Det er også de frivillige, der er bindeled til kommunen, når der er behov for vedligehold.

Bogbørserne er vellidte og godt besøgte – og de spiller en social rolle lokalt, hvor man får en snak over lågerne. I juni 2021 blev Bogbørsen i Jægersborg udsat for hærværk, og en borger henvendte sig selv til Lokalavisen Villabyerne om hændelsen: Hun udtaler sig således om det lokale bogskab:

Der er næsten altid nogen omkring det, og så får man gerne en lille snak og måske en anbefaling til en god bog. Der er også en 'ambassadør', en meget venlig dame, som kommer og sørger for lidt udskiftning, og det er vi taknemlige for. Bogskabet har stor værdi for rigtig mange, så jeg tør godt skrive, at der nok er andre, der græder med mig. Håber så inderligt, at vi får et nyt bogskab her på Ibstrup Torv."

En ny Bogbørs er opsat på Ibstrup Torv, og yderligere to nye Bogbørser ved Vangede Station og på Jægersborg Allé indvies i november 2021. Bevillingen til dem blev vedtaget i forlængelse af Gentofte Kommunes Kulturpolitik, som netop har virkelyst og mødet med kunst og kultur i byrum som centrale værdier.

TRANEN

Tranen – rum for samtidskunst har gennem de seneste år reetableret sig som en af de mest dagsordenssættende kunsthaller i Danmark. Covid-19 pandemien har skabt en pause, men Tranen har fortsat arbejdet – og fortsætter de kommende år med at konsolidere sin position som spydspids på den yngre danske kunstscene. Tranen er blevet stedet, der mest systematisk laver det lange seje træk med kunstneriske talenter, der er klar på at tage næste skridt og lave første institutionelle soloudstilling. Et eksempel er Sif Itona, som havde udstillingen *Fountain* i 2019, som nu har egen soloudstilling på AROS og deltager i DRs Kunstnerkolonien på Bornholm.

Fortsat arrangeres fire årlige udstillinger samt enkelte talks i løbet af sæsonerne. Arbejdet involverer tæt samarbejde med biblioteket om kurateret skøn- og faglitteratur, der tilbyder andre indfaldsveje til kunsten. Fremadrettet er der planer om at opprioritere Tranens formidling til børn og unge.

Tranens økonomi er begrænset, og alle udstillinger afhænger af, at en massiv indsats med fundraising mangedobler økonomien.

Weekendavisen, 16. januar 2020: "I betragtning af, hvor mange kunsthaller der egentlig findes i københavnsområdet, er det tankevækkende, at en af de mest opvakte præsentationer af ung dansk samtidskunst finder sted i hjørnet af et bibliotek. Næst efter X-rummet på Statens Museum for Kunst – som (stort suk!) museet har valgt at lukke med udgangen af 2020 – er Tranen på Gentofte Hovedbibliotek ofte det sted, hvor der er mest smæk for skillingen, hvad angår den eksperimenterende samtidskunst."

Foto: David Stjernholm. Marie Munk: Great Pets. December '19-marts '20 på Tranen.

GENTOFTE LOKALARKIV

Gentofte Lokalkarkivs arbejde har – som området i øvrigt - været påvirket af Covid-19-situationen. Lange hjemsendelsesperioder begrænsede samlingsarbejdet – ikke mindst for arkivets mange frivillige. Enkelte løste frivillig-opgaver hjemmefra, mens arkivaren skrev bl.a. formidlingsartikler og bidrog til en gåtursguide til nogle af Gentoftes oversete naturperler.

Hovednerven i arbejdet er fortsat samlingen. Samlingen ligger til grund for formidlingen, for ekspedition af de mange henvendelser fra borgere på telefon, mail og i åbningstiden og i dagligdagens registreringsarbejde. I 2021 har arkivet rundet billedregistrering nr. 20.000 – billedsamlingen kan ses på arkiv.dk.

Formidlingsmæssigt udvikler arkivet løbende sine formater i forhold til aktuelle strømninger. I perioden er der arrangeret åben spørgetime for børn, og på voksenområdet har der været arrangementer med en lokalhistorisk vinkel på queer-tematikken samt Danmarks kolonihistorie. Derudover formidler arkivet i regi af Golden Days Festival (se afsnit om Golden Days senere).

GARDERHØJFORTET

Garderhøjfortet er det største fort i Københavns Landbefæstning. Fortet er åbent for offentligheden og giver med sine interaktive udstillinger mulighed for at opleve fortets historie med alle sanser. Garderhøjfortet rummer aktiviteter til alle aldre, og der arrangeres dagligt rundvisninger.

Garderhøjfortet udvikler år efter år både kendskabet til fortet samt formidlingsaktiviteterne. I slutningen af 2019 fik fortet tilsagn om en donation på 4 mio. kr. fra Novo Nordisk Fonden til videreudvikling af skoleforløb med matematik i fokus. I 2020 og 2021 er der arbejdet med udvikling, design og opbygning af tre matematiske escaperooms – et online-

univers er under forberedelse. Garderhøjfortets matematiske escaperooms åbnede i foråret 2021 – under restriktioner – og er allerede blevet en stor succes, særligt siden skolestart.

I den kommende tid samarbejder Garderhøjfortet med Garderhøjfonden om en ansøgning om støtte til udarbejdelse af en masterplan for fortets fremtidige udvikling, herunder hvor meget realiseringen af en sådan plan vil betyde i form af øgede driftsomkostninger. Allerede nu er den nuværende drift afhængig af tilskud fra fonde m.v.; fokus er derfor på at definere, hvilke projekter, der skal fundraises til, og i hvilken rækkefølge - samt at få lavet en "business case" for fortet ift. målgrupper, potentialer osv.

BESØGENDE PÅ GARDERHØJFORTET

	2019	2020	2021
Antal besøg	14.071	6.443	8.575*

* Frem til 30. september 2021

BYENS HUS

Byens Hus er et nyt kultur- og medborgerhus i Gentofte Kommune med plads til frivillighed, foreningsliv, kulturelle aktiviteter og til at teste nye idéer og prøve kræfter med nye deltagesformer, håndværk og meget mere (se også afsnittet overfor: *Byens hus – vi skaber sammen*). Huset fungerer uden driftsbudget.

Matriklen rummer, foruden kulturhus-funktionen, også *Ung i Byens Hus*, *Headspace Gentofte*, *Udskolingshuset* samt *Frivilligcenter og selvhjælp Gentofte*.

Opstarten af Byens Hus – vi skaber sammen har været vanskeliggjort af pandemien, og fungerede i en periode som testcenter. Ikke desto mindre er huset kommet godt fra start. Arbejdet med idriftsættelsen af modellen for Byens Hus blev forsinket grundet nedlukningen, men kom i gang efter sommerferien i august 2020, hvor husets leder blev ansat. Foreningen Byens Hus blev dannet i oktober 2020.

Byens Hus brugte nedlukningen til at optimere de fysiske rammer med online inddragelse af interesserede borgere og brugere. En virtuel workshop i februar 2021 gav input til udvikling af en samlet plan for indretning og disponering af huset - indendørs såvel som uden-dørs. Planen er sidenhen blevet kvalificeret yderligere af kernebrugerne og bestyrelsen i Byens Hus, og en helhedsplan blev præsenteret bredt under Kultur & Festdage. Link til helhedsplan: [Udvikling af de fysiske rammer - Byens Hus \(gentofte.dk\)](https://www.gentofte.dk/udvikling-af-de-fysiske-rammer-byens-hus).

Bestyrelsen har desuden søgt og fået bevilget 560.000 kr. fra Realdanias kampagne Underværker, så der kan indrettes værksteder – Håndværkeriet – for keramik, tekstil, billedkunst og træ/elektronik. Også teatersalen er blevet løftet og blev indviet som Byens Scene i juni 2021. Herudover er der i andet halvår af 2021 fokus på opstart af ombygninger for bruger-rokader samt indretning af møderum og værksteder.

KULTURSKOLERNE

Drama-, Billed-, og Forfatterskolen udgør Kulturskolerne. I 2020-2021 har skolerne forsat arbejdet med at skabe engagerende, kreative tilbud til Gentofte's børn både i fritiden og gennem de populære Kulturpakker til skoler og dagtilbud. I arbejdet med Kulturpolitikken blev det klart, at Kulturskolernes renommé står stærkt, men at der er potentiale i at udvikle synligheden og øge det generelle kendskab til Kulturskolerne.

DRAMASKOLEN

tilbyder dramaundervisning på professionelt niveau til børn fra 2. til 9. klasse. Dramaskolen arbejder med eleverne som medskabende i udviklingen af forestillingerne. Eleverne improviserer ud fra temaer, og underviserne skriver stykket undervejs. Dramaskolen laver normalt to forestillinger – en for de små og en for de store. Dramaskolen var lukket ned fra december 2020. Dramaskolen forsøgte sig med onlineundervisning fra slutningen af februar 2021. Det var svært, og eleverne orkede ikke rigtigt. I marts/april 2021 blev det til udendørsundervisning i al slags vejr, og kronen på værket blev 6 forskellige mindre visninger i Øregaardsparken for familierne. Det overordnede tema var Arv. Naturen og bygninger i parken blev inddraget som scenografisk rum, og den enkelte elev medbragte en udklædning til deres rolle. Det var af stor betydning for alle involverede, at der blev afsluttet med en "forestilling". Det var også motiverende for den meget vanskelige undervisningsproces i sæsonens løb. Dramaskolen havde ved sæsonstart 2021 et markant fald i elever. Det blev ikke bedre af en sæson med mange aflysninger og omstruktureringer på grund af Covid-19-pandemien.

BILLEDSKOLEN

har i perioden haft lettere ved at fastholde og undervise eleverne. Der blev oprettet et nyt hold for 2-3 klasse i september 2020 for at nedbringe ventelisten i den aldersgruppe. Undervisningen kørte fint indtil december 2020, hvor vi lukkede ned. Herefter blev der sendt opgaver hjem til eleverne. Det fortsatte dog med en afbrydelse i januar måned. Kulturskolen besluttede at forlænge sæsonen på alle tre skoler, og lærerne indvilligede i at holde undervisningsfri i januar. Der blev holdt online undervisning for de ældste elever fra februar. I marts startede Billedskolen udendørsundervisning. Det strømmede til med elever på trods af at langt fra alle elever deltog online. Billedskolen holdt ikke fernisering, men udstillede løbende, da restriktionerne blev tilbagerullet, for at skabe liv og energi i lokalerne.

FORFATTERSKOLEN

arbejder med sprog, redigering og udvikling af historier. Der er to hold – et for børn i 4.-6. klasse og et for børn i 7.-9. klasse. Undervisningen blev gennemført i god stil i efteråret 2020 og med onlineundervisning i foråret. Eleverne har særligt udtrykt begejstring for en række walk and talk ture fra marts, som underviseren arrangerede.

KUNSTCUBATOR

Kulturministeriets pulje til talentudviklingsmiljøer bevilgede i foråret 2019 230.000 kr. til projektet Kunstcubator, som løber over 3 år og er et tilbud om talentfællesskab, undervisning i forskellige kunstarter samt udvikling af kritisk kunstnerisk refleksion for unge mellem 15 og 25 år, der besidder passion og evner inden for billed- og samtidskunst. Visionen er, at der efter tre år etableres et uddannelsesstilbud svarende til et Billedkunstnerisk

Grundkursus (BGK), som forbereder kommende elever til optagelse på en videregående uddannelse på Kunstakademiet.

Projektet er et tværgående samarbejde mellem Fritidsforvaltningen, Unges Frie Tid og Kulturskolerne med organisatorisk base i Kulturskolerne og undervisning i Byens Hus. Ultimo 2019 blev der ansat en projektkoordinator som - blandt 35 ansøgere og sammen med en jury bestående af repræsentanter fra udstillingsstedet Tranen, Det Grå Pakhus, Øregård Museum, Kulturskolerne – udvalgte et undervisningshold, der startede primo 2020. Projektet kører planmæssigt, og muligheden overvejes for at videreføre det i et 4-K samarbejde fra efteråret 2022.

ATELIER G / SCENE G

Kulturskolerne har også billedkunstillbuddet, Atelier G, til unge med udviklingshandicap. I 2020 var der tale om et teatertilbud - Scene G - for samme målgruppe. Projektet er støttet med midler fra Handicappuljen og er et tilbud, der både giver de unge undervisning i billedkunst, henholdsvis drama, og som også bidrager til at opbygge netværk for målgruppen. Der er tilknyttet en underviser og en pædagog til holdet, hvor pædagogen fungerer dels som støtte for gruppen, dels som tovholder og initiativtager til sociale aktiviteter.

ELEV TAL FOR DRAMA-, BILLED- OG FORFATTERSKOLEN M.V.

	2019	2020	2021
Billedskolen	137	147	151
Dramaskolen	139	121	107
Forfatterskolen	16	15	14
Atelier G / Scene G	-	6	6
Kunstcubator	-	-	16
I alt	292	289	294*

* Frem til 30. september 2021

STORY OF MY LIFE – ET MODELFORSLØG PÅ KULTURSKOLERNE

Gentofte Kommune har modtaget tilskud på 1,032. mio. kr. fra Slots- og Kulturstyrelsen til 'Story of my life' – et projekt, som foregår på Kulturskolerne og Gentofte Musikskole. Projektet stiler mod at udvikle langtidsholdbare modeller, der giver flere børn og unge adgang til og lyst til deltagelse i kunstneriske aktiviteter som f.eks. musik, teater, billedkunst mv. Samarbejdspartnere er Gentofte Ungdomsskole, Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, C:NTACT, og Bellevue Teatret.

Der er tale om et modelforsøg, som skal bidrage til at sikre en bredere elevsammensætning med hensyn til social og kulturel baggrund, køn, alder og etnicitet på Kulturskolerne og Musikskolen – og til at skabe en ny pædagogisk tilgang og virkelighed blandt lærerne med det formål at fastholde nye elever.

I modelforsøget indgår nye tilgange, koncepter og former for undervisning, der rækker ud efter nye målgrupper, og som derved giver Kulturskolerne og Musikskolen et bredere ståsted i lokalsamfundet. Samtidig skabes der sammenhæng og brobygning mellem kommunens kulturtilbud til unge. Projektet gennemføres i perioden frem til udgangen af 2021

KULTURPAKKERNE

Kulturpakkerne, som er kreative, kunstneriske undervisningstilbud til skoler og dagtilbud, har ligesom alt andet været stærkt udfordret af Covid-19-situationen, som har præget både år 2020 og foråret 2021. Og efterdønningerne mærkes fortsat, da flere af det forgangne års kulturpakker har måttet skubbes helt ind i efteråret 2021.

Overordnet set er kulturpakkerne dog kommet flot igennem Covid-19-nedlukninger og udfordringer. Langt størsteparten af de planlagte kulturpakker er blevet gennemført. Dette skyldes især en stor velvilje og "can do"-indstilling fra alle involverede parter, ikke mindst fra de mange kulturpakke-undervisere, der alle er kunstnere. Disse har sat himmel og jord i bevægelse for at få kulturtilbuddene til at ske, selv under meget svære forudsætninger. Således er udfordringerne blevet løst dels ved at udsætte og omlægge en del af kulturpakkerne, og dels ved at rekonceptualisere til eksempelvis onlineundervisning i de tilfælde, hvor dette var muligt (et eksempel er forfatter-workshops med de ældste klasser) samt dels ved at tilbyde alternative formater fx udendørs kulturpakker i daginstitutioner og skoler.

Alle sejl har været sat, for at færrest mulig kulturpakker skulle "gå til spilde". Enkelte skoleklasser og dagtilbud har ikke ønsket at udsætte kulturpakker – men alle har fået et af ovennævnte tilbud, og kun et lille udsnit af de mange kulturpakker er ikke blevet gennemført.

At Kulturpakkerne, der nyder stor anerkendelse hos både dagtilbud og skoler, som "brand" er kommet fint igennem den svære periode, aflæses også i, at der i sæson 2021-2022 endnu engang er meget flot søgning til kulturpakkerne. Både for skoler og dagtilbud er der oprettet ventelister på mange af kulturpakketilbuddene, på trods af at der er givet ekstra bevillinger fra både Skole og Dagtilbud.

KULTURPAKKER TIL SKOLER OG DAGTILBUD

	2019	2020	2021
Antal Kulturpakker til skoler	156	179	168*
Antal deltagere skoler	4.426	5.160	4492*
Antal Kulturpakker til dagtilbud	210	231	223*
Antal deltagere dagtilbud	3.124	3.664	3623*

* Frem til 30. september 2021

MUSIKBUNKEREN

Musikbunkenen råder over 13 øvelokaler af varierende størrelse. Musikbunkenen fungerer som en forening, og som medlem kan man, i samråd med medarbejderne, få tildelt et lokale der passer til ens behov. Musikbunkenen er døgnåben året rundt.

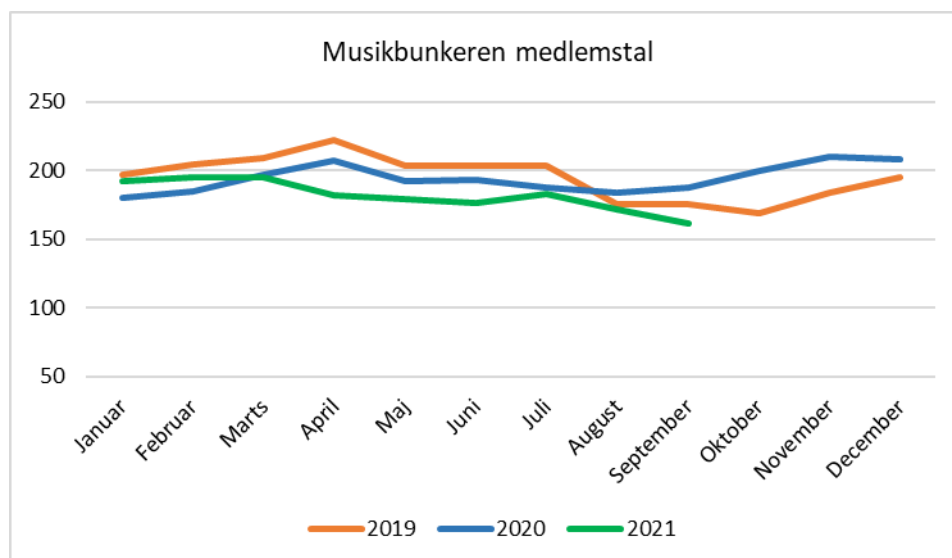
Musikbunkenens eksistens og aktiviteter har, ligesom resten af samfundet, været præget af Covid-19. Dette har betydet lockdown og en væsentlig svækkelse af det tilbud om faciliteter og fællesskab, som Musikbunkenen ellers plejer at stå for. Bestyrelsen og medarbejderne har gjort et stort arbejde for at mindske generne, og der har været et stort udbud af musikfaglige tilbud online i nedlukningsperioderne.

Medlemstallet er lige nu relativt lavt. Dette skyldes dels Covid-19 og dels, at foreningen har vedtaget en ny medlemskabsstruktur. Den nye struktur baserer sig udelukkende på månedskontingenter, da der var en stor diskrepans mellem det økonomiske bidrag til foreningen vs. den værdi, det enkelte medlem fik ud af det. Sagt med andre ord betalte månedsmedlemmerne en stor del af gildet for årsmedlemmerne. Med den nye struktur forsøger foreningen at gøre det mere fair. Samtidig oplevede foreningen, at der var en portion inaktive årsmedlemmer, som f.eks. var aktive i Musikbunkenen i efteråret, men derefter ikke brugte stedet. På papiret var de stadig medlemmer, men med den nye struktur er medlemstallet mere retvisende.

I august 2021 startede første årgang på projektet Skaberskolen, og dermed mødes 10 unge i Musikbunkenen tre dage om ugen for at fokusere på at blive klogere på den kreative proces. Forløbet varer et halvt år og er et pilotprojekt, som skal danne erfaringsgrundlag for en mulig permanent drift. Projektet har et stort potentiale, det både skaber et stærkt fagligt og socialt fællesskab blandt de unge deltagere (som også bliver kulturbærere i foreningen), og udnytter Musikbunkenens kapacitet i dagtimerne.

Der er stadig fokus på arbejdet med mangfoldighed, og langsomt begynder dette fokus at udkrystallisere sig i konkrete handlinger og ønsker. Det har f.eks. vist sig, at den mangelfulde belysning i Bernstorffsparken er en kilde til utryghed hos især unge kvinder, og der arbejdes på at ændre denne.

ANTAL MEDLEMMER I MUSIKBUNKEREN 2019-2021 PR. MÅNED

BØRNE- OG UNGEKULTUR

Sammen om kulturen fastslår, at alle børn og unge i Gentofte skal møde kunst og kultur som en del af deres hverdag, at mennesker dannes gennem hele livet, og at kultur skal skabe undren, nysgerrighed og refleksion for alle generationer. I Gentofte Kommune kommer dette til udtryk på talrige måder. Musikbunkeren er ét eksempel, andre er:

BØRNEKULTURPULJEN

Det er stor rift på midlerne i Børnekulturpuljen, som støtter og faciliterer børnekulturelle aktiviteter og projekter af høj kvalitet, og som omfatter diverse relevante kunstneriske og kulturelle udtryk. Aktiviteter, der bidrager til børns kulturelle og æstetiske dannelse – integreret som oplevelser og erfaringer i deres dagtilbud, skoler, lokalområde og familieliv.

Forankrende og forandrende kulturprojekter vægtes højt, og derfor er stærke samarbejder mellem kulturinstitutioner, kunstnere og kommunens skoler og dagtilbud igen i 2020-2021 blevet prioriteret. Det har udmøntet sig i store og langstrakte projekter og partnerskaber, som er kommet et stort antal børn, unge og deres voksne i møde med kulturoplevelser, læring og aktive, inkluderende erfaringer med samskabelse.

Eksempler på samarbejder er f.eks. *Hertil og ikke længere* et projekt med teater C:NTACT og 150 elever fra 8. årgang på Bakkegårdsskolen og Tjørnegårdsskolen, som handler om at give unge mulighed for at udvikle et professionelt kunstnerisk sprog for undersøgelse og iscenesættelse af egne og andres grænser.

Huskunstnerprojekterne *Voks skoV* – kunstneriske vandrepræsentationer og workshops i skoven med Seidlers Sensorium, Raadvad Naturskole og Skovgårdsskolen, og det Bauhaus-inspirerede huskunstnerprojekt *Farvens form, formens lyd* på Bellevue Teatret med scenograf Charlotte Calberg, komponist Tineke Noordhoek og mellemtrins elever fra Bakkegårdsskolen er andre eksempler.

Projektet *Lys, Luft og æstetisk læring* har pga. Covid-19 været sat på pause, men er i efteråret 2021 omsider i gang igen og forventes afsluttet i 2022. Projektet handler om udvikling og anlæg af områder og miljøer til leg og læring med fokus på æstetiske oplevelser, lys og luft i skolegårdene på Skovshoved Skole og Tjørnegårdsskolen. Samarbejdspartnere er VEGA landskab, Light Bureau, Rune Fjord Studio, Gentofte Ejendomme samt elever og lærere fra de to skoler. VILLUM FONDEN har støttet projektet med fem millioner.

Yderligere oversigt over Børnekulturpuljens bevillinger i: [Kvartalsrapportering Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget til og med 4. kvartal 2020](#). Samt i Kvartalsrapport for 3. kvartal 2021.

Workshop i efteråret 2020 i forbindelse med Lys, luft og æstetisk læring.

AKTIV FERIE FOR BØRN OG UNGE

I sommer-, efterårs- og vinterferien tilbyder idrætsforeninger, kunstnere og kulturinstitutioner spændende aktiviteter til børn og unge. Traditionen tro har kommunens børn fået mulighed for at prøve kræfter med en bred vifte af kulturelle aktiviteter og udtryk; fra rollespil på Garderhøjfortet og Stunt i Kildeskovshallen til bæredygtig kokkeskole, tegnekurser på Øregaard Museum og teater- og forfatterworkshops på Kulturskolerne.

Som et særligt Covid-19-tiltag blev der til sommerferien 2020 udviklet et ekstra ferietilbud målrettet de større børn og unge, der forventeligt skulle holde sommerferien hjemme. Som en del af *Gentofte STAY* kunne børn og unge sammen med performancegruppen Liveart skabe og afholde daglige revyforestillinger *VIRAK REVY*, der undersøgte absurde, alvorlige og muntre hverdagssituationer. I Byens Hus stod teater C:NTACT for en sommercamp for og med unges egne historier. De blev udtrykt og omsat gennem dans, rap og stagefight, og campen sluttede af med en forestilling for forældre og venner. Projektet var en stor succes, og konceptet er siden blevet videreført og udbudt i efteråret 2021 som en del af Kulturpakkerne i samarbejde med Kulturskolerne og Bellevue Teatret.

EKSTERNE LÆRINGSMILJØER

I overensstemmelse med værdierne i Den Åbne Skole og de nyeste pædagogiske læreplaner for dagtilbud samt kulturpolitikken i Gentofte Kommune er det målet at styrke børns møder med kunst og kulturliv. I samarbejde med museer og kulturinstitutioner tilbydes en bred palet af kortere eller længerevarende undervisningsforløb og partnerskaber med stærke faglige og sociale læringspotentialer (se også afsnittet *Kulturpakkerne*).

Et vigtigt redskab til at forbinde disse kulturelle tilbud og oplevelser med børn, unge og det pædagogiske personale er kommunikationsplatformen www.skoletjenesten.dk/gentofte-kommune, som giver et samlet overblik over de oplevelser og muligheder, der tilbydes fra eksterne aktører og læringsmiljøer til kommunens børn og unge i dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser. Portalen rummer tilbud fra lokale museer, kulturinstitutioner og øvrige kulturaktører, som tilsammen tilbyder en bred palet af forløb og partnerskaber.

I perioden 20-21 har elever fra grundskolen eksempelvis kunnet opleve soldaternes hverdag på egen krop, når de indrulleres som menige på Garderhøjfortet under 1. verdenskrig. Ordrupgaard har budt inden for i museets park, hvor eleverne har fået mulighed for at blive landskabsmaler for en dag. Og i *Sansetunnelen* på Experimentarium har eleverne foretaget en rejse gennem livets forskellige faser, hvor de har skullet bruge alle deres sanser.

Skoletjenesten omfatter også læringstilbud fra Kulturskolernes Kulturpakker, Gentofte Bibliotekerne, Gentofte Lokalkiv og Gentofte Musikskole. Der er dog fortsat et stykke vej i forhold til at lære platformen at kende og skabe nye vaner. Ligesom der også er et fortløbende arbejde med at udbrede kendskabet til platformen hos det pædagogiske personale.

SKOLESAMARBEJDE OG UNDERVISNING

På tværs af kulturområdet har pandemien skabt udvikling af nye, digitale tilbud til børn og unge i deres hverdag – fortrinsvis i skoletiden, men også i den frie tid. Særligt gennem nedlukningen mellem 9. december 2020 og 21. april 2021.

Gentofte Bibliotekerne udviklede et digitalt univers med et hav af meget forskellige ressourcer, der kunne understøtte hjemmeskolen og den digitale undervisning – henvendt til såvel skolelærere som forældre: Inspiration til at lave film hjemme, gode litteraturanbefalinger til differentierede målgrupper, linksamling og meget mere. Der blev også rullet ekstra lån på den skolerettede e-bogsplatform E-reolen GO, der rummer en kæmpe samling af digitale børnebøger og lydbøger og tilgås via det uni-login, børnene allerede kender. Bibliotekerne tog også på virtuelle klassebesøg og arrangerede streamede booktalks med forfattere.

For unge i gymnasierne var der hjælp at hente til de store opgaver: Via genbib.dk kunne man spørge Biblioteksvagten og få hjælp til fx informationssøgning og de mange digitale artikelsamlinger, man kan tilgå – mange henvendte sig. Den ekstraordinære åbningstid fra januar 2021 til april 2021 (se tidslinje) var fra myndighedernes side netop tiltænkt skoleelever, gymnasieelever og forskning.

Ung i Byens Hus havde et stort fokus på unges trivsel og skabte gennem nedlukningen opmærksomhed omkring online fællesskaber og rådgivningstilbud. Ung i Byens Hus skabte i samarbejde med Udskolingen i Byens Hus og rådgivningstilbuddet Headspace et

onlineforløb med overskriften Ung i en coronatid, som gav unge mulighed for at tale om restriktionerne og hvad de gør ved én, om ensomhed og andre svære følelser gennem dilemmaer, som kunne åbne samtalerne. Endelig afviklede Ung i Byens Hus et meget populært online-forløb i uge 6 – en uge, hvor skoler typisk sætter fokus på undervisning i sex, krop og grænser. Tilrettelagt for 7.-10. klasse var tre timer om seksualitet, dilemmaer, samtykke og med plads til anonyme spørgsmål. Ung i Byens Hus skabte et større program til skolerne ældste klasser med forløb, som blev skræddersyet i forhold til det, de unge selv bød ind med.

TVÆRGÅENDE INDSATSER:

Sammen om kulturen er overskriften på Gentoftes kulturpolitik, som også fastslår, at kulturlivet udvikler fællesskaber og er præget af virkelyst, dannelse og mangfoldighed. Det kommer blandt andet til udtryk i en række tværgående indsatser og projekter.

KULTURKLUB GENTOFTE

Kulturklub Gentofte er et samarbejde mellem Gentoftes kulturinstitutioner: Bellevue Teatret, Byens Hus, Experimentarium, Garderhøjfortet, Gentofte Bibliotekerne, Gentofte Kino, MovieHouse Hellerup, Ordrupgaard og Øregaard Museum.

Klubben fungerer som et tilbud til de borgerne i Gentofte, som har en særlig interesse for kunst og kultur, og som ønsker at få et overblik over Gentoftes mange kulturtilbud direkte i indbakken. Det er gratis at være medlem, og som medlem modtager man klubbens nyhedsbreve, der også giver adgang til særrabatter til fx foredrag, forestillinger, udstillinger, forfatteraftener, omvisninger osv. Det er Kultur & Bibliotek i Gentofte Kommune, som er afsender af nyhedsbrevet, som udsendes i 2750 eksemplarer, hvor hvert eksemplar kan have flere læsere. Kommunen faciliterer også møder, hvor samarbejdspartnerne reflekterer over udviklingen indenfor kulturlivet og overvejer fælles løsninger. I perioden har Covid-19-udfordringer og -løsningsforslag stået øverst på dagsordenen.

STIMULI TIL OPLEVELSESINDUSTRIEN – OG TIL DE ÆLDRE OG UDSATTE.

Gentofte Kommune modtog i midten af 2021 2,2 mio. kr. fra en pulje, som Folketinget havde afsat til særlige indsatser for ældre og udsatte borgere, herunder mennesker med handicap. Gentofte Kommune modtog 2,2 mio. kr. som blev fordelt til de enkelte bo- og aktivitetstilbud i kommunen. Beløbet var øremærket til understøttelse af aktører inden for oplevelsesindustrien, og Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid bad derfor de lokale kulturaktører om at udvikle kulturtilbud særligt henvendt til ældre og udsatte i Gentofte Kommune.

Ordrupgaard, Eksperimentarium og Garderhøjfortet var nogle af de lokale kulturaktører, der bød ind med særtilbud. Også MovieHouse Hellerup, Gentofte Gospel Choir og Det Danske Drengekor var med. Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid formidlede tilbuddene videre til plejeboliger og dagcentre, og skabte dermed forbindelse mellem kulturlivet og ældresektoren.

Som et resultat heraf har eksempelvis Gentofte BrandMuseum nu fået flere ture i deres ordrebog, hvor de præsenterer køretøjer og uniformer. Ligeledes har Øregaard Museum aftale om besøg ude af huset; Det Danske Pigekor skal give koncert, og både Bellevue Teatret og Gentofte Kino har udviklet særforestillinger til plejehjem i kommunen.

KULTURPULJEN

Med Kulturpuljen understøttes kulturpolitikken *Sammen om kulturen* og politikken understøttende værdier om bl.a. virkelyst.

Covid-19-restriktionerne og de deraf følgende aflyste og udsatte kulturaktiviteter satte dog sit præg på Kulturpuljens tildelinger i de forgangne to år. En stor del af de midler, der blev bevilliget fra 1. kvartal af 2020 og frem er løbende blevet tilbageført, efterhånden som flere af projekterne og arrangementerne er blevet aflyst. Ved udgangen af 2020 var der 287.641 kr. tilbage af Kulturpuljens samlede ramme på 2 millioner kroner. Dette er fortsat i 2021, hvor der i første halvår samlet set er tildelt knapt 200.000 kr. mindre end i 1. og 2. kvartal af 2020.

Efter et hårdt halvandet år for kulturlivet med nedlukning og efterfølgende ændrede publikumsvaner besluttede Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget i august 2021 at støtte genåbningen af kulturlivet ved at udvide Kulturpuljen med 0,5 mio. kr. Målet er at støtte publikumsfremmende aktiviteter, såsom særarrangementer, opsøgende arbejde, eller gratis entreordninger for kommunens borgere til f.eks. koncerter, workshops, fremvisninger, forestillinger og udstillinger.

Kulturpuljen kan søges af både kulturinstitutioner og andre kulturaktører, som derved får nye muligheder for at tilpasse sig publikumssituationen, og udvikle kulturlivet i kommunen. Samtidig er den hidtidige bevillingspraksis, hvor Kulturpuljen som udgangspunkt støtter med op til 50% af udgiften til det kulturfaglige indhold, lempet, så kulturaktører i en periode kan ansøge om fuld finansiering af det kulturfaglige indhold gennem Kulturpuljen.

Yderligere oversigt over Kulturpuljens bevillinger i: [Kvartalsrapportering Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget til og med 4. kvartal 2020](#). Samt i Kvartalsrapport for 3. kvartal 2021.

Foto: Gentofte Mødes - festival for demokrati og samtale (10. september 2021)

FESTIVALER OG KULTUREVENTS

En helt ny event, *Gentofte Mødes – festival for demokrati og samtale*, fandt sted i Byens Hus i september 2021, hvor ikke mindst Børn, Skole, Kultur, Unge og Fritidsområdet gjorde sig gældende. Hér blev op mod 900 besøgende mødt med over 30 forskellige debatarrangementer foruden en række andre aktiviteter. Festivalen er under evaluering og der er endnu ikke taget stilling til, om den skal være tilbagevendende eller - i givet fald - i hvilket regi.

Andre festivaler og kulturevents er blevet en tilbagevendende del af hverdagskulturen i Gentofte Kommune:

KULTURMØDET

Det årlige kulturmøde har tre formål: At udvikle og sikre fornyelse i kulturlivet ved løbende at række bredt ud til borgere, kulturinstitutioner og kommunale aktører, at informere om puljer og mulighed for sparring for aktører på området og endelig at ideudvikle og matche aktører i nye samarbejder – typisk med henblik på Kultur & Festdage, men også i øvrigt.

I 2020 blev Kulturmødet afholdt i januar på Gentofte Hovedbibliotek. Der var 44 tilmeldte, fortrinsvis kendte ansigter men også nye.

2021 blev det årlige kulturmøde gennemført i en online version i marts. Trods det, at alt var nedlukket, var der god stemning og mærkbar virkelyst blandt de 56 deltagere. Samtlige havde stor forståelse for, at en eventuel aflysning kunne komme med få dages varsel.

Kulturmødet markedsføres bredt med byrumskampagne, facebookopslag, nyhedsbreve og i lokalavisen Villabyerne. Fremover skal Kulturmødet foregå i Byens Hus.

KULTUR & FESTDAGE

Kultur & Festdage 2020 skulle have fundet sted den 11.-14. juni, men det blev aflyst umiddelbart inden programproduktion.

Først i maj blev det besluttet at gennemføre Kultur & Festdage 2021, der fandt sted 10.-13. juni. Publikumstallet er opgjort til 3.405 efter de fire dage, og det er langt lavere end tidligere år. Men eventet kan næppe bruges til sammenligning – dels fandt planlægning og afvikling sted under restriktioner, dels var der nervøsitet omkring lokale smittetal helt tæt på festivalperioden, dels var selve festivalen nedskaleret og havde ingen store arrangementer som vanligt, og endelig var også markedsføringen nedskaleret. Den var overvejende digital, og der var ikke ophængt bannere i gaderne. Arrangører og aktører var glade for at være i gang igen.

Pop-up koncerter i Gentoftegade, Kultur & Festdage 2021

GENTOFTE GADETEATERFESTIVAL

Danmarks Internationale Gadeteaterfestival har ændret navn, så det tilpasses de enkelte kommuner, og hedder således nu Gentofte Gadeteaterfestival. I 2020 blev festivalen aflyst, mens den i 2021 løb af stablen fra den 26. til den 29. august. Festivalen, som produceres af Dan Size Fits All Productions, var indkøbt til Gentofte for 6. gang, og som altid var der gadeteaterforestillinger i international særklasse i parker og på gader med fri entré. Årets festival var vellykket med relativt mange publikummer – to af fredagens og fem af lørdagens forestillinger måtte dog aflyses pga. heftigt regnvejr.

Forvaltningen har i samarbejde med producenten været i dialog med gadeforeningerne i Gentofte, og efter festivalen har forvaltningen skrevet til samtlige om evaluering. Én enkelt forening har meldt tilbage, at tilbuddet er rigtig godt, men at man er bekymret over afspærring af gader på forestillingsdage af hensyn til parkeringsforhold ved butikker.

GOLDEN DAYS

Golden Days Festival blev gennemført i 2020 med restriktioner – coronapas samt forsamlingsloft – mens festivalen kunne gennemføres uden restriktioner i 2021. Golden Days veksler mellem et mere abstrakt tema hvert andet år og en konkret historisk epoke de andre år. Den lokale festival koordineres af Gentofte Lokalarkiv. Den er en del af den større Golden Days Festival og arrangeres både i samarbejde med festivalsekretariatet og omegnskommuner i 4k.

I 2020 var temaet Forever Young, og festivalen lå fra den 4. til 22. september. Festivalen havde arrangementer på biblioteker, Bernstorff Slot, ved Charlottenlund Søbad, Garderhøjfortet og i Byens Hus, og der var desuden samarbejder med Kunstcubator og Ung i Byens. Restriktionerne gjorde, at der var begrænsninger på deltagere, og at enkelte aktiviteter måtte omstilles til digitale formater. Det betød, at selve publikumstallet var langt lavere end tidligere år, trods det, at flere arrangementer var fuldt bookede. Ca. 300 borgere deltog i 'fysiske' arrangementer, og hertil skal regnes digitale deltagere samt besøgende i

udstillinger, dels af værker fra talentudviklingsprogrammet Kunstcubator, dels en mindre lokalhistorisk udstilling og dels en Pippi Langstrømpeudstilling – alle på Hovedbiblioteket. For disse er der ikke opgjort selvstændigt publikumstal.

I 2021 var temaet Antikken, og festivalen fandt sted fra den 3. til den 19. september. Her var konkrete samarbejder med Øregaard Museum, Kunstcubator, Garderhøjfortet, Gentofte Kino, Brandts Haves Venner, Ungemiljøet i Byens Hus, Gentofte Bibliotekerne og Gentofte Sportspark. Det endelige deltagerantal ligger på ca. 1.000, hvilket er et fornuftigt niveau: Publikumsforsigtighed samt en del smallere arrangementsformater præger tallet. Festivalens designlinje kommer fra Golden Days sekretariatet, og den tilpasses lokalt. Hovedmotivet i 2021 var et værk af en lokal Kunstcubatorelev, Clara Niemann. Hendes maleri af Venus i morgenbadet var så vellidt, at fem borgere bad om at få en kopi af festivalplakaten.

GENTOFTENATTEN

I forlængelse af vedtagelsen af Kulturpolitikken *Sammen om kulturen* blev det besluttet, at en rundspørge hos centrale kulturaktører skulle afdække, om placeringen af GentofteNatten fortsat er god: Spørgsmålet har ikke mindst praktisk karakter: Et par uger efter Kultur & Festdage er der sommerferie, og umiddelbart efter sommerferien er der programdeadline til GentofteNatten – dvs. placeringen kan give pres på planlægningen. Desuden er perioden fra september til efterårsferien i oktober en kulturel højsæson med rigtig mange events – også uden for Gentofte, mens fx perioden fra februar til juni ikke har nogen brede, samlende events. Efter rundspørgen kunne det dog konkluderes, at GentofteNattens placering sidste fredag i september er fin. Det blev desuden besluttet at skærpe GentofteNattens profil, så eventet har et rent fokus på kunst og kultur, så det ikke bliver alt for lig Kultur & Festdage – blot i miniformat.

I 2020 blev GentofteNatten aflyst umiddelbart inden programproduktionen. Alle arrangører udtrykte stor forståelse og anerkendelse, da aflysningen blev meldt ud medio august. I 2021 blev GentofteNatten afholdt, og det blev en fin kulturaften. Tre uger uden restriktioner havde fået publikum lidt mere ud, og der var god stemning og både brede og mere smalle kulturelle aktiviteter for mange forskellige målgrupper. GentofteNatten var markedsført bredt med trykt program, facebookkampagne, byrumskampagne, avisartikler, annoncering samt øget fokus på aktørernes egen rolle i at dele deres arrangementer på Facebook og desuden på selve aftenen guide deres publikum videre til flere oplevelser i programmet.

FESTIVALER - PUBLIKUMSTAL

Festival	2018	2019	2020	2021
Kultur & Festdage	17.000	13.500*	Aflyst	3.405
Gentofte Gadeteaterfestival	4.693	4.800	Aflyst	4.150
Golden Days	813	1.000	300**	1.000
GentofteNatten	6.000	5.300	Aflyst	4.000

* Det opgjorte besøgstal for 2019 er faldet. Forvaltningen skønner, at faldet dækker noget optællingsmetodisk – publikumstal på store events som dette er dels baseret på øjebliksskøn fra forvaltningen dels på publikumstal fra aktører. Overordnet set forekom festdagene 2019 mere besøgte end de ekstremt varme dage i 2018.

**I dette tal er ikke medregnet digital deltagelse og deltagere ved udstillinger på Gentofte Hovedbibliotek.

HÆDER OG PRISER

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid varetager to priser og en hædersudnævnelse: Det er Initiativprisen, Kulturprisen og Gentofte Kunstneren. Med hver pris/udnævnelse følger 25.000 kr. skattefrit.

INITIATIVPRISEN

Initiativprisen gives hvert år til en person eller en gruppe af personer, der har gjort en særlig indsats for lokalsamfundet, fortrinsvis inden for det sociale eller kulturelle område eller inden for idræts- eller erhvervslivet. Som den eneste af rådets priser er det muligt for borgere at indstille kandidater. Prisen uddeles vanligt under Kultur & Festdagene.

I 2020 gik Initiativprisen til projektleder Christina Wex for hendes arbejde med Akademiet Fodbold Fulton. Da årets Kultur & Fester var aflyst, blev det planlagt at offentliggøre og fejre prismodtager i september. Offentliggørelsen blev fastholdt, men receptionen måtte udskydes – den blev afholdt i september 2021.

I 2021 gik Initiativprisen til alle, der har bidraget til formidlingen af Dan Turélls forfatterskab. Prisen blev overrakt i forbindelse med Kultur & Fester, og Dan Turéll-gruppen omkring Vangede Bibliotek modtog prisen på vegne af alle, der gennem tiden har bidraget.

KULTURPRISEN

Kulturprisen gives årligt til en fremtrædende kunstner med bopæl i kommunen, der har gjort sig bemærket på den danske eller internationale kulturscene. Kulturprisen gives som en anerkendelse af kunstnerens store arbejde og talent. Prisoverrækkelsen sker typisk i forbindelse med et større publikumsarrangement – det har været Rådhusdage eller Gentofte-Natten.

I 2020 gik Kulturprisen til tidligere kapelmester for Københavns Drengkor, Ebbe Munk. Prisen blev pga. Covid-19 overrakt ved en mindre reception i november. I 2021 gik Kulturprisen til sanger, sangskriver og komponist Lis Sørensen. Hun fik prisen for sin lange karriere, der har præget dansk populærmusik gennem fem årtier. Prisen blev overrakt ved et arrangement under GentofteNatten.

GENTOFTEKUNSTNEREN

Hvert år i januar udnævnes Gentoftekunstneren, og en række værker bruges året igennem som officielle gaver. I 2020 var det første gang, udnævnelsen skete på baggrund af reviderede kriterier: Nye kriterier åbner muligheden for, at også designere, arkitekter og lignende, der arbejder bredere i et skabende felt, kan modtage hæderen.

Designer og arkitekt Hans Bølling var årets Gentoftekunstner i 2020 og producerede en variation over sine velkendte træfigurer And og Ælling som årets gave. I 2021 var det akvarelmaler Annette de Jonquières, der blev udnævnt til årets Gentoftekunstner. Hun skabte en botanisk akvarel af Prikklæbet Gøgeurt, der kun findes få steder i Danmark – bl.a. i Brobæk Mose. Gentofte Kommune har artsansvar for planten.

INSTITUTIONER MED DRIFTSTILSKUD FRA GENTOFTE KOMMUNE

GENTOFTE MUSIKSKOLE

Gentofte Musikskole tilbyder musikundervisning til borgere mellem 0 og 25 år, primært på Kulturskolerne, som Musikskolen deler med Drama- Billed- og Forfatterskolen, men også på folkeskolerne og i dagtilbud. Gentofte Kommune indgik i 2018 en ny driftsaftale med den selvejende institution Gentofte Musikskole for perioden 2019 til 2022. Driftstilskuddet udgør i 2022 5,594 mio. kr.

I 2020-2021 har Gentofte Musikskole haft fokus på de mål, der er defineret i de respektive handleplaner for de to år. Siden 2019 er kulturpolitikken *Sammen om kulturen* indskrevet direkte i handleplanen, og politikens værdier er retningsgivende for Musikskolens arbejde. Skolen udvikler aktiviteter, der understøtter musikalske fællesskaber, og har fokus på musikalsk dannelse. Dette sikres gennem høj kvalitet i læringsprocesser, som giver anledning til fordybelse og dygtiggørelse. Mangfoldighed i Musikskolens tilbud sikres ved at have undervisningstilbud i forskellige genrer, instrumenter og undervisningsformer, og ved at der kontinuerligt udvikles i forlængelse af forskellige brugergruppers efterspørgsel.

Gentoftes borgere har sædvanligvis året igennem en lang række muligheder for at opleve Musikskolens elever ved koncerter, der når bredt ud; det sker bl.a. ved Kultur & Festdage, ved GentofteNatten, og ved juletræstænding på Rådhuset. Fællesskabet har været udfordret under nedlukningerne, og Gentoftes borgere har måtte undvære de traditionelle koncerter, men det har givet anledning til at udvikle nye formater. Således blev julekoncerten 2020, som ikke kunne afholdes på rådhuset til en video, hvor en række grupper og ensembler på skift hen over en hel dag optog og blev filmet, og resultatet blev en flot og stemningsfuld version af Rasmus Seebachs "Lille store verden" fra julekalenderen "Juleønsket", og under nedlukningen i de første måneder af 2021 har medarbejderne lavet digital fjernundervisning.

GENTOFTE MUSIKSKOLE – ELEVTAL

	2019	2020	2021
Samlet elevtal	1.835	1712	1593*

* Frem til 30. september 2021

ØREGAARD MUSEUM

Øregaard Museum er en selvejende institution med en betydelig samling samt et varieret udstillingsprogram, forsknings- og formidlingsindsatser. Museet disponerer over Spejlsce-
nen, som byder på sang, koncerter, musik- og børneteater og fællessangsarrangementer i
samarbejde med Gentofte Musikskole og Gentofte Hovedbibliotek.

Museets udstillingsprogram har i perioden budt på fire særudstillinger og en præsentation
af værker fra den faste samling (i 2020 *Simply Danish. Danske sølvsmykker fra det 20. år-
hundrede* på museets 1. etage og samtidig udstillingen *Juel, Fischer, Weie og dansk sølv i
dag* i stueetagen og herefter udstillingen *Claus Johansen – sådan ligger landet* og i 2021 *Vil-
helm Bjerke Petersen – alt er tegn*). Aktuelt vises jubilæumsudstillingen *Herfra (hvor) verden
går* med det bedste fra samlingen af billedkunst og kunsthåndværk fra perioden 1750-
1950. Her er både kendte og ukendte navne med tilknytning til Øregaards område nord for
hovedstaden, herunder I.L. Jensen, Paul Fischer, Astrid Holm, Jais Nielsen og Svend Johan-
sen, og udstillingen viser også en del af de nye værker, som museet har føjet til samlingen,
bl.a. af flere kvindelige kunstnere med henblik på en bedre repræsentation.

Museets besøgstal er under sædvanlige omstændigheder stabilt. 2019 var et af museets
bedste med over 20.000 gæster, men 2020 var Covid-19-ramt og landede på 7746. Ifm.
nedlukningen tilbød museet til gengæld alternative læringsrum, eks. formidlingsformatet
Kunstmøder i en coronatid for skolerne i foråret 2020. Pandemien påvirkede i høj grad også
Spejlsceenen, hvis program i 2020 blev suspenderet. Nedlukningen blev dog benyttet til an-
dre arbejdsopgaver, bl.a. indsatser omkring den fredede museumsbygning, herunder mal-
ing af udvendige vinduer og veranda og forundersøgelse med henblik på en senere mere
gennemgribende udvendig istandsættelse og tilbageførelse af husets eksteriør.

Den 13. august 2021 fejrede Øregaard Museum sit 100-års jubilæum. Det blev markeret
med en række aktiviteter i weekenden den 13.-15. august i år. Fejringen indledtes med en
reception i parken for særligt inviterede, hvor borgmester Michael Fenger bød velkommen
og Louisianas direktør Poul Erik Tøjner holdt festtalen. Resten af jubilæumsweekenden bød
på et varieret program med musik, dans, teater og kunstoplevelser med adgang for alle. Ca.
1200 gæster deltog i fejringen, og museet fik afprøvet nye og udendørs arrangementsfor-
mater, som har givet erfaringer, der kan bidrage til udviklingen af aktiviteterne i de kom-
mende år.

Gentofte Kommune har toårige driftsaftaler med Øregaard Museum, og en ny aftale, gæl-
dende i perioden 2021 - 2022, blev indgået ultimo 2020. Museet modtager årligt et kom-
munalt driftstilskud på 2,5 mio. kr. (2021 niveau). Det fremgår af driftsaftalen, at museet
skal leve op til Gentofte Kommunes kulturpolitik.

BESØGENDE PÅ ØREGAARD MUSEUM

Øregaard Museum	2019	2020	2021
Antal besøg	20.406	7.746	*

* Kan ikke opgøres.

Foto: Bellevue Teatret

BELLEVUE TEATRET

Bellevue Teatret er egnsteater for Gentofte Kommune. I perioden 2020-2021 har Bellevue Teatret præsenteret fire egenproduktioner, heraf to nyproduktioner og to genopsætninger. Hertil kommer gæstespil, shows og koncerter, samt en række andre arrangementer og aktiviteter, f.eks. et teaterforedrag om alkohol, stoffer og vold i samarbejde med Ungdomsskolen.

Bellevue Teatret har haft fokus på at få flere folk i teatret, skabe synlighed og generere et større lokalt engagement. Teatret har været ramt af Covid-19-restriktioner, men har investeret i kommende forestillinger og forventer, at investeringerne i de kommende sæsoners repertoire vil vise deres effekt i form af styrket netværk og stærkere publikumstiltrækning.

Teatrets repertoire justeres løbende og er i perioden 2020-2021 blevet tilpasset de gældende restriktioner. I 2020 havde teatret f.eks. planlagt af vise opfølgeren på 2018-forestillingen *Bellevue Badehotel*, men formatet blev i stedet omdannet til *Smørrebrødssaloner*, hvor skuespillerne underholdt 50 gæster ad gangen placeret om rundborde i bedste revyånd. Tilsvarende spillede *Folk og Røvere i Kardemomme By* kun i en halv periode, og forestillingen måtte spille for halve sale for at leve op til afstandskrav fra 6. november til 6. december, hvor teatret blev lukket ned pga. Covid-19. Pandemien satte også sine spor på 2021, hvor eks. forestillingen *Cykelmyggen Egon* med planlagt premiere i marts 2021 blev udskudt til maj og med en længere spilleperiode, fordi antallet af publikummer var reduceret til de enkelte forestillinger. Forestillingen *Frk. Julie* er produceret til stor scene, men blev ændret til en kammerspilsudgave og udsat til juli.

NY EGNSTEATERAFTALE

Den fireårige egnteateraftale med Bellevue Teatret udløb med udgangen af 2020, og i december 2020 vedtog Kommunalbestyrelsen en fornyelse af egnteateraftalen for perioden 2021-2024. Slots- og Kulturstyrelsen godkendte aftalen, som indebærer, at Bellevue Teatret modtager et årligt kommunalt driftstilskud på 6,3 mio. kr. (2021 niveau). Bellevue Teatret arbejder fortsat med en strategi, som skal styrke teatrets kunstneriske profil og øge engagementet i lokalområdet. Teatret vil derudover også afholde koncertarrangementer.

PUBLIKUMSTAL – BELLEVUE TEATRET

Bellevue Teatret	2018	2019	2020
Antal besøg	77.102	72.584	18.277

GENTOFTE KINO

Gentofte Kino er privatejet biograf, som foruden aktuelle film viser operatransmissioner og afholder forskellige særarrangementer. Den nuværende direktør overtog ejerskabet af biografen 1. marts 2020, men allerede ca. 10 dage senere blev biografen lukket ned sammen med det øvrige kulturliv. Nedlukningsperioden er bl.a. blevet brugt til at få frisket biografens facade op samt til at få nyindrettet foyeren og gennemført renovering af bl.a. biografens toiletter. Herudover er der arbejdet med biografens synlighed.

To gange nedlukning (først i marts-juni 2020 og siden december 2020-maj 2021) har selvfølgelig sat sit præg på Gentofte Kinos filmfremvisninger i perioden, hvor mange film blev udsat, ikke mindst premierer på udenlandske film. Blandt film som havde premiere i 2020-21 kan nævnes *Druk*, *Vores mand i Afrika*, *Dune*, *Ternet Ninja* og helt aktuelt den nyeste James Bond-film *No Time to Die*. I perioden har Gentofte Kino desuden investeret i en 70 mm-filmfremviser, så biografen kan vise både gamle - og nye storfilm i dette helt særlige bredformat. I forlængelse af dette holdt Gentofte Kino en 70 mm filmfestival i foråret 2021.

Gentofte Kino får foruden driftsstøtte til sin biografvirksomhed støtte til kulturelle aktiviteter fra Gentofte Kommunes kulturpulje. Blandt periodens kulturelle arrangementer kan bl.a. nævnes en mindekoncert for Bent Fabricius Bjerre, koncerter og film med Tamra, Rosanes, Bobo Moreno og Ben Chawes samt foredrag med Michele Hviid, Kim Sjøgren og Lars Løkke Rasmussen. Gentofte Kino er en aktiv deltager i netværket omkring Kulturklub Gentofte samt i forhold til de øvrige indsatser og events i kommunen. Biografen har eks. et samarbejde med Gentoftegade Bibliotek om hver måned at vise en filmatiseret børnebogsklassiker, og til GentofteNatten 2021 viste Gentofte Kino den danske Film Noir-klassiker *Mordets Melodi* for fuld sal.

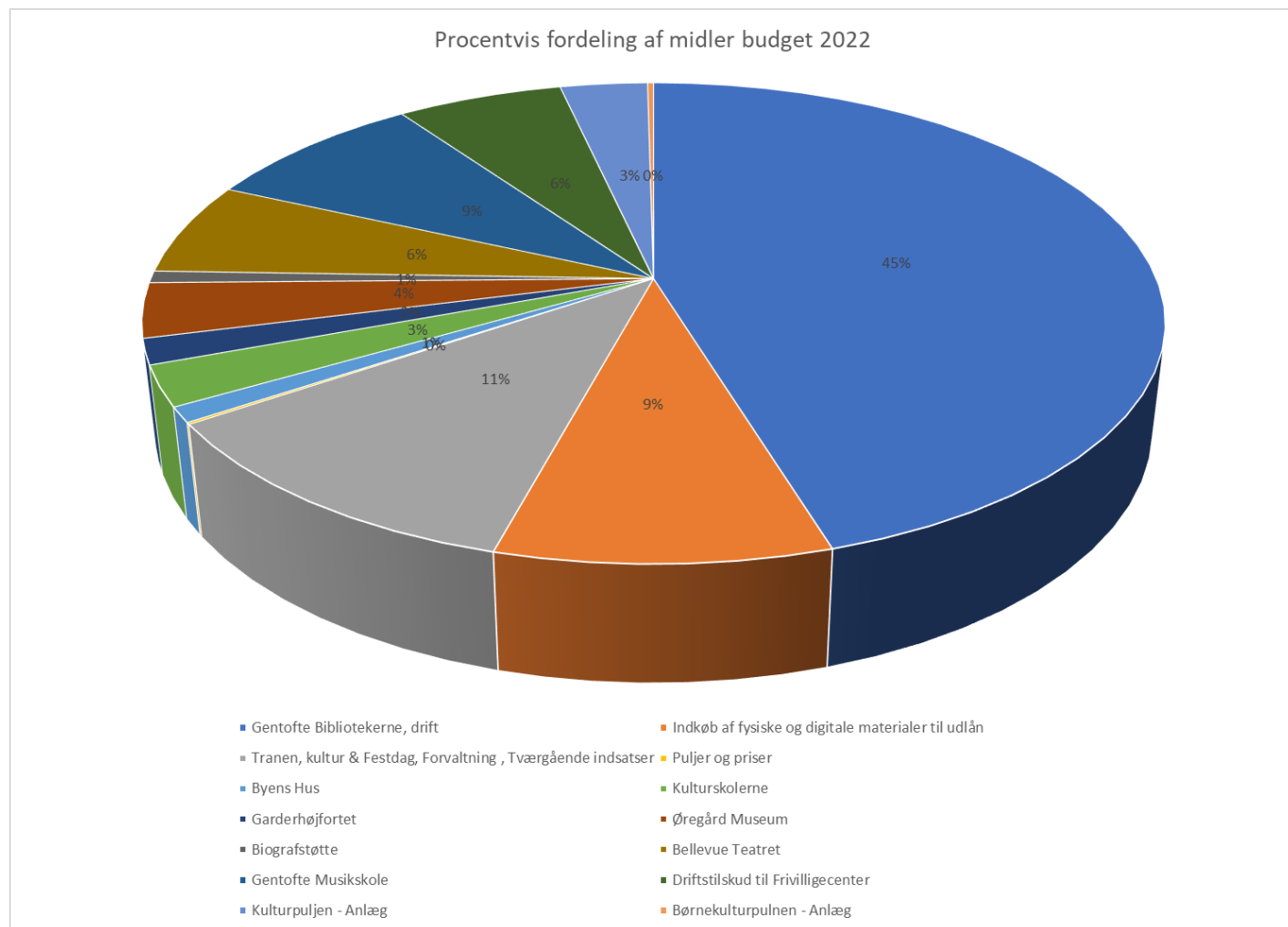
Det årlige kommunale driftstilskud til Gentofte Kino udgør 0,5 mio. kr. (2021 niveau)

PUBLIKUMSTAL – GENTOFTE KINO

Gentofte Kino	2018	2019	2020
Antal besøg	85.000	81.000	40.165

FORDELING AF KULTURENS ØKONOMI 2022 - 2025

PROCENTVIS FORDELING AF DRIFTSMIDLER, BUDGET 2022

SUPPLERENDE KULTURSTØTTE I 2021

Covid-19 ar haft, og har fortsat, stor indvirkning på kulturlivet i Gentofte Kommune. Kulturinstitutioner og kulturaktører er mærket af de negative konsekvenser af nedlukningen samt de ændrede publikumsvaner, som på trods af genåbningen endnu ikke er normaliserede (se evt. tidslinjen sidst i denne rapport). For at fastholde et levende kulturliv i Gentofte Kommune valgte Kommunalbestyrelsen derfor i august 2021 at yde en supplerende kulturstøtte i form af ekstraordinært driftstilskud til tre økonomisk udfordrede kulturinstitutioner – Garderhøjfortet, Øregaard Museum og Gentofte Musikskole, hvor en økonomigennemgang i juni viste, at de tre kulturinstitutioner havde haft væsentligt færre entreindtægter og elevbetalingen end budgetteret. For Garderhøjfortet drejer det sig om 0,2 mio. kr., for Øregaard om 0,4 mio. kr. og for Gentofte Musikskole om 0,1 mio. kr.

Ved samme lejlighed valgte Kommunalbestyrelsen at støtte genåbningen af publikumsudviklingen i andre kulturelle tilbud i Gentofte Kommune gennem en ekstraordinær anlægsbevilling til Kulturpuljen på 0,5 mio. kr. (se evt. afsnittet *Kulturpuljen*).

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Som det fremgår af statusrapporten, har *Børn, Skole, Kultur, Unge og Fritid* i 2020 og 2021 arbejdet målrettet med at realisere kulturpolitikken *Sammen om kulturen*. Samtidig har en mangfoldig række aktører indenfor musik og sang, scenekunst, visuel kunst, film og museale oplevelser medvirket til opbygningen af bæredygtige fællesskaber og skabelsen af rum for dannelse og virkelyst i Gentofte Kommune. En fortsat positiv udvikling inden for kulturen fordrer både opmærksomhed og forandringsparathed. Blandt de tendenser, der træder frem på området, er f.eks.:

- ændrede kulturvaner og nye deltagermønstre, som viser sig f.eks. ved at visse kulturinstitutioner oplever lavere besøgstal,
- øget efterspørgsel efter digitale materialer,
- ønsker til og etablering og fastholdelse af nye fællesskaber om ungelivet,
- mulighed for optimering af kulturfaciliteterne, f.eks. gennem borgerinvolvering og samskabelse,
- understøttelse af erfaringsudveksling mellem aktører, der arbejder med de samme udfordringer,
- behov for styrkelse af kommunikation og kulturformidling og
- forventning om integration af bæredygtighedsprincipper i kulturens praksis.

Derfor lægges der op til en politisk drøftelse af den ønskede udvikling af kulturområdet under følgende overskrifter:

FLERE DIGITALE RESSOURCER

Som nævnt er der sket en mærkbar stigning i udgifterne til udlån af digitale ressourcer henover de sidste år (se afsnittet: *Gentofte Bibliotekerne*). Borgerne i Gentofte er i forvejen de mest læsende i landet, og mange har fået øjnene op for digitale ressourcer såsom lydbøger.

I 2018 anvendte Gentofte bibliotekerne 1.343.000 kr. på digitale ressourcer. I 2020 var beløbet steget til 2.780.852 kr. Fortsætter stigningen i samme takt, så lander udgiften i 2021 på 3.115.596 kr. For at sikre en robust økonomi bremsede Gentofte bibliotekerne allerede i foråret 2021 massivt op for indkøb af fysiske materialer.

Da stigningen i udlån af digitale ressourcer ikke modsvares af et tilsvarende fald i udlån af fysiske materialer (udover i perioden med Covid19-nedlukninger og -begrænsninger) betyder dette, at borgerne aktuelt møder et reduceret udbud af fysiske materialer på Gentofte bibliotekerne.

Der er al mulig grund til at være tilfreds med den store efterspørgsel på digitale materialer. Udviklingen følges tæt for at se, om det høje digitale udlån under Covid-19 nedlukningen fortsætter, efter at det igen er blevet muligt at komme på bibliotekerne og foretage fysiske udlån. Fortsætter udviklingen skal der tages stilling til, om de ekstra udgifter skal finansieres via tilførsel af midler eller via prioriteringer i aktivitetsniveau inden for den nuværende økonomiske ramme.

KULTUR TIL BØRN OG UNGE

Gentofte Kommunes kulturpolitik lægger vægt på, at børn og unge skal møde både forankrende og forandrende kunst og kultur i deres hverdag. Det er en prioritering, som har stor tilslutning blandt kulturaktørerne i kommunen, som ofte bakker op om og bidrager til projekter på området. *Børnekulturpuljen* og *Kulturpakkerne* er centrale indsatser, andre eksempler er *Modelforsøg på kulturskolerne* og *Kunstcubator*, der aktuelt realiseres i kraft af eksterne bevillinger.

Målsætningen om at prioritere børne- og ungekultur, kræver en sammenhængende og vedholdende indsats. De mange initiativer på området kalder på en nærmere kortlægning og en udbygning, hvis kunst og kultur skal blive en integreret del af alle børn og unges hverdag. Hvordan kan strukturen styrkes og økonomien sikres, så kultur til både børn og unge forbliver en fast bestanddel af hverdagen – ikke mindst i skoler og dagtilbud?

ØGET SYNLIGHED

Synlighed er afgørende for kulturlivet og dets aktører. Gentofte borgere er generelt tilfredse med udbuddet af kulturtilbud i kommunen. De oplever, at kulturtilbuddene giver dem små åndehuller i hverdagen og skaber rammen for udfoldelse af kulturelle interesser, personlig dannelse og socialisering på tværs af generationer. Men udbuddet kan være svært at overskue, og det kan gå ud over synligheden for den enkelte event.

Synlighedsprojektet har i afrapporteringsperioden arbejdet med at bibringe borgerne overblik blandt andet ved hjælp af digitale formater, inforskærme og pyloner (se afsnittet: *Anlæg af synlighed og kendskab*). Behovet for synlighed er vedvarende, og det peger hen mod en debat om proportioneringen og organiseringen af den samlede formidlings- og kommunikationsindsats på kulturområdet.

Hvordan sikres kulturtilbuddets synlighed fremover? Hvordan kan arbejdet med synlighed prioriteres som en nødvendig og integreret del af arbejdet og samarbejdet på kulturområdet? Skal der vises større sammenhæng mellem de mange tilbud? Hvordan formidles bedst helhedsoplevelsen ved et kulturtilbud, og den værdi det skaber for borgerne?

FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED

Gentofte Kommune har særlige muligheder for at fremme bæredygtighed gennem sin praksis på kulturområdet. F.eks. ved:

- gennem rådgivning at fremme bæredygtig udvikling og arrangementsafvikling,
- opfordre til øget bæredygtighed ved arrangementer i byrummet og
- skabe øget fokus på bæredygtig udvikling i samarbejdet med leverandører på kulturområdet.

Dertil kommer, at kulturen ved sin evne til abstraktion, sin oplysende effekt, og sin appel til følelseslivet kan agere 'fremkaldervæske' for borgernes ideer og ambitioner om større bæredygtighed. Derved kan der skabes refleksion, debat og handlekraft i forhold til klimaforandringerne og den grønne omstilling.

For Gentofte Kommune bliver spørgsmålet hvordan forventningerne til bæredygtighed på kulturområdet bedst kan håndteres?

ORGANISATIONS DIAGRAM

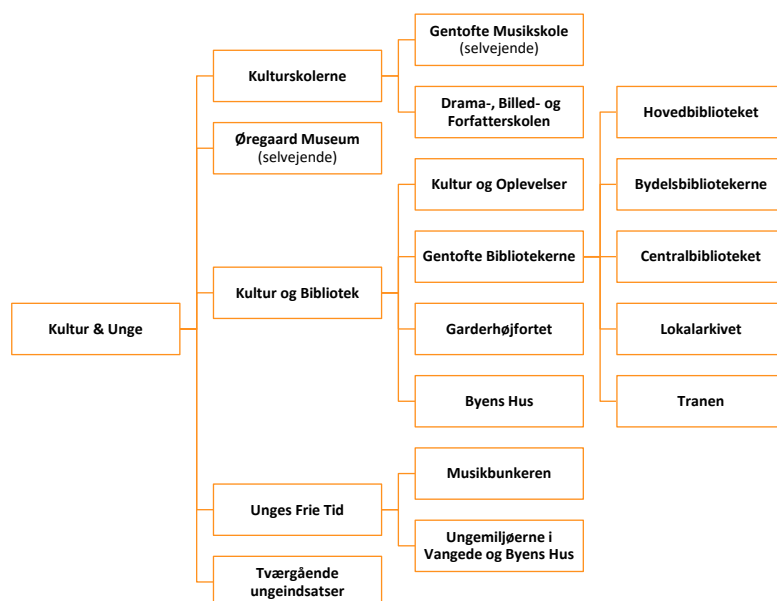
Børn og Unge, Kultur, Unge og Fritid varetager drift og udvikling af:

- Gentofte Hovedbibliotek med Lokalarkivet og Tranen, fem bydelsbiblioteker i Ordrup, Gentofte, Dyssegård, Jægersborg og Vangede samt Centralbiblioteket for Region Hovedstaden
- Kulturskolerne
- Festivalerne Kultur & Fester, Golden Days Festival og GentofteNatten
- Formidlingscenter Garderhøjfortet
- Byens Hus – vi skaber sammen

Endvidere ydes tilskud til:

- Øregaard Museum
- Gentofte Musikskole
- Bellevue Teatret
- Gentofte Kino
- Frivilligcenter og Selvhjælp Gentofte

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid har ansvaret for implementeringen af 'Sammen om kulturen' – Gentofte Kommunes kulturpolitik og anbefalingerne fra opgaveudvalgene om Byens Hus – vi skaber sammen og Bibliotekernes videre udvikling som kulturhuse.

COVID-19 – TIDSLINJE FOR KULTUR/GENTOFTE KOMMUNE

2020

6. marts Regeringen fraråder arrangementer med over 1.000 deltagere.

7. marts Gentofte Bogmesse aflyses.

11. marts Pressemødet, hvor Danmark lukkes ned.

12. marts Alle kulturinstitutioner lukker, medarbejdere sendes hjem.

*Nødkommunikation, aflysninger, håndtering af henvendelser.
Etablering af kontaktberedskab, online og telefon. Digital for-
midling opstartes.*

14. april Hjemsendte kulturmedarbejdere sendes ud til opgaver i nyåb-
nede børnehaver o. lign.

Opsætning af værn mm. ifm. ventet genåbning.

18. maj Gentofte Hovedbibliotek åbner for lån og aflevering i en be-
grænset åbningstid.

*Alle bibliotekernes arrangementer aflyses indtil 1. september.
Efterårsæsonen planlægges som normalt, inkl. ombookede ar-
rangementer.*

27. maj	Fire af fem bydelsbiblioteker åbner med mulighed for lån og aflevering i betjent åbningstid. Selvbetjent åbningstid er fortsat lukket. Dyssegård Bibliotek forbliver lukket, da faciliteterne bruges af skolen. Gentofte Hovedbibliotek går tilbage til ordinære åbningstider, og det er igen muligt at tage ophold på biblioteket.
29. maj	Det Kgl. Teaters Opera i det fri ved Bernstorff Slot aflyses.
2. juni	Dyssegård Bibliotek åbner.
11.-14. juni	Kultur & Festdage aflyses.
29. juni	Alle bydelsbiblioteker åbner for selvbetjent åbningstid – dog kun kl. 6-20, mod normalt 6-24.
10. august	Byens Hus åbner.
Ultimo august	Gentofte Gadeteaterfestival aflyses.
1. september	Arrangementsvirksomhed med forsamlingsloft og arealkrav genoptages. <i>Planlægning af arrangementer til bibliotekernes forårssæson foregår som normalt.</i>

4.-20. september	Golden Days Festival med temaet Forever Young gennemføres under gældende restriktioner.
8. september	En række kommuner indfører skærpede restriktioner pga. høje smittetryk. Gentofte Kommune er blandt dem, og det betyder bl.a. at forsamlingsloftet sænkes til 50 personer ved publikumsaktiviteter, og andre tiltag aflyses. Forlænges et par gange til 31. oktober.
16. september	Første dag med nødåbning af Gentofte Hovedbibliotek. Åbningstiderne er mandag, onsdag og fredag kl. 10-14. <i>Mange borgere bestiller også bøger af lystlæsningskarakter. Materialerne håndteres af en nødbemanding, lige så med publikumsfaciliteter.</i>
25. september	GentofteNatten aflyses.
6. oktober	Byens Hus gennemfører stiftende generalforsamling for Foreningen Byens Hus.
26. oktober	Alle tilskuerarrangementer med mere end 10 deltagere aflyses.
29. oktober	Det indføres, at man skal bære mundbind eller visir i alle offentligt tilgængelige lokaler. Maskeringen kan dog tages af, når man sidder ned.
11.-29. november	Virus i tiden - Gentofte Hovedbiblioteks arrangementsrække om pandemier i videnskab, litteratur og historie. Fysisk foredrag suppleres af livestream og podcast.

29. november	Jul på Gentofte Rådhus med aktiviteter og koncert med elever fra Gentofte Musikskole aflyses. Juletræet tændes dog.
9. december	Hele kulturområdet lukker ned og alle hjemsendes. Første melding er, at det er frem til den 3. januar. Det afklares, hvordan bibliotekerne holder nødåbent af hensyn til forskere og studerende. <i>Ny retningslinje muliggør, at Gentofte Hovedbibliotek kan holde nødåbent for studerende, forskere og elever. Areal krav, afstandskrav og mundbind/anden maskering gælder.</i>
Medio december	OPLEV – Gentofte Bibliotekernes trykte arrangementskatalog for forårssæsonen ankommer fra trykkeri. Distribueres dog ikke fysisk, men borgere tilmelder sig arrangementer via genbib.dk
2021	
3. januar	Nedlukningen forlænges.
5. januar	Nødåbning på Gentofte Hovedbibliotek udvides til alle hverdage kl. 13-17.

Løbende arbejde med kommunikation, håndtering af tilmeldinger til aflyste eller udsatte arrangementer samt håndtering af materialer.

Enkelte medarbejdere melder sig frivilligt til at gå til hånde i plejesektoren.

Medio januar	Gentofte Bibliotekerne lancerer digitale skoleforløb og materialer, der kan understøtte lærernes digitale undervisning.
29. januar	Eksisterende restriktioner forlænges til 28. februar.
	<i>Biblioteksmedarbejdere koordinerer opstart af kviktest for 90 matrikler og tre kørende testcentre, andre bidrager til smitteopsporing og enkelte uddannes og deltager i podning.</i>
1. februar	Forfatterkvarteret starter og kører dagligt indtil udgangen af april. Herefter er det hver fredag: Forfatterkvarteret er 15 minutters livestreamet samtale med en aktuel forfatter – Hovedbibliotekets litteraturkonsulent Signe Pallisgaard interviewer.
Februar	Virtuel workshop om den nye helhedsplan for Byens Hus gennemføres.
21. februar	Tværgående testenhed etableres – her indgår medarbejdere fra bl.a. bibliotekerne.
25. februar	Nedlukningen forlænges til 5. april.

8. marts	Mødesalen i Byens Hus er testcenter sammen med Gentofte Sportspark.
15. marts	Online arrangørmøde for Kultur & Festdage afholdes.
26. marts	En samlet plan fra regeringen beskriver gradvis genåbning. Biblioteker og museer kan se frem mod genåbning den 21. april.
20. april	Kulturministeriet udsender retningslinjer for genåbning af museer og biblioteker den 21. april.
21. april	Biblioteker og museer åbner. Krav om coronapas og mundbind. Forsamlingsloft.
6. maj	Byens Hus åbner.
17. maj	Arrangementsaktivitet på bibliotekerne genoptages under hensyntagen til eksisterende restriktioner.
25. maj	Selvbetjent åbningstid på biblioteker åbner.
10.-13. juni	Kultur & Festdage gennemføres i nedskaleret version.
1. august	Alle kan møde på arbejde.
26.-29. august	Gentofte Gadeteaterfestival gennemføres

1. september	Alle restriktioner bortfalder.
27. september	Testenheden nedlægges.

Relateret document 2/8

Dokument Navn:	Tillæg til Statusrapport KULTUR 2020-2021.docx
Dokument Titel:	Tillæg til Statusrapport KULTUR 2020-2021
Dokument ID:	4395323

Tillæg til Statusrapport KULTUR 2020-2021

Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget tog den 10. november 2021 stilling til Statusrapport Kultur for perioden 1. januar 2020 til 30. september 2021. Rapporten giver et overblik over, hvordan områdets institutioner, indsatser og tværgående initiativer samlet set har arbejdet med kulturpolitikken *Sammen om kulturen*: [Kulturpolitik - Gentofte Kommune](#).

I nærværende tillæg gives i stikordsform et supplerende overblik over indsatser og måltal på området siden da. Tillægget er disponeret efter indholdsfortegnelsen i Statusrapporten. Sidst i dokumentet gengives endvidere en oversigt over kulturlivets kommunikationslink (hjemmesider, nyhedsbreve, SoMe mm.), hvor yderligere information kan søges.

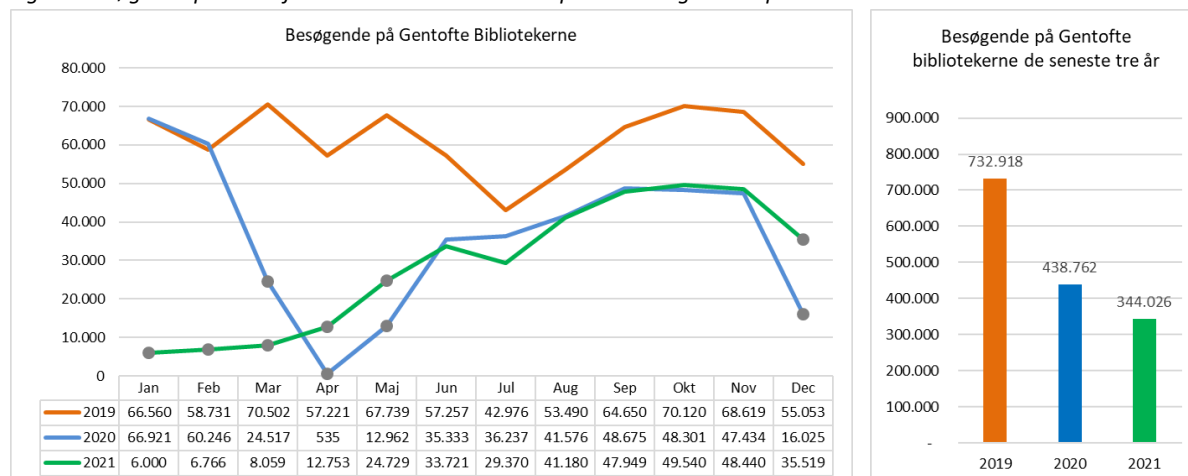
Biblioteket

Anbefalinger fra opgaveudvalget BIBLIOTEKERNES UDVIKLING SOM LOKALE KULTURHUSE blev i november 2021 vedtaget af Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget under visionen:

Gentofte Bibliotekerne er kulturhuse, som er en synlig del af hverdagen og skaber lokal værdi. Gentofte Bibliotekerne udvikler fællesskaber og skaber mulighed for virkelyst, dannelse og mangfoldighed ved at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet. Litteratur og viden er kernen, og Gentofte Bibliotekerne arbejder bredt med forskellige kulturelle udtryk.

Det samlede antal besøgende samt udlån af fysiske materialer og det samlede antal udlån af e-bøger, netlydbøger og streamede film på Filmstriben inkl. 4. kvartal 2021 på det samlede antal besøgende på Gentofte Bibliotekerne:

Figur 1 Besøgende på Gentofte Bibliotekerne 2019-2021 pr. måned og samlet pr. år

Note: ● I de markerede måneder har bibliotekerne været helt eller delvis lukkede p.g.a. Covid-19 restriktioner.

Besøgstillene bar også i 2021 præg af Covid-19. Det samlede besøgstal for 2021 ligger desuden under besøgstallet i 2020, da perioden frem til medio marts i 2020 var som normalt, mens hele 2021 har været præget af pandemien.

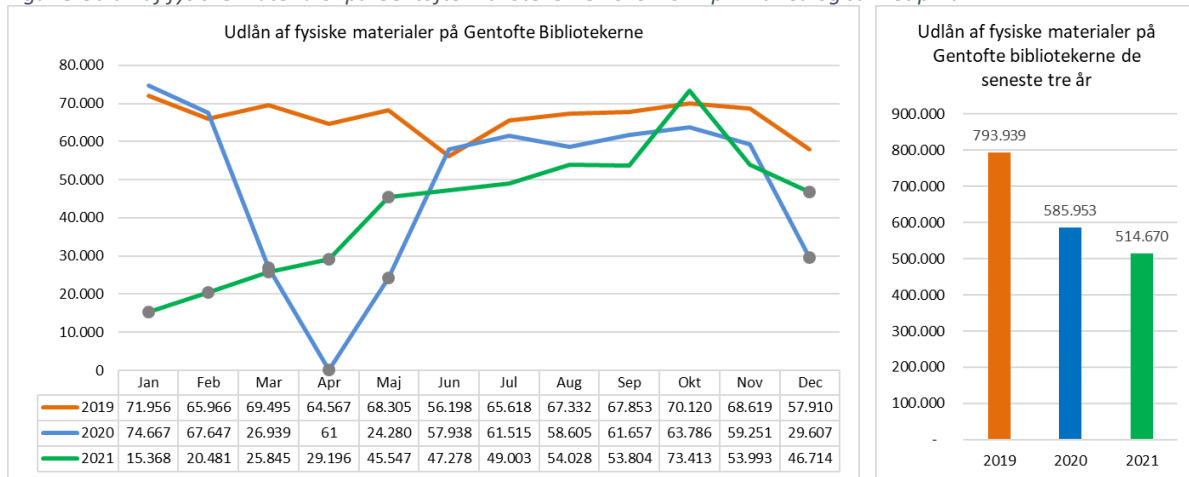
Besøgende fordelt på filialer

Figur 2: Besøgende til enkelte biblioteksfilialer 2019-2021 (fintælling)

	2019	2020*	2021*
Gentofte Hovedbibliotek	259.457	170.179	151.978
Dyssegaard bibliotek	130.288	68.617	51.743
Gentoftegade bibliotek	86.418	54.536	38.394
Jægersborg bibliotek	53.261	32.059	33.778
Ordrup bibliotek	114.284	65.814	44.226
Vangede bibliotek	82.974	47.557	23.907

* Tallene for 2020 og 2021 er atypiske grundet covid-19.

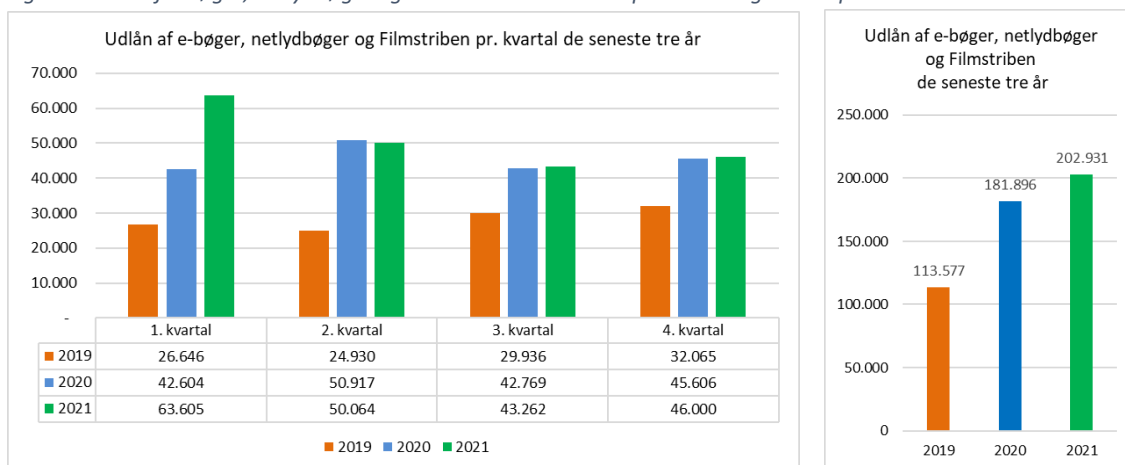
Figur 3 Udlån af fysiske materialer på Gentofte Bibliotekerne 2019-2021 pr. måned og samlet pr. år

Note: ● I de markerede måneder har bibliotekerne været helt eller delvis lukkede p.g.a. Covid-19 restriktioner.

Udlånet af fysiske materialer ligger også i 2021 under normal-niveauet i 2019 grundet pandemien.

Figur 4 Udlån af e-bøger, netlydbøger og Filmstriben 2019-2021 pr. kvartal og samlet pr. år

Udlånet af digitale materialer er steget kraftigt. I 2019 udlåntes 113.577 digitale materialer mod 202.931 i 2021. Dette skyldes sandsynligvis, at den generelle udvikling igennem de sidste år henimod et højere digitalt udlån er blevet accelereret grundet covid-19, hvor borgerne har haft vanskeligere ved at besøge bibliotekerne grundet nedlukninger, restriktioner og en generel tilbageholdenhed i samfundet. Borgerne synes at have fået øjnene op for alle de gode digitale materialer der findes, og dette er også noget som Gentofte Bibliotekerne har haft et stort fokus på at oplyse borgerne om, især igennem de sidste to år.

Garderhøjfortet

Det samlede antal besøgende på Garderhøjfortet (inkl. 4. kvartal 2021):

Figur 5: Besøgende på Garderhøjfortet

	2019	2020	2021
Antal besøg	14.071	6.443	12.295

Status for Byens Hus ved udgangen på 2021

Der er sat gang i implementeringen af de finansierede dele af den helhedsplan, som medarbejdere og brugerne i foråret udarbejdede sammen med arkitektfirmaet arki_lab for udviklingen af de fysiske rammer i Byens Hus.

De afsatte anlægsmidler er disponerede og de anlægsaktiviteter, der kan nås under den nuværende bevillingsramme, er planlagte og arbejdet er bestilt. I anlægssagen er der fokus på at få udviklet de indre rammer både i forhold til indretning, udnyttelse af kapacitet samt wayfinding.

Projektets første fase ventes implementeret i løbet af foråret 2022, men dele er allerede i færdige eller påbegyndt. Denne fase består primært af:

- Omrokering af faste brugere, for at opnå større sammenhængskraft i huset
- Renovering og indretning af lokaler
- Etablering af depotfaciliteter
- Renovering af fælleskøkken
- Etablering af fælles foyer ved indgangen
- Etablering af gennemgang til køkken (er påbegyndt)
- Renovering af Byens Scene (er afsluttet)

Byens Scene er helt færdig og klar til brug. I slutningen af november blev der etableret gennemgang bagved Byens Sal, så brugerne kan komme til køkkenet, selvom Byens Sal er i brug. Denne gennemgang åbner også op for en ny afdeling af huset, som tidligere har været afskåret fra resten. Her er der gang i etableringen af et kreativt møderum, ligesom husets leder og tekniskservice team etablerer kontorer på gangen.

Der er opsat skilte på alle etager og ved alle døre indendørs. Skiltene er udarbejdet med rådgivning fra handikaprådet.

Besøgende til kulturfestivaler og kulturevents

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indkøber eller driver en række kulturfestivaler og kulturevents. Nedenfor fremgår deltagerantal de seneste tre år – inkl. Gentænk, som fandt sted i oktober 2021.

Figur 6: Besøgende til kulturfestivaler og kulturevents 2019-2021

	2019	2020	2021
Kultur & Festdage (juni)	13.500	Aflyst	3.405
Gentofte Gadeteaterfestival (august)	4.800	Aflyst	4.150
Golden Days (september)	1.000	433	1.000
GentofteNatten (september)	5.300	Aflyst	4.000
Gentænk (oktober)	900	Aflyst	900

Frivilligcenter & Selvhjælp Gentofte (FCG)

Frivilligcenter & Selvhjælp Gentofte (FCG) er en neutral og upolitisk organisation, der agerer som lokalt samlingssted og videncenter for den frivillige indsats i Gentofte Kommune. FCG er en dør til civilsamfundet og et væksthuse for fællesskaber, hvad enten de har form af et frivilligt engagement, foreningsarbejde eller selvhjælps-initiativer. FCG har til formål at styrke og udvikle det lokale frivillige arbejde og foreningsliv i Gentofte Kommune i relation til: det sociale arbejde, sundhed, integration, kultur, idræt og miljø. Som medlemmer af FCG kan optages: organisationer, foreninger, netværk og grupper, der beskæftiger sig med frivilligt arbejde i Gentofte Kommune.

FCG har udarbejdet og vedtaget ny Handleplan for 2022 i dialog med Gentofte kommune.

Supplerende COVID-19-TIDSLINJE for KULTUR (fra september 2021)

1. september 2021 Alle restriktioner bortfalder.

17. december Spillesteder, teatre, biografer, museer, kulturhuse og forsamlingshuse lukker ned. Det samme gælder lokaler og lokaliteter, hvor der afvikles folkeoplysende aktiviteter, foredrag og idrætsarrangementer med betalende tilskuere. Biblioteker må aflyse arrangementer, men holder åbent for udlån og læsesal.

2022

16. januar Museer, videnskabelige aktivitetscentre og kunsthaller åbner med krav om coronapas og krav om brug af mundbind indendørs.

Biografer åbner med krav om coronapas og brug af mundbind indendørs samt en deltagerbegrænsning på 500 siddende publikummer pr. biografsal.

Spillesteder, teatre og andre indendørs lokaler åbner for koncerter, scenekunstforestillinger, forevisninger, storskærmsarrangementer, konferencer, foredrag og lignende for publikummer, som i al væsentlighed er siddende og med krav om coronapas og brug af mundbind mv.

1. februar Alle restriktioner bortfalder.

Kulturområdets kommunikation til borgere – et overblik

(Blå understregninger er aktive link til kanalen: til websitet, til at tilmelde sig nyhedsbreve, følge SoMe-sider osv.)

Gentofte Kommunes egne kanaler

Overordnet: Kulturområdet kommunikerer borgerrettet om kulturelle tilbud og muligheder på både print, web, mail, SoMe og i byrum. Generelt er fokus på det tidsaktuelle og deltagelsesorienterede.

Gentofte.dk/kultur

Samlet og præsentation af kulturinstitutioner, nøgleindsatser og begivenheder. Ikke tidsaktuelle tilbud, men basisinformation og links videre.

Kulturområdet præsenteres sammen med Natur, parker, strande/Idræt og bevægelse/Foreninger/Puljer under hovedindgangen FRITID.

Gentofte.dk/arrangementer

Gentofte Kommunes arrangementskalender. Indholdet trækkes fra databaseleverandøren Kultunaut, tilpasset Gentofte Kommunes design. Søgemuligheder på genrer, datoer osv. Aktører opretter selv deres arrangementer her. Der linkes til kalenderen fra div. andre kanaler samt fra forsiden af Gentofte.dk

Gentofte Lige Nu

Borgerbladet husstandsomdeles hver anden måned. Foruden journalistiske artikler fra kulturområdet har bladets midtersider en kulturkalender med et redaktionelt udvalg af aktuelle arrangementer.

[Gentofte Kommunes Facebookside](https://www.facebook.com/GentofteKommune)

Nyheder fra kulturområdet samt festivaler, kampagner o.lign. bringes her i samarbejde med den centrale kommunikationsgruppe.

Kulturklub Gentofte

Nyhedsbrev, der udkommer på mail ca. hver 3. uge med inspiration til kulturoplevelser.

Produceres af Kultur & Oplevelser med input fra de centrale kulturinstitutioner: Gentofte Bibliotekerne, Bellevue Teatret, Gentofte Kino, MovieHouse Hellerup, Garderhøjfortet, Øregaard Museum, Ordrupgaard Eksperimentarium og Byens Hus. Desuden indhentes

input fra den øvrige del af organisationen, fra arrangementskalenderen, fra foreninger osv.

[Gå direkte til tilmelding her.](#)

Gadepyloner

20 store, tosidede gadepyloner er placeret over hele Gentofte.

Plakater for festivaler (Kultur & Festsage, GentofteNatten, Golden Days), særligt sæsonbetonede budskaber (fx tilmelding til Kulturskolerne), kampagner (fx for Kulturklub Gentofte) og signaturbegivenheder (fx Gentofte Bogmesse) produceres og hænges op af Kultur & Oplevelser.

Hjemmesider og SoMe for egne større events

Gentofte Kommunes egne større kulturevents – Kultur & Festsage samt GentofteNatten – har egne websites og Facebooksider til markedsføring.

Hjemmesiderne er fortrinsvis programsites, men også infosites for arrangører. Hjemmesiderne relanceres, når kommunens nye subsites er klar.

[Kultur & Festsage web](#) – [Kultur & Festsage Facebook](#)

[GentofteNatten web](#) – [GentofteNatten Facebook](#)

Digitale infoskærme

Digitale plakater for kulturinstitutioner, kalenderinformation og anden aktuel kommunikation. Pt. på Hovedbiblioteket, men løsningen udbredes til bl.a. Byens Hus og Kildeskovshallen.

Desuden: skoletjenesten.dk/gentoftekommune

Det samlede kulturområde præsenterer tilbud til børn i skoler og dagtilbud på skoletjenesten.dk/gentoftekommune

Samarbejde med lokale medier

Foruden det oplyste er der ad hoc-pressearbejde i øvrige medier, afhængig af kontekst.

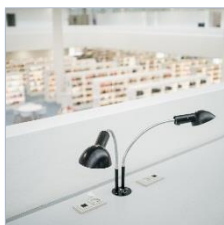
Samarbejde med Lokalavisen Villabyerne

Kulturområdet har et stærkt samarbejde med Lokalavisen Villabyerne. Undersøgelsen fra 2019 af borgernes kulturvaner viste tydeligt, at lokalavisen er en helt central kanal, og alle centrale kulturbegivenheder og -nyheder bringes her.

Det gode samarbejde ses også på institutionsniveau.

Kommunale institutioner

Samtlige kommunale institutioner indgår i det ovenfor skitserede kommunikationskredsløb.

Gentofte Bibliotekerne

- genbib.dk. Fælles website for de seks biblioteker.
- Sociale medier: Samtlige biblioteker har Facebooksider til fortrinsvis PR for arrangementer og tilbud. Fire er aktive på Instagram – øvrige findes på instagram som tags og steder.

Gentofte Hovedbibliotek [Facebook](#) / [Instagram](#)

Gentoftegade Bibliotek [Facebook](#) / [Instagram](#)

Dyssegård Bibliotek [Facebook](#) / [Instagram](#)

Ordrup Bibliotek [Facebook](#) / [Instagram](#)

Jægersborg Bibliotek [Facebook](#)

Vangede Bibliotek [Facebook](#)

- Fysiske plakater og flyers i bibliotekerne.
- OPLEV-katalog med kulturarrangementer udkommer halvårligt i 5.000 eksemplarer.
- Nyhedsbreve: Biblioteksklubben for voksne, Gentofte Bibliotekerne for børn, Filmklubben samt Nyhedsbrev for skoler. Desuden div. mere uformelle mailgrupper til læsekredse, musikklubber, frivillige o.lign. Samlet formidling på genbib.dk/nyhedsbrev

Direkte links til tilmelding:

[Biblioteksklubben](#)

[Nyhedsbrev for børnefamilier](#)

[Filmklubben](#)

[Nyhedsbrev for skoler](#)

Tranen

- tranen.nu. Website.
 - [Instagram](#) og [Facebook](#).
 - Nyhedsbrev/pressemeddelelser til kunstredaktioner på både brede og smalle medier. [Tilmelding til nyhedsmail her.](#)
 - Formidlingsflyers til alle udstillinger.
 - Tranen indgår – som en del af Gentofte Hovedbibliotek – i bibliotekets kommunikation.
-

Gentofte Lokalarkiv

- gentoftehistorie.gentofte.dk. Website. Sitet fornyes ifm. Gentofte Kommunes nye subsite-løsning, som ligger i forlængelse af det nye gentofte.dk (gik i luften i april 2021).
 - [Facebook](#)
 - Gentofte Lokalarkiv indgår – som en del af Gentofte Hovedbibliotek – i bibliotekets kommunikation.
 - Arkivet er lokal afsender på festivalkommunikation omkring Golden Days Festival.
-

Kulturskolerne

- kulturskolerne.dk. Websitet rummer både Gentofte Musikskole, Dramaskole, Forfatterskole, Billedskole samt Kulturpakker til dagtilbud og skoler.
 - [Facebook](#), [YouTube](#) (Gentofte Musikskole)
 - Direkte mail elever.
 - Kampagneaktivitet omkring tilmelding.
 - Kulturpakker kommunikeres via Skoletjenesten.
-

Byens Hus

- byenshus.gentofte.dk. Sitet fornyes ifm. Gentofte Kommunes nye subsite-løsning.
 - [Facebook](#) og [Instagram](#)
 - Desuden: Bred arrangementsPR, foreninger og alle faste brugeres egen kommunikation.
-

Garderhøjfortet

- garderhojfort.dk. Website, nyt site udvikles og publiceres i 2022.
- [Facebook](#) og [Instagram](#)

- Garderhøjfortets matematiske escape rooms har sit eget website: matematiskescaperoom.dk
- Bannere ved Jægersborgvej.
- Foldere, plakater og div. tryksager.

Musikbunkeren

- musikbunkeren.dk
- [Facebook](#), [Instagram](#)

Institutioner med driftstilskud fra Gentofte Kommune

Øregård Museum

- oregaard.dk. Nyt website under udvikling.
- [Facebook](#) og [Instagram](#)
- Nyhedsbrev – tilmelding fra website
- Plakatstandere ved museet
- Venneforening
- Trykte plakater, udstillingsprogrammer osv.

Bellevue Teatret

- bellevueteatret.dk
- [Facebook](#), [Instagram](#), [Youtube](#)
- Nyhedsbrev – tilmelding fra website
- Venneforening
- Brede kampagner på bl.a. busser ifm forestillinger.
- Trykte aviser, flyers, postkort, annoncer mm.

Gentofte Kino

- gentoftekino.dk
- [Facebook](#) og [Instagram](#)
- Nyhedsbrev
- Trykt programflyer
- Venneforening

Gentofte Musikskole

- kulturskolerne.dk

Se ovenfor, under Kulturskolerne.

Frivilligcenter & Selvhjælp – Gentofte (FCG)

- frivilligcentergentofte.dk
- [Nyhedsbrev](#)

Kulturinstitutioner med eksterne ejerforhold – samarbejde med Gentofte Kommune

Ordrupgaard

ordrupgaard.dk

Experimentarium

experimentarium.dk

Gentofte Brandmuseum

gentoftebrandmuseum.dk

Øvrige aktører med kulturaktivitet - et udpluk:
Foreninger, ansøgere til kulturpuljen etc.

Der er mange andre kulturelle aktører i Gentofte – et udpluk med bredde

- Gentofte Kunstforening
 - Kunstklubben i Byens Hus
 - Gentoftes kirker – koncerter, børnearrangementer, bazar etc.
 - Netværkshuset – aktivitetshus for flygtninge og indvandrere, drevet af Dansk Flygtningehjælp
 - Foreningen Genklange
 - Diverse kor og orkestre
 - Danmarks Internationale Gadeteaterfestival
 - Det Italienske Kulturinstitut
 - Gentofte Cabaret Gruppe
 - Gentofte Jazzklub
 - Teater Globen
 - Lokalhistorisk Forening i Gentofte
 - Selskabet for Arkitekturhistorie
 - Sokkelund Quilterne
 - Støtteforeningen "Svenske Villa"
 - Vangedes Venner
 - Gentofte Kunstvenner
 - Maler Netværk i Gentofte
 - Bernstorff Slot
 - Sølyst
-

Relateret document 3/8

Dokument Navn:	Status på EN UNG POLITIK 2018 - 2020 - rapport.pdf
Dokument Titel:	Status på EN UNG POLITIK 2018 - 2020 - rapport
Dokument ID:	4395230

EN UNG POLITIK

Statusrapport 2018 – 2020

INDHOLD

EN UNG POLITIK	3
Datagrundlag	3
Pejlemærker og effektmål	4
Unge i Gentofte trives, men vi kan stadig gøre det bedre	5
Arbejdet med EN UNG POLITIK	6
FORSKELLIGE SAMMEN	7
Hvad vi ved om ungelivet i Gentofte	7
Arbejdet med pejlemærket FORSKELLIGE SAMMEN	10
Det videre arbejde	13
STÅ STÆRKT	14
Hvad ved vi om ungelivet i Gentofte	14
Arbejdet med pejlemærket STÅ STÆRKT	23
Det videre arbejde	25
Hvad vi ved om ungelivet i Gentofte	26
Arbejdet med pejlemærket ALLE I TALE	27
Det videre arbejde	28
FRI FREMTID	30
Hvad vi ved om ungelivet i Gentofte	30
Arbejdet med pejlemærket FRI FREMTID	32
Det videre arbejde	33
INGEN ALENE	34
Hvad vi ved om ungelivet i Gentofte	34
Arbejdet med pejlemærket INGEN ALENE	35
Det videre arbejde	37
Sammenfatning og refleksion	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

I 2016 vedtog en enig Kommunalbestyrelse EN UNG POLITIK. Politikken er målrettet unge, som bor eller tilbringer dele af deres hverdag i Gentofte Kommune. Det er en bred og varieret målgruppe med forskellige vilkår og forudsætninger for at trives. Denne rapport indeholder status på EN UNG POLITIK med fokus på perioden 2018 – 2020. Formålet med statusrapporten er, med udgangspunkt i erfaringerne fra det hidtidige arbejde, at give retning for det videre arbejde på ungeområdet.

EN UNG POLITIK skal gøre en konkret og mærkbar forskel i unges liv. En forskel som forventes at kunne aflæses af de indikatorer, der måles på, men som kan være vanskelige at henhøre til konkrete indsatser. Det tager tid at skabe forandringer, som slår igennem i ungelivet. Der er derfor brug for et langt sejt træk i arbejdet med EN UNG POLITIK og de enkelte pejlemærker, før vi kan forvente at høste de ønskede effekter.

Det er ambitionen, at både politikere og forvaltning skal kunne følge, hvordan det går med at realisere EN UNG POLITIK og opnå de ønskede forandringer i ungelivet. Politikerne modtager status hver andet år, som oplæg til politisk dialog om arbejdet med EN UNG POLITIK. Statusrapporten præsenterer dels indsatser og aktiviteter, der er igangsat og den data, der løbende indsamles om en række udvalgte indikatorer, der knytter sig til de fem pejlemærker og de otte vedtagne effektmål. Med afsæt heri kan udviklingen i ungelivet følges over tid, og vi kan holde øje med, om vi hen ad vejen opnår de ønskede forandringer.

EN UNG POLITIK er bygget op om fem pejlemærker, STÅ STÆRKT, FORSKELLIGE SAMMEN, ALLE I TALE, FRI FREMTID og INGEN ALENE, som hver især bidrager til otte politisk vedtagne effektmål. Til daglig er det de fem pejlemærker, der udstikker retningen i arbejdet med EN UNG POLITIK.

Rapporten indledes med et afsnit om unges generelle trivsel i Gentofte Kommune, og hvordan arbejdet med EN UNG POLITIK er organiseret. Herefter følger fem afsnit med afsæt i de fem pejlemærker. I hvert af disse afsnit indledes med en kort beskrivelse af hvilke udfordringer, der er blandt unge i kommunen i relation til pejlemærket, og herefter beskrives arbejdet med pejlemærket, herunder større indsatser og enkeltstående aktiviteter. Mange af både større indsatser og aktiviteter, taler ind i flere pejlemærker og bidrager til flere effektmål, men hver indsats og aktiviteten er kun beskrevet under det pejlemærke, indsatsen eller aktiviteten taler mest ind i. Hvert afsnit rundes af med en beskrivelse af, hvad der fremadrettet er i fokus. Rapporten afsluttes med en sammenfatning samt refleksioner og perspektiver på det fremadrettede arbejde.

DATAGRUNDLAG

Statusrapporten giver et billede af unges vilkår og trivsel i dag og afspejler dermed fremdriften i arbejdet på ungeområdet gennem længere tid. I rapporten refereres til data, som tidligere er præsenteret for Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget i kvartalsrapporter og Gentofteberetninger, samt ikke mindst i undersøgelsen *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* ([her](#)). Rapporten er udarbejdet af Center for ungdomsforskning (Cefu) og samler data fra ungeprofilundersøgelsen 2019, Nationale trivselsmålinger, Rusmiddelundersøgelsen 2019 og bygger på fokusgruppeinterview med udvalgte ungegrupper. Center for ungdomsforskning udarbejdede i 2016 en lignende rapport for Gentofte Kommune. I *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* sammenlignes med fund fra bl.a. ungeprofilundersøgelsen og interviews i 2015. Rapporten indeholder desuden anbefalinger til fokus i arbejdet med ungeområdet fremadrettet.

Herudover indgår data i nærværende status:

- Ungeprofilundersøgelsen 2020 fra udskolingen (7., 8. og 9. klassetrin) – folkeskolerne og en privatskole og ungdomsuddannelserne (15-25 år) (på nær studenterkursus). Landsgennemsnit dækker over de kommuner der har deltaget i undersøgelsen. I 2020 deltog 39 kommuner.
- National trivselsmåling folkeskolerne (data fra 7., 8. og 9. klassetrin) fra 2020
- National trivselsmåling ungdomsuddannelserne fra 2020
- Uddannelsesstatus 3 mdr. og 15 mdr. efter 9. klasse samt 9.mdr. efter 9. og 10. klasse.

PEJLEMÆRKER OG EFFEKTMÅL

EN UNG POLITIK består af fem pejlemærker for et godt ungeliv, hvor alle unge trives og får den bedste start på uddannelse, arbejdsliv og et godt voksenliv:

STÅ STÆRKT - *Unge i Gentofte oplever høje forventninger til, hvordan man skal være, hvordan man skal se ud, og hvad man skal præstere. Ungeskal gives modet til at definere sig selv, udvikle egen identitet og egne ambitioner.*

FORSKELLIGE SAMMEN - *Stærke relationer skaber stærke mennesker. I dag indgår unge i fællesskaber, der går på tværs af fysiske og digitale rum. Unge skal have mulighed for at være en del af rummelige fællesskaber, hvor den enkelte bliver set, hørt og respekteret.*

ALLE I TALE - *Unge skal være med til at tage beslutninger, der vedrører dem. De skal opleve, at de bliver lyttet til, og at de kan gøre en forskel – både for sig selv og for fællesskabet. Unge skal engageres i samarbejde baseret på tillid, ærlighed og tydelighed.*

FRI FREMTID - *Alle unge skal have attraktive muligheder, uanset hvor de står i livet. Men mange muligheder gør ikke nødvendigvis valget lettere. Unge skal vejledes og inspireres til at træffe selvstændige valg om uddannelse og arbejdsliv, og gøres bevidste om, at mål og drømme kan ændre sig undervejs.*

INGEN ALENE - *Ungelivet er fyldt med udfordringer, der kan være svære at tackle alene. Unge har brug for støtte og opbakning både derhjemme og der, hvor de færdes i hverdagen. Unge skal have nem adgang til vejledning og støtte, hvis livet bliver svært*

Indsatser og aktiviteter, der iværksættes med afsæt i de fem pejlemærker, bidrager hver især til de otte effektmål, som arbejdet med EN UNG POLITIK, samlet set skal lykkes med at indfri.

- Unge kan mestre eget liv
- Unge får den nødvendige opbakning
- Unge kan håndtere tvivl og forventningspres
- Unge træffer bevidste valg om uddannelse og arbejdsliv
- Unge i sårbare positioner får særlig opbakning og støtte
- Unge deltager i flere og bedre fællesskaber med plads til forskellighed
- Unge udviser god og respektfuld adfærd i fysiske og virtuelle fællesskaber
- Unge engagerer sig og oplever, at de bliver lyttet til og gør en forskel

Figur 1: Politisk vedtagne effektmål for EN UNG POLITIK

UNGE I GENTOFTE TRIVES, MEN VI KAN STADIG GØRE DET BEDRE

Størstedelen af unge i Gentofte trives og oplever kommunen, som et godt sted at vokse op og være ung, og hvor de føler sig trygge. De fleste er glade for deres skole/uddannelse og mener, at der er gode uddannelses- og fritidsmuligheder og giver udtryk for, at der er blik for deres behov.¹ Størstedelen af unge i Gentofte fortsætter efter folkeskolen på en ungdomsuddannelse, og de fleste tænker positivt om deres fremtid, hvor de bl.a. forestiller sig at tage en længerevarende uddannelse.

Ungeprofilundersøgelsen 2020 og Trivselsmålingerne tegner et generelt billede af, at de unge i Gentofte har gode kontakter, bruger tid med og har det godt med deres venner og øvrige sociale netværk både i fritiden og i skolesammenhæng.² Flertallet af unge i Gentofte oplever, at de er glade og i godt humør det meste af tiden, dog i højere grad mænd end kvinder. Hovedparten af unge har et godt forhold til deres forældre og oplever samtidig, at de har såvel voksne som venner at tale med, hvis de har problemer. Majoriteten af unge i Gentofte angiver, at de føler sig sunde og raske. Det er positivt i relation til trivsel, da unges selvvurderede helbred har stor betydning for, hvordan unge trives i øvrigt, og hvor meget overskud de har.³

Selvom hovedparten af unge generelt har det godt og oplever, at de har et privilegeret ungeliv, er der stadig områder, der kræver opmærksomhed og indsats. Bl.a. oplever en del unge i Gentofte såvel som på landsplan, at de er hårdt spændt for i hverdagen og ikke kan nå de ting, de gerne vil. Flere giver udtryk for at have smerter af forskellig art, og der ses et stort forbrug af smertestillende midler, særlig blandt unge kvinder. Samtidig oplever 8% af de unge, at de

¹ Gentoftes Ungdomsprofil 2016 s. 7

² Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 19

³ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 53

ikke har en voksen at tale med, når de har behov for det. Ligesom på landsplan giver en del unge udtryk for, at de oplever ikke at have et godt psykisk helbred og udviser tegn på mistrivsel. Alkohol og festkulturen er stadig udbredt i Gentofte Kommune, og unge har et alkoholforbrug, der ligger højt sammenlignet med danske unge generelt, men på linje med unge fra København. Så selvom størstedelen trives og har det godt, så er der stadig et arbejde at gøre og samtidig huske på, at ungegruppen hele tiden fornyes, og der derfor er områder, hvor der er behov for et vedvarende fokus for at bevare de gode rammer for ungelivet i Gentofte Kommune.

I det følgende præsenteres først status på arbejdet med EN UNG POLITIK på det organisatoriske plan, og herefter præsenteres indsatser og aktiviteter, der er iværksat på ungeområdet. Der er særlig fokus på perioden 2018 – 2020, og status er struktureret ud fra de fem pejlemærker i EN UNG POLITIK.

ARBEJDET MED EN UNG POLITIK

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid har et særligt ansvar for at drive udviklingen og implementeringen af EN UNG POLITIK. Arbejdet med EN UNG POLITIK kan inddeles i centralt initierede indsatser og arbejdet med at inspirere og mobilisere organisationen og øvrige aktører til at udvikle ungeindsatsen i tråd med politikken. Der arbejdes her målrettet med at skabe sammenhæng, fremdrift og synlighed om den samlede ungeindsats på tværs af Gentofte Kommune. Det sker blandt andet gennem programledelsen for EN UNG POLITIK og ved at styrke det tværgående samarbejde med alle relevante aktører og – vigtigst af alt – med de unge selv. For unges drømme og behov kan kun komme for en dag, hvis de får en stemme. Derfor er unges deltagelse grundstenen i EN UNG POLITIK.

EN UNG POLITIK står ikke alene. Den tænkes sammen med kommunens øvrige politikker og strategier. Derfor er unge også omfattet af den nye politik for samskabelse mellem kommune og borgere. Det betyder, at når unge i Gentofte inddrages, skal de opleve at blive lyttet til og opleve at de kan gøre en forskel – både for sig selv og for fællesskabet og at samarbejdet er baseret på tillid, ærlighed og tydelighed. Helt i tråd med pejlemærket ALLE I TALE

Organiseringen af arbejdet med EN UNG POLITIK gennem en programledelse, har vist sig at være en effektiv og agil tværgående organisering. De fleste af kommunens opgaveområder har berøring med unge, og programledelsen arbejder for, at der koordineres og udvikles på tværs med afsæt i høj faglighed. Programledelsen varetager herforuden styregruffunktion på større tværgående indsatser, tidsbegrænsede som kontinuerlige, på ungeområder som f.eks. Fælles om Ungelivet, Partnerskabet om Unges sundhed og trivsel med ungdomsuddannelserne. Derudover sikrer programledelsen, at der sker koordinering omkring nye indsatser og tidsbegrænsede projekter, som f.eks. Gratis psykologhjælp, headspace, STIME, rusmiddelkonsulenten m.m.

I forlængelse af programledelsen er der etableret tre tværgående netværk: *Strategiske drøftelser for chefer*, *Ungefagligt Ledernetværk* og *Ambassadørkorps* for EN UNG POLITIK (medarbejderniveau). Overordnet er målet med de tre netværk at sikre et bredt kendskab til EN UNG POLITIK, koordinering af arbejdet omkring og med unge, og at der på tværs af organisationen arbejdes samlet mod indfrielse af visionerne i de fem pejlemærker. De tre netværk understøtter hver især både et øget kendskab til kommunens brede vifte af ungetilbud, styrker samarbejdet på tværs af områder og bidrager til udvikling af ungeområdet, herunder også fælles kompetenceudvikling, videndeling og sparring, samt løsning af pludselig opståede udfordringer.

I det ungefaglige ledernetværk arbejdes der bl.a. med temaer som samarbejde mellem myndighed og kulturelle/pædagogiske tilbud, overgange i unges liv, udsatte unge og anbefalingerne fra rapporten *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune*. Ambassadørkorpsen har et særligt fokus på ungedeltagelse, herunder inspiration og videndeling på tværs af områder og med unge selv. I både det ungefaglige ledernetværk og ambassadørkorpsen deltager også repræsentanter fra eksterne tilbud til unge bl.a. headspace, frivilligcenter m.m.

I det følgende præsenteres ud fra hvert pejlemærke et kort rids over udfordringer relateret til pejlemærket. Selvom der nu stilles skarpt på udfordringerne i ungelivet, så er det vigtigt at understrege, at langt de fleste unge i Gentofte trives og har det godt. Herefter følger en beskrivelse af arbejdet med de enkelte pejlemærker. Hvert afsnit afsluttes med at pege på, hvor fokus kan lægges fremadrettet.

FORSKELLIGE SAMMEN

Stærke relationer skaber stærke mennesker. I dag indgår unge i fællesskaber, der går på tværs af fysiske og digitale rum. Unge skal have mulighed for at være en del af rummelige fællesskaber, hvor den enkelte bliver set, hørt og respekteret.

Pejlemærket FORSKELLIGE SAMMEN bidrager til følgende politisk vedtagne effektmål for EN UNG POLITIK:

- *Unge deltager i flere og bedre fællesskaber med plads til forskellighed*
- *Unge udviser god og respektfuld adfærd i fysiske og virtuelle fællesskaber*

HVAD VI VED OM UNGELIVET I GENTOFTE

Unge skal have mulighed for at være en del af rummelige fællesskaber, hvor den enkelte bliver set, hørt og respekteret. Gode fællesskaber og nære relationer er helt afgørende for et godt ungeliv og som afsæt for et godt voksenliv. *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* viser, at det generelt står godt til med de unges oplevelse af venskaber og deres fritid, og der tegnes samtidig et billede af, at de unge oplever meningsfulde fællesskaber i deres hverdagsliv. Hele 97% af de unge svarer, at de har det rigtig godt eller godt med vennerne/fritiden⁴

Der er sket en positiv udvikling fra 2016 til 2020, idet antallet af unge, der oplever at være en del af skolens fællesskaber er steget fra 80% i 2016 til 88% i 2019 og nu er over tal for landsplan, hvor 86% oplever at være en del af

⁴ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 37

skolens fællesskab. Det betyder på den anden side, at ca. hver tiende elev i Gentofte på den ene eller anden måde ikke trives i skole eller på uddannelsesstedet. Bl.a. svarer 12 % af de unge i Gentofte, at de kun en gang i mellem eller sjældent føler, at de er en del af fællesskabet. Selvom tallene er lavere end på landsplan (14 %), og at det samtidig betyder, at 88 % oplever sig som en del af det sociale fællesskab, kalder det alligevel på opmærksomhed mod den mindre gruppe af unge, der føler sig uden for fællesskabet, idet det er en meget central arena i ungdomslivet.⁵

I *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* ses en sammenhæng mellem trivsel i skolen og det at være blevet mobbet, idet en større andel af unge, der angiver, at de er blevet mobbet i skolen få gange (14% i udskolingen og 6,9 % på ungdomsuddannelserne) eller mange gange (2 % i udskolingen og 1,7% på ungdomsuddannelserne), samtidig angiver, at de ikke eller slet ikke har det godt i skolen (14 %). Selvom der er tale om en lille del af unge i Gentofte, som ofte mobbes, kalder det alligevel på opmærksomhed, dels fordi mobning kan være en af årsagerne til de unges oplevelse af mistrivsel og følelsen af udenforskab, og dels fordi den tid de unge skal være i skolen udgør en stor del af unges hverdag. Når de mobbes, opholder de sig i et miljø, hvor de udsættes for eksklusion fra fællesskabet, som mobning er, og som har en stærk sammenhæng med oplevelsen af ensomhed og mistrivsel.⁶

Blandt unge i Gentofte ses en sammenhæng mellem udseende og popularitet i vennegrupper. I *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* svarer 46 % af de unge, at det gør én mere populær i venskabsgruppen, hvis man ser godt ud. På landsplan er tallet 35 %.⁷ Dette kan ses som, at unge oplever, at de skal se godt ud hele tiden, når de er sammen med deres venner. Selvom de unge har gode relationer, så er det alligevel ikke fuldt ud en arena, hvor de er fri fra at håndtere egne og andres forventninger. Dette udpeger de unges kropsidealer og betydningen af udseende som et område, der bør fokuseres på. Både i relation til trivsel og i relation til de unges sociale relationer.⁸

AKTIVT FRITIDSLIV OG FÆLLESSKABER UNDER PRES

Hovedparten af unge i Gentofte beskriver, at de har et stort socialt netværk og plejer deres venskaber – også på sociale medier. De er samtidig generelt aktive i deres fritid, hvor de dyrker interesser, aktiviteter og sport både i og uden for foreningsliv og klubtilbud. I lighed med unge i resten af landet, er aktiviteter, der involverer en sportsgren eller motion mere udbredt end f.eks. kreative og kunstneriske aktiviteter.

De unge beskriver, at de oplever at have travlt, og at de skal balancere mellem skole, fritid, familie og venner. De unge skal hele tiden vurdere, hvad der skal prioriteres. Her bliver skole og lektier generelt set prioriteret højest, og dermed nedprioriteres aktiviteter og venskaber i fritiden. Det kan bl.a. spores i den tendens, som også er på landsplan, at unge fortsat falder fra fritidsklub og foreningsaktiviteter i takt med alderen. F.eks. angiver 21 % af de unge i Ungeprofilundersøgelsen (15-30 år), at de ikke går til de fritidsaktiviteter, de gerne vil og langt størstedelen af dem (78 %) angiver, at det skyldes travlhed med skolearbejdet. Til sammenligning angiver 10% i udskolingen, at de ikke går til de fritidsaktiviteter, de gerne vil og kun 34 % af dem angiver, at det skyldes travlhed med skolearbejdet.⁹

Værdien af det sociale aspekt og oparbejdelsen af fællesskaber uden for skolen må ikke undervurderes. Det er også en central del af unges dannelse, personlige udvikling, opbygning af medborgerskab og fællesskaber, trivsel m.v. Hvis der ønskes at skabe flere tiltag og mere fastholdelse af de unge i fritidslivets aktiviteter og tilbud, bliver det derfor nødvendigt ikke blot at fokusere på selve udbuddet af fritidsaktiviteterne. Men også skele til, hvad der er vigtigt for de unge i forhold til fritidsaktiviteterne. I nedenstående tabel ses det f.eks., at det at kunne være sammen med venner og at have det sjovt vægtes højere end at blive dygtigere til aktiviteten.

⁵ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 21

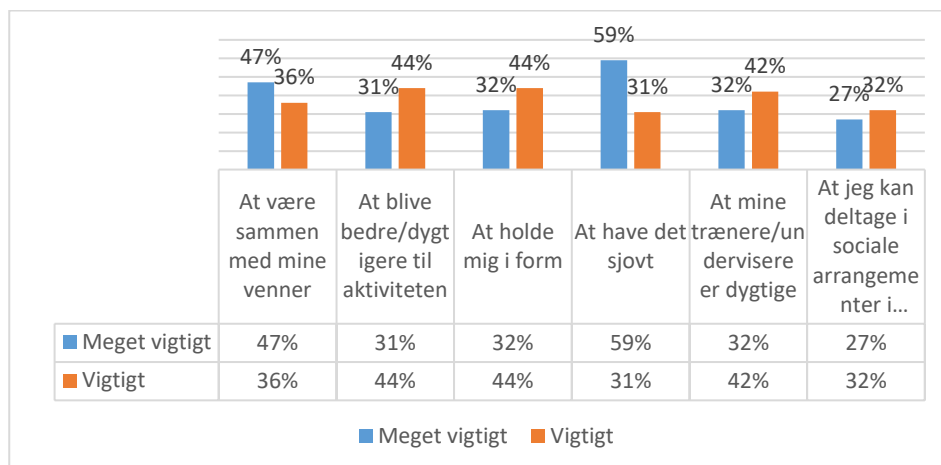
⁶ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 32

⁷ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 53

⁸ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 59

⁹ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 43

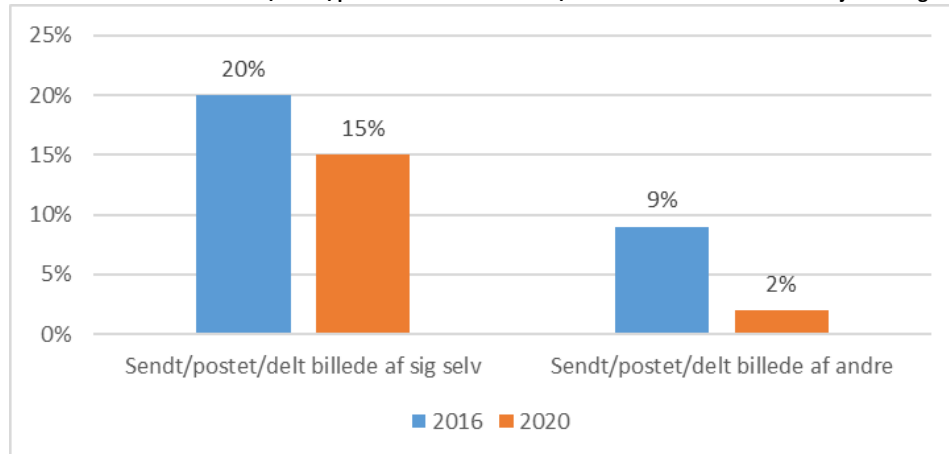
Tabel 1: Hvad er vigtigt for dig, når du går til en aktivitet? Udvalgte svarmuligheder (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=2940-2973.

DIGITAL OG FYSISK ADFÆRD I RELATION TIL GRÆNSEOVERSKRIDENDE OG SEKSUELLE TILNÆRMELSER

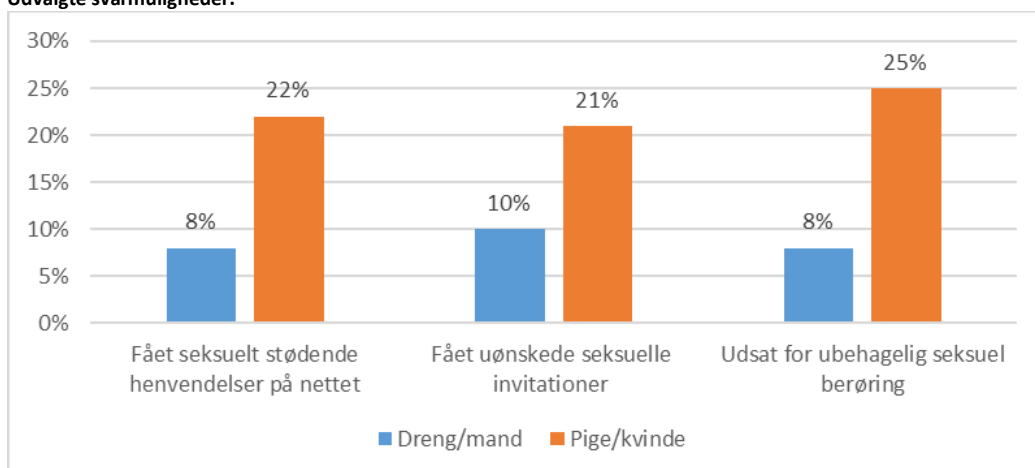
I forhold til billeddeling på nettet viser undersøgelsen, at der er sket en markant positiv udvikling i de unges opmærksomhed på adfærd på nettet og billeddeling end tidligere. Bl.a. er der sket et markant fald i antallet af unge, der angiver, at de har delt et seksuelt billede af sig selv og også i antallet af unge, der har delt seksuelle billeder af andre.

Tabel 2: Har du inden for de sidste 12 måneder delt/sendt/postet et seksuelt billede/video af dig selv, f.eks. i undertøj eller nøgen? Har du inden for de sidste 12 måneder delt/sendt/postet et seksuelt billede/video af andre f.eks. i undertøj eller nøgen.

Ses der på unges oplevelser af grænseoverskridende adfærd både digitalt og fysisk, angiver ca. hver femte at have oplevet dette og samtidig ses også her en stor forskel mellem mænd og kvinders oplevelser heraf. Langt flere unge kvinder end unge mænd oplever f.eks. at få seksuelt stødende henvendelser, uønskede seksuelle invitationer og blive udsat for seksuel berøring. Der er altså stadig behov for at sætte fokus på respektfuld adfærd digitalt og fysisk, og fokus bør være bredere end f.eks. billeddeling. Samtidig er behovet for digitale kompetencer ikke blevet mindre i lyset af de seneste års tendenser til spredning af fake news på sociale medier. En stor del af de unge på ungdomsuddannelserne forholder sig kritisk til det, de læser på nettet, mens det kun er tilfældet for en mindre andel af de unge i grundskolen.

Tabel 3: Spørgsmål vedr. grænseoverskridelser krydset med køn (Ungeprofilundersøgelsen 15-25 år.). Dreng/mand N=1514. Pige/kvinde N=1771. Udvalgte svarmuligheder.

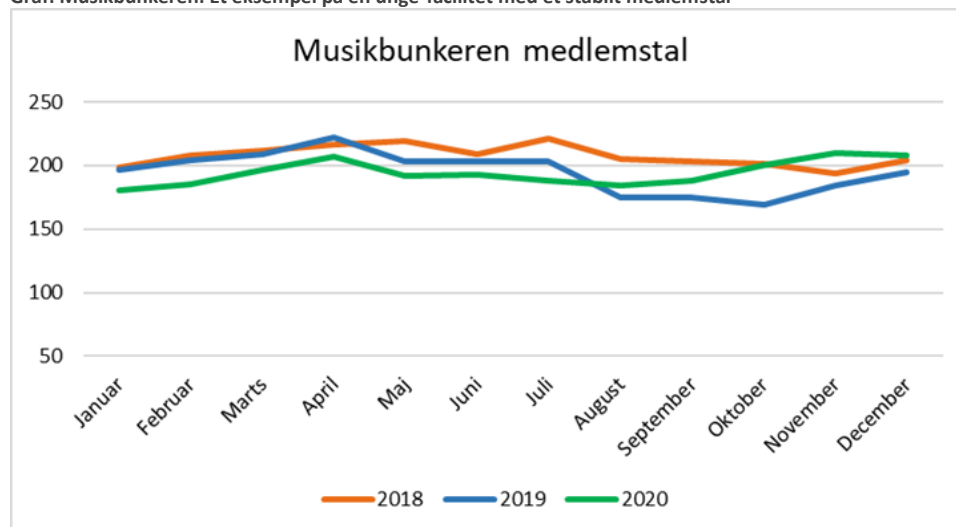
ARBEJDET MED PEJLEMÆRKET FORSKELLIGE SAMMEN

Unge i Gentofte tilbydes en bred vifte af muligheder for at indgå i fællesskaber i deres fritid. Fra fritidsundervisning på Ungdomsskolen, professionel undervisning i kunstarterne på Kulturskolerne til det nye ungemiljø i Byens Hus – alle steder, hvor voksne med stærke kompetencer udvikler aktiviteter sammen med unge. Unge driver også selv et af kommunens tilbud til unge; Musikbunkeren.

Gentofte har et stort antal foreninger og gode idrætsfaciliteter. Unge har muligheder for at dyrke idræt på både elite- og breddeniveau. Og da alle skal kunne deltage, kan unge, der ikke har råd til kontingent, få FriPas til den fritidsaktivitet, de brænder for. Herudover kan foreninger, der et særligt fokus på ungefastholdelse, søge om tilskud til ungdomskonsulenter, der hjælper med at nytænke og udvikle aktiviteterne, så unge bliver i deres klub.

I Musikbunkeren, som er et kreativt musikmiljø og øvelokalefællesskab, driver ungeforeningen og kommunen tilbuddet i et partnerskab. I Musikbunkeren sikrer tre deltidsansatte musikfaglige medarbejdere og foreningens unge brugere både udvikling, indflydelse og outreach til nye målgrupper. De unge har deres egen økonomi, og de sørger for, at alle medlemmer let kan få indflydelse på budgettet gennem det innovative økonomi-prioriteringsspil PING PONG PENG.

Graf: Musikbunkeren: Et eksempel på en unge-facilitet med et stabilt medlemstal

Medlemstallet i Musikbunkeren har været stigende i 2020 efter en nedgang i forbindelse med ombygning af lokalerne i dele af 2019 og har på trods af COVID-19 situationen, der har lukket for brug af faciliteterne, ikke oplevet en nedgang i antallet af medlemmer. Det vidner dels om, at Musikbunkeren er et attraktivt tilbud med en stærk kultur og kan også tilskrives den ildhu og fleksibilitet, medarbejdere, medlemmer og bestyrelse har udvist i forbindelse med at få omlagt workshops m.m. og udvikle nye formater, der kunne afholdes digitalt. Samtidig arbejder både bestyrelse og medarbejdere løbende med rekruttering af nye medlemmer og der arbejdes fokuseret med at tiltrække nye målgrupper bl.a. gennem samarbejder med bl.a. ungdomsskolen, gymnasier m.fl. Et andet fokus ift. medlemsskaren er at skabe en større kønsdiversitet. Det særlige fokus har bl.a. resulteret i, at begge køn nu er repræsenteret i foreningens bestyrelse og fremadrettet vil der være fokus på også at øge andelen af kvinder blandt medlemmerne generelt.

Musikbunkerens nyeste tiltag, Skaberskolen, blev testet i efteråret 2019, hvor der blev afholdt en 4-dages camp med fokus på kreative processer. På den lange bane er målet at etablere en deltidsuddannelse af et halvt års varighed med undervisning tre dage om ugen. Testen i uge 42 er blevet finansieret af KODA og Tuborgfondet. Derudover har foreningen fået midler fra Statens Kunstfond til yderligere at kunne teste det seks måneder lange forløb i 2021. En del af målsætningen med det nye projekt Skaberskolen er foruden de læringsmæssige perspektiver at skabe mulighed for en større udnyttelse af lokalerne i dagtimerne.

Ungepuljen. Ungegruppen fornyer hele tiden sig selv, når nye behov og drømme opstår. For at gribe det har unge mulighed for at realisere deres egne idéer til nye aktiviteter og fællesskaber med støtte fra Ungepuljen og kan, hvis de har behov for det, få anden støtte og praktisk hjælp fra ungekulturkonsulenten til at få ideerne ud over rampen. Det er et godt og fleksibelt tilbud, der dog ikke bruges af unge i den grad det kunne. I 2019 gik Musikbunkeren, Ungekulturkonsulenten, i partnerskab med ungdomsuddannelserne og Ung i Byens Hus sammen om at nytænke og revitalisere konceptet med bl.a. et øget fokus på at involvere unge i kommunikation og i bevillingsarbejdet. Når samfundet igen åbner op og giver unge mulighed for at realisere deres ideer til events og andre aktiviteter iværksættes det nye koncept.

DELTA-bilen. (Driften dækkes af EN UNG POLITIK). Det mobile ungekontor – eller DELTA-bilen – har kørt siden 2017. Det er et mobilt eventsted indrettet i en Fiat Ducato, der kan lånes af unge, medarbejdere og foreninger. DELTA-bilen har et lille mødelokale, bardisk, lyd, lys, storskærm og scene på taget. Den har været i brug til koncerter, loppemarkeder, sportsbegivenheder, festivaler, Skolevalg, pony- og kajakpolostævner, som mobil brevstemmeboks, og til gode samtaler med unge der, hvor unge er. Den er også blevet brugt i forbindelse med implementering af anbefalingerne fra Opgaveudvalg Boligsociale Indsatser Ved Ungdomsboligerne. DELTA-bilen er et brugbart og fleksibelt tilbud, der giver mulighed for nemt at skabe midlertidige kulturelle, sportslige og demokratiske begivenheder i byens rum. I løbet af 2019 og 2020 har den også været flittigt brugt af unge brugere fra Byens Hus. Og i 2021 har den herforuden været brugt som midlertidigt covid-19 testcenter og i kommunikationsarbejdet omkring at få unge til at blive testet.

STØRRE INDSATSER 2018 – 2020

Ungemiljøerne i Vangede og Byens Hus (Driftsmidler dækker lønninger, aktivitetsmidler tilføres fra brugerbetaling og EN UNG POLITIK). I 2017 gennemførtes en analyse af unges brug og ønsker til fritidstilbud. På baggrund heraf besluttede Kommunalbestyrelsen at omorganisere klub- og fritidsundervisningen og etablere et nyt tilbud med afsæt i unges ønsker og behov for mere fleksible tilbud, der samtidig gav mulighed for at mødes med unge på tværs af kommunen.

I september 2019 åbnede Ung i Byens Hus, hvor unge både kan komme uformelt og være sammen med andre unge, deltage i en mangfoldighed af aktiviteter, og hvor unge med nye ideer, har adgang til fællesskab, økonomi og faglighed, der understøtter deres mulighed for at sætte handling bag idéerne og skabe det fritidsliv, de ønsker sig. De unge, der har grebet muligheden, inden Corona satte det på pause, arrangerede koncerter, afholdt workshops om bæredygtighed og diskuterede aktuelle problemstillinger i en podcast-serie – alt sammen med og for andre unge.

Forud for åbningen blev husets indretning designet af unge i et samarbejde med et designfirma. Åbnings-eventet blev udviklet og afviklet i samarbejde med unge, og i dag arbejder de unge sammen med husets øvrige brugere om at

udvikle og realisere en ny helhedsplan for indretning af værksteder, teatersal og mødelokaler med videre. De konkrete resultater heraf forventes realiseret, når det igen er muligt at åbne for aktiviteter i de fysiske rum.

Ung i Bevægelse. (Sundhedspolitikken). Formålet med indsatsen, som er en del af de sundhedspolitiske handleplaner, er at få inaktive unge i gang med at dyrke idræt og motion samt at fastholde de unge, som allerede er aktive. I arbejdet hermed er fokus på involveringen af de aktører, som har en stor snitflade med unge, fx udskolingen i grundskolerne, ungdomsuddannelserne, ungdomsklubberne og idrætsforeningerne. I 2019 blev der iværksat en samskabelsesproces, hvor unge og andre interessenter systematisk blev inddraget med henblik på at udvikle og iværksætte prøvehandling med afsæt i deres idéer. Formålet var, at identificere hvilke strukturelle og konkrete tiltag, der kunne iværksættes for at øge aktivitetsniveauet blandt unge. Der er blevet afholdt workshops for tre 7. klasser (ca. 75 elever) og to gymnasie/HF-klasser (ca. 55 elever). Resultatet af de afholdte workshops er et idékatalog, som danner inspiration til indsatser. De tiltag og initiativer, der efterfølgende er blevet iværksat, er ønsket forankret i en organisatorisk ramme, fx i foreninger, på ungdomsuddannelserne eller af de unge selv. I august 2019 blev f.eks. projekt 'Sænk Skuldrene' iværksat i et samarbejde med DGI, Gammel Hellerup Gymnasium og Øregård Gymnasium samt et forskningsprojekt "Holdspil og fællesskab for unge", hvor Fritid har faciliteret samarbejde mellem Center for Holdspil og Sundhed, Øregård Gymnasium og Gentofte Volley om at skabe bæredygtige idrætsfællesskaber på ungdomsuddannelserne. Projektet fortsætter i Center for Holdspil og Sundhed-regi i de kommende år. Herudover er flere samarbejder med skoler og ungdomsuddannelser udviklet, men flere er udskudt som følge af COVID-19.

Ungekonsulentordningen har til formål at støtte arbejdet med at rekruttere og fastholde unge i Gentofte Kommunes foreninger. Her har foreningerne mulighed for at søge midler til at ansætte en ungekonsulent, der arbejder for en ekstraordinær ungeindsats med henblik på at fastholde unge i foreningen. I 2019 – 2020 har GIK Atletik, Copenhagen Towers (herunder flag football for ungdom), Gentofte Stars, SISU og Jægersborg Boldklub været en del af Ungekonsulentordningen.

Trivsel i idrætsforeninger er et pilotprojektet, der er igangsat i forbindelse med opgaveudvalget En Times Motion. Projektets fokus er, at afprøve en struktur og en tilgang, som kan give foreningslivet mulighed for at arbejde systematisk med trivsel og skabe et miljø, som bidrager til at fastholde unge medlemmer uanset niveau og/eller tiltrække nye medlemmer. Der er indgået et samarbejde med HIK Fodbold om at opstille og afprøve en trivselsmodel, der kan implementeres i idrætsforeninger.

Idræts aktiviteter i ungemiljøet. Der har i 2019 – 2020 været en kontinuert dialog mellem Fritid og Ungemiljøet i Byens hus om at iværksætte idrætsaktiviteter. Her er idrætsorganisationen DGI blevet inddraget til at indgå i et samarbejde, som har udmøntet sig i en dialog om udvikling af E-sport-aktiviteter i Byens hus. Der har desuden været en dialog med lokale idrætsforeninger, bl.a. Gentofte Volley og SISU Basketball, om at iværksætte holdspilsaktiviteter på udendørsarealerne og i hallen. Det har endnu ikke udmøntet sig i konkrete aktiviteter pga. COVID-19. Der er faciliteret et samarbejde mellem Ungemiljøet og Hellerup Sejlklub om at iværksætte Stand up paddle-aktiviteter.

Gentænk vidensfestival (EN UNG POLITIK og tilskud fra ungdomsuddannelserne) Gentænk er en tilbagevendende ungestyret vidensfestival for omkring 1.000 sidsteårselever fra Gentoftes seks ungdomsuddannelser. I 2018 var temaet menneskets relation til teknologien og i 2019 blev der stillet skarpt på FN's 17 Verdensmål. 12 elever står for at kuratere indholdet til festivalen sammen med Ungekulturkonsulenten og seks lærere understøtter med rammerne. Gentænk er et samarbejde mellem kommunen og Gentoftes seks ungdomsuddannelser.

ØVRIGE AKTIVITETER OG TILTAG 2018 – 2020

- **4K kompetenceudvikling 'Ungedeltagelse'.** Samarbejde og videndeling omkring ungedeltagelse på tværs af Rudersdal, Lyngby-Taarbæk, Gladsaxe og Gentofte.
- **Polynorm** – en udstilling om normalitet samarbejde med Kultur og Social og Handicap. Kunstnere inviterer til at udforme stedsspecifikke værker i offentlige rum ud fra temaet normalitet.
- **Strategi for digital dannelse i grundskolen** og det digitale ungekorps med fokus på ung til ung formidling og dialog.
- **En times motion.** Anlægsmidler til at skabe sociale miljøer for unge i foreningerne (Budget 2021/2022)

DET VIDERE ARBEJDE

I 2018 – 2020 har fokus i særlig grad været på at gentænke og udvikle unges mulighed for deltagelse i fællesskaber på tværs af kommunen med afsæt i undersøgelser om unges ønsker og behov. Det gav anledning til en stor reorganisering af klubtilbud og fritidsundervisningen samt etablering af et nyt sammenhængende tilbud. I ungemiljøerne vil der i de kommende år være fokus på at tilpasse og forankre dette nye tilbud. Dels fordi forandringer og nye tiltag tager tid, før frugten kan høstes, og dels fordi dette nye format ikke har haft mulighed for at udfolde sit potentiale, da tilbuddet har været helt eller delvist nedlukket siden marts 2020 på grund af COVID-19. Der er både før og under COVID-19 indgået samarbejde med bl.a. foreninger, skoler, ungdomsuddannelser, udskolingshuset, headspace og enheden for kontaktpersoner, omkring udvikling af nye tilbud til unge.

I *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* peges på, at unge i Gentofte Kommune efterspørger rum til fællesskaber, der giver mulighed for at de kan mødes spontant og på tværs og være sammen uden at det nødvendigvis skal orkestreres af voksne. Et ønske er adgang til udendørsarealer, hvor de ikke oplever at være til gene for andre og samtidig kan udfolde deres egen ungekultur. Dette kalder på en tættere dialog med unge for at afdække om muligheden allerede eksistere, og hvis ikke, hvordan ønskerne kan testes og eventuelt realiseres. Arbejdet bør koordineres med Ungemiljøerne, SSP, Fælles om ungelivet, Fritid m.fl. Afhængig af økonomi kan prøvehandlinger understøttes af EN UNG POLITIK og Ungepuljen. Dog bør der være opmærksomhed på, at der ikke her er budget til finansiering af større initiativer, anlæg eller drift.

Samtidig arbejdes videre med at inkludere unge i andre allerede eksisterende fællesskaber bl.a. arbejdes der i regi af Ung i bevægelse videre på det grundlag, der blev skabt i 2019-2020, hvor det er hensigten at inddrage de aktører, der arbejder med unge, hvad enten der er tale om lønnet eller frivillig arbejdskraft og med en indsats, der kan forankres på sigt. Der er også fokus på samtænkning af eksisterende og nye indsatser, der taler ind i vision og målsætninger for Fælles om ungelivets indsats omkring at flere unge deltager i organiserede fritidsaktiviteter.

Unge i dag er vokset op med at søge forklaringer på udfordringer indad til og oplever at det er et individuelt ansvar og løsning. Dette er også en fortælling, der er tydelig blandt de unge i Gentofte Kommune. Men f.eks. rammerne og strukturerne, der fordrer krav til præstationer og travlhed, skaber visse forudsætninger for den enkelte – og at den unge som enkeltperson ikke kan løse dette. I det kommende Opgaveudvalg Unges trivsel – sammen og hver for sig sættes der netop fokus på den fælles opgave vi har for at skabe gode rammer for unges trivsel, herunder hvordan vi sammen kan fremme en sund præstationskultur.¹⁰

Unge behov og drømme om et aktivt fritidsliv og fællesskaber ændrer sig i takt med, at ungegruppen automatisk fornyer sig selv. Det kalder på en kontinuerlig kontakt med ungegruppen og fleksibel mulighed for at afprøve og iværksætte nye initiativer. Derfor prioriteres stadig midler til ungekulturpuljen og fremadrettet vil der være fokus på at sammen med unge at gentænke puljen, så unge både har mulighed for at være ambassadører for puljen og være med til at vurdere ansøgninger og bevilge midler.

Under pejlemærket STÅ STÆRKT er projektet *Fælles om Ungelivet* aktuelt i relation til unge og rusmidler, men projektet har også fokus på unges deltagelse i positive fællesskaber i deres fritid, da det er en beskyttende faktor i forhold til unges brug af rusmidler. Denne del af projektet prioriteres i relation til pejlemærket FORSKELLIGE SAMMEN og sættes i spil på tværs af fritids- og kulturliv med inddragelse af ungepulje og DELTAGbilen, samt tænkes ind i øvrige indsatser og politikker som Playmakerfunktionen og En Times Motion.

Fra 2016 og frem til nu er der sket en stor ændring i kulturen omkring billeddeling. Færre deler billeder af sig og andre. En positiv udvikling, som bl.a. kan tilskrives det store initiativ omkring ung til ung formidling og dialog om netop dette emne i forlængelse af Umbrellasagen. Her bør man dog have for øje, at ungegruppen hele tiden fornyer sig, og derfor bør der være et vedvarende fokus herpå. Samtidig er der ikke nødvendigvis sammenhæng mellem unges adfærd i det

¹⁰ Ungdomsprofil 2020 - Gentofte ungdomsprofil 2020. S. 43

digitale og det fysiske rum. Bl.a. viser *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune*, at mange unge kvinder oplever at blive udsat for seksuel krænkende adfærd i det fysiske rum. Fremadrettet bør der være fokus på at udvikle formater, der stadig har fokus på unges adfærd i både digitale og fysiske rum, der kan understøtte den gode udvikling omkring digitale krænkelse og samtidig have fokus på unges adfærd i det fysiske rum.

STÅ STÆRKT

Unge i Gentofte oplever høje forventninger til, hvordan man skal være, hvordan man skal se ud, og hvad man skal præstere. Ungeskal gives modet til at definere sig selv, udvikle egen identitet og egne ambitioner.

Pejlemærket STÅ STÆRKT bidrager til følgende politisk vedtagne effektmål for EN UNG POLITIK:

- Unge kan mestre eget liv
- Unge kan håndtere tvivl og forventningspres

HVAD VED VI OM UNGELIVET I GENTOFTE

UDBREDT PRÆSTATIONS- OG PERFEKTHEDSKULTUR

I Danmark ses en tendens til, at unge oplever en udbredt præstations- og perfektionskultur. Præstationskulturen hænger i høj grad sammen med et generelt øget fokus på at præstere, i særlig grad i forhold til karakterer og bedømmelser i uddannelsessystemet. At skulle præstere er et naturligt vilkår i unges vej mod voksenlivet og kan bidrage positivt til både motivation og læring, men kan samtidig have en række negative konsekvenser for unges trivsel. I *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* peges der bl.a. på, at unge oplever at deres ungdomsliv er udspændt mellem manges og egne forventninger, hvor det kan være svært at nå det hele og at der samtidig er høje

krav til, at man klarer sig godt i skolen, til sin sport, er tilgængelig og gør sig godt på sociale medier. Herudover oplever en stor del af unge i Gentofte, at de skal præstere godt i alle arenaer og det kan være svært at leve op til. De arenaer de unge bevæger sig i, i løbet af en dag (f.eks. skole, fritid, familie, venskaber, digitale medier), er tæt sammenknyttet og kan ikke adskilles i forhold til de høje forventninger, som de unge oplever, at de skal håndtere. Skrues der op for travlhed i den ene arena, så påvirker det de andre.¹¹ Dette er ikke unikt for Gentofte Kommune, men kan genfindes hos mange unge rundt omkring i landet, og kan blandt andet kobles til høje uddannelsesforventninger, som også mange af de unge i Gentofte giver udtryk for at opleve.

I *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* fremgår det, at det er gennemgående blandt unge, at de er bevidste om, at f.eks. familien er medskabende for de forventninger, som de har til dem selv. Alligevel har langt de fleste en ungdomsfortælling i dur med; *Det er mine egne forventninger, mit eget pres. Jeg kan, hvis jeg vil, og det er også min egen skyld, hvis jeg fejler*. Derudover oplever mange, at også bevidstheden og fortællingen om, at folk, der bor i Gentofte Kommune, er meget privilegeret, skaber et en forventning om at man derfor bedre og nemmere kan gøre det godt. Når man hele tiden bliver bevidst om og gjort opmærksom på, at man er privilegeret, så opleves det, som om det er ekstra svært, hvis man fejler.¹²

SUNDHED OG TRIVSEL

Langt størstedelen af de unge i Gentofte Kommune føler sig sunde og raske. 84 % angiver, at de er helt eller delvist enige i det udsagn. Og der er fra 2016 og frem til i dag, sket en lille stigning i antallet af unge, der er tilfredse med deres udseende og vægt. Men bag de tal gemmer der sig markante kønnede forskelle, hvor en større andel af unge kvinder i langt højere grad end unge mænd er utilfredse med deres udseende og vægt.¹³

Desværre er der i Gentofte, såvel som på landsplan, en tendens til, at en stadig stigende gruppe af unge, viser tegn på begyndende mistrivsel eller slet ikke trives. Der er sket en stigning fra 2013 (18 %) til 2017 (27 %) i andelen af unge 16-24-årige, som har et højt stressniveau, dvs. mere end hver fjerde ung i 2017. I 2017 har 28 % af de 16-19-årige i Gentofte et dårligt mentalt helbred. Langt flere unge piger og yngre kvinder oplever at være ramt af psykisk mistrivsel og stress er generelt også mere udbredt blandt kvinder end mænd.¹⁴

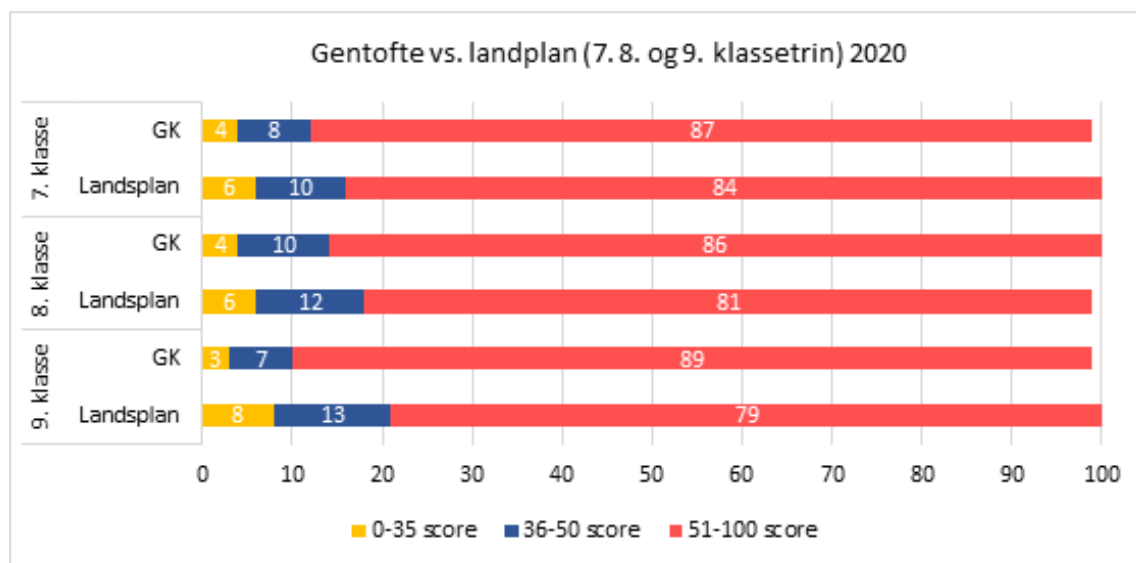
Ser vi på ungeprofilundersøgelserne fra 2020 ses der samtidig en stigning fra grundskole til ungdomsuddannelse i antallet af unge, der viser tegn på at være i risiko for depression eller stressbelastning. I WHO-5 Trivselsindekset, spørges ind til elevernes oplevelse af trivsel og på baggrund af deres score, kan det aflæses, om de er uden for risiko, i risiko eller i stor risiko for depression eller stressbelastning. Pointtal mellem 0-35: Der kan være stor risiko for depression eller stressbelastning. Pointtal mellem 36-50: Der kan være risiko for depression eller stressbelastning. Pointtal over 50: Der er ikke umiddelbart risiko for depression eller stressbelastning.

¹¹ Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune. S. 26

¹² Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune. S. 33

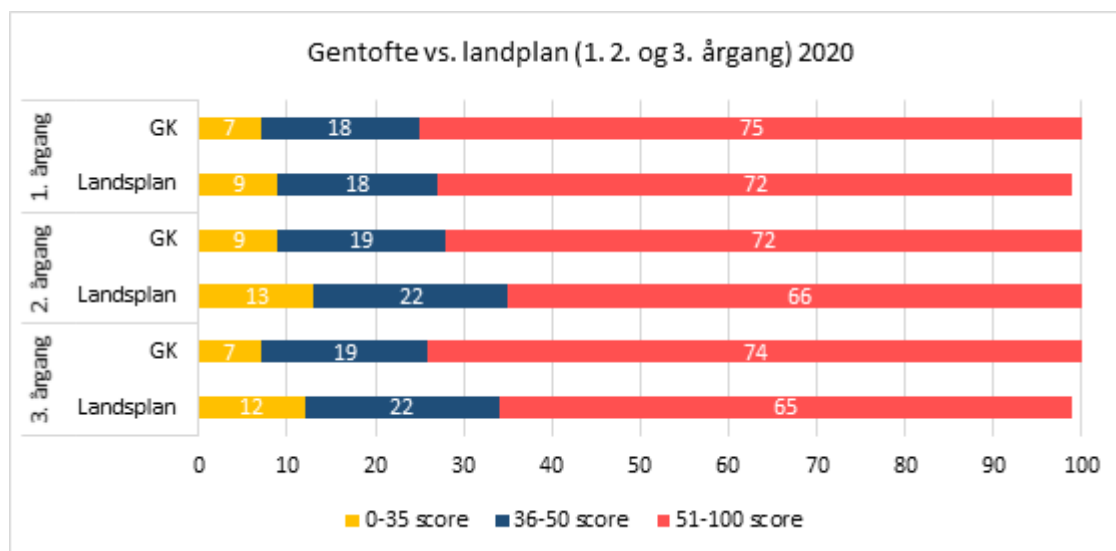
¹³ Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune. S. 57

¹⁴ Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommunerne 2017 og 'Analyser for Gentofte Kommune' af Sundhedsprofilen 2017, Region Hovedstaden, 2018.

Det ses på tabellerne ovenfor, at langt hovedparten af unge i grundskolen ikke umiddelbart er i risiko for depression eller stressbelastning. Sammenlignet med landsplan ligger Gentofte marginalt bedre på 7. og 8. årgang og på 9. årgang en del bedre. De unge spørges bl.a. ind til om de i de sidste 2 uger har følt sig i godt humør (Hele tiden + det meste af tiden: GK: 77%, landsplan: 75%), følt sig aktive og energiske (Hele tiden + det meste af tiden – GK 60%, landsplan 56%), at deres tid at været fyldt med ting der interesserer dem (Hele tiden + det meste af tiden – GK: 57%, landsplan 54%), om de er vågnet udhvilede (hele tiden + det meste af tiden – GK 34%, landsplan 36%) og om de har følt sig rolig og afslappede (Hele tiden + det meste af tiden: GK: 57%, landsplan 57%). De unge i Gentofte ligger marginalt over eller på linje med landsgennemsnit, undtagen på spørgsmålet om hvorvidt de oplever de vågner udhvilet, hvor Gentofte unge ikke oplever det helt så tit som unge i de øvrige kommuner.

I tabellen nedenfor, der viser unge på ungdomsuddannelsernes score på WHO-5 Trivselsindekset, ses herudover en stigning sammenlignet med eleverne fra grundskolen. Her udviser 18-19 % tegn på at være i risiko for depression og stressbelastning og 7-9 % viser tegn på at være i stor risiko herfor. Sammenlignet med de øvrige kommuner i undersøgelsen ligger Gentofte Kommune lidt bedre i forhold unge, der er i risiko, og en del bedre i forhold til unge, der er i stor risiko for depression og stressbelastning, særlig på 2. og 3. årgang. For at udregne scoren på trivselsindekset svarer de unge på 5 spørgsmål om, hvordan de har haft det de sidste 14 dage. Her ses i ungeprofilundersøgelsen 2020, at en større andel af unge fra ungdomsuddannelse i Gentofte end på landsplan angiver, at de det meste af tiden har været i godt humør (GK: 58%; landsplan: 52%), følt sig rolig og afslappet (GK: 37%, landsplan: 35%), følt sig aktive og energiske (GK: 30%, landsplan: 25%) og at deres hverdag har været fyldt med ting, der interesserer dem (GK: 34 %, landsplan: 29%). Dog skal det her tilføjes at færre unge fra ungdomsuddannelserne i Gentofte end på landsplan svarer "hele tiden" på de fem spørgsmål. Her ligger de unge 1-2% point under landsgennemsnit i hvert af spørgsmålene – undtagen på spørgsmålet om hvorvidt deres hverdag har været fyldt med ting der interesserer dem, hvor de unges svar ligger på linje med landsplan.

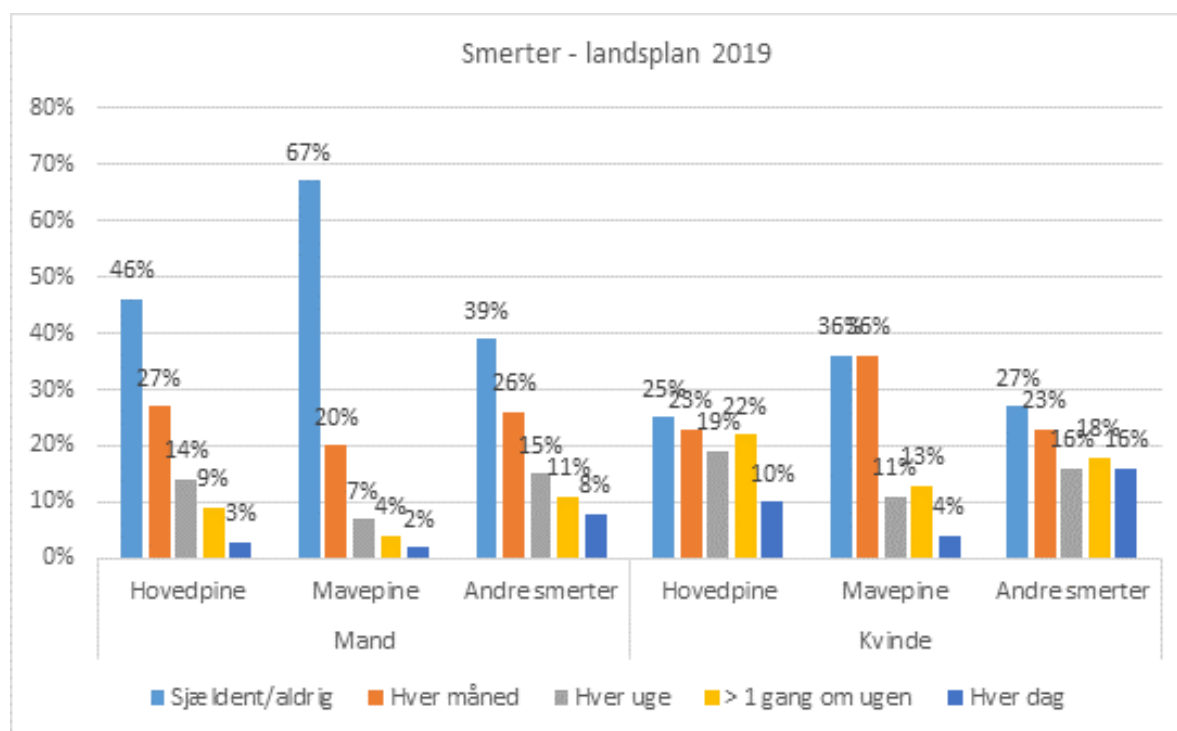
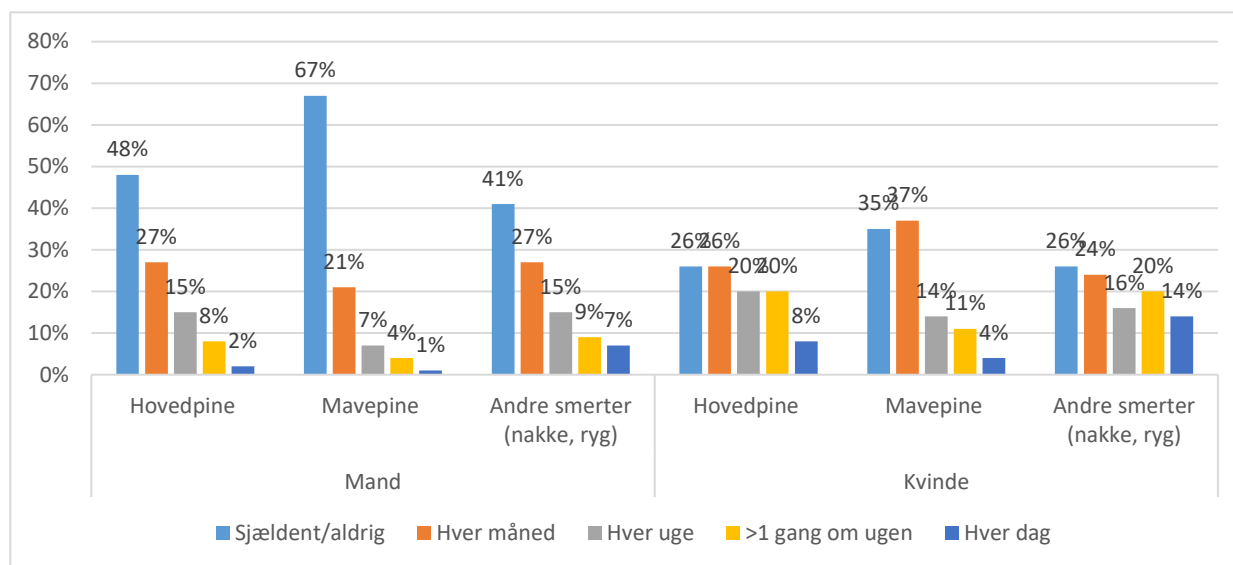
At være i psykisk mistrivsel i ungdomsårene er udfordrende, da det er en periode, hvor mange valg skal træffes og identitetsudviklingen samtidig kører på højtryk – en livssituation, der uden andre former for pres i sig selv er udfordrende. Samtidig tyder forskning på at psykisk mistrivsel i ungdomsårene øger risikoen for udviklingen af psykisk sygdom, ikke at få gennemført en uddannelse og ikke komme i beskæftigelse.

FYSISKE TEGN PÅ MISTRIVSEL

Psykisk mistrivsel giver sig bl.a. udslag i oplevelsen af lav livstilfredshed, psykiske og psykosomatiske symptomer (f.eks. hovedpine, mavepine), oplevet stress, ensomhed, selvskadende adfærd og/eller søvnproblemer.¹⁵ Med hensyn til antallet af unge, der rapporterer om smerter og hvilken type smerter de oplever, er tallene for henholdsvis de øvrige kommuner, der har deltaget i Ungeprofilundersøgelsen 2019, og Gentofte Kommune stort set ens. Det er den brede kategori "andre smerter, f.eks. nakke- og rygsmerter", som topper listen, hvad angår, hvor ofte de unge har denne type gener. Dernæst kommer hovedpine og sluttelig mavepine.

¹⁵ Forebyggende indsatser til unge i psykisk mistrivsel. Vive, 2018

Tabel 4: Tænk på de sidste 6 måneder, hvor ofte har du haft... (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Andre smerter N=3497. Mavepine N=3498. Hovedpine N=3509.

Kvinder oplever oftere end mænd at have forskellige typer af smerter. Hvad der præcist ligger til grund er komplekst. I Gentofte Ungdomsprofil ses dog en sammenhæng mellem hovedpine og graden af ensomhed samt mellem mangel på søvn og hovedpine. Forskellen mellem mænd og kvinder kommer også til udtryk i unges brug af smertestillende

medicin, hvor andelen af kvinder (63%), der har taget smertestillende medicin inden for de sidste to uger, er næsten dobbelt så høj som hos mændene (39%).¹⁶

MINDRE SØVN OG ØGET RISIKO FOR MISTRIVSEL

Dårlig søvn og dårlig trivsel går hånd i hånd. Unge, der har søvnproblemer ugentligt, lider også oftere af symptomer på blandt andet depression og stress. Hver fjerde ung i Danmark mellem 15 og 25 år (28 % kvinder og 21 % mænd) har søvnproblemer dagligt eller mere end én gang om ugen.¹⁷ Det er derfor også positivt, at der er sket en lille stigning i antallet af unge, der sover mellem 6-8 timer sammenlignet med 2016. I 2016 angav 73 % af de unge i Gentofte Kommune, at de sover 6-8 timer, og 15 %, at de sover otte timer eller mere. I 2020 var det cirka 77 % der angav, at de sov 6- 8 timer. Også cirka 15 % sover mere end otte timer i 2020.¹⁸ Der er derfor et stykke vej til at unge i Gentofte sover de timer Sundhedsstyrelsen anbefaler, som er teenagere (14 – 17 år) får 8 – 10 timers søvn og at voksne (18- 64 år) får 7 – 9 timers søvn. Og samtidig ses også i en sammenligning med de øvrige kommuner, der deltog i ungeprofilundersøgelsen 2019, at unge i Gentofte sover færre timer. Her angiver 65% i af eleverne i udskolingen og 40 % af eleverne på ungdomsuddannelserne, at de sover 8 timer eller mere.

Samtidig ses i *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune*, at en del unge i Gentofte Kommune stadig sover væsentlig mindre end anbefalet og også, at både en del unge fra udskolingen og ungdomsuddannelserne i Gentofte Kommune sover dårligt eller uroligt om natten én til flere gange om ugen. Sammenlignet med de øvrige kommuner, der indgik i ungeprofilundersøgelsen 2019, forstyrres de unge i Gentofte Kommune oftere omend det kun er lidt mere. Baggrunden for hvorfor de unge angiver, at de forstyrres i deres søvn, er kompleks. Det kan på den ene side være pga. af oplevet stress og høje forventninger, men dårlig søvn kan på den anden side også i sig selv være årsag til en stigende mistrivsel, da manglende søvn bl.a. også giver sig til kende ved højt stressniveau, fysiske smerter m.m. Samtidig kan det også have rod i unges brug af mobil, computer m.m., der udgør en helt central arena i deres sociale relationer og identitetsdannelse. Men samtidig risikerer brugen heraf at gå ud over deres nattesøvn. Det kalder på en dialog med unge og på at sætte rammer for brug af mobil og computer om aftenen/natten.¹⁹

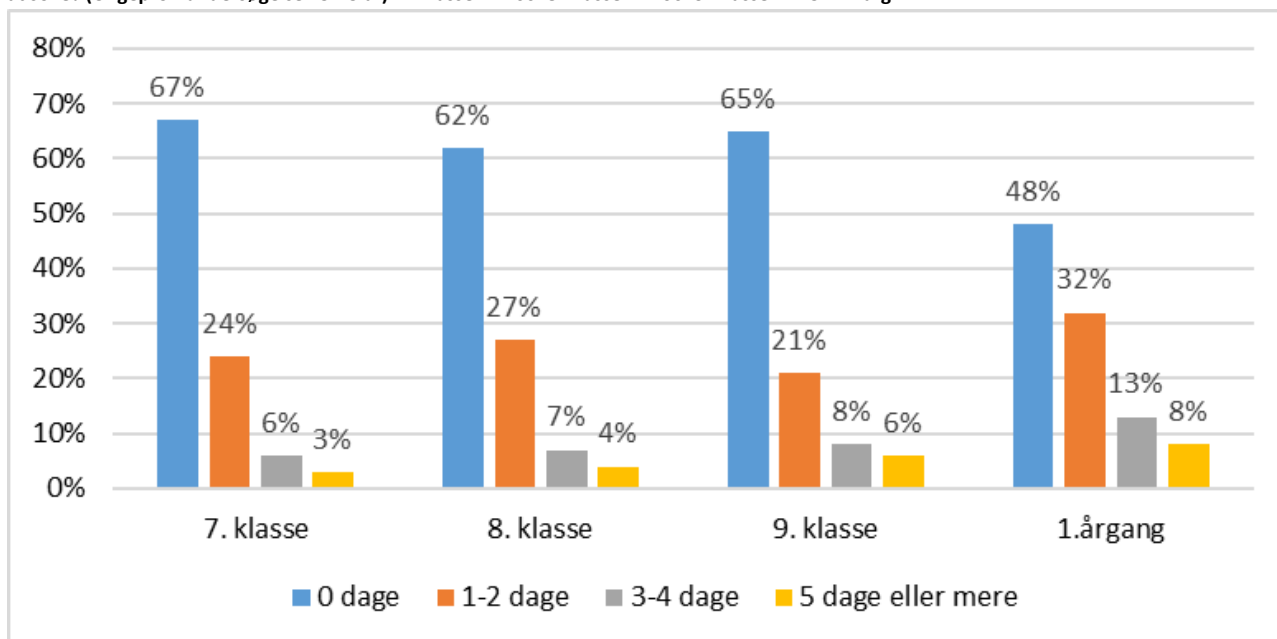
¹⁶ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 89

¹⁷ Unge søvnvaner, Statens Institut for Folkesundhed, 2020.

¹⁸ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*. S. 148

¹⁹ Ungdomsprofil 2020 – *Gentofte Kommune*.S. 73

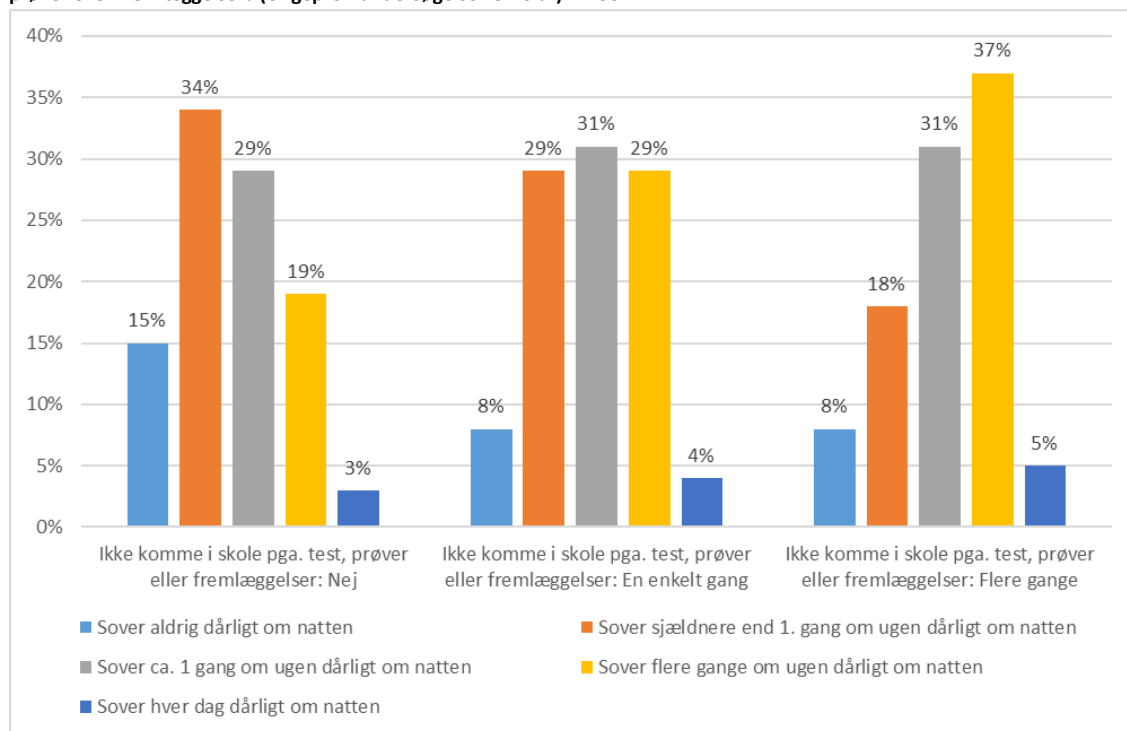
Tabel 5: Løbet af de sidste 7 dage, hvor mange dage har du følt sig forstyrret af din mobiltelefon, tablet eller computer efter at du har lagt dig til at sove? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 7. klasse N=466. 8. klasse N=406. 9. klasse N=451. 1. årgang

Samtidig er der væsentligt flere af de unge, som flere gange er blevet væk fra skole pga. test, prøver eller fremlæggelser, der også har oplevet at sove dårligt om natten hver dag (5%) eller flere gange om ugen (37%), end hvad det er tilfældet blandt de unge, som svarer, at de aldrig er blevet hjemme pga. test, prøver eller fremlæggelser. Her er det hhv. 3% og 19%, som svarer, at de har sovet dårligt hver dag og flere gange om ugen. Der er altså tale om næsten dobbelt så mange i den gruppe af unge, der er blevet væk fra skole op til flere gange, som oplever dårlig søvn. Det kan tyde på en sammenhæng mellem bekymringer om og høje forventninger til at skulle præstere i skolen og det at sove dårligt om natten.²⁰

²⁰ Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune. S. 31

Tabel 6: Hvor tit sover du dårligt eller uroligt om natten? / Ikke kommet i skole, fordi du ikke har lavet lektier eller er bekymret for en test, prøver eller fremlæggelser? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3041.

RUSADFÆRD OG MISTRIVSEL

Da unges mentale sundhed og trivsel kan være forbundet med deres ryge-, alkohol- og andre rusvaner, kan en helhedsorienteret tilgang i arbejdet med at fremme unges trivsel derfor give god mening. Dog bør også medtænkes, at der allerede er indsatser i gang til mindske af unges forbrug af tobak, alkohol og stoffer, og som bygger på anbefalinger fra det tidligere opgaveudvalg om Unges Sundhed og trivsel – røg, alkohol og rusmidler.

De unge i Gentofte drikker fortsat hyppigere (mere end 10 dage om måneden) i forhold til unge i resten af Danmark, og har en rusadfærd, der på mange måder ligner rusadfærden blandt unge i København. Der er generelt flere Gentofte-unge, der drikker fem genstande ved én lejlighed på ugentlig basis (fuldskabsdruk) end danske unge generelt. Her er det mændene, der i højere grad drikker sig fulde og oftere end kvinderne.

Der sker en ændring i holdningen til alkohol i overgangen fra grundskolen til første årgang på ungdomsuddannelserne, hvor de unge i højere grad synes, at det er i orden at drikke alkohol. Der sker således en markant stigning i alkoholforbruget fra 9. klasse til første årgang. Det gør sig f.eks. gældende, at over dobbelt så mange af de unge på 1. årgang på en ungdomsuddannelse (59 %) drikker alkohol 1-2 gange om ugen, i forhold til andelen blandt eleverne fra 9. klasse (25 %).²¹ Det kalder på en opmærksomhed på, hvordan man kan understøtte, at unges rusadfærd ændres og at indtag ikke øges i overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse.

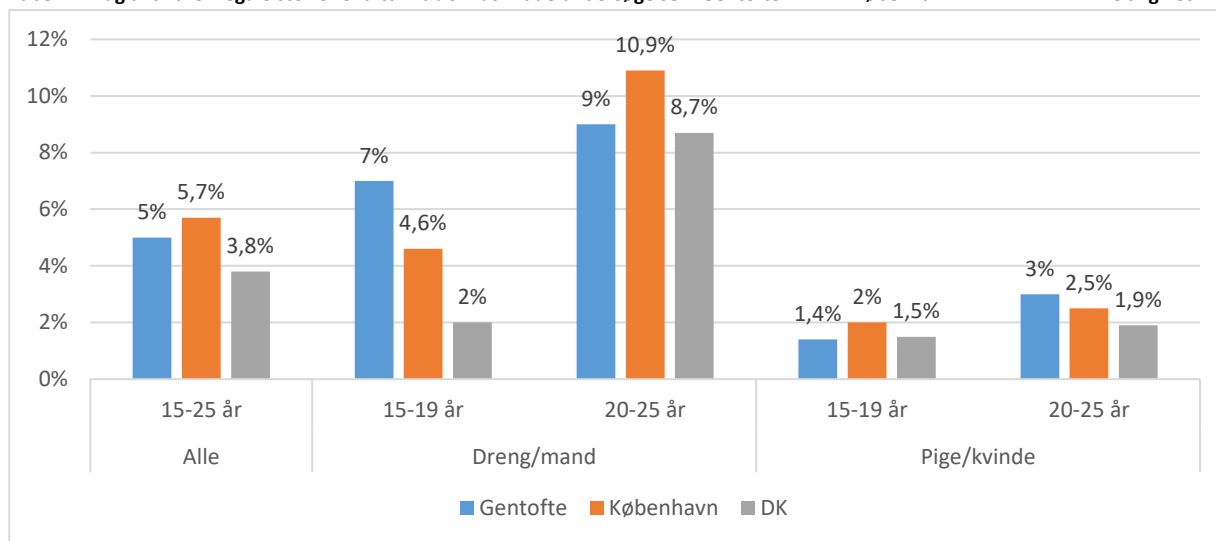
Der er sket et lille fald i antallet af daglige rygere fra 2015 blandt de 15-25-årige i Gentofte Kommune. Selvom tendensen er positiv, er der desværre ikke flere unge, der helt stopper med at ryge. Alligevel ser det ud til, at røgfri skoletid har en umiddelbar effekt på de unges rygevaner. Men samtidig ses en stigning i unges brug af e-cigaretter og særligt unges brug af snus er steget både i Gentofte og på landsplan. I 2020 er der sket mere end en fordobling blandt daglige brugere siden 2016. I 2016 angav 14% blandt de unge, at de havde prøvet snus, og 3 % at de brugte det. I 2020 angiver 16 % af de unge i Ungeprofilundersøgelsen (15-30 år), at de bruger snus - heraf 7 % hver dag - tallene flugter med de unge på landsplan.

²¹ Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune S. 78

Med hensyn til unges brug af hash og andre illegale rusmidler er der ikke sket ændringer fra 2016 til 2020. I begge år angiver 46 % af de unge i ungeprofilundersøgelserne, at de har prøvet at ryge hash. Det er markant flere end på landsplan, hvor 33% af unge generelt i Danmark, har prøvet det. Flere af de unge i Gentofte end på landsplan synes også, at det er ok at ryge hash. Rusmiddelundersøgelsen viser, at 24 % af de unge mænd mellem 15 og 19 år i Gentofte har brugt hash inden for den seneste måned. Det tilsvarende tal er 11 % på landsplan og 20 % for København. Til gengæld ser det ud til, at brugen af lattergas er aftagende.

I forhold til andre illegale rusmidler er unges brug heraf andre illegale stoffer ikke markant højere i Gentofte Kommune (5%) end blandt unge på landsplan (3,8 %). Går man dybere ind i tallene, viser de særlig en kønnet- og aldersmæssig forskel, som kalder på en særlig opmærksomhed på de helt unge mænd ml. 15 – 19 år i Gentofte, da de bruger andre illegale stoffer end hash tidligere end både de unge i København og de unge i resten af landet.

Tabel 7: Brug af andre illegale stoffer end cannabis. Rusmiddelundersøgelsen. Gentofte N=724. København N= 477. DK N=ikke angivet.

STØRRE INDSATSER 2018 – 2020

Fælles om ungelivet (2020-2023). Rusmiddelforbruget blandt unge i Gentofte Kommune er større end blandt unge generelt i Danmark og ligger på linje med unge fra København. Der er derfor stort fokus på at skabe forandringer i denne kultur, og at unge skal opleve, at det er nemt for dem at vælge et ungeliv uden røg, rusmidler og alkohol. Opgaveudvalget Unges Sundhed og trivsel har udarbejdet anbefalinger til arbejdet hermed bl.a. inspireret af den islandske model, hvor man er lykkedes med at nedbringe unges forbrug af alkohol til i dag at være blandt det laveste i Europa.

Gentofte Kommune ansøgte om og blev fra august 2019 en del af en ny stor indsats: *Fælles om ungelivet*. Indsatsen har til formål at sikre, at rammerne omkring unge opmuntrer til et reduceret alkoholforbrug og beskytter mod brug af tobak og andre rusmidler. *Fælles om Ungelivet* er et partnerskab mellem TrygFonden, Sundhedsstyrelsen og fire andre pilotkommuner; Aalborg, Odder, Silkeborg og Sorø, er også inspireret af de islandske erfaringer.

Projektet har fokus på, at forældrenes rolle og unges deltagelse i det organiserede fritidsliv er væsentlige, beskyttende faktorer for unges rusadfærd. Sammen med skoler, uddannelser, foreningsliv, forældre og unge selv udvikler og afprøves via pilotprojektet *Fælles om Ungelivet* nye måder, at motivere unge til at vælge et sundere liv. Omdrejningspunktet er at arbejde sundhedsfremmende på basis af data med fokus på beskyttende faktorer. Målgruppen er elever fra grundskolens 7. – 10. klasse samt ungdomsuddannelser.

Partnerskabet med ungdomsuddannelserne om unges sundhed og trivsel (Budget 2019-2022). Der er en udbredt alkoholkultur blandt unge på ungdomsuddannelserne i Gentofte Kommune, der er flere unge rygere end på landsplan ligesom andelen af unge på ungdomsuddannelserne, der har prøvet at ryge hash er højere i Gentofte Kommune end på landsplan. Samtidig ses også, at der blandt de unge i denne aldersgruppe er en stigning i antallet af unge med tegn på mistrivsel. Til at kunne gøre en særlig indsats målrettet de unge, blev der i budgetaftalen for 2019-2020 afsat midler frem til 2022 til at etablere et partnerskab med ungdomsuddannelserne for i fællesskab at arbejde med unges sundhed og trivsel. Der blev ansat en projektmedarbejder og afholdt møder med de enkelte ungdomsuddannelser for at indkredse de aktuelle udfordringer. Emnerne var mental sundhed og trivsel, alkohol, rygning, hash og andre rusmidler og desuden seksuel sundhed, køn og kultur samt sociale medier. Seks konkrete initiativer blev udpeget:

- Søvnundervisning for elever
- Udvidet samarbejde med headspace (bl.a. omkring inddragelse i undervisningen)
- Psykisk førstehjælp (kursus for undervisere)
- Forældresamarbejde
- Sundhedsplejerske på ungdomsuddannelserne
- Formidling af Ungdomsprofil 2020

Ungdomsuddannelserne har taget godt imod tilbuddet om et partnerskab og erfaringerne fra de første prøvehandlinger har i 2020 banet vej for et partnerskab af mere strategisk karakter, hvor der hvert år arbejdes med et særligt tema. I skoleåret 2020/21 er det rygning og tobaksforebyggelse i forlængelse af indførslen af røgfri skoletid på fire af de seks ungdomsuddannelser. I skoleåret 2021/22 er der fokus på at styrke elevernes mentale sundhed og trivsel. Der udbydes og testes desuden mindre lokale aktiviteter inden for partnerskabets øvrige temaer: alkohol og festkultur, hash og andre rusmidler samt seksuel sundhed samt arbejdes med forankring af de aktiviteter, der har givet gode resultater. Særligt arbejdes der med forankring af undervisningsforløb omkring søvn på ungdomsuddannelserne og ordningen Samtaler om sundhed, hvor kommunens sundhedsplejersker tilbyder korte enkeltstående samtaler med elever på ungdomsuddannelserne inden for både fysisk og mental sundhed samt deres sociale trivsel.

Tværgående rusmiddelkonsulent (Budget 2019-2022). Til at styrke den rådgivende og forebyggende indsats omkring unge og rusmidler finansierede midler fra EN UNG POLITIK i en testperiode ansættelse af en tværgående rusmiddelkonsulent. I budgetaftalen 2019-20 blev der afsat midler (500.000 kr.) til fortsættelse af den tværgående rusmiddelkonsulent frem til udgangen af 2022. Udgifterne til en kommunal rusmiddelkonsulent skal sammenholdes

med, hvad vi i øvrigt kunne have haft af udgifter til misbrugsbehandling og følgeudgifter i øvrigt af brugen af rusmidler.

Den tværgående rusmiddelkonsulent tilbyder både oplæg og workshops på bl.a. skoler og uddannelsesinstitutioner, samt rådgivning og samtaleforløb for borgere med rusmiddelproblematikker, og pårørende hertil.

Rusmiddelkonsulenten bistår også i videre forløb, hvis der er behov for reel misbrugsbehandling i samarbejde med hhv. Børn og Familie eller Teams Misbrug & Psykiatri. Konsulenten samarbejder bl.a. med SSP, skoler, gymnasier og andre ungdomsuddannelser samt beskæftigelsesområdet omkring de unge.

Rusmiddelkonsulenten har en bredere målgruppe end de 13 – 25-årige, der er omfattet af EN UNG POLITIK, men en opgørelse viser at ca. halvdelen af de individuelle forløb i 2019 og 2020, har været til unge i alderen 13 – 25 år. I både 2019 og i 2020 havde den tværgående rusmiddelkonsulent 14 unge i forløb med egne rusmiddelproblematikker. Herudover var der tre borgere i forløb, hvor deres alders ikke er oplyst. Det har overvejende været unge mænd og problematikkerne har primært været omkring forbrug af hash. Ved afslutning af forløbene har størstedelen afsluttet uden et forbrug, eller afsluttet med overgang til misbrugsbehandling. Alle forløb og samtaler hos rusmiddelkonsulenten er baseret på frivillighed og motivation.

Herudover tilbyder rusmiddelkonsulenten forløb til pårørende til personer med et misbrugsproblem. I 2019 gennemførtes 23 forløb, hvor de pårørende hovedsageligt var forældre til unge med problematik. I 2020 gennemførtes 18 forløb. Størstedelen er forsat forældre til unge med misbrugsproblematikker. Blandt de pårørende er der en overvægt af kvinder. I 2020 er desuden gennemført et forløb for en forældregruppe, hvor fem sæt forældre deltog. Forældre og pårørende melder positivt tilbage om de værktøjer, de har fået til at støtte dem i deres rolle og passe på sig selv.

ØVRIGE AKTIVITETER OG TILTAG 2018 – 2020

Ud over de større indsatser er der iværksat en lang række mindre initiativer og aktiviteter, der særligt har rettet sig mod præstationskultur, sundhed og trivsel og rum til dialog mellem unge og mellem unge og voksne. Flere af initiativerne er iværksat enten af eller på foranledning af unge selv. F.eks. blev Gentofte Kommune inviteret med indenfor i de unges arbejde med at skabe et "elevråds summit" for omkring 120 elevrådsrepræsentanter fra de fire gymnasier. Omdrejningspunktet for samlingen var *præstationskultur* og de aktuelle udfordringer, som eleverne oplever i deres hverdag. Med opgaven blev kommunen samarbejdspartner frem for igangsætter. Foruden workshop afholdt af headspace er øvrige aktiviteter helt eller delvist finansieret gennem EN UNG POLITIK's budget. Nedenfor præsenteres et udvalg af disse aktiviteter:

- **Netværksarrangement om præstationskultur** for forældre på Hellerup Skole (april 2018). "Hvad presser dig?" netværksmøde for forældre med udgangspunkt i stikord om præstationskultur fra elever fra Hellerup Skole. Forskellige workshops, kunstfilm og oplæg med Noemi Katznelson fra Center for Ungdomsforskning.
- **Trivselsarbejde** med unge fra Aurehøj Gymnasium og Gammel Hellerup Gymnasium. Samtaler med unge om præstationskultur i Gentofte med henblik på handling. Her startede et samarbejde på tværs af elevrådene på ungdomsuddannelserne.
- **Konference om unges sundhed og trivsel** med deltagelse af unge både ved stande og i ungepanel (13. maj 2019).
- **Workshop om bæredygtig ungdom på Gentæk-festivalen** med fokus på præstationskultur og trivsel. Initieret og afviklet på tværs af elevrådene på ungdomsuddannelserne. En generalprøve på et elevråds summit, som der stadigvæk arbejdes på.
- **Curarum**. En podcast-serie med lokale unge, der debatterer ungedilemmaer, som de får tilsendt af andre lokale unge. Podcasten optages i en campingvogn uden for Byens Hus.
- **Klamydia-kampagne i samarbejde med sundhedsplejerskerne**. Stor målrettet GIF-kampagne på sociale medier førte til at mange lod sig teste og endnu flere var inde og læse om klamydia på Sex og Samfunds hjemmeside. Kampagnen indgår som en del af det udvidede samarbejde med Sex&Samfund, som Gentofte Kommune indledte i 2019 med det formål at styrke den seksuelle sundhed og trivsel hos kommunens unge. Hovedindsatserne består af ung-til-yngre undervisning i køn, krop og seksualitet til unge på

ungdomsuddannelser samt Sex & Samfunds hjemmetest for klamydia og gonorré, som kommunens unge kan bestille anonymt og gratis.

- **Headspace workshops**, som alle kan afholdes både fysisk og online. Der udbydes:
 - Personlighed og identitet. For 2. og 3. årgang på ungdomsuddannelser
 - Generel trivsel: Alle årgange på ungdomsuddannelser
 - Ung i en coronatid: større online workshop for udskolings elever sammen med Ung i Byens Hus og udskolingshuset. Elever diskuterer andre elevers coronadilemmaer i Mads og Monopolet-format.
 - At fejle for at mestre. Udskolings elever

DET VIDERE ARBEJDE

De store indsatser i 2018 – 2020 har haft et særligt fokus på unge og rusmidler. Det fokus bør fortsætte, da unge i Gentofte stadig har et større forbrug end danske unge generelt, og det vil kræve et langt sejt træk at ændre rusmiddelkulturen. *Fælles om Ungelivet* fortsætter frem til 2023, mens partnerskabet med ungdomsuddannelserne om unges sundhed og trivsel og den tværgående rusmiddelkonsulent kun har budgetmidler til udgangen af 2022.

Fremadrettet vil den tværgående rusmiddelkonsulent, i samarbejde med partnerskabet om unges trivsel have fokus på indsatser omkring unge og snus, da der som nævnt er en stigning i antallet af unge, der bruger snus. Gennem de sundhedspolitiske handleplaner finansieres bl.a., at der kan udbydes tobak-stop kurser til unge og samtidig vil der være fokus på at udvikle det generelle forebyggende arbejde omkring snus f.eks. gennem kampagner m.m.

Partnerskabet med ungdomsuddannelserne har skabt en forståelse af, at unges sundhed og trivsel er en fælles interesse som kommunen og ungdomsuddannelserne deler og som bedst løftes i fællesskab. Tesen er, at hvis unge trives, færdiggør de også i højere grad deres ungdomsuddannelse til gavn for både dem selv, uddannelserne og kommunen. Alle seks ungdomsuddannelser deltager i partnerskabet, som tager udgangspunkt i de input og udfordringer som ungdomsuddannelserne bidrager med. Partnerskabet søger at igangsætte aktiviteter og indsatser, som hviler på ungdomsuddannelsernes input og i høj grad, er udviklet i samarbejde med dem. Det betyder en langt større lydhørhed fra ungdomsuddannelserne end måske tidligere oplevet. Udover at udvikle nye initiativer samler partnerskabet desuden eksisterende aktiviteter i kommunen, som med fordel kan tilbydes ungdomsuddannelserne. Det er aktiviteterne tilbyder headspace et eksempel på. Partnerskabet skaber derved en lettere indgang til kommunen og en større overskuelighed for ungdomsuddannelserne i de mange tilbud, de jævnlige får.

I skoleåret 2021/22 unges mentale trivsel et vigtigt omdrejningspunkt i partnerskabet, og det vil understøttes af en lang række initiativer og indsatser, der prioriteres i et samarbejde med ungdomsuddannelserne. Herudover opskaleres indsatsen i forhold til søvn med afsæt i de gode erfaringer med søvnforløb for unge på ungdomsuddannelserne. Indsatsen finansieres af de sundhedspolitiske handleplaner og udvikles og gennemføres bl.a. i et samarbejde med Sundhedsplejen i Gentofte kommune. Foruden at have et stort fokus på unge på ungdomsuddannelserne, vil også elever i grundskolen og forældre være omfattet i det nye store projekt om søvn.

De øvrige aktiviteter har primært haft fokus på præstationskulturen i Gentofte Kommune, hvor initiativet både er kommet fra unge og voksne, da begge grupper oplever, at der kan være negative konsekvenser bl.a. i forhold til unges trivsel forbundet med denne kultur. Center for Ungdomsforskning peger i deres anbefalinger i rapporten *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* på, at det er et område, der bør prioriteres. I første omgang har Kommunalbestyrelsen nedsat opgaveudvalget Unges Trivsel, hvor fokus netop bliver på at udarbejde konkrete anbefalinger til, hvordan de negative konsekvenser af den fremherskende præstations- og perfektionskultur kan imødegås. Opgaveudvalget forventes at starte deres arbejde i september 2021 og aflevere anbefalinger i april 2022.

ALLE I TALE

Unge skal være med til at tage beslutninger, der vedrører dem. De skal opleve, at de bliver lyttet til, og at de kan gøre en forskel – både for sig selv og for fællesskabet. Unge skal engageres i samarbejde baseret på tillid, ærlighed og tydelighed.

Pejlemærket ALLE I TALE bidrager til følgende politisk vedtagne effektmål for EN UNG POLITIK:

- Unge engagerer sig og oplever, at de bliver lyttet til

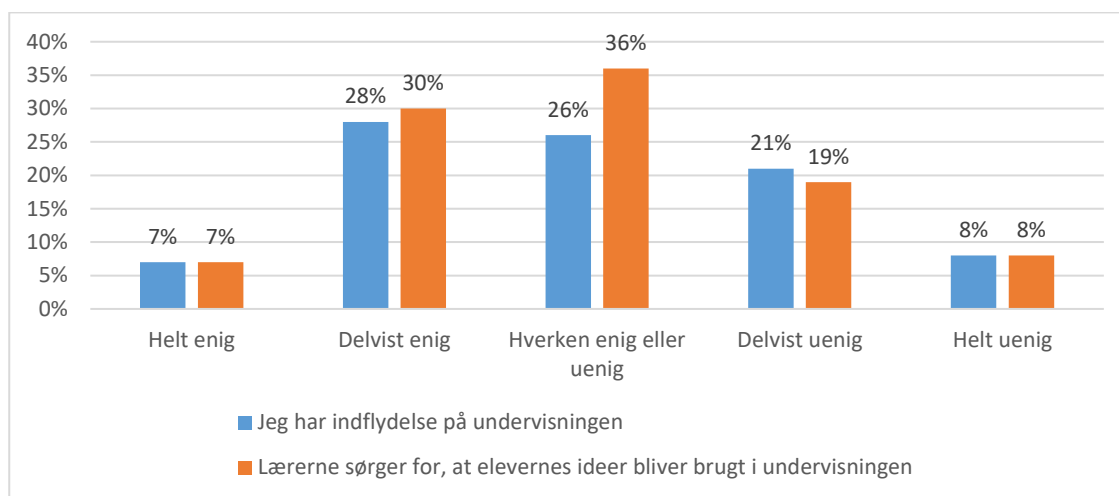

HVAD VI VED OM UNGELIVET I GENTOFTE

Pejlemærket ALLE I TALE er på mange måder grundlaget for den samlede EN UNG POLITIK, det tager afsæt i, at Unge skal have indflydelse på beslutninger, der vedrører dem. De skal opleve, at de bliver inddraget, og at de kan gøre en forskel – både for sig selv og for fællesskabet.

Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune viser, at i forhold til deltagelse og involvering er unge i Gentofte mest optaget af det nære og lokale i forhold til inddragelse og involvering. De unge beskriver, at de oplever at have indflydelse – særligt i skolen gennem elevrådsarbejde. F.eks. giver unge fra elevråd på Ungdomsuddannelserne i høj grad udtryk for oplevelsen af at blive lyttet til og taget alvorligt, og at de er med til at ændre ting. Men ses på trivselsmåling for ungdomsuddannelserne, hvor der spørges ind til den enkelte elevs oplevelse af indflydelse på undervisningen, viser tallene, at oplevelsen af indflydelse er ikke helt så udbredt blandt de unge. Sammenlignet med landsplanstal, ligger de unges oplevelse af at have indflydelse på undervisningen (Helt enig/delvist enig: Gk: 35%, Landsplan: 35%) på linje og i forhold til at deres ideer bruges i undervisning (Helt enig/delvist enig: 37%, landsplan: 40 %) en anelse under.

Tabel 8: Jeg har indflydelse på undervisningen & lærerne sørger for, at elevernes ideer bliver brugt i undervisningen (Trivselsmålingen for ungdomsuddannelserne) N=3480.

Andre unge fortæller i *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune*, herudover at det ikke er uvant for dem, at de bliver inddraget og involveret, men at de samtidig ofte også står tilbage med følelsen af ikke at være blevet lyttet til eller overhovedet vide om deres input er blevet brugt, og hvad der er sket videre frem i processen. Der er således stadig behov for en balance i forhold til de unges oplevelse af reel indflydelse i de sammenhænge, de inviteres ind i. Her kunne arbejdes med et fokus på klar kommunikation og rammesætning for involveringen samt mere systematisk tilbagemelding på, hvordan input er blevet brugt/ikke brugt i det videre arbejde.

I *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* ses også på involvering og indflydelse på et mere individuelt og personligt plan bl.a. i forbindelse med uddannelses- og beskæftigelsesindsats og støtte- og mentorordninger. Her giver de unge, der har deltaget i interview med forskerne bag undersøgelsen, udtryk for at de oplever at blive mødt af en tilgang fra "systemet", som i høj grad formår at balancere myndighedskrav og inddragelse af den unges perspektiv og egen handlekompetence.

ARBEJDET MED PEJLEMÆRKET ALLE I TALE

Unge i Gentofte Kommune tages alvorligt og ses som en væsentlig ressource i udviklingen af kommunen. Samtidig skal unge engageres i samarbejde baseret på tillid, ærlighed og tydelighed. Derfor udvikles det tværgående ungearbejde i tæt samarbejde med unge, og gerne i 'samskabelse'. Gennem Ambassadørkorpset for EN UNG POLITIK sikres et vedvarende fokus på visionen om, at unge skal have mulighed for at have indflydelse på deres hverdagsliv og beslutninger herom. Det stærke fokus på ungedeltagelse har betydet, at det oftere tænkes ind i såvel udvikling, implementering og evaluering af indsatser inden for en bred vifte af områder i kommunen både på myndighedsområdet og på det kulturelle, pædagogiske og foreningsbaserede område.

Unge inddrages også i arbejde, der ikke er direkte ungerelateret og er blevet en naturlig del af udviklingen af f.eks. nye politikker i kommunens opgaveudvalg. Siden vedtagelsen af EN UNG POLITIK har unge bidraget til 22 politikker, strategier og anbefalinger på alt fra indretning af ungdomsboliger, unges sundhed og trivsel, fremtidens udsikling, bæredygtighed, flere i arbejde, uddannelse, udvikling af biblioteker og meget mere.

Hver af kommunens skoler har et elevråd, og de unge har dannet et fælleselevråd på tværs af kommunens grundskoler. Det giver eleverne en samlet stærk stemme, som der bliver lyttet til. Eksempelvis blev et forslag om Røgfri skoletid fra Det Fælles Elevråd gennemført, og har også medvirket til at der pr. 1. januar 2021 indførtes røgfri arbejdstid i hele kommunen.

Gentofte har høj valgdeltagelse blandt unge. Allerede fra folkeskolen er der fokus på demokrati. Det er et fokus, der skal fastholdes og udvikles, derfor arbejdes der systematisk med borgerinvolvering, og elever deltager på lige fod med lærere og ledelse i advisory boardet for udvikling af skoleområdet.

Generelt er der fokus på, at unge deltager og inddrages i beslutninger, der har relation til deres hverdagsliv. I projektet *Styrmand i eget liv* havde unge en stemme og indflydelse på udviklingen af det tilbud, som de selv var en del af. I foreningsregi involveres unge også i udviklingen af foreningen og dens tilbud. Bl.a. er unge involveret i nytænkning af demokratiet i foreningerne. I Ungemiljøet i Byens Hus er der fokus på en mere praktisk tilgang til involvering, der retter sig direkte mod at give unge mulighed for at få hjælp og sparring til at realisere deres drømme og starte egne aktiviteter.

INDSATSER 2018 – 2020

Arbejdet med EN UNG POLITIK tager udgangspunkt i et kontinuerligt fokus på deltagerperspektivet; at skabe muligheder for, at unge kan deltage og være medproducenter på mange niveauer, fra ide- og politik-udvikling i opgaveudvalgene til afholdelse af konkrete aktiviteter. Budgettet for arbejdet med EN UNG POLITIK udløber med 2022.

Musikbunkeren har udviklet formatet Ping-Pong-Penge til inddragelse af alle unge medlemmer i budgetlægning og prioritering af foreningens brug af midler.

Demokratiskolen. Demokratiskolen – Unges Trivsel og Sundhed. 8. årgang på to skoler afslutter i rådhusshallen. 'Filosofi i skolen' vinder.

Ambassadørkorpset for EN UNG POLITIK arbejder kontinuerligt med ungedeltagelse- og involvering, både gennem videndeling og sparring på tværs af områder og ny inspiration både fra fagprofessionelle og unge selv til, hvordan arbejdet med ungedeltagelse kan gribes an på forskellig vis og på alle områder i kommunen. Herudover udvikles nye ideer, der testes gennem prøvehandling.

Unge stemmer. Gentofte har - fortsat - høj valgdeltagelse blandt unge. Allerede fra folkeskolen er der fokus på demokrati og i forbindelse med såvel kommunal- som folketingsvalg, gøres en særlig indsats for at motivere unge til at stemme:

- Skolevalg 2018 i Kildeskovshallen for 400 unge og 7 ungdomspolitikere. Stor politiske debat mellem forpersonerne fra de politiske partier styret af vært Aslak Gottlieb. Stor interaktion fra eleverne igennem meningsmålinger og spørgsmål fra salen.
- DELTAG-bilen som mobil stemmeboks ved Skolevalg 2018. Bilen kørte ud og agerede mobil stemmeboks for de skoler, der ikke havde mulighed for at møde op til valgbehandlingen i Kildeskovshallen.
- Video om unges valgdeltagelse Tre unge fra Ordrup Gymnasium producerede en video om, hvorfor man bør stemme til Folketingsvalget. Videoen blev distribueret på Deltag Gentoftes Facebook- og Instagram-side.
- DELTAG-bilen som mobil stemmeboks ved Byens Hus og Ved Ungdomsboligerne under Folketingsvalg 2019. Bilen kørte ud med valgtillordnede og gjorde det muligt at brevstemme til Folketingsvalget og EU Parlamentsvalget.
- DELTAG-bilen på forårs-tour i samarbejde med Ungemiljø i Byens Hus. DELTAG-bilen kørte rundt i Gentofte og startede samtaler op med unge.

DET VIDERE ARBEJDE

I Gentofte Kommune er vi ikke færdige med at involvere og give unge flere muligheder for reel indflydelse, for der åbner sig hele tiden nye muligheder. Der vil i det videre arbejde være fokus på at fastholde den gode udvikling, der er sket i forhold til i lang højere grad at involvere unge i formelle indflydelsesrum f.eks. advisory boards, råd og opgavevalg. Samtidig vil der arbejdes med at udvikle nye metoder og muligheder for involvering og deltagelse både sammen med tilbud målrettet unge og i samarbejde med unge selv, hvor der både ses på formelle og uformelle veje til at skabe større mulighed for, at unge involveres og engageres i at skabe rammerne og indholdet for det gode ungeliv i Gentofte Kommune.

Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune peger på flere områder, hvor unge bør inddrages i udviklingen af nye kulturer, nye formater og aktivitetsmuligheder. Gentofte-unge efterspørger også muligheder for i at kunne have steder i det offentlige rum, hvor de har mulighed for at udfolde deres eget ungeliv uden at være til gene for andre, hvilket lægger dem meget på sinde.

Samtidig peger *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* på, at der skal arbejdes med en balancering af ”de voksnes” ønsker til ungelivet og unges egen **forestillinger** om det gode ungeliv. Arbejdet med at nedbringe unges alkoholforbrug kan udvikles i samspil med de unges behov for at kunne skeje ud og belønne sig selv, når de har præsteret godt. Samtidig ses et behov for involvering af unge i at gøre præstations- og forventningskultur til et fælles anliggende, som vi i fællesskab kan gøre noget ved.

I Gentofte Kommune er mange indsatser baseret på ungeinvolvering og der er nye initiativer på vej. Flere af de kommende initiativer er nævnt under andre pejlemærker og nedenfor følger eksempler på initiativer, der er direkte relateret til ALLE I TALE.

- Ungepuljen i Gentofte Kommune skal gentænkes. Fremover skal unge være med til at vurdere ansøgningerne og bevilge midlerne til unges egne projekter.
- Opgaveudvalget om unges trivsel bliver det tredje opgaveudvalg, hvor alle borgere er unge.
- I Ambassadørkorpset for EN UNG POLITIK ses nærmere på, hvem der deltager i dag, og hvordan vi arbejder med nye metoder og tiltag, der kan give en bredere kreds af unge lyst til at deltage, involvere sig og have indflydelse på deres eget hverdagsliv.
- Skolevalg gennemføres også fremover på kommunens grundskoler.
- På festivalen Gentænk 2021, der afholdes på tværs af ungdomsuddannelserne, sættes fokus på det kommende kommunalvalg i 2021.
- I forbindelse med kommunalvalget vil der igen være fokus på de unge førstegangsvælgere, både gennem kampagner og med fysisk tilstedeværelse med bl.a. DELTAG-bilen.

Alle unge skal have attraktive muligheder, uanset hvor de står i livet. Men mange muligheder gør ikke nødvendigvis valget lettere. Unge skal vejledes og inspireres til at træffe selvstændige valg om uddannelse og arbejdsliv, og gøres bevidste om, at mål og drømme kan ændre sig undervejs.

Pejlemærket FRI FREMTID bidrager til følgende politisk vedtagne effektmål for EN UNG POLITIK:

- *Unge kan mestre eget liv*
- *Unge kan håndtere tvivl og forventningspres*
- *Unge træffer bevidste valg om uddannelse og arbejdsliv*

HVAD VI VED OM UNGELIVET I GENTOFTE

Ungdomsprofil 2020 - Gentofte Kommune viser, at de unge alt i alt er glade for og trives med at gå i skole. De dyrker de sociale fællesskaber på deres uddannelsesinstitution og går meget op i at blive fagligt dygtige. Længst de fleste vælger gymnasievejen i form af stx og forestiller sig at skulle læse videre på mellemlange og primært lange videregående uddannelser.

Overgang til ungdomsuddannelse (Uddannelsesstatus)

Tabel 9: Andel af unge der er i gang med en ungdomsuddannelse tre måneder efter 9. klasse, pr. ungdomsuddannelse, GK og landsplan

Årgang	Gentofte		Landsplan	
	Gymnasiale uddannelser	Erhvervsfaglige uddannelser	Gymnasiale uddannelser	Erhvervsfaglige Uddannelser
2019	58,8 %	2,1 %	34,4 %	8,1 %
2018	61,8 %	1,6 %	36,3 %	6,7 %
2017	57,0 %	2,0 %	36,2 %	7,4 %

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

Grafen overover beskriver, hvor stor en andel af eleverne, som tre måneder efter 9. klasse er i gang med en ungdomsuddannelse (erhvervsfaglig uddannelse, gymnasial uddannelse). Flere unge i Gentofte end på landsplan er i gang med en ungdomsuddannelse tre måneder efter 9. klasse.²²

Tabel 10: Ungdomsuddannelsesstatus ni mdr. efter de unge forlader grundskolen, 9. og 10. klasse

	Gentofte			Landsplan		
År	I gang	Afbrudt	Ikke påbegyndt	I gang	Afbrudt	Ikke påbegyndt
2017/18	85,3%	1,2%	13,6%	77,2%	3,8%	19,0%
2016/17	81,3%	0,8%	17,9%	76,2%	3,4%	20,4%
2015/16	82,5%	2,0%	15,5%	76,2%	3,4%	20,4%

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

Tabellen herover viser, hvor stor en andel af de unge, der er i gang med, har afbrudt eller ikke er påbegyndt en ungdomsuddannelse ni måneder efter, de unge forlader grundskolen i 9. og 10. klasse. I skoleåret 17/18 er der 13,6%, som ikke har påbegyndt en ungdomsuddannelse. Andelen af dem, som ikke er påbegyndt en ungdomsuddannelse, er nogenlunde stabil i de sidste tre år i Gentofte. 85,3 % er i gang med en ungdomsuddannelse. På landsplan er der en lavere andel, som er i gang ni måneder efter grundskolen end i Gentofte.

Nedenfor ses status 15 måneder efter endt 9. klasse for unge med bopæl i Gentofte Kommune, som har afsluttet 9. klasse i hhv. 2016, 2017 og 2018. Alle afgivende skoler indgår - herunder f.eks. folkeskoler, friskoler, privatskoler, specialskoler mv.

Tabel 11: Andel af unge der er i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter 9. klasse, pr. ungdomsuddannelse, GK og landsplan

	2016	2017	2018
Landsplan, samlet	90,1	90,5	89,1
Gentofte, samlet	92,7	94,4	94,2
Forberedende uddannelse* og øvrige ungdomsuddannelser**	1,5	1,7	-***
Gymnasiale uddannelser	88,2	88,2	89,8
Erhvervsfaglige uddannelser	3,1	4,5	4,0

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

* Frem til og med 2018 dækker denne kategori over produktionsskoler. Fra 2019 vil den dække over Forberedende Grunduddannelse (FGU).

** Frem til og med 2018 dækker denne kategori over Erhvervsgrunduddannelse (EGU), Kombineret Ungdomsuddannelse (KUU) og Særligt Tilrettelagt Uddannelse (STU). Fra 2019 vil den dække over STU.

*** Af anonymitetsgrunde vises der ikke resultater for grupper med under fem elever.

Det fremgår af **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, at fra årgang 2018 er 94,2% af de unge i Gentofte i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter, at de har afsluttet deres 9. klasse. Det er ca. fem procentpoint højere end på landsplan, hvor tallet er 89,1%. De unge i Gentofte fordelte sig i 2018 med 89,8% på de gymnasiale uddannelser og 4,0% på erhvervsfaglige uddannelserne.

De ca. 6% unge fra skoler i Gentofte Kommune, som ikke er i gang med enten ungdomsuddannelse eller forberedelse til uddannelse, er på højskole, udlandsrejse, arbejder eller andet.

²² Med ungdomsuddannelse menes fuldtidsungdomsuddannelse: Gymnasial og erhvervsfaglige uddannelser og STU. Enkelte er i gang med en videregående uddannelse, de tælles med under ungdomsuddannelse. Forberedende aktiviteter eller enkeltfags hf tælles ikke med som en ungdomsuddannelse.

De unges uddannelsesmæssige engagement tegner et positivt billede. Men der er dog også en del af de unge, der oplever at have udfordringer med både at have det godt i skolen og præstere fagligt. Som i resten af landet kan man tale om, at der blandt de unge i Gentofte findes en præstationskultur, hvor forventningen om gode karakterer og at gøre det godt nok konstant er tilstedeværende i bevidstheden på godt og ondt. Det kan desuden diskuteres, om præstationskulturen får et ekstra lag i Gentofte, hvor mange unge kommer fra familier med høj socioøkonomisk baggrund, og hvor fortællingen er, at de er enormt privilegerede. Det sætter sine spor i de unges fortællinger, hvor det f.eks. opleves som et tabu at fejle, og ikke leve op til egne og andres forventninger.

Der gør sig altså en form for præstationskultur gældende for og hos de unge, som det er værd at være opmærksom på, så den ikke går ud over de unges trivsel og velbefindende i skolen. Ca. 2-3 elever i hver klasse angiver at de på en eller anden måde ikke trives i skolen eller på uddannelsesstedet. Behov for særlig opmærksomhed på den gruppe af unge, der mistrives eller føler sig uden for fællesskabet.

Samtidig peger forskerne bag *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* på, at der også bør være en opmærksomhed på, om det store præstationsfokus i skole- og uddannelsessammenhæng medvirker til at skabe dårligere rammer og vilkår for motivation til og for læring i sig selv blandt unge i Gentofte Kommune.

ARBEJDET MED PEJLEMÆRKET FRI FREMTID

Alle unge skal have attraktive muligheder, uanset hvor de står i livet. Men mange muligheder gør ikke nødvendigvis valget lettere. I Gentofte Ungdomsskole kan alle unge finde tilbud om 10. klasse, undervisning én-til-én til dem, der står uden for skolen, tilbud til psykisk sårbare unge, gruppeordning for elever med diagnose inden for autismspektret, tilbud til elever i 8.-9. klasse, som ikke trives i den traditionelle skole og et fokuseret tilbud til tosprogede unge. Fokus er, at alle – uanset forudsætninger – kommer stærkt på vej mod et godt voksenliv.

I 5-årige uddannelsesforløb fra 8. kl. til endt ungdomsuddannelse, hvor eleverne kan fordybe sig inden for tre retninger: BIOTEK, STEM og HUMA. Det sker i et samarbejde mellem grundskolerne og ungdomsuddannelserne og eksterne partnere som bl.a. DTU, Københavns Universitet, Tycho Brahe Observatoriet og Novozymes, så der sikres en kobling til verden uden for skolen.

Der tilbydes særlige ordninger for unge talentfulde idrætsudøvere i Gentofte Kommune, som en del af eliteidrætskommunesamarbejde med Team Danmark. Her er fokus på talentudvikling og at unge idrætstalenter, fra 7. kl. til afslutningen på en ungdomsuddannelse, skal have gode vilkår for, at de kan klare både uddannelse og sport. Her er unge også med til at sætte dagsordenen for denne ordning, gennem ligeværdig deltagelse i Talentrådet, der blev etableret for 2 år siden.

STØRRE INDSATSER 2018 - 2020

Fremtidens Udskolning – læringsmiljøer i Byens Hus. Elever har været med til at tegne fremtidens udskolning – og de ønsker mere kreativitet, mere variation, flere valgmuligheder, mere virkelighed og stærkere indsigt i den fremtid, der ligger foran dem. Det kommer nu til live i et nyt udskolingshus ved Byens Hus, hvor eleverne kan arbejde med virkelige problemstillinger og deres digitale fremtid.

Den kommunale Ungeindsats (KUI). I forbindelse med vedtagelsen af ny lovgivning "Kommunal ungeindsats for unge under 25 år", fik kommunerne ansvaret for at sikre, at unge kommer i uddannelse eller job, herunder at gøre alle unge parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse, koordinere den samlede ungeindsats i den enkelte kommune på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen og lade den unges uddannelsesplan være omdrejningspunktet for indsatsen. Arbejdet med at gentænke, omorganisere og implementere indsatsen, blev koordineret i programledelsen. Bl.a. er indsatsen omkring kontaktpersoner samlet i en ny enhed, UU-vejledningsopgave, der tidligere varetoges i et partnerskab med tre andre kommuner, er hjemtaget og UU-Gentofte åbnede 1. august 2019, herudover er der etableret en tværgående FGU-gruppe, og der er løbende afholdt temadage med fokus på den unge i centrum.

Ung til ung uddannelsesvejledning. Nogle unge oplever, at de ikke er klædt godt nok på til at træffe et selvstændigt og kvalificeret uddannelsesvalg, og at de derfor er tilbøjelige til at træffe "det nemme" eller "det kendte" valg. Gentofte Kommunes Ambassadørkorps er et nyt tilbud, der skal bidrage til at brede viften af ungdomsuddannelser ud. Gennem ung-til-ung vejledning skal projektet være med til at sikre, at kommunens unge opnår kendskab til alle typer af ungdomsuddannelser. UU-Gentofte har tilbudt alle 9. klasser i kommunen at få virtuelt besøg af unge ambassadører fra hhv. erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser. Gennem oplæg har ambassadørerne givet eleverne en personlig introduktion til uddannelserne, miljøet på skolen og mulighederne for videre job/uddannelse. Besøgene er afholdt virtuelt i november og december 2020.

ØVRIGE AKTIVITETER OG INDSATSER 2018 - 2020

- **MOVE.** Mentorforløb i samarbejde med Frivilligcenter Gentofte og Ungecenter Gentofte, hvor en frivillig ung og en frivillig voksen blev matchet ift. den situation den unge befandt sig i. Med mål om at få den unge tilbage i travlhed, job og/eller uddannelse.
- **DELTA-bilen** som ungeinformation. Ambassadørkorpsen for EN UNG POLITIK kørte rundt til forskellige unge hot-spots i Gentofte for at gå i dialog med de unge og med henblik på at vise de unge alle de tilbud og muligheder der findes for dem i Gentofte.
- Fællesskab og bevægelse i Ungecenteret med fokus på at skabe motivation til uddannelse og beskæftigelse.
- **KunstCubator** - et kunst- og talentudviklingstilbud for unge mellem 15 og 25 år, der brænder for at udvikle sit kunstneriske talent. Uddannelsen varer tre år og er for unge i 4K-samarbejdet.
- **Kvote 2-workshop** for unge der søger ind på uddannelse via Kvote 2, kan få hjælp til at skrive deres ansøgning. Projektet er et samarbejde med Gentofte Hovedbibliotek og Ungecenter.
- **SRP-café** - et tilbud til 3. g'ere og 2. HF'ere, der skriver deres store opgave, men savner fællesskab og vejledning i skriveprocessen. Projektet har kørt i Musikbunken og på Hovedbiblioteket.
- **CPH:DOX:** Fremvisning af filmen *Fribytterdrømme* i Byens Hus i forbindelse CPH:DOX.

DET VIDERE ARBEJDE

Gentofte Kommune har gode skole- og ungdomsuddannelsesmuligheder for unge og samarbejder med andre kommuner om bl.a. FGU. På ungdomsskolen findes flere skoletilbud til unge med forskellige typer udfordringer, så også de får en god uddannelse. Der skal også arbejdes med at udvikle fremtidens udskoling. Derudover vil der være fokus på, at unge, der dyrker idræt på eliteplan, skal kunne holde balancen.

Kunstcubator, som har fokus på at skabe en pendant til fritidsrådets talentudvikling, skal fastholdes og videreudvikles på Kulturskolerne og i samarbejde med Aurehøj.

De gode erfaringer fra ung til ung uddannelsesvejledningen skal bruges til at udvikle projektet yderligere frem mod næste skoleår. UU-Gentofte ser en mulighed i at udvide tilbuddet til også at gælde 10. klasserne i kommunen, som har efterspurgt tilbuddet. Yderligere ser UU-Gentofte en stor fordel i, hvis de lokale STX-gymnasier fremadrettet indgår som en del af arbejdet, da eleverne har efterspurgt dette.

UU Gentofte tilbød fra 2020 et nyt praktikforløb målrettet unge i udskolingen, der enten er uafklarede eller som har et særligt talent eller interesse for et fag. Tilbuddet er et særligt tilrettelagt praktik-, undervisnings- og vejledningsforløb med et erhvervsrettet fokus. Ideen bag konceptet er at folde de unges billede af uddannelses- og karrieremuligheder ud. Derudover skal konceptet styrke de unges sociale, personlige, faglige og praksisfaglige kompetencer. Den unge kan vælge mellem de tre linjer; Sundhed, omsorg og forebyggelse, Handel, kontor og forretning eller Håndværk og design. Tilbuddet har været udskudt pga. COVID-19, men genoptages 2021

Med afsæt i de gode erfaringer fra ungecentrets tilbud "motion og fællesskaber", udvikles, i et samarbejde mellem ungecentret, partnerskab om unge sundhed og travlhed med ungdomsuddannelserne og ungdomsuddannelserne et tilbud målrettet unge, med fokus på at styrke unge i deres mestring og balancering i præstationskulturen.

INGEN ALENE

Ungelivet er fyldt med udfordringer, der kan være svære at tackle alene. Unge har brug for støtte og opbakning både derhjemme og der, hvor de færdes i hverdagen. Unge skal have nem adgang til vejledning og støtte, hvis livet bliver svært

Pejlemærket INGEN ALENE bidrager til følgende politisk vedtagne effektmål for EN UNG POLITIK:

- *Unge får den nødvendige opbakning*
- *Unge i sårbare positioner får særlig opbakning og støtte*

HVAD VI VED OM UNGELIVET I GENTOFTE

Ungdomsprofil 2020 - Gentofte Kommune viser, at de unge i Gentofte oplever, stort set på niveau med de unge på landsplan at have både voksne og venner at tale med, når livet bliver lidt svært. Og blandt de unge, der står på kanten af eller i overgangen mellem uddannelser eller beskæftigelse, som forskerne bag undersøgelsen har interviewet, og har brug for støtte og vejledning, er der en oplevelse af at blive hjulpet, støttet og respekteret i og af Gentofte Kommune.

NOGEN AT TALE MED, NÅR UNGDOMSLIVET SLÅR KNUDER

Unge i Ungeprofilundersøgelsen 2020 angiver i lidt højere grad at have venner at tale med i svære situationer end voksne, om end der heldigvis er en stor del af de unge, der også angiver, at de har voksne de kan tale med. Når det så er sagt, viser undersøgelsen også, at 4 % aldrig eller sjældent har venner at tale med, når de har brug for det og at 8,5 %, der sjældent eller aldrig har voksne at tale med i disse situationer.

Når det generelle billede i Gentofte Kommune er, at langt de fleste unge er del af venskabsgrupper og har venner og voksne at tale med, kan det være vanskeligt, at 'får øje' på den lille gruppe af unge, der måske mistrives på kanten af grupperne i stilhed. Det understreger behovet for kontinuerligt at være opmærksom på de unges sociale relationer, til trods for, at størstedelen af de unge i Gentofte ser ud til at trives.²³

ENSOMHED OG MISTRIVSEL

Ensomhed *kan* være en normal del af ungdomslivet. Men det *kan* også udgøre problematiske perioder for de unge. Meget tyder heldigvis på, at langt de fleste unge i Gentofte har gode venskaber og trives i fritiden. Men de har også

²³ Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune S. 38

travlt, og der er mange ting at nå. Paradoksalt nok opstår der også alenetid og ensomhed i en ellers travl og proppet hverdag fyldt med skole, fritidsjob og –aktiviteter, fællesskaber og sociale arrangementer. En alenetid, som kan være nødvendig og rar midt i al travlheden, men, som unge selv siger, kan alenetiden også skabe ensomhed, hvor de føler sig uden for og fravalgt.

I Ungeprofilundersøgelsen 2019 tegner der sig et billede af, at følelsen af ensomhed blandt cirka en tredjedel af unge i Gentofte kan opstå momentvis, *af og til*. Herudover viser undersøgelsen, at 4,8 % af unge på ungdomsuddannelserne oplever ensomhed ofte og 1,3 % meget ofte. I udskoling er tallene 3 % ofte og 2 % meget ofte. Tallene flugter stort set tal for de unge på landsplan.²⁴ Det kræver en særlig opmærksomhed at spotte oplevelsen af ensomhed, mistrivsel og mangel på at tale med nogen, særligt når normen i Gentofte er, at man er privilegeret og viser overskud, men i *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* ses en sammenhæng mellem fysiske tegn på mistrivsel f.eks. hovedpine og ensomhed samt en sammenhæng mellem ikke at trives i skolen og ensomhed, som muligvis kan bruges i forbindelse med arbejdet med ensomhed.²⁵

ARBEJDET MED PEJLEMÆRKET INGEN ALENE

Ungelivet er fyldt med udfordringer, der kan være svære at tackle alene. Unge har brug for støtte og opbakning både derhjemme og der, hvor de færdes i hverdagen. Derfor har Gentofte Kommune målrettet fokus på unges sundhed og trivsel. Ungeprofilundersøgelsen gennemføres hvert år på skoler og ungdomsuddannelser. Her ses det blandt andet at der i overgange i unges liv, eksempelvis fra grundskole til ungdomsuddannelse, sker en stigning i tegn på mulige trivselsudfordringer f.eks. øget ensomhed, stress, angst, spiseforstyrrelser, selvskade og brug af rusmidler. Om det er alder, livssituation eller andet vides ikke. Men for at tage hånd om dette er der indledt et partnerskab med ungdomsuddannelserne, hvor der bl.a. tilbydes anonyme sundhedssamtaler, lærerkurser i psykisk førstehjælp og øget involvering af forældre.

headspace er et gennemgående tilbud, som tilbyder gratis anonym rådgivning til unge. Men nogle gange skal der mere til. Det var beskeden fra unge, der var med til at udvikle EN UNG POLITIK. Derfor tilbyder Gentofte Kommune gratis, anonyme psykologssamtaler til unge, og unge i udsatte positioner får støtte efter behov. Det gælder f.eks. for unge, der har været anbragt, er anbragt eller er på vej til at blive anbragt. Her har der i perioden været et konkret samarbejde med Foreningen Børn og Unges Trivsel, omkring værestedet UNIK, hvor unge fik adgang til fællesskaber og til individuelle psykologforløb. Tilbuddet er lukket ned igen. Samtidig samarbejdede kommunen med Frivilligcenter & Selvhjælp Gentofte om at støtte udsatte unge, der ønsker at involvere sig i civilsamfundet gennem frivilligt arbejde.

INDSATSER 2018 – 2020

headspace Gentofte. (Budget 2019 – 2022) For at give unge mulighed for at have nogen at tale med, når noget går dem på, blev der i 2017 indledt et partnerskab med headspace, som er et lavtærskeltilbud, der tilbyder gratis rådgivning og individuelle samtaler til unge i alderen 12 – 25 år i Gentofte. Her kan unge uanset problemstilling henvende sig og få den nødvendige hjælp enten hos headspace eller få hjælp til at finde frem til det tilbud, som vil være bedst for dem.

Der har i perioden været fokus på etablering, samarbejde med Gentofte Kommune, samt et særligt fokus på at skabe synlighed over for målgruppen via oplæg og workshops på skoler og ungdomsuddannelser samt at styrke brobygningen til og fra headspace til andre aktører. Bl.a. deltager headspace i både det ungefaglige ledernetværk og ambassadørkorpsen. Fra år til år ses en stigning i antallet af henvendelser fra unge i Gentofte og samtidig udvikles headspaces tilbud løbende både i forhold til de behov, de møder direkte hos de unge og i samarbejde med Gentofte Kommune med bl.a. afsæt i data om unge.

Herforuden bidrager headspace til det generelle forebyggende arbejde gennem workshops for elever inden for specifikke temaer i både grundskolen og på ungdomsuddannelserne. I forbindelse med COVID-19 har headspace

²⁴ Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune S. 40

²⁵ Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune S. 43

Gentofte som det eneste sted i Danmark holdt åbent for fysiske rådgivninger. Desuden har headspace udviklet et videorådgivningsformat, der har kunne bruges i forbindelse nedlukningerne. Formatet har vist sig at være brugbart til rådgivning fremadrettet f.eks. til unge, der af forskellige årsager ikke kan møde fysiks op. Budgettet udløber med 2022.

Gratis psykologhjælp til unge. (Budget 2021-2022) Nogle unge har brug for samtaler hos en psykolog og uanset hvilke barrierer, der kunne være for den unge f.eks. økonomi, ønske om ikke at involvere familie, så er det blevet muligt gennem tilbuddet om gratis anonyme psykologsamtaler til unge i alderen 15 – 25 år. Det var et stort ønske hos unge, der var involveret i udviklingen af EN UNG POLITIK og som, der er blevet lyttet til og iværksat. Der er ny national lovgivning på området, men kun til en del af den målgruppe, der i dag i Gentofte Kommune er omfattet af tilbuddet. Med den nye lovgivning kan unge med let til moderat depression eller angst i aldersgruppen 18 – 24 år via henvisning fra egen læge få gratis psykologhjælp. Hvis de unges problematik ikke falder inden for den definition eller er under 18 år skal, den unge eller forældre stadig selv betale.

STIME (Budget 2020 -2021) Med projektet tilbyder Gentofte Kommune lettere behandling og vejledning til børn og unge i psykisk mistrivsel og deres forældre. Målet er at sikre tidlig opsporing, og at familierne får hjælp i deres nærmiljø - inden problemerne vokser sig store. Projektet i sin fulde form stopper med udgangen af 2021, men tilbuddet fastholdes på halv kraft, gennem fastholdelse af halvdelen af de ressourcer, som der er ansat i projektet.

Partnerskab om øget sundhed og trivsel. (Budget 2019 – 2022) I partnerskabet med ungdomsuddannelserne er fokus på indsatser og andre tilbud, der kan fremme unges sundhed og trivsel. Der er i 2020 bl.a. arbejdet med anonyme sundhedssamtaler, lærerkurser i psykisk førstehjælp og søvnforløb for elever.

- **Samtaler om sundhed.** Sundhedsplejersker tilbyder korte anonyme samtaler om sundhed og trivsel til elever på ungdomsuddannelserne. I 2020 blev det tilbudt 14 klasser på Gammel Hellerup Gymnasium og Gentofte Studenterkursus, hvoraf ca. 20% i hver klasse har mulighed for en samtale. I skoleåret 2021/22 opskaleres ordningen og tilbydes på fire ungdomsuddannelser til ca. 20 klasser hvert sted.
- **Psykisk Førstehjælp** til unge for undervisere på ungdomsuddannelserne samt medarbejdere i Musikbunkeren og ungemiljøerne.
- **Hjælp til unge i Gentofte Kommune** - et katalog, der giver overblik over, hvor og hvordan unge kan få hjælp og støtte, når ungelivet er svært. Kataloget er tænkt som en hjælp til fagpersoner, der er i kontakt med unge mellem 15 og 25 år, men kan også bruges af f.eks. forældre og unge selv.

Styrmand i eget Liv. Projektet, der er målrettet unge, der er på vej i, i eller har været anbragt, og har fokus på at støtte og styrke denne gruppe unge i et godt unge liv og støtte op om en udvikling mod voksenlivet. Projektet har haft fokus på at skabe bedre rammer og muligheder for målgruppen og der er bl.a. etableret et værested og været fokus på at få unge godt i gang med et aktivt fritids- og medborgerliv. Styrmand-projektet er ekstraordinært forlænget og lukker endeligt medio 2021.

- **Værestedet UNIK.** I januar 2019 åbnede værestedet UNIK, der var målrettet unge, der har været anbragt, er anbragt eller er på vej til at blive anbragt. Stedet tilbød unge muligheden for at deltage i sociale og fællesskabende aktiviteter, men også rådgivning og individuelle psykologforløb. Værestedet var forankret i et partnerskab mellem Gentofte Kommune og Foreningen Børn og Unge Trivsel.
- **Frivilligkoordinator.** I styrmandsprojektet var fokus også støtte unge i udsatte positioner, der ønsker at involvere sig i civilsamfundet gennem frivilligt arbejde. Frivilligkoordinatoren samarbejder med Frivilligcenter & Selvhjælp Gentofte om at etablere et frivilligt mentorkorps, der kan støtte unge på deres til aktivt engagementet i civilsamfundet. I projektperioden (oktober 2018-december 2020) er 71 unge blevet matchet med en frivillig. Størstedelen af de unge, som har indgået i det frivillige én-til-én tilbud og er blevet matchet med en frivillig, har været unge i alderen 15-22 år, som har haft en kontaktperson. De frivillige og unge har mødtes om forskellige ting, bl.a. lektie og eksamenshjælp, socialt samvær og fælles interesser. Evaluering af indsatsen viser tydeligt, at det betyder noget for de unge at have én at mødes med, som tager udgangspunkt i deres behov og som de undervejs i forløbet lærer at kende. For de unge, som har manglet et netværk og voksenkontakt giver det dem noget at have en person i deres liv, en voksen, som ikke er ansat, men som er der af egen lyst.

Øvrige aktiviteter

- ## DET VIDERE ARBEJDE

Mange af de indsatser, der er iværksat i relation til dette pejlemærke, arbejder med en kort tidshorisont frem mod udløb i 2022. Det drejer sig f.eks. om Tværgående Rusmiddelrådgivning, headspace, Gratis Psykologhjælp og Partnerskabet med ungdomsuddannelserne. Og andre igen har længere horisont f.eks. STIME-projektet (Styrket Tværsektoriel Indsats for børn og unges Mentale sundhed), som fortsætter indtil 2024 med satspuljemidler fra Sundhedsstyrelsen.

SAMMENFATNING OG REFLEKTION

EN UNG POLITIK danner grundlag for ungeindsatsen i Gentofte Kommunes.

Programledelsen for EN UNG POLITIK koordinerer og tager initiativ til nye indsatser og tilbud på tværs af kommunens fagområder, og skaber herigennem en tværgående strategisk udvikling af ungeområdet. Det er her pejlemærkerne omsættes til konkrete indsatser og aktiviteter – og til øget ungedeltagelse i udviklingsarbejdet.

I perioden 2018-2020 er der gennemført en lang række indsatser, der hver især har gjort en positiv forskel for unge i Gentofte Kommune. Initiativerne er ikke nødvendigvis sammenhængende, og de er ofte tidsbegrænsede. Det er en bred og mere sammenhængende tilgang i arbejdet med unge, der gradvist styrker ungeindsatsen og optimerer driften.

Langt de fleste unge i Gentofte trives både privat, i skolen og i fritidslivet. I rapporten *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune*, beskriver unge i Gentofte Kommune som en tryk og god kommune at være ung i. Unge i Gentofte oplever, at de har mange muligheder og et generelt privilegeret ungdomsliv. Unge i Gentofte beskriver samtidig også et pres for både at leve op til egne forventninger og til de forventninger, de oplever fra omverdenen, uddannelsessystemet og deres familie. Et pres, der gør sig gældende i hele Danmark, og som kan udfordre unges trivsel. De unge i Gentofte Kommune er generelt gode til at håndtere presset, men der er en mindre gruppe af unge, der har fysiske- og psykiske symptomer på mistrivsel.

EN UNG POLITIK skal gøre en konkret og mærkbar forskel i unges liv. En forskel som forventes at kunne aflæses af de indikatorer, der måles på, men som kan være vanskelige at henføre til konkrete indsatser. Det tager tid at skabe forandringer, som slår igennem i ungelivet. *Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune* giver et solidt billede af ungelivet anno 2020 og dermed også en vigtig indikation på, hvilke områder af unges trivsel, der er styrket, og hvilke der forsat er udfordret. Der er brug for et langt sejt træk i arbejdet med EN UNG POLITIK og de enkelte pejlemærker, før vi kan forvente at høste de ønskede effekter.

Arbejdet med EN UNG POLITIK kan inddeles i centralt initierede indsatser og arbejdet med at inspirere og mobilisere organisationen og øvrige aktører til at udvikle ungeindsatsen i tråd med politikken. Der arbejdes her målrettet med at skabe sammenhæng, fremdrift og synlighed om den samlede ungeindsats på tværs af Gentofte Kommune. Denne statusrapport beskriver ikke den samlede ungeindsats i Gentofte Kommune, men i stedet en række tværgående indsatser, der hver især sigter mod at skabe bedre trivsel blandt unge i Gentofte Kommune.

Fremadrettet er der særligt to områder, hvor der behov for øget fokus; præstations- og perfektionskulturen. Derfor har Kommunalbestyrelsen nedsat opgaveudvalget Unge Trivsel, som har fået til opgave at formulere konkrete forslag, der kan skabe gode rammer om ungelivet i Gentofte Kommune med fokus på præstations- og perfektionskultur. Mental sundhed og trivsel er afgørende for et godt ungeliv, og corona-situationen udfordrer netop dette. Det kommende opgaveudvalg skal derfor også berøre de forventelige følgevirkninger af den nuværende situation.

I de kommende år vil de fleste indsatser fortsat være en del af arbejdet med EN UNG POLITIK, hvor særligt *Fælles om Ungelivet* og *Partnerskabet med ungdomsuddannelsen* er centrale. I denne sammenhæng skal det bemærkes, at der ikke er afsat driftsmidler til arbejdet med EN UNG POLITIK. Dermed udløber både det generelle arbejde og de politisk prioriterede indsatser med budget 2022.

Frem til udgangen af 2022 suppleres ungeindsatsen af en række nye indsatser om unges søvn, seksuelle sundhed, bevægelse og brug af snus, der finansieres gennem de sundhedspolitiske handleplaner.

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid har fortsat et særligt ansvar for at drive udviklingen og implementeringen af EN UNG POLITIK. Det sker blandt andet ved at styrke det tværgående samarbejde med alle relevante aktører og – vigtigst af alt – med unge selv. For unges drømme og behov kan kun komme for en dag, hvis de får en stemme. Derfor er unges deltagelse grundstenen i EN UNG POLITIK.

Relateret document 4/8

Dokument Navn:	Tillæg til status på EN UNG POLITIK 2018-2020.docx
Dokument Titel:	Tillæg til status på EN UNG POLITIK 2018-2020
Dokument ID:	4395372

Tillæg til Status på EN UNG POLITIK 2018-2020

Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget tog den 5. maj 2021 stilling til Status på En Ung Politik for perioden 1. januar 2018 til 31. december 2020. I dette tillæg gives i stikordsform et overblik over indsatserne på området siden da. Tillægget er disponeret efter de fem pejlemærker i ungepolitikken, *En Ung Politik* ([Ungepolitik og indsatser for og med unge - Gentofte Kommune](#)): *Stå stærkt - Forskellige sammen - Alle i tale - Fri fremtid - Ingen er alene*. Flere af indsatserne kan henføres til mere end et pejlemærke.

Midlerne til implementering af EN UNG POLITIK og udvikling af et ungeområde udløber med udgangen af 2022. Fremadrettet er der ikke et driftsbudget til ungeområdet.

FORSKELLIGE SAMMEN

Projektfrirum - Et samarbejde mellem Social og Sundhed, Udskolingen i Byens Hus, headspace, Ung i Byens Hus m.fl. hvor der tilbydes en 8. årgang en 3-dages mini-højskole i forskellige, alternative måder at finde frirum i en hverdag, hvor præstationspres er et vilkår. Projektet er en del af indsatsen 'Fælles Om Ungelivet'.

Du vælger selv - Et samarbejde mellem Udskolingen i Byens Hus, SSP, skoler, Ung i Byens Hus og Lions Club om et 6 dages forløb med workshops for alle kommunens 7. klasser med fokus på at unge sættes i stand til at træffe gode, individuelle valg.

Ung i bevægelse - 9% af Gentofte Kommunes 16-19-årige og 17% af kommunens 20-24-årige opfylder ikke WHO's minimumsanbefaling for fysisk aktivitet. 26% af de 18-24-årige er ikke idrætsligt aktive. Andelen af aktive falder fra mere end 95% for de 7-12-årige til ca. 40% for de 19-24-årige. Det er baggrunden for projektet 'Ung i bevægelse', et projekt, der indeholder tiltag og indsatser, der skal tiltrække eller fastholde unge i foreningers eller selvorganiserede idrætsfællesskaber. Iværksat gennem de sundhedspolitiske handleplaner. Formålet er at øge andelen af 12-25-årige, der er idrætsaktive i en forening og som selvorganiserede med henholdsvis 3 og 4%.

Gentænk festival - Vidensfestivalen Gentænk løb af stablen i Byens Hus hen over to dage i november måned, hvor omkring 900 unge fra Gentoftes seks ungdomsuddannelser prøvede kræfter med forskellige workshops, debatter, samtalsaloner og talks, der alle kredsede om forskellige former for demokratisk deltagelse. Gentænk bliver hvert år arrangeret af 12 unge, der producerer festivalens tema og indhold. Rammerne – budget, datoer, dialog med ledelser osv. – bliver til i et samarbejde mellem seks undervisere fra de seks ungdomsuddannelser, ungekulturkonsulenten og en medarbejder fra Ungemiljøerne i Byens Bus. I år var temaet "De unge stemmer", hvor der ud over en politisk debat op til kommunalvalget også var samtalsaloner om fordomme i Gentofte, unge poeter, unge klimaaktivister, unge meningsdannere, live-podcast om ungedeltagelse med Ungdomsbureauet, debatter om køn, race og etnicitet og alt mulig andet. Projektet ligger i forlængelse af Gentofte Kommunes ungepolitik – EN UNG POLITIK: "Unge skal være med til at tage beslutninger, der vedrører dem. De skal opleve, at de bliver lyttet til, og at de kan gøre en forskel – både for sig selv og for fællesskabet. Unge skal engageres i samarbejde baseret på tillid, ærlighed og tydelighed." Video fra Gentænk 2021: [Video fra Gentænk 2021](#)

Ungepulje - En pulje der støtter unges egne projekter/ events inden for det kulturelle og debatskabende område, som er for og med andre unge. Puljen har ikke været promoveret under covid-19 -situationen, da den primært har til formål at støtte events. Herudover var der igangsat udviklingsarbejde omkring puljen, hvor der sigtes mod i højere grad at involvere unge i både design af puljen og i bevillingsprocessen. Dette har ligeledes været sat i bero.

Ungemiljøerne (se også tidslinje) - Ungemiljøerne i Vangede og Byens Hus er steder, hvor unge både kan komme uformelt og være sammen med andre unge, og deltage i en mangfoldighed af aktiviteter. Ungemiljøerne har haft et travlt år med masser af fokus på sunde meningsfulde ungefællesskaber med store og små arrangementer. Ugentlige fællesspisninger, mindfulness, demokratifitness, musikbanko og forløb om køn, krop og identitet, silent disco, limbokonkurrencer og meget mere. Fitnesslokalerne og computerrummet har været flittigt brugt, og i atelieret er der blevet produceret kunstinstallationer med projektet Kunstcubator og masser af ”potter med patter” i forbindelse med skoleforløb. Som noget særligt fik Ungemiljøets gruppe af unge brugere med flygtningebaggrund fat i en asyladvokat, som kom og talte med dem under overskriften ”Syrisk shawarma + Kend dine rettigheder”. Huskunstneren Viola havde sit projekt ”Sæt din fåking kreativitet løs”. Hun blandt andet fik besøg af elever fra Ordrup Gymnasium, der blev udfordret på deres måde at forstå sig selv og andre igennem forskellige kunstneriske greb.

Dialog med unge om Unges egne rum – med særlig fokus på udendørs mødesteder: I STATUS 2020 er er på baggrund af Gentofte Ungedomsprofil 2020, et ønske om at starte samtaler med unge om deres drømme og konkrete omkring dette. Projektet blev ikke prioriteret i 2021, da det er et tema, som det er mest hensigtsmæssigt at have fysiske møder – med mulighed for at kunne iværksætte prøvehandlinger kort tid efter.

Fritidspas: Fritidsområdet administrerer en kontingentstøtteordning til familier, som tildeles til børn og unge op til 25 år. Ordningen fungerer, men har været påvirket af nedlukningen af aktiviteterne for foreningerne, hvorfor der ikke har været så mange ansøgninger som i de foregående år. Efter en nedgang i tildeling af kontingentstøtte i 2020, som nok skal tilskrives nedlukning pga. corona, steg antallet af ansøgere igen i 2021.

- I 2021 udbetalte vi kontingentstøtte for 64.134,56 kr. fordelt på 51 individer
- I 2020 udbetalte vi kontingentstøtte for 52.195.00 kr. fordelt på 43 individer
- I 2019 udbetalte vi kontingentstøtte for 75.074,50 kr. fordelt på 64 individer
- I 2018 udbetalte vi kontingentstøtte for 63.280,00 kr. fordelt på 51 individer

STÅ STÆRKT

Fælles om ungelivet – nye skoler og ungdomsuddannelser: En datadreven indsats, der sigter mod at understøtte at unge i et liv, hvor både forældre og lokalsamfund aktivt bidrager til, at rammerne omkring de unge opmuntrer til et reduceret alkoholforbrug og beskytter mod brug af tobak og andre rusmidler. I 2021 har 3 folkeskoler og en ungdomsuddannelse deltaget i projektet og i efteråret 2021 er to nye folkeskoler, Gentofte Ungdomsskole og Ordrup Gymnasium kommet med i Fælles om ungelivet. I 2021 blev de første skolerapporter udviklet til de skoler og ungdomsuddannelser, som var med i projektets første år. Rapporterne indeholder lokale data fra Ungeprofilundersøgelsen med fokus på temaerne forældre, venner og fritidsliv, og dannede afsæt for lokale drøftelser om nye handlinger, der kan styrke de beskyttende faktorer. Data fra rapporterne blev præsenteret og drøftet med ledelse, lærere, skolebestyrelser, kontaktfædre og elever gennem dialogmøder og workshops. De lokale data blev anvendt til forældremøder på skolerne, hvor der blev sat fokus på forældrenes rolle og forældresamarbejdet. Forældrerollen var også i fokus på webinar ”Bliv

klogere på forælderrollen” i maj, hvor der var omkring 90 deltagere samt til paneldebatten ”Hvilken rolle spiller vi som forældre?” til Gentofte Mødes i september.

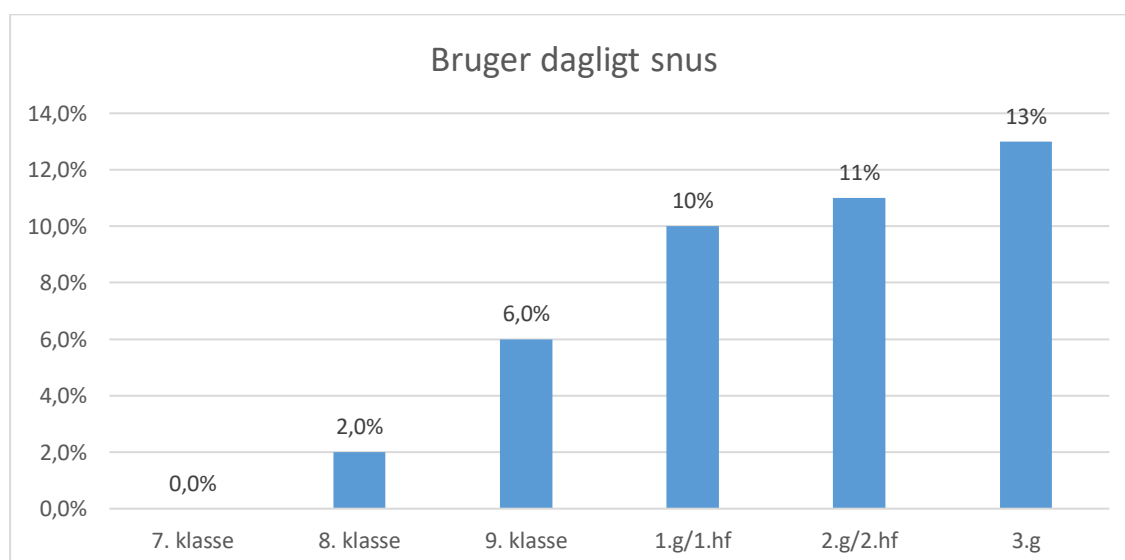
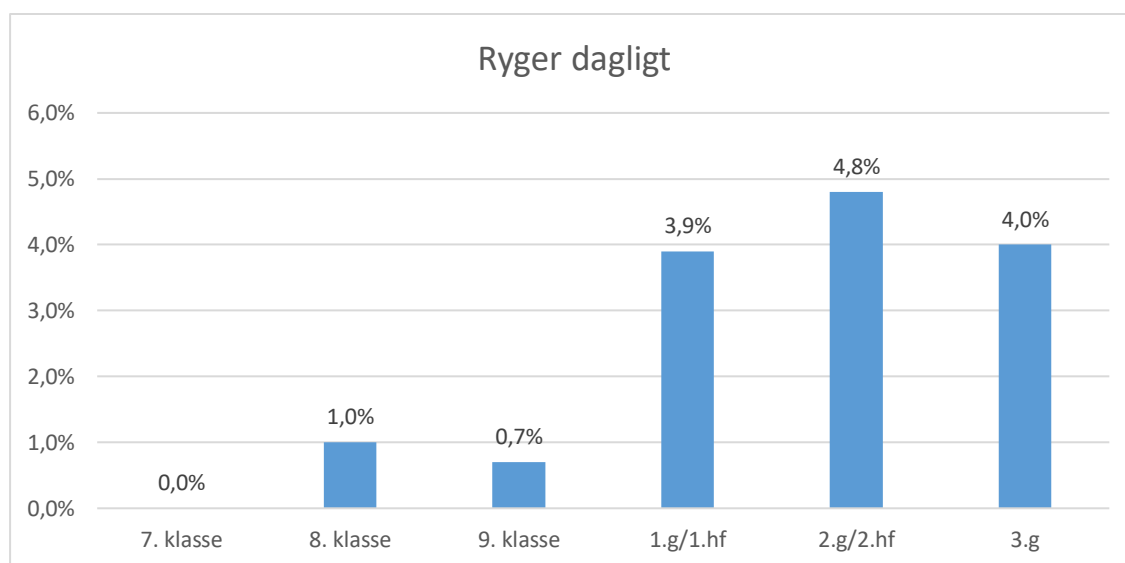
Fakta om Ungeprofilundersøgelsen 2021/2022

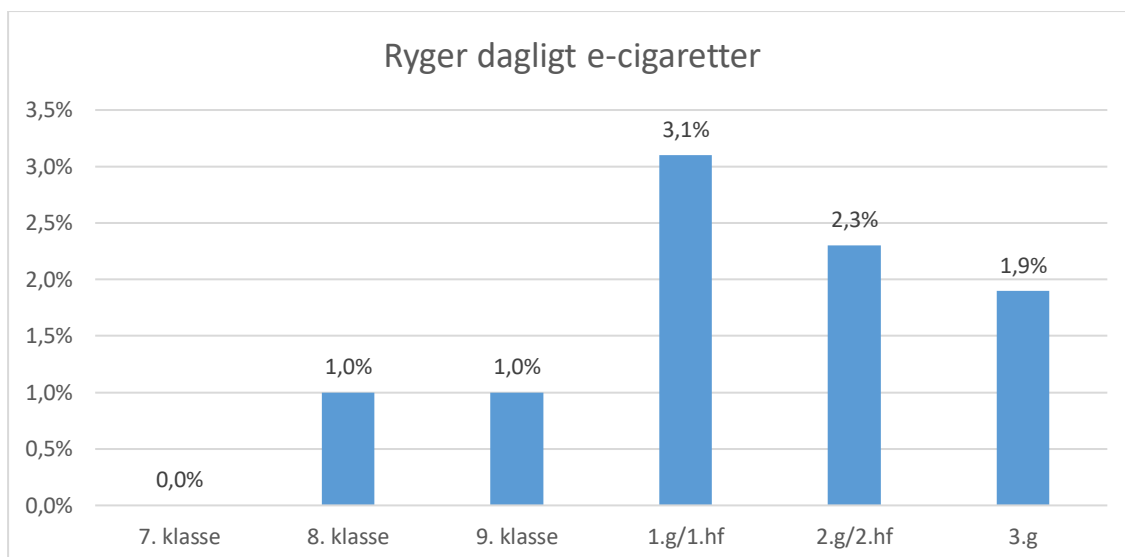
Undersøgelsen er gennemført på grundskoler (7.-9. klasser) i november 2021 og på ungdomsuddannelser og 10. klasser i november-december 2021.

- 2349 besvarelser fra 11 folkeskoler og to privatskoler. Samlet svarprocent på 78%
- 2959 besvarelser fra fem ungdomsuddannelser og to 10. klasser. Samlet svarprocent på 76%

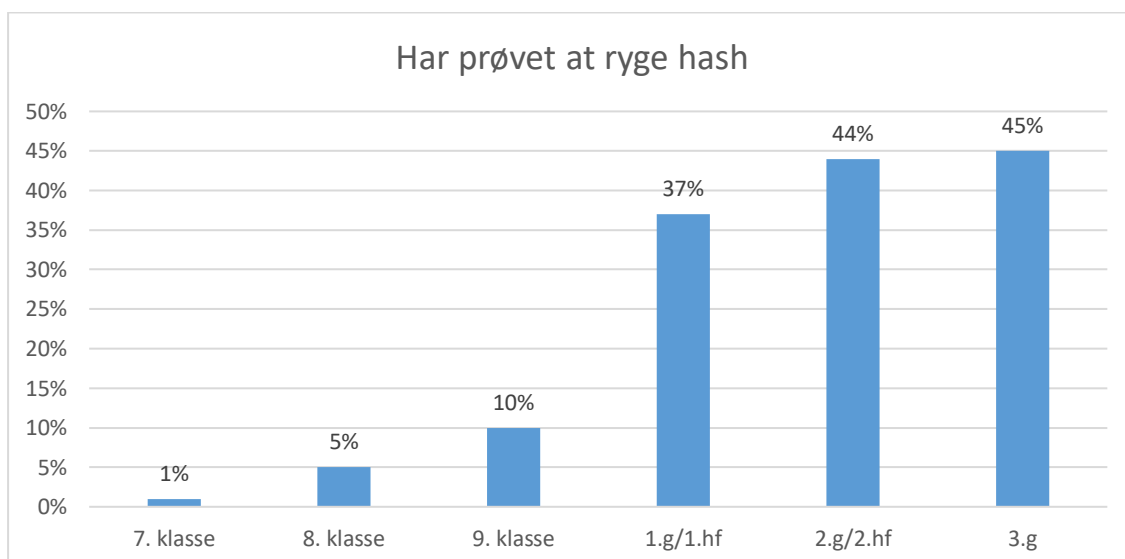
I følgende præsenteres udvalgte resultater.

Nikotin og tobak

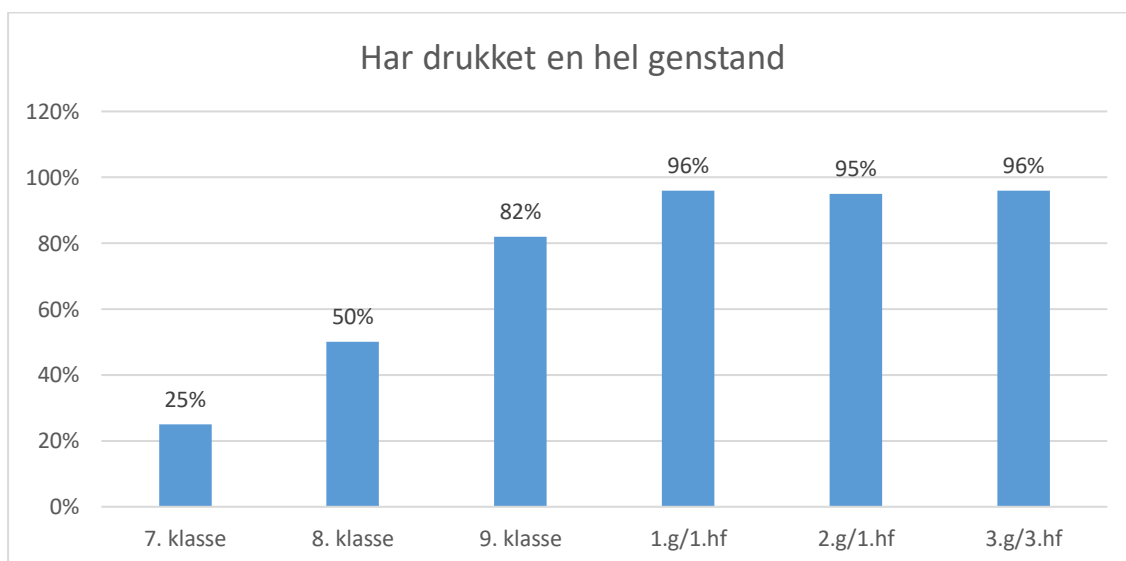
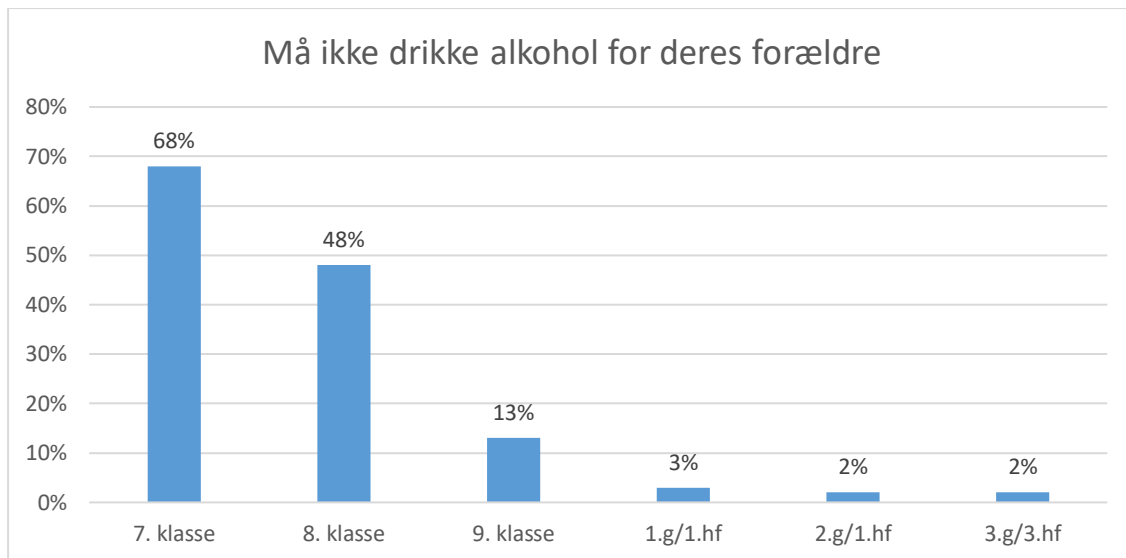

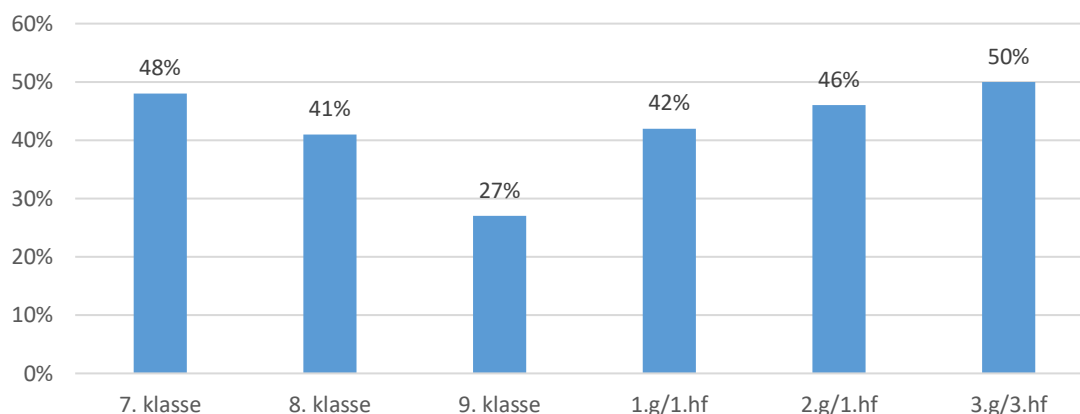
Hash

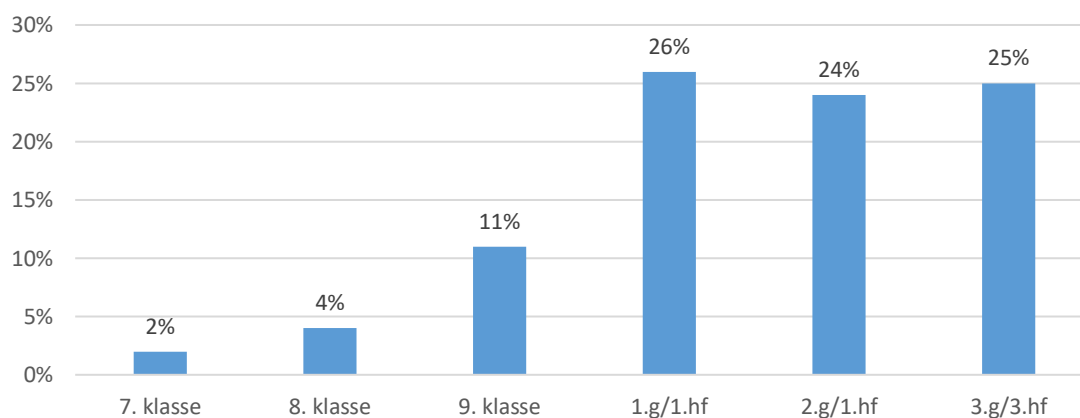
Alkohol og forældre

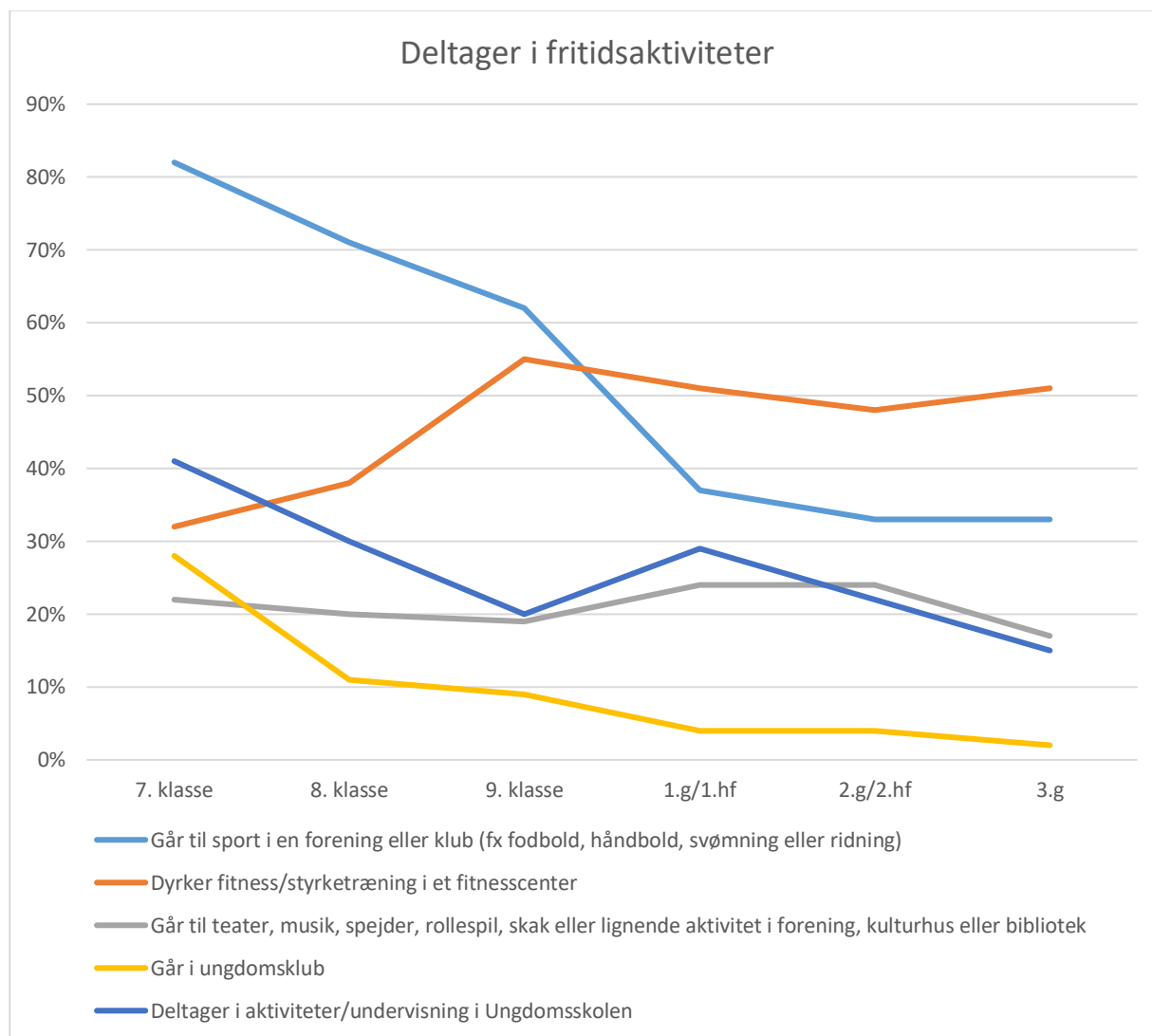
Ved ikke hvor mange genstande de må drikke for deres
forældre (blandt dem der har prøvet at drikke en hel genstand)

Har drukket 5+ genstande 6 gange eller mere de sidste 30
dage (Blandt dem der har prøvet at drikke en hel genstand)

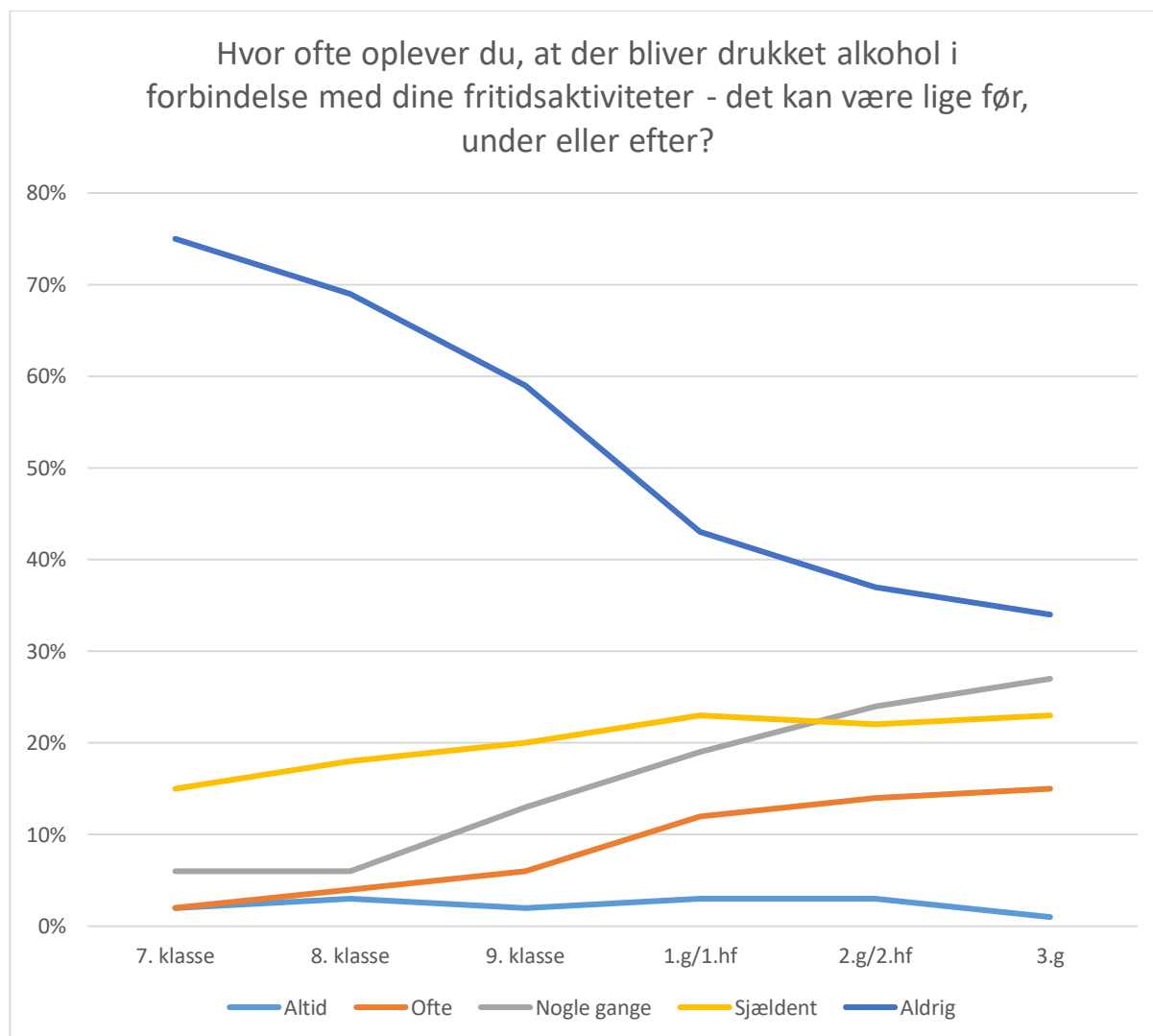

Unge deltagelse i fritidsaktiviteter¹

¹ De respondenter der har svaret "Næsten hver dag/hver dag", "2-5 gange om ugen", "En gang om ugen" eller "1-3 gange om måneden" i spørgsmålet "Hvor tit gør du følgende i din fritid?":

Alkohol i forbindelse med fritidsaktiviteter²

Partnerskab med ungdomsuddannelserne: Et projekt der understøtter unges sundhed og trivsel gennem indsatser både målrettet unge og undervisere – med særlig fokus på alkohol & festkultur, nikotin, mental trivsel og seksuel sundhed - Siden partnerskabet blev skudt i gang i 2019, har der været gennemført en række prøvehandling, som har været med til at forme samarbejdet. I skoleåret 2020/21 understøttede partnerskabet indførslen af røgfri skoletid via netværksmøder. I skoleåret 2021/22 er der fokus på at styrke elevernes mentale sundhed og trivsel bl.a. med søvnforløb (en del af den sundhedspolitiske handleplan

²Spørgsmål vises kun til respondenter, der har svaret "Næsten hver dag/hver dag", "2-5 gange om ugen", "En gang om ugen" eller "1-3 gange om måneden" i et eller flere af følgende underspørgsmål i spørgsmålet "Hvor tit gør du følgende i din fritid?":

- a. Går til sport i en forening eller klub (fx fodbold, håndbold, svømning eller ridning)
- b. Dyrker fitness/styrketræning i et fitnesscenter
- d. Går til teater, musik, spejder, rollespil, skak eller lignende aktivitet i forening, kulturhus eller bibliotek
- g. Går i ungdomsklub
- h. Deltager i aktiviteter/undervisning i Ungdomsskolen

Unge og søvn) og Samtaler om sundhed. Ordningerne varetages i begge tilfælde af sundhedsplejersker. Desuden køres en række kompetenceudviklingsforløb inden for temaet, som skal klæde medarbejdere på ungdomsuddannelserne bedre på til at arbejde med mental sundhed, trivsel og psykisk sårbare elever. Det gælder kurset Psykisk førstehjælp til unge, som blev gennemført 5 gange i 2021 for i alt ca. 70 medarbejdere fra ungdomsuddannelserne. Der gennemføres desuden mindre aktiviteter lokalt inden for partnerskabets øvrige temaer: Alkohol og festkultur, hash og andre rusmidler samt seksuel sundhed.

Psykisk førstehjælp til unge: Et undervisningsforløb i psykisk førstehjælp for medarbejdere på alle ungdomsuddannelser i kommunen, i Musikbunkeren og i Ung i Byens Hus. I 2021 blev der afholdt kurser for medarbejdere på Gammel Hellerup Gymnasium, Ordrup Gymnasium, Gentofte Studenterkursus, Øregård Gymnasium samt Ung i Byens Hus og Musikbunkeren.

Samtaler om sundhed: Et tilbud hvor eleverne kan få samtaler med en sundhedsplejerske om sundhed og trivsel. Samtaler om sundhed er en del af aktiviteterne i partnerskabet med ungdomsuddannelserne. Samtalerne opskaleres i indeværende skoleår og tilbydes på Ordrup Gymnasium og Aurehøj foruden Gammel Hellerup og Studenterkursus. Ca. 20 klasser hvert sted får tilbuddet. Mange elever giver udtryk for bekymringer i forhold til de fællesskaber, de er en del af som følge af nedlukningerne. Særligt nuværende 2.g'ere er udfordret: De var lige placeret i nye studieretningsklasser, da nedlukningen ramte og havde ikke nået at opbygge relationer der.

Ung i en præstationskultur: Foranlediget af Opgaveudvalget Unges trivsel blev konferencen "Ung i en præstationskultur" afholdt i oktober 2021. Konferencens formål var at blive klogere på præstationskulturen i forhold til seks udpegede arenaer: De Unge selv, Venner, Familie, SoMe, Uddannelse og Fritid. Der var inviteret forældre, unge og fagpersoner fra Gentofte Kommune til konferencen, hvor der blev vekslet mellem faglige indlæg, unges personlige beretninger og workshops faciliteret af fagpersoner fra en bred vifte af tilbud rettet mod unges trivsel. 170 deltog i konferencen og bidrog med input til problemstillinger og ideer til løsninger.

En Times Motion Dagligt og Playmakerordningen: Unges deltagelse i det organiserede fritidsliv er én af de beskyttende faktorer, som der arbejdes med i Fælles Om Ungelivet. Den er i tråd med Gentofte Kommunes vision "En Times Motion Dagligt". I 2021 har Gentofte Kommune blandt andet igangsat playmakerordningen, som er med til at styrke samarbejdet mellem skolerne og de lokale idrætsforeninger, hvor udskolings elever kan blive introduceret til et udvalg af foreningsaktiviteter. I september blev der afholdt "Temaaften om fastholdelse og tiltrækning af unge i foreningslivet" i samarbejde med DGI. Der deltog 22 foreningsrepræsentanter, som fik indsigt i lokale data fra Ungeprofilundersøgelsen samt viden og inspiration til at styrke arbejdet med unge i deres lokale forening. Unges deltagelse i fritidsaktiviteter var også temaet på én af værkstederne til "Du vælger selv" i udskolingshuset i oktober, hvor alle 7. klasser i kommunen deltog.

Tværgående Rusmiddelkonsulent: Unge fra 13 år og deres pårørende tilbydes individuel rådgivning, pårørendesamtaler, forældregrupper, efterværnsgrupper. Herudover indgår rusmiddelkonsulenten i det forebyggende arbejde i kommunen omkring unges brug af rusmidler gennem bl.a. oplæg i folkeskoler og på ungdomsuddannelser.

Frivilligkoordinator: Tilbud til udsatte og sårbare unge ml. 13 - 25 år, som har brug for en frivillig mentor eller ønsker at blive en del af en civilsamfundsaktivitet. Indsatsen består af dels et 1-1 tilbud, der matcher frivillige, frivillige, der vil gøre en forskel for udsatte unge og unge, med ønske om en voksen i deres liv, der kan bidrage til alt fra lektiehjælp, samtalepartner og et menneske, man kan gøre ting sammen med. Derudover består indsatsen af tilbud om rådgivning om eksisterende frivillige sociale tilbud til de unge og

fagprofessionelle. De unge finder enten vej selv til frivilligkoordinatoren eller kommer via socialrådgivere i Børn og Familie eller Ungecenter, kontaktpersoner fra Ungekontakten, pædagoger på døgninstitution, UU, skoler, studievejledere på ungdomsuddannelser mm.

- 142 unge har været i forløb med frivillig mentor siden projektstart jan. 2019.
- Pt. er 34 unge tilknyttet en frivillig mentor.
- 15 unge er på venteliste til at få en frivillig mentor.
- 27 frivillige er pt. tilknyttet indsatsen.
- Forløbene varer fra tre måneder til 2,5 år
- Ca. 75 % har brug for faglig støtte (især matematik og dansk er svært)
- Ca. 25 % har brug et større netværk og varige relationer
- Flere unge starter med lektiehjælp, men ofte bliver der skabt en god relation og det kommer til at handle om mere end det faglige.
- I 2021 fik frivilligkoordinatoren 86 henvendelser om 1-1 tilbuddet og/eller rådgivning om øvrige frivillige tilbud. I 2022 har Frivilligkoordinatoren indtil videre modtaget 20 henvendelser.

Unge seksuelle sundhed: Et projekt der indeholder bl.a. Klamydiakampagne, et tilbud om gratis hjemmetest til unge (kan bestilles online), og et tilbud om undervisning i seksualitet på ungdomsuddannelserne (ung til yngre formidling fra Sex & Samfund). Indsatsen har kørt siden 2019

Igennem en årrække har der været en højere forekomst af klamydia blandt unge i Gentofte end på landsplan og flere unge har ubeskyttet sex (22% mod 18% på landsplan ifølge seneste Ungeprofilundersøgelse, nov.-dec.2021). Klamydia smitter ved ubeskyttet sex og de fleste mærker ikke symptomer på sygdommen. Ubehandlet kan klamydia føre til ufrivillig barnløshed på sigt. Derfor er det vigtigt at opspore smittetilfælde og forebygge smitte. Gennemsnitsalderen for unges seksuelle debut ligger på godt 16 år, dvs. mange unge er startet på en ungdomsuddannelse og efterspørger aktuel og relevant viden der. Derfor giver det god mening at tilbyde seksualundervisning på ungdomsuddannelserne.

I 2021 er der afsat 22 ud af 40 forløb med seksualundervisning fra Sex & Samfund. De resterende ventes afsat i første halvdel af 2022. Eleverne er glade for undervisningen: 93% angiver at de kan bruge det, der er blevet talt om i undervisningen, mens 92% svarer, at de har lært noget nyt. Det vurderes derfor, at de unge får øget deres viden og handlekompetencer i relation til seksuel sundhed.

For at opspore smittetilfælde tilbydes unge mellem 15 og 25 år bosat i GK klamydiahjemmetest. Det er en nem og sikker test, den unge kan bestille online og få tilsendt diskret i stedet for fx at gå til egen læge, som mange enten ikke har lyst til eller synes er for besværligt. Der oplyses om muligheden for hjemmetest i seksualundervisningen og kampagner på sociale medier. I 2021 blev der bestilt i alt 443 tests, hvoraf 227 blev anvendt svarende til en anvendelsesrate på godt 50%, hvilket er ca. 28 procentpoint højere end i 2020. I 2022 er der pr. 15. februar bestilt 94 tests.

De nyeste tal fra Sex & Samfund (udkommet jan. 2022 på baggrund af tal fra Statens Serum Institut, 2021) viser, at forekomsten af klamydia blandt unge er stigende på landsplan. I Gentofte er incidens-tallene faldet i handleplanens virkeperiode og p.t. stagneret fra 30 smittede pr. 1.000 unge (15-29 år) i 2017 til 27,4 og 27,1 i henholdsvis 2018 og 2020. Tallet er dog stadig højere end på landsplan, hvor der er fundet 26,2 smittetilfælde blandt 1.000 unge i 2020.

Snus – projektet: Unge nikotin-forbrugere i udskolingen og på ungdomsuddannelserne tilbydes gruppesamtale-forløbet: Stop dit forbrug af nikotin/snus. Der har i 2021 været afholdt 5 gruppeforløb à 6

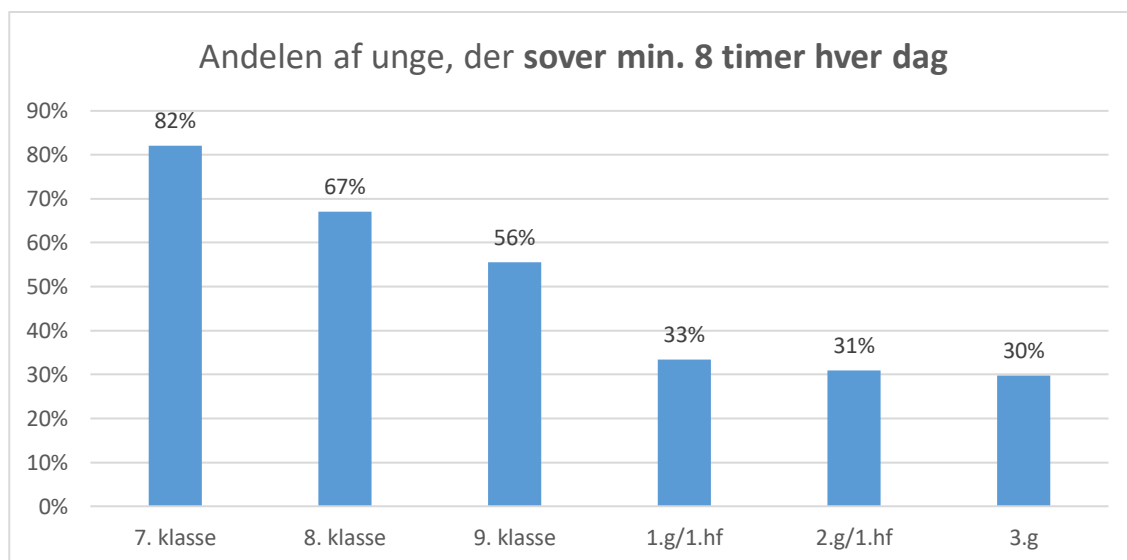
mødegange, fordelt med 2 forløb til ungdomsuddannelser og 3 gruppeforløb til udskolingsklasserne (to forløb på folkeskoler og ét på Ungdomsskolen). I januar-marts 2022 forventes det at gennemføre tre forløb på et gymnasium samt på HF og en folkeskole.

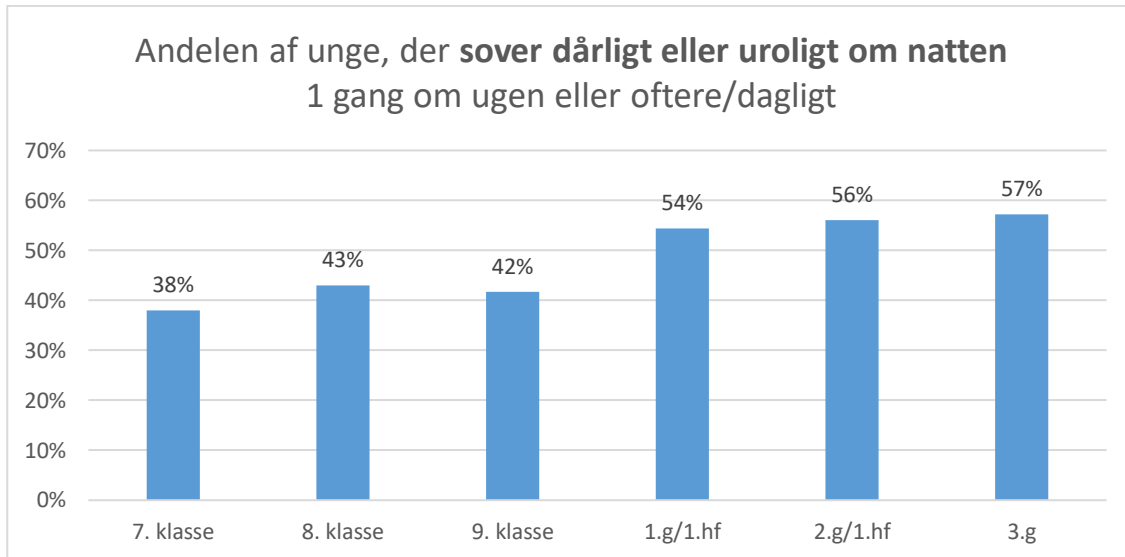
Unge forbrug af snus har i flere år været i stigning både på landsplan og blandt lokale unge. De nyeste tal fra Sundhedsstyrelsen (Brug af røgfri nikotinprodukter blandt unge, SST feb. 2022) viser, at der siden begyndelsen af 2020 er sket en stigning på 25% i antallet af unge, der bruger røgfri nikotin (samlebetegnelse for snus, nikotinposer og tyggetobak). Således er der nu på landsplan 11,4% af de unge mellem 15 og 29 år, der bruger røgfri nikotin hver dag eller lejlighedsvist. På de gymnasiale uddannelser (STX og HF) er forbruget på landsplan 17% for dagligt eller lejlighedsvist brug. Til sammenligning er der på ungdomsuddannelserne i Gentofte 11%, der bruger det hver dag, 4,1% bruger det hver uge, mens 2,9% bruger det sjældnere end hver uge, dvs. i alt 18% (Ungeprofilundersøgelsen 2021). Det er primært drenge, der bruger røgfri nikotin, men blandt pigerne er der sket en stigning på mere end 50% på halvandet år.

34 unge har foreløbigt gennemført gruppeforløbene, 26 drenge og 8 piger. 4 er stoppet med at bruge røgfri nikotin, mens 79% er blevet mere motiveret for at stoppe, 88% har fået lyst til at tage mindre snus og 82% har gjort sig tanker om, hvordan de kan komme af med snus.

Unge og søvn – en genvej til trivsel og bedre læring:

2021 bød på en ny indsats, som sætter fokus på unges søvnvaner. Projektet blev igangsat ved skoleårets start. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at unge mellem 13 og 18 år sover 8-10 timer hver dag, men mange unge i Gentofte Kommune sover hverken tilstrækkeligt eller godt nok:

I projektet er der fokus på søvnforløb til unge i udskoling og på ungdomsuddannelserne, kombineret med en søvnvejlederuddannelse til lærere/vejledere og andre fagpersoner, der i det daglige kan understøtte unge i gode søvnvaner. Herudover tilbydes formidling til forældre.

Søvnforløb på ungdomsuddannelser og i udskoling: 49 forløb er planlagt på ungdomsuddannelser i skoleåret 2021-22. Heraf er 27 forløb blevet afviklet i efteråret. Forløbene er dels blevet varetaget af sundhedsplejersker, som er uddannet søvnvejledere, og dels af en ekstern søvnekspert.

I foråret gennemføres forløb i samarbejde med øvrige indsatser i udskolingen – herunder bl.a. *Bliv ven med din hjerne*, *Projekt Frirum* mv.

Søvnvejlederkursus og kompetenceudvikling: Frem til februar 2022 er der gennemført fire todages søvnvejlederkurser med en ekstern søvnekspert. Medarbejdere fra bl.a. Sundhedsplejen, Ungekontakten, Ungecentret, headspace, Bostedet Broen samt frivillige fra Frivillig Centret har deltaget. Deltagerne har generelt et stort ønske om, at fokus på søvn skal fylde mere i daglige kerneopgaver som et trivselsfremmende element.

På Ordrup Gymnasium er der afviklet en halv dags oplæg med kompetenceudvikling, viden og inspiration til praksis for studievejledere, mens en lignende dag er planlagt på Øregård Gymnasium i februar 2022.

Formidling til forældre: Formidling af viden har primært haft fokus på intern formidling til ledelse og fagpersoner i kommunens daginstitutioner, skoler og fagkonsulenter på Rådhuset. Der arbejdes på de rette rammer og arenaer for at nå forældre, og der tages fat på formidling til disse i begyndelse af 2022.

Indsatsgruppen i skolefraværprojektet: Et projekt med fokus på elever på Gentofte Kommunes folkeskoler (0.-10. klasse) med begyndende bekymrende fravær op til langvarigt fravær. En indsatsgruppe rådgiver, vejleder og støtter elev og forældre i skolefraværproblematikken i samarbejde med skolens ledelse og medarbejdere. Indsatsen er en prøvehandling og projektet består af i alt 7 prøvehandling.

ALLE I TALE

Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune. Center for Ungdomsforskning afleverede i begyndelse af 2021 rapporten Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune, ([UNGDOMSPROFIL 2020 - GENTOFTE KOMMUNE](#)). Rapporten giver et nuanceret billede af unge i Gentofte og bygger på både lokalt og nationalt data samt en lang række fokusgruppeinterviews med unge i Gentofte Kommune. Hovedpointerne er at langt de fleste unge i Gentofte kommune trives og oplever de har et godt unge, gode relationer til forældre og venner og oplever Gentofte kommune som et sted med mange muligheder både i forhold til uddannelse og fritid. Forskerne bag rapporten peger på at der alligevel er steder hvor Gentofte Kommune bør have fokus; Den stille mistrivsel, ensomhed, præstationskulturen og de mange høje forventninger, som både kommer fra de unge selv, forældre, skole og fritidsliv. Rapporten er formidlet bredt ud til bl.a. skoler og ungdomsuddannelser, fritidsliv og forældre gennem bl.a. webinarer samt denne film-trailer: [Ungelivet anno 2020 i Gentofte](#).

Folkeoplysningsudvalget – Unge har deltaget i ungepanel i Folkeoplysningsudvalget (FOU)

Deltag-bilen Deltagbilen (Det mobile ungekontor): Deltagbilen er en syv meter lang kassevogn med indbygget kontor, minibiograf og scene på taget. Bilen kan bruges til ungerettede arrangementer og kan bookes af unge og fagprofessionelle, der arbejder med unge. Den blev i 2021 f.eks. anvendt som mobilstemmeboks v. kommunalvalg. I 2021 har bilen desuden været et værdifuldt værktøj i testindsatsen i Gentofte Kommune – både som ”mobil testenhed” og som kampagnebil for at få flere unge til at lade sig teste. I perioden lige efter nedlukningen blev Deltagbilen flittigt brugt til Ungemiljøernes pop-up-arrangementer på Charlottenlund Fort og i arrangementerne ”Gensyn” i Vangede. Hen over sommeren var bilen på plads ved flere kajakpolostævner i Skovshoved Havn og pony-konkurrencer i Bernstorffsparken. I efteråret har Deltagbilen blandt andet været med headspace på Ungdommens Folkemøde, til dykkerevent med Ordrup Gymnasium, til Gentofte Mødes, til festivalen Gentænk 2021 og Gentofte Skills i Byens Hus.

Opgaveudvalg om Unges Trivsel – sammen og hver for sig - Opgaveudvalg nedsat i 2021, som foruden 5 politikere består af 10 unge i alderen 14 – 25 år. Udvalget har fra mødtes 3 gange og er i gang med at udvikle anbefalinger til hvordan vi sammen og hver for sig kan støtte og styrke unge i at håndtere præstations- og perfektionskulturen på godt og ondt. Mellem møderne har udvalget inddraget både unge, forældre og fagpersoner i deres arbejde bl.a. gennem flere arbejdsgrupper og på konferencen ”Ung i en præstationskultur”, hvor 175 unge, forældre og fagpersoner deltog. Sammen med udvalget fik deltagerne ny viden om unges trivsel gennem Carsten Obel, professor i mental sundhed, oplæg, indsigt i tre unges oplevelser af præstations- og perfektionskulturen i Gentofte og fik lejlighed til at få mere viden om konkrete indsatser og tilbud i kommunen og ikke mindst give input til opgaveudvalget om hvad der bør være i fokus for anbefalingerne.

FRI FREMTID

Ungecenter Gentofte – Centret koncentrerer indsatsen for at få ledige unge uden uddannelse hurtigere i gang med uddannelse eller job og tilbyder blandt andet workshops og møder, som særligt henvender sig til unge, eksempelvis gennem forløbene **Mental fleksibilitet** og **Kognitiv selvrefleksion**. Den beskæftigelsesrettede indsats har været helt eller delvist suspenderet i nedlukningsperioderne. Under den første nedlukningsperiode havde de unge dog mulighed for telefoniske samtaler med deres sagsbehandler. Flere unge end forventet benyttede sig af tilbuddet, og samtalerne havde ikke fokus på ret og pligt, men på ensomhed og andre udfordringer. Under den anden nedlukning har centret afviklet flere af de allerede eksisterende forløb som onlineforløb. Den uformelle tilbagemelding fra de unge har været, at forløbene har

fungeret rigtig godt, særligt for de unge, som har angst eller er sårbare. Centeret er tilbage til normal drift, dog kan den generelle mangel på arbejdskraft mærkes ved, at der færre ledige unge.

Robusthedskursus til unge – forløb på ungdomsuddannelserne partnerskaber og Ungecenter

PRØV DET!: Indsats til elever i 8. klasse, der er uafklarede i deres uddannelsesvalg. Giver mulighed for et praktikforløb inden for A: Omsorg, sundhed og pædagogik, B: Kontor, handel og forretning, eller C: Håndværk og byggeri. Udskudt fra 2020, afviklet for nye 8. klasser i efteråret 2021.

Gentofte Skills: Gentofte kommunes lokale version af en EUD(erhvervsuddannelses)-messe, blev afviklet i Byens Hus primo november 2021 - i et samarbejde mellem UU (Ungdommens

Ungeambassadørforløb Ambassadørkorpset består af fagprofessionelle på tværs af kommunen og har til opgave at formidle EN UNG POLITIK samt inspirere til nye metoder og greb til involvering, så deltagerperspektivet naturligt tænkes ind i udvikling af nye indsatser og tilbud i kommunen. I 2021 har Ambassadørkorpset bl.a. haft fokus på natur og trivsel i samarbejde med Ung i Byens Hus, på rusmidler og fællesskaber og set nærmere på ungedeltagelse i Gentofte kommune. Korpset består af ca. 20 fagprofessionelle med direkte tilknytning til unge. Dels ansat i kommunale tilbud, dels i NGO'er f.eks. headspace, frivilligcenter m.m. I udgangspunktet mødes korpset 5 gange om året men i 2021 blev det kun til 3 gange – idet mange var optagede af enten at løfte nye opgaver i forbindelse med corona og/eller med at omtænke formater til nye digitale fællesskaber.

INGEN ALENE

Gratis Psykologhjælp: Unge mellem 15-25 år, der har det svært og hvis problematikker kræver en professionel indsats, kan få op til 5 samtaler. Under corona har psykologerne haft samtaler med forældre, som søgte vejledning til deres børn, fordi deres børn var plaget af ensomhed, angst og/eller børnene var blevet asociale og bekymrede sig for fremtiden. Gratis psykologhjælp har vejledt unge, der har henvendt sig og var selvmordstruet. Alene i første halvår af 2021 (fra 1.12.20 til 31.5.21) startede 60 unge op i forløb. 32 pct. mænd og 68 pct. kvinder. 29 af dem i 16-18 års-alderen. 34 unge har afsluttet deres samtaleforløb med mellem 1 og 5 samtaler. En del er henvist videre til psykiatrien. En del børn under 15 år sendt videre til STIME og headspace (se nedenfor).

STIME (Styrket Tværsektoriel Indsats for børn og unges MEntale sundhed) Børn og unge der viser tidlige tegn på ADHD, angst, depression, selvskade og spiseforstyrrelser har fået bedre adgang til hjælp. Gentofte Kommune deltager sammen med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i Region Hovedstaden og seks andre kommuner i et udviklingsforløb om styrket tværsektoriel indsats om børn og unge mentale sundhed (STIME) til og med 2022. Formålet er at børn og unge – og deres forældre - kan hjælpes tidligt i deres nærmiljø inden problemerne vokser sig større. Der er ved udgangen af 2021 blandt andet gennemført 16 workshopforløb for 111 familier med børn med angst. Derudover har 38 familier til børn med tidlige tegn på ADHD gennemført workshopsforløb. På ungeforløbene har 7 unge med tidligere tegn på selvskade gennemført et behandlingsforløb.

Headspace: Åbent anonymt rådgivningstilbud unge ml. 12-25 år, med fokus på samtaler om det den unge finder svært. Headspace indgår i tæt samarbejde med kommunens øvrige tilbud til, hvor der brobygges både til og fra headspace. I 2021 har headspace Gentofte haft særligt fokus på at nå unge ved bl.a. at skabe synlighed over for målgruppen via oplæg og workshops på skoler og ungdomsuddannelser. Kontakten til unge på skoler og ungdomsuddannelser er derfor mere end fordoblet fra før corona til 2021, hvor de var i kontakt med 7.836 unge igennem 75 udgående aktiviteter (i 2019 nåede headspace 3.452 unge via 53

udgående aktiviteter). Det er desuden en model, som headspace arbejder på at udbrede mere i resten af landet.

Muligheden for at tilbyde fysiske samtaler har været stærkt påvirket under corona-krisen. I 2021 var der 78 unge i personlig rådgivning i headspace i Gentofte, mens der i 2019 (før corona) var 112. Derfor har synlighedsarbejdet over for de unge netop været prioriteret i 2021 som en strategi for at vende udviklingen henimod et stigende antal brugere, som man så før corona.

Headspace har siden 2019 haft en landsdækkende chatfunktion for unge, som er blevet mere aktuel under corona-krisen. Fra april 2021 headspace opgøres chattallene pr. kommune. Der har været 29 unge fra Gentofte Kommune som har fået råd og vejledning via chatten i 2021.

Unge hjælper Unge – et selvorganiseret og frivilligt initiativ for unge mellem 13 og 30 år, der føler sig alene - hvad end det drejer sig om psykiske lidelser, angst, "almindelige" problemer med ensomhed, ikke at slå til eller ganske enkelt ikke at have nogle at dele sine særinteresser med. Projektet er ved at afdække gruppens behov og lyster. Fungerer i Ung I Byens Hus side om side med fx projektet - CYBER RAYS – lyskunst med brugerne af CYBER SPACE/computerrum.

COVID-19-TIDSLINJE for UNGEMILJØERNE og MUSIKBUNKEREN

2020

11. marts	Ungemiljøerne lukker ned
12. marts	Musikbunkeren holder fysisk lukket – med digitalt indhold
27. maj	Genåbning af ungemiljøerne
30 maj	Genåbning af Musikbunkeren med restriktioner (begrænset deltagerantal, forsamlingsloft, m2-begrænsing, tjek af overholdelse af restriktioner, etc.)
5. juni	Lempelse af restriktioner i Musikbunkeren
7. december	Nedlukning (herefter: online-aktiviteter + projekter med udsatte unge)
9. december	Musikbunkeren fysisk lukket – med digitalt indhold

2021

3. januar	Den generelle nedlukning forlænges.
8. februar	Ungemiljøerne afholder skoleforløb online + udendørs
21. maj	Musikbunkeren genåbner med restriktioner
25 maj	Ungemiljøerne genåbner udendørs
9. august	Ungemiljøerne genåbner

1. september	Alle restriktioner bortfalder.
17. december	Ungemiljøerne lukker ned
19. december	Musikbunkeren fysisk lukket

2022

16. januar	Musikbunkeren genåbner
1. februar	Alle restriktioner bortfalder.

Links

Musikbunkeren

Hjemmeside: [Musikbunkeren - Gentofte](#)

Facebook: [Musikbunkeren i Gentofte - Facebook](#)

Instagram: [Musikbunkeren \(@musikbunkeren\) - Instagram](#)

Ungemiljøet i Byens Hus

Hjemmeside: [Ung i Byens Hus - Byens Hus \(gentofte.dk\)](#)

Instagram: [@ung.i.byenshus • Instagram-billeder og -videoer](#)

Deltagbilen

Hjemmeside: [Det Mobile Ungekontor](#)

Facebook: [Deltag Gentofte - Startside | Facebook](#)

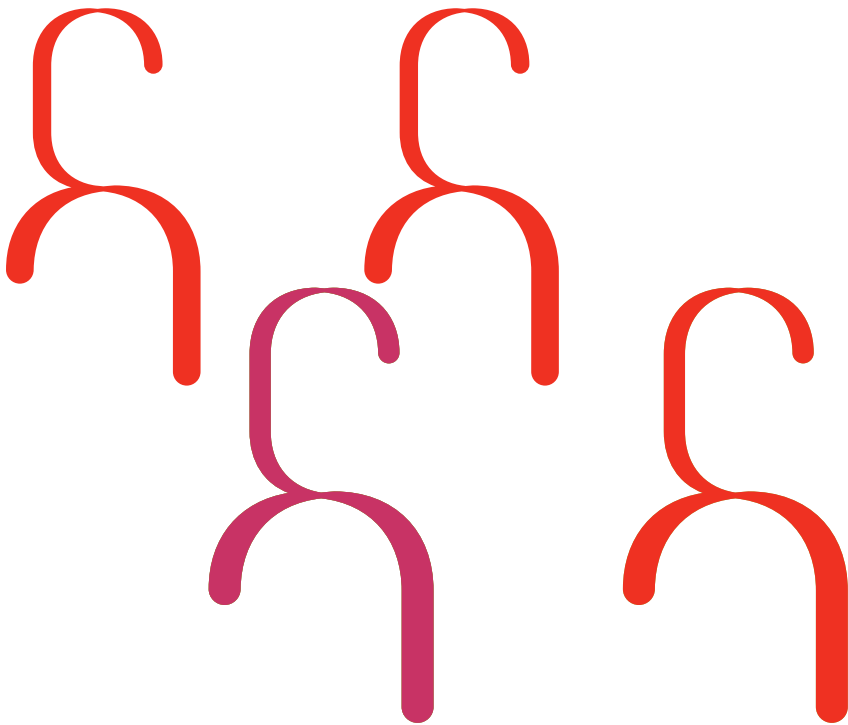
Relateret document 5/8

Dokument Navn:	UNGDOMSPROFIL 2020 - GENTOFTE KOMMUNE 4. FEB. 2021.pdf
Dokument Titel:	UNGDOMSPROFIL 2020 - GENTOFTE KOMMUNE 4. FEB. 2021
Dokument ID:	4395228

UNGDOMSPROFIL 2020

- *Gentofte Kommune*

Katrine Thea Pløger Nielsen & Arnt Louw

Ungdomsprofil 2020

- *Gentofte Kommune*

Forfattere:

Katrine Thea Pløger Nielsen & Arnt Louw

Layout:

Marck Widriksen Damgaard Olsen

ISBN:

Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet.

978-87-93058-77-4

Ophav:

© Forfatterne og Center for Ungdomsforskning 2021

Center for Ungdomsforskning (CeFU) er et forskningscenter på Institut for Kultur og Læring på Aalborg Universitet i København, som forsker i unge og uddannelse, arbejdsliv, udsathed, ungdomskultur osv. Centrets drift støttes af en forening – Foreningen Center for Ungdomsforskning. Vi gennemfører forskellige projekter, dog alle med det kendetegn, at de tager afsæt i de unges egne beskrivelser og oplevelser af deres hverdag og liv. Hvis du vil vide mere om CeFU, har spørgsmål til vores forskning, er interesseret i at høre om mulighederne for at etablere et forskningssamarbejde eller blive medlem af vores forening, er du mere end velkommen til at kontakte os. www.cefu.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	6
Resumé: Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune	7
1. Indledning	11
Unge i dag	13
Særlige betingelser for unge i Gentofte	15
Læsevejledning	17
2. Skole og uddannelse	19
Valg af uddannelser og fremtidsdrømme	20
Studievejledning – valg og omvalg	24
Forældres betydning for uddannelsesvalg og –overvejelser	25
Når vejen ikke er lineær	26
Uddannelsesinstitutionelle fællesskaber	28
Trivsel og mistrivsel	31
Præstationskultur og karakterer	39
Mange muligheder = en anden type præstationspres?	46
Afrunding på kapitel 2 og anbefalinger	50
3. Fritid, venner og sport	52
Vennerne bliver de primære	53
Ensomhed i en hverdag med en fyldt kalender	56
Fritidsaktiviteter og sport	61
Afrunding på kapitel 3 og anbefalinger	66
4. Indflydelse og deltagelse	68
Indflydelse gennem skolens udvalg	68
Indflydelse på eget liv - men også med mulighed for hjælp	71
Masser af steder – og så alligevel ikke	73
Afrunding på kapitel 4 og anbefalinger	75
5. Trivsel - Sundhed, kropsidealer og seksualitet	77
Smerter – en psykosomatisk spænding?	79
Kropsidealer og udseende	82

Sundhed og seksualitet	86
Når grænserne overskrides	88
Billeddeling og samtykke	90
Afrunding på kapitel 5 og anbefalinger	94
6. Digital adfærd	97
En lysende skærm inden sengetid	97
Fremmede på nettet	103
Oparbejdelse af digitale kompetencer	105
Afrunding på kapitel 6 og anbefalinger	107
7. Brug af rusmidler	109
Alkohol	110
Fuldskabsdruk	112
Alkohol og fællesskab	115
Tobak	120
Cigaretter	120
Stigende tobaksforbrug fra grundskole til ungdomsuddannelse	121
Snus	124
Lattergas	125
Hash	128
Holdninger til og brug af hash fra grundskolen til ungdomsuddannelsen	130
Andre illegale stoffer end hash	131
Afrunding på kapitel 7 og anbefalinger	134
Litteratur	137
Appendiks 1: Siden sidst - Gentofte Ungdomsprofil 2016 & 2020	142
Valg af uddannelse	142
Socialt fællesskab på skole/uddannelse	142
Ensomhed	143
Fritidsaktiviteter	143
Travlhed	144
Vægt og udseende	145
Billeddeling	146
Morgenmad	147
Søvn	148
Rusmidler	148

Rygning	149
Alkohol	149
Hash og stoffer	150

Appendiks 2: Undersøgelsens empiriske data og metodiske grundlag151

Interviews	151
Spørgeskemaer	152
Ungeprofilundersøgelsen	153
Rusmiddelundersøgelsen	154
Den Nationale Trivselsmåling	154

Forord

Ungdomsprofil 2020 beskriver, hvordan Gentofte Kommunes unge borgere fra udskolingen, på ungdomsuddannelserne og uden for uddannelse og arbejde har det på en række udvalgte og centrale områder. Det er tredje gang, at Center for Ungdomsforskning har fornøjelsen af at udarbejde en sådan ungdomsprofil for Gentofte Kommune. I nærværende ungdomsprofil stiller vi skarpt på unges liv i Gentofte anno 2020 og sammenligner desuden med profilundersøgelsen fra 2016 for at pege på, hvor der er sket forskydninger og forandringer, men også hvor billedet ikke har ændret sig mærkbart hen over de seneste fire år. Der vil også blive trukket paralleller mellem, hvordan Gentoftes unge har det i forhold til unge i Danmark generelt.

Ungdomsprofilen indgår i Gentofte Kommunes arbejde med EN UNG POLITIK 2020. Ungdomsprofilen er udarbejdet på baggrund af interviews med unge i Gentofte Kommune i alderen 15-25 år samt en række kvantitative undersøgelser.

En stor tak skal lyde til alle de unge i Gentofte Kommune, der har delt deres oplevelser, erfaringer og overvejelser over deres ungeliv i Gentofte med os. En tak skal også lyde til de institutioner og andre instanser i Gentofte Kommune, som har bidraget til, at undersøgelsen har kunnet gennemføres.

Sidst men ikke mindst skal der lyde en stor tak til Gentofte Kommune for et fortrinligt samarbejde omkring undersøgelsen.

Profilen er udarbejdet af et forskerteam på Center for Ungdomsforskning bestående af studentermedhjælper Anne Mahler og Nanna Bank Sørensen, videnskabelig assistent Katrine Thea Pløger Nielsen, lektor Arnt Louw samt professor Noemi Katznelson.

God fornøjelse med Ungdomsprofil 2020 Gentofte Kommune.

Resumé: Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune

Helt overordnet beskriver de unge Gentofte Kommune som en tryk og god kommune at være ung i. De oplever at have mange muligheder i kommunen og beskriver generelt set deres ungdomsliv som privilegeret. Langt størstedelen af de unge trives godt både i skolen og privat. De unge oplever dog også et pres for både at leve op til egne forventninger og til de forventninger, de oplever fra omverdenen og deres forældre. Et pres, der ikke er unikt for de unge i Gentofte, og kobles af mange af de unge sammen med oplevelsen af at have mange muligheder i Gentofte Kommune og generelt høje uddannelsesforventninger.

Skole og uddannelse: Når det kommer til de unges liv i skolen eller på ungdomsuddannelsen, er de som sagt glade for at gå i skole og trives. Langt størstedelen oplever sig som værende en del af fællesskabet og går op i at blive fagligt dygtige. Som det har gjort sig gældende over en årrække, er gymnasievejen langt det foretrukne ungdomsuddannelsesvalg blandt de unge i Gentofte, og mange forestiller sig at læse videre, primært på en lang videregående uddannelse, efter gymnasiet. Samtidig med at de unge er glade for at gå i skole og går op i skolen, beskriver de også på forskellig vis et pres for at præstere godt nok. Der gør sig altså en form for præstationskultur gældende for og hos de unge, som det er værd at være opmærksom på, så den ikke går ud over de unges trivsel og velbefindende i skolen. Dette er ikke unikt for Gentofte Kommune men kan genfindes blandt unge rundt omkring i landet, og kan blandt andet kobles til høje uddannelsesforventninger, som også mange af de unge i Gentofte giver udtryk for at opleve.

Fritid, venner og sport: De unge i Gentofte Kommune oplever som sagt at have mange muligheder, hvilket også gør sig gældende i fritiden. Venskaber udgør et helt centralt og afgørende element i ungdomslivet. Her beskriver de unge i Gentofte Kommune generelt, at de har et stort socialt netværk og plejer deres venskaber – også på sociale medier. De unge i Gentofte oplever, stort set på niveau med de unge på landsplan at have både voksne og venner at tale med, når livet bliver lidt svært. De unge

beskriver dog også, at de oplever at have travlt, og at de skal balancere mellem skole, fritid, familie og venner. De unge skal hele tiden vurdere, hvad der skal prioriteres, og dette kan opleves som et pres. Her bliver skole og lektier generelt set prioriteret højest, og dermed nedprioriteres aktiviteter og venskaber i fritiden. Særligt i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse går de unge, både i Gentofte men også på landsplan, fra fællesskabsbårne til mere individuelt orienterede sports- og fritidsaktiviteter til trods for, at fællesskaber og sociale relationer som sådan ikke bliver mindre vigtige, når de unge starter på deres ungdomsuddannelse.

Indflydelse og deltagelse: De unge beskriver, at de oplever at have indflydelse – særligt i skolen gennem elevrådsarbejde. Samtidig peger undersøgelsen på et dilemma, der også kan genfindes i forskningen om unge og deltagelse generelt set, fordi nok oplever de unge at have indflydelse, men det er ikke altid, at de oplever, at deres stemme bliver taget alvorligt, eller at deres ideer bliver brugt. Dette peger på et behov for en balance i forhold til de unges oplevelse af reel indflydelse i de sammenhænge, de inviteres ind i. Som vi har været inde på nogle gange, synes de unge, at Gentofte Kommune er fyldt med muligheder. Men også her tegner der sig et dilemma, da de unge samtidig peger på et behov for ikke-rammesatte rum forstået som steder, der er mere frie, hvor de kan få lov til selv at sætte rammerne, og hvor de kan mødes mere uformelt på tværs af klasser og skoler m.m. Blandt de unge, vi har talt med, der står på kanten af eller i overgangen mellem uddannelse og beskæftigelse, er der en oplevelse af at blive hjulpet, støttet og respekteret i og af Gentofte Kommune.

Trivsel - Sundhed, kropsidealer og seksualitet: Langt størstedelen af de unge i Gentofte Kommune føler sig sunde og raske. Det er et positivt udgangspunkt, men der er også nuancer og sprækker i dette positive billede. For det første viser undersøgelsen, at der er en sammenhæng mellem udseende og popularitet i vennegrupper for de unge i Gentofte Kommune, også større end kan iagttages blandt unge på landsplan. Dernæst viser undersøgelsen, at en større del af de unge kvindelige gymnasieelever end de mandlige har en selvangivet dårlig mental trivsel. De unge kvinder trives tilsyneladende dårligere på en række fysiske parametre som hovedpine, mavepine og andre smerter samt en lavere tilfredshed med eget udseende og vægt, hvilket også er tendenser vi kender fra forskningen generelt. I forhold til seksualitet og grænseoverskridende adfærd viser undersøgelsen en markant større opmærksomhed hos de unge på adfærd

på nettet og billeddeling. Dette viser sig blandt andet ved, at langt færre unge videredeler seksuelle billeder af andre uden samtykke i forhold til tallene fra profilundersøgelsen i 2016. Der er dog noget, der tyder på, at de unge nu er ved at nå et mætningspunkt, hvad angår voksnes løftede pegefingre.

Digital adfærd: Mobiltelefoner og pc'er m.m. spiller en central rolle i unges sociale relationer og identitetsdannelse. Dette gør sig også gældende hos de unge i Gentofte Kommune, hvor betydningen af de elektroniske enheder stiger fra grundskolen til ungdomsuddannelserne. Undersøgelsen peger her på, at de unges brug af disse enheder risikerer at gå ud over deres nattesøvn, og at der kan være behov for at sætte nogle rammer for mobilbrug om aftenen og natten. Digitale kompetencer udgør en helt central kompetence nu og i fremtiden for unge såvel som for alle andre, og behovet for disse kompetencer er ikke blevet mindre i lyset af de seneste års tendenser til spredning af fake news på sociale medier. Her viser undersøgelsen, at en stor del af de unge på ungdomsuddannelserne forholder sig kritisk til det, de læser på nettet, mens det kun er tilfældet for en mindre andel af de unge i grundskolen.

Brug af rusmidler: Undersøgelsen viser et velkendt billede hvad angår de unges alkoholforbrug. De unge i Gentofte drikker (stadig) mere end unge på landsplan. I Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune har vi haft mulighed for at sammenligne med unges alkoholvaner i København, og dette nuancerer billedet. Her viser det sig, at de unge i København tilsyneladende drikker en anelse mere end de unge i Gentofte Kommune. Dette er jo i sig selv ikke positivt, men det peger på, at også blandt unge i København gør sig et relativt større alkoholforbrug gældende end blandt unge på landsplan. Ydermere viser undersøgelsen, at der fra grundskolen til første årgang på ungdomsuddannelserne sker en ændring i holdningen til, om det er i orden at drikke alkohol, samt at der sker en markant stigning i alkoholforbruget fra 9. klasse til første årgang. Hvad angår de unges rygevaner kan der ikke konstateres en markbar ændring siden 2016, om end der er sket et lille fald i antallet af unge, der ryger dagligt. I interviewene med de unge blev det tydeligt, at de umiddelbart har taget Gentofte Kommunes tiltag om røgfri skole til sig, hvilket tyder på, at tiltaget har en effekt. De unges brug af snus er steget de senere år i Gentofte og på landsplan. Til gengæld ser det ud til, at brugen af lattergas er aftagende. Hvad angår hash, har en større andel af unge i Gentofte end unge

på landsplan prøvet at ryge det. Denne tendens kunne også aflæses i 2016. De unges brug af andre illegale stoffer end hash er ikke markant højere i Gentofte Kommune end blandt unge på landsplan. Dog kan der være grund til opmærksomhed på de unge mænd mellem 15 og 19 år i Gentofte Kommune, idet en markant højere andel blandt denne gruppe angiver brug af andre illegale stoffer sammenlignet med både unge på landsplan og unge i København.

Samlet set kan man sige, at det overordnede billede af de unge i Gentofte Kommune, der blev tegnet i forrige profilundersøgelse i 2016, på en række parametre stadig gør sig gældende i 2020. Det handler blandt andet om det overordnede positive indtryk hos de unge om, at Gentofte Kommune er et godt og trygt sted at være unge, med mange muligheder. Det gælder de unges søgning mod gymnasiet og lang videregående uddannelse. Det gælder også oplevelsen travlhed og pres for at klare både skolen men også fritidsliv, venner og familie. Og det gælder de unges alkoholforbrug, der stadig ligger over gennemsnittet for unge på landsplan – men altså på niveau med eller lidt under unge i København alt efter alder og køn. Men på et par punkter er der sket forskydning og forandring siden 2016. Hos de unge i 2020 er der en meget større bevidsthed omkring adfærd på nettet og billeddeling, end der gjorde sig gældende i 2016. Derudover er de unges brug af snus mere udbredt, end det var i 2016. Og slutteligt udtrykker de unge et ønske om indflydelse og inddragelse samt et ønske om ikke-rammesatte rum, hvor de selv kan få lov at sætte rammerne og mødes uformelt på tværs af klasser og skoler.

Ovennævnte resumé tegner i helt overordnede træk nogle af hovedtendenserne i Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune. Disse tendenser samt en række andre uddybes undervejs i rapporten i de enkelte kapitler.

1. Indledning

Gentofte Kommune har fokus på de unge og på at skabe gode betingelser for et godt ungdomsliv. Kommunen arbejder løbende med ungeindsatser, hvor de unge i Gentofte bliver hørt og inddraget i processerne. I den forbindelse har Gentofte Kommune og Center for Ungdomsforskning (CeFU) en lang tradition for i samarbejde at tilvejebringe et solidt vidensgrundlag for dette arbejde. Således gennemførte CeFU allerede i 2004 den første ungdomsprofil for Gentofte Kommune. I 2015 blev Gentofte Kommune kåret som årets Ungdomskommune, og i 2016 gennemførte CeFU den anden Ungdomsprofilundersøgelse for Gentofte Kommune, der indgik som et centralt element i kommunens arbejde med at formulere dens vision for det videre ungdomsarbejde i kommunen og EN UNG POLITIK 2016. Med Ungdomsprofil 2020 – Gentofte Kommune tager CeFU endnu en gang temperaturen på ungdomslivet i Gentofte – set med de unges øjne.

Ungdomsprofil 2020 baserer sig på kvalitative data i form af interviews med 43 unge mellem 15 og 25 år¹¹. To unge er blevet interviewet individuelt, mens de resterende 41 unge er blevet interviewet i grupper. 39 af de interviewede unge gik på interviewtidspunktet enten i 9. klasse eller på en ungdomsuddannelse (stx eller hf). Kun fire af de interviewede unge gik på daværende tidspunkt ikke i skole og/eller var ikke fuldt arbejdsbeskæftigede. Det betyder, at der er en overvægt af unge i det kvalitative materiale, som er under uddannelse, og at dette perspektiv dermed også er dominerende for profilundersøgelsen.

Ligeledes baserer profilen sig på kvantitative data i form af Ungeprofilundersøgelsen 2019/2020 (BørnUngeLiv – Skolesundhed.dk), Rusmiddelundersøgelse 2019 (Pedersen & Pedersen 2020), samt den årlige Nationale Trivselsmåling. I arbejdet med Gentofte Ungdomsprofil 2020 har vi som noget nyt haft adgang til rådata fra Ungeprofilundersøgelsen 2019/2020. Vi har således haft mulighed for at supplere de almindelige frekvensdata med egne unikke kryds- og samkørsler. Dette var ikke muligt i Gentofte Ungdomsprofil 2016, og udgør således et nyt aspekt af

11. Gentofte Ungeprofil 2020 har primært til formål at afdække profilen på de unge i Gentofte Kommune mellem 15-25 år. I de kvalitative interview med elever fra 9. klasse indgår der dog også elever, der på interviewtidspunktet var 14 år.

Gentofte Ungdomsprofil 2020. I Rusmiddelundersøgelsen og Den Nationale Trivselsmåling har vi anvendt de frekvenskørsler, der er udarbejdet af de dataansvarlige¹².

På baggrund af dette datagrundlag stiller rapporten skarpt på, hvordan det er at være ung i Gentofte Kommune. Rapporten behandler en række brede temaer med udgangspunkt i kvantitativt materiale, hvilket tegner et både bredt og dybdegående billede af de unges praksisser og trivsel.

Gentofte Ungdomsprofil 2020 giver således et solidt empirisk grundlag for at beskrive og forstå ungdomslivet i Gentofte Kommune anno 2020 på en lang række områder såsom betydningen af fritidsliv og venskaber, skole og uddannelse til belysning af, hvordan de unge trives og deres brug af rusmidler. Rapporten afdækker også de unges forhold til sundhed og seksualitet, oplevelse af demokratisk deltagelse og deres digitale adfærd.

Gentofte Ungdomsprofil 2020 er blevet til i en anderledes tid, hvor den globale corona-pandemi har skabt nogle ganske særlige betingelser for menneskers liv og samvær. I midten af marts 2020 blev de unges hverdagsliv i Gentofte Kommune – ligesom alle andre unge i landets kommuner – forandret. De blev sendt hjem fra skole og ungdomsuddannelserne, de måtte forholde sig til om konfirmationer, studenterkørsel og fester kunne afholdes, om den planlagte dannelsesrejse kunne blive til virkelighed, om de kunne tage til fest i de københavnske gader, om deres sagsbehandlere kunne møde dem fysisk og mange andre vigtige ændringer.

Vi kan derfor ikke komme uden om, at nedlukningen forårsaget af corona har sat sit præg på ungdomslivet i 2020 – også i Gentofte Kommune. Vi ved endnu ikke, hvordan de særlige betingelser i 2020 vil præge ungdomslivet fremadrettet, eller hvorvidt der er tale om en generation, hvor eftervirkninger af nedlukningen vil kunne spores langt ind i deres videre ungdoms- og voksenliv. Det må tiden vise.

Selve undersøgelsens design blev også påvirket af den nye situation, f.eks. ved at interviews måtte udsættes. Det har betydet, at vi ikke som ellers planlagt har interviewet 9. klasse elever, der var lige ved at afslutte deres folkeskolegang, men i stedet unge der lige var begyndt på det sidste år i grundskolen. Det har betydet, at vi har fået fortællinger fra unge i

12. Se appendiks 2: 'Undersøgelsens empiriske data og metodiske grundlag' for uddybning af anvendte metoder og data.

Gentofte Kommune om, hvordan corona-situationen har påvirket dem. Disse beretninger giver både indblik i deres ungdomsliv før, under og efter nedlukningen og er samtidig vigtigt materiale til netop at tage temperaturen på ungdomslivet i kommunen i 2020 og sikre unges trivsel i netop denne tid. Disse erfaringer kan der trækkes på i andre situationer, hvor unge oplever, at hverdagslivet pludselig forandres af noget ukendt og ukontrollerbart. I det omfang det er relevant i forhold til at belyse og forstå de unges liv i Gentofte Kommune anno 2020 på et generelt plan, inddrages dette særlige corona-perspektiv i nærværende rapport.

Gentofte Ungdomsprofil 2020 belyser således, hvor de unge i Gentofte trives, og hvor de er under pres. Således skaber ungdomsprofilen et grundlag for, at de unges stemmer, perspektiver og egne erfaringer kan indgå direkte i Gentofte Kommunes arbejde med at udvikle EN UNG POLITIK 2020.

Unge i dag

Hvad karakteriserer de unge anno 2020? Dette spørgsmål stilles ofte både i medierne og i andre sammenhænge, hvor der arbejdes med og for unge. Der er selvfølgelig noget, der samler alle unge, og det er, at man er ung og dermed på vej fra barndommen til voksenlivet. Men dette forhold siger ikke ret meget om ungdomslivet, og forståelsen af selve ungdomsfasen har været under forandring over længere tid (Sørensen & Pless 2015). Spørgsmål om, hvem de unge er, er ikke enkle at besvare, da de unge ikke bare kan ses som en samlet gruppe, der kan afdækkes eller karakteriseres under et. De unge er forskellige. Det er deres betingelser og muligheder også, og derfor håndterer de ungdomslivet forskelligt. Disse forskelle eksisterer ikke kun i kraft af, hvor de bor, hvordan deres familiesituation er, hvilke venner de har eller ikke har eller hvilken uddannelse, de er i gang med at tage. De eksisterer også i kraft af, hvordan alle disse forhold får og tillægges betydning og mening af den enkelte unge og i relation til og relationer med andre unge. Derudover er ungdomsperioden – uanset hvordan den afgrænses – også en periode for identitetsdannelse. Dette er ikke kun i relation til spørgsmål som, hvad jeg skal være i forhold til job og uddannelse, men også i relation til, hvem jeg er, og hvem jeg kan blive til. Når det er sagt, er der alligevel nogle almene træk eller betingelser, der aktuelt sætter sig igennem for og i ungdomslivet.

Individualisering er et begreb, som i en årrække har været helt centralt i forståelsen af vores samtid og dermed også af ungdomslivet (Illeris et al. 2009, Sørensen & Pless 2015). Denne forståelse har sat sig igennem som en øget individualisering af både succes og fiaskoer og et øget pres på den enkelte unge for at præstere som individ i forhold til f.eks. uddannelse, job, venner og fritidsliv. Men spørgsmålet er, om denne individualiseringstendens i øjeblikket er under forandring. Aktuelle globale tendenser som klima- og miljøkrisen og den aktuelle corona-pandemi peger på, at forestillingen om, at den enkelte individuelt kan stilles til regnskab for succes og fiasko, er utilstrækkelig som forståelsesramme. Klima- og miljøkrisen har om noget sat ungdommens ansvarsfulde fællesskaber i centrum og givet plads til, at stærke narrativer, der trækker på forestillingen om fælles ansvar og fællesskab, har kunnet etablere sig som alternativer til individualiseringens narrativer (Bruselius-Jensen & Sørensen 2017).

Et andet generelt tema, der kalder på opmærksomhed i relation til unge, omhandle det, der er begrebsat som en præstationskultur eller præstationssamfund (Hutters & Sørensen 2015; Petersen 2016; Nielsen, Murning & Katznelson 2017; Katznelson & Louw 2018). Det relaterer sig først og fremmest til unge og uddannelse, hvor det at blive bedømt i skolen har fået større betydning gennem de senere år, både i Danmark og globalt. Herhjemme kan det f.eks. ses i de forskellige former for målinger og benchmarks, der indgår i nyere politiske ambitioner om at ville løfte det faglige niveau blandt danske elever. På internationalt niveau kan denne øgede målstyring blandt andet ses i de årlige PISA-målinger, der gennem en række fastsatte parametre sammenligner nationers uddannelsessystemer, og som er blevet et dominerende uddannelsespolitisk pejlemærke for kvalitet i uddannelserne (Biesta 2010). Præstationskulturen har også betydning for det generelle ungdomsliv og sætter sig igennem som et krav og en forventning om, at man som ung kan og skal præstere og præsentere et succesfuldt ungdomsliv så at sige 360 grader, både i relation til uddannelse, venner, fester, kærester, fritids og familie m.m. Denne præstationstendens så vi også gøre sig gældende i Gentofte Ungdomsprofilundersøgelse fra 2016, hvor flere unge fortalte om et pres for at præstere, der var koblet til tegn på mistriksel blandt de unge såsom hovedpine, stresssymptomer og dårligt humør (Hansen, Louw & Wessels 2016).

Dette kobler sig til den tredje og sidste generel tendens, der fremhæves her, nemlig unges trivsel og mistriksel. De fleste undersøgelser peger på,

at unge i Danmark generelt set trives godt. Samtidig er trivslen dog under pres på visse områder og på visse måder. For det første er der noget, der tyder på, at mange unge oplever at være stressede og pressede på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser (Nielsen & Lagerman 2017; EVA 2019a, c). Den Nationale Trivselsmåling 2017 viser, at 24 % af de 16-24-årige unge kvinder og ca. 13 % af de unge mænd i samme aldersgruppe oplever psykisk mistrivsel og 40 % af kvinderne og 23 % af mændene i aldersgruppen oplever et højt stressniveau (Sundhedsstyrelsen 2017). Unges trivsel er således i den grad kommet på den politiske dagsorden, hvilket blandt andet kan ses ved, at styrket elevtrivsel indgår som et centralt mål i både EUD-reformen, gymnasiereformen og folkeskolereformen, og at der i den forbindelse gennemføres årlige nationale trivselsmålinger.

Samtidig føler mange unge, at overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse og særligt valget af ungdomsuddannelse er enormt dramatisk og stressende, hvilket kan føre til frafald, mistrivsel og manglende motivation for skole og uddannelse blandt unge (Louw, Ågård & Krogstrup 2017; Juul 2018; EVA 2019b). Derudover gør former for mistrivsel sig gældende blandt unge, der ikke slår ud på de formelle bekymringsparametre, som behandlingssystemet og andre har til rådighed for at identificere mistrivsel. Denne gruppe unge har Center for Ungdomsforskning begrebet som 'unge i gråzonen'. Det omhandler unge, der mistrives i stilhed, og som ofte står alene med problemer som for eksempel ensomhed, dårligt selvværd eller mobning. Det omhandler desuden unge, der ikke nødvendigvis kommer fra de samfundsgrupper, vi normalt forbinder med mistrivsel, og der er dermed tale om unge fra alle samfundslag og -grupper (Sørensen, Katznelson, Nielsen & Lindstrøm 2010). Selvom det i Danmark generelt set går godt med de unges trivsel, er der således fortsat grund til opmærksomhed på både mistrivsel forbundet med uddannelses- og præstationskulturen og den mistrivsel, der findes blandt unge i gråzonen.

Særlige betingelser for unge i Gentofte

Ovenfor nævnes nogle af de helt overordnede og generelle linjer i forhold til de unge i Danmark anno 2020. Disse forhold gør sig selvfølgelig også på forskellig vis gældende for de unge i Gentofte Kommune. Samtidig er

der en række forhold, der er særlige for lige præcis Gentofte Kommune. Disse forhold kan ligeledes tænkes at have en indflydelse på, hvordan de generelle tendenser beskrevet ovenfor påvirker de unge i Gentoftes trivsel.

For det første er Gentofte Kommune en af landets mest velhavende og uddannelsesstærke kommuner. Dette afspejles i udskrivningsgrundlaget¹³ per skattepligtig borger i Gentofte Kommune, der som landets højeste ligger på omkring 320.000 kr., mod lige under 200.000 kr. for hele landet i 2016 (Gentofte Kommune 2019). En stor del af den danske økonomiske og sociale overklasse bor i Gentofte, og borgernes gennemsnitlige økonomiske og uddannelsesmæssige niveau ligger dermed over landgennemsnittet. Samtidig er der stor variation i de økonomiske og sociale vilkår på tværs af kommunens syv bydele. Dette er et andet særkende ved Gentofte Kommune, som det er vigtigt at have for øje, når profilen af de unge i Gentofte skal tegnes.

Gentofte Kommune omtales af mange unge som et meget trygt sted at vokse op med mange ressourcestærke familier, og omtalen af Gentofte som værende et særligt reservat afspejles dermed i de unges fortælling om Gentofte Kommune (Hansen, Louw & Wessels 2016). Det betyder, at der er et stærkt sammenhold og tilhørsforhold, når man vokser op i Gentofte Kommune. Dette skaber umiddelbart et positivt billede af kommunen og kangiveanledning til, at man som ung i Gentofte tillægger det stor betydning – også identitetsmæssigt – at man kommer fra Gentofte. Samtidig fortæller de unge også, at der er 'klistret' mange fordomme til Gentofte-identiteten, såsom richkids, og det er ikke altid, at de unge ønsker at fortælle andre uden for kommunen, at de kommer fra Gentofte. De unge skal således navigere i, hvornår det så at sige er passende at fortælle, hvor de bor eller er vokset op, og hvornår det ikke er.

Et andet forhold, hvor Gentofte Kommune adskiller sig markant fra hele landet, omhandler de unges uddannelsesadfærd. De unge i Gentofte Kommune vælger i overvejende grad gymnasiet frem for erhvervsuddannelserne – også markant mere udtalt, end det gør sig gældende for de unge på landsplan. Dette hænger måske sammen med en generel forventning fra forældre om, at man skal opnå en lang videregående uddannelse, hvilket også kom til udtryk blandt de unge i Gentofte Ungdomsprofil 2016

13. Udskrivningsgrundlaget er skattepligtige årsindkomster minus personfradrag.

(Hansen, Louw & Wessels 2016). Under alle omstændigheder udgør den særlige ungdomsuddannelsesprofil, som de unge i Gentofte Kommune tegner, et relevant opmærksomhedspunkt i relation til præstationskulturen i gymnasiet, som er skitseret ovenfor. Spørgsmålet er således, om præstationskulturen er særligt udtalt blandt de unge i Gentofte Kommune.

De generelle og særlige træk ved ungdomslivet i Gentofte Kommune, som vi har gennemgået ovenfor, udgør et baggrundstæppe for de følgende kapitler, hvor vi behandler en lang række forhold, der har betydning for ungdomslivet i Gentofte Kommune.

Læsevejledning

I kapitel 2 behandler vi de unges oplevelser og erfaringer med skolegang og uddannelse. Vi stiller her skarpt på deres uddannelsesvalg og -overvejelser såvel som fællesskaber og trivsel i og omkring deres uddannelses-situation.

I kapitel 3 bevæger vi os væk fra de unges uddannelsesarena til deres fritid - en fritid fyldt med venskaber og aktiviteter men også travlhed og ensomhed.

Kapitel 4 fokuserer på demokratisk deltagelse og oplevelsen af at have indflydelse på eget liv og de fysiske omgivelser, der sætter rammerne for selvsamme.

Sundhed, kropsidealer og seksualitet behandles i kapitel 5. Her tages temperaturen på, hvordan de unge oplever deres fysiske helbred, deres syn på kroppen, og hvordan de påvirkes af de hertil knyttede normer. Vi kommer ligeledes omkring noget, der har fyldt meget de seneste par år, nemlig samtykke, billeddeling og grænseoverskridende seksuel adfærd.

I kapitel 6 er det de unges digitale adfærd, der kommer under lup. Her ser vi på brug af digitale enheder og de muligheder og udfordringer, som de skaber for de unge.

Endelig ser vi i kapitel 7 nærmere på de unges brug af og holdninger til rusmidler, hvor både alkohol, tobaksprodukter og illegale rusmidler bliver

behandlet. Desuden ser vi nærmere på, hvordan overgangen til ungdomsuddannelse har indvirkning på netop dette.

I appendiks 1 giver vi et kort overblik over og sammenligning af særlige parametre fra 2016 profilen med data fra ungdomsprofilundersøgelsen 2020.

I appendiks 2 redegøres for de metodiske tilgange, der ligger til grund for Gentofte Ungdomsprofil 2020. Det skal nævnes her, at vi primært har gruppeinterviewet unge, der var i uddannelse (grundskole og ungdomsuddannelse). Vi har interviewet fire unge (to af dem individuelt), som kan betegnes som værende uden for uddannelse og job. Når vi citerer interviewpersonerne i rapporten, er de unge uden for uddannelse og job angivet som 'Ung uden for uddannelse / job'. De unge fra grundskole og ungdomsuddannelse er angivet med deres uddannelsestilknytning.

2. Skole og uddannelse

I interviewene med de unge bad vi dem om at sætte et ord på, hvad de forbinder med deres ungdoms- og skoleliv i Gentofte Kommune. Til at beskrive dette blev der brugt ord som travlt, socialt, fedt, stressende, mangfoldigt, fællesskab, selvudfoldelse, fagligt.

Som ordene ovenfor indikerer, forstås de unges forhold til skolegang som værende komplekst og med mange facetter. Derudover skal det ses i sammenhæng med de andre arenaer, som de unge bevæger sig i, såsom familielivet, venskaberne og fritiden. Skolen er også et sted, hvor det sociale venskabsliv dyrkes, ligesom det at gå i skolen kan påvirkes af at have travlt i fritiden.

Spørger vi de unge, om de kan lide at gå i skole, så er svaret dog rimelig entydigt: det kan de.

De fleste unge mellem 15 og 25 år er i berøring med uddannelsessystemet både i form af den obligatoriske grundskole, 10. klasse, ungdomsuddannelse og videregående uddannelser. Unge tilbringer således meget af deres ungdomsliv i skole og bevæger sig gennem mange forskellige uddannelsesinstitutioner og -sammenhænge. Men der er også unge, som står uden for uddannelsessystemet og dermed ikke deltager direkte i denne afgørende livsarena i ungdomsårene. På trods af at disse unge står uden for de institutionelle uddannelsesrammer, kan de ikke undgå at forholde sig til netop denne arena, hvad end de ønsker det eller ej.

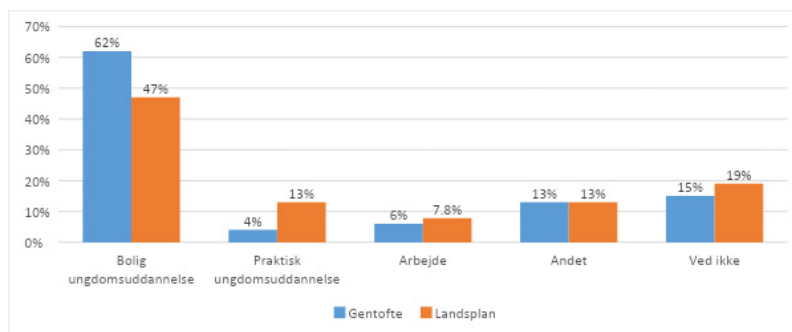
Vi ser i det følgende kapitel nærmere på skole og uddannelse, herunder de unges overvejelser om valg af uddannelse, trivsel og velvære på uddannelsesinstitutionerne, men også de unges oplevelser og erfaringer med at være på kanten af – eller i overgang til – uddannelse. Dette kapitel er det mest omfattende i rapporten, hvilket hænger sammen med den betydningsfulde arena, som uddannelsesinstitutionerne udgør for ungdomslivet.

Valg af uddannelser og fremtidsdrømme

Der er som nævnt en tydelig tendens til, at unge i Gentofte søger ind på gymnasiale uddannelser, hvor den mest almindelige er stx. Dette billede går igen i de tidligere undersøgelser og er dermed udtryk for ret stabil tendens. Ifølge Gentofte Kommunes egne tal fra 2020 søgte 93 % af de unge ind på en gymnasial uddannelse efter 9. eller 10. klasse, mens kun 3 % valgte at gå den erhvervsfaglige vej (Gentofte Kommune 2020). Selvom gymnasiale uddannelser også har langt højere ansøgningsprocent end erhvervsuddannelser i resten af Danmark, ligger tallene for søgningen mod gymnasiet for de unge i Gentofte Kommune markant over landsgennemsnittet.

Unge i Gentofte Kommune vælger således boglige ungdomsuddannelser i stedet for de mere praktiske uddannelser, og når vi kigger på udskolingselevernes forestillinger om deres kommende uddannelsesvej, tyder det på, at denne søgen mod boglige ungdomsuddannelser starter allerede i grundskolen:

Tabel 1: Hvad forestiller du dig skal ske, når du er færdig med 9. eller 10. klasse? (Ungeprofilundersøgelsen, udskoling). Gentofte N=1350. Landsplan N=13612.

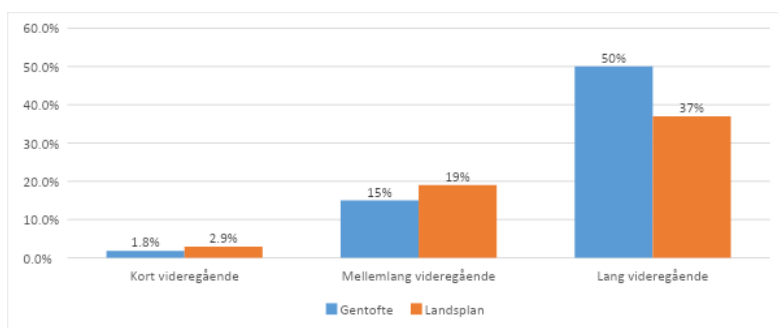

Blandt de interviewede 9. klasse elever vidste en del, at de ville på gymnasiet, men de var i tvivl om hvilket. Et par af eleverne enten ville gerne eller skulle på efterskole (og derefter på stx), mens der også var nogle, som mente, at der stadig var god tid til at finde ud af det. Her skal det understreges, at de interviewede elever på interviewtidspunktet lige var startet på deres sidste skoleår. I næste afsnit ser vi nærmere på de unges oplevelser af studievalg.

Ser vi på de unge, der allerede går på en ungdomsuddannelse, fordeler

svarene sig som i følgende tabel, når der bliver spurgt til deres forestillinger om fremtidig uddannelse. 88% af de adspurgte går på stx, mens 11 % går på hf.

Tabel 2: Forestilling om fremtidig uddannelse (Ungeprofilundersøgelsen 15-30 år). Udvalgte svarmuligheder. Gentofte N=3053. Landsplan N=14713.

Hos de unge, der allerede har valgt en ungdomsuddannelse, er fremtidsplanerne for halvdelen af dem en lang videregående uddannelse mod 37 % på landsplan. Desuden angiver 15 % af de unge i Gentofte, at de vil tage en mellemlang videregående uddannelse, mens blot omkring 2 % af de unge forestiller sig at tage en kort videregående uddannelse.

Gentofte Kommune har fire gymnasieskoler men ingen erhvervsuddannelsesinstitution. Samtidig har borgerne i Gentofte Kommune generelt et højt uddannelsesniveau, og kommunen er blandt landets rigeste.

Der er således særlige betingelser i Gentofte Kommune, der præger de unges uddannelsesovervejelser, hvilket fremgår af nedenstående samtale mellem fem gymnasieelever:

Gymnasieelev 1: Men det er måske også en lille smule Gentofte-agtigt? At man starter på en stx.

Gymnasieelev 2: Ej, det er sindssygt Gentofte-agtigt.

Gymnasieelev 3: Vi blev bare slet ikke præsenteret for andet.

Gymnasieelev 4: Jeg tog stx, fordi jeg ikke vidste, hvad jeg ville bagefter.

Gymnasieelev 2: Ja, det er nemlig den der med den brede uddannelse.

Gymnasieelev 4: Så ville jeg ikke lukke mulighederne af. Så ville jeg tage en stx, fordi hvis jeg nu tog på hhx eller noget i den stil, så skulle jeg begrænse mig rimelig meget, fordi jeg også vidste jeg ville noget bogligt bagefter. Jeg vil ikke ud og lave noget håndarbejde, noget fysisk arbejde, så er jeg sådan, så tager jeg en stx. Fordi jeg har ingen anelse om, hvad jeg vil. Så har jeg rimelig mange muligheder. At man er akademisk, altså at man går den boglige vej.

Gymnasieelev 1: Men det er også utrolig typisk i Gentofte.

Gymnasieelev 5: Det kommer jo ofte fra forældrene.

Dialogen mellem de fem gymnasieelever giver et tydeligt billede af de mange elementer i forhold til valg af uddannelse, der har været til stede i interviewene med de unge fra Gentofte. Dette er elementer, der i høj grad stemmer overens med tidligere undersøgelser af unge danskeres uddannelsesvalg, nemlig 1) at unge vælger stx, 2) at unge vælger stx, fordi de ikke ved, hvad de vil, 3) at unge er af den overbevisning, at stx er det mest fremtidssikrede uddannelsesvalg, der åbner flest veje, 4) at de unge ikke oplever at blive vejledt og præsenteret for andre uddannelsesretninger og 5) at forældre har indflydelse på unges uddannelsesvalg (Katznelson

& Louw 2017). De fem skitserede elementer er tæt knyttet og fletter sig sammen i de unges uddannelsesovervejelser.

Det billede, der over en årrække har tegnet sig af unges uddannelsesvalg både i og uden for Gentofte, peger således på, at de gymnasiale ungdomsuddannelser for mange unge opleves som det naturlige og sikre valg efter grundskolen, hvor man holder mange muligheder åbne. Modsat forbindes mange unge erhvervsuddannelserne med et mere fastlåst og snævert uddannelsesvalg uden så mange muligheder senere hen (Katznelson & Louw 2017; Juul 2018; EVA 2019b). Disse forestillinger er langt fra nye, og selvom f.eks. erhvervsuddannelserne har indført tiltag, der netop imødekommer de unges behov for at holde døren på klem til andre mulige uddannelser, så er myten om stx som den ungdomsuddannelse, der åbner flest døre, stadig i live. Derudover må det ikke glemmes, at stx for mange unge i høj grad minder om den skolegang, de kommer fra. Stx kan ses som en slags forlængelse af grundskolen og dermed et tryggere og velkendt valg frem for f.eks. at starte på en erhvervsuddannelse, hvor man blandt andet skal ud at finde en læreplads.

De unges tendens til at vælge stx og dernæst en lang videregående uddannelse er dog mere udtalt i Gentofte Kommune end på landsplan, hvilket vi også så i Gentofte Ungdomsprofil 2016. Dette uddannelsesvalg tyder således på en vedholdende og meget stærk tendens blandt de unge i Gentofte Kommune.

I en årrække har søgningen mod de gymnasiale uddannelser generelt været opadgående, mens søgningen mod erhvervsuddannelserne er gået ned. I øjeblikket søger ca. 20 % af en ungdomsårgang en erhvervsuddannelse (Danmarks Statistik 2019). Denne andel er væsentligt mindre blandt de unge i Gentofte Kommune. Det er ikke et problem i sig selv, at de unge i Gentofte i overvejende grad søger mod de gymnasiale uddannelser, hvis disse uddannelser matcher de unges ønsker og faglige ambitioner og nysgerrighed. I næste afsnit skal vi således kigge nærmere på de unges oplevelse af uddannelsesvejledning i grundskolen samt familiens og vennernes betydning i relation til uddannelsesvalg.

Studievejledning – valg og omvalg

Når vi taler med 9. klasse elever om studievejledning, så er de undervejs i udskolingen blevet præsenteret for forskellige uddannelsesveje – flere nævner også at have besøgt erhvervsuddannelsessteder i f.eks. København og Lyngby. Det er således ikke fraværende for de unge undervejs i deres folkeskole også at blive præsenteret for andet end stx. Alligevel tyder meget på, at der er en kultur i Gentofte, hvor stx bliver det oplagte og almindelige valg især gennem retorikken blandt de unges klassekammerater, venner og forældre. Når eleverne i 9. klasse f.eks. forklarede os, at det var "akavet" at besøge en ikke almen gymnasial uddannelsesinstitution og "stedet, det var bare ikke mig", så viser det, at der er en stærk kultur og identitetsskabende forståelse af, hvilke mennesker der går på hvilke uddannelser. På den måde kan man sige, at der er stærke identitetskræfter på spil for de unge i valget af ungdomsuddannelse. De unge vælger ikke blot hvad de skal blive, men også hvem de skal være. Og dette identitetsperspektiver væsentligt at holde sig for øje i vejledningen af de unge og i samtaler med dem omkring deres uddannelsesvalg- og overvejelser.

Nogle af kommunens folkeskoler har et program, hvor folkeskoleelever i udskolingen forberedes til at starte på et af kommunens gymnasier. Overgange fra en uddannelseskontekst til en anden er altid forbundet med udfordringer, og overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse opleves af mange unge som særligt udfordrende både fagligt, social og studiemæssigt (Louw, Ågård & Krogstrup 2017). I det lys giver det særdeles god mening at arbejde specifikt med overgange fra grundskole til gymnasium i Gentofte Kommune. Samtidig kan dette målrettede overgangsarbejde også skabe en forventning om, at gymnasiet er den eneste vej at gå efter grundskolen, og på den måde fungere indsnævrende for de unge, der kunne være motiveret for andre uddannelsesvalg og -veje. Dette indikerer, at der er behov for vejledningsmæssig opmærksomhed på, hvordan man arbejder med de unges forventninger og overgange fra grundskolen til ungdomsuddannelserne i Gentofte Kommune. I den forbindelse kan der hentes inspiration i karrierelæringsperspektivet (Katznelson, Lundby & Hansen 2016), hvor der arbejdes processuelt med at oparbejde de unges valgkompetencer, og hvor de konkret og i praksis præsenteres for og tager stilling til forskellige uddannelsesveje (Louw 2020).

Forældres betydning for uddannelsesvalg og -overvejelser

Men et er vejledningsindsatserne i uddannelsesinstitutionerne. Noget andet er den vejledning, der foregår i hjemmet. Flere undersøgelser peger her på, at en del 'vejledning' nemlig også foregår i hjemmet; forældre og ældre søskende er helt centrale aktører, når det kommer til de unges valg af uddannelsesveje (Madsen et al. 2017). Dette er noget, som de unge, vi interviewede, også fortæller om:

Gymnasieelev: Altså mine forældre sagde jo også til mig, det ville være spild, hvis jeg ikke tog en akademisk uddannelse.

Folkeskoleelev 1: Jeg tror også bare sådan at mine forældre bare godt vil have at jeg tager en stx. Det kan godt være at deres indflydelse ikke betyder alt, eller jo, det gør den faktisk.

Folkeskoleelev 2: Ja, den betyder meget.

Unge har langt flere muligheder i dag end tidligere, når det kommer til at vælge uddannelse og karriere. Det er ikke længere bestemt, at de skal følge i forældrenes fodspor. Med det sagt så er fortællinger som ovenstående eksempel på, at selvom mulighederne er mange, er forældrenes forventninger og ambitioner stadig noget, der så at sige påvirker de unges syn på – og formodentlig også valg af – egen uddannelses- og karrierevej.

Der er selvfølgelig også fortællinger blandt de unge, der handler om, at deres forældre bare vil have, at de er lykkelige og laver det, de har lyst til. Generelt ser vi en forældregeneration, som i langt højere grad end tidligere ønsker at skabe plads til de unge på de unges egne præmisser. Men samtidig ser vi også, at forældrene helst ser, at den unge tager den mere eller mindre rigtige og lige vej gennem uddannelses- og joblivet. En vej, der er lineær, uden for mange bump og hvor gymnasiet stadig udgør det foretrukne valg. Derudover hænger forventningerne til unges uddannelsesniveau sammen med forældrenes eget uddannelsesniveau (Juul 2018). På den måde kan man sige, at når de unge i Gentofte fortæller, at deres forældre støtter dem til at vælge deres egen vej, så siger de samtidig, at forældre også forklarer dem, at stx åbner flest døre. Der er således støtte fra forældrenes side, men også en (indirekte) påvirkning samt

spejling af forældrenes eget uddannelsesniveau og -valg.

Når vejen ikke er lineær

Ser vi på de unge, der har haft eller har en mere broget uddannelsesvej, så er fortællingen, at det ikke altid er så nemt, når forventningen er, at stx er vejen at gå.

Tre hf-kursister fortæller f.eks. om en uddannelseshistorik, hvor de i 2.g valgte at forlade gymnasiet og senere startede på Gentofte HF. Et valg, de er rigtig glade for nu, men som var svært at træffe dengang, netop fordi det brød med normen om, at det rette var en stx. Udover at selve formen på hf (f.eks. at der ikke er årskarakterer) passer dem bedre, så beskriver de også et fællesskab omkring ikke at føle sig forkerte over at lave et omvalg undervejs i en ungdomsuddannelse. En følelse af at være forkert, som de derimod oplevede, når de talte med deres tidligere klassekammerater, der blev på stx.

Flere af de hf-kursister, vi talte med, fortæller samtidig, at de aldrig rigtig var blevet præsenteret for, at hf var en mulighed. Faktisk vidste de ikke engang, at hf eksisterede i Gentofte, selvom én ung fortæller, at hun har boet lige ved siden af Gentofte HF. At de unge oplevede, at stx var den eneste mulighed (også af gymnasiale ungdomsuddannelser), og at flere af dem ikke kendte til hf-uddannelsen, kalder på opmærksomhed omkring, hvordan de unge får øje for og viden om forskellige uddannelsesveje, og hvad disse indebærer. Det er ikke nemt, og det er en udfordring, der som nævnt ikke kun gør dig gældende i Gentofte Kommune. Endelig kalder det på flere positive fortællinger om omvalg. At vælge en anden vej, end den man først har taget, behøver langt fra at blive opfattet som en fiasko. Tværtimod. Den positive fortælling om at finde den rette vej - selv når der er et lille bump - bør værdsættes i fortællinger om unges uddannelsesvalg. Det gør sig ikke mindst gældende for de unge, der i kortere eller længere perioder står på kanten af - eller uden for - uddannelse og/eller job.

De fire unge, vi interviewede, der for tiden ikke var i gang med en uddannelse eller havde et fast arbejde, stod i ret forskellige situationer, hvad angik deres uddannelseshistorik. Én ung havde gået på studenterkursus, én ville gerne starte på hf næste år, én skulle starte i ufaglært arbejde, og

én, som næste citat stammer fra, havde afprøvet flere forskellige uddannelser, hvorfor mange omvalg og afbrud var en del af hans historik. Til trods for dette opfattede han ikke sin lidt mere brogede uddannelsesvej som et problem. Det var snarere et problem, at der strukturelt og samfundsmæssigt ikke var så meget plads til at finde sin vej:

... så det er jo ikke fordi, jeg er interesseret i bare at være arbejdsløs. Overhovedet ikke. Jeg vil super gerne. Jeg har bare brugt længere tid på at finde ud af det og finde mig selv. Så hellere ramme rigtigt, det har så taget et par forsøg, og det er fint. Det skal også være okay. Jeg synes, at det er blevet bedre, men man kunne godt sige lidt mere, at det er okay hvis det ikke lige gik igennem første gang, så er det okay at prøve noget andet.

(Ung mand)

Som citatet peger på, har den unge her mod på at finde den rette hylde, selvom vejen ikke har været lineær og bestemt på forhånd. Samtidig rummer fortællingen en styrke forstået på den måde, at den tendens til individualisering, som vi pegede på i indledningen, ikke som sådan synes at gøre sig gældende her. Der peges i stedet på de samfundsmæssige strukturer, og at der bør være rummelighed til at lave omveje og prøve forskellige ting af. Som tidligere nævnt med udgangspunkt i de tre hf-kursters fortælling om deres omvalg fra stx til hf kan sådanne fortællinger være svære at komme med i en kommune, hvor stx er hovedvejen, og der er store forventninger til, at man udnytter de privilegerede muligheder, man har som unge i Gentofte Kommune. Den unge mand i ovenstående citat fortæller f.eks. videre i interviewet, at det ikke altid er lige sjovt, at hans venners forældre o. lign. spørger, hvad han går og laver, eller hvad hans fremtidsplaner for uddannelse er. Han vil hellere spørges ind til sine interesser og fritid.

Selve modet eller lysten er nok det mest centrale her, hvilket også går igen hos de andre unge, vi har talt med, som aktuelt står uden for uddannelse eller beskæftigelse. Det må anskues som særdeles positivt, at de disse unge stadig har mod og tro på, at de kan finde deres vej. Dermed tegner der sig et billede af, at også de unge, der ikke hopper med på

Gentofte-vognen om at tage en stx, kan finde deres egen - og en anden - vej til både uddannelse og arbejde. Disse fire unges fortællinger om at stå uden for - primært - uddannelse i Gentofte Kommune viser således både en styrke og en sårbarhed. I det lys kan det overvejes, hvordan den stærke stx-uddannelsesfortælling i Gentofte Kommune kan nuanceres, så uddannelsesvejen bredes ud til bedre at kunne favne unge med andre faglige interesser og nysgerrigheder samt unge, der er i tvivl og gerne vil afprøve og afsøge forskellige uddannelsesmuligheder.

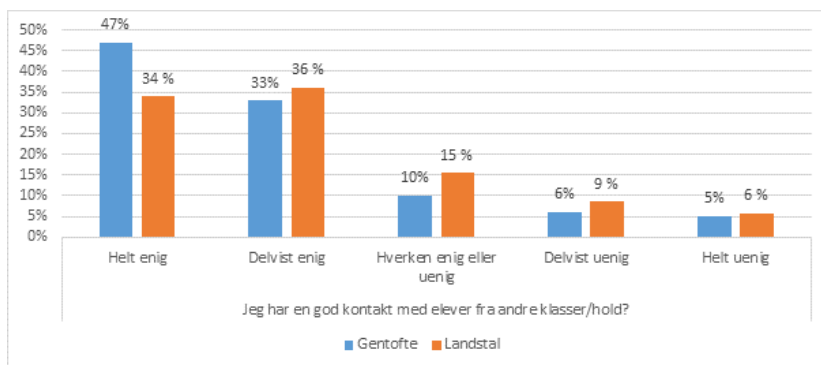
Uddannelsesinstitutionelle fællesskaber

De unges sociale fællesskaber udgør en helt central ramme for ungdomslivet, og unge tillægger fællesskaber med andre jævnaldrende meget stor betydning. Samtidig ser vi i disse år de unge danne nye former for fællesskaber. Den globale klima- og miljøkrise og den aktuelle corona-pandemi har om noget skabt nye rammer og betingelser for unges fællesskaber, der åbner muligheder for at skabe stærke fællesskabsnarrativer, der bygger på forestillingen om fælles ansvar og fællesskab i modsætning til diskursen om individualisering. Der er således ingen tvivl om, at fællesskaber i ungdomsårene er helt centrale, og at der måske netop kan være tale om et øget behov for fællesskaber i disse år. Det skal de ungdomsuddannelser, der danner rammen omkring ungdomslivet, forholde sig til, ikke mindst i lyset af, at uddannelsesinstitutionerne danner rammen for langt størstedelen af unges fællesskaber (Bruselius-Jensen & Sørensen 2017).

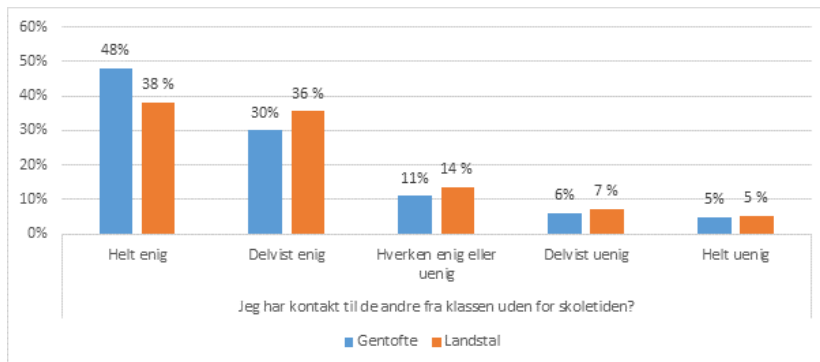
På tværs af Ungeprofilundersøgelsen og Trivselsmålingen tegner der sig et generelt billede af, at de unge i Gentofte har gode kontakter, bruger tid med, og har det godt med deres venner og øvrige sociale netværk., også i skolesammenhænge. Det vil vi i de følgende se lidt nærmere på.

Sammenlignet med landsplan tegner der sig nemlig et billede af, at unge fra Gentoftes ungdomsuddannelser i højere grad har en god kontakt med deres klassekammerater uden for skoletiden samt god kontakt til elever fra andre klasser, som det fremgår af nedenstående to tabeller:

Tabel 3: Jeg har en god kontakt med elever fra andre klasser/hold (Trivselsmåling på ungdomsuddannelserne). Gentofte N=3480.

Tabel 4: Jeg har en god kontakt med de andre fra klassen uden for skoletiden (Trivselsmåling på ungdomsuddannelserne). Gentofte N=3480.

Da vi interviewede unge på hf og de fire gymnasier i Gentofte, virkede det også til, at mange havde kontakter til andre end dem, de gik i klasse med, særligt gennem udvalg på skolen, f.eks. elevråd, musicals eller festudvalg, eller ved at tage til forskellige privatfester i weekenderne. De fleste beskrev deres ungdomsuddannelsessted som et socialt og mangfoldigt sted, hvor fællesskabet ikke udelukkende var forbeholdt ens egen klasse men også bevægede sig på tværs. Nogle unge beskrev samtidig, at de også har en del kontakt med unge fra kommunens andre folkeskoler eller ungdomsuddannelser. Men der var også andre historier ude og gå blandt de unge, vi interviewede. Historier der peger på, hvordan hver skole har sin egen gade og selv, hvis man hænger ud i samme område som unge fra andre skoler, så hænger man ikke ud samme med unge fra disse andre skoler. Disse unge efterspurgt mere kontakt med de andre gymnasiale uddannelsesinstitutioner i kommunen, fordi de ønsker at lære flere unge at kende i kommunen, men også for at nedbryde de forestillinger og fordomme, der hersker om hvilke unge, der går på hvilke gymnasier.

Og netop forudindtagede ideer om, hvem der går på hvilke uddannelsesinstitutioner og specifikke gymnasier, er i høj grad til stede i vores interviews. Til trods for at Trivselsmålingen viser, at unge i Gentofte har bedre kontakt med unge fra andre skoler end unge på landsplan, tyder de unges fortællinger på, at der sideløbende er skabt mange 'os og dem' fortællinger. Dette er i sig selv ikke problematisk eller underligt og er til en vis grad del af den identitetsskabelse, der forgår i ungdomsårene. Så længe forestillinger og fordommene ikke kammer over og bliver så stærke identitetsskabende fortællinger, at unge på tværs af skolerne skaber uhensigtsmæssige normer for, hvem man er, og hvem man kan være sammen med. At have fokus på at styrke fællesskaber på tværs af Gentofte Kommunes uddannelsesinstitutioner kan således være givende for at skabe trivsel blandt de unge, der ikke nødvendigvis har fundet sig helt til rette i deres klasse eller på deres uddannelsesinstitution, og det kan hjælpe med at nedbryde uhensigtsmæssige fordomme om andre jævnaldrende, samt være medvirkende til en stærkere fælles ungdomspolitisk stemme i kommunen.

Set i lyset af de stærke fortællinger omkring de fire gymnasier i Gentofte Kommune er der behov for opmærksomhed omkring, hvordan man også styrker og understøtter de unges fællesskaber på tværs i kommunen - både blandt ungdomsuddannelseselever og blandt grundskolelever. I

kapitel 4 ser vi nærmere på, hvordan man kan inddrage de unge og styrke deres muligheder for at mødes og etablere fællesskaber på tværs.

Trivsel og mistrivsel

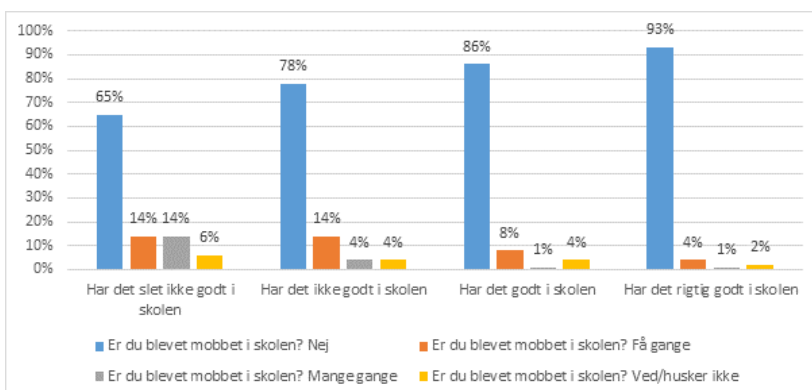
Langt størstedelen af de unge er glade for at gå i skole og trives i skolen, hvilket fremgår af både Trivselsmålingen, Ungeprofilundersøgelsen og vores interviewmateriale.

Trods dette overvejende positive billede af, at de unges trives på uddannelserne, fremgår det også, at 8 % af de adspurgte i Trivselsmålingen på ungdomsuddannelserne i Gentofte angiver, at de ikke er glade for at gå i skole (6 % delvist uenig, 2 % uenig) og, at næsten 10 % af de adspurgte i Ungeprofilundersøgelsen (15-30 år) angiver, at de ikke (8,9 %) eller slet ikke (1,4 %) har det godt i skolen. Det betyder dermed, at ca. hver tiende elev på den ene eller anden måde ikke trives i skolen eller på uddannelsesstedet. Og ser vi på, hvad de unge svarer, når der spørges ind til, om de er en del af det sociale fællesskab på deres skoler, så svarer 12 % af de unge i Gentofte, at de kun en gang i mellem eller sjældent føler, at de er en del af fællesskabet. Selvom tallene er lavere end på landsplan (14 %), og at det samtidig betyder, at 88 % oplever sig som en del af det sociale fællesskab, kalder dette alligevel på opmærksomhed. Pointen her er, at dette giver anledning til at sætte fokus på, at ikke alle unge har samme tilknytning til og opfattelse af sociale fællesskaber på deres uddannelsessted som majoriteten. I lyset af uddannelsesinstitutionernes centrale betydning for ungdomslivet giver dette også anledning til at rette en særlig opmærksomhed mod den mindre gruppe af unge, der mistrives og/eller føler sig uden for fællesskabet.

Som vi beskrev indledningsvis, peger undersøgelser på, at trivlsen på ungdomsuddannelserne er under pres i disse år. Bedre trivsel indgår derfor også som et centralt mål i både EUD-reformen, gymnasiereformen og folkeskolereformen, hvor der i den forbindelse også gennemføres årlige nationale trivselsmålinger. Spørgsmålene, der melder sig i den anledning, er blandt andet: Hvad skyldes mistrivlsen? Mistrives disse unge hele tiden, eller er det et øjebliksbillede? Er det i bestemte sammenhænge, de unge mistrives? Handler mistrivlsen om en øget præstationskultur på ungdomsuddannelserne?

Som tabel 5 viser, er der ikke overraskende en sammenhæng mellem trivsel i skolen og mobning. Der er således en større andel af de unge, der angiver, at de er blevet mobbet i skolen få eller mange gange, der samtidig angiver, at de ikke eller slet ikke har det godt i skolen.

Tabel 5: Hvordan har du det for tiden i skolen? / Er du blevet mobbet i skolen? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3515.

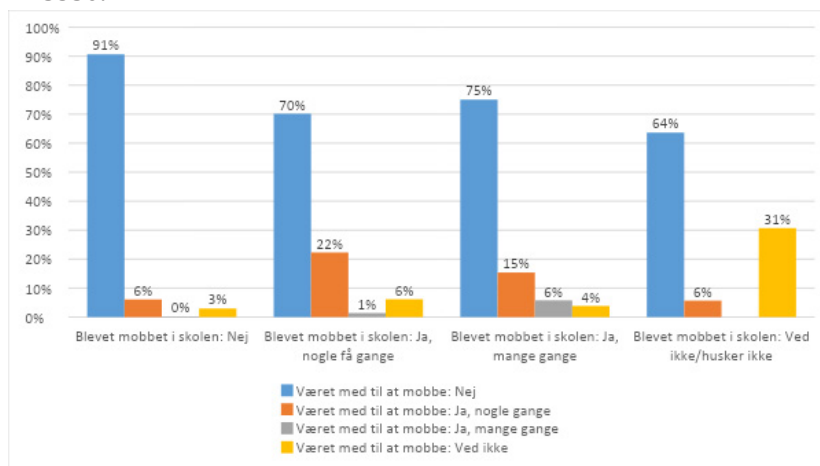
Mobning er en ekstrem form for eksklusion fra fællesskabet, og mobning, ensomhed og mistrivsel har en stærk sammenhæng. I nyere mobbeforskning fra 2000 og frem ansues og forstås mobning i særlig grad som et fænomen, der præges af den sociale og lokale kontekst, hvori den udspiller sig. I modsætning til tidligere mere individorienteret forskning på området, fokuseres der i den nyere forskning således i udstrakt grad på mobningens sociale dimensioner (Hansen & Nielsen 2020; Kofoed & Søndergaard 2009; Cross et al. 2011). De fællesskabsmiljøer, der gør sig gældende i skoler og uddannelsesinstitutioner, kan således forstås som centrale kontekster for mobbende eller ikke mobbende lokal kultur (Hansen, Henningsen & Kofoed 2014).

Omend der er tale om ret små grupper, ser det ud til, at mobning i udskolingen i Gentofte Kommune er mere udbredt end mobning blandt unge, der går på ungdomsuddannelserne. F.eks. svarer 14 % af eleverne i udskolingen i Ungeprofilundersøgelsen, at de få gange er blevet mobbet, mens 2 % svarer mange gange. Blandt ungdomsuddannelseseleverne gør det sig gældende for henholdsvis 6,9 % og 1,7 %. Samme tendens, nemlig at en større andel af eleverne i udskolingen bliver mobbet, gør sig også

gældende i forhold til mobning på internettet, selvom der også her er tale om ret små grupper.

En anden tendens, når man kigger på unge og mobning i Gentofte Kommune, er, at der er en vis sammenhæng mellem selv at have været udsat for mobning og at have mobbet andre elever, som kan aflæses i tabel 6:

Tabel 6: Er du blevet mobbet i skolen / Har du selv været med til at mobbe andre elever i skolen? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år) N=3530.

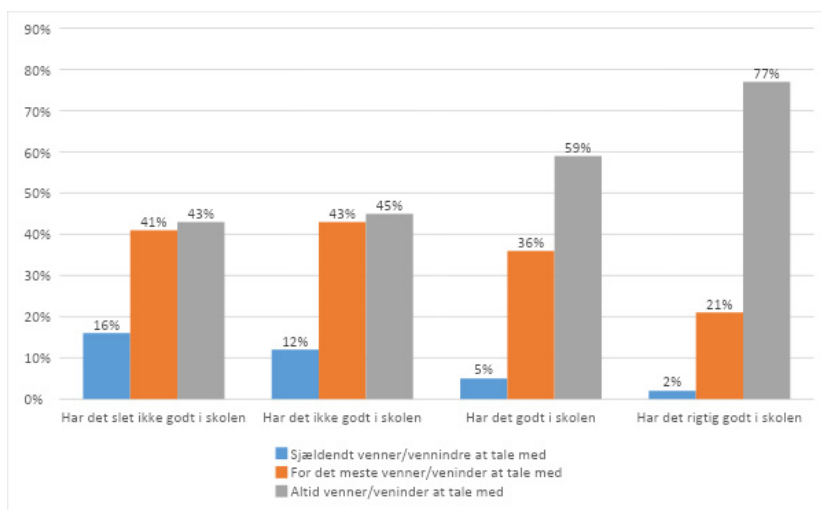

Blandt de elever, der svarer nej til, at de er blevet mobbet i skolen er der 0 %, der samtidig angiver, at de selv har været med til at mobbe mange gange, og 6 % svarer, at de har været med til at mobbe nogle gange. Men blandt de elever, der svarer ja til, at de er blevet mobbet i skolen mange gange, er der 4 %, der samtidig svarer ja til, at de har været med til at mobbe mange gange, mens 15 % svarer, at de har været med til at mobbe nogle gange. Selv om grupperne er relative små, kalder dette på opmærksomhed. For det første opmærksomhed i forhold til at takle mobningen i sig selv, så ingen eller så få elever som muligt skal opleve mobning. Her peger forskningen på, at indsatser mod mobning hele tiden skal vedligeholdes for at fastholde den positive effekt fra antimobbeindsatser (Hansen & Nielsen 2020). Der er som sagt en tydelig sammenhæng mellem mobning og trivsel. Pointen her er, at til trods for mange års fokuserede antimobbeindsatser i danske

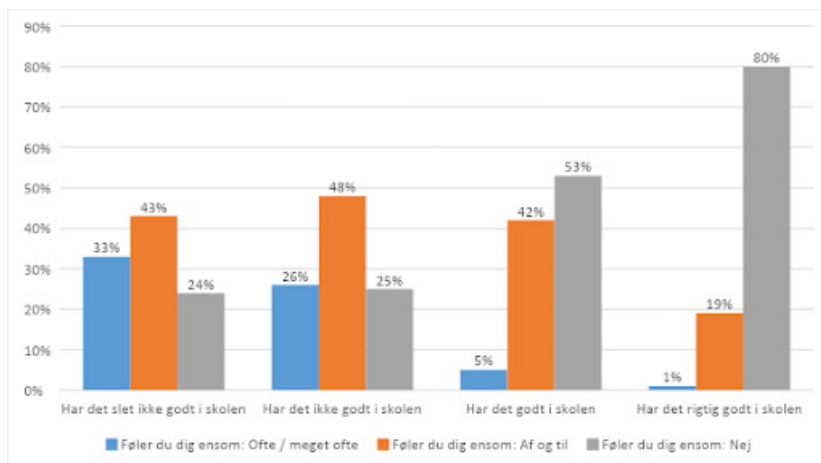
skoler, må man ikke tage øjnene fra bolden. Det kræver en fortsat og vedholdende indsats at sikre, at så få elever som muligt oplever mobning - også i Gentofte Kommunes skoler og uddannelsesinstitutioner. Videre betyder forskellen i tallene for mobning i udskolingen og på ungdomsuddannelserne et behov for opmærksomhed på årsagerne til, at relativt flere elever i udskolingen oplever mobning, og hvad der kan og skal gøres i forhold til dette. Mobning er ikke primært et individuelt fænomen, og i lyset af nyere mobbeforskning bør eventuelle antimobbeindsatser derfor tage udgangspunkt i en forståelse af mobningen som et socialt fænomen, der kræver bestemte former for mobbende kultur for at kunne trives. Det vil sige, at indsatser bør rette sig mod de sociale fællesskaber i højere grad end mod enkelte individer.

I forlængelse heraf, bliver det interessant at undersøge, om de, der angiver, at de ikke har det godt i skolen, oplever at have nogle venner eller veninder at tale med, eller om de føler sig ensomme. Disse sammenhæng belyses i tabel 7 og tabel 8:

Tabel 7: Hvordan har du det for tiden i skolen? / Har venner / veninder at tale med, hvis noget går dig på eller gør dig ked af det? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3516.

Tabel 8: Hvordan har du det for tiden i skolen? / Føler du dig ensom? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år) N=3516.

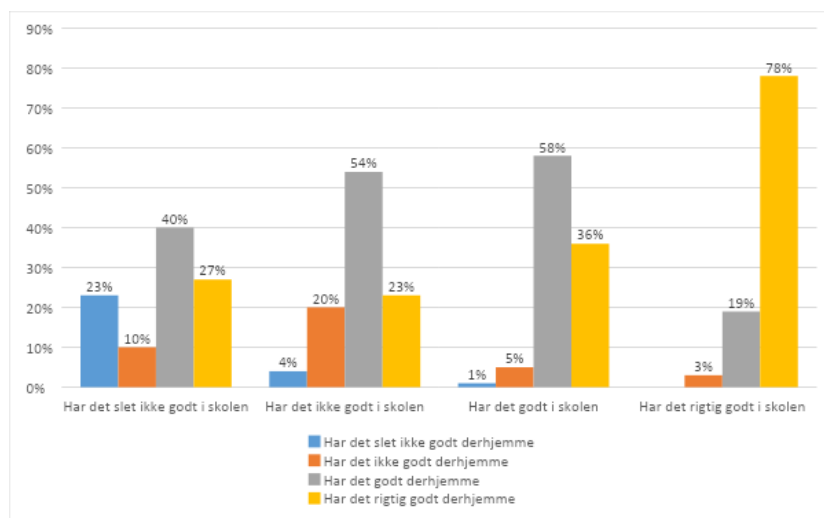

Som det fremgår af tabel 7, angiver de, der slet ikke har det godt i skolen også i større udstrækning, at de ikke har nogle kammerater at tale med, hvis noget går dem på eller gør dem kede af det (16 % angiver dette mod kun 2 % blandt de elever, der angiver, at de har rigtig godt i skolen). Omvendt angiver en større andel af dem, der har det rigtig godt i skolen samtidig, at de også har venner/veninder at tale med (77 % angiver dette mod kun 43 % blandt dem, der angiver, at de slet ikke har det godt i skolen). Og videre peger tabel 8 på, at der også er en sammenhæng mellem at føle sig ensom og ikke at have det godt i skolen. Der er f.eks. 33 % blandt de elever, som angiver, at de slet ikke har det godt i skolen, der også angiver, at de føler sig ensomme ofte eller meget ofte. Omvendt angiver kun 1 % dette blandt dem, der har det rigtig godt i skolen. Vi dykker mere ned i de unges oplevelser af ensomhed i kapitel 3.

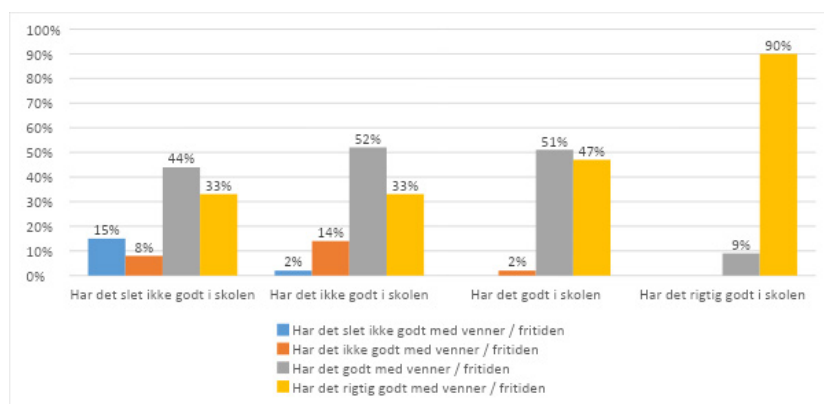
Disse tal er som sagt ikke overraskende, men understreger blot behovet for at fortsætte det arbejde, der allerede gøres på mange skoler for at modarbejde mobning og sikre inklusion og gode sociale fællesskaber, fordi udslaget på trivslen er så markant.

Men de unge har også et liv, der foregår uden for uddannelsesinstitutionen, og som det fremgår af tabel 9 og 10, er der også en sammenhæng mellem at trives i skolen, og hvordan man har det derhjemme og med vennerne i fritiden.

Tabel 9: Hvordan har du det for tiden i skolen? / Hvordan har du det for tiden derhjemme? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3516.

Tabel 10: Hvordan har du det for tiden i skolen? / Hvordan har du det for tiden med venner / fritiden? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3514.

Som det f.eks. fremgår af tabel 9, angiver 78 % af dem, der trives godt i skolen, at de trives godt hjemme, mens 0 % angiver, at de slet ikke har det godt hjemme. Omvendt angiver 27 % af dem, der slet ikke har det godt i skolen, at de har det rigtig godt derhjemme, mens 23 % af disse angiver, at de slet ikke har det godt derhjemme. Samme tendens i forhold til sammenhæng mellem at have det godt i skolen og at have det godt med venner / fritiden kan aflæses i tabel 10.

Det kan ikke på baggrund af ungeprofilundersøgelsen påvises, hvordan denne sammenhæng er, eller hvordan de forskellige arenaer spiller sammen i forhold til de unges trivsel. Men det fremgår tydeligt, at mistrivsel, ensomhed og relationer er fænomener, der udspiller sig i de unges liv både i og uden for skolen, og at der er sammenhænge mellem dem.

Som vi behandler nærmere i kapitel 3, er det centralt at forstå, at de arenaer, de unge bevæger sig i i løbet af en dag (f.eks. skole, fritid, familie, venskaber, digitale medier), er tæt sammenknyttet og ikke kan adskilles i forhold til det pres, de unge oplever. Skruer der op for travlhed i den ene arena, så påvirker det de andre. Flere unge nævner, at når der er mange afleveringer og pres i skoletiden, så må familien og vennerne nedprioriteres for en stund. Ligesom både fester og sport beskrives som noget, der skaber en tiltrængt pause fra præstationerne i skolen. Dette er ikke i sig selv et faresignal. Det er ikke en stor rød blinkende mistrivsel-lampe, at de unge må prioritere deres tid, skære lidt ned på familie- og vennelivet for en stund. Der kan dog være grund til øget opmærksomhed, hvis det fortsætter i længere tid, og hvis den unge oplever ikke at kunne følge med og leve op til både at være en god elev, en god ven, en god søskende, en god kæreste og en god sportsudøver m.v.

Som det er fremgået af de gennemgående kvantitative krydsrørsler, er der altså nogle bestemte forhold, både i og uden for skolen, der gør sig gældende for de unge, der angiver, at de mistrives, og som det kan være værd at være for uddannelsesinstitutionerne at være opmærksom på.

Men det kan også, som kort bemærket, handle om det, der er blevet begrebsliggjort som en øget præstationskultur på ungdomsuddannelserne. Præstationskulturen forbindes i mange sammenhænge med øget mistrivsel, og vi skal derfor i det følgende se nærmere på de parametre, der kan forbindes med en øget præstationskultur blandt de unge i

Gentofte Kommune.

Præstationskultur og karakterer

Der er ligesom mange ting du skal præstere på, ikke? Du har et socialt liv, du skal dyrke sport, du har skole, familie, så der er mange parametre det kan måles på. Og så svinger det nogle gange. Nogle gange løber det hele rundt, og du kan nå alting, og du får afleveret i god tid, og så er der en periode, hvor det ikke fungerer

(Gymnasieelev)

Baggrunden for begrebet præstationskultur handler i høj grad om det øgede fokus på karakterer og bedømmelser, der gør dig gældende generelt i uddannelsessystemet og måske i særlig grad på ungdomsuddannelserne (Katznelson & Louw 2018). Præstationskulturen kan også ses i et øget fokus på målinger og benchmarks, der indgår i nyere politiske ambitioner om at ville løfte det faglige niveau blandt danske elever. Og det kan ses på et internationalt niveau i form af de årlige PISA-målinger, der på en række fastlagte parametre sammenligner (konkurrerer) nationers uddannelsessystemer med hinanden, og som er blevet et dominerende uddannelsespolitisk pejlemærke for kvalitet i uddannelserne (Biesta 2010). Der er således tale om en generel kultur, der kan identificeres fra det internationale niveau til de enkelte nationernes interne uddannelsespolitikker og helt ind i de enkelte klasseværelser på uddannelsesinstitutioner rundt om i landet.

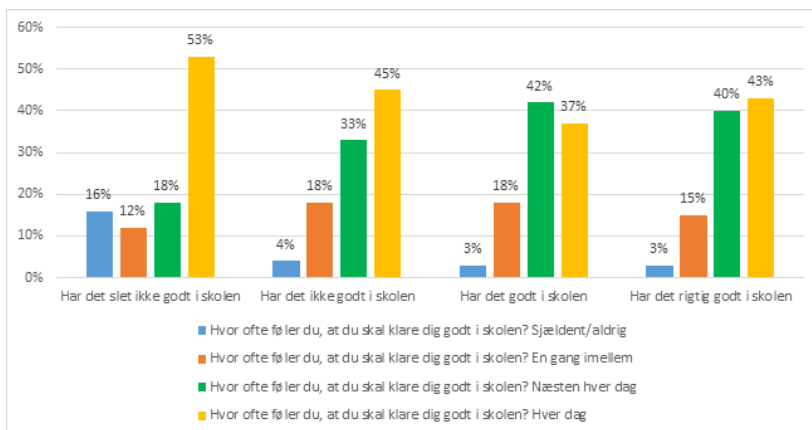
I denne forbindelse skal vi kigge nærmere på, om der kan identificeres sammenhænge mellem trivsel og oplevelse af pres i skolen. Der er ikke spurgt direkte til præstationskultur i de forskellige spørgeskemaundersøgelser, så vi må få en forståelse for dette aspekt ved at kigge nærmere på den selvangivne trivsel i skolen i relation til en række andre parametre.

De unge har f.eks. i Ungeprofilundersøgelsen svaret på, hvor ofte de føler, at de skal klare sig godt i skolen. Her angiver 81 % af de unge på ungdomsuddannelserne i Gentofte, at de føler, at de skal klare sig godt i skolen 'hver dag' eller 'næsten hver dag'. Tallene er ikke markant anderledes end for de

unge på landsplan, selvom en lidt større andel i Gentofte angiver, at de føler, at de skal klare sig godt i skolen 'hver dag' (40 % i Gentofte, 35 % på landsplan). At føle, at man skal klare sig godt i skolen, er dog ikke nødvendigvis det samme som at opleve et pres eller stress.

Kobles det at have det godt i skolen med, hvor ofte man føler, at man skal klare sig godt i skolen, viser vores kvantitative materiale en interessant tendens, som det fremgår af tabel 11:

Tabel 11: Hvordan har du det for tiden i skolen? / Hvor ofte føler du, at du skal klare dig godt i skolen? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3511.

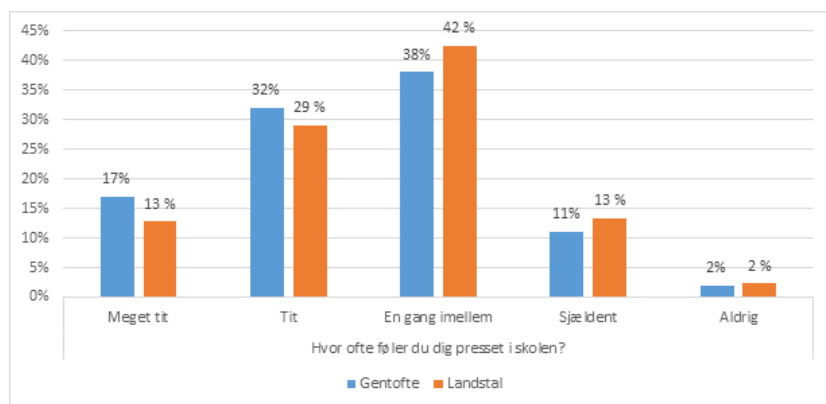

Tendensen er ikke entydig, men som det fremgår, er der 43 % af dem, der angiver, at de har det rigtig godt i skolen, der samtidig giver udtryk for, at de skal klare sig godt hver dag, mens det gør sig gældende for 53 % blandt dem, der angiver, at de slet ikke har det godt i skolen. Dette kunne tyde på, at der for en andel af eleverne er en sammenhæng mellem det at føle, at man skal præstere hver dag, og at ikke have det godt i skolen. Billedet nuanceres dog, når man kigger på fordelingen blandt dem, der 'næsten hver dag' føler, at de skal klare sig godt i skolen. Her er der omvendt flest i gruppen af unge, der har angivet, at de har det godt eller rigtig godt i skolen. Hvis man skal udlede noget af tabel 11, må det være, at der både blandt dem, der har det godt, og dem, der ikke har det godt i skolen, er en oplevelse af, at man stort set hele tiden skal klare sig godt i skolen. Det at

skulle klare sig godt i skolen kan således ses som et grundvilkår, der ikke i sig selv siger noget entydigt om, hvordan man har det i skolen.

Når de unge bliver spurgt direkte om oplevelsen af pres i skolen, ser fordelingen ud som følgende:

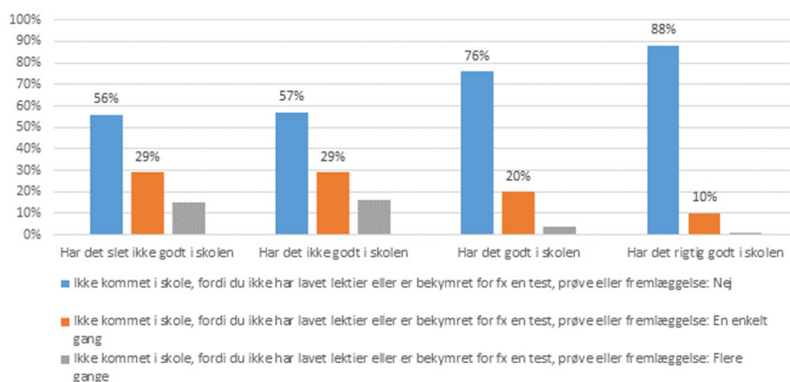
Tabel 12: Hvor ofte føler du dig presset i skolen? (Trivselsmåling på ungdomsuddannelserne). N= 3480.

Som det fremgår af tabel 12, oplever næsten halvdelen af de adspurgte ungdomsuddannelseselever fra Gentofte Kommune, at de 'tit' (32 %) eller 'meget tit' (17 %) føler sig presset i skolen. Og for begge gruppers vedkommende ligger det over tallene for de unge på landsplan. I Trivselsmålingen er der videre spurgt, hvor ofte de føler sig pressede over hhv. karakterer, lektier og egne krav og forventninger til skolen. Her ligger egne forventninger i top, hvor 33 % angiver 'meget tit' og 33 % 'tit'. Dernæst kommer pres over karakterer (30 % 'meget tit' og 30 % 'tit'). Endelig kommer pres over lektier, hvor 23 % af de unge i Gentofte siger 'meget tit' og 36 % 'tit'. Alle de nævnte procenter med undtagelse af en enkelt ligger et par procentpoint højere end for de unge på landsplan. Det ser altså ud til, at de unge i Gentofte Kommune generelt føler sig mere pressede end de unge på landsplan. Senere i dette afsnit ser vi nærmere på, hvad der kan forklare, at Gentofte ligger højere end landsgennemsnittet, hvad angår pres i skole-sammenhænge.

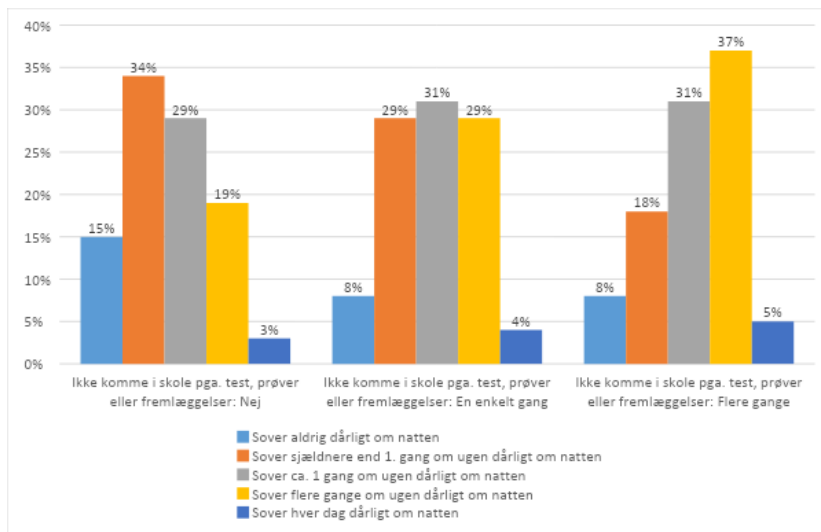
Først kigger vi dog nærmere på, om der kan fremskrives en sammenhæng mellem trivsel i skolen og elevernes adfærd på forskellige parametre. Som det fremgår af tabel 13, kan der f.eks. aflæses en sammenhæng mellem, hvordan de unge har det i skolen og, om de er blevet hjemme en eller flere dage, fordi de ikke har lavet lektier eller er bekymrede for en test, prøve eller eksamen:

Tabel 13: Hvordan har du det for tiden i skolen? / Ikke kommet i skole, fordi du ikke har lavet lektier eller er bekymret for en test, prøve eller fremlæggelser? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3470.

Som det fremgår af tabel 13, angiver 15% af dem, der slet ikke har det godt i skolen, at de flere gange ikke er kommet i skole, fordi de ikke har lavet lektier eller har været bekymrede for en test, en prøve eller fremlæggelse. Kun 1 % angiver dette blandt de elever, der har det rigtig godt i skolen. Der er altså en markant større tendens til at blive hjemme en eller flere gange, hvis man ikke har lavet lektier eller er bekymret for en test eller prøve, hvis man samtidig angiver, at man ikke eller slet ikke har det godt i skolen. Dette tyder på, at de unge, der har det svært eller er bekymrede for deres præstationer i skolesammenhænge, kan ty til helt at blive væk fra skolen. Hvis vi i forlængelse heraf kigger på sammenhænge mellem at sove godt om natten og at blive hjemme fra skole på grund af bekymring for lektier, prøve, test eller fremlæggelser, viser der sig også en interessant tendens:

Tabel 14: Hvor tit sover du dårligt eller uroligt om natten? / Ikke kommet i skole, fordi du ikke har lavet lektier eller er bekymret for en test, prøver eller fremlæggelser? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3041.

Tabel 14 viser, at der er væsentligt flere af de unge, som flere gange er blevet væk fra skole pga. test, prøver eller fremlæggelser, der også har oplevet at sove dårligt om natten hver dag (5%) eller flere gange om ugen (37%), end det er tilfældet blandt de unge, som svarer, at de aldrig er blevet hjemme pga. test, prøver eller fremlæggelser. Her er det hhv. 3% og 19%, som svarer, at de har sovet dårligt hver dag eller flere gange om ugen. Der er altså tale om næsten dobbelt så mange i den gruppe af unge, der er blevet væk fra skole op til flere gange, som oplever dårlig søvn. Det kan tyde på, at der er en sammenhæng mellem bekymringer om og pres for at skulle præstere i skolen og det at sove dårligt om natten.

Pointen her er, at der tilsyneladende er en vis sammenhæng mellem at opleve pres for at skulle præstere i skolen og trivsel. Dette giver anledning til at skabe mere bevidsthed om, i hvor høj grad unge i dag oplever at skulle præstere godt, rigtigt og helst med et dertilhørende 12-tal, og hvordan denne oplevelse manifesterer sig i deres trivsel både på selve

uddannelsesintuitionen og i forhold til deres mentale og fysiske sundhed, hvor mangel på eller urolig nattesøvn er et eksempel på en reaktion blandt de unge.

I relation til ovenstående pointe om at blive væk, hvis man er bekymret for en test eller ikke har lavet lektier, så oplevede nogle af de unge også, at de under corona-nedlukningen i foråret netop savnede dette præstations- og konkurrenceelement. I det digitale undervisningsrum oplevede de unge betydningen af det fysiske mødes i klasserummet. Selvom langt de fleste beretter om at savne det sociale og fællesskabet, så er der også en fortælling om at savne at skulle fremlægge for hinanden og for læreren:

Gymnasieelev 1: Det er fedt når du lærer noget nyt i skolen. Det fede ved det det er, når du kommer op til tavlen og ligesom viser læreren at okay, jeg kan det godt. Det er egentlig på en måde meget nice, og det havde vi ikke rigtig under corona, fordi der skulle vi bare sidde og læse en hel masse, og så fik vi ikke rigtig noget for det.

Gymnasieelev 2: Det er også nogle gange så går der konkurrence i det, altså i at sige noget i timerne, ikk'. Jamen, jeg føler ikke, at det er sådan en stor konkurrence, men alligevel et eller andet med, at fx da vi sad på virtuel undervisning og ikke kunne se hinanden. Der fik jeg mindre lyst til at sige noget.

Det er ikke overraskende, at de sociale rammer også skaber forudsætninger for deltagelse gennem at vise noget på tavlen eller lysten til at sige noget. Og det skal ej heller lyde som om, at der er noget galt i, at de unge spejler sig i hinanden og ønsker at præsentere bedre i skolen, når både læreren og de andre klassekammerater er til stede. Men det skaber samtidig en indsigt i, at de unges måde at være i skole på, kan siges at være blevet mere og mere strategisk. Det er ikke kun læring for lærerens skyld. Der skal også følge anerkendelse og gerne en god karakter med i hatten. Som en musik A-niveau gymnasieelev svarer, da vi spørger, om det ikke kan være fedt at lære at spille på et nyt instrument, selv hvis man ikke får

topkarakter: "Det er altid super nederen at få skodkarakterer [...] jeg synes der er en præstationskultur, at 7, selvom det er et godt gennemsnit, så er du ikke en del af eliten, vel".

Presset over at skulle præstere, så karakteren bliver god - og ikke bare god, men helt i top - er centralt for de unge. Tallet bliver et slags pejlemærke for, hvor godt det går og hvor mange videre uddannelses- og karrieremuligheder, de oplever at have.

På stx får de unge standpunktskarakterer, som ifølge dem selv både holder dem på dupperne og gør, at de får lavet deres ting, men som samtidig også skaber en følelse af konstant at blive vurderet. I modsætning hertil får hf-kursisterne kun karakterer ved afsluttende eksamener. Og de, der har valgt at gå på hf, italesætter dette som enormt vigtigt for deres skolegang og læring. Noget af presset er fjernet, om ikke helt så om ikke andet det meste af skoleåret. Det lyder eksempelvis således fra to hf-kursister:

Det er også en af grundene til, at jeg valgte at tage det her, at vi ikke har de der årskarakter. Altså, det betyder, at vi rent faktisk kan fokusere på at lære og blive bedre til at skrive vores opgaver, til når eksamen nu rent faktisk kommer.

Og

Jeg føler mig meget mere motiveret til at komme til timerne og lære noget faktisk, og sådan deltage aktivt. Fordi jeg ved, hvis jeg faktisk prøver at give totalt meget, og jeg så fik et fire-tal på gymnasiet, så ville jeg blive slået helt ud. Altså, så ville jeg ikke gide det overhovedet. Men her, når jeg ikke får nogen karakter, så føler jeg mig bare meget mere motiveret.

Ud af de hf-kursister, vi talte med, havde et par stykker af dem valgt at forlade gymnasiet i 2.g og i stedet starte på hf. Her nævnes stress og karakterer som en stor del af grunden.

Presset over at skulle præsentere og få en god karakter, har altså for nogen betydet, at de måtte vælge om, hvad angår deres ungdomsuddannelse.

Mange muligheder = en anden type præstationspres?

Som allerede beskrevet er Gentofte karakteriseret ved, at de unge i høj grad vælger det almene gymnasium og orienterer sig mod lange videregående uddannelser efter gymnasiet. Spørgsmålet er, om denne særlige ungdomsuddannelsesprofil i Gentofte har betydning i forhold til en større oplevelse af pres blandt de unge i Gentofte end på landsplan.

Mange af de unge i Gentofte kommer fra familier, hvor deres forældre og søskende også har en gymnasial og lang videregående uddannelse bag sig. At vokse op i en familie, hvor der er en kultur for længere uddannelser og jobs med høje indkomster og at vokse op i et område, hvor dette er normalen, kan for de unge skabe et pres for at skulle kunne det samme.

Som to unge gymnasieelever her forklarer:

Jeg føler personligt lidt et pres, ikke et pres de lægger på mig, men mere et pres fordi alle i min familie er sådan veluddannede og har læst næsten allesammen jura eller medicin og sådan nogen ting. Så jeg føler, at der er sådan lidt et pres på mig, der også selv går den vej, hvor jeg måske ikke selv ved om jeg vil læse videre. Så nu går jeg på stx, og prøver at klare mig godt i skolen, sådan så jeg ikke begrænser mine muligheder, men jeg ved slet ikke, om det er den vej, jeg vil gå. Men der er lidt et pres, også det der med, at så siger ens forældre, at man er lidt spildt potentiale, hvis man ikke læser videre, fordi nu er du jo så dygtig, så burde du jo

Det kommer nærmest fra mig selv. Altså, det er mig selv, der har sygt høje forventninger. Den rigtige positive ting er, at vi i den her kommune og vores forældre, de har høje forventninger til os. Det gør at vi tager initiativ til rigtig mange ting fordi, vi vil gerne rigtig meget. Vi vil gerne lære mere i skolen, og vi vil gerne gøre det godt i vores sportsgrene. Der er hele tiden ting, jeg gerne vil blive bedre til, fordi det skal jeg, men det er noget, jeg sådan tvinger mig selv til. Så det er sådan, hvornår er det en positiv ting, at jeg tvinger mig selv ud i alt det her, og prøver at lære en masse ting, og hvornår er det bare en stressfaktor? Hvornår bryder jeg sammen-agtigt?

Det er ikke nyt, at unge spejler sig i deres familie og venner, når det kommer til uddannelsesvalg. Og det er uanset, om du vil læse jura eller være tømrer, selvom der er en større økonomisk og ofte social anerkendelse af at vælge at blive jurist, hvilket også indvirker på uddannelsesvalget. Ens familiebaggrund og at størstedelen af de jævnaldrende i ens nærområde har samme baggrundsmæssige forudsætninger, kan skabe et større eller en anden form for pres end hos unge andre steder i landet.

De to citater er eksemplariske, idet det er gennemgående blandt de unge, vi har talt med, at de er bevidste om, at f.eks. familien er med til at skabe de forventninger, de får til sig selv. Men langt de fleste har også, hvad vi kunne kalde en nærmest liberal ungdomsfortælling med sig. En fortælling i dur med; Det er mine egne forventninger og mit eget pres. Jeg kan, hvis jeg vil, og det er også min egen skyld, hvis jeg fejler.

Derudover oplever mange af dem, vi har talt med, at bevidstheden og fortællingen om, at folk, der bor i Gentofte Kommune, er meget privilegerede, skaber et pres. Når man hele tiden bliver bevidst om og gjort opmærksom på, at man er privilegeret, så opleves det som om, det næsten skulle være ekstra svært at fejle. Det medfører en ekstra dimension til den præstationskultur, vi har beskrevet ovenfor. En Gentofte-dimension til det pres, der eksisterer blandt unge i Danmark generelt. Det bliver helt tydeligt i en samtale blandt en gruppe gymnasieelever

Gymnasieelev 1: Det er jo der, vi er privilegerede igen, ikk'. Og der skal man bare ikke misforstå, at hvis man er privilegeret, så betyder det, at man er doven og sidder og venter på at overtage fars firma. Det betyder bare, at man starter et skridt foran, og det ved vi godt, det er sådan.

Gymnasieelev 2: Folk fra Gentofte ved godt, at vi er privilegerede. Vi får det slået som en kølle i hovedet hver dag, at vi er privilegerede.

Gymnasieelev 3: Det ved vi godt. Det får vi i hvert fald virkelig banket ind i hovedet. Og selvfølgelig har vi da også nogen problemer, vi går og dealer med, og vi har da også svært ved nogen ting. Det kan godt være vores forældre har givet os et afsæt, hvor vi måske har sprunget et par stadier over, men der er jo stadig normale hverdagsproblemer, der påvirker os, selvom vi startede længere fremme. At sådan, at ej de har det fandeme for nemt, de har ikke noget at brokke sig over, hvor sådan andres sorg skal jo ikke lægge låg på din sorg, bare fordi de har det hårdere, kan du jo stadig godt have det hårdt.

Gymnasieelev 4: Den er vel ikke længere end, at i sidste ende så er det sådan lidt, ja du er et skridt foran. Selvfølgelig er det ikke sådan, eller det burde ikke være sådan, men i det fleste tilfælde, så tror jeg der er mange der tænker, "Ja, men nu er du et skridt foran, men så skal du fandeme heller ikke komme et skridt bagud." Og "Nu er du et skridt foran på grund af dine forældre, på grund af penge, på grund af uddannelse, du kan kraftedeme ikke tillade dig at falde bagud nu, vel!"

Gymnasieelev 5: Når man hele tiden får det at vide, så lægger man pres på sig selv.

Gymnasieelev 4: Man bliver set ret meget ned på, hvis man så ikke udnytter det privilegium, som man så har fået.

Som samtalen viser, så oplever de unge, at netop deres baggrund og de privilegier og muligheder, der følger med at være unge i Gentofte, faktisk også skaber et krav om at leve op til forestillingerne om, hvordan man er en ordenlig Gentofte borger. Man må endelig ikke fejle og endelig ikke være doven. Det handler om ikke at falde bagud, når nu du har mulighed – 'man har ikke nogen undskyldning for ikke at være succesfuld', som en anden ung formulerede det. Forventninger og krav til at præstere går altså igen i vores interviews med de unge. Det fylder hos dem, og det er svært ikke at lade sig rive med af karakterræset og præstationspresset. Og som en gymnasieelev her fortæller, kan det til tider næsten forbindes med det gode ungdomsliv at kunne præstere:

Jeg tror lidt det er fordi jeg har en forestilling om, at hvis jeg præsterer godt på forskellige parametre, så bliver jeg lykkelig [...] Og hvis jeg præsterer, så føler jeg, at så må jeg være på rette vej, og så er jeg glad, for så går det godt på en eller anden måde. Og det er jo ikke altid at præstation nødvendigvis medfører at man er glad eller har det godt. Det er lidt sådan en sjov kobling.

Det er altså tydeligt, at præstationskulturen eksisterer i Gentofte Kommune ligesom i resten af landet, men måske med en ekstra dimension i Gentofte. Det gælder blandt 9. klasse elever, der fortæller, at de siden femte klasse har haft en bevidsthed om, at deres afsluttende karaktere er vigtige for deres fremadrettede uddannelsesvej. Det gælder også blandt hf-kursister og gymnasieelever samt blandt de unge, som har haft en mere broget uddannelsesvej, der alle fortæller, at det er hårdt at blive spurgt ind til, hvad man laver, og om frygten for at fejle ved ikke at kunne gennemføre en uddannelse, når nu de allerede har prøvet at måtte vælge om en eller flere gange tidligere.

Afrunding på kapitel 2 og anbefalinger

Unge i Gentofte Kommune er alt i alt glade for og trives med at gå i skole. De dyrker de sociale fællesskaber på deres uddannelsesinstitution og går meget op i at blive fagligt dygtige. Langt de fleste vælger gymnasievejen i form af stx og forestiller sig at skulle læse videre på mellemlange og primært lange videregående uddannelser.

Der er dog også en del af ungdommen i Gentofte Kommune, der oplever at have udfordringer med både at have det godt i skolen og præstere fagligt. Det betyder for nogle, at de f.eks. kan finde på at blive væk fra skolen, hvis de er bekymrede over ikke at have lavet lektier eller ikke være godt nok forberedt til en fremlæggelse eller test. Som i resten af landet kan man tale om, at der blandt de unge i Gentofte findes en præstationskultur, hvor pres over karakterer og at gøre det godt nok konstant er tilstedeværende i bevidstheden. Det kan desuden diskuteres, om præstationskulturen får et ekstra lag i Gentofte Kommune, hvor mange unge kommer fra familier med høj socioøkonomisk baggrund, og hvor fortællingen er, at de er enormt privilegerede. Det sætter sine spor i de unges fortællinger, hvor det eksempelvis opleves som et stor tabu at fejle, og ikke leve op til egne og andres forventninger til skolegang og det videre uddannelsesforløb, når nu det hele - groft sagt - er blevet serveret på et sølvfad.

Anbefalinger

- **Varierede og nuancerede vejledninger:** Vejledning skal i sagens natur tage udgangspunkt i den enkelte unges faglige interesser, nysgerrighed og ønsker for den fremadrettede uddannelsesvej. Men der kan dog med fordel arbejdes på at udfordre de unges forestilling om gymnasiet (stx) som den eneste uddannelsesvej, særligt i udskoling. Dette handler også om at synliggøre mulighederne for at tage en ungdomsuddannelse på tværs af kommunegrænser.
- **Klæd forældrene på:** En stor del af vejledningen om studievalg foregår uformelt. Forældrenes råd, ældre søskendes valg og venners ønsker, indvirker på de unges valg af både ungdomsuddannelse og videregående uddannelse. Mange forældre reproducerer ideen om, bevidst eller ubevidst, at stx er den rette uddannelse af vælge. Et centralt opmærksomhedspunkt er derfor at inddrage forældre,

værger og omsorgspersoner i og klæde dem på til at tage kvalificerede uddannelsessamtaler med de unge, der tager udgangspunkt i de unges ønsker og faglige interesser.

- **Fortsat fokus på mobning og social inklusion:** Langt de fleste unge i Gentofte Kommune er glade for at gå i skole og trives der. Undersøgelsen peger dog på, at der også er en lille gruppe unge, der på forskellig vis mistrives og har oplevelser med mobning. Fokus på mobning er således et vedvarende opmærksomhedspunkt og her er det centralt at rette indsatser mod de sociale fællesskaber i højere grad end mod enkelte individer.
- **Ungefællesskaber på tværs:** Nogle unge efterspørger mere både fagligt og socialt samarbejde på tværs af gymnasierne og folkeskolerne. Geografisk er der mange skoler og uddannelsesinstitutioner placeret i Gentofte, og mange unge kender da også unge fra andre skoler. Hvis de mødes, er det dog ofte i mere festlige sammenhænge. Andre oplever, at der er en masse fordomme forbundet med de forskellige grupperinger af unge. Flere muligheder for at mødes i faglige skolesammenhænge kunne åbne for muligheden for at skabe alternative rum, som ikke er fester, til at udvikle fællesskaber på tværs af kommunen.
- **Nuancér præstationskulturen:** De unge i Gentofte indgår i, hvad vi karakteriserer som en præstationskultur, hvor karakterer og det at præstere i skolen fylder meget. Særligt for Gentofte er dog, at de unge oplever en dimension til presset, der beror på deres privilegerede socioøkonomiske baggrund. Denne dimension medfører, at de unge oplever et pres hvad angår at skulle leve op til de "rigtige" uddannelses- og karriereveje. Det anbefales derfor at tydeliggøre for de unge, at der er mange måder at skabe gode ungdoms- og voksenliv på.

3. Fritid, venner og sport

Gymnasieelev 1: Det handler om en balance i det hele. Det er umuligt at opnå, men prøver lidt på det alligevel.

Gymnasieelev 2: Ja, en balance mellem familie og venner og sport og musik og...

Gymnasieelev 3: Ja, og jeg synes især ens venner uden for skolen

Mange unge balancerer mellem forskellige arenaer i deres liv f.eks. familie, venner, fritidsaktiviteter, fritidsjob, skole og fester (Bruselius-Jensen & Sørensen 2017). Og netop ordene balance, jonglere og prioritere bruges da også af de unge selv, når de prøver at forklare, hvordan deres hverdags- og ungdomsliv fungerer, når der nu er så meget, de gerne vil og skal nå. Kaster man et blik på Gentofte Ungdomsprofil 2016, så er ønsket om balance i en travl hverdag ikke nyt for de unge i Gentofte. Det kæmpede de med for fire år siden, og det gør de stadig.

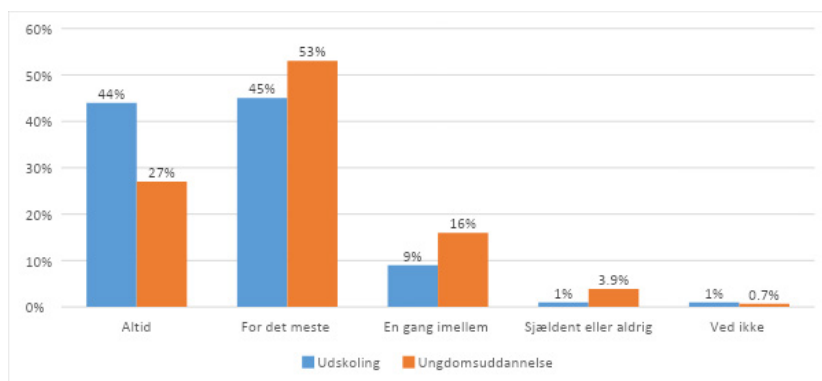
Som vi beskrev i forrige kapitel, så kan f.eks. skolearenaen ikke i praksis adskilles fra fritidsarenaen og vice versa. Alligevel forsøger vi i dette kapitel analytisk at se nærmere på den del af de unges liv, der ikke handler om at gå i skole. Vi sætter i stedet i det følgende spot på de unges fritid og hverdagsliv rundt om og uden for skoletiden.

Vennerne bliver de primære

I Gentofte Kommune står det generelt godt til med de unges oplevelse af venskaber og fritid, når vi ser på de kvantitative data. 97 % svarer, at de har det rigtig godt eller godt med vennerne/fritiden, hvilket er en smule højere, end når de unge svarer på hvordan de har det både i skolen (90 %) eller derhjemme (93 %). At de unge har det godt med deres venskaber og deres fritid tegner et billede af, at de unge oplever meningsfulde fællesskaber i deres hverdagsliv. Og selvom dette måske kunne lyde banalt, så er meningsfulde, givende venskaber og gode relationer centrale ikke blot for den unges personlige udvikling og mentale helbred men også deres fysiske helbred og velbefindende (Pisinger, Thorsted, Jezek, Jørgensen, Christensen, & Thygesen 2019).

Det sociale liv og venskaber fylder meget for de unge, og det er også helt tydeligt i vores interviews, at det er vigtigt for dem at dyrke deres venskaber både i skolen og i fritiden. At dyrke venskabsrelationer og generelt udvide sit sociale netværk, er en stor del af ungdomslivet for rigtig mange unge; en bevægelse fra familiens kerne til flere selvstændige relationer uden for familien. Og det fremgår da også af de unges svar i Ungeprofilundersøgelsen, at forældres rolle i forhold til de unges venskaber bliver mindre:

Tabel 15: Hvor tit oplever du, at dine forældre kender de venner, du omgås? (Ungeprofilundersøgelserne). Udskoling N=1370. Ungdomsuddannelse N=3122.

Dette fremgår ikke kun af vores kvantitative materiale. Også i vores interviews ser vi, at de unge oplever en bevægelse væk fra, hvor meget de ønsker, at deres forældre må blande sig i deres venskaber. Blandt de 9. klasse elever, vi talte med, blev det tydeligt, at netop forhandling med forældre om venskaber var til stede. Dette var ikke noget, der kom frem i vores interviews med ungdomsuddannelseselever. Udkolingseleverne beretter, at deres forældre til dels stadig har holdninger, til hvem de omgås, hvornår de skal være hjemme, og hvad de laver med vennerne, og at de synes, at det er lidt irriterende, og at der også er mange ting, som de helst ikke vil tale med deres forældre om.

De unge i Ungeprofilundersøgelsen angiver da også i lidt højere grad at have venner at tale med i svære situationer end 'voksne', selvom der heldigvis er en stor del af de unge, der angiver, at de har voksne, som de kan tale med. Undersøgelsen viser altså, at langt de fleste unge i Gentofte Kommune oplever at være del af vennegrupper og have både venner og voksne at tale med. Når det så er sagt, viser undersøgelsen også, at 4 % aldrig eller sjældent har venner at tale med, når de er kede af det, mens 8,5 % sjældent eller aldrig har voksne at tale med i disse situationer.

Begge tal forekommer måske lave, men ser vi på karakteren af spørgsmålene, må det alligevel tages alvorligt, at der er unge, der ikke oplever at kunne dele de svære stunder. Krydser vi med det kvantitative materiale, kan vi samtidig se, at 39 % af de unge hverken har venner eller voksne at tale med. Det er således vigtigt at pege på, at der dermed sidder unge i Gentofte, der oplever ikke at have hverken venner eller voksne at gå til i svære tider, og dette bør tages alvorligt. Når det generelle billede i Gentofte Kommune er, at langt de fleste unge er del af vennegrupper og har venner og voksne at tale med, kan det være vanskeligt, at 'få øje' på disse unge, der måske mistrives i stilhed på kanten af grupperne. Det understreger behovet for kontinuerligt at være opmærksom på de unges sociale relationer til trods for, at størstedelen af de unge i Gentofte ser ud til at trives.

Venskaber online og offline

Ser vi på de unges venskaber i forhold til digital adfærd, er det centralt, at de unge ofte både etablerer og vedligeholder venskaber på de sociale medier. I Ungeprofilundersøgelsen svarer cirka 40 % af de unge, at de hver

dag/næsten hver dag er sammen med venner på internettet, mens andelen der har svaret: 'Er sammen med venner' hver dag/næsten hver dag, er 27 %. Ifølge tallene opretholdes de unges fællesskaber på daglig basis dermed mere over nettet end i virkeligheden. Dette både fordi de unge har venskaber, der eksisterer og opretholdes udelukkende online, f.eks. i gaming-universer eller gennem chatfunktioner, og fordi de unge også vedligeholder, hvad vi kunne kalde deres 'offline-venskaber', gennem f.eks. beskeder, billeder, likes og kommentarer på sociale medier.

Alligevel kan det virke overraskende, hvis man ser på den offentlige retorik (og bekymring) om unges mobilbrug, at der ikke er flere, der angiver, at de er sammen med deres venner online hver dag. Dette skyldes højst sandsynligt forskellige definitioner af, hvad det egentligt vil sige at være sammen med sine venner online. Derudover er det vigtigt at huske, at unge kan opleve, at arenaerne on- og offline flyder sammen (Bruse-lius-Jensen & Sørensen 2017), ligesom grænserne mellem privat og offentlig løbende genforhandles i takt med de sociale mediers nye funktioner (Dahl, Henze-Pedersen, Østergaard & Østergaard 2018). Den meget fastlåste skelnen eller opdeling mellem arenaerne on- og offline og privat og offentlig er altså ikke nødvendigvis i tråd med de unges oplevelser.

Som følgende uddrag fra et interview med tre piger fra 9. klasse illustrerer, så viser kommentarer på Instagram, at man har venner. At tilkendegive venskabet online har dermed også betydning offline:

Folkeskoleelev 1: Så synes jeg faktisk, at likes og kommentarer betyder ret meget på den måde, at det ... det er ikke sådan, ej jeg fik 10 likes, vel, men mere sådan jeg føler, kommentarer betyder ret meget. Det betyder bare ret meget med den der anerkendelse.

Interviewer: Så man får anerkendelse hvis nogen kommenterer. Er der ikke nogen der skriver noget grimt nogle gange?

Alle: Nej!

Folkeskoleelev 2: Der er aldrig hate.

Interviewer: Hvad gør det at få en kommentar?

Folkeskoleelev 3: Det giver et boost.

Folkeskoleelev 1: Jeg gider da ikke, hvis jeg kunne lide en dreng, og han gik igennem (min profil, red.) og han var sådan: 'Nå, men der er ikke nogen kommentarer'. Jeg tror det er meget sådan hvad andre tænker, for jeg ved jo godt selv, hvad jeg står for, ikk'. Men jeg vil også godt have at folk udefra ved, hvad jeg står for.

Interviewer: Og det kan man se, hvis andre kommenterer på ens billede?

Folkeskoleelev 2: De kan jo se sådan, at hun har venner.

Ovenstående illustrerer, hvordan online og offline arenaer smelter sammen hos de unge. Hvad der sker det ene sted, har betydning det andet sted for de unges venskaber og relationer. Denne indsigt er afgørende for at forstå de unges venskaber – og deres adfærd på digitale medier. Det giver en forståelse, der er central i forhold til at understøtte unges opbygning af relationer, venskaber og dermed trivsel. Hvis man som voksen eller fagperson forsøger at fjerne eller 'kontrollere' de unges digitale arena, så er det altså ikke kun den arena, der påvirkes. De unges øvrige opretholdelse og skabelse af venskaber vil ligeledes blive påvirket.

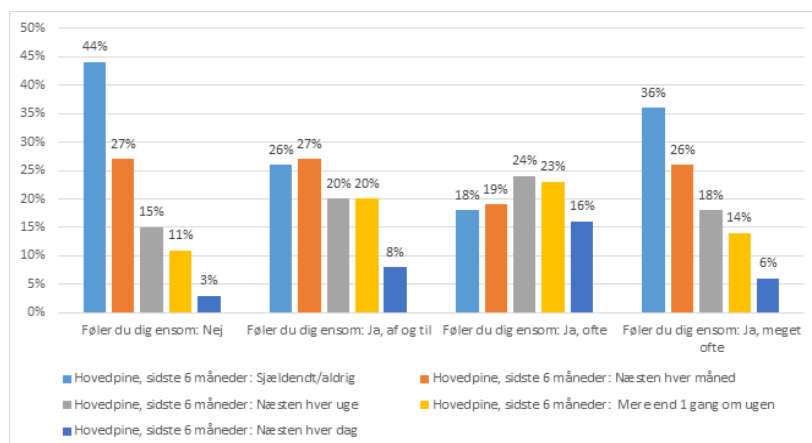
Ensomhed i en hverdag med en fyldt kalender

Som tidligere nævnt tyder meget heldigvis på, at langt de fleste unge i Gentofte Kommune har gode venskaber og trives i fritiden. Men de har også travlt, og der er mange ting at nå. Paradoksalt nok opstår der også alenetid og ensomhed i en ellers travl og proppet hverdag fyldt med skole, fritidsjob og -aktiviteter, fællesskaber og sociale arrangementer. En alenetid, som kan være nødvendig og rar midt i al travlheden, men, som de unge selv siger, kan alenetiden også skabe ensomhed, hvor de føler sig uden for og fravalgt.

I Ungeprofilundersøgelsen tegner der sig et billede af, at følelsen af ensomhed blandt cirka en tredjedel af de unge i Gentofte kan opstå momentvis, af og til. Undersøgelsen viser mere konkret, at 35 % af de unge på ungdomsuddannelserne oplever ensomhed af og til, mens 4,8 % svarer ofte og 1,3 % meget ofte. I udskolingen er tallene: 26 % af og til, 3 % ofte og 2 % meget ofte. Tallene flugter stort set med tallene for de unge på landsplan. Til trods for, at dette betyder, at mellem 59 – 69 % (alt efter aldersgruppe) ikke føler sig ensomme, så er der altså tale om en forholdsvis stor andel af unge i Gentofte, der momentvis, ofte eller meget ofte, har oplevelsen af at føle sig ensom.

Ensomhed kan defineres som 'uønsket alene' eller et misforhold hos den enkelte mellem ønskede sociale relationer og faktiske relationer (Sundhedsstyrelsen & SDU 2016). Ensomhed kan have både psykiske og somatiske konsekvenser (ibid.), og hvis ensomheden ikke blot er momentvis og periodisk, men derimod bliver en længerevarende oplevelse, skal det tages alvorligt ift. børn og unges trivsel (Nielsen et al. 2010; Lasgaard 2007). Denne sammenhæng kan også identificeres blandt de unge i Gentofte. Eksempelvis fremgår det af tabel 16 nedenfor, at en større andel af dem, der føler sig ensomme ofte eller meget ofte, angiver at have hovedpine hyppigere end dem, der svarer, at de sjældent eller ikke føler sig ensomme (de gule og mørkeblå søjler).

Tabel 16: Føler du dig ensom / Hvor ofte har du hovedpine? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3496.

Når man kigger på ovenstående, fremstår det, at der er betydeligt flere af de unge, som i et eller andet omfang føler sig ensomme, der også oplever hyppigt at have hovedpine, end det er tilfældet med de unge, der svarer, at de ikke oplever at føle sig ensomme. Der er 14 % af de unge, der ikke føler sig ensomme, som har angivet at have haft hovedpine mere end en gang om ugen (11 %) eller hverdag (3 %) inden for de seneste 6 måneder. Tallene er hhv. 28 %, 39 % og 20 % for de unge, som af og til, ofte eller meget ofte føler sig ensomme. Dette kunne tyde på, at der en sammenhæng mellem at føle sig ensom og at have hovedpine (se også Lasgaard & Friis 2019 og Svendsen, Lund, Lind, Bohnstedt 2019 for uddybning af temaet omkring børn, unge og ensomhed). Men spørgsmålet er, hvordan de unge selv forstår og oplever ensomhed, særligt når andelen, der svarer af og til, er så forholdsvis stor (35 % af de unge i ungeprofilundersøgelsen svarer dette). Er det noget de fleste oplever? Og er det noget, vi som voksne skal være bekymrede over? Oplevelsen af at være ensom kan nemlig have mange associationer og kan opleves meget forskelligt af de unge. Det er dermed centralt ikke blot at se på de unges svar i spørgeskemaet men også deres holdninger til, vurderinger af og uddybende bemærkninger til ensomheds-temaet. Og her lyder det gennemgående på tværs af forskellige ungegrupper i Gentofte Kommune: Det er ikke underligt, at der er mange, der føler sig ensomme af og til. Som mange af dem på forskellig vis påpeger, så vil de anse det som næsten mere underligt, hvis alle havde svaret, at de aldrig var ensomme, idet de udtrykker, at ensomhed momentvis er helt naturligt og normalt. Det går igen i flere af vores interviews med de unge, at ensomhed opleves, når man ikke er inviteret med til fester eller går glip af socialt samvær. Det samme gælder, hvis man hører folk tale om noget, man ikke var med til, eller hvis man ser stories på snapchat, hvor man heller ikke deltog. Oplevelsen af ensomhed hænger på mange måder sammen med oplevelsen af at gå glip af ting, som en hf-kursist, der tidligere har gået på stx, f.eks. her fortæller om:

Altså for eksempel nu her, når alle mine venner de går op i 3.G, og de har været til fester, og der har været nye 1.G'er, og sådan noget der, så har jeg sgu følt mig ensom på den måde, at jeg har følt mig lidt udenfor, når alle mine venner var til samme fest, og jeg er lidt sådan lige startet på hf, der var ikke lige nogen fest den dag og sådan nogen ting. Så har jeg siddet derhjemme og bare fået altså timer af videoer, der bare kørte (Hf-kursist)

Som det fremgår, knyttes følelsen af momentvis ensomhed sammen med oplevelsen af at være udenfor, ikke at være med i vennegruppens fester. Men ligesom de sociale medier kan medvirke til momentvis ensomhed, så nævner nogle af de unge, at det også kan have den modsatte effekt.

Fordi jeg tror egentligt, der er mange, der bruger sine sociale medier for at føle sig tryk og ikke at føle sig ensom, fordi så ser man, hvad folk laver (Ung uden for uddannelse og beskæftigelse).

Sociale medier kan altså også skabe en nærhed og tryghed, da man netop har mulighed for at få indblik i og følge med i sine venners liv, også hvis man ikke altid har tid til at se dem i den travle hverdag. Oplevelsen af ensomhed hænger derfor ikke entydigt sammen med, at man ser, at ens venner har det svært på de sociale medier. Det skaber også en kanal, hvor, som en ung siger, man jo så kan skrive og spørge, om man må være med til det, man kan se, at de laver. Dette er endnu et eksempel på, at de unges oplevelse af on- og offline fællesskaber ikke er entydige og ikke følger de bekymringsparametre, voksne kan have en tendens til at lægge ned over det.

Men ensomheden kan også opstå momentvis af andre årsager, som tre gymnasieelever her diskuterer:

Gymnasieelev 1: Det form for pres, vi også bliver udsat for, det kan man godt føle tit, at man står lidt alene med. Og det måske er ikke noget man har lyst til at dele fordi det er også lidt pinligt måske, og hvis jeg ikke føler, at jeg kan dele det med nogen, så kan jeg godt føle at jeg kan blive en lille smule ensom omkring det. Så er det er den der form for ensomhed hvor man føler sig ensom selvom at der er mange mennesker rundt om én. Jeg føler mig aldrig sådan alene og ensom, men sådan, jeg synes godt man kan føle sig, få gange, alene med de dilemmaer man har og føle sig rigtig presset og så føler man ikke man kan gå til nogen med det.

Gymnasieelev 2: Men jeg tror, det der blev nævnt tidligere om sådan omkring det perfekte menneske, sådan her i vores kommune, der tror jeg også bare, det ikke er så naturligt, altså hvis der er et eller andet galt, og hvis man bare føler, "Ej, jeg er bare ikke oven på den her uge" og sådan, det er bare ikke noget, man deler. Så skjuler man det lidt. Jeg tror ikke det er noget man sådan tænker over, det er bare sådan helt naturligt

Gymnasieelev 3: Man viser sjældent svaghed.

Denne form for ensomhed kan være svær at 'få øje på' for lærere, forældre eller andre voksne, fordi den foregår lidt i det skjulte: så kan du tude, når du kommer hjem, som en anden ung rammende beskriver det. Pointen her er, at ensomhed kan være en normal del af ungdomslivet. Men det kan også udgøre problematiske perioder for de unge. Og det kræver en særlig opmærksomhed at spotte oplevelsen af ensomhed, mistrivsel og mangel på at tale med nogen, særligt når normen i Gentofte er, at man er privilegeret og viser overskud. Unge i dag er vokset op med at søge forklaringer på udfordringer ved at kigge indad, i forståelsen af, at der

er et individuelt ansvar at finde løsninger, som vi var inde på i indledningen. Dette er også en fortælling, der er tydelig blandt de unge i Gentofte Kommune, og som med fordel kan gøres mere til en kollektiv opmærksomhed, hvor netop rammerne og strukturerne, der fordrer præstation, pres og travlhed, skaber visse forudsætninger for den enkelte – som den unge som enkeltperson ikke kan løse alene. Det kræver et helhedsblik, der tager højde for ensomhedens mange nuancer hos de unge.

Vikandog konstatere, at langt størstedelen af de unge i Gentofte Kommune både har det godt med deres venner, at langt de fleste har venner at tale med når noget er svært, men at en tredjedel samtidig også momentvis af og til føler sig ensomme momentvist. Det tyder på, at de unge oplever at kunne snakke om deres følelser og svære oplevelser, men at der på den anden side kan opstå ensomme tider, som kan være svære, og hvor man kan føle sig udenfor.

Fritidsaktiviteter og sport

Fritiden er et sted, hvor interesser, aktiviteter og sport dyrkes, både i og uden for foreningsliv og klubtilbud. Blandt de unge i Gentofte - i lighed med unge generelt på landsplan - er aktiviteter, der involverer en sportsgren eller motion mere udbredt end eksempelvis kreative og kunstneriske aktiviteter.

At dyrke motion kan se ud på mange måder: Du kan træne i den lokale sportsklub, du kan løbe på rulleskøjter langs strandvejen eller hoppe på maskinen i fitnesscenteret. Både graden af, hvor ofte motion dyrkes, og hvorvidt det er gennem en klub eller på egen hånd, ændrer sig med alderen. Andelen af unge, der dyrker sport i en klub eller forening mindskes, når de unge bliver ældre, hvilket er en tendens, der ikke kun kan spores i Gentofte. Anden forskning peger på, at det netop er i slutningen af uddannelsen og starten af ungdomsuddannelsen, at flere unge 'falder fra' og altså stopper deres træning i den lokale forening (f.eks. Rask 2018). Dog viser samme undersøgelse, at det at gå i fitnesscentre og at dyrke styrketræning er i stigning blandt den brede gruppe af unge (ibid.). Som en gymnasieelev her italesætter, kan man også fortsætte i en klub på et mindre seriøst plan – men endnu engang bliver det også tydeligt, at balancen mellem de mange arenaer, kan være svær at finde i en travl hverdag

Især i den her alder, så indser man, det er svært at holde fritidsaktiviteterne ved lige, fordi enten så vil man det på sådan et mega højt niveau, det er sådan noget Team Danmark/Team Gentofte, man er ude i, fordi det er det, man vil, og det er prioriteten. Eller også så ender man på, hvis man nu tager fodbold som et eksempel, så er det lidt mindre seriøst, fordi det netop er dem, som også har arbejde og også har skole, de skal se til og passe. Det er selvfølgelig også dem, der prioriterer sporten. Jeg synes, at det er enormt svært at finde balancen, og der er et pres, som du fx sagde at tage til fester, og at man så skal vedligeholde det hele. Så synes jeg ikke altid, det er nemt. Jeg har altid haft svært ved at finde den der balance. (Gymnasieelev)

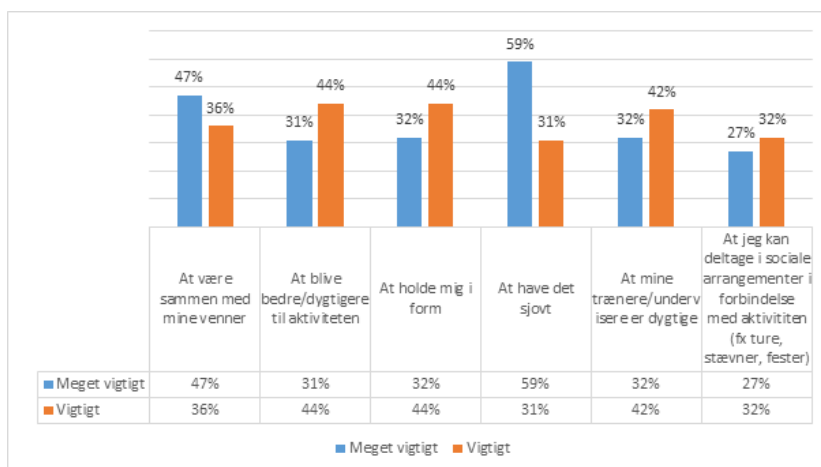
Der kan være flere grunde til, at de unge falder fra fritidsklub og foreningsaktiviteter i takt med alderen, hvoraf særligt et større pres fra lektier og skole kan have en indvirkning. Skolen bliver mere presset og sportsgrenen er gået fra hyggeplan til et mere seriøst niveau; og de to ting kan være svære at forene, medmindre der netop er et ønske om at dyrke sport på eliteplan. F.eks. angiver 21 % af de unge i Ungeprofilundersøgelsen (15-30 år), at de ikke går til de fritidsaktiviteter, de gerne vil. Og langt størstedelen af dem (78 %) angiver, at det skyldes travlhed med skolearbejdet. I udskoling angiver 10 %, at de ikke går til de fritidsaktiviteter, de gerne vil, og kun 34 % af dem angiver, at det skyldes travlhed med skolearbejdet. De der oftest forbliver i de mere organiserede sportsklubber, er dem, der har en særlig interesse eller er særligt dygtige. Med alderen bliver sport således ofte en præstationsbåret aktivitet, hvor det opleves som vigtigt at være dygtig for at blive fortsat (Pless et al. 2015).

Desuden kan tidspunkterne for træning i klubber virke mindre fleksible, mens træning i fitnesscentre eller på egen hånd kan tilrettelægges løbende og mere løst, så det passer med den unges øvrige planer og aktiviteter. Samtidig er det også en aldersgruppe, hvor kulturen omkring teenageårene ofte byder på nye samværsformer, der skal passes: fester og alkohol to-tre dage om ugen kan for nogle af de unge, som vi har talt

med, synes svært at forene med den tid, det kræver at dyrke deres sport på høj plan.

Men hvad er det så, der får de unge til at fortsætte med deres aktiviteter, både de der dyrker sport på høj plan, og de der dribler med en bold i ny og næ? Det kaster tabel 17 lys over:

Tabel 17: Hvad er vigtigt for dig, når du går til en aktivitet? Udvalgte svarmuligheder (Ungdomsprofilundersøgelse 15-25 år). N=2940-2973.

Som det fremgår af tabel 17, er det at have det sjovt, meget vigtigt for de unge, der går til en sportsgren eller anden fritidsaktivitet. Også venskaber er centralt, hvilket ligger i tråd med tidligere afsnit, hvor fritiden for unge i Gentofte også i høj grad handler om at dyrke sine venskaber, hvilket kan gå hånd i hånd med at dyrke en aktivitet. Som tabellen tydeliggør, så er det at blive dygtig til en aktivitet, at underviserne er dygtige og at holde sig i form også vigtigt for de unge. Fordelingen er blot en smule anderledes end de mere relationelle svarmuligheder. Med andre ord tegner der sig på mange måder et nuanceret billede af, hvad der findes centralt ved en aktivitet. Alligevel er det interessant, at det er hhv. at have det sjovt og være sammen med venner, der scorer højest. Såfremt der ønskes større opmærksomhed

på at få unge til at fastholde eller påbegynde aktiviteter i fritiden, tegner der sig et billede af, at det ikke er det, som direkte relaterer sig til selve aktiviteten, der udelukkende skaber værdi. Det er i høj grad det relationelle, det sjove og det sociale, som en gymnasieelev også her fortæller:

Det er det, som binder det hele sammen, hvis man kan sige det sådan. Jeg synes, at det er rigtig vigtigt, at hvis man bruger så meget tid på en sport, som jeg nu gør, så synes jeg også, at det er rigtig vigtigt, at man ligesom føler sig altså komfortabel med det og har nogle gode venner. Man ved, at man ikke står alene med det hele tiden, fordi jeg tror, at hvis man står alene med sin sport størstedelen af tiden, så tror jeg, at man ville ende med at føle sig rimelig ensom. (Gymnasieelev)

Selv de, der har valgt at bruge forholdsvis meget af deres tid på sport - også på det mere seriøse plan - nævner, at det er det sociale liv og dét at have noget til fælles, der gør det sjovt at blive ved. De unge, som vi har talt med, der dyrker sport på højt plan, nævner da, at det selvfølgelig også er sjovt at være dygtig til det. Men fortællingen er alligevel tydelig; det er fællesskabet der gør, at det bliver sjovt at blive ved.

Det er lidt paradoksalt, at det på trods af klare udmeldinger om fællesskaber og venskaber i sporten stadig for mange unge bliver noget, der må skæres fra, idet deres organiserede sportsaktiviteter i klubber pludselig bliver så omfattende og tidskrævende, fordi de bliver dygtigere og dygtigere, at de ikke længere kan få det til at hænge sammen med deres liv i øvrigt:

Jeg tror det der med stressende, det kommer meget an på om du fx går til fritidsaktiviteter og sådan noget uden for skolen. Fx jeg går til fritidsaktivitet og jeg laver sådan ret mange andre ting og når man også skal tænke på lektier og eksamen, og man skal nå alt det der, ikke? Og også have tid til sig selv. Det kan gøre, at det alt sammen bliver lidt meget, ikke? (Folkeskoleelev)

At vælge fritidsinteresser og sport til er tidskrævende. Det kræver struktur på dagene, og selvom mange også forbinder det med at se venner, så er det alt andet lige endnu en ting, der skal passe ind i en travl hverdag. Særligt når hverdagen er fyldt med skolegang, der blandt de fleste af de unge, som vi har talt med, anses som ekstrem vigtig at passe. Dette anfægter vi ikke, men vi vil alligevel slå et slag for, at det også er vigtigt og centralt at kunne dyrke eller fordybe sig i noget uden et allerede defineret fremtidsmål:

For mig er min fritidsaktivitet mit frirum, hvor jeg ligesom kan lægge skolen og det der pres lidt på hylden og gøre noget, som jeg selv har valgt at gøre (Gymnasieelev)

Og så er der dem, der bruger mange timer på deres sport. Rigtig mange timer. Så mange, at de f.eks. har valgt at tage Team Danmark. Blandt disse unge er sporten meget central og vigtig, og de har bygget al deres tid op omkring dette. Deres sport dyrkes meget seriøst, men det er også et sted, hvor de mødes med andre ligesindede unge, der interesserer sig for det samme som dem. Og selvom det er sporten, der skaber mødet med ligesindede - og dermed mødet med nogen, der forstår dem, så er det også stedet, hvor sammenligning og intern konkurrence i højere grad kan opstå. Som en gymnasieelev, der dyrker sport på højt plan, men som ikke har valgt Team Danmark, siger:

Det synes jeg egentlig er virkelig rart, at man ligesom ikke hele tiden skal sammenligne sig selv med andre, som også dyrker sport. Altså skolen er ligesom et form for frirum fra sin sport. (Gymnasieelev)

Blandt nogle af de unge, der dyrker sport på høj plan, med meget træning og konkurrencer eller turneringer bliver skolen, modsat tidligere eksempler det sted, hvor frirummet ligger. Idet sporten kræver stor præstation, og for de unge er den arena, hvor konkurrenceelementet og presset er størst,

bliver skolen det sted, hvor der er plads til at få skuldrene lidt ned.

De to ovenstående fortællinger viser, at det ikke er entydigt, hvorfor unge til- eller fravælger aktiviteter i fritiden. Ligesom det ikke er entydigt, at sport eller fritidsaktiviteter i sig selv er et sted, som er fri for målsætninger, præstationer og karakterer. Samlet set og på tværs af fortællingerne handler det dog for de unge om, hvorvidt aktiviteten eller sporten giver dem mere energi eller tager energi fra dem. Og så handler det om det relationelle, og at man har det sjovt - uanset om fritidsaktiviteten handler om sport på højt plan eller dyrkes for hyggens skyld.

Såfremt der er et ønske om at skabe flere tiltag og fastholde de unge i fritidslivets aktiviteter og tilbud, er det derfor nødvendigt ikke blot at fokusere på selve udbuddet af fritidsaktiviteterne. Værdien af det sociale aspekt og oparbejdelsen af fællesskaber må ikke undervurderes. Men der må samtidig også kigges på eksempelvis det pres og de præstationskrav, de unge oplever i skolen, hvis man ønsker at få flere unge til at fortsætte i fællesskabende fritidsaktiviteter, særlig når de starter på deres ungdomsuddannelse. Dette pres kan siges at smitte af på den tid, de unge bruger uden for skolen. Det betyder, at den tid, der skulle være 'fri' - deres fritid - i takt med krav om f.eks. afleveringer fra deres ungdomsuddannelse, flyder sammen. Og selvom arenaer flyder sammen, er det alligevel oftest skolen, der bliver prioriteret højest, og dermed overskygger og tager tid fra andre dele af de unges liv. Dele der også er centrale for dannelse, personlig udvikling, opbygning af medborgerskab og fællesskaber, trivsel m.v.

Afrunding på kapitel 3 og anbefalinger

Venskaber er helt centrale og afgørende i ungdomslivet. Venskaberne i fritiden er betydningsfulde og opretholdes og plejes - også på de sociale medier. Det generelle billede i Gentofte Kommune er, at de unge har et stort socialt netværk, og at de har både voksne og venner at tale med, når livet bliver lidt svært. Alligevel kan ønsket om at opretholde en perfekt facade, der gør sig gældende hos unge i Gentofte, medvirke til, at både følelsen af ensomhed eller længevarende problematikker blive svære at opdage for voksne og fagpersoner. Også fordi de unge i takt med alderen søger mere mod jævnaldrende venner end deres forældre, når det kommer til at dele de svære stunder.

De unge har travlt og skal balancere mellem det hele, hvilket kan skabe pres og kræver konstante vurderinger af, hvad der skal prioriteres. Skole og lektier bliver oftest højest prioriteret - også over fritidens mange aktiviteter og venskaber. Sport og andre fritidsaktiviteter er vigtige, fordi de unge oplever, at det kan skabe et frirum. Det kan dog også skabe yderligere travlhed og præstationspres.

Mange unge falder fra de mere organiserede forenings- og klubtilbud i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Steder hvor der ellers netop skabes faciliterede og rammesatte rum for fællesskaber i fritiden i kombination med sport og fritidsaktiviteter. Den største grund til frafaldet er travlhed i skolen. Dette bør udfordres, da fritidsaktiviteter kan bidrage til at højne trivsel og sundhed blandt unge.

Anbefalinger

- **Hav øje for mistrivsel i skjul:** Det kan være svært at se, hvornår de unge er ensomme og momentvis kede af det, og hvornår det udvikler sig til mere alvorlige problematikker. Særligt blandt de unge, der ønsker at vise en form for perfektion udad til. At skabe rum for, at de unge vil dele deres oplevelser af ensomhed, kræver tid og tillid. Ung til yngre tilbud kan være behjælpelige.
- **Fritidsaktiviteter skaber trivsel:** Det sociale fylder meget i relation til at fastholde de unge i fritidsaktiviteter. Understøt fritidsaktiviteter, hvor det sociale og det fælles får lov at fylde. Også gennem fx sport-aktiviteter, der ikke behøver dyrkes på konkurrenceniveau.

4. Indflydelse og deltagelse

Indflydelse, deltagelse, engagement, demokrati –ært barn har mange navne. Begreberne har, hvis man graver ned i det enkelte, forskellig karakter. Men for nu handler det i dette kapitel grundlæggende om at blive set, lyttet til og taget alvorligt. At have en stemme. Ikke blot via en stemmeseddel, men også således at ens holdninger og meninger bliver hørt og anerkendt. Om ens demokratiske og politiske muligheder – både lokalt og globalt. At man oplever at have noget at skulle have sagt i og om eget (ungdoms)liv og rammerne for det.

Unge i dag er optaget af globale problemstillinger og udfordringer. Blandt de unge, vi har interviewet, falder snakken på større nationale og transnationale politiske sager, såsom klima, antiracisme og kønspolitiske kampe, når vi spørger ind til, hvad der optager dem politisk. Andre siger, at de ikke går så meget op i politik. Det, der dog fylder mest, når vi taler med de unge i Gentofte om politisk engagement og deltagelse, er det lokale og det nære. I dette kapitel ser vi derfor nærmere på de unges oplevelse af indflydelse i deres dagligdag og lokalmiljø.

Indflydelse gennem skolens udvalg

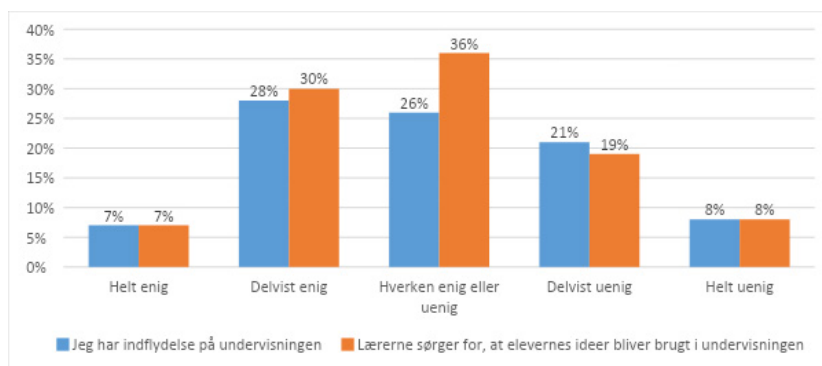
Så vil jeg sige, at en af de ting jeg ikke vidste, men blev positivt overrasket over ved at gå her på gymnasiet, det er også den grad af elevstyring, vi har. At vi kan gå i dialog med lærerne og få indflydelse på, hvad der sker. (Gymnasieelev).

Det er gennemgående i vores interviews med ungdomsuddannelseselever, at de oplever at have indflydelse gennem elevrådene på skolerne. Dette gælder både på de fire gymnasier og på hf. Hertil skal det dog nævnes, at mange af de unge, vi talte med, også i forskellige grader faktisk var en del af elevrådsrepræsentationen. Dette indvirker naturligvis på opfattelsen af indflydelse. Alligevel er det sigende, at de ikke blot er med

- og ikke kun gør det for hyggen og kagens skyld - men, at mange af dem faktisk mener, at de har reel indflydelse i elevrådene. De nævner forskellige tiltag, de har medvirket til at gennemføre eller den mere direkte dialog deltagelse i rådene skaber til deres lærere og rektorer. En hf-kursist siger eksempelvis: "Vi kan også ændre på ting på stedet, og vi kan ændre på lærerplaner, hvis det er, vi har nok opbakning".

I Trivselsmålingen fra ungdomsuddannelserne bliver det dog samtidig tydeligt, at de unges oplevelse af at have indflydelse i deres skoledag generelt ikke nødvendigvis er lige så stor som blandt de unge, vi har interviewet. Trivselsmålingen giver således mulighed for at få indsigt i en bredere elevgruppes forståelse af indflydelse. Her er eleverne blevet spurgt konkret ind til indflydelse på undervisningen, og spørgsmålene er dermed også rettet mere specifikt mod de helt nære demokratiske processer i klasserummet, som ikke nødvendigvis afspejler elevrådsarbejdet.

Tabel 18: Jeg har indflydelse på undervisningen & lærerne sørger for, at elevernes ideer bliver brugt i undervisningen (Trivselsmålingen for ungdomsuddannelserne) N=3480.

Som det fremgår af tabel 18, er cirka en tredjedel af de adspurgte unge i Gentofte helt eller delvist enige i, at de har indflydelse på undervisningen, og at deres ideer bliver brugt i undervisningen. Det betyder samtidig, at to-tredjedele ikke i samme grad oplever dette. Det er helt centralt, når og hvis man ønsker at skabe bedre forudsætninger for unge-inddragelse, at rammerne for, hvor meget de reelt har at sige, bliver skitseret tydeligt. Hermed menes, at tabel 18 peger på, at mange unge ikke er helt enige i, at

de har indflydelse, og at deres ideer bliver brugt. Men eftersom de går i skole med mange fastlåste rammer og til dels forudbestemt curriculum, årsplaner m.v., så er det heller ikke sikkert, at de faktisk overhovedet kan opnå indflydelse på undervisningen. Her er det vigtigt at overveje, hvor meget indflydelse eleverne har samt hvilke dele af undervisningen, de har indflydelse på. Samtidig ser vi, at ungeinddragelse kan blive pakket ind i gode forsøg, som ender med at have en anden effekt end tiltænkt, som fire elever fra 9. klasse her fortæller om:

Folkeskoleelev 1: Jeg har et godt eksempel. Den der røde cirkel, der er herude i store gård. Da den blev bygget, så blev det taget op på forældremødet.

Folkeskoleelev 2: Det er jo vores skolegård.

Folkeskoleelev 1: Den eneste grund til, at de har bygget den der, det er, at det ser godt ud oven fra.

Folkeskoleelev 3: Nej, vi bliver overhovedet ikke spurgt. Vores mening den er ikke ... det er virkelig trist.

Folkeskoleelev 2: Men jeg tror også, vi er begyndt at give lidt op. Sådan, vi har kæmpet, men vi kan ikke kæmpe mere.

Folkeskoleelev 1: Vi havde et valgfag som hed frihed og et eller andet.

Folkeskoleelev 2: Når ja! Der brugte vi tid på at sidde og snakke om, hvad vi godt ville have, og hvad for nogle nye ting ... vi blev spurgt, og jeg tror, de lagde alle mulige planer for det. Men intet af det blev lavet.

Sat på spidsen er der her en oplevelse af, at inddragelsen er overfladisk, og at eleverne aldrig rigtig inddrages. Dette kan skabe endnu mere frustration end slet ikke at blive hørt, idet der lægges op til, at eleverne har mulighed for medindflydelse, men hvis dette ikke indfries, kan det virke uærligt og meningsløst at blive inddraget til at starte med. Det peger på den pointe, at de unge gerne vil høres og tages med på råd, hvad angår de nære ting i deres skole. Det peger samtidig på, at det er afgørende, at de unge oplever, at deres mening og perspektiver høres og tages alvorligt. Det betyder ikke, at alt, hvad de unge foreslår, skal udmøntes for at bevare deres (politiske) engagement og lyst til deltagelse. Men det betyder, at begrundelser for tiltag og beslutninger, hvor de unge er blevet hørt og inddraget, bør synliggøres for de unge, så meningen med deres deltagelse ikke fortaber sig (Bruseliuss-Jensen & Nielsen 2020).

Indflydelse på eget liv - men også med mulighed for hjælp

Der er mange muligheder i Gentofte. Sådan lyder det på tværs af de unge, vi har talt med. De unge taler eksempelvis om, at der er muligheder for at gå til mange forskellige fritidsaktiviteter, gode transportmuligheder, der muliggør et aktivt og spændende ungdomsliv i og uden for kommunen, at det er muligt at få hjælp til lektier eller blive hjulpet til at påbegynde uddannelse eller beskæftigelse, selv på tidspunkter i ens liv, hvor det kan være lidt svært. At bede om og få hjælp til at skabe gode rammer for ens ungdomsliv er centralt, også når det kommer til at have indflydelse på eget liv. At få hjælp betyder ikke nødvendigvis, at de unge ikke har selvbestemmelse, men at der faktisk tages højde for, at der nogle gange er behov for, at andre hjælper de unge godt videre.

Eksempelvis fortæller en hf-kursist, der sidste år forlod 2.g og derfor ikke var i en uddannelses- eller arbejdsituation, at der ikke gik lang tid, før han fik en besked i e-boks og et opkald fra en studievejleder. Som hf-kursisten fortæller:

Så blev jeg ringet op af en studievejleder, der var sådan "Skal du ikke til at i gang med et eller andet igen? Og har du lyst til at komme til en snak og sådan noget?". Og sådan; jo det kunne jeg godt (Hf-kursist)

Beskrivelsen af situationen forklares som særdeles positiv i interviewet og knyttes af den unge sammen med, at det er en god kommune at bo i. Det opleves altså af denne unge ikke som et system, der presser, men i stedet et system, der tager vare på ens situation. Dette må anses som positivt, idet det vidner om, at der grundlæggende er tillid til, at kommunen og fagpersoner er der for at hjælpe én godt videre i systemet. Lidt samme fortælling går igen hos en ung, der gennem en mentorordning efter en tid med mange udfordringer bliver opfordret til så småt at starte på et arbejde et par gange om ugen:

Jeg havde altid muligheden for sige, det har jeg det simpelthen for dårligt til at gøre lige nu, og så var der respekt for det, og så prøvede vi igen på et andet tidspunkt. Men det var også rart ligesom at have en, som fik en i gang med små ting ad gangen, så man stille og roligt kunne træppe op i det igen (Ung uden for uddannelse / job).

Hos denne unge, der stod uden for job eller uddannelse, og som nu arbejder deltid, beskrives det som, at det selvfølgelig var lidt svært at skulle ud i beskæftigelse taget de mere personlige udfordringer i betragtning, men at der samtidig er en klar oplevelse af ikke at blive umyndiggjort men at blive taget tilpas hånd om af det kommunale system i Gentofte. Oplevelsen her er, at der bliver lyttet til og er respekt for, at den unge selv er i stand til også at vurdere, hvor meget der er muligt for den enkelte. Det er helt centralt, såfremt man ønsker at skabe gode forudsætninger for, at unge i kommunen oplever indflydelse og medborgerskab - også når de står i vanskelige situationer. Det understreger pointen, at selvom der er behov for understøttelse og hjælp fra voksne og fagpersoner, er det centralt, at de unge stadig har en oplevelse af at blive taget alvorligt og bliver mødt med respekt og mulighed for selvbestemmelse (Alminde & Warming 2020). Dette kan lyde som en banal pointe, men i praksis kan det være en udfordring og det er ikke alle unge, der oplever at kunne tage lige godt imod en håndsækning, når det gælder om at starte i skole eller aktivering.

Det kan være svært som fagperson at jonglere mellem at lytte til den enkelte unges behov og ønsker, hvis disse ikke er i overensstemmelse med, hvad der vurderes som ønskværdigt fra et fagprofessionelt perspektiv. Et opmærksomhedspunkt er således at arbejde med inddragende processer, hvor der er klare rammer fra start i forhold til, hvad det er muligt og ikke muligt at have indflydelse på. Klare rammer for deltagelse kan skabe tillidsopbyggende processer, hvorved de unge oplever at voksne og fagprofessionelle giver dem adgang til at være med – og ikke kun som kransekagefigur. Desuden er det at få hjælp af voksne til at omsætte sine ønsker og behov afgørende, hvis ungedeltagelse skal understøttes. Tid med voksne fagprofessionelle kan skabe adgang for de unge til at udforme ideer og drømme – og udformes dem til mere konkrete forandringer til gavn for den unge selv (Bruseliuss-Jensen & Nielsen 2020).

Masser af steder – og så alligevel ikke

Vi har allerede været inde på det; de unge synes, at Gentofte Kommune er fyldt med muligheder. Det gælder de fysiske rammer, hvor man kan mødes og hænge ud, og det gælder muligheden for at gå til forskellige fritidsaktiviteter. Derudover fortæller de unge, at Gentofte er dejlig tæt på København. Så selvom Gentofte Kommune både har havn, park og restauranter, så kan en tur ”ind til byen” være behjælpelig, hvis man eksempelvis savner en tur på natklub.

De unge klager som udgangspunkt ikke, når det kommer til kommunens geografiske placering, fysiske faciliteter og steder. Og så alligevel. For selvom denne fortælling går igen, så er der sideløbende en modfortælling hos de unge. Det handler om, at der mangler steder at hænge ud i Gentofte Kommune. Steder forstået helt konkret som fysiske opholdssteder, men også steder forstået i en mere overført forstand, hvor det er muligt at udfolde sig som ung uden at blive set ned på.

I et interview med 9. klasse elever, blev det tydeligt, at de ønskede sig områder i Gentofte, hvor der var plads til at være og hænge ud - allerhelst med et halvtag. De nævnte samtidig, at der var masser af muligheder for at mødes i f.eks. parker og ved havnen, men at de netop savnede et område, der mere var deres eget. Ikke et område, hvor nogen stod for at facilitere en masse aktiviteter, men et område, hvor de unge selv havde direkte

indflydelse på byrummets indretning, og hvor der var plads til bare at være dem. Også i regnvejr. Uden at genere andre, der også bruger kommunens offentlige områder.

I snakken med gymnasieelever og hf-kursister blev det ligeledes tydeligt, at der ikke har været meget rum og plads til at være ung - særligt ikke under corona. De beretter om klager over larm fra anlæg eller sure blikke fra ældre. Dette faktisk selvom flere siger, at de forsøgte at tage hensyn og samfundsansvar ved netop at mødes færre og udenfor - altså et ønske om at leve op til de gældende retningslinjer fra myndighederne. I og med at festerne på deres uddannelsesinstitutioner er blevet aflyst, og de bliver opfordret til at mødes færre og helst udenfor, så er de unges liv samtidig rykket endnu mere ud i det offentlige rum – og dermed også i højere grad til offentligt skue. Larm fra højtalere til eftermiddagshygge i parken skaber klager, som gør det endnu sværere for de unge at finde nye måder at omgås hinanden i restriktionstiden. Hvor skal de så mødes og være unge sammen, hvis de hverken må mødes inde eller ude? Samtidig har corona-retningslinjerne medført, at de unge helst skal samles få og med de samme. I og med, at festerne på uddannelsesinstitutionerne fjernes, fjernes også det rammesatte samvær, hvor alle der går der, er velkomne.

Disse fortællinger bør nok i en eller anden grad ses i sammenhæng med et forår og en sommer med corona-retningslinjer, hvor unge såvel som voksne og ældre medborgere, har måttet finde nye samværsformer, og gerne samværsformer, der foregik udenfor. Selvom oplevelserne kan stamme fra eller blive mere tydelige grundet de nye omstændigheder, hvor andre 'hænge ud' muligheder begrænses, er det alligevel værd at have for øje, også når den mere almindelige hverdag igen melder sin ankomst. For nok er nogle af de unges oplevelser om mangel på rum til at være ung fortalt frem i sammenhæng med corona-tiltagene. Men deres oplevelser om ikke at have steder, som bare er deres, hvor der er mulighed for at være unge sammen uden blikke fra de ældre medborgere - som de faktisk langt hen ad vejen gerne vil vise ordentlighed og respekt over for - synes også at have bund i tidligere erfaringer og oplevelser. Fortællingerne i vores interviews trækker også tråde til hverdagen før corona med ønsker om udendørs steder, hvor der er plads til at være dem. Selvom de taler om, at der er mange faciliteter, så taler nogle af dem også om, at en park kan være lidt utryk, eller at man ikke har et fælles hang-out sted. Nogle taler ligefrem om at gå ind steder, hvor de ikke må være, bare for at skabe

et rum, hvor der er plads til dem. Der synes i vores interviews at være et ønske om have et sted, hvor man kan få lov til at 'larme' lidt mere som ung, her forstået som at tage lidt mere rum og plads - både fysisk, men også forstået i en bredere forstand.

Pointen er, at de steder, som de unge i Gentofte Kommune på denne måde efterlyser, er steder, hvor de har mulighed for at hænge ud og være unge uden at føle sig til besvær. Det handler ikke om store anlægsprojekter eller manglende faciliteter, men mere om steder, hvor de unge kan være og hænge ud. Det er altså centralt, at sådanne steder møder de unges behov for at kunne være sammen - ikke kun med få udvalgte eller nære venner, men også som unge på tværs i mere uforpligtende og tilfældige sammenhænge, der giver mulighed for at bryde med de mere faste vennegrupper eller hænge-ud grupper (se også Bruselius-Jensen & Nielsen 2020: 49ff).

Afrunding på kapitel 4 og anbefalinger

Der er mange muligheder i Gentofte. Sådan lyder det generelt set, når vi spørger de unge. De taler om, at der ikke er meget, de ønsker anderledes. De unge kan dog godt opleve, at de nærmest stikker lidt ud og er larmende i det offentlige rum.

Mange af de unge, vi har talt med, oplever at have indflydelse på deres skoleliv gennem elevrådene. Men der er også blandt nogle af de unge en oplevelse af at 'være med til bordet' og at blive spurgt men ikke nødvendigvis blive hørt.

Blandt de unge, vi har talt med, der står på kanten eller i overgange mellem uddannelse og beskæftigelse, er der en oplevelse af at blive hjulpet, støttet og respekteret.

Anbefalinger

- **Skab rum for reel inddragelse:** Skab tydelighed om, hvornår de unge er inddraget, hvor meget indflydelse de har på hvilke processer, og skab rum til at afprøve de unges ideer og visioner. Eventuelt bare i en prøveperiode.

- **Unge-steder:** De unge savner konkrete fysiske steder, der er deres. Ikke klubber eller andre voksen-rammesatte rum, men steder som er mere fri. Dette ville kunne skabe rum, hvor de unge kan mødes mere uformelt også på tværs af klasser og skoler m.m.
- **Fasthold balancen i hjælpen til de unge:** Der er en oplevelse af, at Gentofte Kommunes hjælp og vejledning til de unge er velafbalanceret i forhold til respekten for de unges liv og muligheden for selvbestemmelse. Dette er væsentligt for opbygning af tillid hos de unge. Det anbefales således at fastholde dette afbalancerede kommunale arbejde i relation til de unge.

5. Trivsel - Sundhed, kropsidealer og seksualitet

At definere sundhed er ikke altid ligetil. For alt efter om blikket f.eks. vendes mod motion, kost, psykisk trivsel, BMI-målinger, egen eller lægelig vurdering, så vil billedet, der tegner sig være forskelligt. I dette kapitel kommer vi omkring fysisk og mental sundhed men også seksuel sundhed, og hvordan de unge forholder sig til og navigerer i normer for kropsidealer.

I Gentofte Kommune er andelen af de unge, der er helt eller delvist enige i, at de føler sig sunde og raske på 84 %. 10 % er hverken enige eller uenige, og de sidste 6 % er i mere eller mindre grad uenige. På det overordnede plan står det altså rimelig godt til, hvad angår de unges oplevelse af egen sundhed. Dette er et meget positivt billede af de unge i Gentofte Kommunes trivsel, fordi egen oplevelse af enten at være sund og rask eller ikke at være det har stor betydning for, hvordan man i øvrigt trives, og hvor meget overskud man har.

Men dykker man lidt mere ned i Ungeprofilundersøgelsen, nuanceres billedet lidt. At være sund knyttes i Ungeprofilundersøgelsens spørgsmål sammen med at være rask. Det interessante her er, at de efterfølgende spørgsmål i profilundersøgelsen går på de unges fysiske form, om de spiser sundt, får motion nok og deres tilfredshed med udseende og vægt. Og her fordeler svarene sig lidt anderledes: Andelen der svarer, at de er helt eller delvis enige, er her lavere i alle kategorierne (andelen fordeler sig mellem 54 -72 % alt afhængig af kategori). Der er altså ikke nær så mange, der er enige i disse udsagn, som ved udsagnet om at føle sig sund og rask overordnet set, der som nævnt lå på 84 %.

Særlig interessant er spørgsmålet omkring sammenhængen mellem udseende og popularitet. Her svarer 46 % af de unge i Gentofte Kommune, at det gør én mere populær i vennegruppen, hvis man ser godt ud. På landsplan er tallet 35 %. Det vil sige, at de unge i Gentofte Kommune i lidt højere grad end unge på landsplan kobler popularitet i vennegrupper med et godt udseende. Hvad et godt udseende er er et åbent spørgsmål og kan selvfølgelig være individuelt, men vi antager her alligevel, at det at 'se godt

ud' hos de unge er tæt knyttet sammen med gængse normative krops- og skønhedsideal, som f.eks. at have en slank krop. Til trods for at det overordnede billede af de unges sundhed i Gentofte Kommune således tegner et positivt billede, kalder opfattelsen af betydningen af udseende i relation til populariteten i vennegrupper på opmærksomhed. Spørgsmålet er, hvor meget og hvordan det får betydning i de daglige relationer mellem de unge og ikke mindst, hvor meget det bør fylde. Spørgsmålet om udseende koblet til popularitet er ikke unikt blandt de unge i Gentofte Kommune, men i lyset af at tallene er højere i Gentofte Kommune end på landsplan er dette et væsentligt opmærksomhedspunkt.

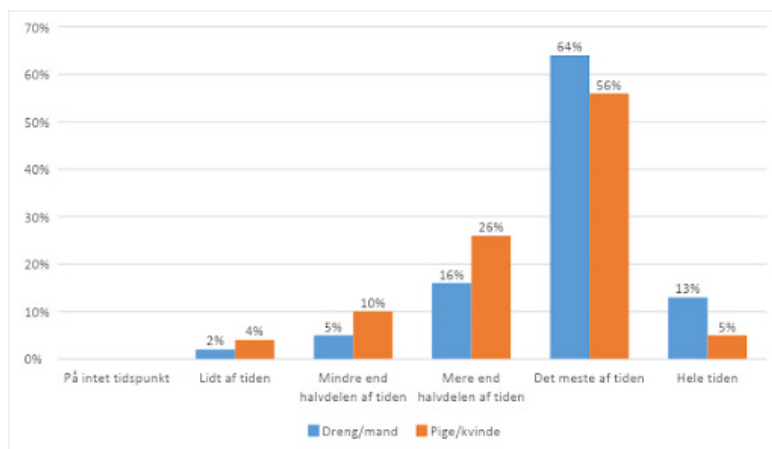
Et andet interessant spørgsmål handler om de unges mentale sundhed. Sundhedsstyrelsen definerer mental sundhed som *"en tilstand af trivsel, hvor det enkelte menneske kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress og indgå i fællesskaber med andre mennesker"*¹¹. Mental sundhed er altså central for, at de unge oplever at kunne klare udfordringer. Ifølge Sundhedsstyrelsens opgørelser har det store konsekvenser, hvis man over en længere periode har dårlig mental sundhed, hvor f.eks. risikoen for at udvikle psykiske sygdomme øges. Med dette in mente bliver Sundhedsstyrelsens tal for unge på ungdomsuddannelserne endnu vigtigere at have for øje. For her tydeliggøres en forskel mellem køn: 24 % af de kvindelige gymnasieelever og 9 % af de mandlige har selvangivet dårlig mental sundhed¹². Også social baggrund har betydning. Sundhedsstyrelsen fastslår, at unge uden uddannelse og job oplever dårligere mental sundhed end unge der modsat har en uddannelse eller er i arbejde¹³. Blandt nogle af de unge, som vi interviewede, der stod uden for job og uddannelse, var der også psykisk sårbarhed og oplevelser af ikke altid at trives i nær så høj grad som andre. Men det kan hverken be- eller afkræftes ud fra vores interviewmateriale, at unge i Gentofte Kommune, der ikke er i job eller uddannelse, skulle have dårligere mental sundhed end andre unge. Det kan være svært at måle på mental sundhed og trivsel. Men en indikator kan være, om man er glad og i godt humør, og her fremgår det af Ungeprofilundersøgelsen, at det er størstedelen af de unge i Gentofte for det meste:

11. <https://www.sst.dk/da/viden/mental-sundhed>

12. <https://www.sst.dk/da/viden/mental-sundhed/mental-sundhed-blandt-boern-og-unge/tal-og-fakta>

13. Ibid.

Tabel 19: Har været glad og i godt humør de sidste 2 uger. (Ungeprofilerundersøgelsen 15-25 år). Dreng/mand N=1664. Pige/kvinde N=1868.

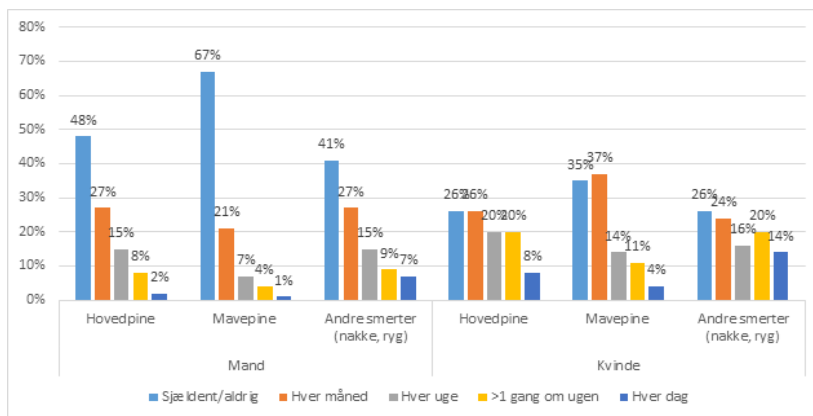

Som det fremgår af tabel 19, så er langt de fleste unge i Gentofte glade og i godt humør det meste af tiden, dog mænd i højere grad end kvinder. Dette billede ligger i forlængelse af det overordnede positive billede, der tegner sig af Gentoftes unges trivsel i relation til sundhed og kropsidealer. Dog med grund til opmærksomhed omkring kvinderne, idet disse slår ud på en række parametre i højere grad end mænd i relation til mental trivsel, udseende og kropsidealer.

Smerter – en psykosomatisk spænding?

At unge som ældre dør med hovedpine, mave- eller nakkesmerter i ny og næ er (desværre) en kendt realitet. Alligevel kræver dette område opmærksomhed – for selvom det ikke er ualmindeligt, kan der stadig være grund til bekymring ift. de unges trivsel. Denne type af smerter er både fysiske og kan have rod i psykiske problemstillinger: spændinger pga. dårlige arbejdsstillinger, mangel på søvn og/eller mad, private bekymringer og problemer, stress, præstationspres m.v. Kroppens fysiske smerter – hovedpine, mavesmerter og nakkespændinger – kan altså også have rod i psykiske smerter. Lad os først se nærmere på, hvor ofte unge i Gentofte oplever forskellige typer af smerter:

Tabel 20: Tænk på de sidste 6 måneder, hvor ofte har du haft... (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Andre smerter N=3497. Mavepine N=3498. Hovedpine N=3509.

Den brede kategori "andre smerter (nakke, ryg)", topper listen, hvad angår, hvor ofte de unge har denne type gener. Dernæst kommer hovedpine og endelig mavepine. Smerter i nakke og ryg, kan samtidig antages at give anledninger til (flere) hovedpinespændinger. Som tabellen viser, er der en forskel, da kvinder oftere end mænd oplever at have forskellige typer af smerter. Samme tendens ser vi ikke fordelt på eksempelvis alder.

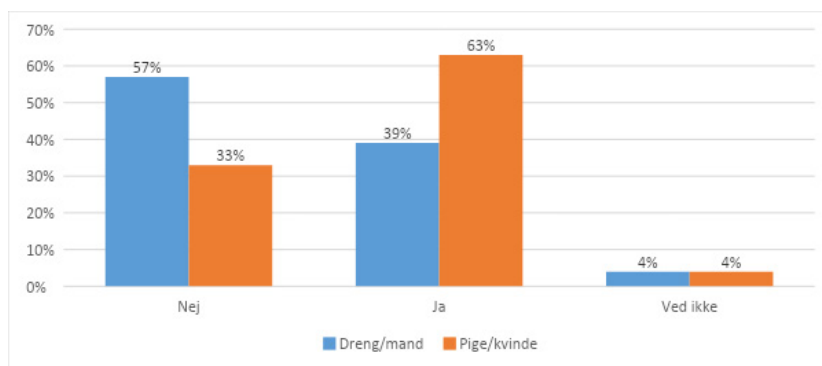
Hvad der præcis ligger til grund er komplekst. Komplexiteten bliver tydelig, når de unges svar vedrørende smerter sammenlignes med deres andre svar i Ungeprofilundersøgelsen. Meget tyder på, at der ikke er kvantitativ sammenhæng mellem eksempelvis hovedpine og at blive væk fra skolen grundet pres. Der er heller ikke en tydelig sammenhæng mellem hovedpine og hvor ofte på en uge, der spises frokost. Til gengæld er der sammenhæng, når vi krydser mellem hovedpine og graden af ensomhed, samt mellem mangel på søvn og hovedpine.

De ovenstående eksempler på krydskørsler giver mest af alt indblik i, at det netop ikke er så lige til at finde en enkel forklaring på de unges smerter. Det er dog interessant, at der er sammenhæng mellem hovedpine og ensomhed, og noget kunne således tyde på, at det at føle sig uden for fællesskabet kan udgøre en kilde til mistrivsel og sættes sig som et fysisk

ubehag som hovedpine. Og i forlængelse af dette udgør det endnu en anledning til at have ekstra fokus på de unges fællesskaber og sociale relationer, så ingen unge føler eller oplever sig uden for fællesskabet.

Den kønnede forskel i tabel 20 er, som ovenstående allerede påpeger, derfor heller ikke lige til at indkredse. En del af forklaringen kunne være det ekstra pres, som mange unge kvinder pålægges og pålægger sig selv for at præstere på en lang række parametre¹⁴. Medicinske præparater til afhjælpning af fysiske smerter er ligeledes i høj kurs blandt de unge i Ungeprofilundersøgelsen, og også her er der en kønnet forskel. Blandt kvinder ser vi, at andelen, der har taget smertestillende medicin inden for de sidste to uger, er næsten dobbelt så høj som hos mændene:

Tabel 21: Taget smertestillende medicin inden for de sidste 2 uger (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). N=3507.

Dette er i sig selv ikke overraskende, idet, som allerede nævnt, langt flere kvinder end mænd har angivet, at de har smerter mere end en gang om ugen. En oplagt konklusion på baggrund heraf er: oftere smerter, oftere brug af smertestillende medicin.

I interviewene med de unge er disse typer af smerter og evt. brugen af smertestillende medicin ikke som sådan noget, der fylder, når vi spørger ind til det. De unge, som vi talte om dette med, grinede bare lidt af det og virkede ikke til at tage sig videre af det. Enkelte nævner dog, at nogen

14. <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2019/sep/190909-elever-er-glade-for-gymnasiet-men-pres-traekker-trivslen-ned>

kender nogen, der tager alt for mange hovedpinepiller. Men den generelle fortælling i interviewene med de unge er, at de ikke indtager mange smertestillende piller, og at spændingerne kommer af at ligge i sengen med computeren.

Uanset om det gælder dårlige arbejdsstillinger eller problemer som mangel på søvn eller ensomhed, så er netop rod til smerter kompleks og mangeartet. Ændringer i dette kræver derfor mere end blot en ny kontorstol. Det kræver et helhedsblik på de unges trivsel og sundhed. Til trods for at de unge i interviewene ikke i synderlig grad synes, at brugen af smertestillende medicin er et problem, så viser tabel 20, at næsten halvdelen af kvinderne har hovedpine, og næsten 30 % har mavepine hver uge eller hyppigere. Det kan der selvfølgelig være rent fysiologiske årsager til, men som beskrevet kan f.eks. hovedpine og mavepine også kædes sammen med de unges mentale trivsel. Og i det lys kan der være grund til bekymring og at være ekstra opmærksom på de unges - og særligt kvindernes - fysiske trivsel, netop fordi det kan være tegn på andre typer af mistrivsel.

Kropsidealer og udseende

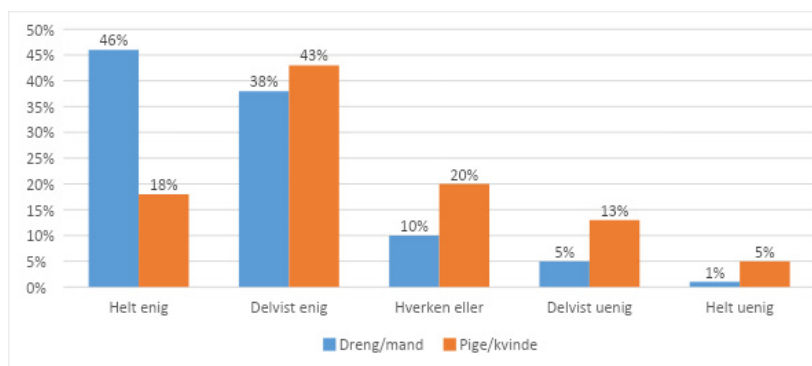
Jeg sendte et billede med filter. Og man har lige brugt virkelig lang tid på at tage det der billede med filter, ikk' ? Så sendte man det, og så skriver personen sådan "send et uden filter". Og så er man jo sådan, så skal man sådan bruge tid på det igen, og jeg føler bare virkelig, at det er svært at håndtere, fordi jeg føler bare sådan, at man tænker ret meget over, hvad andre tænker. Man vil jo godt give den bedste udgave af sig selv (Folkeskoleelev).

Som vi har været inde på, så forholder de unge sig til normer for krop og udseende og de krav til kroppe og udseende, der følger med disse normer. Det kan forstås som en stræben efter det perfekte, som kan genkendes i relation til ungdomslivet generelt (Sørensen, Pless, Katznelson & Nielsen 2017). Det skaber stort pres for at se rigtig ud og passe ind i de snævre idealer. Som folkeskoleeleven i dette citat indikerer, så kræver det tid, energi og måske et filter på billedet for at kunne leve op til idealerne.

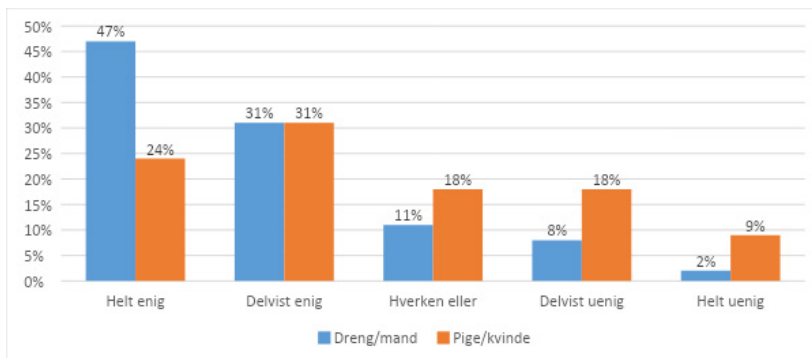
Der har været en del opmærksomhed på, om sociale medier skader de unges selvbillede og, om der skabes urealistiske kropsidealer på nettet, som resulterer i dårligt selvværd. Ifølge en undersøgelse fra Sex og Samfund vurderer en fjerdedel af dem, de har adspurgt, at sociale medier har indflydelse på deres syn på egen krop. Undersøgelsen viser, at der er sammenhæng mellem hvor stor tilfredshed, der er med egen krop og mediernes påvirkning af kropsbilleder og -idealer (Sex & Samfund 2017).

I Ungeprofilundersøgelsen svarer 72 % af de unge i Gentofte, at de er helt eller delvist enige i, at de er tilfredse med deres udseende. 15 % er hverken enige eller uenige, mens omkring 13 % er delvist eller helt uenige i dette. Disse tal er stort set i tråd med tallene fra Sex og Samfunds undersøgelse samt Ungeprofilundersøgelsens landsplanstal, hvilket således understreger, at de unge i Gentofte langt hen ad vejen har samme kropssyn som andre unge i landet. Kaster vi et nærmere blik på tallene fra Ungeprofilundersøgelsen, bliver det dog tydeligt, at der gør sig markante kønnede forskelle gældende, hvad angår tilfredshed med udseende og vægt for de unge i Gentofte:

Tabel 22: Jeg er tilfreds med mit udseende (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Dreng/mand N=1647. Pige/kvinde N=1859.

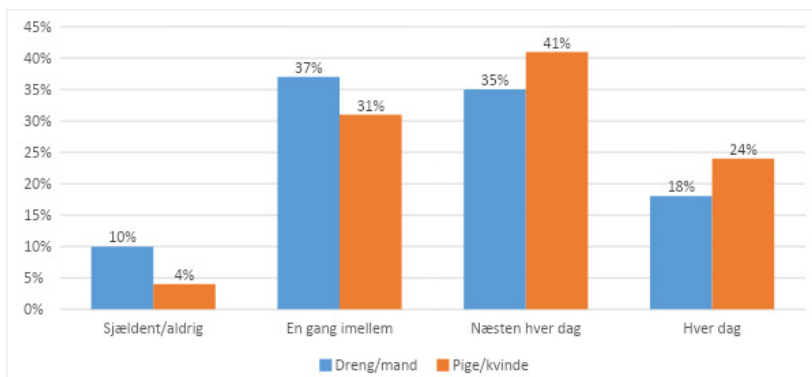

Tabel 23: Jeg er tilfreds med min vægt (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Dreng/mand N=1651. Pige/kvinde N=1858.

Tabellerne viser, at tre fjerdedele af de unge i Gentofte Kommune mellem 15 og 25 år samlet set er tilfredse med deres udseende og vægt, hvilket naturligvis er positivt. Tabellerne viser dog også med tydelighed, at unge kvinder i langt højere grad end unge mænd er utilfredse med deres udseende og vægt. Spørgsmålet er, hvad der skaber denne større utilfredshed hos kvinderne. Oplever unge kvinder i højere grad end unge mænd et større pres, hvad angår at skulle se 'rigtig' ud – altså leve op til et snævert skønhedsideal? Som tabel 24 viser, så er der i hvert noget, der kunne tyde på det:

Tabel 24: Hvor ofte føler du, at du skal se godt ud? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Dreng/mand N=1663. Pige/kvinde N=1870.

Til trods for at kropspositivisme¹⁵ bliver mere udbredt på de sociale medier, og selvom mange unge godt ved, at retoucherede billeder ikke er hele sandheden, så kunne dette tyde på, at det enorme fokus på særligt kvinders udseende stadig følger snævre normative idealer, der sætter sig fast – også hos den enkelte unge kvindes syn på sig selv. I lyset af at en større andel af de unge i Gentofte Kommune (46 %) end på landsplan (35 %) som tidligere nævnt angiver, at det gør én mere populær i vennegrupper og dermed giver adgang til sociale fællesskaber, hvis man ser godt ud, giver disse tal anledning til en vis bekymring.

Følelsen af at skulle se godt ud kan potentielt skabe selvsikkerhed men også potentielt et pres. Der kan således være flere ting på spil, og det at se godt ud kan være sat i forbindelse med at passe ind og blive accepteret.

I Gentofte taler nogle af de unge da også om, at der er eller har været et vist pres ift. at leve op til at gå i dyrt og rigtigt mærketøj, men en stor del af de ungdomsuddannelseselever, vi har talt med, beretter også, at de oplever at kunne være sig selv herunder blandt andet at klæde sig og se ud, som de vil. Dette ses i følgende samtale mellem to mandlige hf-kursister:

Hf-kursist 1: Dernede i Sønderjylland, der var folk var fuldstændig ligeglade med for eksempel, sådan lad os tage sådan et eksempel som tøj. Du kunne gå rundt i hvad du ville, der var intet sådan pres, eller noget som helst. Det vil jeg heller ikke sige, sådan, der er vildt meget, men stadig sådan for eksempel på gymnasiet, der var det meget folk havde dyrt tøj på og sådan noget, ikke?

Hf-kursist 2: Jeg tror, nu har jeg ikke gået på gymnasium men i hvert fald på hf, så er det i hvert fald, ud fra hvad du siger nu, så er det i hvert fald meget anderledes. Jeg tror, personligt, jeg er meget ligeglad med, hvordan jeg ser ud når kommer i skole, fordi jeg kommer her for at lære, sådan.

¹⁵ Kropspositivisme eller bodypositivity er en international bevægelse, der vinder mere og mere frem. Det handler om lige rettigheder og samme muligheder for alle kroppe på tværs af kønsidentitet, etnicitet, funktionalitet, helbred og vægt.

Spørgsmålet her er, hvilken betydning udseende og kropsidealer helt konkret har i de unges sociale relationer og, hvordan der kan arbejdes med betydningen af disse kropsidealer – både i de unges selvbillede og i deres sociale relationer. Dette udpeger de unges kropsidealer og betydningen af udseende som et område, der bør fokuseres på både i relation til trivsel og i relation til de unges sociale relationer.

Sundhed og seksualitet

Generation Z (født cirka 1995-2005) har en anden forståelse af seksualitet sammenlignet med tidligere generationer (Chair et al. 2017; Zeuthen & Graugaard 2018: 177-178). Flere unge i dag anser i højere grad end tidligere både køn og seksualitet som mere flydende. Det gælder eksempelvis, at flere unge i dag ikke udelukkende betegner sig selv som heteroseksuelle men derimod har et andet og mere nuanceret blik på deres seksualitet. Videre peger undersøgelsen på, at de unge også mener, at det er fint at have flere skiftende partnere og have sex med folk, de ikke elsker (Zeuthen & Graugaard 2018: 174).

Men det betyder ikke samtidig, at alle unge i dag bryder med traditionsbundne normer for seksualitet og seksuel praksis. Eksempelvis har alderen for den seksuelle debut været stabil siden 1950'erne, ligesom en nyere dansk undersøgelse fastslår, at stort set alle unge finder utroskab uacceptabelt. Generationen kan således siges både at bryde med og fastholde normer for seksualitet, sex og kærlighed. Disse brede linjer giver et indblik i større samfundsmæssige og generationsmæssige tendenser. I Gentofte Kommune har de unge i Ungeprofilundersøgelsen besvaret spørgsmål om debutalderen for samleje, prævention og oplevelser af grænseoverskridende karakter on- og offline. Der er således ikke i Ungeprofilundersøgelsen spurgt ind til holdninger om partnere, sex og kærlighed.

I Gentofte Kommune er alderen for den seksuelle debut i overensstemmelse med landsplan og ligger i tråd med andre opgørelser med en median omkring 16 år.

På samme måde er Gentoftes unges brug af prævention stort set i tråd med niveauet på landsplan. De unge angiver, at de ved seneste samleje

har brugt forskellige typer af prævention, hvor kondom og p-piller scorer højest. 17 % angiver, at de ikke brugte prævention. Det er ingen hemmelighed, at prævention mod kønssygdomme ikke altid er øverst på de unges huskeliste. Og det kan ikke mindst glemmes, hvis der samtidig er alkohol indblandet. 29 % af de unge på ungdomsuddannelserne i Gentofte svarer, at de inden for de sidste 12 måneder har haft ubeskyttet sex en eller flere gange, fordi de havde drukket alkohol.

Ubeskyttet sex kan alt andet lige medføre smittespredning af seks sygdomme og graviditet. Registrerede tilfælde af klamydia og gonorré blandt unge har været i stigning de seneste mange år, og her er ungdommen i Gentofte ingen undtagelse. Kommunen indtog i den seneste opgørelse en kedelig femte plads over de kommuner, der har flest tilfælde af klamydia blandt unge mellem 15-29 år (Sundhedsstyrelsen 2019).

De seneste opgørelser viser dog et mindre fald i Gentofte Kommune siden 2016. Tal for 2019 og 2020 er ikke tilgængelige.

Klamydiatilfælde per 1000 15 - 29-årige (incidens), 2012 - 2018. Opgjort pr. kommune. Tallene er indsamlet af Statens Serum Institut for Sundhedsstyrelsen, 2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Gentofte	17,6	21,8	28,6	28,1	32,6	30,0	27,4

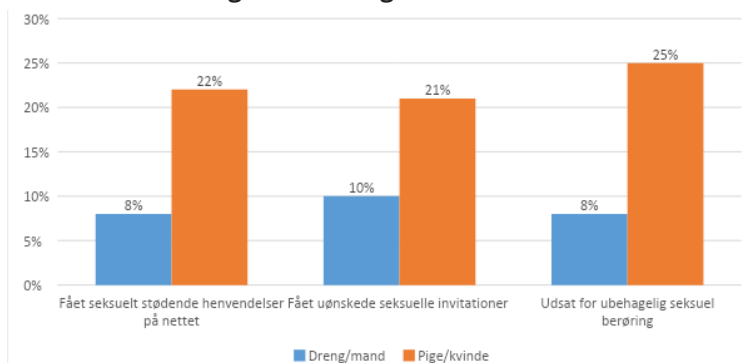
Det er ikke muligt ud fra Ungeprofilundersøgelsen at komme nærmere, hvad de unge tænker om brug af prævention, om de finder det pinligt at blive testet for kønssygdomme, og om de husker at bryde smittekæder ved at videregive information om testresultater. Og heller ikke fokusgruppeinterviewene har kunne give dybdegående svar på, hvorfor seks sygdomstallene er, som de er, i Gentofte (og resten af landet). Det er alt andet lige et emne, der kræver en stor portion tryghed i interviewsituationer, og det er ikke et emne, der egner sig særligt godt til gruppeinterview, som vi har benyttet i denne undersøgelse. I vores interviews nævnes det dog i tråd med den tidligere pointe, at alkohol kan hjælpe med at tage sig mod til at flirte og score. Alkohol anføres her som en hjælpende genstand, når grænser skal skubbes, når nyt skal prøves. Pointen omkring sammenhænge mellem sex og alkohol er interessant i lyset af, at unges indtagelse af alkohol i Danmark er højt sammenlignet med andre lande og at de unge i Gentofte ligger højt sammenlignet med landsplan.

Når grænserne overskrides

Siden 2016, hvor sidste ungdomsprofilundersøgelse fra Gentofte Kommune blev lavet, har hashtagget og bevægelsen MeToo været verdensomspændende. I starten af efteråret 2020 fik bevægelsen endnu en gang medvind, da sexismen igen blev sat på den offentlige dagsorden. Blot inden for de seneste par år har der altså været fornyet skærpet opmærksomhed på seksuelt grænseoverskridende adfærd. Og her i 2020 har debatten om seksuelle krænkelser og grænseoverskridende adfærd ikke været til at komme uden om hverken globalt eller nationalt. Dette har tilsyneladende også sat sine spor hos de unge både i deres holdninger og handlinger.

I Ungeprofilundersøgelsen 2020 er der spurgt ind til, om de unge har oplevet uønskede og ubehagelige tilnærmelser, berøringer eller hændelser både on- og offline¹¹. Alt efter om det er en kommentar, en berøring eller en seksuel stødende hændelse på nettet, har mellem en femtedel og en fjerdedel af alle unge i Gentofte oplevet dette. Tallene flugter stort set med landsplan. Ser vi på selvsamme spørgsmål krydset med køn, er tendensen klar:

Tabel 25: Spørgsmål vedr. grænseoverskridelser krydset med køn (Ungeprofilundersøgelsen 15-25 år.). Dreng/mand N=1514. Pige/kvinde N=1771. Udvalgte svarmuligheder.

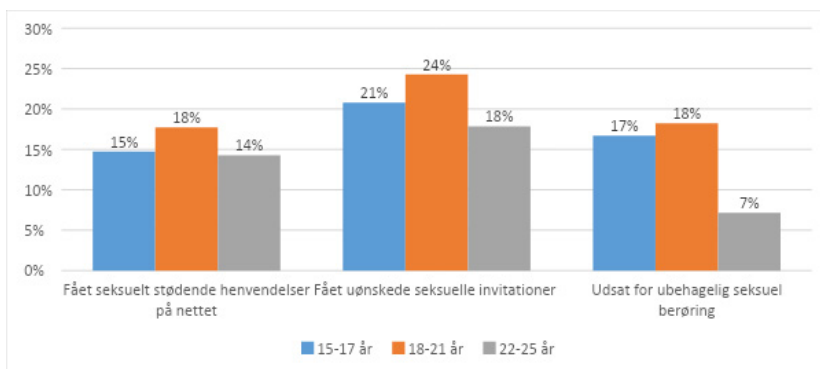

11. Kvantitativt er det ikke muligt at identificere en evt. forandring hos de unge her, da Ungeprofilundersøgelsen i 2016 ikke havde spørgsmål med der omhandlede at være udsat for seksuelt krænkende adfærd.

Det er ikke nødvendigvis et overraskende eller nyt fund, at kvinder i højere grad end mænd er udsat for ubehagelige og uønskede tilnærmelser, berøringer og hændelser. At det i Gentofte ser ud som forventeligt, gør det dog ikke mindre vigtigt. Også her er der brug for forebyggende tiltag og indsatser for at komme problemet til livs.

Køn er altså en betydningsfuld kategori, når vi ser på grænseoverskridende adfærd. Men spørgsmålet er, om også alder er interessant at kigge på. Krydser vi dem, der har sagt ja til at have oplevet seksuel grænseoverskridende adfærd med kategorien alder, fordeler svarene sig således:

Tabel 26: Spørgsmål vedr. grænseoverskridelser krydset med alder (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 15-17 år N=2082. 18-21 år N=1174. 22-25 år N=28. Udvalgte svarmuligheder.

Som tabellen viser, oplever teenagere og unge under 21 år i højere grad end unge fra 22-25 år seksuelt grænseoverskridende adfærd både on- og offline. Der er dog meget få besvarelser i aldersgruppen 22-25 år, og at sammenligne tallene i denne gruppe med de to andre skal gøres med stor forsigtighed.

I aldersgrupperne 15-17 og 18-21 år, hvor der er stor besvarelsesprocent, fremgår det, at begge grupper er mere eller mindre ligeligt repræsenteret i forhold til at have oplevet forskellige typer af seksuelt grænseoverskridende adfærd. Dette altså både når det kommer til stødende henvendelser på internettet, uønskede seksuelle invitationer og at blive udsat for ubehagelig seksuel berøring. Selvom gruppen 15-17 år ligger et par

procentpoint under de 18-21-årige på alle tre spørgsmål, så er tallene rimeligt identiske og flugter hinanden.

Det tyder på, at seksuelt grænseoverskridende oplevelser ikke er så udpræget aldersbestemt, som det er kønsbestemt.

Denne type af data, vedrørende hvem der udsættes for grænseoverskridende seksuel adfærd, kan give indblik i, hvor støtte kan blive nødvendigt. Dette er selvfølgelig et vigtigt og væsentligt indsatsområde. I en forebyggelsesindsats må blikket dog også vendes fra den, der udsættes, til den, der udsætter andre. Ungeprofilundersøgelsen kan dog ikke ud fra de stillede spørgsmål give svar på, hvem der kommer med ubehagelige kommentarer eller rører andre uden samtykke. Men pointen her er, at det også handler om en fælles kulturændring og ansvarlighed i relation til stødende og grænseoverskridende adfærd, og her har ikke mindst uddannelsesinstitutioner en central rolle at spille i forhold til at adressere denne kulturændring og fælles ansvarlighed.

Billeddeling og samtykke

Kvindelig hf-kursist: Jeg har spurgt andre veninder, og været sådan, "Hvad gør I med jeres kærester" og sådan noget. Og så er de sådan, "Ej, seriøst, aldrig gør det" og så er jeg sådan: "Fuck"

Interviewer: Okay, så man kan godt gå rundt og være lidt nervøs for, at det pludselig deles?

Kvindelig hf-kursist: Ja hundrede procent. Og det er jo svært, fordi det er jo sådan "Nå, så du stoler ikke på mig?"

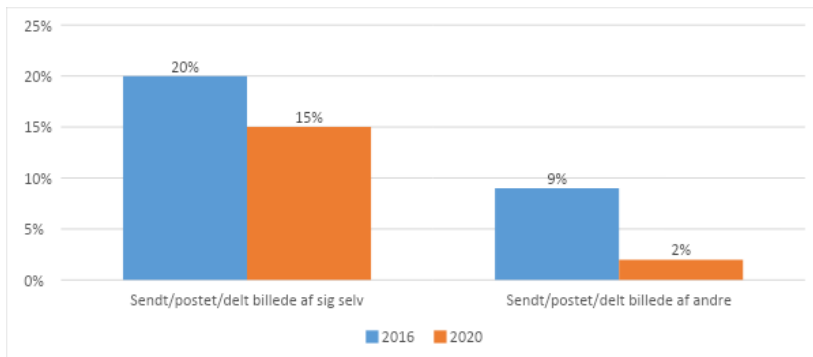
Teenageårene betyder for mange også en nysgerrighed om og en udforskning af egen seksualitet, lyster og grænser. I og med at unges liv i dag i en digitaliseret verden, også udspiller sig på sociale medier, kan denne arena også blive en platform for på forskelligvis vis at udtrykke og afsøge ens egen seksualitet. Det kommer f.eks. til udtryk, når seksuelle eller afklædte

billeder tages, idet der gennem denne handling kan blive skabt grobund for, at de unge lærer sig selv at kende herunder deres seksualitet og grænser, samt at det kan booste selvværdet. Hvis billedet sendes til andre, kan det samtidig være en handling, der viser og skaber tillid til dem, der sender billedet til, en slags samhørighed (Dahl, Henze-Pedersen, Østergaard & Østergaard 2018). Dette må også siges at være tilfældet i ovenstående citat, hvor kursisten fortæller, at det ikke kun handler om selve det at tage et afklædt sexet billede af sig selv og sende det til sin kæreste – det handler også om at vise loyalitet og tillid gennem denne handling. At sende et intimt foto til en, man holder af, er altså ikke kun seksuelt og en udforskning af seksualitet. Det er også en direkte måde at vise, at man stoler så meget på personen, at man tør sende noget så intimt, velvidende at det potentielt kan videredeles uden samtykke.

I løbet af slut 10'erne har vi set stor mediedækning af eksempelvis 'Umbrella-sagen', hvor mange unge blev sigtet for ulovlig billedeling. Som de seneste års fokus har skabt debat om, så er selve handlingen at tage og sende et mere eller mindre afklædt billede ikke problematisk. Det er først, når deling af billeder sker uden samtykke, at handlingen vedrørende seksuelle billeder online bliver en problematisk og ligefrem kriminell. Og er der tale om et seksuelt og afklædt billede af en ung under 18 år, kan der juridisk være tale om børnepornografisk materiale. At det er ulovligt at dele materiale på nettet uden samtykke, er således også noget, de unge i dag i høj grad er blevet bevidste om.

Det er interessant, om de seneste års fokus på samtykke afspejles i de unges adfærd og holdninger til billeddeling. I Ungeprofilundersøgelsen kan vi se, at der er sket en lille ændring de sidste par år i andelen af unge, der har sendt, postet eller delt et seksuelt billede af sig selv og modsat et stort fald i andelen, der har delt et seksuelt billede af andre uden samtykke.

Tabel 27: Har du inden for de sidste 12 måneder delt/sendt/postet et seksuelt billede/video af dig selv, fx i understøj eller nogen? Har du inden for de sidste 12 måneder delt/sendt/postet et seksuelt billede/video af andre fx i undertøj eller nogen (2020: hvor du ikke havde fået lov til det?). (Ungeprofilundersøgelse 2016 og 2020). Ordlyd i spørgsmål varierer lidt i hhv. 2016 og 2020 (fx delt eller sendt). N=fremgår ikke i 2016 rapport. 2020 N=3394.

Som det fremgår af tabel 27, er der sket et markant fald i andelen af unge i Gentofte, der videredeler seksuelle billeder af andre uden samtykke. I 2016 var tallet således 9 %, i 2020 2,1 %. Det skal dog her understreges, at spørgsmålet i 2020 er formuleret som "hvor du ikke havde fået lov til det". En sætning der tydeliggør, at det således er sket uden samtykke, hvilket understreger, at der er tale om en ulovlig handling. På grund af denne ret væsentlige forskel i spørgsmålene i 2016 og 2020, kan det forholdsvis store procentvise fald ikke nødvendigvis ses som et udtryk for en ændring af adfærd, ligesom vi understreger, at undersøgelser med spørgsmål som disse skal ses i kontekst af, at tallene er selvregistrerede, og der kan være mørketal særligt inden for sårbare emner, som dette må siges at være.

Forskellen kan derfor skyldes flere ting: Det kan skyldes, at der er kommet langt mere fokus på billeddeling siden 2016, men også, at der i 2020 udgaven meget eksplicit står, om det er gjort uden samtykke/uden at have fået lov. Samtykke har stort betydning med hensyn til, hvad der er lovligt, og i og med at langt de fleste unge i dag godt er klar over dette som følge af blandt andet de store offentlige sager, opdatering af seksualundervisning og Sex og Samfunds' fokus på dette de sidste mange år,

kan dette være ret betydningsfuldt for de unges svar i 2020. Det kan have betydning for de unges adfærd, men det kan altså også 'blot' have betydning for, hvad de finder passende at svare i et spørgeskema. Det store fald i andelen, der deler seksuelle billeder på forskellig vis fra 2016 til 2020, bør derfor tages med visse forbehold.

I interviewene blev dette tema tydeligt. Eksempelvis fortæller nogle af de unge, at de for et par år siden, hvor de ikke kendte til konsekvenserne af at viderelede et billede uden samtykke, tænkte mindre over det. De modtog også den type af billeder uden at bruge videre energi på det. Den dag i dag ville de aldrig drømme om at dele et seksuelt billede uden samtykke. Dette kunne i hvert fald tyde på, at det ikke kun er holdningen, der er ændret, men også handlingen. I interviewet med seks 9. klasse elever var de dog i tvivl om, hvad vi overhovedet mente med 'billeddeling', og et par gymnasieelever mente, at det hvert fald ikke fandt sted hos dem.

Spørger vi de unge mere generelt om privatindstillinger og samtykke online, kommer der heller ikke et entydigt svar: Nogle tænker meget over, hvad de lægger op, andre bruger slet ikke energi på det, og nogle vender nærmest det hvide ud af øjnene ved spørgsmålet, da de næsten ikke orker at tale mere om det. Som en gymnasieelev siger, efter vi har spurgt:

Jeg synes, at der er sat så hårdt ind mod det eller, hvis man kan sige det sådan, i hvert fald blevet oplyst så meget, så bare det at du bragte det på banen, så tænkte jeg: åh ikke det igen. Fordi det er sådan noget, hvor man bare er sådan, vi har været hele humlen igennem. Vi har været til så mange oplæg derinde om, at I ved godt, at de overvåger jer, hvor vi sidder: Ja! Vi ved godt, at de overvåger os.

Sammenfattende kan man måske sige, at billeddeling - og særligt billeddeling af andres billeder - er noget, som de unge er opmærksomme på, og alene dette giver anledning til overvejelser om egne handlinger og adfærd. Samtidig er det som om, at de unge i en eller anden grad oplever at have nået et mætningspunkt, hvad angår den ældre generations løftede pegefinger om sociale medier og privatindstillinger. Sat på spidsen kan det måske være værd at gentænke undervisning i og om digitale rettigheder,

billeddeling og samtykke, såfremt man ønsker, at de unge ikke vender det hvide ud af øjnene så snart emnet kommer på banen. Fordi emnet er stadig vigtigt også blandt de unge, der ellers har hørt om det før eller har været "hele humlen igennem", for digitale krænkelse og grænseoverskridende adfærd er ikke forsvundet, blot fordi det er blevet mere kendt. Det kræver en vedvarende indsats med fokus på kulturændring, og det tager tid og en fokuseret indsats - en temauge om året er ikke nok. Da de unges digitale liv er tæt indflettet i deres ellers virkelige, fysiske liv, og ikke til at adskille, så må netop arbejdet med unges digitale dannelse netop ikke blive adskilt, men i stedet inkorporeres på daglig basis og i den almindelige undervisning, som en del af en helhedsorienteret digital pædagogik både i de unges uddannelsesinstitutioner og i hjemmet og andre steder, hvor de unges liv udfolder sig.

Det er centralt, hvis de unge ikke skal opleve en 'mæthed på emnet', at de bliver hørt om, hvad de finder centralt, og hvordan de vil arbejde med at ændre billeddeling uden samtykke, men også om grænser generelt. Billeddeling er nemlig blot et eksempel eller symptom på andre underliggende udfordringer om at respektere hinanden og forstå personlige og sociale konsekvenser ved grænseoverskridende adfærd. Andre temaer kan således også være behjælpelige med at vælge et fokus, hvis mætheden stammer fra at tale om billeddeling.

Desuden må arbejdet med kulturændringen ikke komme fra de udfordringer og problematikker, som voksne og fagpersoner lokaliserer, men fra de unges egne forståelser. Hertil skal voksne naturligvis understøtte og muliggøre de unges ideer.

Afrunding på kapitel 5 og anbefalinger

Langt den største del af de unge i Gentofte Kommune angiver, at de føler sig sunde og raske. Det er et positivt udgangspunkt og værd at hæfte sig ved, da oplevelsen af at følge sig sund og rask har stærk sammenhæng med, hvordan man i øvrigt trives. Undervejs i kapitlet er dette overordnede positive billede dog også blevet nuanceret lidt. Det handler blandt andet om de unges syn på sammenhængen mellem udseende og popularitet. Her viser undersøgelsen, at en relativ stor del af de unge kæder et godt udseende sammen med popularitet i vennegruppen. Et andet område,

der kalder på opmærksomhed, handler om de unges mentale sundhed. Her gør der sig en markant kønsforskel gældende, idet en langt større del af de unge kvindelige gymnasieelever har en selvangivet dårlig mental trivsel sammenlignet med de unge mandlige gymnasieelever. Videre slår særligt de unge kvinder ud på en række fysiske parametre som hovedpine, mavepine og andre smerter, samt en lavere tilfredshed med eget udseende og vægt. Til trods for det positive udgangspunkt kalder dette således på opmærksomhed omkring piger og unge kvinder i relation til fysisk mistrivsel samt oplevelsen af betydning af kropsidealer i relation til de unges fællesskaber.

I kapitlet har vi også kigget på de unges sundhed i relation til seksualitet og grænseoverskridende adfærd. Her har samtykke og MeToo-bevægelsen tilsyneladende skabt en øget opmærksomhed hos de unge omkring adfærd på nettet og billeddeling. Vi kan således se et markant fald i andelen af unge i Gentofte, der videredeler seksuelle billeder af andre uden samtykke og et fald i unge, der poster billeder af sig selv, i forhold til tallene fra 2016-profilundersøgelsen. At færre deler billeder uden samtykke må siges at være en positiv udvikling blandt de unge, der peger på, at de indsatser og aktiviteter, der har været iværksat for at sætte fokus på dette, har haft effekt. Samtidig peger undersøgelsen på, at de unge muligvis er ved at nå et mætningspunkt, hvad angår formanende indsatser over for de unge.

Anbefalinger

- **Adressér snævre kropsidealer:** Langt størstedelen af de unge i Gentofte Kommune føler sig sunde og raske. Men på en række parametre såsom fysisk og mental sundhed samt kropsidealer og udseende er der plads til forbedring - særligt i relation til unge piger/kvinder. I det lys kan man overveje måder at arbejde med og adressere de snævre normative kropsidealer og deres betydning, også i forhold til de unges sociale relationer og fællesskaber.
- **Understøt ungedrevne indsatser omkring billeddelinger m.m.:** En stor del af de unge har taget MeToo-bevægelsen til sig og har ændret adfærd på nettet, f.eks. i relation til billeddelinger. Men i lyset af, at de unge kan have nået et mætningspunkt, hvad angår voksen-drevne indsatser og informationer, kan det overvejes, om og hvordan

eksisterende indsatser omkring bevidstgørelsen af betydningen af billeddeling, grænser og adfærd på nettet i øvrigt kan suppleres. Dette kan ske gennem mere unge-drevne indsatser og tiltag, der understøttes af voksne og fagpersoner med udgangspunkt i, hvad de unge selv finder relevant og som den brændende platform for at skabe den fælles kulturændring, som kræves.

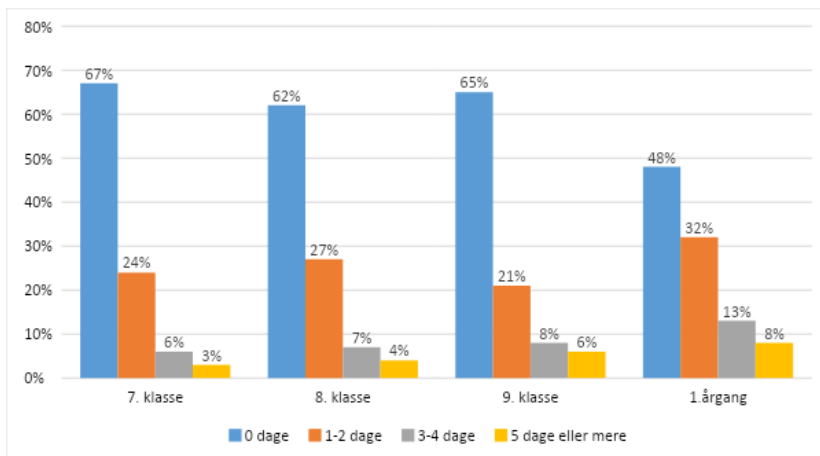
6. Digital adfærd

Unge i dag kaldes også de digitalt indfødte. Det er dem, som er vokset op med en mobil i hånden, og dem, som ikke har oplevet en verden uden. Det lyder, at de på den ene side er digitalt kloge og hurtigt kan knække koden til at kende nye systemer. Men på den anden lyder det, at de lader sig forføre af influencers, at de ikke er til stede i 'den virkelige verden', og at de bruger al deres tid på gaming. Og som vi allerede har behandlet i foregående kapitel, så har de unge mangeartede overvejelser, når det kommer til billeddeling og privatindstillinger på nettet. Vi parkerer de mange fordomme om de digitalt indfødte her og ser i dette kapitel nærmere på, hvad de unge i Gentofte egentligt selv siger til spørgsmål om deres digitale adfærd og hvilke ændringer, der sker i deres forbrug af og tilgang til digitale medier, jo ældre de bliver.

En lysende skærm inden sengetid

Ser vi på overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse i sammenhæng med unges digitale adfærd, er der en tendens, der kræver opmærksomhed og til dels er bekymrende. Det handler om forholdet mellem søvn og forstyrrelser grundet mobil, computer el.lign. Som tabel 28 viser, så bliver unge i første årgang (1. g og 1. hf) forstyrret flere dage om ugen af deres mobil, computer, tablet el.lign. efter de har lagt sig til at sove, sammenlignet med unge i udskolingsklasserne.

Tabel 28: I løbet af de sidste 7 dage, hvor mange dage har du følt sig forstyrret af din mobiltelefon, tablet eller computer efter at du har lagt dig til at sove? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 7. klasse N=466. 8. klasse N=406. 9. klasse N=451. 1. årgang N=1221.

Tallene i udskolingsklasserne fordeler sig stort set på samme måde. Det er dog en stigning i svarmuligheden "5 dage eller mere" fra 3 til 6 % fra 7. til 9. klasse. Denne stigning fortsætter til 8 % på 1. årgang af ungdomsuddannelserne. Det kan således se ud til, at de unge bliver forstyrret af deres mobil eller computer, selv når de har besluttet sig for at gå i seng. Om det er forstyrrelser, fordi sms'er tikker ind, eller om det kribler i fingrene for at se endnu en video på YouTube, vides ikke ud fra spørgeskemaet.

Hvad den præcise grund er til, at der sker en ændring i, hvor ofte de unges nattesøvn forstyrres i takt med alderen og særligt i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse, kan altså ikke direkte udledes af svarene i spørgeskemaet. En tese kan være, at det bliver vigtigere for de unge at være 'på', forstået på den måde, at jo ældre de unge bliver, des vigtigere er det at svare vennerne på sms'en eller tjekke de nyeste billeder på de sociale medier. I overgangen mellem folkeskole og ungdomsuddannelse sker der nemlig også en ændring i, hvad de unge mere konkret bruger deres computer og telefon til. Både folkeskoleelever og ungdomsuddannelseselever spiller spil og er på sociale medier, men omfanget

af tid, som de bruger på hhv. det ene og det andet, ændrer sig. Folkeskoleelever bruger flere timer om dagen på at spille computer/PlayStation o. lign., end de ældre gør. Elever på 1. årgang bruger til gengæld flere timer om dagen på at være på sociale medier end udskolingseleverne. Pointen er altså, at der sker en ændring af brugen af digitale enheder fra, hvad der kunne kaldes mere lege- og gaming-prægede aktiviteter i grundskolen, til mere relations-prægede aktiviteter på ungdomsuddannelsen. Indholdet og brugen af telefonen opretholder og plejer altså i høj grad også de unges relationer og netværk i takt med alderen, og det kunne se ud til, at det sociale skal opretholdes mere i de begyndende voksen- og teenageår, fordi det sociale er under forandring - nye relationer skal opbygges og plejes, og nye relationer skal skabes. Relationsdannelse går hånd i hånd med identitetsskabelse i teenageårene; hvem er jeg som ung, som teenager, som ven og som kæreste (Illeris et al. 2009). Samtidig er det en aldersgruppe, hvor forældrenes rolle i forhold til regler mindskes. Mindre indblanding og udvidelse af sovetider kan også være en forklaring på, at de unge bliver forstyrret af mobilens lys i nattetimerne.

Men at den relationsdannende brug af mobilen grundlægges tidligt, til trods for at denne type af brug altså øges i overgangen til ungdomsuddannelserne, bliver tydeligt i vores interview med grundskoleelever. I et interview med 9. klasse elever, fortælles om en lang række implicitte koder og regler for, hvordan man bruger sin telefon. 'Regler' der giver anvisninger på, hvordan man på passende vis begår sig på telefonen, således at man sikrer, at venskaber og netværk opretholdes. Her er svartiden et centralt omdrejningspunkt, som elever fra 9. klasse diskuterer i følgende uddrag:

Folkeskoleelev 1: Det er faktisk sådan lidt, hvis man får et godt billede af en dreng, og man skal sende et billede hurtigt tilbage, men man kan bare ikke få et godt billede og så ender det med at tage sådan fem minutter.

Folkeskoleelev 2: Så sendte han sådan et vildt lækkert billede af sig selv, ikk'. Og så skulle jeg sende et tilbage og så endte det med at han skrev til mig: 'Hvorfor svarer du ikke?'.

Interviewer: Men fem minutter. Nu sagde du det som om, at det var lang tid?

Folkeskoleelev 1: Ja det er lang tid.

Folkeskoleelev 3: Det er fordi hvis du forestiller dig at du sender et billede til mig, og så gør jeg lige sådan her, og så sender jeg det videre. Det tager kun ét sekund.

Folkeskoleelev 4: Man kan se, hvornår de har åbnet det jo.

Folkeskoleelev 2: Det tænker jeg faktisk over.

Eller som det fremgår af følgende uddrag, hvor piger fra 9. klasse fortæller, hvordan de forholder sig, hvis de modtager snapchatbilleder fra flirten, når de er gået i seng.

Folkeskoleelev 1: Lad mig give dig et eksempel. Du ligger i din seng og klokken er lidt over elleve. Du ligger og har sådan I don't know... I ved, hvad jeg mener, man ser rigtig grim ud, ikk'. Så ligger man der og har lige åbnet det der billede, og så er man sådan shit, nu bliver jeg nødt til at sende et billede tilbage, og så tager det lang tid.

Interviewer: Så ligger man der, og hvad gør man så?

Folkeskoleelev 1: Altså, jeg plejer at vente med at åbne billedet til morgenen efter. Hvor jeg ligesom er klar.

Folkeskoleelev 2: Jeg sendte et billede med filter. Og man har lige brugt virkelig lang tid på at tage det der billede med filter. Så sender man det, og så skriver personen sådan: 'send et uden filter'. Og så skal man bruge tid på det igen, og jeg føler bare virkelig, at det er svært at håndtere, fordi jeg føler bare sådan, at man tænker ret meget over, hvad andre tænker. Man vil jo godt give den bedste udgave af sig selv.

Folkeskoleelev 3: Jeg sender bare halve billeder tilbage. Bare sådan af mine ører

Man tænker ret meget over, hvad andre tænker, som eleven i citatet siger. Det er en tankevækkende udtalelse, og det understreger, at sociale medier i den grad blander sig med de unges relationer i øvrigt. De unge har således et hav af strategier for, hvordan de navigerer i det, som f.eks. at man venter med at åbne billedet. Mens andre forklarer, at de nogle gange står op af sengen igen for at gøre sig pæne til et billede. På den måde kan man sige, at de unge aldrig er alene i soveværelset, og at de bruger både energi på at tage stilling til, om der skal svares, hvordan der skal svares og på at gøre sig i orden til at tage et godt billede at sende.

Samtidig peger de unge her på, at tiden er en faktor, og der skal helst ikke gå for lang tid, inden man svarer, og fem minutter er i de unges optik lang tid. Der er således en forventning hos de unge om, at man svarer hinanden hurtigt. Hvis man først har åbnet et billede fra afsenderen, skal man også sende et nyt tilbage. Og hvis det til og med er én, man ovenikøbet er interesseret i, så vil man også gerne se godt ud. Det viser noget om den hastighed, som de unge oplever, at de er underlagt i forhold til at være til stede og tilgængelige online, ligesom det viser, at der blandt ungegrupper forhandles passende adfærd – også passende digital adfærd.

Studier af eftervirkningerne af forstyrrelser i nattesøvnen grundet mobil, computer el.lign., er stadig forholdsvis nye, og de langsigtede konsekvenser af vores digitale forbrug er endnu uvisse. Københavns Universitet har i 2017 påbegyndt en større undersøgelse af netop dette, og resultater herfra viser, at der er sammenhæng mellem mobilbrug om natten og hovedpine og stress (KU, Smartsleep projekt, 2020¹¹).

Derfor er det da også værd at være opmærksom på, om de unges stigende forstyrrelser fra mobilen i nattetimerne tager overhånd. Samtidig er det vigtigt at understrege, at de unges tilgængelighed, som ovenstående peger på, er helt centralt for deres positionering og sociale liv - også næste dag i skolen. Det kan derfor også føles nærmest grænseoverskridende for unge at få fjernet telefonen, fordi der netop til denne er knyttet en række sociale muligheder. Mobilen er ikke blot en digital gadget, det er en integreret del af de unges sociale liv. Dette må respekteres og forstås, hvis ønsket som voksen og fag person er at ændre de unges adfærd. Pointen her er, at dette giver en nuanceret forståelse for, hvorfor unge ikke blot kan lægge telefonen fra sig ved sengetid. Den fysiske og digitale verden er smeltet sammen, og de indvirker på hinanden, og svartid betyder noget. Det betyder ikke, at voksne ikke skal blande sig, men det giver en forståelse for, hvad det er, man blander sig i hos de unge.

11. <https://www.smartsleep.ku.dk/resultater/>

Fremmede på nettet

Gymnasieelev 1: Jeg kører altid kun privatprofil.

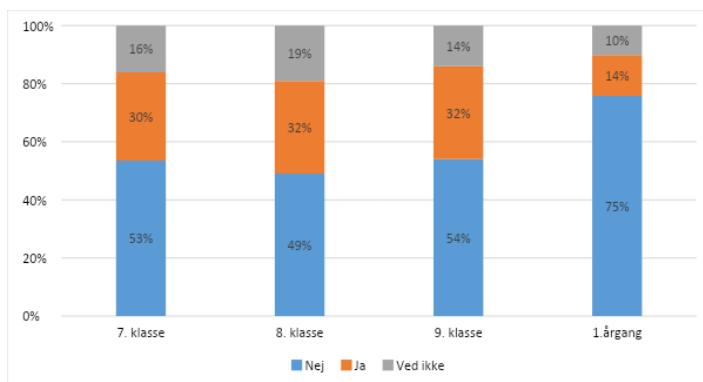
Gymnasieelev 2: Jeg tror, de fleste herude har privat.

Gymnasieelev 3: Jeg lægger ikke noget op, som jeg ikke vil have skal gå videre.

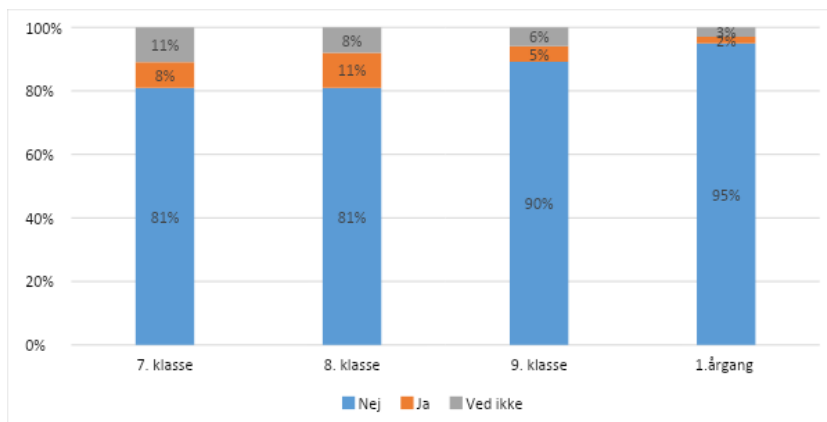
Gymnasieelev 2: Så kan du også selv bestemme, hvem der må følge dig og sådan noget, ikke? Det tror jeg de fleste, størstedelen gør, medmindre du har sådan mange følgere. Altså, det ville være ti tusinde og opfter.

Nok er de 'ældre unge' mere på sociale medier, end de yngre. Men derudover sker der netop også en ændring i det relationelle i takt med alderen i forhold til, hvem de unge har kontakt med på disse medier. I folkeskolens udskolingsklasser er de unge i højere grad end dem på 1.årgang på ungdomsuddannelserne, i kontakt med mennesker på sociale medier, som de ikke kender offline, hvilket fremgår af de to næste tabeller:

Tabel 29: Når du er på sociale medier, gør du så noget af følgende? Accepterer du folk, du ikke kender, på fx Snapchat? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 7. klasse N=471. 8. klasse N=391, 9. klasse N=440, 1. årgang N=1192.

Tabel 30: Når du er på sociale medier, gør du så noget af følgende? Livestreamer du i grupper, som ikke kun består af dine venner? (Ungdomsprofilundersøgelse 15-25 år). 7. klasse N=471. 8. klasse N=389. 9. klasse N=438. 1. årgang N=1191.

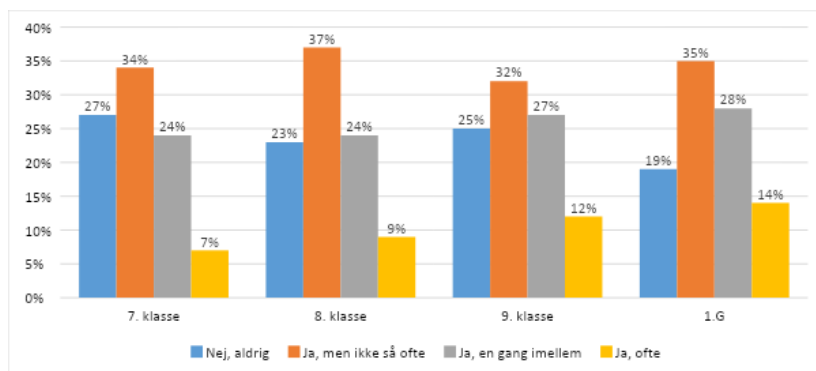
Begge tabeller viser, at der sker en adfærdssændring, hvad angår hvem de unge på sociale medier er i kontakt med fra grundskole til 1. årgang på ungdomsuddannelse. I tabel 29 spørges der ind til, om de unge accepterer folk, de ikke kender, som deres følgere på sociale medier, mens tabel 30 omhandler, hvorvidt de unge livestreamer til andre end blot deres venner. Det er vigtigt at bemærke, at der er forskel på ordlyden i de to spørgsmål (om det er folk man ikke kender, eller folk som ikke kun er venner), hvilket kan betyde, at der kan være forskellige associationer på spil for de unge, når de skal besvare spørgsmålet i spørgeskemaet. Således kan spørgsmålet om at livestream i grupper godt forstås som, at det omhandler fjerne bekendtskaber. Hvorom alting er, så er der uanset ordlyd til en vis grad tale om, at unge i udskoling og unge på 1. årgang har forskellige måder at begå sig online. Det behøver ikke være negativt, at de unge også accepterer folk, de ikke kender på de sociale medier. Selvom det ved første øjekast kan give anledning til bekymring, at de unge ikke nødvendigvis kender dem, der er på den anden side af skærmen i den virkelige verden, behøver det ikke nødvendigvis være foruroligende. Det kan også være starten på nye relationer, venskaber etc. Det er derfor centralt, at det ikke alene bliver bekymringer og forudindtagede forestillinger, der afgør, om der er tale om noget problematisk. Det må vurderes i kontekst, om det er

bekymrende, idet mange unge også har meningsfulde og givende digitale kontakter, som de ikke nødvendigvis har en relation til i den fysiske verden så at sige. Pointen her er, at det er vigtigt at tage snakken åbent med de unge om digital adfærd, sikkerhed m.v., hvorfor der kan være et behov for at andre kigger med, hvad det kan have af udfordringer m.v. En snak med udgangspunkt i de unges eget liv og med dem som eksperter på det, idet noget tyder på, at de unge selv i takt med alderen også navigerer i, hvem de er i kontakt med, hvorfor og hvordan.

Oparbejdelse af digitale kompetencer

I folkeskolen og på ungdomsuddannelserne tales der om digital dannelse og oparbejdelse af digitale kompetencer. Det centrale her er at kunne afkode oprigtigheden af nyheder og informationer på nettet og udvikle kildekritiske kompetencer. Videre er viden om, hvordan informationer om én kan florere på nettet en central digital kompetence at udvikle. I Ungeprofilundersøgelsen er de unge blevet spurgt om netop disse områder.

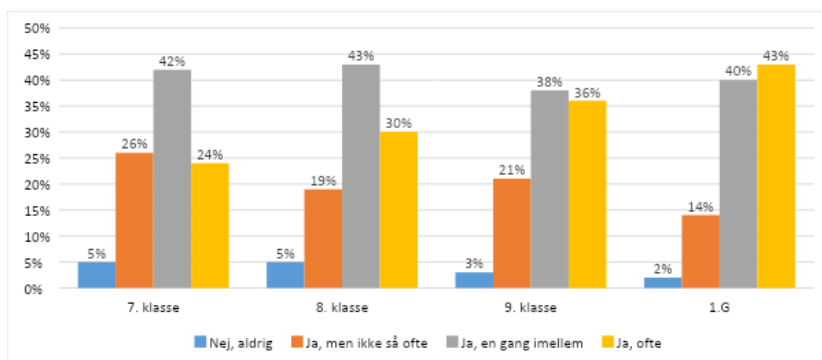
Tabel 31: Bekymrer det dig, at der bliver indsamlet og gemt informationer om dig, når du er på nettet? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Udvalgte svarmuligheder/'Ved ikke' udeladt. 7. klasse N=472. 8. klasse N=390. 9. klasse N=439. 1. årgang N=1196.

I ovenstående tabel er det særligt 'Nej, aldrig' og 'Ja, ofte' der er interessant at kigge på. Når man kigger på disse to yderkategorier, bliver det tydeligt, at der sker noget fra grundskolen til 1. årgang på ungdomsuddannelsen i

forhold til bekymringen om, hvad der sker med ens data på nettet. Samme tendens kan aflæses i næste tabel.

Tabel 32: Tænker du over, om de ting du læser om på internettet, er rigtige? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år.) Udvalgte svarmuligheder/'Ved ikke' udeladt. 7. klasse N=470. 8. klasse N=391. 9. klasse N=439. 1. årgang N=1193.

Her ses en tydelig stigning fra 24 % i 7. klasse til 43 % på 1. årgang, der ofte tænker over, om det, de læser på internettet, er rigtigt. Det er næsten en fordobling. Noget tyder altså på, at de unge med alderen og klassetrinene bliver mere og mere bevidste om eksempelvis fake news og kildekritik på nettet. At næsten halvdelen af de unge på 1. årgang ofte tænker over det tyder på, at oparbejdelse af digitale færdigheder og en kritisk bevidsthed øges i løbet af skolegangen. Man kunne mene, at det ikke er overraskende, at ens viden og færdigheder inden for digitale medier udvikles i takt med klassetrinene, men det peger under alle omstændigheder på, at en stor del af eleverne er godt i gang med at udvikle deres digitale kompetencer.

Samtidig peger det også på to andre ting. For det første, at der stadig er en relativ stor del af eleverne for hvem fokus på digitale kompetencer er væsentlig - særlig i relation til bevidsthed om, hvad der sker med ens data på nettet. For det andet peger det på, at udskolingen kunne være et relevant indsatsområde i forhold til yderligere at styrke elevernes digitale kompetencer. Det skal dog siges, at tallene for Gentoftes unge flugter med landsplan og, at det ikke som sådan udgør en decideret brændende platform. Pointen her er dog, at i lyset af hvor mange af ens data, der på

forskellig vis gemmes på nettet, og hvor en stor del af vores daglige informationer, nyheder m.m., vi tilgår via nettet og sociale medier, er dette et væsentligt indsatsområde nu og i fremtiden - særligt i forhold til (ud) dannelsen af de unge.

Afrunding på kapitel 6 og anbefalinger

I dette kapitel har vi kigget nærmere på de unges digitale adfærd. I forhold til de unges brug af mobiler, pc m.m. viser undersøgelsen, at disse enheder og de muligheder, de giver de unge, udgør en central del af deres sociale relationer og identitetsdannelse. Denne betydning øges fra grundskolen til ungdomsuddannelserne, om end de unge allerede i grundskolen er godt med, hvad angår deres relationsdannende brug af mobiltelefon. Undersøgelsen peger videre på, at denne brug af mobiler, pc m.m. risikerer at gå ud over de unges nattesøvn, og her kan der være grund til opmærksomhed i forhold til at sætte nogle rammer for mobilbrug om aftenen og natten. Denne opmærksomhed bør dog følges af en forståelse for, hvad der er på spil for de unge i forhold til, hvor væsentlig en del af deres sociale liv, mobilen er. Dette gør sig også gældende i forhold til, hvem de unge har kontakt med på nettet. Her viser undersøgelsen også en interessant forskel forstået på den måde, at unge i grundskolen i højere grad end unge på ungdomsuddannelserne har kontakt til personer på nettet, som de ikke kender. Dette kan selvfølgelig give anledning til bekymring. Samtidig kan det også være en kilde til nye relationer. Dialogen med de unge om deres digitale vaner og bekendtskaber er her et vigtigt redskab både for forældre og for andre betydningsfulde voksne som lærere og andre fagprofessionelle.

Endelig undersøgte vi de unges digitale kompetencer i relation til at kunne forholde sig kritisk og nuanceret til informationer og nyheder på nettet og sociale medier. Her viser undersøgelsen, at en stor del af de unge på ungdomsuddannelserne forholder sig kritisk til det, de læser på nettet, mens en mindre andel af de unge i grundskolen gør det. Der gør sig altså en progression gældende i forhold til de unges digitale kompetencer fra grundskolen til ungdomsuddannelserne. Digitale kompetencer udgør en helt central kompetence nu og i fremtiden for unge såvel som for alle andre og er ikke blevet mindre central i lyset af de seneste års tendenser til spredning af fake news.

Anbefalinger

- **Skab rammer for brug af mobil om aftenen/natten:** De unges brug af mobil, pc m.m. udgør en helt central del af deres sociale relationer og identitetsdannelse. Men i forhold til, at de unges brug af disse enheder risikerer at gå ud over deres nattesøvn, og at dette gør sig mere gældende for unge på 1. år af ungdomsuddannelsen end i udskolingen, kalder det på opmærksomhed i forhold til, i dialog med de unge, at sætte nogle rammer for brugen af mobil om aftenen/natten.
- **Understøt de unges digitale kompetencer:** Digitale kompetencer udgør en helt central kompetence i dag og i fremtiden. De unge i Gentofte er relativt godt med, hvad angår deres digitale kompetencer - de unge i starten af ungdomsuddannelserne i højere grad end de unge i udskolingen. Set i det lyst kræver det en fortsat indsats og opmærksomhed både på ungdomsuddannelserne og i høj grad også i udskolingen i forhold til at udstyre de unge med gode digitale kompetencer.

7. Brug af rusmidler

Ungdomskultur i en dansk og nordisk kontekst forbindes for mange også med en dansk og nordisk alkohol- og festkultur. Det er en periode hvor alkohol, cigaretter o. lign. afprøves. En kultur der nærmest i begyndelsen minder om et slags overgangsritual eller en voksenprøve, hvor større mængder alkohol indtages og bliver omdrejningspunktet for socialt samvær og fællesskab. Ligesom identiteten 'festryger' bliver et mærkat, der kan bruges når cigaretbrug ikke er hverdagsbaseret, men som dog alligevel flittigt benyttes, så snart øllen er kommet på bordet.

En undersøgelse fra Center for Rusmiddelforskning (Pedersen & Pedersen 2020), der sammenligner data om unges brug af rusmidler fra 2014-2019, viser, at de unges forbrug af cigaretter har været faldende i den undersøgte periode i modsætning til unges festlige alkoholforbrug, der har været stigende. Unges brug af cannabis har ikke ændret sig.

De danske unge ligger i toppen af listerne sammenlignet med andre lande, når det kommer til indtag af alkohol. En topplacering, der politisk ønskes ændret. Ønsket har været at sætte tidligt ind og lovgive om aldersgrænser for køb af rusmidler, så færre unge begynder at ryge cigaretter, og færre drikker hård sprut i de tidlige teenageår. Så sent som i september 2020 kom KL i samarbejde med 22 andre organisationer med et udspil om, at al salg af alkohol skal have en aldersgrænse på 18 år. Blandt organisationer og politiske partier er der en ambition om at ændre unges adfærd, når det kommer til brug af rusmidler med særligt fokus på alkohol. Men hvordan ser det ud hos de unge i Gentofte? Hvad er deres holdninger til og begrundelser for brug af rusmidler, hvad enten det er alkohol, tobaksvarer eller illegale stoffer? Dette ser vi nærmere på i de følgende afsnit.

Alkohol

Interviewer: Hvorfor er det, man drikker alkohol?

Gymnasieelev 1: Det er grineren.

Gymnasieelev 2: Det er skide fedt.

Gymnasieelev 3: Det gør jo alting sjovere.

Gymnasieelev 4: Man bliver løsnet lidt.

*Gymnasieelev 3: Ja, det hæmmer jo sanserne lidt eller alting lidt.
Man får mere energi*

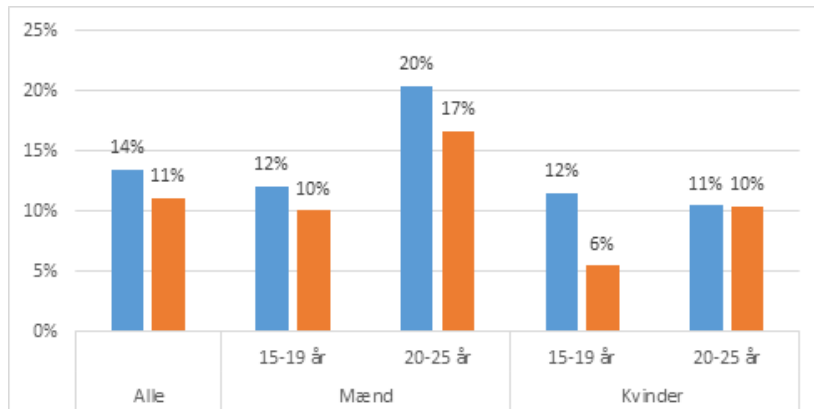
Gymnasieelev 5: Så tør man lige snakke med ham der.

Som gymnasieeleverne her fortæller, kan det være sjovt at drikke alkohol. Hæmningerne mindskes for en stund, og hverdagen sættes lidt på pause. Og så kan alkoholen sætte skub i at skabe gode snakke og medvirke til udvikling af nye venskaber og relationer (Hutters & Sørensen 2015). At mange danske unge drikker alkohol og tager til fester kommer næppe bag på nogen. WHO har således igen i år påvist, at de danske unge til stadighed er dem i Europa, der drikker mest. I Gentofte Kommune er alkohol også en stor del af de unges liv. Det fremgår i Ungeprofilundersøgelsen, at 56 % af de unge i Gentofte drikker alkohol en til to gange om ugen. På landsplan er tallet cirka det halve, nemlig 27 %. I vores interviews med de unge faldt snakken også på fester og alkohol. Og her lød det: De unge kendte udmærket godt til den overordnede forestilling om ungdommen i Gentofte og alkohol. De ved godt, at rygtet er, at unge i Gentofte Kommune har et meget hyppigere forbrug af alkohol end landsgennemsnittet. Denne helt gennemsyrede fortælling om Gentofte-unges alkoholvaner er altså en fortælling, de unge kender og ikke mindst forholder sig til. Hvad end de griner ad det, bekræfter den eller, som andre vi talte med, gerne ville nuancere det, så er de helt bevidste om fortællingen. Og langt størstedelen

af dem, vi talte med, anså det ikke som et problem, at unge i Gentofte drikker en til to gange om ugen. Som de sagde: Det er jo i weekenderne. Og så var der flere af dem, der nævnte, at det næsten var overraskende, at der ikke var flere unge i kategorien 'tre eller flere gange om ugen' – for en øl i hverdagen, var jo også en god måde at hænge ud med sine venner på, som de siger.

Vender vi blikket mod Rusmiddelundersøgelsen, så fokuseres der på, om de unges forbrug overstiger så at sige 'weekend-alkohol', idet 10+ gange om måneden er mere end hver fredag og lørdag. Det viser sig, at dette gør sig gældende for 14 % i Gentofte mod 11 % på landsplan. Og som det fremgår af nedenstående tabel, der er opdelt på køn og to alderskategorier, så drikker de unge mænd generelt mere end de unge kvinder i Gentofte - særligt de unge mænd mellem 20-25 år, hvor 20 % angiver, at de drikker alkohol mere end 10 dage inden for den seneste måned.

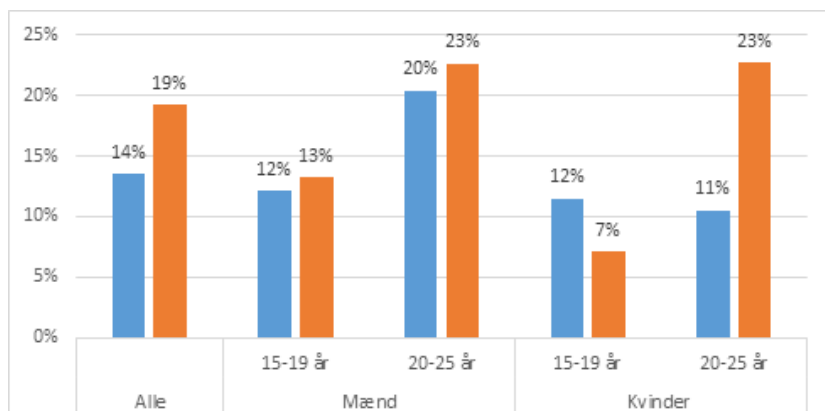
Tabel 33: Andelen som drikker 10+ dage den sidste måned. Gentofte / DK (Rusmiddelundersøgelsen). Gentofte N=730.

Andelen af unge, der drikker alkohol mere end 10 dage om måneden, er altså ifølge både Rusmiddelundersøgelsen og Ungeprofilundersøgelsen højere i Gentofte end på landsplan. Og de unge mænd drikker tilsyneladende mere end de unge kvinder. Disse tendenser er ikke nye. Dem så vi også i Gentofte Ungdomsprofil 2016 (Hansen, Louw & Wessels 2016: 106ff). I den seneste Rusmiddelundersøgelse har man også sammenlignet

de unge i Gentofte med de unge i København, og denne sammenligning nuancerer billedet lidt, som det fremgår af tabel 34:

Tabel 34: Andelen som drikker 10+ dage den sidste måned. Gentofte / Kbh. (Rusmiddelundersøgelsen). Gentofte N=730.

Som det fremgår, er andelen af unge i København på 15-25 år, der drikker alkohol mere end 10 dage om måneden, på 19 %. Det er 5 % højere end i Gentofte. Og ikke nok med det. I København er det kvinderne mellem 20-25 år, der står for den største andel: 23 % drikker mere end 10 gange om måneden. Det er vigtigt at understrege, at tallene ikke siger noget om, hvorvidt der er tale om mange genstande og 'massiv drukkultur'.

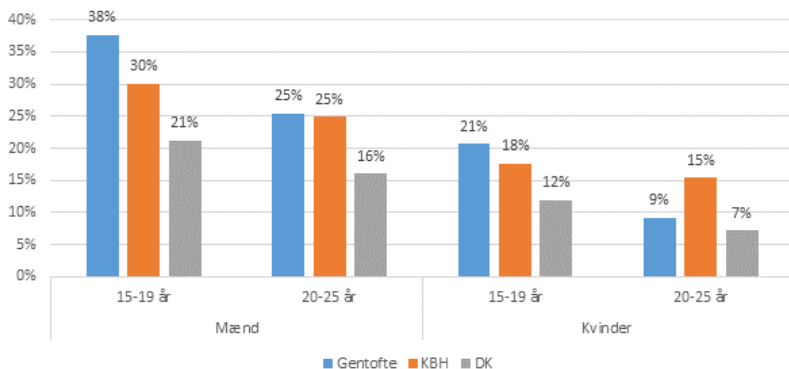
Fuldskabsdruk

At drikke alkohol flere gange om måneden betyder ikke nødvendigvis, at man drikker sig fuld flere gange om måneden. Det er derfor ikke kun oplagt at stille skarpt på, hvor ofte de unge drikker, men også hvor meget de drikker, når de gør det.

Som det fremgår af nedenstående tabel, drikker unge i Gentofte sig oftere fulde sammenlignet med resten af Danmark, og dette understøttes i øvrigt af Ungeprofilundersøgelsen. Men som det fremgår nedenfor, er der ikke signifikante forskelle på unge i Gentofte og unge i København. Noget kunne

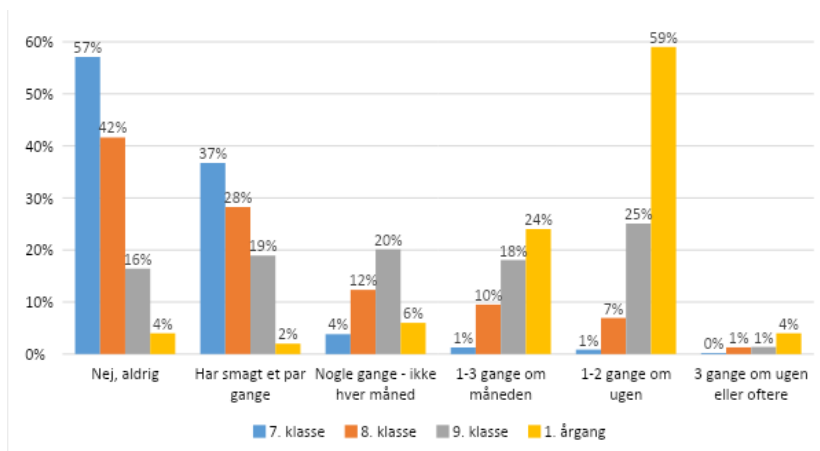
altså tyde på, at det er et hovedstands-fænomen, der ikke kun gør sig gældende i Gentofte Kommune.

Tabel 35: Binge—drinking (fuldskabsdruk – Mindst 5 genstande ved én lejlighed) på ugentlig basis. Gentofte / Kbh. / DK. (Rusmiddelundersøgelsen). Gentofte N=621. KBH N=394. DK N=2394.

Hvis man kigger specifikt på de unge i Gentofte i forhold til overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse, tegner der sig også en interessant tendens i relation til alkohol. Som nedenstående tabel viser, så er andelen af unge på 1. årgang på ungdomsuddannelse, der drikker alkohol 1-2 gange om ugen, over dobbelt så stor (59 %) som blandt eleverne i 9. klasse (25 %).

Tabel 36: Drikker du alkohol? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år) 7. klasse N=471. 8. klasse N=389, 9. klasse N=438, 1. årgang N=1191.

Selvom det ikke er en brat overgang, når det kommer til brug af alkohol, fra grundskole til ungdomsuddannelse, så er stigningen mellem 9. klasse og 1. årgang alligevel til at tage og føle på. Det kunne tyde på, at der sker et slags kulturelt skift i forhold til, hvad der hører sig ungdomslivet til, når man starter på en ungdomsuddannelse. At starte på et gymnasium eller i en hf-klasse bliver også lig med starten på en større grad af festkultur blandt unge.

Samlet set tegner de forskellige kvantitative undersøgelser et velkendt billede. De unge i Danmark drikker generelt set meget, når der sammenlignes med de unge i Europa. Og de unge i Gentofte drikker mere end de unge på landsplan. Denne tendens så vi også i 2016, så det er ikke et nyt fænomen. Dog er billedet nuanceret lidt med den seneste Rusmiddelundersøgelse, der i 2019 også sammenligner de unge i Gentofte med de unge i København. Her viser det sig nemlig, at forskellene ikke er så store, og på visse parametre drikker de unge i København mere end de unge i Gentofte. Men hvorfor ser tallene ud som de gør i Gentofte? I det følgende ser vi således nærmere på de forklaringer, vi analytisk kan spore i interviewene med de unge. Bevæggrundene kan inddeles i hovedkategorier, der kredser om ungdomsfællesskab, afstresning og, at der er en nedarvet kultur, som også handler om et vist økonomisk råderum.

Alkohol og fællesskab

Aldersgruppen for ungdomsprofilundersøgelsen spænder bredt. Der er alt andet lige forskel på 15-åriges og 25-åriges alkoholforbrug og erfaringer med fuldskab. Men også internt i aldersgrupperne er der forskelle at spore. Det blev eksempelvis tydeligt i de to interviews med 9. klasse elever, at de enkelte skoler og klasser havde forskellige erfaringsgrundlag. I den ene gruppe havde kun en enkelt prøvet at drikke sig fuld, mens den anden gruppe af 9. klasse elever havde en mere udbredt alkohol- og festkultur; her havde alle prøvet at være fulde, og alkohol var en helt udtalt del af det at hænge ud sammen. Også når der bare skulle hygges og snakkes. Blandt de unge, der gik på en af kommunens ungdomsuddannelser, var der også forskel på de unge. Langt de fleste drak alkohol, men der var også nogle, der ikke gjorde. Et var dog tydeligt; på ungdomsuddannelserne er alkohol, uanset om du drikker eller ej, ikke til at komme uden om som en stor og vigtig del af ungdomskulturen.

Som et par gymnasieelever her fortæller, så hører alkohol tæt sammen med både den identitet, der er knyttet til ungdomsuddannelser, og de ritualer, der er knyttet til alkohol ved starten af uddannelsen:

Gymnasieelev 1: Jeg ved ikke helt, hvad jeg forventede før gymnasiet. Jeg havde prøvet at drikke en øl før, men jeg drak flere øl, efter jeg startede i gymnasiet. Det er der også sådan et vist pres for at gøre. Det er en del af nogle af de der indvielsesritualer, der er på gymnasiet.

Gymnasieelev 2: Jeg tror ikke jeg vil kalde det et pres, men mere en forventning. Man går bare ud fra at man drikker. Alle de der ritualer, der er der jo øl involveret, ikk'.

Gymnasieelev 3: Lærerne gør meget ud af, at vi skal sige til dem, at I skal være velkomne til ikke at drikke og sørge for, at der er sodavand til festerne, og det gør vi også. Men de nye føler selvfølgelig, at de gerne vil gøre et godt indtryk og være en del af fællesskabet, og det er størstedelen, der drikker. Så der er mange, der siger, så prøver vi lige at rykke vores grænser en smule eller prøver at træde ud i det her, fordi så er man bare lidt mere sej eller lidt mere en del af det, de andre gør.

Gymnasieelev 4: Jeg tror også, at dem der måske føler, at det lige frem er at pres, det er måske også fordi, nogle af dem glædede sig til det på en eller anden måde. Glædede sig til, at okay nu bliver det vildt, nu bliver det sjovt. For når man ser på gymnasieelever, så tænker jeg oftest, at det er nogle, der er glade til fester og sådan noget, og at det er sjovt. Så derfor tænker jeg, at man glæder sig til at være med i det her fællesskab.

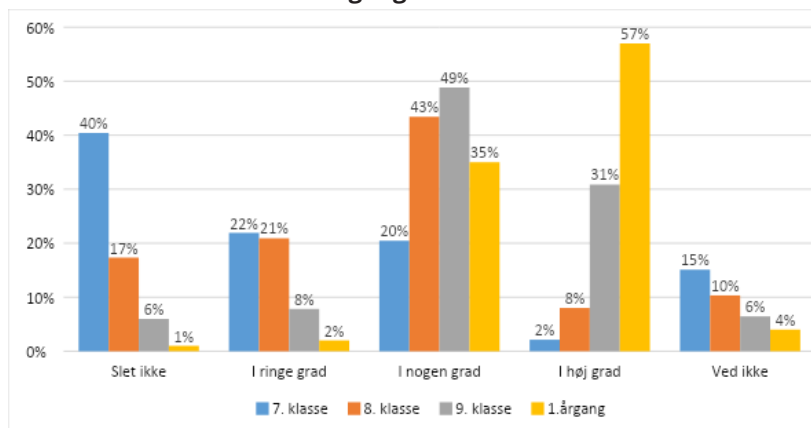
På den måde bliver alkohol knyttet til en festkultur og det at starte på ungdomsuddannelsen. Men alkohol har også en anden betydning i de unges liv - særlig på ungdomsuddannelserne. Det kan også fungere som en form for ventil i et travlt og presset hverdags- og skoleliv, som to gymnasielever fortæller om her:

Gymnasieelev 1: For mig er de der fester, det er noget af det, jeg ser frem til, fordi jeg synes 2.g var mega hårdt. Jeg accelererer godt i skolen, jeg var formand, mine forældre var glade, og så var det ligesom min belønning også, at så kunne jeg tage ud og feste og være sammen med mine venner, og så kunne jeg glemme stressen om næste uge, med alle de afleveringer, med alle de lektier. Hvis jeg kunne få lov til at tage ud og drikke, så var det ligesom ikke det, man tænkte på mere. Så kunne man mere, altså nu lyder det sådan lidt alkoholisk, som om jeg drikker for at glemme, men det var ligesom sådan en form for belønning, noget at se frem til.

Gymnasieelev 2: Det er jo også bare at komme ud og være social. Det er en god måde at være social og være sammen med ens venner, fordi man har så meget mylder hele ugen.

At drikke alkohol til fester behøver ikke i sig selv at være problematisk, og at der sker et skift i de unges forbrug i forbindelse med deres uddannelsesskift er heller ikke i sig selv problematisk. Det er dog vigtigt at fokusere på, at hyppigheden af alkoholforbruget og mængden ikke overtager de unges muligheder for andre sociale samværsformer og for koncentrationen i skolen. Og samtidig er det værd at være opmærksom på deltagemelsesmulighederne for alle unge – også de der ikke ønsker at tage del i alkoholforbruget. Dette er særligt relevant i lyset af, at de unges holdning til alkohol også ændrer sig fra grundskolen til ungdomsuddannelserne, som det fremgår af nedenstående tabel, der viser, at 57 % af de unge på 1. år af ungdomsuddannelserne synes, at det i høj grad er i orden, at unge på deres alder drikker alkohol mod 31 % blandt de unge i 9. klasse.

Tabel 37: Synes du, det er i orden, at unge på din alder drikker alkohol? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 7. klasse N=470. 8. klasse N=387. 9. klasse N=434. 1. årgang N=1187.

På den måde kan man sige, at der er en normaliseret og udbredt alkohol-baseret ungdomskultur blandt de unge i Gentofte. Det er en kultur, der er mere eller mindre forventelig blandt de unge, når de starter på ungdomsuddannelsen. De forventer at skulle drikke alkohol på gymnasierne, og det knyttes sammen med det ungdomsliv, de ser frem til. Og det er ikke kun til festerne, at alkohol knyttes sammen med det at være ung og ikke mindst det at blive ældre.

Men alkohol er ikke kun forbundet med store introfester på gymnasierne og festkulturen der. De unge fortæller også om en kultur, hvor man kan hygge sig sammen med nogle venner over en øl, som en elev fra 9. klasse her fortæller:

Ej det kommer an på hvor mange man er sammen. Hvis mig og Pernille er sammen, så er vi jo ikke sådan: nå lad os gå ned og købe en flaske vodka. Altså det ville vi jo aldrig gøre. Men hvis man er sådan mange sammen, så er det bare sådan en hyggelig ting bare at gøre. Ligesom at voksne sidder og drikker vin med hinanden. Så sidder vi og drikker bare en øl eller et eller andet.

Denne form for samvær beskrives også af flere af de gymnasieelever, vi har interviewet, som fortæller om at sidde på stranden om sommeren og hygge sig med at drikke og spise sammen:

Gymnasieelev 1: Og så har vi bare altså fx alle strandene herude, altså ud til kysten, der er bare mange, jeg ved om sommeren, der godt kan sidde og hygge sig i mange timer, hvor de sidder og drikker og spiser lidt aftensmad.

Gymnasieelev 2: Det er også i hverdagene. Køber lige sådan en Verdi eller sådan noget.

Gymnasieelev 1: Ja ja, og så sidder man og hygger sig.

Det interessante ved dette er, at det her sammenlignes med voksnes måder at forbruge alkohol på: ligesom voksne sidder og drikker med hinanden. På den måde kan man sige, at de unge her også er i gang med at afprøve en voksenadfærd i relation til alkohol, som de kender til – som en nedarvet kultur, som en gymnasieelev beskrev det for os.

Sammenfattende kan man sige, at alkohol udgør en stor del af de unges festkultur på gymnasierne, og det bliver en central del af de fællesskaber, der er så vigtige på ungdomsuddannelserne. Dette har ikke ændret sig fra Gentofte Ungdomsprofil 2016. Samtidig beskrives også mere hyggebase-rede samværsformer, hvor alkohol også er et omdrejningspunkt. Der er dog plads til at være ung uden at drikke, hvilket er noget, som både elever og lærere er opmærksomme på. Men mange af de unge glæder sig til at starte på gymnasiet, fordi det også giver adgang til og mulighed for at deltage i disse fællesskaber, hvor man kan få lov til at slå sig lidt mere løs med alkohol. Så spørgsmålet er, hvor bekymrede vi skal være. Hvorom alting er, så er pointen her, at hvis man ønsker at skabe bedre forudsætninger for, at de unge kan være sammen uden alkohol, må man først og fremmest forstå, hvorfor alkohol er vigtigt. Hvad alkohol kan, og hvorfor det skaber værdi. Og hertil må det kontrollerede ungeliv nok også tages i betragtning. Når det hele bliver kontrolleret, er der også brug for rum, hvor andre mere ukontrollerbare udtryksformer er mulige.

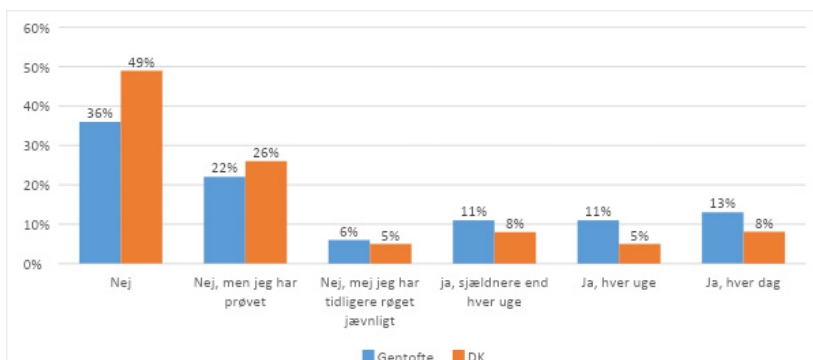
Tobak

Rygning har længe været et sundhedspolitisk omdrejningspunkt og budskabet lyder, at de unge skal stoppes, før de overhovedet går i gang. Med andre ord: De seneste mange år har der været flere og flere restriktioner på cigaretter, herunder hvor der må ryges, fra hvilken alder cigaretter er lovlige at købe, og hvad cigaretterne må smage af. Samtidig er prisen på cigaretter sat op for at få rygerne til at stoppe og for at få de unge mennesker til ikke at påbegynde et forbrug. Cigaretterne er altså udskældte, og selvom der kan være langt fra tanker på Borgen til praksis i skolegården, så er der siden starten af 00'erne generelt set sket et fald i cigaretforbruget, selvom tobaksforbruget har ligget forholdsvis stabilt de seneste år, og periodisk også har været i stigning (Sundhedsstyrelsen m.fl. 2018). I modsætning til den rygende tobak, så er den mere faste pakke snus/tyggetobak blevet populært. Snus er forbudt at sælge i Danmark, men tyggetobak, der minder meget om og i daglig tale kaldes snus, må gerne sælges. Vi betegner det i denne undersøgelse også som snus, selvom det ikke er korrekt, da det er det ord, de unge bruger. I det følgende afsnit ser vi nærmere på de unges brug af tobak - først i form af cigaretter og dernæst snus.

Cigaretter

Som det fremgår af nedenstående tabel angiver 35 % af de unge i Gentofte Kommune, der går på en ungdomsuddannelse, at de ryger, heraf 13 % at de ryger hver dag.

Tabel 38: Ryger du cigaretter? (Ungeprofilundersøgelsen 15-30 år). Gentofte N=2977. DK N=32964.

Dette antal rygere har ikke ændret sig synderligt siden 2016. Som det også fremgår af tabellen, er der flere af de unge i Gentofte der angiver, at de ryger, end blandt de unge på landsplan, og denne tendens kunne også genfindes i Gentofte Ungdomsprofil 2016 (Hansen, Louw & Wessels 2016). Samtidig er der sket et fald i antal af unge rygere på landsplan på ca. 6 % siden 2016.

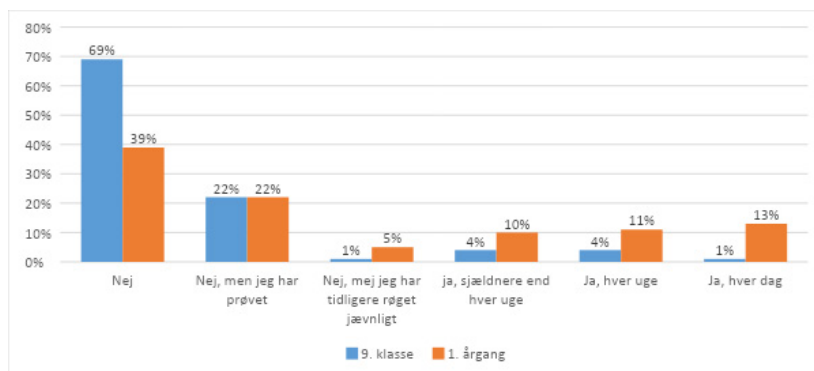
På den ene side kan man sige, at det er positivt, at der ikke er en stigning blandt unge, der ryger i Gentofte. På den anden side så er de unge i Gentofte Kommune ikke i samme grad som de unge på landsplan fulgt med i faldet af rygere de seneste år.

Ser vi isoleret på daglige rygere, kan der dog konstateres et fald blandt de unge i Gentofte. Her viser Rusmiddelundersøgelsen fra 2016, at 15 % af de unge mellem 15-25 år i Gentofte røg dagligt. I 2020 angiver 9 % det samme. Samme fald om end mindre markant kan aflæses i Ungeprofilundersøgelsen blandt daglige rygere i Gentofte (fra 15 % i 2016 til 13 % i 2020). Der er altså sket et lille fald i daglige rygere blandt de unge i Gentofte i løbet af de seneste år. Denne tendens bliver interessante at følge de næste par år, da der i Gentofte Kommune er blevet indført røgfri skoletid fra sommeren 2020. Vi vil senere i dette kapitel kort berøre, hvilke tendenser vi ser allerede nu, når de unge i Gentofte taler om de nye tiltag på deres ungdomsuddannelser.

Stigende tobaksforbrug fra grundskole til ungdomsuddannelse

Hvis vi ser isoleret på overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse, træder der en interessant tendens frem. Ligesom med alkohol, som vi behandlede ovenfor, så sker der nemlig noget i de unges forbrug af både cigaretter fra 9. klasse til 1. årgang, som det fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 39: Ryger du cigaretter? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 9. klasse N=400, 1. årgang N=1196.

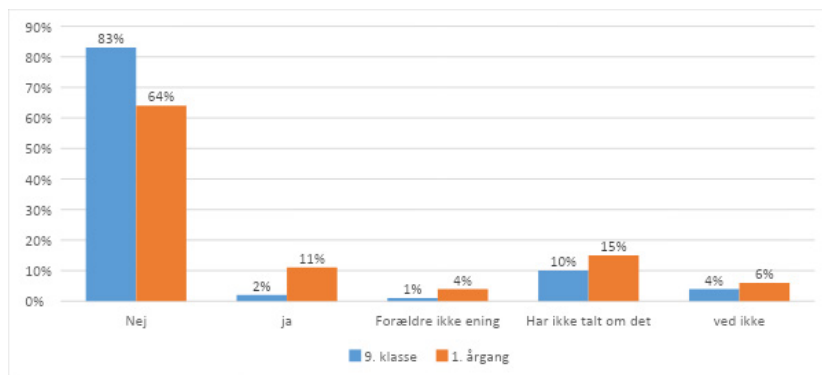

Som det fremgår i tabellen, så stiger andelen af unge, der har et fastere forbrug af cigaretter markant fra 9. klasse til 1. årgang på ungdomsuddannelse, fra 1 % til 13 %. Når de unge starter på en ungdomsuddannelse og dermed i en ny klasse med nye fællesskaber, bliver det langt mere almindeligt at ryge cigaretter hver dag. Tidligere var aldersgrænsen for køb af cigaretter 16 år. I dag skal du være 18 år. Og selv hvis vi indregner, at der kan være unge på 1. årgang, der er fyldt 18 år, så må vi alligevel gå ud fra, at en forholdsvis stor andel af de unge især på første år af deres ungdomsuddannelse er under aldersgrænsen for køb af cigaretter. Tallene kan derfor ikke udelukkende læses som et tegn på, at det her bliver muligt for de unge at anskaffe sig cigaretter lovligt. Der kunne altså også være andre ting på spil, der måske mere handler om en ændring i både, hvordan de unge er sammen, og at nye grupperinger, nye venskaber og nye fællesskaber dannes, hvor relationer og sammenhold på ny skal forhandles. Som en gymnasieelev her fortæller:

Jeg synes, det var virkelig tydeligt at se, især da vi startede i 1.G, at sådan jeg havde haft en del venner inden, som så er startet her, hvor mange af dem ikke røg, hvor da vi så startede i gymnasiet, så var det lidt sådan, sådan en fællesskabsting, og så stod man nede i rygeren, og så hvis man kom ned i rygeren, så skulle man også lige ryge. Så blev man lidt en del af det der rygerfællesskab. Mange startede med at ryge da de startede i gymnasiet. (Gymnasieelev)

I relation til de unges rygevaner i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse kan det også være centralt at se på forældrenes rolle, som det fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 40: Må du ryge for dine forældre? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 9. klasse N=400, 1. årgang N=1197.

Andelen, der ikke må ryge for deres forældre, falder fra 9. klasse til 1. år på ungdomsuddannelse. Samtidig stiger den andel, der ikke taler med deres forældre om det. Der er altså grund til at være opmærksom på de unges rygevaner i overgangen fra grundskolen til starten på ungdomsuddannelsen både blandt forældre og i kommunen. Samtidig gør der sig også en interessant flertalsmisforståelse gældende blandt de unge. Således viser Ungeprofilundersøgelsen at 44 % af de unge på ungdomsuddannelserne i Gentofte Kommune tror, at over halvdelen af de unge på deres skole/uddannelse ryger dagligt, og 5,3 % tror, at alle eller næsten alle ryger dagligt. Dette er interessant i lyset af, at 'blot' 9-13 % af de unge i Gentofte Kommune faktisk angiver, at de ryger dagligt. De unge tror ganske enkelt, at langt flere af deres jævnaldrende skolekammerater ryger dagligt, end det rent faktisk er tilfældet. Ifølge det Kriminalpræventive Råd kan det at tro, at andre gør noget, medvirke til, at man selv ønsker at gøre det¹¹. I det lys kan myten om, hvor mange unge, der ryger, også være værd at adressere.

I Gentofte Kommune er der som nævnt allerede fokus på de unges rygning blandt andet i form af røgfri skole fra sommeren 2020. Blandt de unge, vi

11. <https://dkr.dk/tidlig-forebyggelse/skolen/sociale-misforstaelser/>

har interviewet, er denne nye rygepolitik noget, de forholder sig til, og som gymnasieeleven herunder fortæller, er der faktisk nogle af de unge, der er stoppet med at ryge netop på grund af det nye tiltag:

Jeg var rigtig meget imod det, jeg synes det er lidt frihedsberøvelse, jeg var så klar til at tage kampen, men så virkede det sgu, og jeg tænkte, de har fat i noget.

Det bliver derfor interessant at følge de unges rygevaner de næste par år, idet der er noget, der kunne tyde på, at tiltaget om røgfri skole er virkningsfuldt - særligt i relation til daglige rygere. Når det er sagt, ser vi også eksempler på, at flere af de unge taler om, hvordan snus har fået plads i skoletiden. Derfor kigger vi i det næste nærmere på det relativt nye fænomen i Danmark omkring brug af snus.

Snus

Snus er, bogstavlig talt, kommet på flere unges læber de seneste år. I 2016 var snus ikke særligt udbredt blandt de unge, hverken i Gentofte eller på landsplan. 14 % angav, at de havde prøvet snus og 3 % at de brugte det (Hansen, Louw & Wessels 2016). Blot fire år efter er snus væsentlig mere anvendt. I 2020 angiver 16 % af de unge i Ungeprofilundersøgelsen (15-30 år), at de bruger snus - heraf 7 % hver dag - tallene flugter med de unge på landsplan. Det er mere end en fordobling blandt daglige brugere siden 2016. Det skal dog siges, at Rusmiddelundersøgelsen viser, at en mindre andel (9 %) har prøvet snus, og 4 % anvender snus hver dag. Men til trods for denne (uforklarlige) forskel på tallene i de to undersøgelser, synes der at være grund til opmærksomhed omkring de unges brug af snus, der, i hvert fald ifølge Ungeprofilundersøgelsen, er i stigning.

Stigningen kan også fornemmes blandt de unge i interviewene. Her nævner flere snus, helt uden vispørger. De fortæller, at det er begyndt at være mere udbredt, at det ligger alle steder, at man kan skjule det, mens man sidder i klasselokalet, som de to citatuddrag herunder illustrerer:

Der er begyndt at gå meget snus rundt, også i timerne. (Hf-kursist)

Og

Der er nogle, der er stoppet efter det her ryge/snusstop, men de fleste, hvis de så gør det, så er det også i smug, men nu er de også blevet så rutineret til det, så de gør det rigtig hurtigt, så man kan ikke se det på dem. (Gymnasieelev)

Der er ingentvivl om, at dette nye tobaksprodukt har vundet indpas blandt både befolkningen og de unge, paradoksalt nok mens restriktionerne på særligt cigaretter har været udbredt og i fokus i offentligheden.

Af dem, vi har talt med, er der ikke et entydigt billede af, at det skulle være enten mere eller mindre sejt at bruge snus frem for at ryge cigaretter. Nogle siger, at det er rart, at det ikke lugter og dermed er bedre end cigaretter. Andre synes, at det er lige så klamt og ulækkert. Forhandlingerne om brugen af snus, og hvad, de unge synes, er passende adfærd omkring det, er stadig i gang. Men det er vigtigt at have for øje, at når man fratager de unge muligheden for at ryge i skoletiden, så er der en chance for, at brugen af snus stiger i samme tidsrum. Dette både da det helt afhængighedsmæssigt kan erstatte nikotinrangen i løbet af disse timer, og fordi det hører sig til, at de unge afprøver grænser. De unge italesætter som nævnt, at brugen af snus jo er nemmere at skjule.

Vi har nu set nærmere på de unges brug af og overvejelser om alkohol og tobak. Vi sætter derfor i det næste fokus på andre typer af rusmidler, som de unge gør brug af, herunder lattergas, marihuana og andre illegale rusmidler.

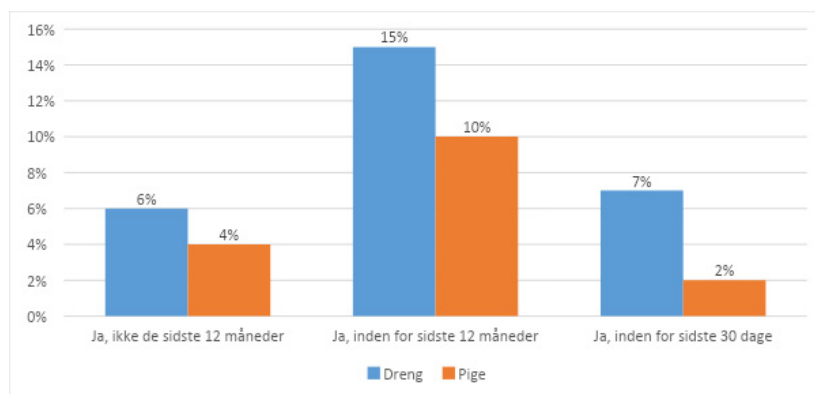
Lattergas

I løbet af de seneste år er lattergas blevet meget populært blandt unge, og de små sølvgrå tomme lattergasampuller, der ligger mange steder på gader og stræder, vidner om denne udvikling. Sundhedsstyrelsen har

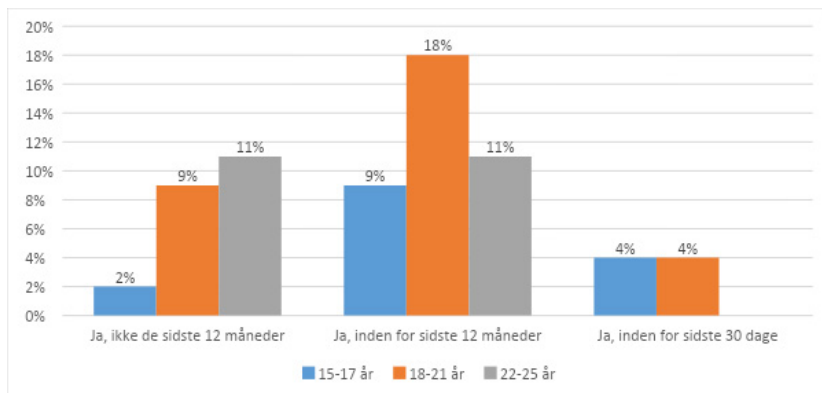
undersøgt udbredelsen af lattergas blandt de unge på ungdomsuddannelserne i forbindelse med Ung19 (Pisinger et al. 2019). Her fremgår det, at 15 % af efterskoleeleverne og 12 % af gymnasieeleverne har prøvet lattergas. Det fremgår også, at drenge har prøvet det langt oftere end piger. Brugen af lattergas indgår ikke i Rusmiddelundersøgelsen blandt de unge i Gentofte. Men ifølge Ungeprofilundersøgelsen har de unge i Gentofte i større omfang prøvet lattergas mere end de unge på landsplan. I forskellige grader har 24 % af de unge i Gentofte prøvet lattergas, mens tallet på landsplan kun er 9,9 %. En tendens der i øvrigt også kan genfindes blandt de unge i Region Hovedstaden generelt, hvor 19 % af eleverne på de gymnasiale uddannelser angiver at have prøvet lattergas mod 4 % i Region Nordjylland (Pisinger et al. 2019).

Ud over forskellen på hhv. Gentoftes unge og de samlede tal på landsplan, gør der sig også både en køns- og aldersforskel gældende blandt de unge i Gentofte Kommune, når det kommer til brugen af lattergas:

Tabel 41: Prøvet lattergas / køn (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Udvalgte svarmuligheder. N=3350.

Tabel 42: Prøvet lattergas / alder. (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). Udvalgte svarmuligheder. N=3350.

Som nævnt er brugen af lattergas blevet populær blandt de unge i de senere år, og som det fremgår her, er de unge i Gentofte i den grad med på moden, hvad lattergas angår. Og særligt drengene i aldersgruppen 18-21 år markerer sig i forhold til brugen af lattergas. Her er det dog væsentligt at bemærke, at der kun er 28 besvarelser i aldersgruppen 22-25 år, hvilket er markant lavere end svarprocenten i de to andre alderskategorier, hvor det fordeler sig således: 15-17 år (N=2121) og 18-21 år (N=1201). Tallene i den ældste aldersgruppe skal derfor tages med dette forbehold.

Lattergas har mange skadelige effekter som f.eks. risikoen for at udvikle neuropati (følelsesløse fingre og tæer), skader på tænder, læber og mund, og i værste fald kan man blive kvalt af lattergas¹². Lattergas kan købes lovligt, men i januar 2020 indgik regeringen en aftale om at regulere salget af lattergaspatroner. Blandt andet blev der sat loft over mængden, der må sælges til hver person, en aldersgrænse på 18 år og en begrænsning af salgssteder (Regeringen 2020). Men lattergas kan stadig anskaffes lovligt, og spørgsmålet er, om der kan gøres noget på kommunalt niveau i forhold til at nedbringe de unges brug af lattergas. Ser vi på, hvordan de unge, vi har interviewet, forholder sig til brugen af lattergas, så tyder noget dog på, at brugen af lattergas er ved at aftage.

12. <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/sundhedsoplysning/narkotiske-stoffer/brug-og-misbrug-af-lattergas-som-rusmiddel/>

Gymnasieelev 1: Men jeg synes virkelig trenden er død.

Gymnasieelev 2: Bare i forhold til sidste år, når man gik rundt, der lå jo lattergas patroner over det hele, hvor nu, jeg sådan, det er virkelig sjældent, jeg hører om nogen som.

Flere gymnasieelever nævner også, at lattergas er for dem, der er yngre end dem selv. At det hører festivalhygge til, og altså ikke er en hverdagspraksis. De mener på mange måder, som i ovenstående citat, at fænomenet så småt er aftagende og ikke et større problem. Til trods herfor viser vores kvantitative datamateriale, at det netop er aldersgruppen 18-21 år, der scorer højest - dog i kategorien "inden for de sidste 12 måneder", hvilket tyder på, at det godt kunne være noget, de har indtaget under sidste sommers festivaller. Vores materiale tyder ikke på, at lattergas er et meget udbredt hverdagsstof blandt de unge i Gentofte.

Hash

Pot, skunk, marihuana, hash. Nok er der forskel, men vi vil i det næste ikke skelne, særligt da de unge selv primært bruger hash som en fælles betegnelse, selvom dette ikke nødvendigvis er den korrekte betegnelse.

Særligt de unge fra de gymnasiale uddannelser fortalte om hash på måder, der ikke blev forbundet med stoffer som f.eks. kokain og ecstasy, som en gymnasieelev siger: Hash, det synes jeg ikke, jeg vil kalde stoffer. Denne distance eller opdeling tyder på, at de unge ikke anser hash som noget farligt. I hvert fald ikke farligere end hverken alkohol eller tobak. Det siger noget om den kultur og holdning, der er normen hos de unge.

Som Sundhedsstyrelsen påpeger, er et tidligt og højt forbrug af alkohol ofte forbundet med øget risiko for også at ryge hash (Sundhedsstyrelsen 2006). I lyset af dette ser vi nærmere på brugen af hash blandt de unge i Gentofte Kommune, hvor også et tidligt og højt alkoholforbrug gør sig gældende. Tal fra Ungeprofilundersøgelsen viser, at 46 % af de unge i

Gentofte Kommune har prøvet at ryge hash mod 33 % af de unge på landsplan. I Gentofte Ungdomsprofil 2016 var det præcis samme antal (46 %), af de unge i Gentofte mellem 15-25 år, der angav, at de havde prøvet at ryge hash, så her har billedet ikke ændret sig de seneste fire år. Flere af de unge i Gentofte end på landsplan synes også, at det er ok at ryge hash.

Rusmiddelundersøgelsen tegner samme billede, og her skiller særligt de unge mænd på 15-19 år sig ud. Rusmiddelundersøgelsen viser, at 24 % af de unge mænd mellem 15 og 19 år i Gentofte har brugt hash inden for den seneste måned. Det tilsvarende tal er 11 % på landsplan og 20 % for København.

Der er altså noget, der tyder på, at hash er mere udbredt i Region Hovedstaden end på landsplan. Samme billede understøttes af Sundhedsstyrelsens undersøgelse af sundhed og trivsel på de gymnasiale uddannelser (Pisinger et al. 2019), der viser, at Region Hovedstaden er den af landets fem regioner, hvor hash er mest udbredt. Og her ligger de unge i Gentofte Kommune altså også højere end de unge i København.

Fra interviewene med flere elever fra det almene gymnasium lyder det, at det at ryge hash er en hverdagsting, at det er noget man gør, når vejret er godt og i starten af ugen. Som to unge mænd her forklarer:

Gymnasieelev 1: Det er faktisk oftere i hverdagen, synes jeg, at jeg oplever.

Gymnasieelev 2: Ja det er faktisk rigtig nok, jeg synes, det er oftere, at man hører om nogen, der har røget en joint sådan mandag, tirsdag, onsdag, fordi det er sådan starten af ugen.

Gymnasieelev 1: Ja, især hvis det er godt vejr.

Gymnasieelev 2: Ja, det er rigtig nok. Så i stedet for at tage ud og drikke en øl, så tager man på Christiania. Og sidder og drikker måske også en øl der.

Og fra et andet gymnasium fortælles, at det ikke er et feststof som sådan. Hvis det kommer frem til festligheder, så er det som en form for afslutning:

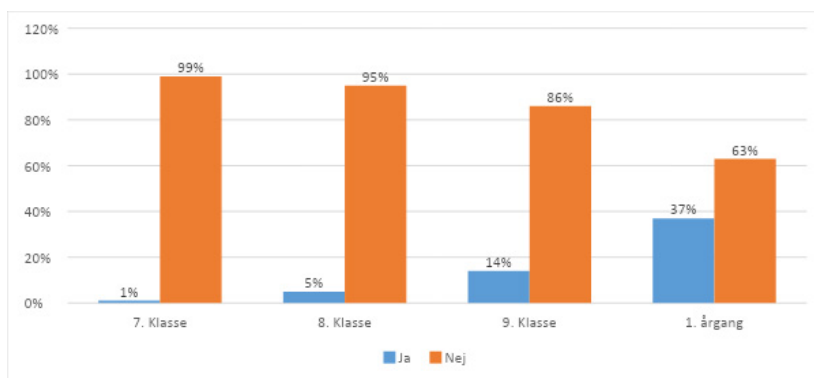
Gymnasieelev 3: Der er mange der slutter af på en joint efter festerne.

Det er helt tydeligt i fortællingerne fra de unge, at hash forbindes med afslapning og hygge. Det er noget, man gør sammen med andre, noget der kan gøres i starten af ugen i hverdagen.

Holdninger til og brug af hash fra grundskolen til ungdomsuddannelsen

Ungeprofilundersøgelsen viser også, at andelen af unge, der har prøvet at ryge hash, ikke overraskende stiger fra 7. klasse til 1. årgang med det mest markante skifte mellem 9. klasse og 1. årgang på ungdomsuddannelse:

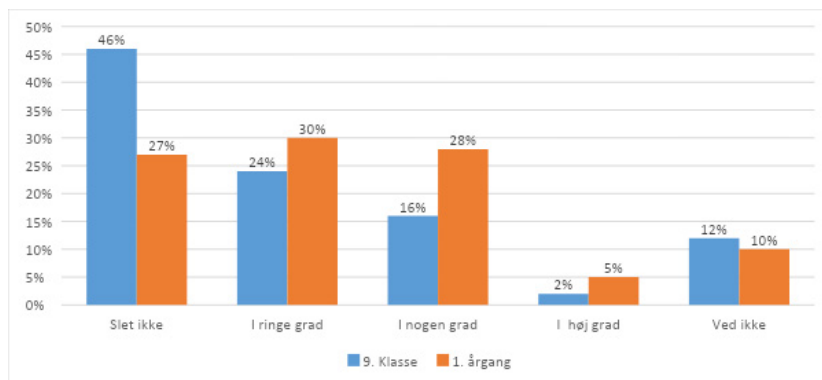
Tabel 43: Har du nogensinde prøvet at ryge hash? (Ungeprofilundersøgelse 15-25 år). 7. klasse N=465. 8. klasse N=388. 9. klasse N=427. 1. årgang N=1181.

Og som det fremgår af næste tabel sker der udover selve forbruget også et skift i holdningen til brugen af hash. De unge på 1.årgang har altså en

lidt anden holdning til det illegale rusmiddel end 9. klasse eleverne hvor graden af at synes, at det er i orden, stiger.

Tabel 44: I hvilken grad synes du det er ok, at unge på din alder ryger hash? (Ungprofilundersøgelse 15-25 år). 9. klasse N= 393. 1. årgang N=1180.

Interessant er det, at næsten halvdelen af unge i 9. klasse slet ikke synes, det er okay, hvorimod dette ændrer sig til under en tredjedel på 1. årgang. Det billede, der tegner sig, er altså, at de unge på 1. årgang i højere grad ser mere afslappet på, at (andre) unge ryger hash, end de gør, når de går i 9. klasse.

Det fremgår ikke af spørgsmålene, i hvilket omfang forbrug af hash er acceptabelt blandt de unge. Er der tale om at prøve et sug til en enkelt fest eller et ugentligt større forbrug? Det fremgår heller ikke, om den enkelte unge selv har lyst til at ryge hash, men udelukkende om det er acceptabelt og ok, at andre unge på ens egen alder gør det. Men som nævnt ovenfor anses hash ikke som noget specielt farligt eller særligt blandt de ungdomsuddannelseselever, som vi talte med.

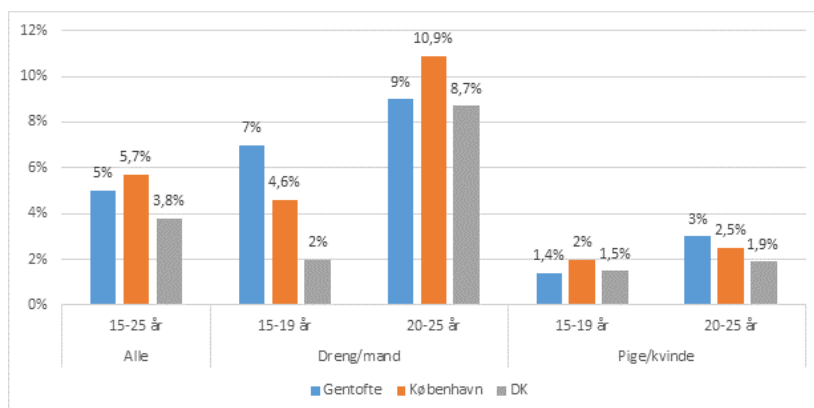
Andre illegale stoffer end hash

De unge forbinder hash med rolig afslapning og hygge med vennerne. Andre illegale stoffer såsom kokain og MDMA betegnes derimod mere som feststoffer. I vores interviews lyder det fra nogle af de unge, at de

ikke tager stoffer, nogle synes, at det er lidt klamt, mens andre siger, at det ikke lige er noget for dem. Nogle synes, at det er kikset, og andre ved godt, at det er til stede, når der holdes fester. Mest af alt lyder det, at de kender nogen, der kender nogen, der har prøvet det. Der er med andre ord forestillinger om og omtale af illegale stoffer, selvom det ikke er så fremtrædende i interviewene med de unge. Dette kan også skyldes, at det kan være svært at skabe et tilstrækkeligt trygt rum mellem interviewer og deltagere vedrørende emner af denne karakter - særligt i et gruppeinterview.

Ser vi på Ungeprofilundersøgelsen, så er andelen, der angiver, at de har prøvet andre illegale stoffer end hash, ikke markant højere blandt de unge i Gentofte (8,6 %) end blandt de unge på landsplan (7,2 %). Der er dog uoverensstemmelser mellem Ungeprofilundersøgelsens og Rusmiddelundersøgelsens tal, hvad angår de unges brug af andre illegale stoffer end hash. Men der er også forskel på typen af spørgsmål. I Rusmiddelundersøgelsen spørges der til brug, mens Ungeprofilundersøgelsen spørger til at have prøvet. Således angiver 5 % af de unge mellem 15-25 år i Gentofte i Rusmiddel, at de bruger andre illegale stoffer end cannabis, mens 3,8 % af de unge på landsplan angiver dette. I lyset af forskellen på typen af spørgsmål bør sammenligning på tværs af de to undersøgelser tages med et vist forbehold. Men det fremgår i følgende tabel, at der er både en kønnet, en aldersmæssig og en geografisk forskel, når det kommer til brugen af andre illegale stoffer end hash:

Tabel 45: Brug af andre illegale stoffer end cannabis. Rusmiddelundersøgelsen. Gentofte N=724. København N= 477. DK N=ikke angivet.

Ovenstående tabel viser, at andelen af Gentofte Kommunes unge mellem 15 og 25 år, der har prøvet at tage andre illegale stoffer end hash, er på 5 %, hvilket er højere end på landsplan men lidt lavere end blandt unge i København. Mere interessant er det at se på både, hvor stor kønnet forskel der er, og hvor mange flere unge mænd i alderen 15-19 år i Gentofte Kommune, der angiver brug af andre illegale stoffer end hash sammenlignet med de unge på landsplan og i København. Det vidner om, at de helt unge mænd i Gentofte bruger andre illegale stoffer end hash tidligere end både de unge i København og de unge i resten af landet.

Det kan være svært at svare på, hvorfor det ser sådan ud. I Ungeprofilundersøgelsen er der f.eks. spurgt ind til, om de unge har følt sig presset til at tage stoffer. Her er ingen markante forskelle i forhold til landsplan. En del af forklaringen kan måske findes i, at der er en udbredt fortælling i ungdomslivet omkring stoffer, der lyder, at bestemte typer af stoffer også er associeret med bestemte typer af unge. I Gentofte kommer dette til udtryk i vores interviews gennem fortællinger om, hvad de unge tror, der foregår på de forskellige gymnasier. Det lyder eksempelvis, at der på det ene gymnasium ryges hash, mens der på et andet tages kokain. Gymnasiernes profiler og de fordomme, der er knyttet til dem, kan således tænkes at indvirke på de unges opfattelse af, hvilke typer, der tager hvilke stoffer. Ser vi samtidig på de forestillinger, der generelt er om de unge i Gentofte - fordomme, som de unge forklarer, at unge uden for kommunegrænsen har om dem. De fortæller om "Café Viktor-typen", som er en type, der fester, drikker champagne og tager stoffer til festlige sammenhænge. Det er særligt kokain, der benyttes af de unge, når vi statistisk ser på andre illegale stoffer end hash. Dette fremgår både af Ungeprofilundersøgelsen og Rusmiddelundersøgelsen. Kokain er et feststof, hvor indtagelsen øger energien og selvsikkerheden. Og som tidligere nævnt i dette kapitel, kan fordomme, flertalsmisforståelser og ønsket om at passe ind og leve op til en særlig måde at være på i fællesskabet have den effekt, at de unge så at sige lever op til de forventninger og normer, der er i netop deres unge-fællesskab. Ikke gennem pres, men gennem ønsket om at passe ind - helt uden, at det som sådan opleves som et pres.

Vi påpeger her, at vi ikke har data, der kan belyse, om de unges fordomme om hinanden har hold i virkeligheden. Men fortællingerne om, hvilke unge der tager hvilke stoffer, kalder på opmærksomhed med henblik på at nedbryde forestillinger og normer.

Endelig kan der være tale om et storbyfænomen. Nok angiver flere af de helt unge mænd i Gentofte mellem 15 og 19 år brug af andre illegale stoffer end hash end de unge mænd i København i samme aldersgruppe. Men som det fremgik af tabel 45, så er de unge mænd mellem 20 og 25 år i København dem, der topper listen. Storbypåvirkning fra København kan således også tænkes at være medvirkende til et højere angivet forbrug blandt de unge mænd i Gentofte Kommune.

Afrunding på kapitel 7 og anbefalinger

Unge i Danmark drikker generelt set mere end deres jævnaldrende i Europa. Og i Danmark drikker de unge i Gentofte Kommune sammen med de unge i København mere end de unge på landsplan. Dette er en velkendt tendens, vi også så i Gentofte Ungdomsprofil 2016. Samtidig sker der et holdningsskift fra grundskolen til 1. årgang på ungdomsuddannelserne, hvor de unge i højere grad synes, at det er i orden at drikke alkohol. Dette kan muligvis knyttes sammen med de unges forventninger til det at starte på ungdomsuddannelse, der for mange er forbundet med fest og alkohol. For de unge hænger alkohol således sammen med fællesskab, afprøvning af en voksenkultur og overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Heller ikke de unge i Gentoftes rygevaner har ændret sig markant siden 2016, om end der er sket et lille fald i unge, der ryger dagligt. Også her kan der ses en stigning i forbrug fra grundskolen til 1. årgang på ungdomsuddannelsen, hvilket også i de unges perspektiv kædes sammen med fællesskab. I sommeren 2020 indførte Gentofte Kommune røgfri skole på alle uddannelsesinstitutioner, og til trods for at vi endnu ikke statistisk har kunnet måle effekten af dette, ser det i interviewmaterialet ud til, at tiltaget virker, og at de unge har taget det til sig.

De unges brug af snus er steget i de senere år i Gentofte, hvilket måske kan hænge sammen med rygeforbuddet, idet snus både lugter mindre og kan bruges mere i det skjulte. En del af de unge i Gentofte har prøvet lattergas – også i større udstrækning end de unge på landsplan og mest for de unge mænd mellem 18 og 21 år. Undersøgelsen peger dog på, at brugen af lattergas i de unges perspektiv er aftagende. Hash udgør i de unges perspektiv ikke et hårdt stof som kokain eller ecstasy men forbindes mere med noget hverdagsagtigt og hyggeligt, man kan gøre sammen med sine venner på en hverdag. Flere unge i Gentofte end på landsplan har prøvet

at ryge hash. Samme tendens kunne aflæses i 2016, så her har billedet ikke ændret sig de seneste fire år.

Når det kommer til andre illegale stoffer end hash, er der lidt forskel på tallene i Ungeprofilundersøgelsen og Rusmiddelundersøgelsen. Men den overordnede tendens er dog, at de unges brug af andre illegale stoffer i Gentofte ikke er markant højere end blandt de unge på landsplan. Dog angiver en markant højere andel af de unge mænd i Gentofte mellem 15 og 19 år brug af stoffer sammenlignet med både unge på landsplan og i København. Dog angiver flest af de unge mænd mellem 20 og 25 år i København et brug af illegale stoffer sammenlignet med både de unge i Gentofte og de unge på landsplan i samme aldersgruppe.

Anbefaling:

- **Indtænk ungeperspektivet i indsatser ift. alkohol:** Alkohol er udbredt blandt de unge i Gentofte og, der sker et brugs- og holdningsskift fra grundskolen til 1. årgang på ungdomsuddannelserne. I lyset af dette kan det anbefales, at indsatser, der adresserer de unges alkoholforbrug, indtænker ungeperspektivet i forhold til fællesskaber, sociale positioner og inklusion samt de unges forventninger til sig selv og hinanden i relation til alkohol. Mød de unge på de unges præmisser og gør plads til også de positive fortællinger, som knytter sig til, hvordan fester og alkohol er vigtige for mange unge og deres fællesskaber.
- **Fasthold røgfri skole indsatsen:** Til trods for at flere unge i Gentofte end unge på landsplan ryger, kan der konstateres et lille fald blandt daglige unge rygere i Gentofte Kommune. Dette allerede inden røgfri skoletid er blevet indført i Gentofte Kommune. Selvom det kvantitative materiale i denne rapport endnu ikke kan understøtte tiltagets effekt, så tyder vores samtaler med de unge på, at tiltaget om røgfri skole er virkningsfuldt. Dette tiltag anbefales derfor fastholdt.
- **Opmærksomhed på brugen af snus:** De unges brug af snus er steget i løbet af de seneste fire år, om end det er fra et meget lille udgangspunkt. Men der kan være grund til opmærksomhed på de unges brug af snus i fremtiden.

- **Nedbryd forestillinger om unges brug af andre illegale stoffer end hash:** De unges brug af andre illegale stoffer end hash er ikke markant højere i Gentofte end blandt de unge på landsplan. Dog er det højere blandt de unge mænd mellem 15-19 år i Gentofte end både blandt de unge på landsplan og i København i samme aldersgruppe. Der kan således med fordel arbejdes på at få italesat og udfordret gængse forestillinger om unges brug af andre illegale stoffer end hash.

Litteratur

Alminde, S. & Warming, H. (2020). Future workshops as a means to democratic, inclusive and empowering research with children, young people and others. *Qualitative Research*. 20, 4, s. 432-448 17.

Biesta, G. (2010). *God uddannelse i målingens tidsalder. Etik, politik, demokrati*. SAXO.

Bruselius-Jensen, M. & Sørensen, N. U. (2017). *Unge fællesskaber Mellem selvfølgelighed og vedligeholdelse*. (1 udg.) Aalborg Universitetsforlag.

Bruselius-Jensen, M & Nielsen, A. M. W. (2020). *Veje til deltagelse: Nye forståelser og tilgange til facilitering af børn og unges deltagelse*. Aalborg Universitetsforlag.

BørnUngeLiv – Skolesundhed.dk (2019): *Ungeprofilundersøgelsen 2019*. Rapport Sammenligning Gentofte Kommune - Landsplan.

Chair, B. D., Shrimpton, H., Clemence, M., Whyte-Smith, H., Thomas, F., Abboud, T (2017): *Beyond Binary - The lives and choices of Generation Z*. IPSOS

Cross, D., Monks, H., Hall, M., Shaw, T., Pintabona, Y., Erceg, E., Hamilton, G., Roberts, C., Waters, S. & Lester, L. (2011). Three-year results of the Friendly Schools wholeof-school intervention on children's bullying behaviour. *British Educational Research Journal*, Vol 37, No 1, s. 105-129.

Dahl K. M., Henze-Pedersen, S., Østergaard, S. V og Østergaard, J. (2018). *Unge opfattelser af køn, krop og seksualitet*. VIVE – Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd.

Danmarks Statistik (2019). *Erhvervsuddannelserne i Danmark. Børne- og Undervisningsministeriet*.

EVA - Danmarks Evalueringsinstitut (2019a). Elevtrivsel på de gymnasiale uddannelser.

EVA – Danmarks Evalueringsinstitut (2019b). Uddannelsesvalg i 9. klasse. Unges veje mod ungdomsuddannelse.

EVA – Danmarks Evalueringsinstitut (2019c). Følelsen af stress blandt studerende. En undersøgelse af forholdet mellem studerendes følelse af stress, motivation og frafald.

Gentofte Kommune (2019). *Statistikhæfte 2019*.

Gentofte Kommune (2020). *Unges uddannelsesvalg i Gentofte Kommune*. Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid.

Hansen, H. R. & Nielsen, J. C. (2020). *Forståelser af mobning og ensomhed i grundskolen En undersøgelse i befolkningen og blandt lærere og skolepædagoger*. Rabøl Research.

Hansen, H. R., Henningsen, I., & J. Kofoed. (2014). Mobning er magt: elevperspektiver på mobning. I H. R. Hansen, & D. M. Søndergaard (Eds.), *Nye perspektiver på mobning*. Herfølge: Skolepsykologi. Den blå serie, No. 31, Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift, No. Temanr., Vol.. 51, s. 6-27)

Hansen, N.-H. M., Louw, A. & Wessels, M. (2016): *Ungdomsprofil 2016, Gentofte Kommune*. Center for Ungdomsforskning.

Hutters, C. & Sørensen, N. U. (2015): Eksamensangst – et voksende problem i konkurrencesamfundet. I Hvass, H. (2015) *Eksamensangst. Et problem vi skal løse i fællesskab*. København: Samfundslitteratur.

Illeris, K., Katznelson, N., Sørensen, N. U., Nielsen, J. C., Simonsen, B. (2009). *Ungdomsliv: mellem individualisering og standardisering*. Frederiksberg, Samfundslitteratur.

Juul, T. M. (2018). *Det sikre valg i en usikker fremtid. En sociologisk analyse af unges motiver for valg af ungdomsuddannelse*. Aalborg Universitet.

Katznelson, N. & Louw, A. V. (2017). Unge i Gymnasieskolen. I Jørgensen, H. S., Ingerslev, G. H. & Dolin, J. (red.). *Gymnasiepædagogik: En grundbog*. 3 udg. København: Hans Reitzels Forlag, s. 83-101.

Katznelson, N., & Louw, A. V. (2018). *Karakterbogen: Om karakterer, læring og elevstrategier i en præstationskultur*. (1 udg.) Aalborg Universitetsforlag. Ungdomsliv.

Katznelson, N., Lundby, A. & Hansen, N.-H. M. (2016). *Karrierelæring i gymnasiet. "De vidste ikke, hvad de ville i starten"*. Aalborg Universitetsforlag, Aalborg.

Kofoed, J. & Søndergaard, D. M. (red.) (2009): *Mobning – Sociale processer på afveje*. Hans Reitzel

Lasgaard, M. (2007). Et ungdomsliv på egen hånd – introduktion til forskning i ensomhed blandt unge. I: A. Wiborg (red.) *Der er bare ikke rigtig nogen – en antologi om unge og ensomhed*. København: Ventilen Danmark.

Lasgaard, M. & Friis, K. (2019). *Ensomhed blandt unge. Temaanalyse*. Vol. 7. Defactum

Louw, A. (2020). Faglært til fremtiden: *Evalueringsaf tidlig vejledningsindsats og revitalisering af erhvervspraktikken*. Center for Ungdomsforskning.

Louw, A. L., Ågård, D. & Krogstrup, H K. (2017). Klasseledelse og faglige overgange. *Et udviklingsprogram iværksat af undervisningsministeriet*. Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet.

Madsen, A. S., Jakobsen, T. L., Jensen, M., Vejbæk, A. K., Egeberg, J. D. H., Madsen, M. U., Schoop, S. R., Juliussen, J. & Hansen, Stefan R. (2017). *Uddannelsesvalg i 8. klasse. Unges vej mod ungdomsuddannelse*. København: EVA

Nielsen, A. M. & Lagermann, L. C. (2017). *Stress i gymnasiet - Hvad der stresser gymnasielever og hvordan forebyggelse og behandling virker med 'Åben og Rolig for Unge'*. DPU, Aarhus Universitet.

Nielsen, J. C., Sørensen, N. U., Katznelson, N. & Lindstrøm, M. D. (red.) (2010). *Den svære ungdom. 10 eksperter om unges trivsel og mistrivsel*. Hans Reitzels Forlag.

Nielsen, M. L., Murning, S., & Katznelson, N. (2017). *Uddannelse der motiverer: Forsøg på forandring på ungdomsuddannelserne*. Aalborg Universitetsforlag.

Pedersen, M. U. & Pedersen, M. M. (2020). *Trivsel og brug af rusmidler blandt danske unge, 2014/2015 til 2019*. Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet.

Petersen, A. (2016). *Præstationssamfund*. Hans Reitzels Forlag.

Pisinger, V., Thorsted, A., Jezek, A. H., Jørgensen, A., Christensen, A. I. & Thygesen, L. C. (2019). *Sundhed og trivsel på gymnasiale uddannelser 2019*. Statens Institut for Folkesundhed, Sundhedsstyrelsen.

Pless, M., Katznelson, N., Hjort-Madsen, P. & Nielsen, A. M. W. (2015). *Unge motivation i udskolingen. Et bidrag til teori og praksis om unges lyst til læring i og udenfor skolen*. Aalborg Universitetsforlag.

Rask, S. (2018). *Teenagers Idrætsvaner*. Notat på baggrund af undersøgelsen 'Danskernes motion- og sportsvaner 2016' – 2. udgave udvidet med aldersgruppen 20-24 år. Idrættens Analyseinstitut. Maj 2018.

Regeringen (2020). *Indgreb mod misbrug af lattergas*. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet.

Sex & samfund (2017). *Unge syn på krop og kropsidealer*.

Sundhedsstyrelsen (2006). *Om hash. For forældre*.

Sundhedsstyrelsen (2017). *Danskernes sundhed. Den nationale sundhedsprofil 2017*.

Sundhedsstyrelsen (2019). *Klamydia tilfælde i 2012-2018 blandt 15-29 årige – fordelt på kommuner*.

Sundhedsstyrelsen & SDU (2016). *Sundhedsbyrden i Danmark. Risikofaktorer*. Udarbejdet for sundhedsstyrelsen af Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet.

Sundhedsstyrelsen, Hjertereforeningen, Kræftens Bekæmpelse og Lungeforeningen (2018): *Danskernes rygevaner 2018*. Undersøgelse foretaget af Kantar Gallup.

Svendsen, A. M. B., Lund, H., Lind, S. & Bohnstedt, M. K. (2019). *At stå udenfor Hvordan styrker vi positive fællesskaber blandt børn og unge?* Børns Vilkår & TrygFonden.

Sørensen, N. U. & Pless, M. (red.) (2015): *Brydninger i ungdomslivet*. Aalborg: Aalborg ungdomsuddannelserne. (1 udg.) Aalborg Universitetsforlag. Ungdomsforskning.

Sørensen, N. U., Pless, M., Katznelson, N., & Nielsen, M. L. (2017). Picture Perfect: Præstationsorienteringer blandt unge iforskellige ungdomslivskontekster. *Nordisk Tidsskrift for Ungdomsforskning*, 17(2), 27-48. [2].

Zeuthen, K. & Graugaard, C. (2018). Børns og unges seksuelle landskaber" I: Roien, L. A, Simovska, V. & Graugaard, C. (2018). *Seksualitet, skole og samfund. Kritiske perspektiver på seksualundervisning*. Hans Reitzels Forlag.

Appendiks 1: Siden sidst - Gentofte Ungdomsprofil 2016 & 2020

I 2016 blev temperaturen på Gentofte Kommunes ungeliv taget. Dette gav retning for fremadrettede politiske tiltag. Rapporten "Gentofte Kommunes Ungdomsprofil 2016" (Hansen, Louw & Wessels 2016) byggede ligesom nærværende rapport på spørgeskemasvar og fokusgruppeinterviews med unge Gentofteborgere. Appendiks 1 giver et kort opsummerende indblik i, hvad der er sket siden 2016. Hvad er ens, og hvad er anderledes, når vi sammenligner tendenser og temaer i Gentofte Ungdomsprofil 2016 og Gentofte Ungdomsprofil 2020? Dette appendiks baserer sig på udelukkende på kvantitative data og kan læses som et selvstændigt opslagskapitel.

Valg af uddannelse

De unge i Gentofte vælger i al overvejende grad stx. Dette gjaldt i 2016, og det gælder i 2020. Søgningen til andre gymnasiale ungdomsuddannelser eller erhvervsfaglige ungdomsuddannelser er lav i Gentofte - også sammenlignet med landsplan. Stx er alt andet lige de unges foretrukne ungdomsuddannelse i Gentofte, hvilket også afspejles i kommunens ungdomsuddannelsesstilbud.

I 2016 havde 50 % af de unge i Gentofte Kommune en forestilling om, at de ville ende med at tage en lang videregående uddannelse efter endt ungdomsuddannelse. Også i 2020 forestiller 50 % af de unge i Gentofte sig at starte på en lang videregående uddannelse. Tendensen til, at de unge i Gentofte Kommune i overvejende grad forventer at tage lange videregående uddannelser, har ikke ændret sig siden 2016.

Socialt fællesskab på skole/uddannelse

I Gentofte Ungdomsprofil 2016 fremgik det, at 80 % af de unge mellem

15 og 25 år altid eller for det meste er en del af de sociale fællesskaber på deres skole eller uddannelse.

For de 15-30-årige i 2020 lyder det, at 88 % altid eller for det meste føler sig som en del af det sociale fællesskab på deres skole/uddannelse. I 7. - 9.-klasse er eleverne blevet spurgt "Er du med i fællesskabet i klassen", hvoraf 89 % svarer 'altid' eller 'for det meste'. Begge grupper flugter mere eller mindre med tallene på landsplan. Det er positivt, at der er sket en lille stigning af de unges oplevelse af at være en del af et socialt fællesskab i skolesammenhæng fra 2016 til 2020.

Ensomhed

I 2016 havde 95 % af de unge mellem 15 og 25 år i Gentofte Kommune én eller flere at tale med, hvis noget går dem på eller gør dem kede af det.

I 2020 er dette spørgsmål blevet inddelt i, om de unge har henholdsvis venner/veninder eller voksne at tale med. Ordlyden af spørgsmålene er altså ikke helt ens. I 2020 svarer 96 % af de unge på ungdomsuddannelserne, at de altid eller for det meste har venner/veninder at tale med, og 91 % svarer, at de altid eller for det meste har voksne at tale med.

Blandt eleverne i 7. - 9. klasse svarer 93 %, at de altid eller for det meste har venner/veninder at tale med og 91 % svarer, at de altid eller for det meste har voksne at tale med.

Samlet set tegner det et billede af, at langt de fleste unge i Gentofte Kommune har nogen at tale med, hvis noget går dem på, eller hvis de er kede af det. Dog siger 8 % af de unge i 2020 i udskolingen i Gentofte Kommune, at de 'sjældent' eller 'aldrig' har nogen at tale med, og 4 % af de unge i ungdomsuddannelserne svarer tilsvarende.

Fritidsaktiviteter

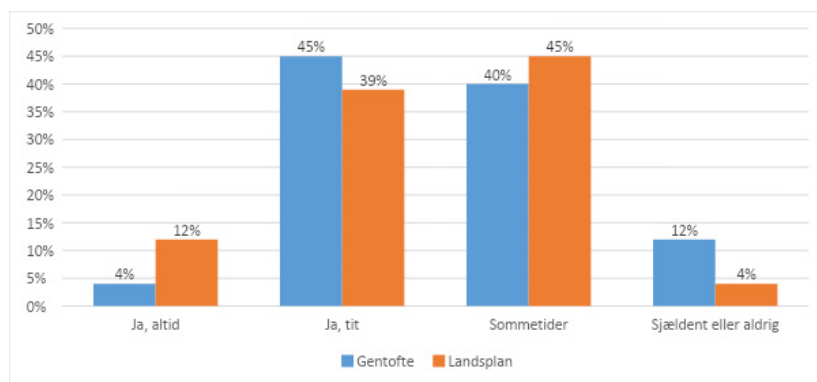
I 2016 undersøgelsen svarede 65 % af de unge mellem 15 og 25 år i Gentofte, at de sjældent eller aldrig går til sport i en forening eller klub. Stort set samme tal gør sig gældende blandt de 15-30-årige i 2020 undersøgelsen,

hvor 67 % af unge i Gentofte unge svarer således.

Travlhed

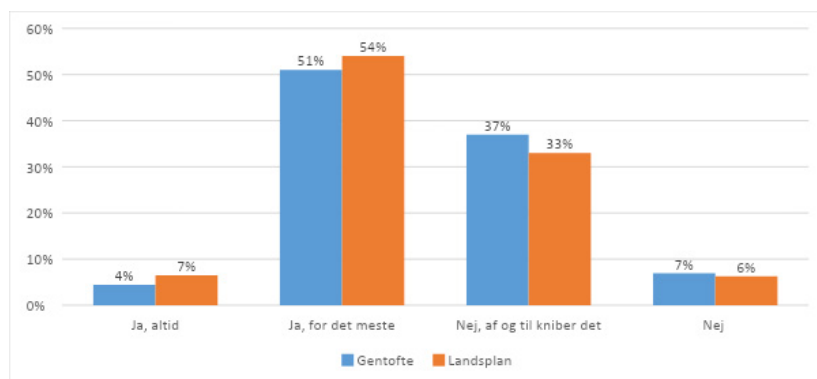
De unge har travlt. I 2016 blev der i Ungeprofilundersøgelsen spurgt ind til, om de synes, at de har for meget at se til. Her fordelte svarer sig således:

Tabel 46: Syner du, at du har for meget at se til? (2016). N=1437.

I 2020 undersøgelsen lyder et lignende men ikke helt sammenligneligt spørgsmål: "Kan du til dagligt nå de ting, du skal eller vil?". Her var svarende:

Tabel 47: Kan du til dagligt nå de ting, du skal eller gerne vil? (Ungeprofilundersøgelsen 2019/2020). 15-30 år. N=3080.

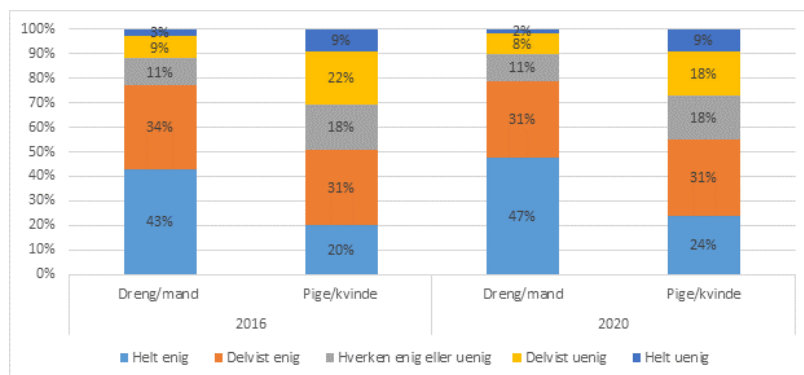

Ordlyden i spørgsmålene er altså ikke ens. Det ene handler om at opleve at have for meget at se til, mens det andet modsat handler om en oplevelse af at kunne nå det, du gerne vil.

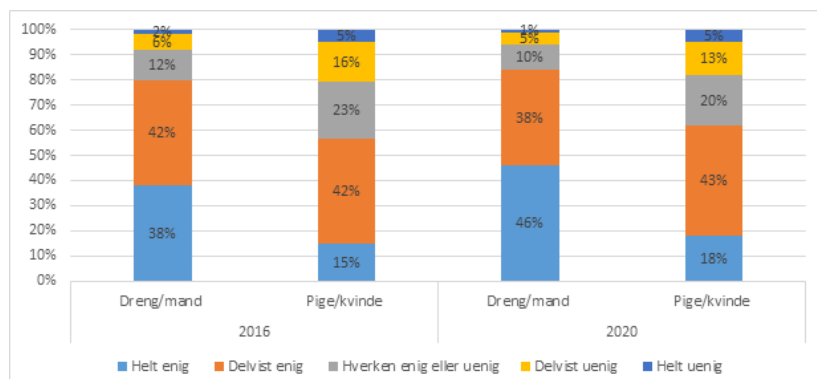
Vægt og udseende

Som det fremgår af næste tabel, så angav dobbelt så mange unge mænd (43 %) som unge kvinder (20 %) i 2016, at de var tilfredse med deres vægt. I 2020 er disse tal ændret til hhv. 47 % og 24 %. Der er således en lille stigning i, at de unge i Gentofte Kommune er mere tilfredse med deres vægt, end de var i 2016.

Tabel 48: Jeg er tilfreds med min vægt. 2016 N=1415. 2020 N=3509.

Tilfredsheden med sin egen vægt fordelt på unge mænd og kvinder har ikke ændret sig markant fra 2016 til 2020, og der gør sig altså stadig en kønnet forskel gældende i de unges syn på deres egen vægt. Samme tendens kan aflæses i forhold til de unges tilfredshed med deres udseende, som det fremgår af nedenstående:

Tabel 49: Jeg er tilfreds med mit udseende. 2016 N=1413. 2020 N=3506.

Tendensen til, at unge mænd er markant mere tilfredse med deres udseende end unge kvinder, gør sig således gældende både i 2016 og 2020. Ligesom med vægten er lidt flere tilfredse med deres udseende i 2020, om end lidt færre unge mænd i 2020 er 'delvist enige' i, at de er tilfredse med deres udseende. Dog er der samtidig 8 % flere, der er 'helt enige'.

Billeddeling

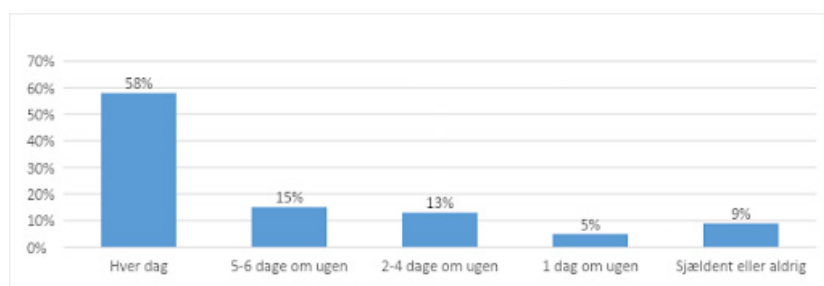
Deling af (seksuelle) billeder - særligt dem der deles uden samtykke - har de seneste år fået skærpet opmærksomhed, både juridisk og i det brede samfundsmæssige mediebillede. Ser vi på Ungeprofilundersøgelsens spørgsmål vedrørende billeddeling, er der stor forskel på tallene fra 2016 og 2020.

20 % af de unge i 2016 angav, at de har sendt/postet et seksuelt billede af dem selv, mens 15 % i 2020 svarer ja til, at de inden for de sidste 12 måneder har delt et seksuelt billede/video af sig selv. I 2016 svarer 9 %, at de har sendt/postet et seksuelt billede/video af andre, mens tallet kun er 2 % i 2020. Det skal her understreges, at spørgsmålet i 2020 ender på "hvor du ikke havde fået lov til det". Denne tilføjelse kan have stor betydning for de unges svar, da det gør handlingen ulovlig. Desuden kan det større fokus på netop samtykke og billeddeling de seneste par år have betydning for, at de unge handler anderledes.

Morgenmad

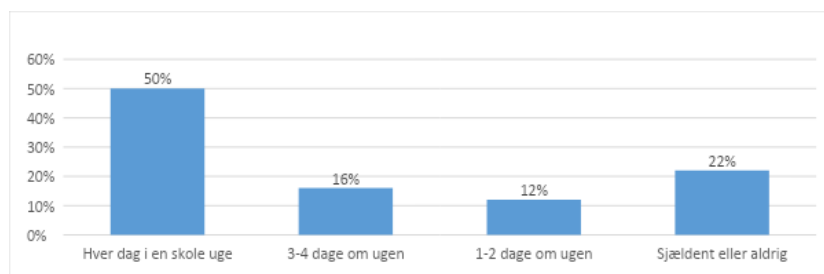
Morgenmad er dagens vigtigste måltid, sådan lyder det i hvert fald i daglig tale. Sandheden ved denne påstand skal ikke diskuteres her, men ikke desto mindre er indtagelse af morgenmad central for at få energi til dagen. Og derfor er det også bekymrende, at der er sket en u hensigtsmæssig udvikling på lige netop dette område fra 2016 til 2020, som det fremgår af de to tabeller nedenfor:

Tabel 50: Hvor tit spiser du morgenmad? (2016) N=1422.

Ser vi på tallene fra 2020 i ungegruppen 15-30 år, svarer 50 %, at de spiser morgenmad hver dag, inden de skal i skole, mens 22 % svarer sjældent eller aldrig. Særligt det sidste svar er altså markant anderledes end i 2016.

Tabel 51: Hvor tit spiser du morgenmad, før du skal i skole? (Ungeprofilundersøgelsen 15-30 år 2019/2020). N=3127.

Søvn

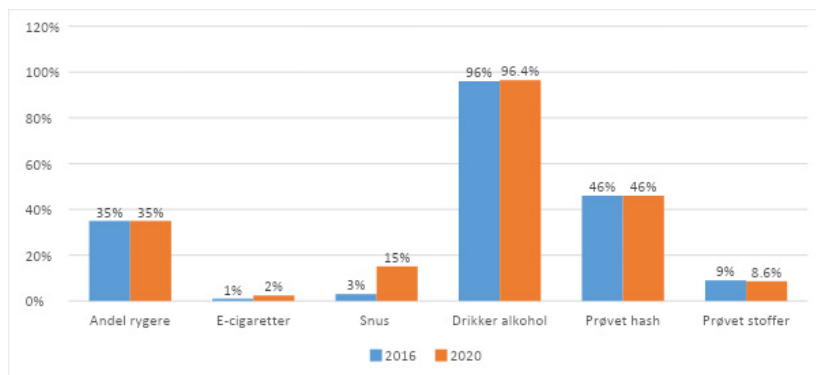
Sundhedsstyrelsen anbefaler, at teenagere (14-17 år) får 8-10 timers søvn og, at voksne (18-64 år) får 7-9 timers søvn.

I 2016 angav 73 % af de unge i Gentofte Kommune, at de sover 6-8 timer, og 15 %, at de sover otte timer eller mere. I 2020 var det cirka 77 % der angav, at de sov 6- 8 timer. Også cirka 15 % sover mere end otte timer i 2020.

Det er dog interessant, at selvom der er sket en stigning i de unges søvn-timer fra 2016 til 2020, så har de unge i Gentofte i 2020 høje tal ift., om de sover dårligt eller uroligt om natten. Til spørgsmålet "Hvor tit sover du dårligt eller uroligt om natten?" er det 54 % af de unge, der i 2020 angiver, at de sover dårligt eller uroligt en eller flere gang om ugen. Samme spørgsmål indgik ikke i 2016 undersøgelsen.

Rusmidler

Tabel 52: Oversigt over andele af unge der bruger tobaksprodukter, drikker alkohol, har prøvet hash og andre stoffer end hash. Ungeprofilundersøgelserne 2016 og 2020. 2016 N=1399. 2020 N=2928-2983

Tabellen sammenligner tal fra Ungeprofilundersøgelsen 2016 med 2020. Ikke alle spørgsmål i de to undersøgelser er fuldkommen enslydende, og tallene bør derfor læses med en mindre usikkerhed. Selvom ordlyden ikke er helt den samme, kan svarene stadig sammenlignes, idet karakteren af spørgsmålene vurderes at være tilstrækkelig ens til at kunne bære en

sammenligning. I det følgende går vi nærmere ind i tallene.

Rygning

I 2020 angiver 35 % af de unge på ungdomsuddannelserne, at de ryger cigaretter (11 % sjældnere end hver uge, 11 % hver uge og 13 % hver dag). Andelen af rygere blandt de unge i Gentofte ligger således stabilt fra 2016 til 2020. Til gengæld er det faldet på landsplan fra 27 % i 2016 til 21 % i 2020), og her er Gentoftes unge altså ikke fulgt med.

Snus og e-cigaretter

I 2016 var andelen af unge, der med vekslende hyppighed røg e-cigaretter, 1 % og 3 % brugte snus.

I 2020 er tallet 2,4 % for e-cigaretter og 15,1 % bruger snus eller tyggetobak. I sidstnævnte kategori svarer 7,4 % af de 15,1 %, at de gør det hver dag. Der er således sket en stigning i andelen af unge, der ryger e-cigaretter, og en markant stigning i brugen af snus og tyggetobak blandt de unge i Gentofte Kommune fra 2016 til 2020.

Alkohol

På spørgsmålet "Drikker du alkohol?" svarer 96,4 % af de unge i Gentofte Kommune bekræftende. Disse svar dækker alt fra "Har smagt et par gange" til "3 gange om ugen eller oftere". Det dækker dermed alt fra nærmest intet forbrug til konsekvent og hyppigt alkoholforbrug.

Det er svært at lave en direkte sammenligning af alkoholforbruget hos de unge fra 2016 til 2020, idet der er spurgt forskelligt. Det kan dog umiddelbart konstateres, at forbruget af alkohol blandt de unge i Gentofte var højt i 2016 og stadig er højt i 2020. Både for fire år siden og nu drikker de unge i Gentofte oftere alkohol i løbet af en måned end unge på landsplan.

Hash og stoffer

I 2016 havde 46 % af de unge, der var med i undersøgelsen, prøvet at ryge hash. I 2020 er tallet præcis det samme i Gentofte, altså også 46 %. På landsplan (2020) angiver 33 % af de unge, at de har prøvet at ryge hash.

I 2016 havde 9 % af de unge prøvet at tage stoffer, der ikke er hash. I 2020 er tallet 8,6 %. Heller ikke her kan der konstateres en forandring fra 2016 til 2020. På landsplan (2020) angiver næsten det samme antal (7,2 %), at de har prøvet at tage stoffer, der ikke er hash.

I 2016 angav 9 % af de unge, at de havde prøvet at tage andre illegale stoffer end hash. I 2020 angiver 8,6 % af de unge det samme. Det ser altså ikke ud til, at der er sket en nævneværdig ændring i andelen af unge, der angiver, at de har prøvet andre illegale stoffer end hash fra 2016 til 2020.

Appendiks 2: Undersøgelsens empiriske data og metodiske grundlag

Gentofte Ungdomsprofil 2020 bygger på et rigt kvantitativt og kvalitativt empirisk materiale.

Rapportens kvalitative data består af interviews med 43 unge mellem 14 og 24 år. Rapportens kvantitative data består af: Ungeprofilundersøgelsen 2019/2020, Rusmiddelundersøgelsen 2020 samt Trivselsmåling 2018.

Herudover gøres der i undersøgelsen brug af eksisterende forskning, andre relevante ungeundersøgelser og Gentofte Ungdomsprofil 2016.

I både de gennemførte interviews og de tre kvantitative undersøgelser forholder de unge sig til en række fænomener, og hele undersøgelsens empiri bygger derfor i høj grad på de unges egne forståelser og vurderinger. Samlet set er vurderingen, at undersøgelsens data således tilvejebringer en solid og dybdegående forståelse for og indsigt i de unges liv og vilkår i Gentofte Kommune anno 2020.

I det følgende beskriver og uddyber vi nærmere det empiriske datagrundlag.

Interviews

Der er gennemført otte gruppeinterviews med unge i Gentofte Kommune. Derudover har vi lavet to enkeltinterviews. I alt er 43 unge blevet interviewet:

12 elever fra 9. klasse.

27 elever fra ungdomsuddannelser (almene gymnasier og hf).

Fire unge, der på tidspunktet for interviewet ikke går i skole og/eller ikke er fuldt arbejdsbeskæftigede.

Rekruttering af de unge til interview er foretaget af Center for Ungdomsforskning med hjælp fra uddannelsesinstitutioner og indsatsområder i Gentofte Kommune.

Spørgeguiden har, uanset hvem vi har interviewet, været stort set identisk, dog med modifikationer ift. spørgsmål omkring de unges nuværende skole og uddannelsessituation. Derudover har vi i interviewsituationen fastholdt en nysgerrig og undersøgende tilgang og har haft mulighed for at forfølge de emner og temaer, der gav mening i samtalen med de unge. I de kvalitative interviews har vi ligeledes bedt de unge forholde sig til udvalgte grafer fra de kvantitative data som f.eks. spørgsmål om alkohol og ensomhed.

Spørgeskemaer

Undersøgelsens kvantitative grundlag bygger på tre forskellige undersøgelser, hvoraf Ungeprofilundersøgelsen fra BørnUngeLiv udgør det primære kvantitative datagrundlag. Ungeprofilundersøgelsen er den bredeste i sit tematiske omfang. Vi har haft adgang til undersøgelsens rådata og har således kunnet supplere de almindelige frekvensdata med egne unikke kryds- og samkørsler. Dette var ikke muligt i Gentofte Ungdomsprofil 2016 og udgør således et nyt aspekt af Gentofte Ungdomsprofil 2020. I Rusmiddelundersøgelsen og Den Nationale Trivselsmåling har vi anvendt de frekvenskørsler, der er udarbejdet af de dataansvarlige.

Center for Ungdomsforskning har ikke været med til at udarbejde spørgeskemaerne til de kvantitative undersøgelser og har dermed ikke har indflydelse på spørgsmål og svarmuligheder i undersøgelserne.

Ungeprofilundersøgelsen

Der er i november og december 2019 gennemført Ungeprofilundersøgelse i Gentofte i to målgrupper: 7.-9. klasse og 15-30 år. Sidstnævnte er gennemført på ungdomsuddannelser, hvoraf 88 % af dem, der har svaret, går på stx i Gentofte, mens 11 % går på HF.

I rapporten bruges primært frekvenskørsel fra ungdomsuddannelsesdatasættet, også selvom målgruppen går til 30 år. Det skyldes, at der er under en håndfuld, der har svaret, at de er over 25 år. Vi vurderer, at tallene fra denne undersøgelse er repræsentative ift. unge i Gentofte mellem 15 og 25 år. Desuden er frekvenskørsler herfra brugbare til at sammenligne svarene fra Gentoftes unge med resten af Danmark. Når dette datasæt anvendes i rapporten, refereres der til det som Ungeprofilundersøgelsen 15-30 år.

Center for Ungdomsforskning har som nævnt ligeledes bearbejdet rådata fra Ungeprofilundersøgelsen og har således kunnet foretage krydskørsler mellem spørgsmålene. Det betyder, at vi i de spørgsmål, hvor vi har krydset spørgsmål eller baggrundsinformation, har samlet begge ungeprofilundersøgelsesdatasæt. Men på grund af Gentofte Ungdomsprofil 2020s fokus på aldersgruppen 15-25 år, har vi sorteret alle unge under 15 år fra i dette samkørte datasæt, hvilket i praksis højst sandsynligt betyder, at unge i 7. og 8. klasse ikke er repræsenteret. Disse er kun med, hvis det direkte fremgår, f.eks. når vi kigger på, hvad der sker i overgangen mellem udskoling og ungdomsuddannelser. På samme måde har vi frasortet unge over 25 år i det samkørte datasæt. Dette samkørte datasæt anvendes udelukkende ved krydskørsel, hvor 15-25-årige - både udskoling og ungdomsuddannelse - er repræsenteret. Når dette datasæt anvendes i rapporten, refereres der til det som Ungeprofilundersøgelse 15-25 år.

Data fra Ungeprofilundersøgelsen har fungeret dobbelt: Ud fra arbejdet med tallene har data fungeret som inspiration til fokusgruppeinterviewspørgsmål. Og ud fra de unges svar og overvejelser i interviewene har vi undersøgt nye mulige sammenhænge mellem data.

Rusmiddelundersøgelsen

Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet, har udgivet rapporten "Unge trivsel og brug af rusmidler i Gentofte Kommune" (Pedersen & Pedersen, 2020), som både sammenligner de unge gentofteborgeres svar med svar fra resten af Danmark og København og sammenligner de svar, unge i Gentofte afgav til samme type spørgsmål tilbage i 2015.

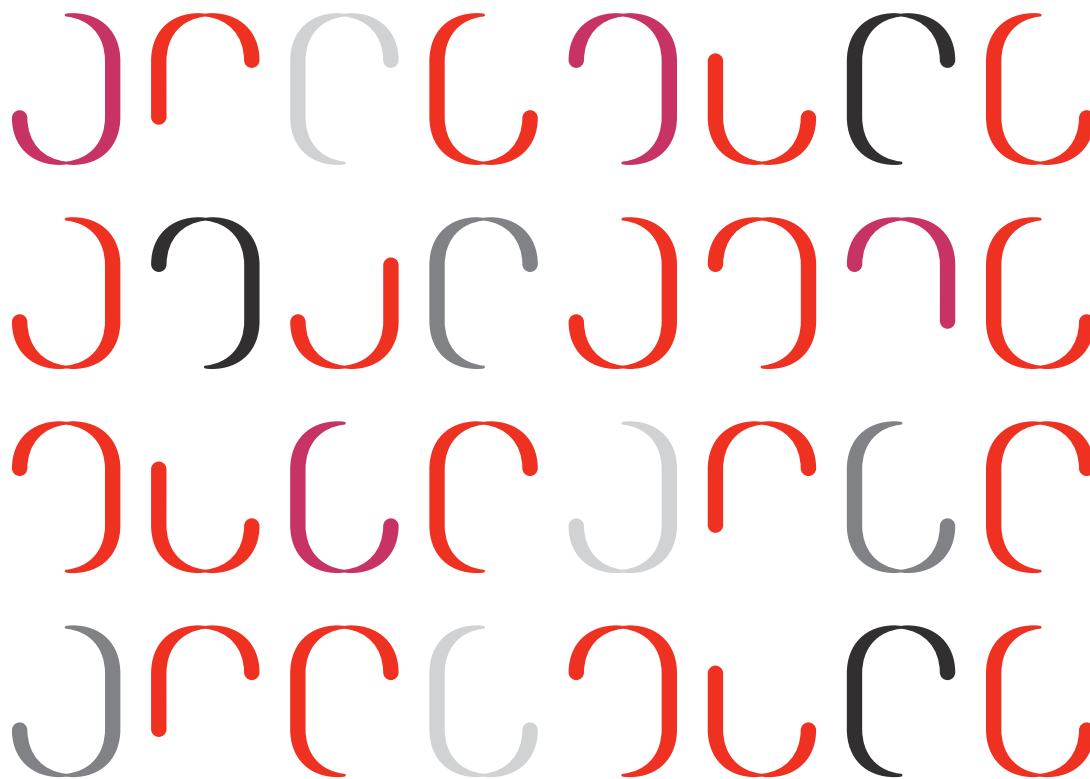
Undersøgelsen beror på en stikprøveundersøgelse blandt tilfældigt udtrukne unge i Gentofte Kommune. I alt blev der udtrukket 1425 unge mellem 15 og 25 år, der havde mulighed for at svare på spørgsmålene. 733 unge svarede på alle spørgsmålene i undersøgelsen.

Vi gør brug af undersøgelsen som et supplement til Ungeprofilsundersøgelsens fokus på rusmidler.

Den Nationale Trivselsmåling

Hvert år gennemfører Undervisningsministeriet trivselsmålinger i de danske folkeskoler og på ungdomsuddannelserne.

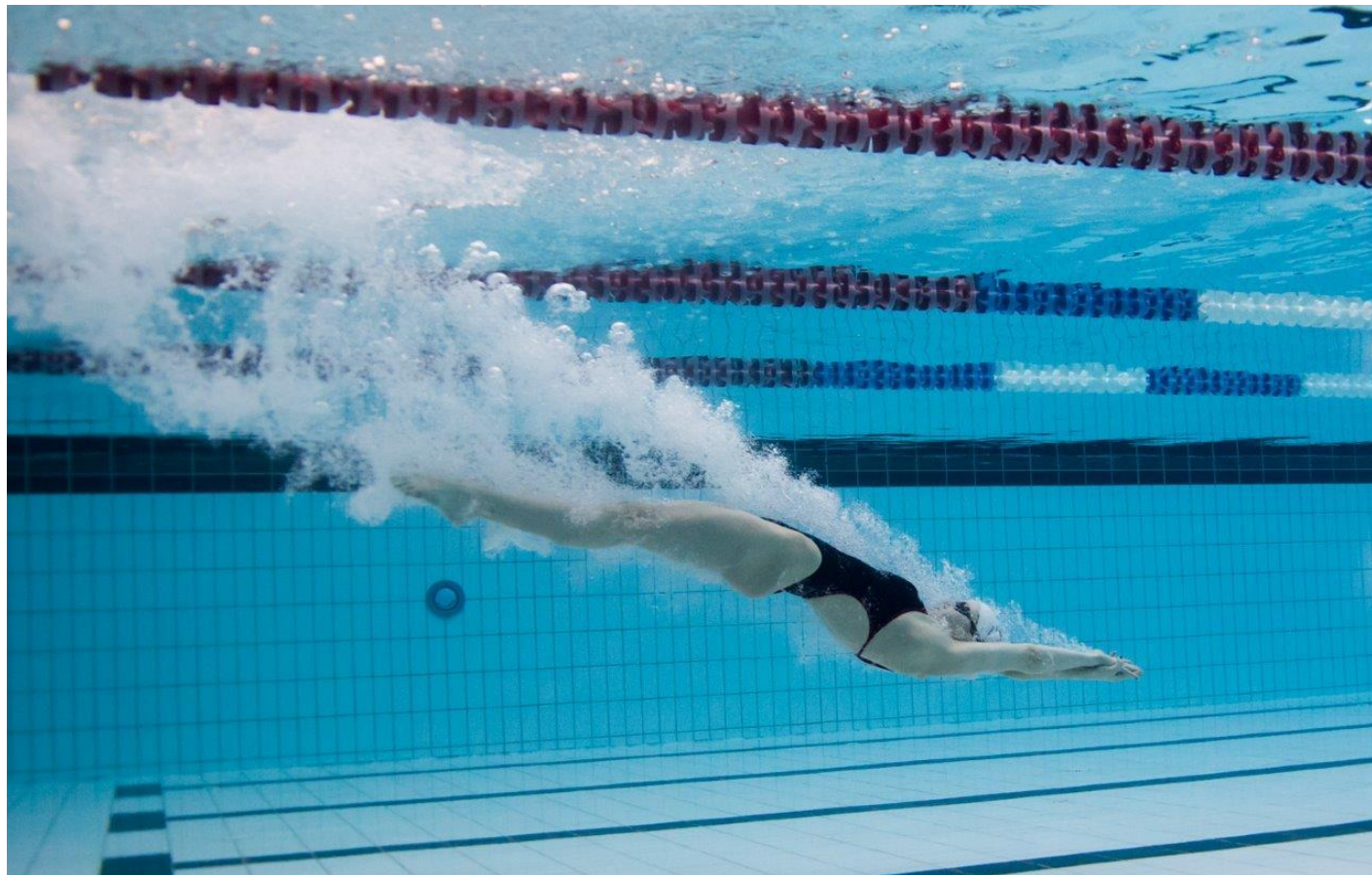
Vi gør i denne rapport brug af frekvenskørsler af Trivselsmåling fra ungdomsuddannelserne, mere specifikt trivselsmålinger, der er gennemført på Gentofte Kommunes fire gymnasier, hf og Studenterkursus i slut 2018. 3480 elever besvarede undersøgelsen, svarende til en svarprocent på 88 %. Disse tal er sammenlignet med tal fra Undervisningsministeriets Uddannelsesstatistik. Her er tallene sammenlignet med gymnasiale uddannelser, hvilket dermed også inkluderer eksempelvis hhx og htx. På landsplan har 116510 elever svaret.

Relateret document 6/8

Dokument Navn: **Statusrapport Fritid 2021.pdf**
Dokument Titel: **Statusrapport Fritid 2021**
Dokument ID: **4395229**

Statusrapport Fritid 2019-2020

Introduktion.....	3
Idræts- og bevægelsespolitikken.....	3
Opgaveudvalget "En Times Motion Dagligt"	4
Opgaveudvalget "Ny svømmehal ved Kildeskovshallen"	4
Visionskommuneaftalen.....	5
Folkeoplysningspolitikken	5
Folkeoplysningsloven.....	5
Gentofte Kommunes Idrætsanlæg	6
Besøgstal.....	6
Kommunale indsatser.....	8
Et mangfoldigt idrætsliv	8
Faciliteter og byrum	10
Foreningsidræt	12
Partnerskaber	13
Talentudvikling og eliteidræt.....	16
Puljer	17
Eliteidrætspuljen	17
Spejderrumspuljen	17
Talentudviklingspuljen.....	17
Puljen for talentudviklingsmiljøer	18
Eventpuljen.....	18
Udviklingspuljen for idræt, fritid og folkeoplysning	18
Klubrumspuljen	19
Opmærksomhedspunkter og politisk drøftelse	19

INTRODUKTION

Arbejdet i Kultur, Unge og Fritid tager udgangspunkt i visionen om, at:

- ❖ ALLE BORGERE OPLEVER ÅBNE FÆLLESSKABER, DER GIVER GLÆDE, UDVIKLING OG MANGFOLDIGHED.

Fire politiske mål gør visionen realiserbar, og tjener som sigtepunkter for Kultur, Unge og Fritid:

- ❖ ALLE BORGERE HAR MULIGHEDER FOR AT UDVIKLE SIG SOM MENNESKER OG DELTAGERE I FÆLLESSKABER.
- ❖ ALLE BØRN OG UNGE UDVIKLER DERES PERSONLIGE, FAGLIGE OG SOCIALE KOMPETENCER.
- ❖ ALLE BORGERE OPLEVER AT HAVE FLEKSIBLE TILBUD, DER SKABER GLÆDE OG MANGFOLDIGHED.
- ❖ ALLE BORGERE MØDER MULIGHED FOR DIALOG OG SAMSKABELSE.

Ovenstående vision og politiske mål har sat retningen på fritidsområdet i den forløbne periode på såvel udviklingsniveau som driftsniveau. Fritid har dermed haft fokus på at skabe et mangfoldigt idrætsliv, der giver alle borgere mulighed for at opleve glæde, fællesskab og udvikling. Borgere og aktører på området har deltaget i den fælles udvikling gennem arrangementer og aktiviteter, og flere borgere har taget del i opgaveudvalget En Times Motion Dagligt og opgaveudvalget Ny Svømmehal ved Kildeskovshallen.

Denne statusrapport giver en introduktion til de politikker og Folkeoplysningsloven, som Fritid arbejder inden for, og fremlægger et overblik over de besøgende i Gentofte Kommunes idrætsanlæg. Dernæst giver rapporten en status på arbejdet med Fritids forskellige indsatser, et overblik over Fritids puljer og slutteligt foretages en række perspektiverende oplæg og opmærksomhedspunkter til politisk drøftelse, der peger frem mod kommende års arbejde med henholdsvis idræts- og bevægelsespolitikken og folkeoplysningspolitikken.

IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN

I 2017 vedtog Gentofte Kommune idræts- og bevægelsespolitikken 'Gentofte i Bevægelse'. Politikken, som er gældende frem til 2029, sætter retningen for, hvordan idrættens aktører sammen kan bidrage til udvikling på området.

Den overordnede vision i politikken lyder:

- ❖ VI ER FÆLLES OM AT SKABE BEVÆGELSESGLÆDE FOR ALLE. SAMMEN ARBEJDER VI FOR ET LEVENDE, AMBITIØST OG MANGFOLDIGT IDRÆTSLIV I GODE RAMMER.

Visionen sigtes realiseret gennem fem udvalgte fokusområder:

- ❖ ET MANGFOLDIGT IDRÆTSLIV
- ❖ FACILITETER OG BYRUM
- ❖ FORENINGSIDRÆT
- ❖ TALENTUDVIKLING OG ELITEIDRÆT
- ❖ PARTNERSKABER

OPGAVEUDVALGET "EN TIMES MOTION DAGLIGT"

Fra september 2019 til marts 2021 har borgere og politikere i opgaveudvalget En Times Motion Dagligt drøftet muligheden for øget fysisk aktivitet gennem innovative og nye måder at tænke motion på. Opgaveudvalget har identificeret nogle af de faktorer, der kan motivere til mere fysisk aktivitet i hverdagen, og har udarbejdet anbefalinger for, hvad kommunen kan gøre for at skabe gode rammer og motivere flere til at bevæge sig mere. Anbefalingerne, som nu er vedtaget af Kommunalbestyrelsen, består af tre pejlemærker:

- ❖ BEVÆG DIG - HVER DAG
- ❖ BEVÆG DIG - MED ANDRE
- ❖ BEVÆG DIG – I BYEN

OPGAVEUDVALGET "NY SVØMMEHAL VED KILDESKOVSHALLEN"

Udvalget blev nedsat i 2020 for at komme med anbefalinger til et byggeprogram. Kommunalbestyrelsen vedtog allerede i 2017 at igangsætte en forundersøgelse af placeringen af en ny svømmehal. Undersøgelsen skulle afdække, hvilket behov brugerne pegede på, hvilken placering en evt. kommende svømmefacilitet skulle have, samt prisen for en svømmefacilitet. Opgaveudvalget arbejder med udgangspunkt i dette forarbejde, og afleverer sin anbefaling til kommunalbestyrelsen i oktober 2021.

VISIONSKOMMUNEAFTALEN

Et andet initiativ som idræts- og bevægelsespolitikken såvel som 'En Times Motion Dagligt' spiller sammen med, er Visionskommuneaftalen med idrætsorganisationerne DIF og DGI om Bevæg dig for Livet-projektet. Aftalens hovedformål er at øge andelen af idrætsaktive borgere i kommunen med 8 pct. og andelen af foreningsaktive med 10 pct. i aftaleperioden 2017-2022. Aftalen er en tværgående indsats i Gentofte Kommune.

FOLKEOPLYSNINGSPOLITIKKEN

Gentofte Kommunes folkeoplysningspolitik blev fornyet i 2019. Det skete i samspil med en lang række af områdets interessenter, som analyserede og diskuterede udfordringer og tendenser. Politikken nye kendetegn og målsætninger er inddelt i tre områder:

- ❖ DEMOKRATI OG MEDBORGERSKAB
- ❖ MANGFOLDIGHED OG DIVERSITET
- ❖ NYSKABELSE OG SAMARBEJDE.

Folkeoplysningspolitikken er karakteriseret ved at have en række fælles indsatsområder med idræts- og bevægelsespolitikken med fokus på samskabelse, partnerdannelse, mangfoldighed - og det at gøre det lettere at være folkeoplysende foreningsmedlem. Målene er at:

- ❖ SIKRE, AT ALLE BORGERE HAR MULIGHED FOR AT DELTAGE I AKTIVITETER, DER FREMMER OPLEVELSEN AF FÆLLESSKAB OG MEDBORGERSKAB OG BIDRAGER TIL DEMOKRATIFORSTÅELSE
- ❖ SIKRE ET MANGFOLDIGT FOLKEOPLYSNINGSMILJØ, DER RUMMER GODE FACILITETER OG VILKÅR FOR BÅDE FORENINGER, OPLYSNINGSFORBUND OG AKTIVITETER UDEN FOR FORENINGERNE
- ❖ SKABE FOLKEOPLYSNING, DER UNDERSTØTTER OG OPFORDRE TIL UDVIKLING AF NYE IDEER, TILBUD OG FORENINGER.

FOLKEOPLYSNINGSLOVEN

I 2020 modtog 69 idrætsforeninger, 15 spejdergrupper, 7 øvrige foreninger og 11 oplysningsforbund administrations- og medlemstilskud jævnfør Folkeoplysningsloven.

På trods af Covid-19 har der i perioden været en positiv udvikling i medlemstallene hos idrætsforeningerne i kommunen. Det samme gælder spejdergrupperne, som samlet er steget fra 1.244 til 1.353 medlemmer. Dvs. en stigning på 109 medlemmer svarende til 8,8 %.

Selvom spejderne selv har været påvirket af restriktioner, har de som udendørsaktivitet formodentlig kunnet modtage medlemmer fra indendørsaktiviteter, som har været endnu hårdere ramt af restriktioner.

Udvikling er primært sket hos tre af de større spejdergrupper, hvorimod medlemstallene hos de øvrige grupper har været relativt stabile.

	2019		2020	
	Antal medlemmer	Procent af borgere**	Antal medlemmer*	Procent af borgere**
Idrætsforeninger (i alt)	36.444	48,5%	36.889	49,4%
Under 25 år	19.933	88,5%	19.898	90,4%
Over 25 år	16.511	31,4%	16.991	32,2,4%
Spejdere (i alt)	1.244	1,7%	1.353	1,8%
Under 25 år	1.001	4,4%	1066	4,9%
Over 25 år	243	0,5%	287	0,55%

* Kilde: Centralt Foreningsregister 2.6.2021

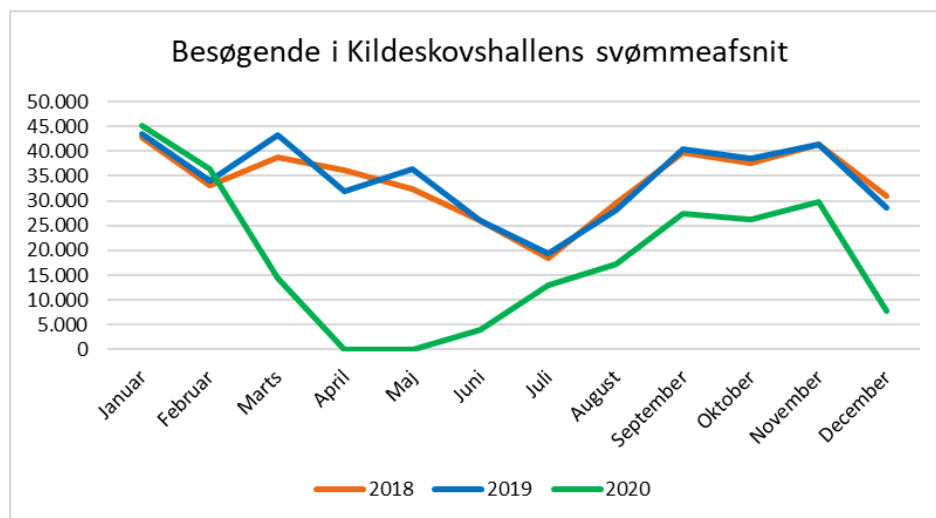
** Nogle borgere kan være medlemmer af mere end en forening, hvorfor andelen af borgere kan være mindre end angivet her.

GENTOFTE KOMMUNES IDRÆTSANLÆG

Gentofte Kommunes Idrætsanlæg (GKI) består af fire idrætshaller, to ishaller, en svømmehal med fem bassiner, en curlinghal, et atletikanlæg, en rulleskøjtehal, et skateanlæg incl. en skatehal, fire 11-mands kunstgræsbaner og fem 11-mands naturgræsbaner, fem klubhuse og en række idrætssale og -lokaler.

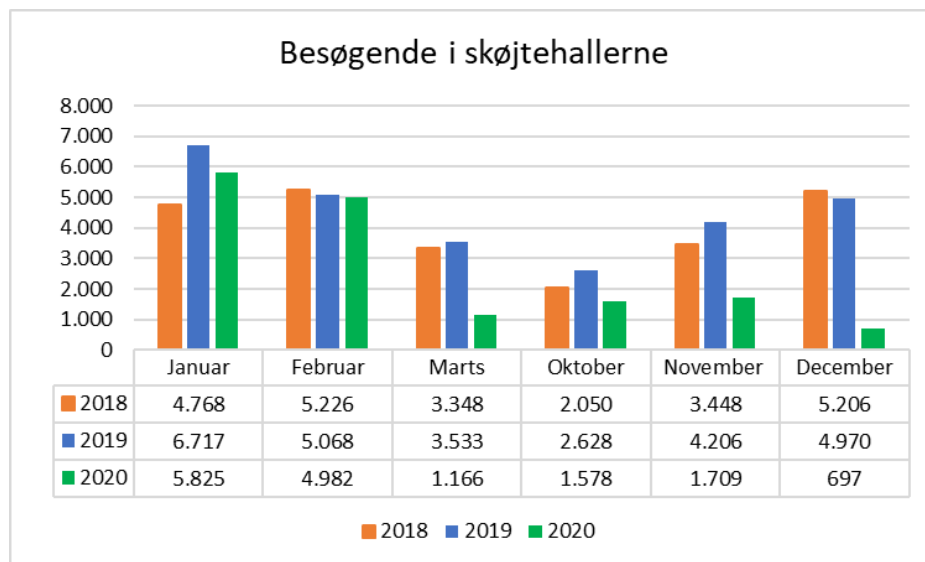
BESØGSTAL

Figur 1 Besøgende i Kildeskovshallen 2018-2020 pr. måned

Fra 2018 til 2019 steg antallet af besøgende i Kildeskovshallens svømmeafsnit med 4.639 personer til i alt 411.531 svarende til en stigning på 1%; heraf var 314.531 betalende gæster, 60.000 var skoleelever og 68.000 foreningsmedlemmer. I 2020 faldt det samlede antal besøgende til 221.456 grundet Covid-19-lukning.

Figur 2: Besøgende i skøjtehallerne i 2018-2020 pr. måned

Fra 2018 til 2019 steg antallet af besøgende i ishallerne i Gentofte Sportspark med 3.076 til 27.122 besøgende, svarende til en stigning på 11%. I 2020 faldt tallet til 15.957 pga. Covid-19-restriktionerne. Ishallerne har næsten ingen aktiviteter haft, og offentligt skøjteløb har kun i meget begrænset omfang været åbent. Ishallernes sæson løber fra 1. oktober til 31. marts.

Dette afsnit giver et indblik i de kommunale indsatser, der findes inden for de fem fokusområder i *Gentofte i bevægelse*, samt på Folkeoplysningsområdet.

ET MANGFOLDIGT IDRÆTSLIV

Målet med Et Mangfoldigt Idrætsliv er at understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder. At skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov, samt sikre dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov. Fokusområdet handler også om at motivere motionsuvante til et mere aktivt liv, og give en håndsrækning til mennesker i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet integreret i hverdagen. Gentofte Kommune har skabt en oversigt på kommunens hjemmeside over mere end 40 forskellige tilbud for borger med særlige behov i foreningslivet og hos aftenskolerne. Oversigten er interaktiv og gør det nemt for alle at finde et relevant tilbud.

ABC for mental sundhed

ABC for mental sundhed er en prøvehandling for udskolingen, hvor sigtet er at øge den mentale robusthed blandt udskolingseleverne.

Fælles om ungelivet (Den Islandske model)

I 2020 iværksattes pilotprojektet 'Fælles om ungelivet', der skal udvikle og afprøve initiativer, som skal være med til at sikre, at flere unge lever et frit ungdomsliv, hvor både forældre og lokalsamfund aktivt bidrager til, at rammerne omkring unge opmuntrer til et reduceret alkoholforbrug og beskytter mod brug af tobak og andre rusmidler. Ét af målene med Fælles om ungelivet er, at flere unge deltager i organiserede fritidsaktiviteter.

Kom og vær med

Et samarbejde med foreninger, selvorganiserede og kommercielle aktører om nye Kom og vær med-aktiviteter. Formålet er at skabe nye og anderledes indgangsvinkler til at få borgere til at være fysisk aktive og motivere borgere til fysisk aktivitet og introducere dem til forskellige idræts- og bevægelsesformer. I 2019 gennemførtes en række aktiviteter, mens der i 2020 ikke har foregået aktiviteter, pga. Covid-19-restriktioner.

DIF Soldaterprojekt

Gentofte Kommune har i 2020 i samarbejde med Danmarks Idrætsforbund (DIF) gennemført Soldaterprojektet, et landsdækkende initiativ, der skal skabe mulighed for, at skadede veteraner kan mødes og indgå i et socialt træningsmæssigt fællesskab omkring løbetræning. Gentofte Kommune bidrog med finansiering, sparring mellem forbund og forening og med kommunikation. Der har været afholdt en håndfuld træningssessioner i 2020. Ved udgangen af 2020 blev det aftalt mellem DIF, Gentofte Kommune og GIF Idræt på tværs, at forankre et udvidet samarbejde under GIF, så veteraner i 2021 vil blive tilbudt den bredere vifte af tilbud, som GIF allerede har for sin målgruppe. Der er desuden indledt et samarbejde med Gentofte Svømmeklub om etablering af et hold for veteraner med familie.

Øge foreningers lyst og evne til at inkludere borgere med særlige behov

Der har været afholdt Foreningslederakademi med et modul i specialsport og tværkommunale specialsportskurser både i starten af året og igen i efteråret. Understøttelse af oprettelse af nye særhold sker løbende, men aktiviteten har været hæmmet af Covid-19-restriktioner. I regi af Den fælleskommunale idrætspulje, er der udviklet flere gratis kurser for foreninger, som ønsker at arbejde med borgere med særlige behov, herunder ønsker at starte særhold.

En times motion for institutionsbrugere

Projektet handler om at etablere bevægelsesfremmende faciliteter på kommunens sociale institutioner på både børne og voksenområdet og uddanne personalet i at understøtte brugerne. Det blev udskudt på grund af Covid-19. Der er etableret faciliteter på to børneinstitutioner i 2019/2020, og det er planen at arbejde videre med voksenområdet i 2021/22.

"Du vælger selv" for 7. klasser

"Du vælger selv" er et forløb og en værktøds-dag for alle 7. klasser i kommunen. Formålet med forløbet er at klæde på til at træffe kloge og individuelle valg. På dagen vil der blandt andet være fokus på fritidsliv, idræt og bevægelse. Forløbet skulle have været igangsat i 2020, men er løbende blevet udskudt. Er planlagt til at gennemføres i efteråret 2021.

"Kom Bare" - projektet

Kom Bare er et forskningsprojekt med undersøgelser af, hvad der motiverer ældre mænd til fysisk aktivitet. Projektet, som indebærer, at der iværksættes et 12 ugers forløb med holdspil, præcisionsspil og styrketræning, er udskudt grundet Covid-19.

Fædrene på Banen

I samarbejde med DGI Storkøbenhavn har Fritid arbejdet med at skabe bæredygtige idrætsfællesskaber via en ressourcebaseret tilgang til fædre og børn bosiddende i Mosegårdssparken i Vangede. Gennem idræt, uddannelse og dialog med lokalsamfundsaktører har fokus været på at give fædre redskaber til at blive handlekraftige aktivitetsformidlere og -igangsættere. Indsatsen fortsatte i 2020, men oplevede nogle problemer med rekrutteringen af fædre.

Greeter-ordning

Et projekt, der handler om at tilbyde unge med kontaktpersoner, forløb med prøvetræning i idrætsforeninger. Et forløb med Gentofte Hockey-klub er under udvikling.

Projekter i Stolpehøj

Fritid har igangsat pilotprojektet Pigeklub i Stolpehøj, der havde til formål at styrke trivslen, øge idrætsdeltagelsen og nedsætte risikoen for en kriminel adfærd blandt områdets unge piger. I projektet arbejdes med at afholde ugentlig pigeklub i boligområdet. Indsatsen er flyttet til SSP.

Sommerferieaktiviteter i Ved Ungdomsboligerne

Der blev i 2020 indgået samarbejde med foreninger om aktiviteter og gadeidræt for børn og unge i Ved Ungdomsboligerne.

FACILITETER OG BYRUM

Fokusområdet Faciliteter og Byrum bygger på antagelsen om at gode rammer inviterer til bevægelse og fællesskab. Det handler om at nytænke og udnytte faciliteter, klubhuse og byens rum optimalt, at udvikle digitale løsninger, der fremmer gennemsigtighed, fleksibilitet og alsidig brug af faciliteter, og at udvikle byens forskellige rum, så de indbyder til bevægelse. Der arbejdes desuden med at være i dialog med kommercielle aktører og udøvere, der dyrker selvorganiseret idræt samt at understøtte brug af idræt på gader og veje.

Facilitetsstrategi

I 2019 blev Gentofte Kommunes første facilitetsstrategi på idrætsområdet udviklet i samarbejde med borgere og aktører på området. Strategien gælder frem til 2029, og sætter retning for arbejdet med at skabe gode rammer, der inviterer til bevægelse og fællesskab, samt sikrer en hensigtsmæssig forvaltning af idrætsfaciliteterne, så de mange positive effekter af idræt udnyttes bedst muligt.

Facilitetsstrategien er opbygget med fokus på fire områder:

- Adgang og kapacitetsudnyttelse
- Synliggørelse og formidling
- Fleksibilitet og alsidig brug
- Kvalitet og tilgængelighed

Foreningsfitness i Sportsparken

Der blev i 2019 etableret foreningsfitness i Gentofte Sportspark. Målet med denne indsats var at understøtte frivillige i at etablere foreningsfitness i Sportsparken. Indsatsen er forankret i foreningen Modne Motionister, som er stiftet og godkendt som folkeoplysende forening i 2020. Aktiviteterne forventes at få opstart i 2021.

Klubhus ved Charlottenlund Fort

Et fælles klubhus for tri- og havsvømmere mv. blev etableret sommeren 2020. Klubhuset har fungeret godt og blev i sommeren 2020 brugt til kurser i Havsvømning, livredningsaktiviteter samt Aktiv sommer. Brugerne er meget aktive og har også brugt klubhuset til vintersvømmeaktiviteter i slutningen af 2020.

Multirum i Ishallen

Forarbejdet for at skabe et multirum til foreningssamvær og lektie-café er igangsat i 2019. Forventningen er, at faciliteten bliver klar til brug fra 2021.

Klubhus til Atletik- og løbeklub

Der arbejdes med at udvikle klubhusfællesskab for de to klubber. Klubhuset forventes indviet i begyndelse af 2022.

Foreningsportalen APP

Der arbejdes med at udvikle en APP til Foreningsportalen. Den nuværende leverandør har oplyst, at firmaet lukkes inden for en kort årrække, og Gentofte Kommune skal derfor finde en ny leverandør, da Foreningsportalen ikke kan fungere uden support.

Åben træning for forældre

Der har i efteråret 2020 været afviklet et forløb med åben træning på aktivitetsområdet ved Maglegårdshallen. Træningen var målrettet forældre, der venter på deres børns aktiviteter. Ønsket er at skabe flere lignende aktiviteter andre steder i kommunen.

We Walk

Som en del af visionskommunesamarbejdet har Gentofte Kommune indgået i den nationale kampagne We Walk, som har til mål at få borgere ud at gå. Indsatsen er todelt. 1) engagere borgere og lokale aktører til at oprette gåture og 2) rekruttere borgere til at deltage i gåture.

FORENINGSIDRÆT

Foreningsidræt retter fokus mod på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere, og understøtter foreninger i at skabe en tydelig identitet og synliggøre denne i forhold til borgerne. Der satses på digitale og administrative løsninger, der gør det lettere at være forening, samt på at anerkende den frivillige indsats, understøtte og udvikle de frivilliges vilkår. Inden for fokusområdet arbejdes der endvidere med at etablere strukturer, der understøtter iværksætteri, de demokratiske processer og de gode ideer.

Trivsel i fodboldklubber

Sideløbende med Opgaveudvalget En Times Motion Dagligt, er der beskrevet et pilotprojekt for at skabe øget trivsel i fodboldklubbernes ungdomsmiljøer. Projektet tager udgangspunkt i HIKs ungdomsårgange. Selve forløbet er udsat til 2021 grundet Covid-19.

Klubudvikling

Der har været gennemført et klubudviklingsforløb med opstart februar 2020. Afsluttet juni 2020.

Foreningslederakademi

I samarbejde med Bevæg dig for livet udbød Fritid i 2019 foreningslederakademiet til nuværende og potentielle foreningsledere fra idræts- og spejderforeninger i Gentofte Kommune. Akademiet foregik frem til februar 2020 med deltagelse fra 12 forskellige foreninger.

Formidle de gode foreningshistorier

Der er gennemført en indsats for at formidle de gode foreningshistorier i Gentofte Lige Nu (Gentofte Kommunes avis, som husstandsmeddeles).

Ungekonsulentordning

Ungekonsulentordningen har til sigte at tiltrække og fastholde unge i foreningerne. Foreningerne er meget glade for ordningen, og der er foreninger på venteliste. Der er løbende fem foreninger i ordningen. Flere af indsætterne i de enkelte foreninger blev i 2020 udsat af Covid-19.

Motivu

I 2020 indgik Fritid et samarbejde med Motivu med henblik på at understøtte foreningernes medlemsrekruttering i forbindelse med genåbningen efter første nedlukning i forbindelse med Covid-19. Motivu er en rekrutteringsplatform, hvor foreningerne kan oprette prøvetræninger, som formidles til målgruppen. Efter prøvetræningen følges der op hos den enkelte deltager, så rekrutteringsprocessen bliver så nem som muligt for foreningen. Samarbejdet gav nogle rigtig gode erfaringer, og der ses på mulighederne for en fortsat aftale i 2021.

Mesterskabsaften

Hvert år hædres årets idrætsmestre for deres bedrifter. I 2020 blev arrangementet aflyst på grund af Covid-19.

Demokrati i idrætsforeningerne

Et initiativ i Folkeoplysningsudvalget, som er fortløbende frem til december 2021. Initiativet omhandler demokrati i foreninger og sigtet er at udvikle en informationsfolder om demokrati i foreninger med gode ideer til udvikling og vedligehold af foreningsdemokrati

PARTNERSKABER

Partnerskaber handler om at skabe møder mellem foreninger, kommunale og statslige institutioner, kommercielle idrætsaktører, aftenskoler og borgere til udvikling af idræts- og bevægelsestilbud. At udvikle strukturer, der gør det nemmere for foreninger og kommercielle idrætsaktører at etablere og forankre partnerskaber, og at indgå i samarbejdet om bevægelse i dagtilbud og skole, samt at understøtte partnerskaber omkring idrætsevents, som skaber glæde og værdi for borgerne.

Etablering af Kunstcubator

I februar 2020 startede et partnerskab for talenter indenfor billedkunst op i et samarbejde mellem Fritid, Kulturskolerne og Byens Hus. 20 talenter blev optaget på det treårige forløb og har under corona-nedlukningen modtaget undervisning. I forlængelse af Corona-nedlukningen blev undervisningen tilpasset, så fokus blev på digital kunst. Partnerskabet arbejder på at fortsætte samarbejdet i 4K regi.

Volleyprojekt på HF/gymnasier

Gentofte Volley fik bevilget puljemidler til at gennemføre et volleyball-projekt med ungdomsuddannelser i skoleåret 2020/2021. Ét af formålene med projektet er at igangsætte volleyball-aktiviteter for elever efter skoletid. Projektet har været hæmmet af Covid-19, men kører videre i skoleåret 2021/2022.

Motionsbasket på gymnasierne

Afvikling af basketballaktiviteter på Øregård Gymnasium og Gl. Hellerup Gymnasium. Formålet med projektet er at igangsætte basketball-aktiviteter for eleverne efter skoletid, som et alternativ til klubaktiviteter. Målet er, at aktiviteterne skal forankres som faste aktiviteter. Projektet skulle være startet primo 2020 og med afslutning med udgangen af skoleåret 20/21, men er udskudt grundet Covid-19.

Holdspil og positive fællesskaber

Forskningsprojekt, som vil implementere og undersøge ungedrevne holdspilsaktiviteter på ungdomsuddannelser. Kommunens rolle har været at facilitere samarbejde mellem Center for Holdspil og ungdomsuddannelserne. Kommunen/Fritid følger løbende projektet og kan understøtte opstarten af ungedrevne aktiviteter. Forventes afsluttet ultimo 2024.

Sænk Skuldrene

Projekt på Øregård Gymnasium og Gammel Hellerup Gymnasium i skoleåret 19/20 i samarbejde med DGI Storkøbenhavn. Målet var, at indsatsen blev forankret blandt elever på ungdomsuddannelser. Dette lykkedes ikke, men idrætslærer på ØG har sidenhen sat deres eget tiltag i gang i samarbejde med Center for Holdspil (se ovenstående aktivitet: 'Holdspil og positive fællesskaber'), som har kørt i skoleåret 2020/2021.

Inspirationskatalog om udeundervisning og udeaktiviteter

Et inspirationskatalog om udeundervisning og udeaktiviteter i skoler og dagtilbud i genåbningstiden efter Covid-19-nedlukningen, med det formål at skoler og dagtilbud fik lettere ved at tilgå udeundervisning og udeaktiviteter. Kataloget blev udsendt midt april 2020 og vel modtaget.

Specialister i idrætsundervisningen

Fritid har afsat en pulje, som kan søges af skoler og foreninger til forløb med gæstetrænere i skoler og GFO.

Idrætslærernetværk

I 2020 blev den første dialog taget med henblik på at oprette et idrætslærernetværk på tværs af folkeskolerne i Gentofte Kommune. Ønsket er at styrke og udvikle praksisfællesskaber på tværs af skolerne. Opstarten er udskudt på grund af Covid-19, men forventes igangsat i 2021.

Cykeltræning for dagtilbudsfamilier samt indskoling

Der er planlagt kurser afholdt af Dansk Skolecykling i form af Kom og vær med for familier samt træning af klasser og medarbejdere i indskoling. Afvikles først når Covid-19-situation er afklaret.

Sej, Sund og Sikker

Festivalen blev gennemført i 2019 med ca. 5000 deltagere, mens festivalen blev aflyst i 2020 på grund af Covid-19.

Inspirationsdag for seniorer

Et pilotprojekt i forbindelse med Opgaveudvalget En Times Motion Dagligt med den hensigt at skabe opmærksomhed om de mange aktivitetstilbud for seniorer blev udskudt til 2021 på grund af Covid-19.

Idrætsstævner

Foreninger tilbyder hvert år idrætsstævner til skolerne. I 2019 har bl.a. været afviklet Kids-volley, skole-OL i atletik og NBA junior League i basketball. Der blev dog ikke afholdt stævner i 2020 grundet Covid-19.

Royal Run for børnehaver – storbørnsgruppen

Event i 2019, hvor bevægelse var i centrum med deltagelse af 8 af kommunens børnehaver. Ønsket var i 2020 at udvide arrangementet til et samarbejde mellem børnehaver og plejehjem. Samarbejde blev udskudt grundet Covid-19.

Motionsløb for 3.g'ere

Et fælles motionsløb på tværs af gymnasier/hf, hvor eleverne i ugerne op til havde mulighed for træning i lokale klubber. Planen var at løbet skulle afholdes for første gang i efteråret 2020. Det er blevet udskudt til efteråret 2021 grundet Covid-19. Kommunens rolle er at understøtte ungdomsuddannelserne i opstart af aktiviteten, herunder facilitere samarbejde med lokale foreninger. Målet er, at aktiviteten forankres i ungdomsuddannelserne.

Talentudvikling og eliteidræt handler om at skabe støttestrukturer så eliteidrætsudøvere og klubber i højere grad kan konkurrere på nationalt og internationalt niveau. Uddannelsesmiljøers evne til at tilpasse rammer til udøvernes behov skal styrkes og talenterne skal gives færdigheder, som kan bruges hele livet, så de oplever balance mellem job, uddannelse, sport og socialt liv.

Uddannelsesmiljøerne

Idrætskoordinatorer på gymnasier klædes på til at understøtte elever via gode talentsamtaler. Folkeskoleleverne på idrætsskolen tilbydes workshops i håndtering af pres. Grundet Covid-19 har der ikke været stabilt fremmøde på gymnasier og skole. Morgentræning på gymnasier har i en periode kørt virtuelt.

Team Gentofte

Etableringen af et Team Gentofte, hvis formål er at støtte eliteidrætten i Gentofte Kommune. Er blevet forsinket grundet Covid-19.

Udvikling af talentmiljøer

Tilbud om puljemidler til Talentudviklingen via Puljen til udvikling af talentudviklingsmiljøer, Eliteidrætspuljen og Talentudviklingsprojektet. Puljen til udvikling af talentudviklingsmiljøer samt eliteidrætspuljen har ikke været søgt meget i 2020, da Covid-19 har betydet at mesterskaber ikke har kunnet afholdes. Talentudviklingsprojektet har imidlertid kørt med fuld støtte til i alt 12 talenter i 2020.

Konsolidering af samarbejder

Udvikling af samarbejdet med Gentofte Ordning på Bakkegårdsskolen samt på Ordrup, Gammel Hellerup og Øregård Gymnasium samt Gentofte HF, samt udvidelse og forbedring af tilbuddet på Øregård for Team Danmark elever, ved at skabe en tydelig sportsprofil på samtlige skoler, samt at udvikle kompetenceudviklingsværktøjer til gavn for samarbejdet mellem atleter og idrætskoordinatorer på skolerne. Projektet kører godt og er under fortsat udvikling.

Udvikling af elitestrategi

Prioriterede idrætsgrene tilbydes klubudvikling med henblik på udvikling eller justering af klubbernes elitestrategi. Projekterne er blevet forsinkede. De foreninger som har haft behov for forløbet, var ikke klar til

det. Sejlsport, badminton og ishockey har haft møder med klub, kommune og forbund. De øvrige sportsgrene har alle haft klub-/kommunemøde vedr. træneraftale.

Talentråd

Etablering af et talentråd med repræsentanter fra klubberne, forbund, DIF, Team Danmark, Gymnasier, Skole og talenter til at sikre fremdrift og forankring. Rådet er etableret.

Årlige møder

Der afholdes årlige møder i maj/juni og efter behov mellem kommune, forbund og prioriterede idrætsgrene, hvor klubbernes handleplaner diskuteres.

PULJER

Fritid administrerer syv puljer, som institutioner, foreninger, oplysningsforbund, projektgrupper og enkeltpersoner kan søge til støtte til initiativer, der styrker idræts- og fritidslivet i kommunen.

ELITEIDRÆTSPULJEN

Eliteidrætspuljen støtter hold og individuelle eliteidrætsudøvere til rejser, når de skal til kampe og turneringer, som de har kvalificeret til. I 2019 blev puljen anvendt fuldt ud. Grundet Covid-19 har det været begrænset, hvor meget eliteidrætsudøverne har haft mulighed for at rejse i 2020, og mange kampe og turneringer har desuden været udsat eller aflyst. Der er derfor ubrugte midler for 122.000 kr. i eliteidrætspuljen. I alt blev der bevilliget 48.000 kr. i 2020.

SPEJDERRUMSPULJEN

Spejderrumspuljen havde i 2020 et budget på 250.000 kr., som kunne søges af spejdere til mindre renoveringer, ombygning og nybygning. Seks spejdergrupper har fået bevilliget samlet set ca. 60.600 kr., og dermed er der ved årets udgang ca. 189.400 kr. tilbage i puljen. Efterspørgslen på Spejderrumspuljen er varierende, og der foregår en løbende drøftelse med spejdernes paraplyorganisation i Gentofte Kommune (BUS) af puljens størrelse. I 2021 er det besluttet at nedsætte beløbet med 100.000 kr.

TALENTUDVIKLINGSPULJEN

Formålet med puljen til talentudvikling er at give talentfulde unge udøvere bedre muligheder for at opnå gode nationale og internationale resultater. Det årlige budget er 150.000 kroner, hvoraf de 120.756 kr. blev anvendt. I 2020 blev støtten givet til to eliteudøvere på hold og ti individuelle eliteudøvere. Størstedelen af eliteudøverne har gjort brug af hele eller størstedelen af deres bevilling. To udøvere mente dog, at midlerne kunne komme bedre til gavn på andre måder under Covid-19.

PULJEN FOR TALENTUDVIKLINGSMILJØER

Puljen er for klubber med eksisterende talentmiljøer og støtter forbedring og udvikling af disse. Det årlige budget er 120.000 kroner, hvoraf 84.950 kr. blev brugt i 2020. Dermed var der 35.050 kr. tilbage. Også hér har Covid-19 haft indvirkning på antallet af ansøgere til puljen, som normalt plejer at blive opbrugt.

EVENTPULJEN

Eventpuljen giver tilskud til understøttelse af foreninger, selvorganiseret idræt og kommercielle aktører, der ønsker at gennemføre idræts- og motionsrelaterede events. Det årlige budget blev i 2020 øget med 50.000 kr., så der ved årets start var et budget på 150.000 kr. Budgetforøgelsen var et resultat af, at puljen plejer at blive søgt af mange og bruges op, men grundet Covid-19 var situationen anderledes i år. Der blev i alt søgt og bevilliget 75.000 kr. fordelt på fire arrangementer, hvoraf størstedelen dog måtte tilbagebetales, da det alligevel ikke blev muligt at afholde eventen. Ved udgangen af 2020 var der dermed knap 117.000 kr. tilbage i Eventpuljen. Da eventpuljen er en populær pulje, som bidrager til mere bevægelse blandt Gentofte Kommunes borgere, er der en klar forventning om, at puljen igen vil blive søgt af mange, når restriktionerne lempes eller ophører.

UDVIKLINGSPULJEN FOR IDRÆT, FRITID OG FOLKEOPLYSNING

I 2020 blev de to puljer, Udviklingspuljen for fritid og folkeoplysning og Udviklingspuljen for idræt og motion, sammenlagt til Udviklingspuljen for idræt, fritid og folkeoplysning. Den nye pulje havde et budget på 169.000 kr. og kunne søges af foreninger, folkeoplysningsforbund og grupper, der gerne ville udvikle sig til at blive en forening, til f.eks. at danne en ny forening, skabe nye aktiviteter, udvikle selvorganiseret idræt, etablere nye partnerskaber mm. Også her har Covid-19 haft indflydelse på antallet af ansøgninger, da foreningerne og folkeoplysningsforbundene har haft deres fokus på bl.a. at drive deres forening og forbund samt fastholde medlemmer igennem en udfordrende tid.

Samlet set er der i 2020 bevilliget 54.500 kr. Det efterlader puljen med 114.500 kr.

KLUBRUMSPULJEN

Klubrumspuljen giver tilskud til ombygning, nybygning og renovering af Gentofte Kommunes idrætsklubbers anlæg. Ligeledes giver puljen støtte til faste installationer og inventar (herunder specialinventar), som er forudsætning for, at aktiviteten kan gennemføres. Det årlige budget er 2.000.000 kroner.

Budgettet for Klubrumspuljen steg i 2020 fra 2 mio. kr. til 2,3 mio. kr. Til trods for Covid-19 har Klubrumspuljen modtaget mange ansøgninger, og ca. 2,1 mio. kr. er blevet bevilliget - fordelt på 33 ansøgninger. Dermed er der et restbeløb på knap 192.000 kr.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER OG POLITISK DRØFTELSE

Som det fremgår af nærværende statusrapport, har Fritidsområdet i 2020 arbejdet ud fra den samlede vision for kultur-, unge- og fritidsområdet og de underliggende mål. Statusrapporten står imidlertid ikke alene, idet Idrættens Analyseinstitut (IDAN) netop har afleveret en evaluering af Idræts- og bevægelsespolitikken.

Det er herefter tanken at invitere interessenterne for idræts- og bevægelsespolitikken til en drøftelse af politikken fem fokusområder for dermed at kvalificere det videre arbejde med idræts- og bevægelsespolitikken. Samtidig lægges der op til en politisk drøftelse af den ønskede udvikling af fritidsområdet:

Et gennemgående tema i IDANs rapport er et ønske om et stærkere samarbejde mellem foreninger og aktører i kommunen. Der er ikke en stærk kultur for samarbejde i et foreningsliv, der er præget af en række stærke flerstrengede foreninger. Dette er på den ene side sundt og giver foreningerne en væsentlig kvalitet, der er værd at bevare, men giver på den anden side også udfordringer, når foreningerne skal samarbejde og tilpasse sig i partnerskaber på tværs.

Et andet tema er Gentofte kommunes indsatser på talentudviklings- og eliteidrætsområdet, hvor samarbejde mellem idrætsskole og prioriterede klubber har været i gang siden 2008. En del af klubberne har udtrykt ønske om tættere samarbejde med idrætsskolen. Derudover skal det undersøges om der er grundlag for etablering af et lokalt Team Gentofte, som kan støtte klubbernes elitære aktiviteter. Og der er et behov for og ønske om øget dialog mellem parterne.

Et tredje tema, der diskuteres meget, er behovet for optimering af benyttelsen af kommunens faciliteter, noget som også kan understøtte en generel erfaringsudveksling mellem foreninger, der arbejder med mange af de samme udfordringer.

Der er også et behov for at styrke formidlingen af viden om kommunens støttemuligheder, herunder mulighederne for at deles om fx klubhuse og sociale rammer, noget der kan foregå mere bilateralt mellem foreninger og aktører.

De mere uformelle samarbejder kunne også gælde et forum for trænere eller foreninger, der arbejder med borgere med særlige behov, hvor man ud over de formelle kurser kunne dele viden om udfordringer og løsninger. Kommunen afholder i forvejen forskellige typer af temamøder, hvor man kunne foreslå flere former for samarbejde. Der er behov for, at sådanne indsatser etableres og fastholdes, til de opnår flyvefærdighed.

-o0o-

Relateret document 7/8

Dokument Navn:	Tillæg til statusrapport Fritid 2021.docx
Dokument Titel:	Tillæg til statusrapport Fritid 2021
Dokument ID:	4395475

Tillæg til statusrapport Fritid 2021

Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget tog den 18. august 2021 stilling til Statusrapport for Fritid 2021. Rapporten giver et overblik over, hvordan områdets institutioner, indsatser og tværgående initiativer samlet set har arbejdet med de to definerende politikker for fritidsområdet: [Folkeoplysningspolitik - Gentofte Kommune](#), samt Idræts- og bevægelsespolitikken, *Gentofte i bevægelse* [Idræts- og bevægelsespolitik - Gentofte Kommune](#).

I nærværende tillæg suppleres overblikket i kort form.

Evaluerings af idræts- og bevægelsespolitikken

Idræts- og bevægelsespolitikken, Gentofte i Bevægelse, blev vedtaget i 2017 og gælder 12 år frem. Visionen er, at *"Vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle. Sammen arbejder vi for et levende, ambitiøst og mangfoldigt idrætsliv i gode rammer."* Politikken har fem fokusområder: Faciliteter og byrum, foreningsidræt, et mangfoldigt idrætsliv, talentudvikling og eliteidræt, partnerskaber.

Politikken har fungeret i fire år og blev evalueret af Idrættens Analyseinstitut (IDAN) i starten af 2021. Formålet med evalueringen er at give en aktuel status på indsatserne i politikken samt identificere eventuelle muligheder for at prioritere eller skærpe indsatserne inden for de fem fokusområder.

De foreslåede overordnede mål er: I 2025 skal 48% af borgerne i Gentofte Kommune være medlem af en idrætsforening, og 79% af borgerne skal angive, at de er fysisk aktive. Målene er en forlængelse af visionskommunesamarbejdets målsætninger fra 2017-2022.

Gentofte Mødes

Som supplement til IDANs evaluering inviterede Fritid også borgere, foreninger og andre relevante aktører til en drøftelse af Gentofte i Bevægelse de næste fire år. Mødet fandt sted den 10. september 2021 i forbindelse med dialogarrangementet Gentofte Mødes. Drøftelserne har ledt til forslag til indsatser inden for hvert af de fem fokusområder. Disse indsatser vil styrke realiseringen af visionen og arbejdet med at nå de overordnede mål.

IDANs evaluering og idrættens aktørers input til Gentofte i Bevægelse 2021-2025 er grundlaget for Fritidsafdelingens formulering af overordnede mål for de fire næste år samt konkrete indsatser for fokusområderne, hvortil der blev udarbejdet i alt seks handleplaner.

Visionskommune

Gentofte Kommune har indgået en 5-årig visionskommuneaftale med Danmarks Idrætsforbund og DGI med et mål om at øge antallet af idrætsaktive og medlemmer i idrætsforeninger. Aftalen løber til og med 2022. De foreslåede overordnede mål er at i 2022 skal 45 % af borgerne i Gentofte Kommune være medlem af en idrætsforening, og 79 % af borgerne angive, at de er fysisk aktive.¹

¹ Ifølge det Centrale Foreningsregister var foreningsdeltagelsen i 2020 46,4 %, hvilket er en stigning på 5,4 procentpoint siden 2017, hvor foreningsdeltagelsen var 41 %. Fritid ønsker i april 2022 at genbesøge målsætningen på 48 %, når medlemstal for 2021 bliver offentliggjort. Hvis medlemstallene er i fortsat vækst, trods coronapandemien, kan det overvejes at øge målsætningen til 49-50 %. I 2015 angav 73 %, at de var regelmæssigt fysisk aktive i hverdagen, og dette var i 2021 stadig 73 %. Trods den relativt stabile andel af aktive ønsker fritidsafdelingen at fastholde det ambitiøse mål på 79 %, som også er del af visionskommuneaftalens mål. Andelen af fysisk aktive har i hele perioden svinget mellem 71 % og 73 % med undtagelse af 2020, hvor nedlukningen i forbindelse med corona formentlig betød, at andelen steg til 78 %. Borgernes aktivitetsniveau klarlægges hvert år i Benchmarkundersøgelsen, som udarbejdes DIF (som udarbejdes DIF (se mere her <https://www.bevaegdigforlivet.dk/media/10567/bevaeg-dig-for-livets-idraets-og-motionsvaneundersogelse-2021.pdf>)).

I 2021 har vi fortsat arbejdet med at tænke bevægelse ind i alle områder af den kommunale forvaltning. Som eksempel er bl.a. fem daginstitutioner blevet idrætscertificeret, og Playmakerordningen er startet op på ni ud af elleve skoler. Der er lavet forskellige andre samarbejder med eksterne aktører, bl.a. med appen Natureventyr, som betyder at Gentofte Kommune nu har tre gåruter målrettet børn i alderen 4-9 år. Udbredelsen af initiativer til øvrige forvaltningsområder er en del af arbejdet med at sikre implementering af bevægelsestiltag, som er hovedfokus i den afsluttende fase af samarbejdet. Efter samarbejdsaftalens udløb fortsættes arbejde mod vores 2025-mål.

Status på implementering af En Times Motion om Dagen

Opgaveudvalget En Times Motion Dagligt afleverede deres anbefalinger til hvordan man bedst muligt kan sikre, at borgerne i Gentofte Kommune er aktive en time om dagen til Kommunalbestyrelsen i april 2021.

Anbefalingen består af tre pejlemærker og tre principper. Pejlemærkerne sætter fokus på, hvad vi kan gøre for at skabe mere bevægelse. Principperne fortæller os, hvordan vi metodisk kan arbejde med pejlemærkerne.

Pejlemærkerne er

- Bevæg dig - Hver dag
- Bevæg dig - Med andre
- Bevæg dig - I byen

Principperne er

- Find lysten
- Gør det enkelt
- Søg samarbejdet

De fulde anbefalinger kan læses her [En times motion dagligt - Gentofte Kommune](#)

Under pejlemærket Bevæg dig – hver dag afprøves playmakerordning på skolerne i Gentofte Kommune i skoleårene 21/22 og 22/23.

Formålet er at give alle elever større kendskab til idrættstilbud i lokalmiljøet og introducere dem til et bredt udvalg af bevægelsesmuligheder af dedikerede specialister. Playmakerordningen er et tiltag, der sikrer, at alle elever i mellemtrin og udskoling hvert år har forløb med foreningsundervisning i idrætstimerne og understøtter medarbejdernes arbejde med Åben Skole. Ordningen understøtter en fast struktur gennem et økonomisk tilskud til frikøb af lærere for at varetage koordinatorrollen samt et tilskud til delvis aflønning af foreningerne for deres indsats. Ni af skolerne i Gentofte Kommune er tilmeldt ordningen.

Under pejlemærket Bevæg dig – i byen er der fokus på at styrke kendskabet til gode muligheder for bevægelse i byens rum. Et tiltag er oprettelse af digitale vandreruter, hvor alle kan blive inspireret til at gå en tur i forskellige dele af kommunen. Ruterne er udarbejdet i samarbejde med Dansk Vandrelaug Gentofte afd. og Gentofte Lokalhistoriske Forening og indeholder forslag og information om de steder, man passerer på vejen.

Under pejlemærket Bevæg dig – med andre iværksættes nu *Forårsdage*, der skal inspirere og motivere 60+-årige borgere til et sundt og aktivt seniorliv med bevægelsesglæde og til at indgå i fællesskaber med ligesindede. Det skal ske ved invitere til en bevægelsesfestival, hvor foreninger, aftenskoler, private aktører og kommunale tilbud præsenterer og giver 'smagsprøver' på aktiviteter og motionsmuligheder, uagtet om man har dyrket motion tidligere. Forårsdagene skal finde sted over 2 dage og afprøves første gang i maj 2022.

Et andet tiltag under dette pejlemærke er trivsel i idrætsforeninger. I samarbejde med Center For Holdsport og Sundhed (KU) er afholdt temaaften om ungemiljø og trivsel i idrætsforeninger. Fokus har været på forskningsresultater om trænerens rolle i at skabe et motiverende og inspirerende miljø, der fastholder de unge i foreningslivet. I forlængelse af temaaften tilbydes et kursusforløb i trivsel for trænere i foråret 2022.

Sundhedsprojekt - ung i bevægelse

Formålet med 'Ung i bevægelse' er at øge andelen af 12-25-årige, der er idrætsaktive i en forening og som selvorganiserede med henholdsvis 3 og 4 %. Projektet har igangsat en række aktiviteter, der skal bidrage til, at formålet nås:

- Uddannelsesforløb for trænere – 'Det attraktive idrætsmiljø for unge': Tilbydes idrætsforeningernes ungdomstrænere i foråret 2022, for at styrke kompetencer ift. til at øge trivslen på ungdomshold.
- Ny pulje oprettet: Lypuljen for unge bevægelsesfællesskaber støtter unge, der har en idé og viljen til at arrangere en idræt-/bevægelsesaktivitet for og med andre unge.
- Motionsløb for kommunens ungdomsuddannelser: I oktober 2021 blev der afholdt motionsløb, hvor sidsteårsstuderende på samtlige ungdomsuddannelser deltog. Formålet var at øge elevernes læring og motivation om løbetræning samt at skabe relationer lokalt og på tværs af kommunens uddannelser. I 2022 er det hensigten at samarbejde med GIK Atletik om træning op til eventet.
- Samarbejde med ungdomsuddannelser: Gentofte Volley og SISU Basketball ønsker at udbrede hhv. volleyball og basketball til flere unge, og derfor understøtter Fritid etableringen af samarbejde med de to foreninger i idrætsundervisning og i idræt efter skoletid på ungdomsuddannelserne. Desuden har Fritid understøttet et samarbejde med Center for Holdspil og Sundhed på Øregård Gymnasium. Det har resulteret i stiftelse af et idrætsråd, som skal udvikle idrætsaktiviteter på gymnasiet.
- Du vælger selv: I efteråret 2021 var kommunes 7. klasser inviteret til Du vælger selv-workshops. Afholdt af Fritid og Fælles om Ungelivet. Formålet med workshoppen var at sætte fokus på de unges henholdsvis valg og fravalg af idræt og bevægelse.

Team Danmark aftale for 2022-2025

Gentofte Kommune har siden 2008 samarbejdet med Team Danmark om talent- og elitearbejdet i kommunens idrætsforeninger. Den nye aftale blev 5. maj 2021 genforhandlet i Kultur Unge og Fritidsudvalget og er gældende i perioden 2022-2025. Samarbejdet vil fortsætte med at udvikle idrætsordningen på skoler og ungdomsuddannelser, klubudvikle foreninger samt tilbyde målrettede puljer til klubbers talent- og elitearbejde. Endvidere vil der i perioden arbejdes på etablering af et støttekoncept for eliteidrætten i form af et Team Gentofte.

Ny Svømmehal ved Kildeskovshallen

Kommunalbestyrelsen vedtog på deres møde i oktober 2021 opgaveudvalgets anbefalinger til hvad der skal bygges for de 120 mio. kr. der er afsat i budgettet. Anbefalingerne omfatter en grundpakke og en række prioriteret optioner.

Ultimo 2021 vedtog kommunalbestyrelsen, at der skal foretages yderligere eksterne undersøgelser af trafikale forhold, bæredygtighed samt drifts- og anlægsøkonomi både ved Kildeskovshallen og i Gentofte Sportspark, inden der træffes beslutning om placering af en ny svømmefacilitet i kommunen. Resultaterne af disse undersøgelser foreligger ultimo februar 2022

Der er nedsat en følgegruppe med repræsentanter fra opgaveudvalget og arbejdsgrupperne, som træder til senere i processen.

Fritidspas

Fritidsområdet administrerer en kontingentstøtteordning, som tildeles til børn og unge op til 25 år. Ordningen fungerer, men har været påvirket af nedlukningen af aktiviteterne for foreningerne, hvorfor der ikke har været så mange ansøgninger som i de foregående år. Efter en nedgang i tildeling af kontingentstøtte i 2020, som nok skal tilskrives nedlukning pga. corona, steg antallet af ansøgere igen i 2021.

- I 2021 udbetalte vi kontingentstøtte for 64.134,56 kr. fordelt på 51 individer
- I 2020 udbetalte vi kontingentstøtte for 52.195,00 kr. fordelt på 43 individer
- I 2019 udbetalte vi kontingentstøtte for 75.074,50 kr. fordelt på 64 individer
- I 2018 udbetalte vi kontingentstøtte for 63.280,00 kr. fordelt på 51 individer

Corona

Idrætsområdet har igen i 2021 været stærkt påvirket af corona. I løbet af foråret blev flere og flere restriktioner fjernet, men det var først den 21. maj, at alle restriktionerne for indendørsidrætterne blev fjernet. Mange foreninger havde derfor også et ønske om udvidet træningstid op til sommerferien og i sommerferien. Der har været et rigtigt godt samarbejde med foreningslivet om corona og foreningerne har udvist stor loyalitet over for restriktionerne og udvist kreativitet for at tilbyde deres medlemmer alternativ træning, og for at fastholde de sociale bånd i foreningen. Der er dog ingen tvivl om, at der er en vis metaltræthed i foreningslivet og at en "normal hverdag" imødeses.

Fritid måtte aflyse Aktiv Vinter og flytte Mesterskabsaftenen til september måned 2021.

Relateret document 8/8

Dokument Navn:	Status på idræts- og bevægelsespolitikken.pdf
Dokument Titel:	Status på idræts- og bevægelsespolitikken
Dokument ID:	4395227

STATUS PÅ IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Evaluering af idræts- og bevægelsespolitikken 2017-2029
i Gentofte Kommune

Rapport/ Maj 2021

Steffen Rask &
Jens Rasmus Pedersen

Idrættens
Analyseinstitut

STATUS PÅ IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Titel

Status på idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune

Forfatter

Steffen Rask & Jens Rasmus Pedersen

Øvrige bidragydere

Sofie Pihl

Rekvirent

Gentofte Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Gentofte Kommune

Udgave

1. udgave, Aarhus, maj 2021

Pris

Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93784-50-5 (pdf)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Frederiksgade 78B, 2.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	6
Formål.....	6
Metode.....	7
Resume og hovedresultater	8
Evaluering af fokuspunkter.....	8
Trends og tendenser på idrætsområdet.....	10
Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik	11
Politikkens fokusområder.....	11
Andre relevante indsatser og politikker	13
Status på politikken fokusområder.....	17
Foreningsidræt	17
Et mangfoldigt idrætsliv	23
Faciliteter og byrum.....	33
Talentudvikling og eliteidræt.....	38
Opsamlende perspektiver.....	45
Trends og tendenser på idrætsområdet.....	47
Danskernes motions- og sportsvaner.....	47
Perspektivering	52
Litteratur	56

Indledning

I 2017 vedtog Gentofte Kommune idræts- og bevægelsespolitikken 'Gentofte i Bevægelse'. Den overordnede vision i politikken lyder: "Vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle. Sammen arbejder vi for et levende, ambitiøst og mangfoldigt idrætsliv i gode rammer." Visionen sigtes realiseret gennem fem udvalgte fokusområder og skal hvert fjerde år evalueres i samarbejde med idrættens aktører. Her er fokus på at drøfte de opstillede fokusområder med henblik på kvalificering af det fortsatte arbejde på idrætsområdet.

Politikken indeholder fem særlige fokusområder, som er: 'Et mangfoldigt idrætsliv', 'Faciliteter og byrum', 'Foreningsidræt', 'Talentudvikling og eliteidræt' og 'Partnerskaber'. Gentofte Kommune har valgt, at denne første evaluering af politikken skal have særligt fokus på to af de fem fokusområder; 'Foreningsidræt' og 'Et mangfoldigt idrætsliv'.

Fokusområdet 'Foreningsidræt' dækker over den del af idrætten, som hører under folkeoplysningsloven. Fokus i politikken er på at udvikle stærke og kompetente idrætsforeninger. Det inkluderer blandt andet understøttelse af foreninger i forhold til at uddanne og kvalificere trænere og ledere; at skabe en tydelig foreningsidentitet over for borgere; og at etablere strukturer, der understøtter iværksætteri.

Fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv' har som mål, at alle borgere, også dem med særlige behov, kan deltage i idrætslivet. Det inkluderer blandt andet understøttelse i forhold til at skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov; at skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov; at motivere idrætsuvante til et mere aktivt liv; og at give en håndsrækning til mennesker i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet ind i hverdagen.

Formål

Formålet med evalueringen er at give en aktuel status på indsatserne i politikken og sikre kvalitet i det fremtidige arbejde. Evalueringen skal også pege på eventuelle muligheder for at foretage justeringer i indsatserne inden for de fem fokusområder.

Derudover vil evalueringen indeholde et afsnit med fokus på identifikation af nye udviklingstræk, tendenser, aktører eller indsatsområder, som med fordel kan inddrages i drøftelserne af den kommende periodes indsatser for fokusområderne.

I forlængelse af denne evaluering af 'Gentofte i Bevægelse's første fire år, vil Gentofte Kommune invitere borgere, foreninger og andre aktører til en workshop, hvor der vil være drøftelser omkring politikkens fem fokusområder. Her vil input og kommentarer blive taget til efterretning og være med til at justere handlingsplanerne på indsatsområderne, så det videre arbejde med bevægelses- og idrætspolitikken kan opkvalificeres.

Evalueringen har dermed to overordnede formål for at sikre høj kvalitet i arbejdet med idrætten i Gentofte Kommune:

- 1) For det første skal evalueringen give en aktuel status på, i hvilket omfang indsatsene i idræts- og bevægelsespolitikken har den ønskede virkning.
- 2) For det andet skal evalueringen indeholde en perspektivering af resultaterne skabt af idræts- og bevægelsespolitikken (som de fremstår ved undersøgelsestidspunktet). Her sammenholdes resultaterne med nye tendenser og trends på idrætsområdet nationalt såvel som internationalt.

Metode

Evalueringen bygger på en lang række data af forskellig karakter og består af en analyse og sammenfatning af eksisterende materiale fra Gentofte Kommune samt interviews med nøglepersoner i forvaltningen. Desuden indsamles data til brug for evalueringen via fokusgruppeinterviews med relevante interessenter og aktører fra idrætslivet i Gentofte Kommune.

Data fra Gentofte Kommune:

Evalueringen består af en analyse og sammenfatning af eksisterende materiale fra Gentofte Kommune, herunder:

- Benchmarkundersøgelser udført i regi af 'Bevæg dig for Livet'
- Kvartalsrapporter
- Relevante kommunale opgaveudvalg
- Status på Idræts- og bevægelsespolitikken fra august 2020
- Status på handicapområdet
- Gentofte Kommunes facilitetsstrategi
- Gentofte Kommunes folkeoplysningspolitik
- Andre relevante evalueringer og dokumenter fra de enkelte fokusområder.

Interviews med nøglepersoner:

I tillæg til den eksisterende data indsamles data til brug i evalueringen via:

- Interviews med relevante nøglepersoner i forvaltningen. I alt er fem personer blevet interviewet
- To fokusgrupper samt interviews med relevante aktører fra idrætslivet i kommunen. I alt er 12 aktører blevet interviewet.

Analyseresultater fra Idan:

- Relevante resultater fra Idans landsdækkende undersøgelse 'Danskernes motions- og sportsvaner 2020' analyseres og perspektiveres med fokus på at identificere nyeste trends og tendenser på idrætsområdet.

Resume og hovedresultater

I dette resumé gives en kort opsummering af undersøgelsens hovedresultater i forhold til undersøgelsens overordnede formål, og de fremadrettede perspektiver, som resultaterne lægger op til, diskuteres.

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 'Gentofte i bevægelse' er en fortsættelse af den tidligere bevægelsespolitik og har en ambition om at sikre, at borgere i alle aldre har et aktivt fritidsliv med bevægelse. Dermed taler politikken ind i den kommunale målsætning om, at alle borgere skal være fysisk aktive en time om dagen. I tillæg til 'En times motion' spiller politikken sammen med en række politikker og initiativer, herunder visionsaftalen med DIF og DGI om Bevæg dig for livet. Der er altså en intention om et bredt fokus på idræt og motion på tværs af kommunens forvaltninger og aktører, og der er dermed en række forudsætninger for at skabe gode vilkår for borgernes deltagelse i idræt og motion.

Evaluering af fokuspunkter

I denne evaluering er fokuspunkterne 'Foreningsidræt' og 'Et mangfoldigt idrætsliv' særligt i fokus, og de to fokuspunkter har en række fællestræk og overlap, blandt andet i forhold til aktivering af særlige målgrupper i kommunens foreningsliv.

Foreningsidræt

Evalueringen viser, at foreningsidrætten i Gentofte Kommune er i en positiv udvikling med stigende medlemstal og generel tilfredshed blandt borgerne med mulighederne for at deltage i foreningslivet. De gennemførte aktiviteter har primært fokuseret på inklusion af specifikke målgrupper som seniorer og småbørnsfamilier, og særligt aktiviteterne rettet mod seniorer er ifølge forvaltningen lykkedes efter hensigten. Evalueringen peger dog også på udfordringer, der primært omhandler fastholdelse af unge i foreningsidrætten, hvor kommunen blandt andet gennem tiltag under 'Ung i bevægelse' forsøger at motivere unge til at deltage i idræts- og foreningsaktiviteter. De interviewede foreninger vurderer dog, at deres trænere generelt mangler tilstrækkelig fokus på og viden om fastholdelse af unge medlemmer.

Derudover peger evalueringen på, at der er et behov for øget samarbejde blandt idrættens aktører, hvis det skal være muligt at løse udfordringer omkring blandt andet adgang til faciliteter og sociale rammer, hvor flere har et ønske om bedre muligheder, hvis de skal kunne udvikle deres forening.

Samtidig peger foreningerne selv på problemer i forhold til at aktivere medlemmernes frivillige engagement, hvor der ser ud til være et kultursammenstød mellem de store og professionelt drevne foreninger og det frivillige foreningsliv.

Et mangfoldigt idrætsliv

Gentofte Kommunes borgere har generelt et meget højt aktivitetsniveau, og der er således i sammenligning med resten af landets kommuner relativt få borgere, der kan karakteriseres

som motionsuvante. Det er dog et fortsat fokuspunkt, og der er et potentiale for yderligere aktivering, da langt de fleste ikke-aktive borgere har et ønske om at blive mere aktive.

Der er således igangsat en række indsatser mod motionsuvante borgere og borgere med særlige behov, og de samarbejdende aktører er generelt tilfredse med kommunen som samarbejdspartner. Interviewene peger dog på udfordringer for aktørerne, der savner at blive prioriteret i forhold til adgang til faciliteter til deres aktiviteter såvel som det sociale miljø. Derudover savner enkelte aktører klarhed over støttemulighederne for deres aktiviteter, der bevæger sig på tværs af forskellige forvaltninger og puljer i kommunen.

Faciliteter og byrum

De seneste år har Gentofte Kommune investeret i en lang række idrætsfaciliteter, og idrættens aktører pointerer, at de har rigtigt gode forhold og faciliteter til rådighed. De udfordringer, der opleves på området, handler primært om udnyttelsen af de eksisterende faciliteter. Som resultaterne ovenfor viser, er det særligt samarbejde om udnyttelse af aktivitetsfaciliteter, og muligheder for socialt samvær efterspørges.

Der er igangsat eller planlagt en række initiativer i relation til politikken, der endnu ikke kan evalueres.

Talentudvikling og eliteidræt

Arbejdet med talentudvikling og eliteidræt er en videreførelse af det arbejde, der er foregået i den seneste idræts- og bevægelsespolitik, hvor Gentofte Kommune siden 2008 har været Team Danmark Elitekommune og talent- og eliteidrætten har haft et centralt politisk fokus. Det viser sig ved, at der generelt er rigtig stor tilfredshed med arbejdet og mulighederne for at dyrke eliteidræt i kommunen.

Tilfredsheden gælder både foreninger, uddannelsesinstitutioner og samarbejdspartnere, og inputtene har primært fokuseret på en øget fokusering af indsatserne, så de indsatser, der igangsættes, også følges til dørs og ikke drukner i et hav af forskellige initiativer. I den forbindelse nævnes det blandt andet, at det er vigtigt, at de gode initiativer om balance mellem sport, uddannelse og fritid også fører til dialog og samarbejde mellem interessenterne.

Fremadrettede perspektiver

Samlet set peger evalueringen af de enkelte fokusområder på, at der generelt er stor tilfredshed med det politiske arbejde og implementeringen af politikken, men at mange af de udfordringer, der findes på tværs af fokusområderne, til en vis grad kan imødekommes ved øget samarbejde og vidensdeling mellem aktørerne på idrætsområdet. Det gælder både i forhold til faciliteter, fælles udfordringer og administrative opgaver.

Undersøgelsen viser dog, at selvom der er et stærkt idræts- og foreningsliv i kommunen, så er der ikke en kultur for samarbejde, men snarere for intern konkurrence, og det er netop her, at kommunen kunne spille en rolle som facilitator for at drive en proces mod stærkere lokalt samarbejde.

Trends og tendenser på idrætsområdet

I forlængelse af de perspektiver, som evalueringen har frembragt, tegner undersøgelsen også et billede af de generelle tendenser på idrætsområdet og peger på perspektiver, som kan være relevante for det videre arbejde på området.

Resultaterne peger specielt på det nye idrætsbillede, der er skabt under coronakrisen, hvor store dele af det organiserede idrætsliv har været præget af restriktioner og nedlukninger. Det har ført til et generelt fald i idrætsdeltagelsen og ændrede aktivitetsmønstre, der på den ene side viser tilpasninger til det ændrede idrætsbillede og på den anden side viser, at tendenser, der allerede var på spil, er blevet forstærket.

Genstart og tilpassede tilbud

I den forbindelse er det relevant at overveje, hvordan en genstart af idrætslivet kan understøttes, når foreninger og andre organiserede idrætsaktører ikke automatisk kan forvente, at de tidligere medlemmer vender tilbage med det samme. Her kan kommunens eksisterende fleksible tilbud spille en aktiv rolle i at tilgodese mange af de borgere, der er stoppet med at dyrke sport og motion under coronakrisen.

Samtidig er der et potentiale for øget idrætsdeltagelse, hvis det er muligt at fastholde den gruppe af tidligere ikke-aktive, der er blevet aktive under coronakrisen. Det er i vid udstrækning målgrupper, der i forvejen er et fokus for kommunen (børnefamilier), der har taget motionsaktiviteter til sig under coronakrisen, og der er således et potentiale i at promovere fleksible 'hverdagsaktiviteter' rettet mod nybegyndere og genstartere.

Netop tilbud, der er fleksible og bærer præg af en løsere tilknytning til en forening eller udbyder, ser ud til at fylde mere og mere for både børn og voksne, når de er aktive, og flere og flere er aktive i forskellige regi end tidligere. Der kan derfor være et potentiale for hybridtilbud, der tager elementer fra foreningslivet og de mere uforpligtende tilbud, og formår at tale ind i behovene for fleksibilitet og tilgængelighed, men samtidig formår at fastholde medlemmerne i foreningernes folkeoplysende fællesskaber.

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik

Gentofte Kommunes Idræts- og bevægelsespolitik, der går under navnet 'Gentofte i Bevægelse', løber fra 2017-2029. Den er skabt ud fra den fælles vision, at "vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle" og består af fem fokusområder: 'Et mangfoldigt idrætsliv', 'Faciliteter og byrum', 'Foreningsidræt', 'Talentudvikling og eliteidræt' og 'Partnerskaber'.

Politikkens fokusområder

Gentofte i Bevægelse er udarbejdet af et opgaveudvalg bestående af ti borgere og fem politikere med input fra en bred kreds af kommunens foreninger, lokale aktører og relevante fagpersoner.

Et mangfoldigt idrætsliv

For Gentofte Kommune er det vigtigt, at det aktive fritidsliv giver muligheder for aktiviteter og fællesskab for alle borgere i kommunen også de, der har brug for særlig støtte.

Det er ambitionen at:

- understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder
- skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov
- skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov
- motivere de motionsuvante til et mere aktivt liv
- give en håndsrækning til borgere i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet ind i hverdagen.

Gentofte Kommune vil arbejde tværfagligt for at skabe lige muligheder for, at alle borgere kan være aktive. Der skal fortsat arbejdes med at udvikle tilpassede løsninger for at imødekomme borgere med særlige behov, herunder fysiske, psykiske, sociale eller økonomiske.

Faciliteter og byrum

Gentofte kommune har gennem længere tid haft fokus på at optimere de byrum og faciliteter, der er i kommunen. Det er fortsat et indsatsområde i kommunen og er i fokus ud fra opfattelsen af, at gode rammer inviterer til mere bevægelse og mere fællesskab.

Kommunen er som en række andre hovedstadskommuner fuldt bebygget og kan derfor ikke umiddelbart bygge nyt uden at skulle rive ned eller omlægge grønne områder. Derfor er optimering og renovering af de eksisterende idrætsanlæg fremfor anlæggelse af nye anlæg i fokus.

Målet med dette fokusområde er, at:

- nytænke og udnytte kommunens faciliteter, klubhuse og kommunens andre uderum optimalt
- udvikle og i højere grad benytte digitale løsninger for at fremme gennemsigtighed, fleksibilitet og en alsidig brug af faciliteterne
- udvikle byens rum, så de indbyder til bevægelse

- understøtte behov, tendenser og skabe de bedste udfoldelsesmuligheder ved at være i dialog med kommercielle aktører og udøvere, der dyrker selvorganiseret idræt.

Foreningsidræt

Det tredje ben i 'Gentofte i bevægelse' er foreningsidrætten. Kommunen vurderer den vigtig, fordi foreningsidræt er fundamentet for folkeoplysningen og er et fællesskab, hvor kulturelle, sociale og demokratiske værdier udbredes og styrkes.

For at understøtte foreningsidrætten i kommunen er det et mål at fordre til at skabe stærke og kompetente idrætsforeninger, der er indstillet på at udvikle sig. Det er målet at gøre medlemskabet af de lokale foreninger til en del af borgernes hverdag, hvor de kan lege og dygtiggøre sig indenfor idræt og være i fællesskab med andre.

I foreningerne er det også muligt at udvikle sig som menneske, ligegyldigt hvor gammel man er, hvilken socioøkonomisk baggrund man har eller hvilket sportsligt niveau, man besidder.

I Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik, står det beskrevet, at de vil styrke idrætsforeningerne, ved at:

- styrke fokuset på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere
- understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne
- etablere strukturer, der understøtter iværksætteri, de demografiske processer og de gode ideer
- satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening
- arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår.

Talentudvikling og eliteidræt

Ved at styrke de idrætslige miljøer i kommunen, er det målet at understøtte kommunens udvikling af talenter og støtte dem i at kunne begå sig nationalt og internationalt indenfor deres sportsgren. Det er ambitionen, at det skal ske ud fra et helhedsorienteret og langsigtet perspektiv, som også er med til at danne et helt menneske.

Kommunen vil styrke talentudviklingen og eliteidrætten ved at:

- støtte talenterne i at opnå balance mellem sport, job, uddannelse og det sociale liv, ved at give udøverne færdigheder, der kan bruges hele livet
- skabe støttestrukturer, så eliteudøverne og foreningerne i højere grad kan konkurrere både nationalt og internationalt
- styrke uddannelsesmiljøernes evne til at tilpasse rammerne til idrætstalenternes behov
- styrke talentudviklingen gennem organisatorisk, strategisk og praktisk samarbejde med foreninger, forbund, uddannelsesinstitutioner og skoler

Kommunen understreger i samarbejde med Team Danmark, at det er vigtigt, at støtten til udøvere og klubber sker på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde. Det betyder, at sport og træning skal kunne fungere i samspil med uddannelse og arbejde.

Gentofte Kommune har samarbejdsaftaler med Bakkegårdsskolens idrætsskole, ungdomsuddannelser, klubber, specialforbund, eksperter og Team Danmark, der fortsat skal understøtte og styrke den strukturelle forankring og udvikling af talent- og elitemiljøer i kommunen.

Partnerskaber

I Gentofte har idrætslivets aktører tradition for at samarbejde. Kommunen har erfaret, at det har gavn timer udviklingen og kvaliteten af den alsidige idræts- og bevægelsesprofil, som kommunen har. Et partnerskab er et forpligtigende samarbejde, hvor to eller flere interessenter arbejder mod et fælles mål, og hvor ressourcer og risici deles lige mellem parterne. Partnerskaberne opstår der, hvor der øjnes en mulighed for at samarbejde om nye tilbud eller muligheden for at forbedre allerede eksisterende tilbud.

Med fokus på disse partnerskaber vil Gentofte kommune:

- skabe møder mellem foreninger, kommunale og statslige institutioner, kommercielle idrætsaktører, aftenskoler og borgere til udvikling af eksisterende og nye idrætsstilbud
- udvikle strukturer der gør det lettere at etablere og forankre partnerskaber
- gøre det nemmere for idrætsaktører, både i foreninger og kommercielle, at indgå i partnerskaber omkring bevægelse i dagtilbud og skoler
- understøtte partnerskaber omkring idræts- og bevægelsevents, der giver stor glæde og værdi for borgerne.

Ambitionen om øget samarbejde og partnerskaber går således på tværs af politikken s øvrige fokusområder, og de indgåede partnerskaber behandles under de enkelte fokusområder. Derfor behandles fokusområdet 'Partnerskaber' ikke selvstændigt i denne evaluering.

Andre relevante indsatser og politikker

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik skal fungere i samspil med en række andre politikker på området herunder blandt andet sundhed, handicap og folkeoplysning og tværgående politikker og indsatser. Et eksempel på en sådan prioriteret indsats er visionen om 'En Times Motion Dagligt', der har til formål at sikre, at alle borgere er fysisk aktive en time om dagen.

En Times Motion Dagligt

I 2012 blev en politik vision vedtaget om, at 0 til 18-årige skulle være fysisk aktive en time om dagen. Denne vision blev i 2017 udvidet til at indbefatte alle borgere i kommunen. Kommunen er selv opmærksom på, at det er en ambitiøs målsætning, som lægger op til at tænke i strategiske ændringer på flere områder, så de kan understøtte visionen om mere bevægelse.

Initiativet er skabt på baggrund af deisen om, at et aktivt liv er væsentligt for et godt liv. Det er af høj prioritet at styrke borgernes livskvalitet, fysik og deres psykiske velbefindende, og et middel til at opnå dette er at dyrke idræt og bevægelse - enten alene eller i fællesskab med andre.

Tidligere undersøgelser af idrætsaktiviteten i Gentofte Kommune viser, at de mindst aktive grupper i kommunen er teenagere, småbørnsforældre (30-39-årige) og ældre (+65 år), samt borgere med lavt uddannelsesniveau. Formålet at bidrage med indsigt og viden om, hvad der kan motivere de mindst aktive borgere i kommunen til mindst en times fysisk aktivitet dagligt, herunder identificere aktører, der kan aktiveres for at nå målsætningen. Desuden at formulere projekter, der skal afprøve nye tilgange til at skabe en times daglig bevægelse hos udvalgte målgrupper med udgangspunkt i idræts- og bevægelsespolitikens fem indsatsområder.

Bevæg dig for livet-visionskommuneaftale

Et andet initiativ som idræts- og bevægelsespolitikken såvel som 'En Times Motion Dagligt' spiller sammen med, er visionsaftalen med idrætsorganisationerne DIF og DGI om Bevæg dig for Livet-projektet. Aftalens hovedformål er at øge andelen af idrætsaktive borgere i kommunen med 8 pct. og andelen af foreningsaktive med 10 pct. i aftaleperioden 2017-2022.

Idræts- og bevægelsespolitikens fire fokusområder (på nær 'Talentudvikling og eliteidræt') danner således rammen for visionsaftalens indsatser, og de to indsatser understøtter hinanden.

De enkelte indsatser vil ikke blive beskrevet nærmere i denne evaluering, men tabellen nedenfor viser visionens specifikke indsatsområder, der i vid udstrækning relateres til idræts- og bevægelsespolitikken og 'En times motion dagligt'.

Partnerskaber
Indsatser: • Samarbejde med ungdomsuddannelser • Åben Skole • Livsstilsændringer
Et mangfoldigt idrætsliv
Indsatser: • Udsatte børn og unge • Boligsociale indsatser • Flere aktive seniorer • Bevægelse i dagtilbud • Beskæftigelsesindsats

Faciliteter og byrum
Indsatser: • Kapacitetsudnyttelse • Støttepunkter for udemotion • Facilitetsudvikling
Foreningsidræt
Indsatser: • Stærke foreninger med klare profiler • Nye foreninger

Folkeoplysningspolitikken

Folkeoplysningspolitikken løber fra 2019-2024 og er karakteriseret ved at have en række fælles indsatsområder med idræts- og bevægelsespolitikken med fokus på samskabelse/partnerdannelse, mangfoldighed og det at gøre det lettere at være folkeoplysende foreningsmedlem.

I denne politik er målene at:

- sikre, at alle borgere har mulighed for at deltage i aktiviteter, der fremmer oplevelsen af fællesskab og medborgerskab og bidrager til demokratiforståelse
- sikre et mangfoldigt folkeoplysningsmiljø, der rummer gode faciliteter og vilkår for både foreninger, oplysningsforbund og aktiviteter uden for foreningerne
- skabe folkeoplysning, der understøtter og opfordrer til udvikling af nye ideer, tilbud og foreninger.

Politikken er bygget op om tre fokusområder, deres kendetegn og deres målsætninger:

Demokrati og medborgerskab	
Kendetegn • Et fritidsliv med mange muligheder for demokratisk organisering, som bidrager til sammenhængskraft og aktiv deltagelse i lokalsamfundet • Fritidstilbud med stærke frivillige miljøer, der inkluderer, engagerer og fremmer meningsfulde fællesskaber • Fritidstilbud, der øger deltagernes almene og faglige indsigt og færdigheder og styrker den enkeltes evne og lyst til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet	Målsætninger • Øge synligheden af aktiviteter, der skaber demokrati, fællesskab og involvering på området • Gøre det lettere at blive og være frivillig og folkeoplysende voksenunderviser, samt øge anerkendelsen af det frivillige og folkeoplysende
Mangfoldighed og diversitet	
Kendetegn • Rigt kultur- og fritidsliv med et bredt udvalg af faciliteter, tilbud og aktiviteter, der favner mange forskellige borgere	Målsætninger • Skabe miljøer, hvor der er plads til alle uanset evner eller behov

• Kultur- og fritidstilbud, der er åbne og anerkendende og fremmer glæde og livskvalitet	• Øge deltagelsen af borgergrupper, som er underrepræsenteret i vores fritidstilbud
Nyskabelse og samskabelse	
Kendetegn • Vi udvikler sammen og skaber nye tilbud, der inspirerer til livslang læring	Målsætninger • Etablere nye former for organiseringer, samarbejder og partnerskaber inden for det folkeoplysende område • Etablere og forankre nye aktiviteter, der øger alsidigheden i vores fritidstilbud • Videreudvikle kommunikationen mellem alle parter

Idræt for alle

I tillæg til de skitserede politikker, er der en række andre politikker og initiativer, der spiller ind på idrætsområdet, hvor eksempelvis handicappolitikken og initiativet 'Idræt for alle' spiller tæt sammen med idræts- og bevægelsespolitikkenes fokus på et mangfoldigt idrætsliv, der sikrer lige adgang for alle.

Initiativet har med afsæt i erfaringer fra tidligere indsatser på dette område fundet, at der er tre grupper, der kræver tre forskellige tilgange for at kunne blive en del af foreningslivet.

- Gruppe 1 er de borgere, der skal tilbydes segregerede tilbud i f.eks. specialforbund og har brug for specielle motionsredskaber
- Gruppe 2 kan være en del af det almene foreningsliv, men på specialoprettede hold. Der er eksempler fra f.eks. svømmeklubben og basketball
- Gruppe 3 skal have hjælp til at få afklaret deres fritidsinteresser gennem kommunens 7-trinsmodel, hvorefter de var begyndt på aktiviteten.

I den følgende evaluering af de enkelte fokusområder vil disse initiativer og de resultater, som de har givet, så vidt muligt blive inddraget i den samlede evaluering af fokusområderne.

Status på politikens fokusområder

Evalueringen af de enkelte fokusområder tager udgangspunkt i de opstillede formål og de gennemførte indsatser i det omfang, det har været muligt at finde tilgængelige data og resultaterne af de gennemførte interviews og fokusgrupper.

Foreningsidræt

Under overskriften 'Stærke og kompetente idrætsforeninger i udvikling' har fokusområdet 'Foreningsidræt' ambition om at:

- styrke fokusset på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere
- understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne
- etablere strukturer, der understøtter iværksætteri, de demografiske processer og de gode ideer
- satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening
- arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår.

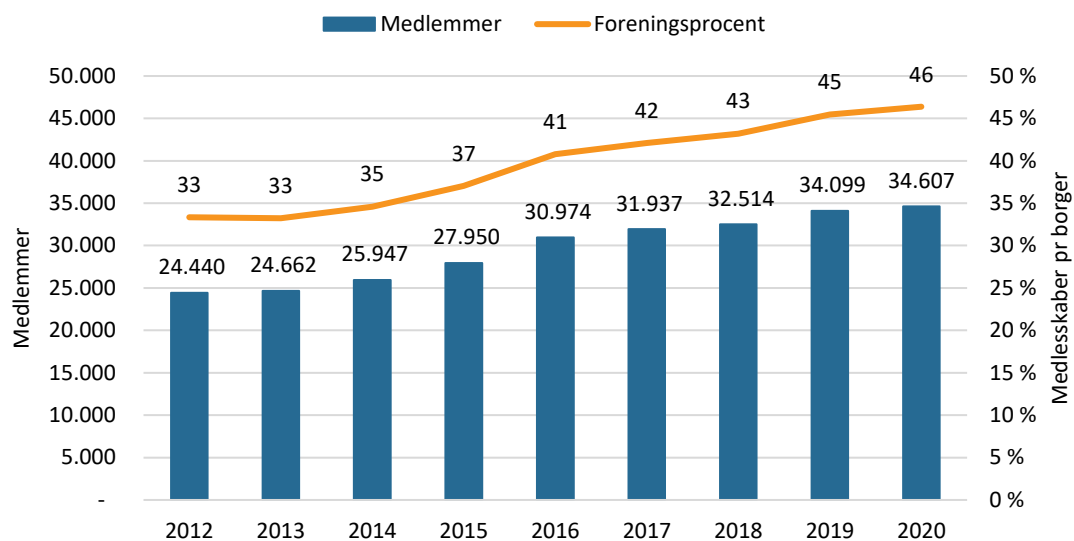
Foreninger i udvikling

Helt generelt viser de seneste tal fra Det Centrale ForeningsRegister (CFR), hvor foreningerne under DIF og DGI registrerer deres medlemstal, at antallet af foreningsmedlemmer i Gentofte Kommunes idrætsforeninger er stigende, og i perioden 2017-2020 er steget med 2.670 medlemmer til 34.607 fordelt på 85 foreninger.

Da Gentofte Kommune de seneste år har haft et varierende indbyggertal, er det relevant at se på antallet af foreningsmedlemmer i forhold til det samlede befolkningstal i kommunen. Foreningsprocenten angiver antallet af medlemskaber i foreningerne under DIF og DGI delt med det samlede befolkningstal. Figur 1 viser, at foreningsprocenten er stødt stigende gennem perioden, og at foreningsprocenten i 2020 er på 46 pct. Det vil altså sige, at foreningerne formår at øge antallet af medlemmer ud over den forventede tilgang i forbindelse med et stigende indbyggertal i kommunen.

Det er dog værd at bemærke, at foreningerne har været underlagt restriktioner i forbindelse med coronakrisen i store dele af 2020, og de kommende medlemstal vil derfor i højere grad afspejle nedlukningens effekt på foreningernes medlemstal, når foreningerne igen får fuld mulighed for at afholde deres aktiviteter.

Figur 1: Stigende medlemstal og stigende foreningsprocent i Gentofte Kommune

Figuren viser antallet af foreningsmedlemsskaber i Gentofte Kommunes idrætsforeninger og foreningsprocenten (antallet af foreningsmedlemsskaber delt med det samlede indbyggertal i kommunen) for perioden 2012-2019.

Den seneste benchmarkundersøgelse fra Bevæg dig for livet (2020a) understreger denne udvikling og viser i forlængelse heraf, at andelen af borgere, der angiver, at de dyrker én eller flere af deres idrætsaktiviteter i en forening, er steget fra 33 pct. i 2018 og 2019 til 36 pct. i 2020.

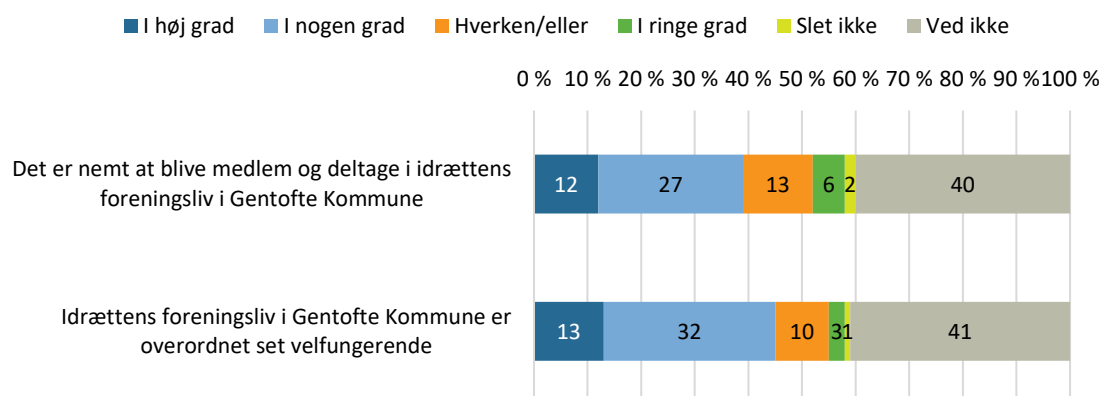
Tilfredshed med foreningslivet

I samme undersøgelse er borgerne blevet bedt om at angive deres holdning til forskellige aspekter af foreningslivet i Gentofte Kommune.

For det første har borgerne angivet deres holdning til to udsagn om foreningslivet i kommunen. Til begge spørgsmål har godt 40 pct. svaret 'Ved ikke', og det må forventes, at der primært er tale om borgere, der ikke er en del af foreningslivet. Af dem, der har angivet en holdning, svarer to tredjedele, at det i høj eller nogen grad er nemt at blive medlem og deltage i idrættens foreningsliv, mens hver ottende svarer, at det kun er i ringe grad eller slet ikke er tilfældet.

Til udsagnet, om at idrættens foreningsliv i Gentofte Kommune overordnet set er velfungerende, er det mere end tre fjerdedele af dem, der har afgivet en holdning, der i høj eller nogen grad synes, at idrættens foreningsliv er velfungerende.

Figur 2: Generel tilfredshed med idrættens foreningsliv og mulighederne for at deltage (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til udsagnene 'Idrættens foreningsliv i Gentofte Kommune er overordnet set velfungerende' og 'Det er nemt at blive medlem og deltage i idrættens foreningsliv i Gentofte Kommune' (n = 2.015). Kilde: Bevæg dig for livet (2020)

Gennemførte aktiviteter

Interviewene med forvaltningen i Gentofte Kommune viser, at meget af kommunens fokus på området 'Foreningsliv' har været på arbejdet med at inkludere særlige målgrupper i kommunens foreninger, og der er dermed en del overlap til fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv'. Fokus har her rettet sig mod inklusionen af seniorer og småbørnsfamilier gennem 'En Times Motion Dagligt' og unge gennem projektet 'Ung i bevægelse'.

For seniorer og familier har man afviklet 'Kom og Vær Med-aktiviteter', der er tilpassede aktiviteter, målrettet særlige motionsuvante grupper, der organiseres i samarbejde med foreninger, selvorganiserede og kommercielle aktører. Aktiviteterne vurderes som succesfulde og evalueres nærmere under fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv', men det fremhæves, at det er tiltag, der har ledt til, at flere seniorer er blevet en del af foreningslivet.

"Så der er helt klar noget der, som jeg synes, vi er lykkedes rigtig godt med. Fordi vi kan også se nu, at de aktiviteter er blevet forankret rigtig godt. Det motions-floorballhold der startede op – ikke på initiativ fra os i kommunen. Vi har mere været en katalysator for, at det er blevet støttet i en fastforankret aktivitet, blevet en del af en forening og i at støtte dem i at rekruttere flere."

Repræsentant fra forvaltning

Handleplanen 'Ung i Bevægelse' består af en række projekter, der har til formål at involvere flere unge i idrætten og foreningslivet som en del af visionsaftalen i tæt samarbejde med idrætsorganisationerne. I samarbejde med ungdomsuddannelserne og foreningslivet har kommunen og DGI i fællesskab forsøgt at aktivere eleverne gennem 'ambassadører', men ifølge de relevante medarbejdere i forvaltningen er handleplanen ikke lykkedes som håbet. Det skyldes ifølge handleplanens slutevaluering blandt andet, at det ikke i tilstrækkelig grad lykkedes at aktivere eleverne på ungdomsuddannelserne, og at flere projekter er udskudt pga. coronanedlukningen.

Tabel 1: Status på målsætningerne for fokusområdet Foreningsliv

Målsætninger	Indsatser
Styrke fokus på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere.	• Foreningslederakademi • Temamøder/fyraftensmøder (foreningsøkonomi, fastholdelse)
Understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne.	• Ung i bevægelse • Kom og Være Med-aktiviteter
Etablere strukturer, der understøtter iværksættelse, de demografiske processer og de gode ideer.	• Demokrati i foreningerne – møderække i FOU • Ungekonsulentordning
Satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening.	• Udvikling af foreningsportal
Arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår.	• Frivillig Fredag • Samarbejde med Frivilligcenteret

Kilder: Kultur-, unge- og fritidsudvalgets kvartalsrapporter, interviews.

Styrke fokus på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere

På dette punkt fremhæver forvaltningen tilbuddet om Foreningslederakademi, der udbydes i samarbejde med DIF og DGI. Blandt interessenterne i fokusgrupperne er der dog en oplevelse af, at trænerne i bred udstrækning mangler pædagogisk uddannelse, hvis målet om at fastholde de unge medlemmer i foreningerne skal opfyldes, når de traditionelt oplever et stort frafald i teenageårene. I den forbindelse nævnes blandt andet DBU's fokus på 'den rummelige træner' og fokus på de unges motivation for idræt og sport:

"... de bliver nødt til at lære pædagogik, fordi der er ikke særligt mange af de her trænerkurser på tværs af sportsgrene, der har særligt meget børnepsykologi eller pædagogik, men en hel masse om, hvordan de bliver bedre trænere (...) Men det vigtigste er, at hvis du har en god træner, så har du også nogen glade børn. (...) Det er sådan nogle ting, man skulle være mere fokuserede på fra kommunens side, fra SIG's side."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Kommunen har i den forbindelse under opgaveudvalget 'En Times Motion Dagligt' sammensat en arbejdsgruppe med det formål at præsentere løsningsforslag til frafaldet blandt de 12-18-årige i kommunens foreninger, og det beskrives som et godt samarbejde om problematikken. Problematikken er dog langt fra særlig for Gentofte Kommune og blandt idrættens aktører er det opfattelsen, at mange klubber generelt ikke har nok fokus på årsagerne til fastholdelse i form af det sociale liv og trænerinvolvering, men i højere grad har fokus på de sportslige aspekter af foreningen.

"Vores største problem i dansk idræt er ikke kvaliteten af trænerne faglighed, men det er, at trænerne simpelthen ikke aner, hvordan man har med børn at gøre".

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det oplyses fra forvaltningen, at de tilgængelige tilskud til leder- og træneruddannelse ikke søges i tilstrækkelig grad af foreningerne. Oversigterne over puljerne på idrætsområdet i

de tilgængelige kvartalsrapporter viser desuden, at flere puljer ikke søges og bruges fuldt ud. I fokusgruppeinterviewene forklares det, at de tilgængelige kurser er for omfattende, og foreningerne ønsker i stedet, at det er muligt at tage de enkelte moduler i uddannelsen for sig.

Etablering af understøttende strukturer

Ambitionen om at etablere strukturer, der understøtter iværksætter og gode ideer, har man ifølge kommunen ikke arbejdet med endnu. Det har dog været et tema blandt fokusgruppedeltagerne, hvor Gentofte Kommunes status som en kommune med stærke etablerede foreninger på trods af mange styrker, også kan virke hæmmende for nye ideer. Blandt andet når det kommer til at opstarte nye foreninger:

"Jeg har prøvet den her rejse om at starte en ny forening. Og noget af det jeg synes er svært – eller er en udfordring i Gentofte Kommune, det er, at innovation og nytænkning indenfor frivillighedsområdet er ekstremt svært og vanskeligt, og et punkt hvor jeg føler, at fritidsafdelingen og kommunen generelt kan blive langt bedre. Jeg oplever – og det har ikke noget at gøre med, at vi er i en konservativ kommune – at man rigtigt gerne refererer til de eksisterende klubber og de gamle klubber. Der oplever jeg, at man har lang vej endnu til at blive rigtigt effektive omkring folkeoplysning og generel innovation."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Selvom opfattelsen blandt de interviewede er, at Gentofte Kommune generelt er en rigtig god kommune at være forening i, så er oplevelsen blandt de mindre foreninger, at det er nemt at blive overset blandt de store og stærke traditionelle foreninger, når det handler om mulighederne for at blive hørt som en mindre aktør – særligt i forhold til faciliteter:

"De sidste par år har jeg fået et øget samarbejde, og Kultur og Fritid er blevet mere obs på, at vi eksisterer, men jeg kunne godt savne, at der var større opbakning til foreninger som er lidt unikke og rammer et unikt behov (...) Det kan være sådan noget som baner og haller, hvor jeg godt kan være rigtig ærgerlig over, at man kan se, at vi ryger helt bagerst i køen. Og sådan tænker jeg, at der mange foreninger, der føler det."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Andre aktører oplever også en lydhør forvaltning, der er god til at tage en dialog med idrættens aktører og er opmærksomme på at finde løsninger i det omfang, det er muligt, om end facilitetsområdet er et område, hvor det kan være svært at tilgodesee alle.

Satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening

På dette område arbejder kommunen med at udvikle en ny foreningsportal, hvor det at ansøge om og booke faciliteter skal lettes for foreningerne. Derudover er kommunen en del af et tværkommunalt projekt om brugen af digitale kameraer til monitorering af brugen af kommunens faciliteter (Se afsnittet 'Faciliteter og byrum').

Begge initiativer modtages positivt af de interviewede aktører fra idrætslivet, der beskriver foreningsportalen som umoderne og ufleksibelt, og som direkte årsag til, at faciliteterne ikke udnyttes effektivt nok.

Det er dog for tidligt at evaluere de kommende initiativer, der endnu ikke er implementeret.

Arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår

Dette punkt er man ifølge kommunen ikke kommet så langt med, som man kunne ønske, og der er ikke igangsat konkrete initiativer i forhold til fokuspunktets ambitioner. Frivillighed og de frivilliges vilkår er dog et tema, der optager de interviewede aktører fra idrætslivet, der bemærker, at det er et generelt problem at skaffe frivillige, hvilket afspejler sig i foreningernes økonomi.

”Min opfattelse er, at det er meget forskelligt fra sportsgren til sportsgren, hvor nemt det er at tiltrække frivillige (...) Så jeg tror det her med, hvor meget man kan få involveret frivillige, afhænger meget af hvilket niveau, vi arbejder i, og hvilken sportsgren, det er. Og så synes jeg, det er blevet sværere at tiltrække frivillige, end det måske har været tidligere, og det er klart, at det har vi kunnet se på vores økonomi.”

Formand for flerstrengt forening

Det nævnes blandt andet, at det er svært at tiltrække frivillige, når der er store foreninger, der har lønnede ansatte, der mangler hjælp til frivillige opgaver. Og det betyder i forlængelse heraf, at nogle foreninger ser sig nødsaget til at honorere ”semi-frivillige” for at støtte op om foreningernes aktiviteter, og der tales derfor om både ”rigtige” og ”forkerte” frivillige. Det tyder således på, at det er en frivillighedskultur, der er værd at arbejde med, og at flere foreninger – på grund af en historik med forskellige former for alternativ aflønning og goder – har svært ved at få frivillige kræfter ind i foreningslivet. Det er derfor et punkt, der er vigtigt at fokusere på fremadrettet.

”Det er selvfølgelig et problem for os alle sammen, og det er her, at jeg savner fritidsafdelingen. Jeg savner nogle initiativer, at den her proces (om at ændre frivilligkulturen, red.) understøttes fra kommunen (...) Og man er nødt til at imødekomme det her paradoks mellem kommerialiseringen og frivilligheden. Altså nu bliver der talt om halv-frivillige, semi-frivillige og grå frivillige og hvad de hedder (...) og der mener jeg kommunen kan være bannerfører for en proces.”

Repræsentant fra forening

Opsamling

Foreningsidrætten i Gentofte Kommune er i en positiv udvikling og foreningsprocenten (antallet af foreningsmedlemskaber pr. borger i kommunen) er på 45 pct., hvilket er højere end gennemsnittet på landsplan (40 pct.) og de øvrige kommuner i Københavnsområdet.

På baggrund af de gennemførte fokusgruppeinterviews med aktører fra idrætslivet i Gentofte Kommune peger resultaterne på, at aktørerne ser et foreningsliv, der er kendetegnet ved nogle stærke etablerede foreninger med stærke traditioner. Ulempen ved det er omvendt, at foreningerne beskrives som meget traditionsbundne og er svære at få til at samarbejde. Selvom der er tale om et stærkt foreningsliv, er det altså ikke så fleksibelt, som man kunne håbe, hvis ambitionerne i idræts- og bevægelsespolitikken skal kunne opnås.

Kommunens ambition om at satse på nye digitale løsninger vurderes også som nødvendigt, hvis det skal være muligt at tilbyde et mere fleksibelt foreningsliv. Der er dog også en intern kritik blandt idrættens aktører, når det kommer til kulturen omkring samarbejde og benyttelse af den tilgængelige kapacitet i faciliteterne, som ikke udelukkende er mangelfuld på grund af de tilgængelige systemer.

”Jeg er enig i, at vi er meget dårlige til at agere sammen. Men jeg synes, at det hviler på kommunen at facilitere det samarbejde.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Derudover er det opfattelsen, at et særskilt fokus på frivillighed og frivillighedskulturen i kommunens foreningsliv er nødvendigt. Der er enighed om, at frivilligheden er under pres, og at der er kommet en uheldig kultur omkring det frivillige engagement og hvorvidt det at deltage i frivillige opgaver er en naturlig del af det at være medlem af en forening. Her er der en særlig problematik i forhold til, at flere foreninger har både bredde- og elitefokus, og i nogle tilfælde drives kommercielt med mange ansatte, men samtidig ønsker at dyrke det frivillige engagement.

Hvis indsatserne på foreningsidrættens område skal lykkes, kræver det, at der arbejdes for større samarbejde og vidensdeling mellem kommunens foreninger. Kommunens idrætsliv har en række begrænsninger i forhold til faciliteter, frivillige og intern konkurrence, som det er nødvendigt at styrke samarbejdet omkring, hvis foreningsidrætten skal udvikles yderligere.

Et mangfoldigt idrætsliv

Fokuspunktet ’Et mangfoldigt idrætsliv’ har under overskriften ’Forskellige udfordringer – lige muligheder’ til formål at sikre, at idrætslivet i Gentofte Kommune rummer muligheder for alle borgere og har et mangfoldigt udbud af aktiviteter.

I dette afsnit evalueres fokuspunktets ambitioner om at:

- understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder
- skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov
- skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov
- motivere motionsuvante til et mere aktivt liv
- give en håndsrækning til mennesker i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet integreret i hverdagen.

Gennemførte aktiviteter

Gentofte Kommune har en række aktører, der arrangerer idræt for borgere med særlige behov, og aktiviteter, der retter sig mod motionsuvante borgere.

Tabellen nedenfor viser de initiativer og samarbejder med aktører, der er sat i gang under de enkelte målsætninger. En række indsatser dækker flere målsætninger, men er opstillet under det primære fokus.

Tabel 2: Status på målsætningerne for fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv'

Målsætninger	Indsatser
Understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder	• Familiebasket • Ung i bevægelse • Robuste Seniorer med skarpe hjerner
Skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov	• Aktivitetsbane ved Gentofte Ungdomsskole
Skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov	• Idræt for alle
Motivere motionsuvante til et mere aktivt liv	• Workshop "Demensvenlige idrætsforeninger i Gentofte" • Kom og Vær Med-aktiviteter • Motion og Fællesskab: målrettet ledige unge
Give en håndsrækning til mennesker i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet integreret i hverdagen	• GoRun • Fritidsvejledning "Min Fritid" til borger med funktionsnedsættelse • Udvikling af tiltag mellem Bevæg dig for livet og frivillighedshuset om integration af flygtninge i foreningslivet • DIF Soldaterprojekt • Pigegruppe i Stolpehøj • Idrætsaktiviteter ved ungdomsboligerne bl.a fædre på banen

Kilder: Kultur-, unge- og fritidsudvalgets kvartalsrapporter, interviews.

Motivere motionsuvante borgere

De gennemførte aktiviteter med holdboldspil rettet mod seniorer vurderes af forvaltningen som dem, hvor man særligt er lykkedes med at aktivere en gruppe, der af forvaltningen beskrives som seniorer, 'der ikke har et særligt højt idrætsniveau', og altså ikke udelukkende består af seniorer, der alligevel havde været i aktive i anden sammenhæng.

"Det kan godt være, at der er nogle, der går nogle ture en gang i mellem, men det her med, at de går fra at bevæge sig lidt i dagligdagen til at dyrke en holdspilsaktivitet (...) Der er det nok i højere grad her, vi får fat i dem, vi rigtig gerne vil have fat i af seniorerne."

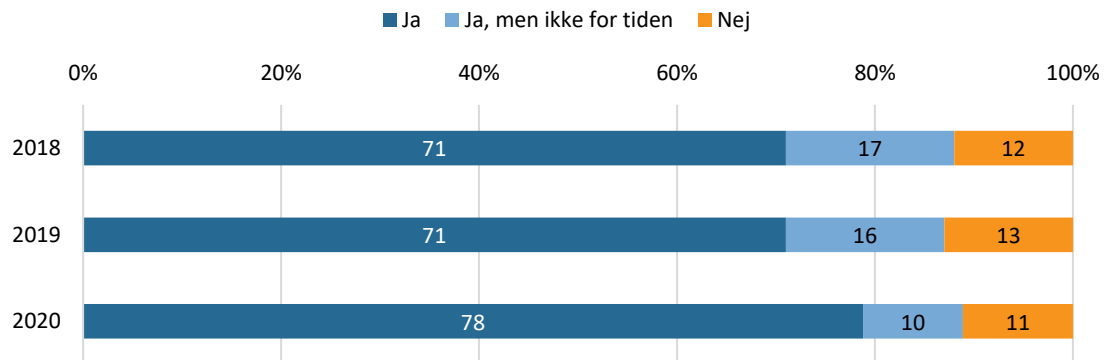
Repræsentant fra forvaltning

Med henblik på at evaluere idræts- og bevægelsespolitikens ambition om at aktivere og motivere motionsuvante borgere inddrages 'Bevæg dig for livets idræts- og motionsundersøgelse i Gentofte Kommune 2020'.

Den seneste undersøgelse viser, at 78 pct. af de voksne borgere i Gentofte Kommune dyrker idræt og motion. 11 pct. svarer, at de ikke dyrker idræt eller motion for tiden, og 10 pct. af borgerne svarer, at de ikke normalt dyrker idræt og motion. Over de seneste tre undersøgelsesår er andelen af borgere, der dyrker idræt og motion steget fra 71 pct. til 78 pct. Ud

fra denne udvikling tyder det på, at visionsaftalens målsætning om at få 10 pct. flere motionsaktive inden 2022 er inden for rækkevidde, da både andelen af borgere, der generelt ikke dyrker motion og borgere og dem, der holder pause for tiden, bliver mindre. Denne stigning ser dog ud til at findes på tværs af benchmarkundersøgelserne i de forskellige visionskommuner og ser ud til at være udtryk for, at spørgsmålsformuleringen på grund af coronakrisen er blevet ændret i 2020. Disse tal skal derfor læses med forbehold herfor, når der sammenlignes med tidligere år.

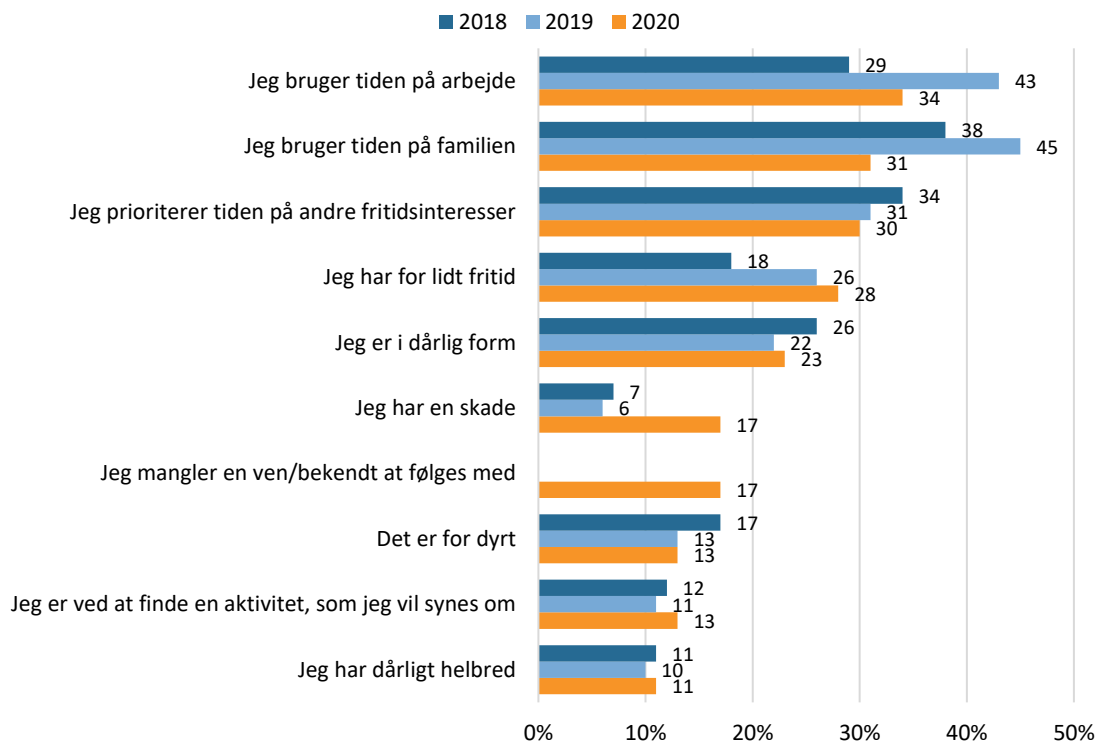
Figur 3: Andelen af borgere i Gentofte Kommune, der dyrker idræt og motion, er stigende (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt og motion?'. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Undersøgelsen kigger også på årsagerne til, at de ikke-idrætsaktive borgere ikke deltager i idræt og motion. Figur 4 viser, at der er forskellige årsager i spil. De hyppigste årsager til ikke at dyrke idræt og motion er, at borgerne bruger tiden på arbejdet (34 pct.), familien (31 pct.) eller andre fritidsinteresser (30 pct.) i stedet. Det ser dog ud til at være en mindre barriere end tidligere, hvor mellem 43 og 45 pct. angav, at de i stedet brugte tiden på arbejde eller familien. Det ser dog ikke ud til at være udtryk for at borgerne har fået mere fritid, da andelen, der svarer, at de har for lidt fritid, er fastholdt.

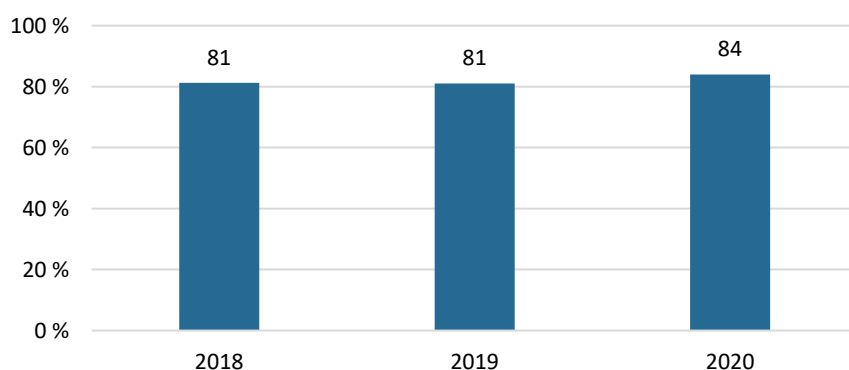
Figur 4: Mange forskellige årsager til ikke at dyrke idræt og motion er i spil blandt de ikke-idræts-aktive borgere (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet 'Hvad er årsagen til, at du ikke dyrker idræt og motion for tiden?'. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Undersøgelsen viser også, at der blandt de fleste ikke-aktive borgere i kommunen generelt er lyst til at være mere aktive, og hele 84 pct. svarer i 2020, at de ønsker at være mere fysisk aktive. Der ser altså ud til være et potentiale for at aktivere de motionsuvante og ikke-aktive borgere med de rette tilbud.

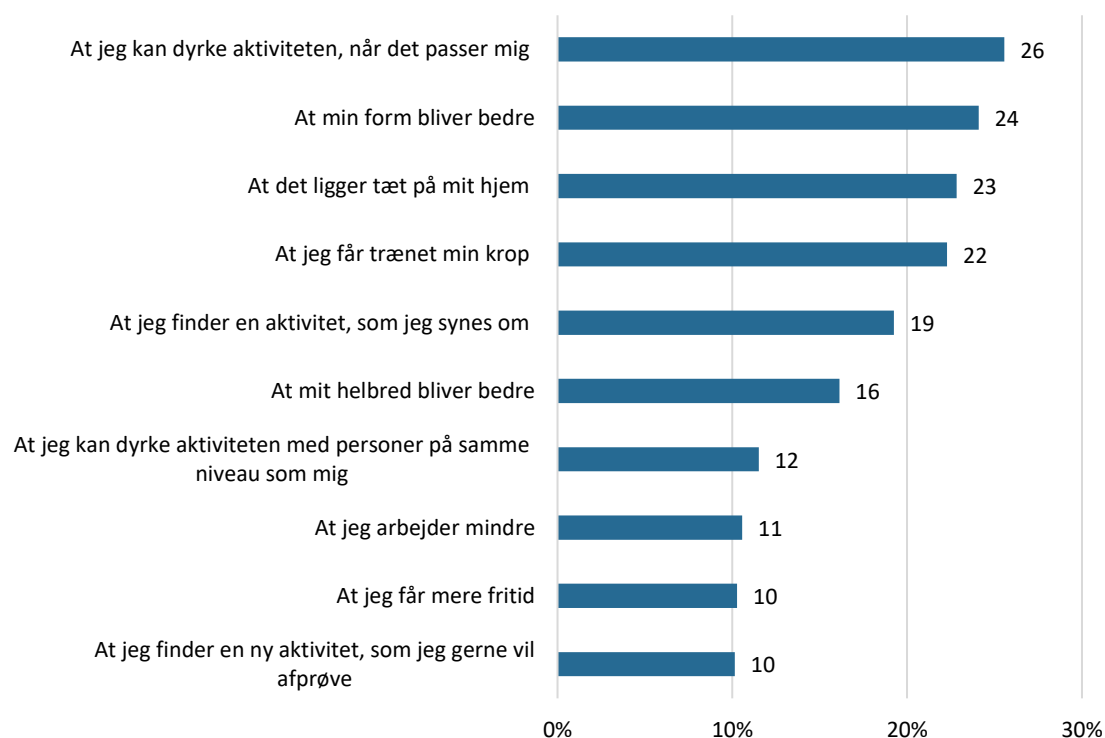
Figur 5: Størstedelen af de ikke-aktive borgere har lyst til at være mere aktive (pct.)

Figuren viser svarfordelingen for 'Ja' til spørgsmålet 'Vil du gerne være mere fysisk aktiv?' blandt borgere der angiver, at de ikke er fysisk aktive. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Når det kommer til at motivere motionsuvante borgere og ikke-idrætsaktive til et mere aktivt liv, er det vigtigt at tilpasse relevante tilbud til målgruppen. Figur 6 viser, at de ikke-aktive borgere i kommunen angiver en bred vifte af faktorer, der er vigtige for, at de kan få et mere aktivt liv. De vigtigste omhandler dog primært fleksibilitet i aktiviteterne og et fokus på helbred. 26 pct. svarer, at det er vigtigt, at aktiviteterne kan dyrkes, når det passer dem, mens 23 pct. vægter afstanden mellem aktivitet og bopæl højt. Derudover har de helbredsmæssige fordele ved fysiske aktivitet også en stor betydning for de ikke-aktives ønske om at være mere fysisk aktive. For godt hver femte er det også vigtigt, at de kan deltage i aktiviteter, som de kan lide (Bevæg dig for livet, 2020).

Figur 6: Borgere motiveres af belejlige idrætsaktiviteter, der fremmer deres sundhed (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'I det følgende beder vi dig vælge op til tre ting, som er vigtige for dig, hvis du skulle starte på en (ny) idræts- eller motionsform?'. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

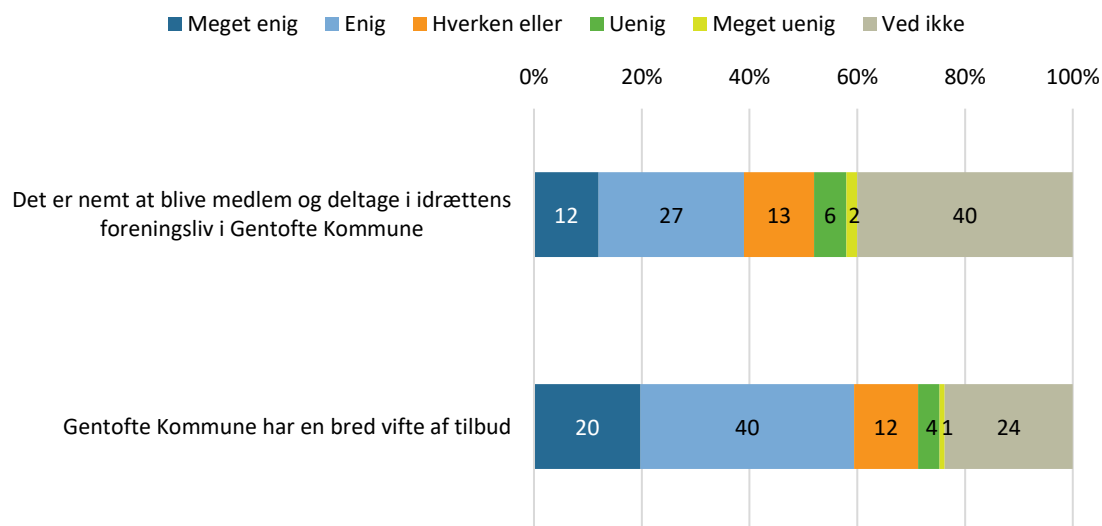
Et mangfoldigt udbud af idræts- og bevægelsestilbud

I tillæg til de generelle spørgsmål om idræt og motion har undersøgelsen inddraget specifikke spørgsmål om kommunens generelle udbud af idræts- og bevægelsestilbud.

Resultaterne tegner et billede af, at borgerne generelt vurderer, at der er en bred vifte af tilbud i Gentofte Kommune. 60 pct. er enten enige eller meget enige i, at Gentofte Kommune har en bred vifte af tilbud, mens det er 5 pct., der er enten uenige eller meget uenige. Undersøgelsen peger – som nævnt tidligere – også på, at borgerne generelt oplever, at foreningslivet er nemt at blive medlem af og deltage i. Der er dog også en væsentlig andel, der angiver, at de ikke ved, hvor let det er at blive en del af foreningslivet. Dette kan både være et udtryk for, at de ikke er og ikke har til hensigt at være en del af foreningsidrætten, men

det kan også være et udtryk for, at adgangen til og informationen om foreningslivet og dets muligheder ikke opleves som tilgængelige for de sværest stillede grupper med mindst erfaring med foreningslivet.

Figur 7: Borgernes holdninger til idrætslivet i Gentofte Kommune (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor enig er du i følgende udsagn om idrætslivet i Gentofte Kommune?' Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder

En målsætning i forhold til at fremme et mangfoldigt idrætsliv er at understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder deres medlemmer. I relation til dette viser tabel 3, at der er en lav grad af fællesskabsfølelse i idræts- eller motionsforeninger i Gentofte Kommune sammenlignet med fællesskabsfølelsen på arbejdet, studiet eller i andre ikke-idrætsorienterede foreninger. Da spørgsmålet er stillet til alle borgere i undersøgelsen, kan det også være udtryk for, at nogle af respondenterne ikke er en del af en idrætsforening og derfor ikke ser sig som en del af et fællesskab.

Tabel 3: Oplevelse af fællesskab i forskellige grupper blandt borgere i Gentofte Kommune (pct.)

	I høj grad	I nogen grad	Hverken/eller	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
Arbejde/studie	56	23	6	3	10	10
Idræts- eller motionsforening	2	22	13	7	24	15
Anden ikke-idrætsrelateret forening	14	14	1	5	24	34

Spørgsmål: 'I hvor høj grad føler du dig som en del af et fællesskab i følgende grupper?' Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Det ser dog også ud til at være en udfordring som nogle foreninger i kommunen er opmærksomme på. I forbindelse med denne evaluering fokuseres på fokusgruppeinterviews med foreningsrepræsentanter nævnes det eksempelvis flere gange, at det kan være svært at starte i en ny forening, hvis man ikke har en forudgående relation til den.

“At starte i en ny idrætsgren er værre end at starte i en ny skole, da man kommer ud i et konkurrencemiljø, hvor du skal slå nogen af holdet eller noget andet.”

Repræsentant for foreningsidrætten

Og netop barriererne forbundet med konkurrenceidrætten er en problematik, som de interviewede medarbejdere fra forvaltningen er opmærksomme på:

“Det er sindssygt svært at komme ind i nogle af de der etablerede fællesskaber, selvom man har en relativt høj idrætskapital. Det med at der er nogle tilbud for de voksne motionister, som rigtigt gerne vil de idrætsfællesskaber – det er næsten umuligt at finde. (...) Det oplever jeg helt klart, at der kunne være potentiale for.”

Repræsentant fra forvaltning

Det sker blandt andet med de arrangerede ‘Kom og Vær Med-aktiviteter’ med motionsfodbold og familiebasket, men mulighederne for at gå videre til et foreningstilbud på motionsplan er svære at finde.

Understøtte borgere med særlige behov

Når det kommer til indsatser, der er rettet mod borgere med særlige behov, er der i ‘Idræt for alle’-handleplanen fortsat flere indsatser, som er rettet mod at skabe lige muligheder i idrætten for alle borgere i kommunen. På baggrund af de tre tidligere nævnte definerede grupper af borgere med særlige behov er der udarbejdet forskellige indsatser med fokus på hver målgruppes behov. En opfølgning på disse indsatser blev udarbejdet i 2020 (se tabel 4).

Tabel 4: Opfølgning på ‘Idræt for alle’ indsatser på handicapområdet 2020

Gruppe 1 – Borgergruppen med behov for specialiserede tilbud for at få et aktivt idræts- og fritidsliv	
Målsætning: At skabe nye tilbud, og gerne på en måde, hvor de bringes sammen med borgere uden handicap	Aktuelle indsatser • Udvikling og indkøb af rekvisitter til aktiviteter i BKO Charlottenlund • Udarbejdelse af inspirationskatalog om aktiviteter, samt uddannelse af personale på sociale institutioner i disse aktiviteter. Dette kom udvalgte sociale institutioner i gang med i 2015, mens flere er kommet til siden, hvor indsatsen i 2017 og frem består af drift • Rejsetasker, som institutionerne kan låne med hjem, er udviklet i 2018 • To sansemotoriske miljøer er etableret hos Camillehusene og hos Børnehuset for børneterapien

Gruppe 2 - Borgergruppen som kan fungere på særhold i det almene idræt og fritidsliv og som på et vist niveau kan deltage i de almene aktiviteter i foreningerne	
Målsætning: Udvikle og implementere et foreningsspringbræt	Konkrete indsatser • Udvikling af Basekamp på Charlottenlund • Aktiv sommer, efterår og vinter 2014, hvor særligt aktiv sommer er fast booket. Derefter aktiv sommer hver år. • Etablering af brobyggerne, hvor der hurtigt kom 15 medlemmer med stor deltagelse • Samarbejde med idrætsforeningen Espenlund i Rødovre fra 2017 • Brobygning til almene foreninger (Golf, parkour og basket) opstartet i 2018 – Et medlem er kommet videre til almenidræt.
Gruppe 3 – Borgergruppe som med en ret lille støtte vil kunne deltage i de almene fritidstilbud	
Målsætning: Gør det lettere at finde eksisterende, relevante tilbud for borgere med særlige behov i det etablerede foreningsliv og aftenskoler	Konkrete indsatser • Idrætsforeninger og aftenskoler • Etablering af ny indgang på kommunens hjemmeside – i samarbejde med forvaltninger, foreninger og brugergruppe • Der holdes ajour med nye tilbud, der løbende kommer, hvor der efterhånden er godt 40 forskellige tilbud • Specialsportskatalog er udviklet i 2018 i samarbejde med IFEL Specialsport, der i 2019 blev forankret i en fælles kommunal pulje på tværs af Region Hovedstaden.

Tabellen viser indsatser på handicapområdet under 'Idræt for alle'. Kilde: Gentofte Kommune, 2020.

Over de tre indsatser rettet mod hver gruppe af borgere, har det også været et fokus at fremme de almene foreningers lyst og evne til at inkludere borgere med særlige behov. Dette er gjort gennem et fokus på etablering af nye eller flere særhold, samt yderligere inklusion på eksisterende, almene hold. Dernæst har der været fokus på uddannelse af trænere og ledere i håndtering af borgere med handicap. En indsats, som blev styrket i 2019 via forankring i den fælleskommunale idrætspulje og samarbejde med IFEL Specialsport.

Tilfredshed med forvaltningen som partner

Men henblik på at fremme foreningsdeltagelsen blandt borgere med særlige behov og skabe lige muligheder for alle søger Gentofte Kommune at samarbejde bredt og tværfagligt - blandt andet ved at samarbejde med og støtte foreninger, der arbejder på at favne motivationsvante og borgere med særlige behov. På baggrund af interviews med nogle af disse aktører, tyder det på, at der er stor tilfredshed med kommunen og fritidsafdelingen som sparringspartner, og det beskrives, at den fælles dialog er givende for aktørerne, der oplever, at kommunen er lydhøre og opmærksomme på aktørernes udfordringer.

"Mig og (kollega) er frivillige og bruger mange timer og brænder for projektet; Og det får vi tilbage af kommunen ti foldigt."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det er generelt opfattelsen, at der er god opbakning fra kommunens forvaltning, når de aktører, der arbejder med idræt for borgere med særlige behov, søger støtte.

”I forhold til et mangfoldigt idrætsliv oplever jeg, at konsulenterne i Fritid bakker mig op i det jeg laver [med sårbare grupper].”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Særlige målgrupper kræver prioritering

De interviewede udtrykker dog også, at der er udfordringer ved at være en atypisk idrætsaktør. Det forklares, at disse foreninger er relativt få, og at de savner at blive tilgodeset for at påtage sig en opgave, der i mindre udstrækning påtages af det øvrige foreningsliv. Det handler særligt om adgangen til faciliteter i en kommune, hvor der i forvejen er kamp om den tilgængelige plads i faciliteterne.

Dette italesættes som en væsentlig udfordring, hvilket hindrer målsætningen om at give borgere med særlige behov en mulighed for at få integreret idræt i dagligdagen. Hvis målsætningen skal opfyldes og foreningerne skal kunne leve op til deres formål, er der muligvis også et større behov for, at denne gruppe af borgere bliver prioriteret over andre borgere, når det kommer til adgangen til relevante faciliteter. Dette er ud fra en tankegang, at de mest udsatte borgeres skrøbelige adgang til og fastholdelse i idrættens fællesskaber kræver, at de bliver taget særligt i betragtning, når tiderne og adgangen til faciliteter fordeles.

”Jeg ser ikke mange foreninger som vores, da vi på en måde yder en social indsats, og støtter nogle af de borgere i kommunen, der har det sværest, og som er længst væk fra idrætten; Dem får vi hevet ind i idrætten og foreningslivet. Der kunne jeg godt savne, at der var mere imødekommenhed, da vi er en lille brik i et stort puslespil. (...) Med baner og haller ved jeg, at vi ryger helt bagerst i køen. Det jeg ved, at der er mange foreninger der føler, men nogle gange er jeg gået panden mod en mur.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det nævnes også, at foreninger, der arbejder med idræt for socialt udsatte, har et yderligere behov for at kunne dyrke det sociale både før og efter idrætten. Derfor er det særligt vigtigt, at disse foreninger har gode forudsætninger for deres sociale rammer. Dette kan ske via adgangen til et foreningslokale eller ved sikring af adgang til et cafeteria med overkommelige priser, da økonomien ofte er en udfordring for denne gruppe.

Klarhed om støttemuligheder

Selvom de mest etablerede foreninger oplever lydhørhed fra kommunen, så påpeges det først og fremmest, at det er svært for foreningerne at løfte området med det relativt lille omfang af støtte, som foreningerne oplever, der er til rådighed fra kommunens side:

”Vi har snakket med [patientforening], der gerne vil lave (sport) for nogle med fysiske udfordringer, hvilket vi også har snakket om i min forening. Men ‘hov’! Skal jeg sætte sådan et projekt i gang, så kan jeg kun søge til instruktørtimer, ikke til noget andet. Men jeg skal finde den rigtige træner og vide, hvor mange jeg skal lave, og alt det andet, før

jeg når hen til at søge. Så går min frivilligtid fra noget andet. Så skal jeg betale nogle i klubben for at få det i gang. Det har jeg svært ved at se ske.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Omvendt oplyses det fra forvaltningens side, at de relevante puljer, der findes under idræts- og bevægelsespolitikken såvel som under andre politikker, sjældent søges og bruges fuldt ud på trods af, at de er at finde på kommunens hjemmeside. Men det understreger, at inklusion af borgere med særlige behov er en proces, der kræver mange ressourcer og derfor også er en væsentlig udfordring for flere foreninger. I forlængelse heraf påpeges det, at på trods af en generelt god kontakt til kommunens fritidsafdeling, er det svært for foreningerne at have overblik over, hvilken støtte foreningerne kan få fra kommunen. Dette vanskeliggør ligeledes etableringen af nye særtilbud i de almene foreninger, særligt da de administrative elementer i forbindelse med indsatserne varetages af frivillige, der bruger meget tid på det:

“Det er enormt vanskeligt at vide, hvor man skal gå hen, og der mangler transparens i forhold til støttemuligheder. I forhold til 'Åben skole' er det nærmest umulig at vide, hvad man kan få støtte til, men man skal i stedet løfte det hele selv. (...) Det strandede ved, at der skal være ildsjæle, som løfter projekterne, men når støtten ikke er der længere, så dør tingene. Derfor skal vi have en mere aktiv fritidsafdeling.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Opsamling

Generelt er antallet af voksne borgere, der dyrker motion i kommunen højt, og i 2020 dyrkede 78 pct. af de voksne borgere i kommunen idræt og motion. Det er dog svært at vurdere, om der er udsigt til at nå visionsaftalens målsætning om at øge antallet af aktive borgere med 10 pct. inden 2022 på grund af coronakrisens indflydelse på de seneste tal. Dog er der et stort potentiale for øget idrætsdeltagelse, da langt størstedelen (84 pct.) af de ikke-aktive borgere i kommunen ønsker at være mere fysisk aktive.

Den seneste benchmarkundersøgelse peger derudover på, at det er vigtigt med fleksible tilbud, når målet er at aktivere de borgere, der ikke allerede er aktive. Borgerne efterspørger tilbud, der kan dyrkes, når det passer, og fokuserer i højere grad på de helbredsmæssige effekter af idrætten end den specifikke aktivitet.

Generelt vurderer borgerne, at der er en bred vifte af idrætstilbud i Gentofte Kommune, og en stor andel af borgerne mener, at det er let at blive medlem af en idrætsforening i kommunen.

Der er de sidste år sat mange indsatser i gang rettet mod borgere med særlige behov, og foreninger orienteret mod borgere med særlige behov oplever en god kontakt til fritidsafdelingen. Dog oplever foreningerne at være udfordret i forhold til adgangen til idrætsfaciliteter og sociale rammer. Der opfordres til, at disse grupper i særlig grad prioriteres af kommunen.

Derudover savnes der en større støtte fra kommunen, når det kommer til at danne overblik over, hvilken støtte der er tilgængelig på et område, der ofte dækker flere forvaltninger. Det foreslås i den forbindelse også, at der kunne organiseres årlige opfølgninger mellem kommunen og foreningerne, hvor forventninger, udfordringer og udvikling kunne evalueres og foreningernes muligheder kunne diskuteres.

Faciliteter og byrum

I forbindelse med arbejdet på fokusområdet omkring faciliteter og byrum har Gentofte Kommune udarbejdet en facilitetsstrategi, der løber over ti år fra 2019-2029. Heri bygger kommunen videre på det arbejde, der er foregået på idrætsfacilitetsområdet siden 2005, hvor der er blevet etableret 30 nye idrætsanlæg. I forbindelse med facilitetsstrategien er der også udarbejdet en handleplan, hvori der findes en indsatsbeskrivelse, succeskriterier for indsatsen og en tidsramme for hvert indsatsområde (Gentofte Kommune, 2020b).

En fuldt udbygget kommune betyder, at facilitetsstrategien ikke kommer til at handle om at bygge nyt, derimod fokuserer kommunen på de fire fokusområder; 1) kapacitetsudnyttelse og at skabe adgang til faciliteterne, 2) at synliggøre kommunens tilbud og formidle dem til borgerne, 3) at faciliteterne skal kunne bruges fleksibelt og alsidigt samt 4) at forbedre kvaliteten af tilbuddene og optimere tilgængeligheden til dem.

For at opnå de bedste forudsætninger for borgerne, i forhold til at have et sundt liv er et andet mål med facilitetsstrategien at underbygge en sammenhængende indsats på tværs af forvaltningsområder.

I forbindelse med denne evaluerings interviews, understreges det overordnet, at Gentofte Kommune generelt er kendetegnet ved gode faciliteter og et bredt udvalg af idrætsfaciliteter. Denne holdning er gennemgående både for eliteidrætten såvel som breddeidrætten:

"Som større idrætsforening har vi nogle gode vilkår, og vi får stillet nogle virkelig flotte faciliteter til rådighed, som vi også bliver rost og misundet af folk udefra, for hvor godt vi har det. (...) Kommunen har gode og flotte faciliteter, der bliver prioriteret, og det giver foreningerne en god platform for at træne idræt på højt niveau."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Der er dog også en række udfordringer på facilitetsområdet, blandt andet i forhold til adgangen til faciliteter.

Dette afsnit vil gennemgå hver af de fire indsatsområder i facilitetsstrategien med henblik på at give en status på kommunens indsatser på facilitets- og byrumsområdet. Fund fra denne evaluerings interviewundersøgelse vil indgå undervejs som et supplement til handleplanens mest centrale resultater.

Adgang og kapacitetsudnyttelse

Det første fokusområde er at optimere adgangen og kapacitetsudnyttelsen, så idrætsfaciliteterne kan blive udnyttet bedst muligt. Dette er et eftertragtet mål, da flere foreningsrepræsentanter i interviewundersøgelsen nævner det som den primære udfordring på området.

"På facilitetssiden føler jeg, at vi er meget privilegerede i forhold til de overordnede rammer, som vi har. Både i forhold til antallet af kvadratmeter og haller og også i forhold til kunststof og græsbaner udenfor. Vi er så ikke specielt effektive til at anvende dem."

Repræsentant for foreningsidrætten

Det forklares af flere af de interviewede, at idrætsfaciliteterne ofte er fuldt bookede, hvilket forhindrer foreningerne i at få tilstrækkelig tid i faciliteterne, hvilket medfører en 'alleskamp-mod-alle' om at få de bedste tider. Samtidig beskrives nogle klubber som 'traditionsbundne' i den forstand, at de er svære at få til at tænke i nye muligheder og dele deres adgang til faciliteterne. Disse udfordringer med at få adgang til faciliteter betyder for nogle foreninger, at de ikke kan inddrage eller rumme flere medlemmer:

"Den største udfordring, vi ser, er baseret på, at vi har ekstremt svært ved balancen mellem vores eliteidræt og breddeidræt, især på vores anlægsside. Vi har medlemsstop, fordi vi ikke kan skaffe banekapacitet (...) Alle foreninger i Gentofte Kommune bliver nødt til at være bedre til at få en større kabale til at gå op på facilitetsområdet."

Repræsentant fra foreningsidrætten

På trods af udfordringerne med at få adgang til faciliteterne forklares det også, at faciliteterne ikke benyttes fuldt ud, og at faciliteterne af og til står tomme, selv i de tidsrum hvor faciliteterne er booket i det kommunale bookingsystem:

"Jeg har oplevet rigtig mange gange at sidde til møde i en hal som er fuldstændig tom. Og så kan man jo gå hjem og se hvem, der ikke har været der og brugt deres tid til at spille badminton og fodbold, eller hvad det nu er (...) Men der sker ikke noget. Ingen griber fat om nællen og siger: 'Det kan ikke være rigtigt, vi har vi set jer så mange gange, og I piver over, at I mangler tid, og så er der ikke nogen der bruger tiden'."

Repræsentant fra foreningsidrætten

På dette område arbejder kommunen med at udvikle en ny foreningsportal, hvor det at ansøge om og booke faciliteter skal lettes for foreningerne. Kommunen er ligeledes en del af et tværkommunalt projekt, der skal udvikle et værktøj til at benytte digitale kameraer til at monitorere brugen af kommunens faciliteter. På den måde er det ambitionen at nedbringe antallet af timer, hvor faciliteterne ikke benyttes i tilstrækkelig grad.

Begge initiativer modtages positivt af de interviewede aktører fra idrætslivet, der beskriver foreningsportalen som umoderne og ufleksibelt, og som direkte årsag til, at faciliteterne ikke udnyttes effektivt nok.

”Alle kæmper jo for at få mere tid og plads (...) Og derfor skal vi have flere facts på bordet. Jeg er ikke i tvivl om, at vi udnytter absolut ikke faciliteterne som vi kunne – det er helt sikkert. (...) Skolerne har også faciliteter som ikke bliver brugt for tiden, og som måske ikke bruges i sommerhalvåret. Her prøver vi at få inddraget nogle af de faciliteter der ligger i skolerne, så foreningerne bredt kan bruge dem bedre.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Gentofte Kommunes facilitetsstrategi har også til hensigt at øge udnyttelsesgraden af faciliteterne og øge synligheden af de tider, der er mindre populære og dermed oftere ledige. Det gælder tiderne op ad dagen i f.eks. skolehaller – her skal skoler, dagtilbud og fritidsbrugerne inddrages i en dialog om, hvordan man får øget brug af faciliteterne. Hvordan, det går med at få denne dialog op at køre, er ikke undersøgt direkte, men flere foreningsrepræsentanter beskriver, at de samarbejder med andre foreninger eller gymnasier med henblik på at få adgang til idrætsfaciliteter, hvor tiden ikke udnyttes fuldt ud.

De gennemførte interviews viser også en stor utilfredshed med kommunens bookingsystem, der beskrives som forældet samt at det er besværligt for foreningerne at booke deres faste haltider. Derfor er det nye bookingsystem kærkomment.

Derudover arbejder kommunen for at sikre helårsanvendelse på de udendørs anlæg. Flere foreningsrepræsentanter beskriver, at udendørs faciliteter har været særligt eftertragtede det sidste år, da coronarestriktionerne har begrænset indendørs træning. Foreningsrepræsentanterne beskriver også, at de møder udfordringer i forhold til den udendørs træning, idet flere af de udendørs anlæg mangler belysning og derfor ikke kan udnyttes tilstrækkeligt.

For at lette adgangen til faciliteterne for eksisterende og nye brugere, undersøger kommunen i første omgang, om det er muligt at minimere antallet af lukkedage på kommunens udendørs faciliteter. Det skal åbne op for, at flere nye borgergrupper uden for foreningsidrætten, der f.eks. gerne vil spille fodbold eller udendørs tennis, har mulighed for at leje sig ind. Gentofte Kommune har indgået et samarbejde med en kommerciel aktør, der skal facilitere muligheden for disse enkeltbookinger. Det er også hensigten at indføre åbne haltider i flere af kommunens faciliteter. Den indsats skal evalueres, når den har været i brug.

Synliggørelse og formidling

Digitale løsninger og digital formidling skal være en del af løsningen for at øge kendskabet til kommunens aktivitetsmuligheder. Idet kommunen allerede er fuldt belagt med byggeri, er det et indsatsområde at synliggøre borgernes muligheder for bevægelse i naturen og byrummene, der indbyder til fysisk aktivitet. Det skal gøres ved at afvikle 'Kom og Vær Med'-forløb for forskellige målgrupper for at øge synligheden omkring faciliteterne.

Gentofte Kommune er i gang med at forbedre den fysiske skiltning af kommunens faciliteter. Det er målet at opnå en ensartet og informativ skiltning af idrætsfaciliteterne og på længere sigt skal det samme ske på tværs af forvaltningsområderne.

Samarbejde og partnerskaber er et generelt fokus hos Gentofte Kommune. Kommunen har blandt andet et ønske om at skabe et samarbejde på tværs af naturens aktører for at synliggøre muligheder for bevægelse i naturen og har blandt andet afholdt møder med Naturstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen for at etablere et tæt samarbejde om denne målsætning. Det er dog ikke muligt at evaluere indsatser endnu.

Fleksibilitet og alsidig brug

Gentofte kommune vil sikre, at de tilgængelige idrætsfaciliteter rummer den organiserede foreningsidræts behov og udviklingspotentiale, mens faciliteterne også skal være fleksible nok til at rumme anderledes organiserede og selvorganiserede bevægelsesaktiviteter. Det vil ske ved at kortlægge udviklingsmulighederne for eksisterende og nyanlagte fleksible faciliteter og ved at fremme mulighederne for, at nye idrætter får adgang til faciliteterne.

Dernæst vil kommunen skabe sociale mødesteder i forbindelse med kommunens knudepunkter for bevægelse. Det skal ske gennem etableringen af sociale opholdssteder målrettet familier, børn og unge i forbindelse med idrætsfaciliteter. Flere foreningsrepræsentanter fra både eliteidrætten og breddeidrætten påpeger, at det er vigtigt at kommunen faciliterer de sociale aspekter af idrætten. Det nævnes blandt andet, at de vil bidrage til fastholdelsen af de unge i foreningslivet:

"En bi-ting er det sociale miljø; Pigerne vil gerne snakke og have mulighed for at drikke en kop kaffe og snakke, når de er 16-17 år. Mødet udenfor banen er meget dårligt i forhold til Gentoftehallen. Der er jo ikke lavet et cafemiljø til at hygge sig og være omkring hallen. (...) Det er jo det sociale, der holder folk til, når det begynder at blive hårdt, og når de tænker på at stoppe. Så mister man jo det daglige netværk med sine venner."

Repræsentant fra eliteidrætten

Det beskrives særligt, at Gentofte Sportspark kunne have gavn af et fælles område, hvor forældre kan overvære deres børns idrætsaktivitet. Dernæst forklares det, at der generelt er et stort behov for klubrum hos flere foreninger, og at dette også er vigtigt for det sociale.

"En udfordring er, at de ikke har et værested, hvor de kan gå hen og være sammen med deres klub- og holdkammerater. Det gælder specielt de små steder. Det er uforståeligt, at der i hele sportsparken ikke er et bestemt sted, man kan være. (...) Det er et problem, der gør det vanskeligt at være sammen, udover når man udfører sin sport. (...) Kommunen har også snakket om, om man kan dele klubrum; Det synes vi er en dårlig ide. Vi advokerede for, at klubberne skulle have deres egne klubrum, i så høj grad som det er muligt. Det har man glemt i sportsparken, og de steder hvor man bygger rundt omkring. Der bliver nødt til at være faciliteter til det sociale, hvilket der er mange klubber, der ikke har. Jeg synes ikke, at kommunen tager det tilstrækkeligt seriøst i dag."

Repræsentant for foreningsidrætten

Det lader i denne forbindelse til, at der er en uenighed om, i hvilken grad det er hensigtsmæssigt, at flere foreninger deler klubrum og klubhuse. En anden foreningsformand fortæller, at nogle klubhusfaciliteter også ofte står tomme og kan dække et behov hos andre foreninger:

”Det giver ingen mening, at vi alene har det klubhus, vi har, da det står tomt 80 pct. af året. Andre der ikke har et klubhus; Hvorfor har de ikke klubhus sammen med os?”

Repræsentant fra foreningsidrætten

I forlængelse heraf forklares det, at nogle af de foreninger, der har klubhuse, som er kommunalt ejede, ofte møder udfordringer, når de eksempelvis ønsker at udbygge eller renovere deres lokaler. Derfor ønsker foreningerne et større spillerum, når det kommer til renoeringen og udbygning af de faciliteter, som de benytter i det daglige.

I relation hertil fremgår det af facilitetsstrategien, at behov og brugsmønstre for klubhuse bliver kortlagt, mens muligheder for nye klubhuse i eksisterende faciliteter også undersøges. Dette skal resultere i anbefalinger til fremadrettet arbejde.

Kvalitet og tilgængelighed

Gentofte Kommune arbejder som et afledt element af arbejdet med 'Idræt for alle' på at sikre, at kommunens idrætsfaciliteter er let tilgængelige for personer med handicap. Dette skal ske ved at udvikle et digitalt overblik over adgangsforhold til idrætsfaciliteter i kommunen samt ved at forbedre tilgængeligheden til eksisterende faciliteter i naturen og i byens rum.

Dette er dog endnu ikke særlig udbredt i kommunen, da der ligger en udfordring i at indrette kommunens allerede eksisterende faciliteter, da de i forvejen er fuldt udbyggede.

Dette område lader dog ikke til at fylde noget hos de interviewede aktører, der generelt giver udtryk for stor tilfredshed med kommunens faciliteter.

Opsamling

Gentofte kommune er kendetegnet ved gode og flotte faciliteter, hvilket anerkendes af kommunens idrætsaktører. Gentoftes faciliteter og byrum er et særskilt fokus i idræts- og bevægelsespolitikken, og de indsatser, der beskrives i facilitetsstrategien og den tilknyttende handleplan, imødekommer mange af de faktiske udfordringer, der opleves i forhold til faciliteter.

Idræts- og bevægelsespolitikens mål om at udnytte faciliteter og byens rum optimalt, samt at fremme gennemsigtighed og alsidig brug af faciliteterne, lader til at være præget af et forældet og besværligt bookingsystem, snarere, end at det udelukkende er et resultat af manglende bane- og halkapacitet. Derfor er der store forventninger til, at det længeventede bookingsystem og det nye monitoreringssystem vil afhjælpe en stor del af disse udfordringer.

Både idræts- og bevægelsespolitikens og facilitetsstrategiens fokus på at skabe samlingssteder for familier og fokus på at undersøge behovet og muligheder for klubhuse er kærkomne ifølge foreningsrepræsentanter, der savner netop disse ting for at fremme det sociale og sikre fastholdelse af deres medlemmer. Hertil bør det nævnes, at særligt små klubber savner adgang til sociale rammer for foreningslivets fællesskaber.

Området bærer dog præg af, at flere initiativer er i gang med at blive implementeret, og en evaluering er derfor ikke mulig endnu.

Talentudvikling og eliteidræt

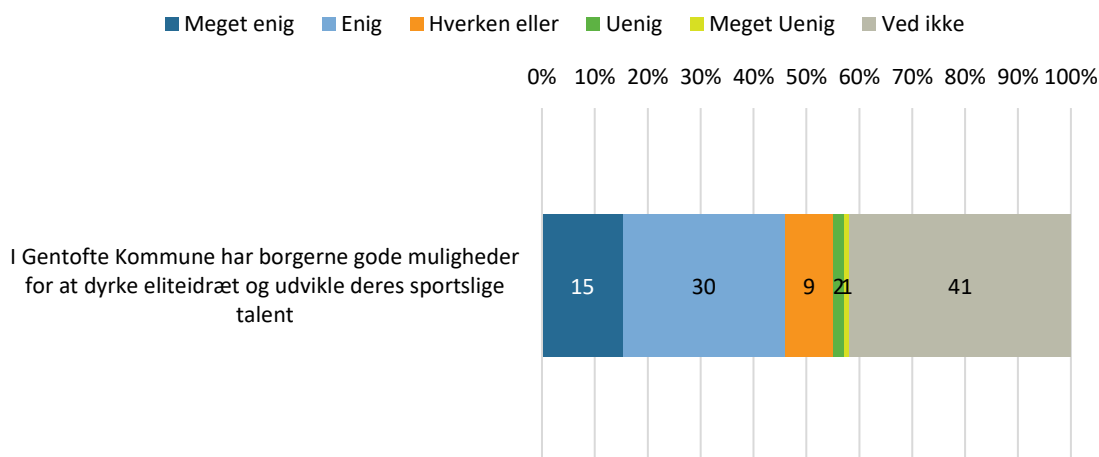
Gentofte Kommunes arbejde med talentudvikling og eliteidræt har i perioden 2016-2020 haft fortsat fokus på at fremme talentudviklingsmiljøer og på støtte til specifikke talenter på højeste niveau.

Det beskrives af en repræsentant fra forvaltningen, at talentudvikling og eliteidrætsområdet over de seneste år har haft et mindre fokus end tidligere, da området overordnet er velkørende, og at der derfor i større grad arbejdes på at vedligeholde og optimere frem for at igangsætte nye større projekter.

Tilfredshed med mulighederne

Den seneste benchmarkundersøgelse fra Bevæg dig for livet (2020a) viser, at 45 pct. af borgerne i Gentofte Kommune enten er enige eller meget enige i, at der er gode muligheder for at dyrke eliteidræt og udvikle deres sportslige talent i kommunen. En stor andel svarer 'Ved ikke' (41 pct.), men meget få (3 pct.) er direkte uenige i udsagnet.

Figur 8: Borgerne vurderer generelt, at der er gode muligheder for at dyrke eliteidræt (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til udsagnet 'I Gentofte Kommune har borgerne gode muligheder for at dyrke eliteidræt og udvikle deres sportslige talent'. Kilde: Bevæg dig for livet (2020).

Samme tilfredshed findes blandt kommunens interessenter på elite- og talentudviklingsområdet, hvor både klubber, uddannelsesinstitutioner og samarbejdspartnere generelt peger på et godt samarbejde med Gentofte Kommune omkring talent- og elitearbejdet i kommunen. En foreningsrepræsentant forklarer:

"Vi oplever, at der er en respekt for det arbejde vi laver og indgår derfor i en partnerskab- eller samarbejdsdialog, i stedet for et 'kunde-leverandør forhold'. Det er kendetegnet af god gensidig forståelse og et ønske om at lykkes i en fælles mission om at gøre det

bedst mulige. Som større idrætsforening har vi nogle gode vilkår, og vi får stillet nogle virkelig flotte faciliteter til rådighed, som vi også bliver rost og misundet af folk udefra.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

En anden af de interviewede nævner ligeledes:

”Kommunen er en eliteidrætskommune, så man kan også mærke, at det er et område, som man satser på. Der er god sparring, ressourcer, og man bliver taget vel imod, når man ringer og kontakter kommunen i forhold til projekter. Så gode kår, og så synes jeg, at der er handling bag ordene.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Også fra Team Danmark er der en god oplevelse af samarbejdet:

”Helt overordnet er vi meget tilfredse med samarbejdet med Gentofte Kommune; Både med samarbejdet, og de ordninger og strukturer, der er i kommunen. Det er en kommune, der er kendetegnet ved, at der er stor opbakning til elitesport. Der er gode faciliteter, der er ret mange unge mennesker på ordningerne, og de har nogle forankrede modeller både i folkeskolerne og i gymnasiet. I de seneste år er det i hvert fald gået fremad på antallet af elever, der er på deres ordninger.”

Samarbejdspartner

I forhold til at optimere arbejdet på området nævnes det, at der er et generelt potentiale for fokusering af de indsatser, der allerede er sat i gang. Det opleves, at der fra Gentofte Kommunes side bliver igangsat mange tiltag på ungdomsuddannelserne foruden indsatsen på talent- og eliteudviklingsområdet, og at der ikke nødvendigvis følges op på dem alle. Det pointeres derfor, at man med fordel kan prioritere de væsentligste tiltag og udelade andre:

”Der hvor jeg selv synes, at det kunne blive bedre, det er i forhold til opfølgning. Jeg oplever, at der bliver taget initiativ til rigtig mange ting, og at Gentofte Kommune faciliterer rigtig mange tiltag, hvilket er rigtig spændende. Men vi oplever også, at det bliver for mange, forstået på den måde, at man kunne forestille sig fra kommunens side, at man prioriterede nogle af de her initiativer, frem for at sende dem videre til os hver gang. Jeg forstår godt hensigten ved det (...) Men jeg synes nogle gange, at vi oplever, at vi segner lidt til i nye tiltag.”

Repræsentant fra uddannelsesinstitution

Gennemførte aktiviteter

På baggrund af flere gennemførte evalueringer på talentudvikling- og eliteidrætsområdet fra 2016-2020 viser tabel 5 et overblik over målsætninger, indsatser og gennemførte aktiviteter. Flere aktiviteter går naturligt på tværs af de enkelte indsatsområder, men er placeret under de målsætninger, de primært fokuserer på:

Tabel 5: Overblik over Gentofte kommunes fokus i henhold til talentudvikling og eliteidræt fra 2016-2020.

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
Styrke talentudviklingen gennem organisatorisk, strategisk og praktisk samarbejde med foreninger, forbund, uddannelsesinstitutioner og skoler. Støtte talenter i at opnå balance mellem sport, job, uddannelse og det sociale liv ved at give udøvere færdigheder, der kan bruges hele livet.	• Samarbejde om talentordning mellem Team Danmark og fire gymnasier • Talentordning med Bakkegårdsskolens 7.-9. klasse, i samarbejde med Team Danmark	• Talentudviklingsprojektet • 2019: Evaluering af Talentudviklingsprojektet. • 2019: Case-studie af miljø for idræts-studielivs-balance blandt talenter. • 2019: Selvudviklet projekt med kritisk refleksion over mental udvikling af egen sportsgren.
Styrke uddannelsesmiljøernes evne til at tilpasse rammerne til eliteudøvernes behov.	• Opkvalificering af trænere og idrætskoordinatorer.	• Uddannelse af talentkoordinatorer i 'ledelse af talent' • 2019 Sparring med talentkoordinatorer med fokus på udvikling af elevers 'life skills'
Skabe støttestrukturer så eliteudøvere og klubber i højere grad kan konkurrere på nationalt og internationalt niveau.	• Hjælpe elitesportsudøvere mentale forudsætninger for at håndtere de krav som elitesporten stiller.	• 2019: 'Viden til gøren'. • 2017: Sponsor-workshop • Team Danmark workshops i sportsernæring (Hvert år) • Team Danmark workshop i sportsskader (Hvert år)

Tabellen viser idræts- og bevægelsespolitikens målsætninger på talentudvikling- og eliteidrætsområdet, de enkelte indsatsområder og de gennemførte aktiviteter i perioden 2016-2020. Indsatser og aktiviteter er udledt af flere kilder: Høgh & Wester 2018; Høgh 2019; Vindermentalitet 2020.

På talentudviklings- og eliteidrætsområdet har Gentofte Kommune tre puljer, som kan søges af foreninger eller elitesportsudøvere. Eliteidrætspuljen var på 100.000kr, men steg i 2020 til 150.000 kr. årligt og kan søges af udøvere eller hold til omkostninger i forbindelse med rejser og internationale turneringer mm. De to øvrige puljer; Talentudviklingspuljen og puljen til talentudviklingsmiljøer er en del af Gentofte Kommunes indsats med udvikling af unge talenter.

I det følgende præsenteres og uddybes de igangværende indsatser enkeltvist.

Talentudvikling

Gentofte Kommune har siden 2006 haft fokus på talentudvikling. Formålet med indsatsen har siden 2014 været at forbedre idrætsudøvernes mulighed for at opnå gode nationale og internationale resultater samt at hjælpe dem til at kunne klare sig selv som internationale eliteidrætsudøvere. Derfor har de unge talenter mulighed for at modtage støtte i form af undervisning, behandlingstilbud eller økonomisk tilskud.

En evaluering af talentudviklingsindsatsen betragter området i perioden 2013-2017 og indrager 21 ud af de 34 daværende eller tidligere deltagende talenter. Evalueringen viser, at

langt de fleste talenter ansøger om at være med i talentudviklingsprojektet på grund af muligheden for at modtage økonomisk støtte. Desuden oplever talenterne særligt den økonomiske støtte som en hjælp til at opnå et højere sportsligt niveau (Høgh & Wester 2018).

Unge talenter tilbydes også en række undervisninger, workshops og foredrag. Dette indebærer blandt andet projektet 'Viden til Gøren' samt workshops i sportsskader og sportsernæring udbudt af Team Danmark siden 2013. Evalueringen fra 2018 viser, at særligt workshops for sportsernæring og sportsskader var mest besøgt af atleterne, mens de øvrige tilbud ikke blev anvendt i særlig stor grad.

Det fremgår også, at der stadig er stor interesse i nye sponsorworkshops, og at den lave deltagelse i netop disse beror på, at det kun var talenterne i 2017, der blev tilbudt sponsorworkshopen (Høgh & Wester 2018). Netop sponsorworkshops og ideen om et 'Team Gentofte', der ikke endnu er blevet etableret, nævnes også blandt de interviewede, der gerne ser et samlet initiativ for at finde sponsorstøtte til talenter, og det er generelt holdningen, at det er en mulighed, man fortsat ønsker at afsøge. Ideen med Team Gentofte er en kommunalt initieret erhvervsklub med et formål om at skaffe sponsorer til kommunens eliteidræt.

Under indsatsen med talentudvikling hører også puljen til talentudviklingsmiljøer på 150.000 kr. årligt, der kan søges af foreninger, der ønsker at udvikle deres rammer for talentudvikling, f.eks. gennem trænerkurser. I 2014 blev midlerne fra denne pulje tildelt atleterne direkte som en del af talentudviklingspuljen, men det er siden besluttet at støtte talentudviklingsmiljøerne:

"Det er i tråd med den forskning, der er på området; at hvis man skal lykkes med sin talent- og elitestrategi, så skal man arbejde med miljøerne. Man kan ikke altid vide, om der sker noget med den enkelte, man satser på, men hvis man satser på miljøet, hvor der også er en to'er og en tre'er, så er der større muligheder for at det lykkes."

Repræsentant fra forvaltning

Således støttes de dygtigste talenter også igennem en generel prioritering af talentudviklingsmiljøer, der er til gavn for flere af klubbernes eliteudøvere samt den bredere sub-elite i kommunen.

Ifølge kvartalsrapporterne fra 2018-2020 bliver puljen til talentudviklingsmiljøerne hvert år søgt fuldt ud og uddelegeret til foreningerne. Fra samarbejdsaftalen mellem Gentofte Kommune og Team Danmark omkring talent og eliteområdet 2018-2021, er det aftalt, at Gentofte Kommune ønsker at styrke talentudviklingsmiljøerne for basketball, tennis og volleyball (Samarbejdsaftale 2018-2021). I kvartalsrapporterne fra perioden 2018-2020 fremgår det desuden, at foreninger fra alle tre sportsgrene har fået støtte fra denne pulje. Interviewene med repræsentanter fra eliteforeningerne peger også på, at foreningerne grundlæggende er tilfredse med den tilbudte puljestøtte:

“Jeg har en holdning om, at det er godt at have puljerne, og at de fungerer fint. Vi har søgt det, vi kunne se os selv i, og det har vi fået. Så jeg synes, der er blevet taget godt hensyn til os som forening i forhold til de puljer, der er.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Talentordninger

Unge talenter i 7.-9. klasse tilbydes at søge optagelse på en talentordning hos Bakkegård-skolen. For de lidt ældre talenter tilbydes der lignende talentordninger hos idrætsgymnasierne Øregård-, Ordrup, Gl. Hellerup Gymnasium og Gentofte HF. Som en del af talentordningerne tilbydes der morgentræning og hos hvert gymnasium er der udvalgt en idrætsskoleordinator, som har til opgave at konsultere de unge talenter i de udfordringer, der kan opstå i forbindelse med deres hverdag som både elitesportsudøvere og gymnasieelever.

Denne evaluerings interview peger på, at samarbejdet omkring talentordningen går godt, og at det opleves, at der er interesse fra kommunens side, mens der også er en effektiv dialog om talentordningen på tværs af gymnasier og foreninger:

" (...) vi har en fritidsafdeling, som gerne vil det, og som er let tilgængelig. Der er adgang direkte til de dygtige medarbejdere, der sidder med 'Sport i Fritid'. Jeg synes også, at succeserne er i samarbejdet med skolerne; Jeg kan nævne Øregård som det bedste eksempel, i og med at Øregård går ind og laver en Team Danmark-linje og er meget lydhør over for os som klub, fordi vi har nogle direkte behov for, at [atleterne] kommer på den fireårige gymnasiale uddannelse for at fastholde dem. Det har Øregård Gymnasium og rektor støttet op om rigtig flot.”

Repræsentant fra prioriteret sportsgren

Det påpeges dog også fra et elitegymnasium, at den store interesse i at inddrage gymnasierne i talent- og eliteområdet betyder, at gymnasierne overordnet oplever, at der laves og afprøves mange indsatser, men uden at der følges op på dem alle. Det ønskes i stedet, at kommunen fokuserer på enkelte indsatser og i højere grad følger dem til dørs.

I 2019 blev der udarbejdet en undersøgelse af en specialestuderende med fokus på talentordningen på Øregård Gymnasium. Denne undersøgelse peger på, at der er nogle udfordringer med talentordningen, idet der opleves en mangelfuld kommunikation på tværs af studie- og sportsdomænerne. Det påpeges, at der ikke hersker en fælles konsensus om visionen for samarbejdet, hvorfor atleterne oplever, at de fra skolemæssigt regi forventes at prioritere skolearbejdet først, mens sportsdomænet ønsker det modsatte (Høgh 2019). Denne problematik italesættes også i denne evaluering af en repræsentant for ungdomsudannelserne:

“Det er en gammel kending med samarbejdet med klubberne, hvor man tydeligt kan mærke, at nogle klubber hiver rigtig meget i børnene (...) Der er nogle klubber, der går meget op i, at de unge mennesker også skal have en uddannelse - og så er der andre klubber og sportsgrene, som helt klart tænker sporten først og ungdomsuddannelsen

bagefter. Det er jo en klassisk konflikt, og problemet er jo, at det er de unge, der bliver sat i den og skal vælge: 'skal jeg tage ekstra træning i dag, eller skal jeg vælge at dukke op til samfundsfag og engelsk og forbedre mig i det?'."

Repræsentant fra ungdomsuddannelse

I interviewene foreslås det, at uddannelsesinstitutionerne undersøger, hvordan talenterne oplever balancen mellem uddannelse og sport og kommunikerer det ud til foreningerne, der ikke umiddelbart virker til at have overblik over problematikken. En foreningsrepræsentant forklarer, at det kan være svært for foreningerne at få det nødvendige overblik over problematikken, men de er klar til at imødekomme den:

"Det er svært for mig i helikopteren at se det, fordi jeg oplever ikke, at vi har elever, der kommer og fortæller, at de ikke kan få tingene til at hænge sammen. Men hvor går de hen med den frustration? Måske mere til forældrene end til os. Men jeg oplever ikke, at jeg har set et initiativ eller løbende dialog omkring det. Eller at nogen spørger til det. Så jeg er lidt begrænset af viden. Men som forening ville det være rart at få lidt information om det, som man kan sende ud til sine medlemmer og få noget feedback fra dem i forhold til at indgå i dialogen. Det vil vi rigtig gerne gøre. Men jeg har ikke set aktive tiltag i den retning."

Repræsentant fra prioriteret sportsgren

På baggrund af dette kan man overveje, om der eventuelt er behov for at følge strukturelt op på talenternes trivsel og balance mellem studie og idræt, samt at gøre foreningerne opmærksomme på sådanne behov og problematikker.

Viden til Gøren

'Viden til Gøren' er et projekt af 'Vindermentalitet', der har til formål at dygtiggøre nuværende og kommende eliteatleter i forhold til 'life skills', der er nødvendige, når man dyrker elitesport. Målet er at støtte atleternes balance mellem elitesport, uddannelse eller arbejde og socialt liv. Tiltaget består af tilbud om mental udvikling for unge talenter, samt trænere og ledere.

For at komme i mål med projektet, afholdes der kurser for idrætskoordinatorer tilknyttet gymnasierne, der laves en analyse af de unge talenter særlige behov og udfordringer, og der er udviklet et koncept for 'life skills' til idrætsleverne på idrætsskolen. Der blev også afviklet workshops med repræsentanterne fra kommunens ni prioriterede sportsgrene for at identificere fremtidige fokusområder. Her blev 'forældredeltagelse' valgt som fokusområde.

'Vindermentalitet' evaluerede i 2019 selv 'Viden til Gøren'-projektet med fokus på projektets aktiviteter og resultater, som dog er svære at evaluere på kort sigt (Vindermentalitet, 2020). Derudover nævner en repræsentant fra Team Danmark, at denne indsats kan være til stor gavn for de unge talenter hverdag:

“Det øger kvaliteten meget for den dagligdag, som de unge møder. Der er en koordinator utrolig vigtig, fordi de kan simpelthen gøre en forskel. Hvis der er en elev der har meget fravær og normalt ville få dårlige karakterer og droppe ud, fordi de er stressede, så kan sådan en koordinator med forståelse og ved at trække i tråde på skolen, så kan de få det til at lykkes. Og det er især for de atleter, der er på allerhøjeste niveau, som har meget sportsligt fravær. Dem har de også nogle stykker af. Så ideen er rigtig godt, og jeg ved, at dem der har deltaget i kurset – Team Danmark-koordinatorerne på alle skolerne – de har været meget glade for det.”

Repræsentant fra Team Danmark

Nogle udfordringer for projektet har dog været, at ikke alle projektets arrangementer har været afholdt. Desuden har kommunikationen og synligheden omkring projektet givetvis været mangelfuld (Vindermentalitet, 2020).

Opsamling

Gentofte kommunes indsatser på talentudviklings- og eliteidrætsområdet bærer præg af, at kommunen længe har satset på eliteidrætten i kommunen, og de seneste års indsatser har haft præg af optimering af eksisterende ordninger. Der er dog omvendt også en opfattelse blandt de interviewede om, at man med fordel kunne fokusere de eksisterende indsatser frem for at udvikle nye.

Grundlæggende er alle de interviewede aktører tilfredse med samarbejdet på talentudviklings- og eliteidrætsområdet. De oplever en god kommunikation på tværs af undervisningsinstitutioner, foreninger og kommune.

Foruden fokuset på elitesportsudøvere igennem puljestøtte, som hjælper atleter til at konkurrere på højt sportsligt niveau, så har særligt de afviklede tilbud med fokus på sportsskader og sportsernæring været velbesøgte. Der også er interesse i sponsorworkshops, da økonomien spiller en væsentlig rolle for talenterne.

På talentudviklingsområdet bidrager Gentofte Kommunes indsatser blandt andet til at støtte atleterne økonomisk. Derudover har kommunen fokus på at støtte op om udviklingen af talentmiljøer, der også kan komme sub-eliten til gode. Puljerne til talentudviklingsmiljøerne bliver hvert år søgt fuldt ud, og der er generelt stor tilfredshed med dem.

Et væsentligt element i udviklingen af talentmiljøer er talentordningerne. Dem er der stor tilfredshed med, og der opleves stor velvilje på tværs af alle parter. Der er dog udfordringer i forhold til dialog mellem uddannelsesinstitutionerne og de enkelte klubber i forhold til de krav, der stilles til de enkelte elever/atleter. Der er her et behov for og ønske om øget dialog mellem parterne, der med fordel kan institutionaliseres.

Opsamlende perspektiver

Evalueringsens formål har været at give indblik i og status på arbejdet med de enkelte fokusområder i idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune. I forlængelse af rapportens resultater vil dette afsnit samle op og sætte fokus på en række af de perspektiver, som undersøgelsen har tilvejebragt, der kan være relevante for det videre arbejde på området.

Behov for øget videns- og erfaringsdeling mellem idrættens aktører

På trods af at fokusområdet 'Partnerskaber' ikke behandles selvstændigt i denne evaluering, og at politikken primært fokuserer på samarbejde mellem forskellige typer af aktører, så er det et emne, der diskuteres under de fleste af de andre fokusområder.

Behovet for samarbejde er især tydeligt i forhold til at optimere benyttelsen af kommunens faciliteter, men også i forhold til generel erfaringsudveksling mellem foreninger, der i vid udstrækning kæmper med mange af de samme udfordringer.

"Vi er jo alle frivillige, og der er grænser for, hvor meget tid vi er i stand til at lægge i det her. Jeg tror, at hvis man støttede bestyrelserne i de forskellige foreninger og gav dem en mulighed for at lære fra hinanden, så tror jeg også, at de ville være bedre i stand til at inddrage andre (...) Det kunne være, at kommunen kunne se, om der var noget man kunne gøre lettere."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det kunne også være en løsning i forhold til den mangel på viden om kommunens støtte-muligheder, som flere fortæller om, ligesom mulighederne for at deles om eksempelvis klubhuse og sociale rammer kan foregå mere bilateralt mellem foreninger og aktører. En formand foreslår også et samarbejde om de administrative opgaver i foreningerne, hvor man i fællesskab kunne lønne en medarbejder.

"Det gælder også administrationen, hvor vi har ansat en deltidsmedarbejder. Hvorfor har vi ikke én administration i sportsparken, der varetager alle klubberne deroppe omkring?"

Repræsentant for foreningsidrætten

De mere uformelle samarbejder kunne også gælde et forum for trænere eller foreninger, der arbejder med borgere med særlige behov, hvor man udover de formelle kurser kunne vidensdele omkring udfordringer og løsninger. Kommunen afholder i forvejen forskellige typer af temamøder, hvor man kunne foreslå flere former for samarbejde. Gerne med kommunen som tovholder, da det er opfattelsen blandt de interviewede, at disse samarbejder er skrøbelige i starten, skønt de også har potentiale for at bidrage med noget godt. Derfor er der behov for, at sådanne indsatser etableres og fastholdes, til de opnår et vist momentum.

Kultur for samarbejde

Et gennemgående tema blandt de interviewede repræsentanter fra kommunens idrætsliv er altså et ønske om et stærkere samarbejde med andre lignende foreninger og aktører i kommunen. Der er dog ikke en stærk kultur for samarbejde i et foreningsliv, der er præget af en række stærke flerstrengede foreninger. Dette er på den ene side sundt og giver foreningerne en væsentlig kvalitet, der er værd at bevare, men giver på den anden side også udfordringer, når foreningerne skal samarbejde og tilpasse sig i partnerskaber på tværs. Og det er der en bevidsthed om blandt de interviewede:

"Jeg tror, at vi kunne lære noget af, at vi selv hver især skulle gå op i helikopterperspektiv på tværs af klubber, foreninger og idrætsgrene og prøve at samarbejde lidt mere og pakke egen klubfarve og vores egne interesser lidt væk. (...) Måske vi hver især burde række hånden og drikke en kop kaffe og høre, hvad hinanden bakser med, og om det er noget, vi kan løse i fællesskab - Men det er vi som foreningsfolk bare dårlige til."

Repræsentant fra foreningsidrætten

En foreningsformand forklarer problematikken:

"Som relativt ny var jeg overrasket over, hvor meget det var 'alles kamp mod alle' og hvor lidt man formår at arbejde sammen på tværs af klubber og idrætsgrene, men også inden for samme idrætsgrene. Jeg har oplevet halvdårlig stemning til møder, hvor man slås om petitesseer i forhold til, hvem der må spille indendørs og have tider og få fat i midler fra kommunen, og bedre klubhuse og så videre."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Der er her også et håb blandt flere af foreningsrepræsentanterne om, at et mere samarbejdende foreningsliv ville kunne skabe bedre forhold på tværs af foreningerne. Og selvom det er et tema, der er svært at arbejde med, så kunne det være et fokus fra kommunens side også.

Trends og tendenser på idrætsområdet

I denne del vendes fokus mod de trends og tendenser, der er på spil på idrætsområdet på baggrund af landsdækkende undersøgelser af danskernes motions- og sportsvaner. Identifikation af nye udviklingstræk, aktører og indsatsområder er relevant at inddrage i drøftelserne af indsatserne på idrætsområdet i Gentofte Kommune i de kommende år.

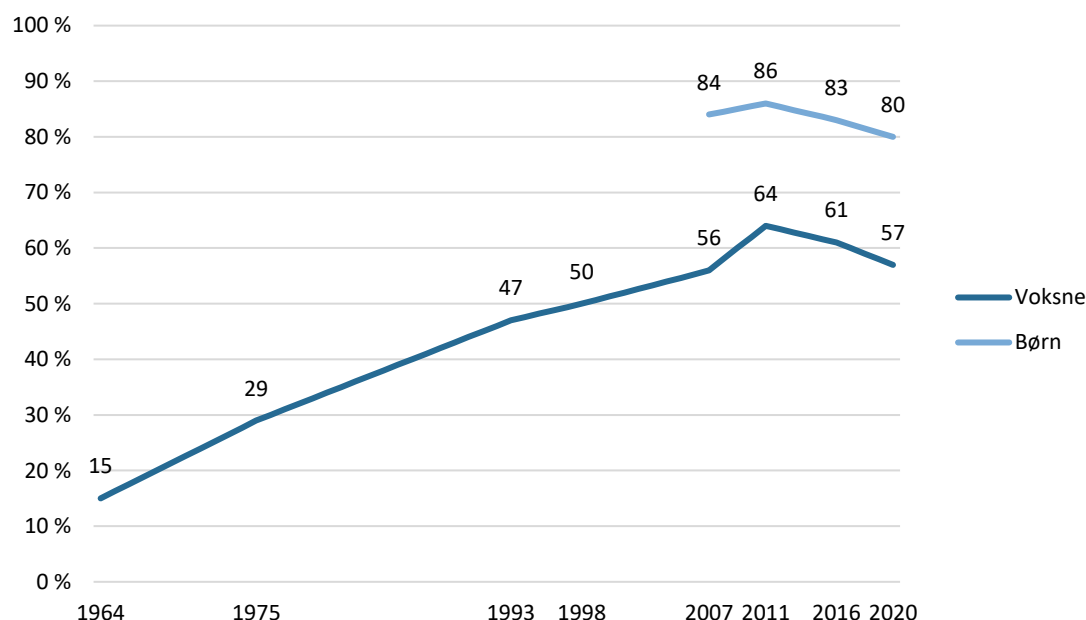
Først præsenteres de seneste tendenser og udviklingstræk, og efterfølgende sammenholdes og perspektiveres disse med resultaterne af denne evaluering.

Danskernes motions- og sportsvaner

Idrættens Analyseinstitut (Idan) gennemfører med jævne mellemrum den landsdækkende undersøgelse 'Danskernes motions- og sportsvaner', der er en repræsentativ befolkningsundersøgelse, der senest er gennemført i oktober-december 2020 (Rask & Eske, 2020; Rask et. al, 2020).

Undersøgelsen viser, at udviklingen i danskernes motions- og sportsvaner har været en kontinuerlig væksthistorie siden 1964 og frem til 2011, når danskerne er blevet stillet spørgsmålet 'Dyrker du normalt sport/motion?'. I 2020 er andelen af idrætsaktive danskere dog faldet til 80 pct. blandt børn og unge (7-15 år) og 57 pct. blandt voksne (16 år +).

Figur 9: Idrætsdeltagelsen er faldende blandt danskerne (pct.)

Figuren viser andelen af voksne danskere (16 år+), der svarer 'ja' til spørgsmålet 'Dyrker De sport?' (1964), 'Dyrker De sport (motion)?' (1975), 'Dyrker De sport/motion?' (1993), 'Dyrker du normalt sport/motion?' (1998, 2007, 2011, 2016 og 2020). Børn (7-15 år) blev inkluderet i undersøgelsen fra 2007.

Coronakrisen har, som det er tilfældet i alle dele af hverdagslivet, haft stor indflydelse på danskernes idrætsliv. Idans løbende undersøgelser af idrætten under løbende restriktioner

og nedlukninger viser, at mange danskere helt stopper deres idrætsaktivitet, når det organiserede idrætsliv lukkes ned, som det er sket af to omgange i løbet af 2020 og 2021 (Kirkegaard et. al, 2020; Eske & Rask, 2021). Resultaterne viser, at 38 pct. af de idrætsaktive danskere stoppede deres idrætsaktivitet under den første nedlukning, men at lidt færre faldt fra under den anden nedlukning. Derudover er det ikke alle aktive, der vender tilbage til deres aktiviteter i de mellemliggende perioder med hel eller delvis genåbning af idrætten.

Til gengæld viser undersøgelserne, at der er en ny gruppe, der er blevet aktive under idrætslivets nedlukning, hvor hele 27 pct. dem, der ikke var aktive før coronakrisen, angiver, at de nu dyrker sport og motion. De er især begyndt at dyrke gå- og vandreture (78 pct.), løb (24 pct.) og fitnessaktiviteter (23 pct.), hvor hele 83 pct. angiver, at de træner derhjemme.

Coronakrisen har altså sat en stopper for mange danskeres idrætsdeltagelse, men for en mindre gruppe – særligt unge voksne i 20'erne og 30'erne – har det også betydet, at de er blevet en del af idrætslivet.

Nye aktivitetsmønstre

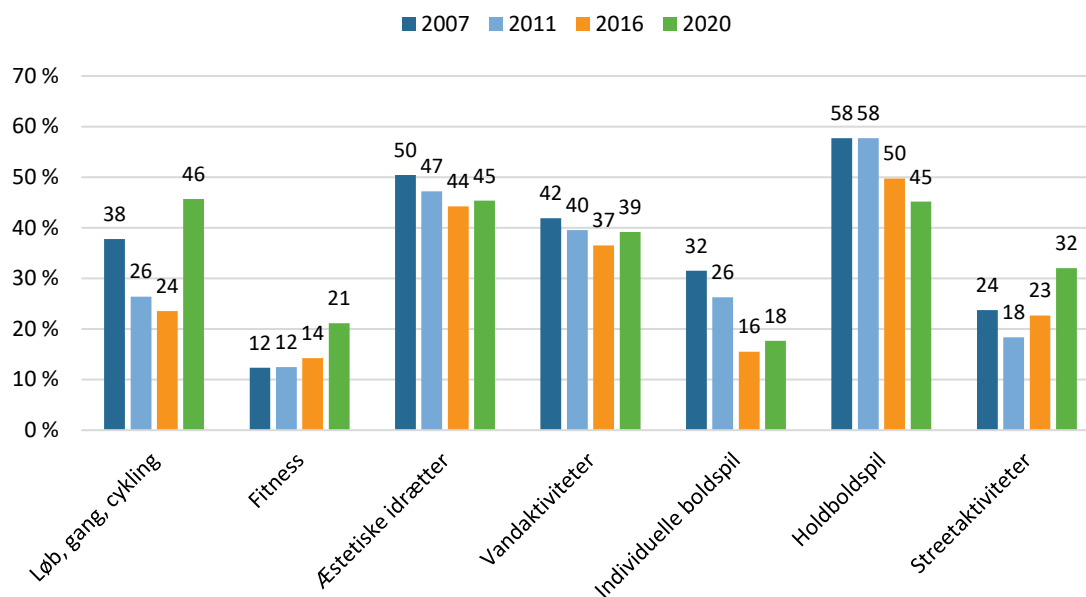
Blandt både børn og voksne viser den seneste undersøgelse af danskernes motions- og sportsvaner, at de klassiske aktivitetsmønstre stadig er i spil i 2020. Der er dog også tendenser, der peger på nogle nye mønstre, der er relevante at have for øje.

Samtidig er det værd at bemærke, at danskerne generelt har dyrket flere forskellige aktiviteter i løbet af 2020 som følge af de varierende muligheder for at deltage i organiserede aktiviteter under gentagne nedlukninger af idrætslivet. Det har dog ikke betydet, at de aktive bruger tilsvarende mere tid på sport og motion.

Børn dyrker en bred vifte af aktiviteter

Blandt børn er motionsaktiviteterne løb, gang og cykling gået markant frem, blandt andet som resultat af den store fremgang i danskere, der dyrker gå- og vandreture, mens de store boldspilsideer fortsætter tilbagegangen – primært på grund af en tilbagegang i fodbold, der dyrkes af 31 pct. i 2020 sammenlignet med 37 pct. i 2016.

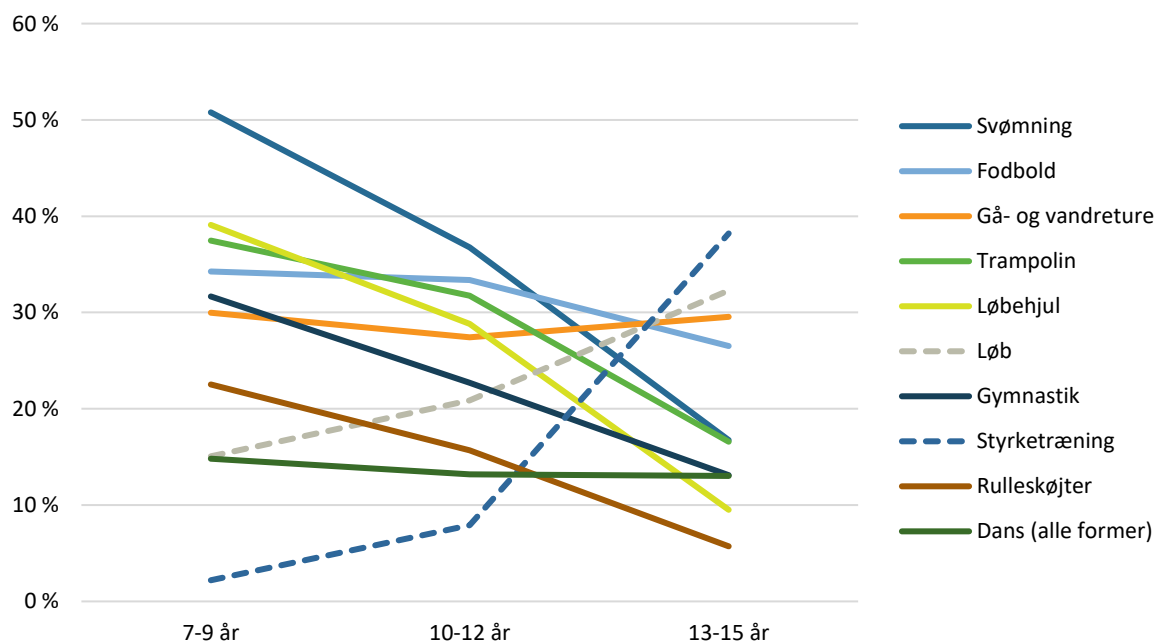
Figur 10: Fremgang eller bremset tilbagegang i de fleste kategorier (pct.)

Figuren viser andelen af børn og unge, der har valgt mindst én aktivitet inden for kategorierne, fordelt på de fire undersøgelsesår.

Det er dog nødvendigt at tænke i specifikke målgrupper blandt børn, da der sker store forandringer mellem aldersgrupperne, hvor de 13-15-årige i en tidligere alder end tidligere skifter de 'klassiske' børneidrætter som svømning, boldspil og gymnastik ud med motions- og fitnessaktiviteter som løb og styrketræning.

Figur 11: Løb og styrketræning overtager børnenes aktiviteter med alderen (pct.)

Figuren viser andelen af børn, der dyrker de ti mest udbredte aktiviteter på tværs af aldersgrupper.

Ser man nærmere på de aktiviteter, der er i fremgang i 2020, så viser tabel 6, at gå- og vandreture er eksploderet blandt børn, og at motionsaktiviteter som løb og styrketræning også er i fremgang, mens e-sport, der ikke tidligere har været en del af undersøgelsen, hurtigt har fået en relativt stor tilslutning.

Tabel 6: De største højdespringere blandt børn (pct.)

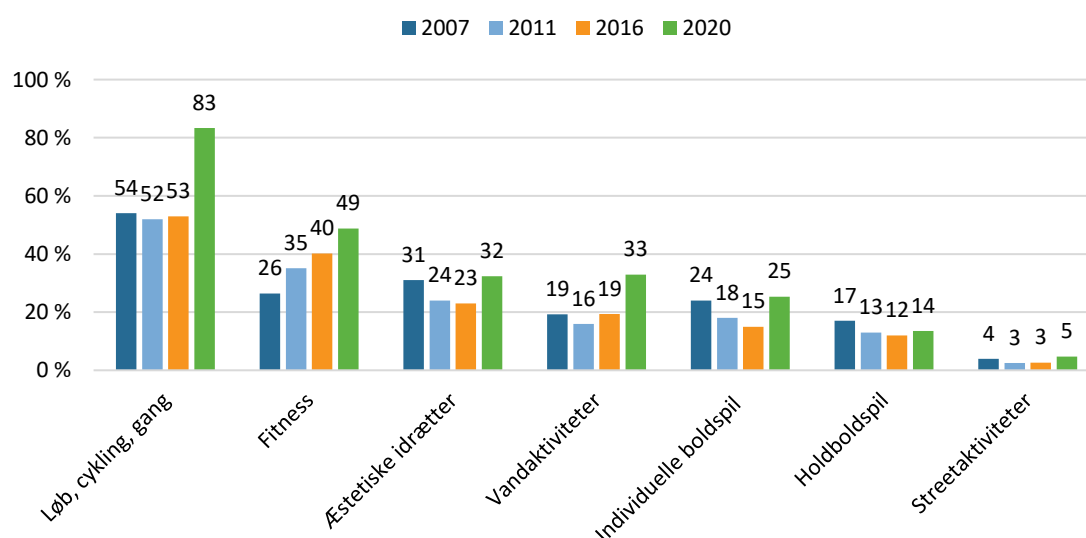
	2007	2011	2016	2020
Gå- og vandreture	12	10	6	29
Trampolin	31	-	17	28
Løbehjul	22	17	21	25
Løb	23	20	18	23
Styrketræning	10	9	12	17
Rulleskøjter	24	17	8	14
E-sport	-	-	-	10
Mountainbike		2	3	8
Skiløb	-	-	-	7
Anden fitness- og motionstræning	-	-	2	6

Tabellen viser de aktiviteter, der har oplevet størst fremgang blandt børn (7-15 år) siden 2016. Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2020.

Voksne samler sig om motions- og fitnessaktiviteter

Hvor børns aktiviteter spredt sig bredt ud over de forskellige aktivitetskategorier, så samler voksnes valg af sports- og motionsaktiviteter sig primært om motions- og fitnessaktiviteter. Det er på trods af, at mange voksne prøver flere forskellige aktiviteter af, end det har været tilfældet tidligere.

Figur 12: Flere aktivitetskategorier oplever den hidtil højeste deltagelse (pct.)

Figuren viser andelen af voksne, som dyrker de forskellige aktiviteter, fordelt på aktivitetskategorier (2020: n = 6.917).

Mest markant er stigningen i andelen af voksne, der dyrker gå- og vandreture, der er gået fra 25 pct. i 2016 til 72 pct. i 2020. Derudover er andelen af voksne, der dyrker forskellige former for motions- og fitnessstræning fortsat stigende. Samtidig er nye aktiviteter som vinterbadning, e-sport og surfing/SUP hurtigt etableret som faste aktiviteter for voksne.

Tabel 7: De største højdespringere blandt voksne (pct.)

	2007	2011	2016	2020
Gå- og vandreture	32	23	25	72
Styrketræning	19	24	30	35
Løb	25	31	29	33
Anden fitness- og motionstræning ¹	-	-	5	23
Yoga/ pilates/ afspænding	6	6	9	16
Landevejscykling	12	8	8	13
Mountainbike ²	-	4	6	9
Dans (alle former)	7	5	4	9
Åbent vand svømning	-	-	<1	8
Bowling/keglespil	6	4	2	8
Billard/pool	3	2	1,5	6
Vinterbadning	-	1	-	6
Kano/ kajak	-	2	2	5
E-sport	-	-	-	5
Surfing/Stand Up Paddle (SUP)	-	-	<1	3

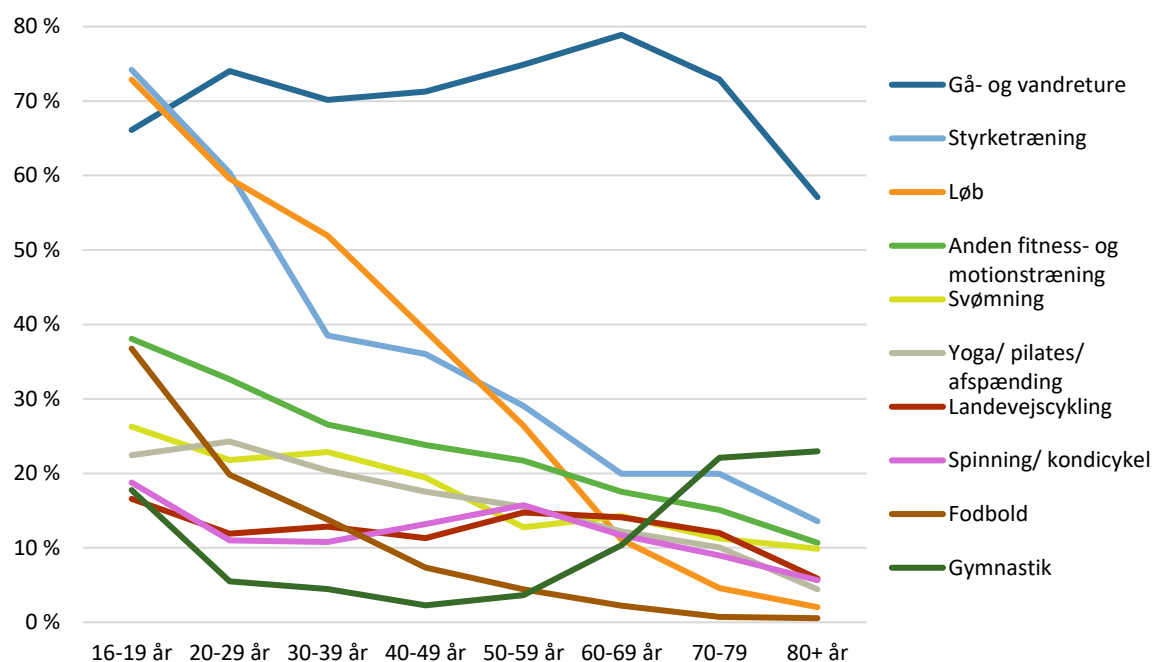
Tabellen viser de aktiviteter, der har oplevet størst fremgang blandt voksne (16 år +) siden 2016. Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2020.

Blandt voksne er der en tydelig tendens til, at de fysisk krævende motionsaktiviteter som løb og styrketræning primært henvender sig til de yngre voksne, mens andre aktiviteter som gå- og vandreture, spinning og landevejscykling har en bredere tilslutning på tværs af aldersgrupper. Gymnastik adskiller sig her ved at henvende sig primært til de yngste og ældste aldersgrupper.

¹ Anden fitness- og motionstræning (f.eks. crosstrainer, aerobic, step, stram op, cirkeltræning, TRX, andre motionsøvelser)

² Mountainbike/ gravel bike/ BMX og lignende

Figur 13: Top-10 fordelt på alder (pct.)

Figuren viser andelen af voksne, der dyrker de ti mest udbredte aktiviteter på tværs af alder (n = 6.917).

Perspektivering

Med afsæt i denne overordnede gennemgang af de seneste trends og tendenser på idrætsområdet vil dette afsnit forsøge at perspektivere resultaterne til Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik og status på ambitionerne under de enkelte fokusområder.

Coronakrisen har skabt et nyt idrætsbillede

For det første viser resultaterne af de løbende undersøgelser af idrætten under coronakrisen, at der er skabt et nyt idrætsbillede, som det er nødvendigt – også som kommune – at tilpasse sig og agere efter.

De to mest tydelige tendenser under coronakrisen har været det store frafald blandt idrætsaktive – særligt dem, der normalt dyrker deres aktiviteter i en organiseret sammenhæng – og den nye gruppe af aktive, der ligger et stort potentiale i at fastholde, når nedlukninger og restriktioner løftes i takt med, at hverdagen normaliseres.

Fokus på genstart af idrætslivet

Når idrætslivets restriktioner løftes, kan man som forening eller anden organiseret idrætsaktør ikke automatisk forvente, at alle medlemmer naturligt vender tilbage. Selvom de fleste restriktioner blev ophævet i løbet af efteråret 2020, så viste det sig, at ikke alle, der tidligere var aktive i forening eller privat regi vendte tilbage til deres aktiviteter (Eske & Rask, 2021). Derfor ligger der et arbejde for både foreninger og forvaltning, hvis medlemmerne skal tilbage i den organiserede idræt, og målene i visionsaftalen og idræts- og bevægelsespolitikken om fortsat udvikling i foreningslivet skal kunne efterleves.

Mange medlemmer i både foreninger og private tilbud kan forventes at vende tilbage, men der vil sandsynligvis også være mange, der skal hjælpes tilbage i idrætslivet. Under den anden nedlukning i februar 2021 var det i mindre grad de nedlukkede aktiviteter, men i stedet manglende overskud, der var årsag til, at folk faldt fra. Der er derfor et potentiale for lettilgængelige aktiviteter med få barrierer, som eksempelvis de 'Kom og Vær Med'-aktiviteter, der allerede arrangeres, men som kan målrettes endnu mere til genstartere med eksempelvis kortere arrangementer, der er nemmere at passe ind i en hverdag.

Det er tydeligt, at mange er påvirket af den nye hverdag med restriktioner, og hver fjerde frafaldne under coronakrisen angiver, at det er resultat af manglende mentalt overskud. Samme tendens viser Danskernes motions- og sportsvaner 2020 (indsamlet under genåbningen i efteråret), hvor mange angiver, at de mangler motivation (19 pct.) og overskud (18 pct.), når de angiver, hvorfor de ikke dyrker mere sport og motion, end de allerede gør.

Derudover er der for foreningsidrætten en ambition om at "understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne". Dette fokuspunkt er ikke umiddelbart blevet udfoldet endnu, men der ser ud til at være et stort potentiale netop på bagkant af coronakrisen, hvor foreningernes tilbud og deres kvaliteter skal gøres synlige.

Fastholdelse af de nye aktive

Den anden interessante effekt af coronakrisen er, at en relativt stor andel (27 pct. i februar 2021) af dem, der ikke normalt dyrkede sport og motion før coronakrisen, nu er blevet aktive. Det er i sig selv lidt af et paradoks, at idrætslivets svære betingelser har ført til en ny gruppe af aktive.

Det er især de unge voksne i alderen 18-39 år, der i forvejen er en målgruppe i fokus i kommunens strategiske arbejde, der er begyndt at dyrke sport og motion i løbet af det seneste år. Selvom de i vid udstrækning dyrker selvorganiserede motionsaktiviteter og i høj grad er aktive derhjemme, så kan der være et potentiale i at målrette tilbud, der har fokus på de helbredsmæssige effekter, og som foregår udendørs. 45 pct. angiver et ønske om at forbedre helbredet, og 31 pct. ser aktiviteterne som en god mulighed for at komme ud.

Det, at en så relativt stor gruppe er blevet aktive, mens mulighederne for at samles har været under restriktioner, kan tyde på, at det netop er muligheden for at være aktiv alene eller med de nærmeste, der har fået dem til at begynde, men der kan stadig være et potentiale i at målrette begynder- eller nystarter-/genstartertilbud til netop denne gruppe, hvor der er mulighed for at være aktiv med andre på samme niveau.

Der er altså et potentiale for en generelt øget idrætsdeltagelse, hvis dem, der er faldet fra, kan genaktiveres idrætten samtidig med, at de nye aktive kan fastholdes.

Forstærkede tendenser

Den seneste undersøgelse af danskernes motions- og sportsvaner viser også, at der er sket en forstærkning af nogle af de tendenser, vi har set over de seneste år. For det første fortsætter den private idræt og særligt fitnessaktiviteterne med at aktivere flere og flere danskere i en yngre og yngre alder. Samtidig dyrker færre danskere alene deres aktiviteter i ét organisatorisk regi, og andelen, der udelukkende er aktive i en forening, er faldet markant for både børn og voksne.

Derfor giver det mening at fokusere yderligere på tilbud, der kombinerer elementer fra flere organiseringsformer med hybridtilbud, der på den ene side skaber et mere fleksibelt foreningsliv og på den anden giver adgang til nogle aktiviteter og faciliteter, der ellers er reserveret til foreningernes faste aktiviteter.

Det sker allerede delvist med de eksisterende aktiviteter, men det kan være relevant også at tænke i alternativ brug af nogle typer af faciliteter, hvor det ellers kan være svært at tilgode, når der, som beskrevet, allerede er en kamp mellem de eksisterende brugere og foreninger om de tilgængelige tider. Det er derfor ikke nødvendigvis ligetil, men det kan være et relevant behov at være opmærksom på, da mange danskere i højere grad end tidligere dyrker idræt i en mere fleksibel og med en løsere tilknytning til udbyderne.

En måde at imødekomme dette kan blandt andet ske ved at åbne idrætsfaciliteterne for andre brugere ved at udnytte faciliteterne som hubs for bevægelse og ikke kun som ramme for bevægelse i eksempelvis håndboldhallen. Faciliteterne kan også fungere som mødesteder og sociale rammer for andre brugere, der udbyder aktiviteter udenfor idrætsfaciliteterne. Det ses blandt andet ved aktiviteter, der udnytter faciliteternes sekundære faciliteter eller blot benytter faciliteten som mødested for forældremotion, der starter ved den facilitet, hvor børnene er aktive.

Der er altså muligheder for, at foreninger alene eller i samarbejde med andre aktører kan benytte og samarbejde om faciliteter i samme tidsrum og afholde flere aktiviteter.

Outdoortilbud

Et andet eksempel på hybridtilbud findes i den øgede interesse for idræt i naturen. Outdooridræt opfattes traditionelt som selvorganiseret, men med de relativt begrænsede muligheder for idræt i naturen i kommunen giver det mening at synliggøre mulighederne i de bevægelsesklare områder yderligere og organisere tilbud, der viser, hvordan områderne kan benyttes til idræt.

Måltrettet formidling af mulighederne for idræt i naturen er blandt andet en af anbefalingerne i DIF's analyse af mulighederne for outdooridræt i Danmark fra 2019 (Lindemann, 2019). Det er en del af kommunens facilitetsstrategi at synliggøre mulighederne for bevægelse i naturen og byens rum blandt andet gennem åbne aktiviteter, der ikke kun behøver at foregå omkring anlagte faciliteter, men også i de øvrige naturområder.

Fleksible tilbud med løsere tilknytning

I forlængelse af bevægelsen mod mere fleksible aktiviteter med løsere tilknytning, så er det vigtigt også at have for øje, at aktiviteter, der dyrkes i en mere uorganiseret og mindre fast sammenhæng, kan være svære at indfange i befolkningsundersøgelser som Danskernes motions- og sportsvaner. Det kan for eksempel være nyere aktiviteter som stand up paddle (SUP) og padeltennis, der over de seneste år har været i eksplosiv fremgang, når man ser på antallet af kommercielle udbydere og aktiviteter (SUP) og anlæggelsen af baner (padel), men som ikke fremgår tydeligt af befolkningsundersøgelser, der nemmere indfanger aktiviteter i en mere organiseret sammenhæng eller med hyppigere frekvens. Samtidig foregår aktiviteterne typisk som supplement til andre aktiviteter (se blandt andet Asserhøj, 2017), men ikke desto mindre fylder de mere og mere i danskernes idrætsbillede.

Der er dog et potentiale for at arbejde strategisk med aktiviteter som disse, der har et stort flow af brugere og medlemmer, der er inde at prøve aktiviteterne for en kortere periode. Ved at målrette introduktionstilbud kan der være et potentiale for at fastholde borgere som medlemmer enten i foreninger med et løsere medlemskab eller som brugere i en anden form for organisering af aktiviteterne.

Litteratur

Asserhøj (2017): Danskernes vandsportsaktiviteter. Overblik, kortlægning og analyse på baggrund af 'Danskernes motions- og sportsvaner 2016', Idrættens Analyseinstitut: København

Bevæg dig for livet (2020a): Bevæg dig for livets idræts- og motionsvaneundersøgelse i Gentofte Kommune 2020

Bevæg dig for livet (2020b): Statusnotat, april 2020

Eske & Rask (2021): Danskernes motions- og sportsvaner under endnu en nedlukning, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Gentofte Kommune (2020a): Idræt for alle, Christian Madsen, Chefkonsulent vedr. Idræt og Handicap, maj 2020.

Gentofte Kommune (2020b): Handleplan for facilitetsstrategi 2019-2020

Høgh, S.E. (2019): Øregård Gymnasium som et dual career-udviklingsmiljø – et casestudie, Specialeprojekt ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Høgh, S.E. & Wester, C.T. (2018): Evaluering Talentudviklingsprojekter 2019 – Gentofte Kommune

Kirkegaard, Eske & Rask (2020): Danskernes motions- og sportsvaner under coronanedlukningen, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Lindemann (2019): Outdooridræt i Danmark – En analyse af idrætsmulighederne i den danske natur, Danmarks Idrætsforbund

Rask & Eske (2020): Status på danskernes idrætsdeltagelse 2020, Notat 1, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Rask, Eske, Petersen & Hansen (2021): Danskerens aktivitetsvalg og organisering i 2020, Notat 2, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Team Danmark & Gentofte Kommune (2018): Samarbejdsaftale 2018-2021

Vindermentalitet (2020): Evalueringsrapport

Dokument Navn:	Fireårige mål KUF.pptx
Dokument Titel:	Fireårige mål KUF
Dokument ID:	4382852
Placering:	Emnesager/Flerårige mål på Kultur-, Unge- og Fritidsområdet/Dokumenter
Dagsordens titel	Fastlæggelse af flerårige mål for Kultur-, Unge og Fritidsudvalget
Dagsordenspunkt nr	2
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

MÅL: Vi vil øge borgernes deltagelse i aktiviteter på fritidsområdet

Baggrund og formål

Idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommunes har en vision om at "Vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle. Sammen arbejder vi for et levende, ambitiøst og mangfoldigt idrætsliv i gode rammer". Opgaveudvalget En Times Motion Dagligt har endvidere barslet med anbefalinger om, at alle borgere skal være fysisk aktive en time om dagen, og et af indsatsområderne, som der fokuseres på ift. at nå målet, er at "Motivere motionsuvante til at blive aktive i foreningsregi eller som selvorganiseret".

Gentofte Kommune støtter idrættens aktører, hvor det er relevant, og alle idrætsaktører løfter i forhold til muligheder, potentialer og behov. Samtidig vil kommunen arbejde for, at de bedste rammer er tilstede for kommunens borgere for at dyrke selvorganiseret idræt.

KUF

Målepunkter - eksempler

 Antal af borgere, der er fysisk aktive i deres hverdag 79 %

Mulige målemetode(r)

 Benchmark undersøgelse (DIF) (aktive borgere ældre end 18 år) afrapportering årligt på november-mødet

MÅL: Vi vil øge borgernes deltagelse i foreningsidrætten

Baggrund og formål

Gentofte Kommune er en del af visionskommunesamarbejdet sammen med DGI og DIF i Bevæg Dig for Livet (BDFL). I forlængelse af idræts og bevægelsespolitikken og samarbejdsaftalen i BDFL har Gentofte kommune en målsætning om, at 48 % af voksne borgere i Gentofte Kommune skal være aktive i idrætsforeningerne.

For at realisere målene understøtter Gentofte Kommune foreningerne, hvor det er relevant, og særligt fokusere på at hjælpe foreningerne med rekruttering, fastholdelse og tilbagevenden af medlemmer til foreningslivet.

KUF

Målepunkter - eksempler

Andel medlemmer i foreningerne på udgør 48 % af Gentofte Kommunes indbyggertal

Mulige målemetode(r)

Centralt foreningsregister (CFR) rapporterer årligt om medlemstal i idrætsforeningerne. Resultatet fremlægges på majmødet.

MÅL: Vi vil forbedre vilkår for eliteidrætten i Gentofte Kommune

Baggrund og formål

En del af Idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune fokuserer på, at man ønsker at skabe støttestrukturer, så eliteidrætsudøvere og klubber i højere grad kan konkurrere på nationalt og internationalt niveau.

Derfor vil Gentofte Kommune oprette et Team Gentofte, som skal være en forening, der er hjemmehørende i Gentofte Kommune. Team Gentofte skal fungere som en erhvervsklub, hvor medlemmerne mødes og skaber et gensidigt netværk.

Formålet med etablering af et Team Gentofte er at støtte udviklingen af kommunens seniorelite gennem økonomisk hjælp til foreninger og enkeltpersoner med henblik på at fastholde og yderligere udvikle et allerede opnået eliteniveau.

KUF

Målepunkter - eksempler

- Etablering af Team Gentofte
- Indsamling af yderligere 250.000 kr. gennem sponsorater til foreninger med eliteidrætsniveau
- Brugernes vurdering af forbedringsindsatserne

Mulige målemetode(r)

- Er Team Gentofte etableret?
- Hvor stort et beløb er bevilget – årlig rapportering på baggrund af Team Gentoftes uddeling af midler
- Evaluering af, hvad den ekstra støtte har betydet for eliteidrætten ift. træningskvalitet og resultater

MÅL: Vi vil styrke borgernes mulighed for deltagelse og samskabelse gennem færdiggørelse og konsolidering af Byens Hus

Baggrund og formål

Gentofte Kommunes kulturpolitik, *Sammen Om Kulturen*, sigter mod at støtte og styrke lokale fællesskaber og relationer, og i kulturpolitikken understreges det, at vi udvikler kultur i samarbejde med borgere, foreninger, kulturinstitutioner og andre aktører, så vi sammen skaber en levende, spændende by med kvalitet i kulturlivet. Alle, der vil skabe kultur, skal have mulighed for sparring og rådgivning. I Gentofte skal dette ikke mindst kunne finde sted i Byens Hus, som siden åbningen har udviklet et velfungerende brugerdemokrati og formuleret en ambitiøs Helhedsplan, hvor der foreløbigt er givet anlægsmidler til første fase i udviklingen af faciliteterne. Byens Hus har ikke selvstændigt driftsbudget. Anlægsmidler til realisering af anden fase af Helhedsplanen udestår ligeledes.

KUF

Målepunkter - eksempler

- Tilslutningen til foreningen Byens Hus, antallet af tilknyttede foreninger, aktiviteter og samskabelsesprojekter mv.
- Antallet af ansøgninger til Kulturpuljen m.m., der vedrører Byens Hus.
- Brugernes viden om, kendskab til og tilfredshed med faciliteter og aktiviteter i Byens Hus
- Udviklingen af faciliteternes fleksibilitet; kapacitet og udnyttelsesgrad i Byens Hus

Mulige målemetode(r)

- Brugerundersøgelser / spørgeskemaer
- Digitale tilfredsmålinger
- Hjemmeside-monitorering

MÅL: Vi vil styrke alle børn og unges møde med kunst og kultur

Baggrund og formål

Gentofte Kommunes kulturpolitik fastslår, at vi dannes gennem hele livet, og at dannelse er grundlag for vores samfund. Vi prioriterer kultur, der skaber undren, nysgerrighed og refleksion, og vi prioriterer børne- og ungekultur, der er forankrende og forandrende. Prioriteringer, som har stor tilslutning blandt kommunens mange forskellige kulturaktører. Eksempelvis har Garderhøjfortet med etableringen af nye aktivitetsformater dokumenteret et stort potentiale i forhold til børn og unge. Musikkolen, Kulturskolerne og Kulturpakkerne spiller også en stor rolle. Vi har erfaring for, at det handler om at række ud - også til ikke-brugere, så kunst og kultur kan blive en fast bestanddel af hverdagen for alle Gentofte kommunes børn og unge. Området kalder på en kortlægning, temadrøftelse og prioritering, der kan medvirke til at bringe aktiviteterne ud både i skoler og dagtilbud - og i børn og unges frie tid.

KUF

Målepunkter - eksempler

- Antallet af afsatte Kulturpakker og deres udbredelse.
- Antallet af prøvehandlinger med outreach (formater henvendt til ikke-brugere, eksempelvis i form af fritidspas).
- Kulturtilbuddenes tilgængelighed og relevans - (kvantitativt og kvalitativ feedback fra brugere).

Mulige målemetode(r)

- Brugerundersøgelser / spørgeskemaer
- Digitale tilfredsmålinger
- Hjemmeside-monitorering

...

MÅL: Vi vil styrke Gentofte Bibliotekernes udvikling som kulturhuse, der udvikler og tilbyder digitale materialer, formidling og fællesskaber

Baggrund og formål

Anbefalingerne fra Opgaveudvalget om Bibliotekernes Videre Udvikling præciserer, at bibliotekerne også er digitale kulturhuse. Gentoftes borgere har da også fået øjnene op for digitale materialer såsom lydbøger. Derfor oplever bibliotekerne en stigning i udlån af digitale ressourcer, som ikke modsvares af et fald i udlån af fysiske materialer. Gennem coronatiden er brugen af digitale formater accelereret og har transformeret borgernes kulturvaner. Digitale formater kan bidrage til udviklingen af alternative, effektive og tilgængelige tilbud, og balancen mellem det fysiske og digitale skal derfor findes på ny. For at sikre en robust økonomi og imødekomme efterspørgslen efter digitale materialer bremsede Gentofte bibliotekerne allerede i 2021 massivt op for indkøb af fysiske materialer. Hvis bibliotekets tilbud og udlånstallet skal fastholdes, er der behov for flere midler til at imødekomme efterspørgslen på digitale materialer.

KUF

Målepunkter - eksempler

- Udlånstal for såvel digitale som fysiske materialer
- Brugen af biblioteker som kulturhuse (antal aktiviteter, samskabelsesprojekter mv.)
- Den generelle tilslutning (publikumsantal og deltagerantal)
- Borgernes viden om, kendskab til, og tilfredshed med bibliotekerne

Mulige målemetode(r)

- Brugerundersøgelser / spørgeskemaer
- Digitale tilfredsmålinger
- Hjemmeside-monitorering

MÅL: Vi vil udvikle unges deltagelse i og oplevelse af, at være en del af et fællesskab

Baggrund og formål

Unge skal have mulighed for at være en del af rummelige fællesskaber, hvor den enkelte bliver set, hørt og respekteret, sådan fremgår det af Gentofte Kommunes ungepolitik. På ungeområdet arbejdes der med unges fællesskaber eksempelvis i Ungemiljøerne, Fælles om ungelivet og Partnerskab med ungdomsuddannelserne. Deltagelse i fællesskaber er demokratisk dannende og øger den mentale sundhed, trivsel og generelt oplevede livskvalitet hos den enkelte. Desuden er fællesskaber en beskyttende faktor i forhold til unges risikoadfærd. Vi vil derfor styrke unges deltagelse i både eksisterende fællesskaber og i udviklingen af nye - med afsæt i unges egne ideer, interesser og behov. En forudsætning er, at der fortsat tilføres midler, idet økonomien til de nuværende tværgående ungeindsatser bortfalder med udgangen af 2022. Derudover er der et opgaveudvalg undervejs, som også må forvente at afføde behov for indsatser.

KUF

Målepunkter - eksempler

- Ungemiljøernes udvikling og tilslutning
- Initieringen af selvorganiserede aktiviteter på ungeområdet (herunder ansøgninger til Ungepuljen m.m.)
- Den generelle tilslutning (publikumsantal og deltagerantal ved ungeaktiviteter)
- De unges kendskab til tilbud i deres frie tid (herunder Ungemiljøerne og på bibliotekerne)

Mulige målemetode(r)

- Ungdomsprofil Gentofte 2024 (CEFU-rapport)
- Ungeprofilundersøgelsen
- Brugerundersøgelser/spørgeskemaer

MÅL: Vi vil øge unges involvering og deltagelse i udvikling af rammer og indsatser for et godt ungeliv

Baggrund og formål

Gentofte Kommunes ungepolitik En Ung Politik fastslår, at unge skal være med til at tage beslutninger, der vedrører dem. De skal opleve, at de bliver lyttet til, og at de kan gøre en forskel – både for sig selv og for fællesskabet. Unge skal engageres i samarbejde baseret på tillid, ærlighed og tydelighed. Vi ved, at når unge involveres i udviklings- og beslutningsprocesser omkring deres eget hverdagsliv, understøtter det den enkeltes udvikling som menneske, styrker unges demokratiske selvtillid og handlekraft og lægger grundstenene for et livslangt aktivt medborgerskab. Derfor vil vi arbejde systematisk med at øge muligheder for unges involvering og deltagelse i udvikling af rammer og indhold for et godt unge liv i Gentofte Kommune. En forudsætning er at der fortsat tilføres midler, idet al økonomi til de nuværende tværgående ungeindsatser bortfalder med udgangen af 2022. Derudover er der et opgaveudvalg undervejs, som også må forvente at afføde behov for indsatser.

KUF

Målepunkter - eksempler

- Udviklingen af strategi for unge deltagelse
- Initieringen af selvorganiserede aktiviteter (herunder ansøgninger til Ungepuljen m.m.)
- Kompetenceudviklingen og tilslutningen til Ambasadørkorpset
- De unges kendskab til deres muligheder for involvering, deltagelse, samskabelse og selvskabelse

Mulige målemetode(r)

- Ungdomsprofil Gentofte 2024 (CEFU-rapport)
- Ungeprofilundersøgelsen
- Brugerundersøgelser/spørgeskemaer

MÅL: Vi vil styrke unges sundhed og trivsel

Baggrund og formål

Unge trivsel og sundhed er under pres. Det kræver indsatser, udviklet i samspil mellem alle aktører i og omkring unges liv – og ikke mindst de unge selv. Gentofte Kommune har bl.a. fokus på dette gennem opgaveudvalgene 'Unge Trivsel - Sammen og hver for sig' og 'Unge trivsel og sundhed - røg, alkohol og stoffer', som har formuleret konkrete anbefalinger til, hvordan vi kan støtte og styrke enkelte og unges fællesskaber. Også flere tværgående indsatser forholder sig til dette område, fx Fælles Om Ungelivet, Søvn – genvej til trivsel og læring, Partnerskab med Ungdomsuddannelserne samt headspace, rusmiddelkonsulenten, styrket SSP-indsats og gratis psykologhjælp. En tværgående og bæredygtig indsats er fortsat nødvendig. En forudsætning er, at der fortsat tilføres midler, idet økonomien til de nuværende tværgående ungeindsatser bortfalder med udgangen af 2022. Derudover er der et opgaveudvalg undervejs, som også må forvente at afføde behov for indsatser.

KUF

Målepunkter - eksempler

- Unge brug af rusmidler mv.
- Unge selvrapporterede oplevelse af egen sundhed- og trivsel (sundheds- og trivselsmålinger)
- Udviklingen af unges viden om søvn og fastholdelse af gode søvnvaner
- Udviklingen af unges kendskab til og brug af deres muligheder for at få støtte og opbakning, hvis livet bliver svært

Mulige målemetode(r)

- Ungdomsprofil Gentofte 2024 (CEFU-rapport)
- Ungeprofilundersøgelsen
- Brugerundersøgelser/spørgeskemaer

MÅL: Vi vil ... (her er der plads til nye målideer)

Baggrund og formål

[...]

KUF

Målepunkter - eksempler

[...]

....

....

...

Mulige målemetode(r)

[...]

...

MÅL: Vi vil ... (her er der plads til nye målideer)

Baggrund og formål

[...]

KUF

Målepunkter - eksempler

[...]

....

....

...

Mulige målemetode(r)

[...]

...

Dokument Navn:	Kvartalsrapport Kultur,- Unge- og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021.pdf
Dokument Titel:	Kvartalsrapport Kultur,- Unge- og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021
Dokument ID:	4393922
Placering:	Emnesager/Kvartalsrapportering Kultur,- Unge- og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021/Dokumenter
Dagsordens titel	Kvartalsrapportering Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021
Dagsordenspunkt nr	3
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	2

Dette dokument blev genereret af getorganized
for SharePoint

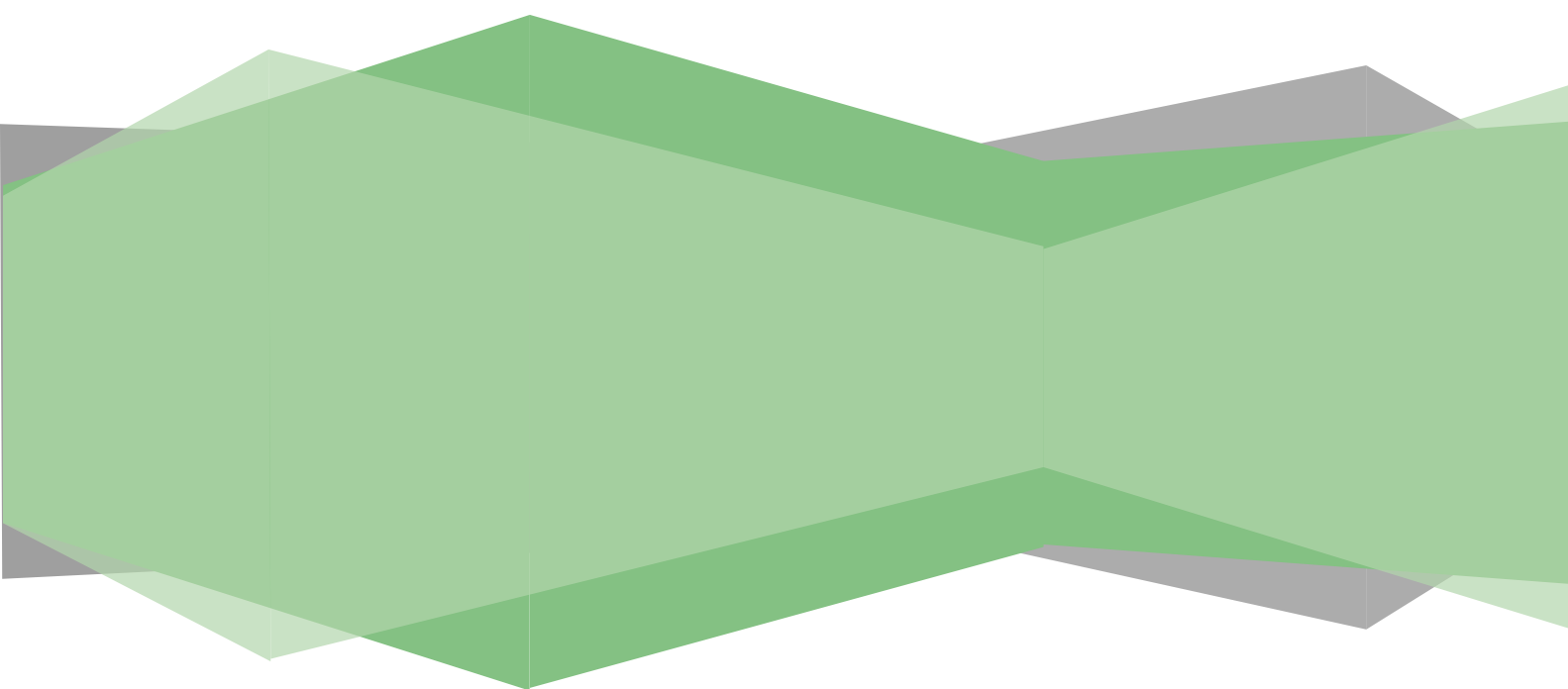
Gentofte Kommune

Kvartalsrapportering

Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

februar 2022

INDHOLD

Udvalgsstatus	2
Kultur	2
Unge	4
Fritid	6
På tværs af Kultur, Unge og Fritid	8
Kultur	10
Biblioteket	10
Besøgende til kulturfestivaler og kulturevents	11
Kultur- og Børnekulturpuljen	12
Unge	15
Ungemiljøerne i Vangede og Byens Hus	15
Musikbunkeren	15
Ungepuljen	16
Fritid	17
Kildeskovshallen	17
Fritidspuljer	18

UDVALGSSTATUS

Nedenfor gives et overblik over de aktiviteter og arrangementer, der har været i 4. kvartal 2021 på Kultur-, Unge og Fritidsområdet.

Kultur

Fællesskab, virkelyst, dannelse og mangfoldighed. Det er de fire kerneværdier, der skaber retningen i Gentofte Kommunes kulturpolitik ([Kulturpolitik - Gentofte Kommune](#)). Titlen er *Sammen om kulturen*, og ikke mindst glæden ved igen at være sammen var tydelig for enhver, da corona-restriktionerne bortfaldt og kulturlivet genåbnede i årets sidste kvartal. Ligesom savnet efter samvær var tydeligt, da restriktionerne i december igen blev indført.

Gentofte Kommunes kulturportefølje er mangfoldig, den omfatter to betydende kunstmuseer og et højprofileret teater. Der er et hovedbibliotek med centralbibliotek, foruden fem filial-biblioteker, fire forskellige kulturskoler, to biografer og en musikskole. Dertil kommer Formidlingscenter Garderhøjfortet, Tranen - rum for samtidskunst, Gentofte Lokalarkiv og en række tilbagevendende festivaler. Endelig er der Byens Hus, som huser en mangfoldighed af tilbud - deriblandt Frivilligcenter & Selvhjælp Gentofte.

Det handler i alle tilfælde om et kulturliv, som udvikler fællesskaber og er præget af virkelyst, dannelse og mangfoldighed – som binder os sammen og er en del af hverdagen.

100-års jubilæumsudstilling på Øregaard Museum

I forbindelse med Øregaard Museums 100-års jubilæum i 2021 viser museet fra 10. oktober 2021 til 20. marts 2022 jubilæumsudstillingen *Herfra (hvor) verden går*. Museet – og dermed også udstillingen - holdt lukket fra 19. december pga. Covid-19 restriktioner. Jubilæumsudstillingen viser det bedste fra museets samling, med billedkunst og kunsthåndværk fra perioden 1750-1950. På udstillingen præsenteres både kendte og ukendte navne med tilknytning til Øregaards område nord for hovedstaden, herunder I.L. Jensen, Paul Fischer, Astrid Holm, Jais Nielsen og Svend Johansen. Udstillingen viser også en del af de nye værker, som museet har føjet til samlingen, bl.a. af flere kvindelige kunstnere med henblik på en bedre repræsentation. Der er tale om kunstnere, som boede, havde rødder eller fandt deres motiver i lokalområdet, og udstillingen følger også kunstnerne, når de rejser ud i verden. Jubilæumsudstillingen handler på den måde om dansk kunst fra 1750-1950 og viser, at den er blevet til i en udveksling med en verden, der er meget større end det sted, hvor den er skabt.

Story of my life (modelforsøg)

Kulturskolerne og Gentofte Musikskole har i efteråret 2021 gennemført et stort projekt, som har været støttet af Slots- og Kulturstyrelsen med 1.032.000 kr. fra Puljen til kommunale modelforsøg med at få flere børn og unge til at møde kunst og kultur – *Grib engagementet og del din historie*. Projektet har ligeledes været støttet med 66.000 kr. fra Kulturpuljen jf. side 13 i indeværende kvartalsrapport. Projektet har haft til formål at rekruttere nye brugere til Musikskolen og Kulturskolerne og at udvikle nye undervisningsformer.

Projektet har været gennemført i samarbejde med Ungdomsskolen, Bellevue Teatret, Ungdomsteateret C:NTACT og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium.

Under overskriften "Story of my life" har projektet søgt at nå ud til unge, der ikke i forvejen brugte kulturinstitutionerne i kommunen. Trods en stor indsats bl.a. i samarbejde med Ungdomsskolen, har det været en udfordring at rekruttere unge til projektet. Målet var, at 50 unge skulle deltage i projektet, men deltagerantallet landede på 23 unge.

Gennem en række tværfaglige workshops med undervisere fra både C:NTACT, Musikskolen og Kulturskolerne har de unge budt ind med fortællinger fra deres egne liv. Hver workshop har haft to undervisere: én fra C:NTACT, som kommer fra det kulturelle undergrundsmiljø, og én fra Musikskolen eller Kulturskolerne, som kommer fra det institutionaliserede musik-

/kulturskolemiljø. Underviserne har været sat sammen i makkerpar på tværs af kunstretninger, så underviserne har kunnet inspirere hinanden.

I skabende processer har de unge og underviserne i de enkelte workshops udviklet bidrag til en flot forestilling, der blev vist på Bellevue Teatret. Story of my life gav et ærligt, sårbart og rørende indblik i de unges hverdag anno 2021. Der blev spillet to skoleforestillinger og en åben forestilling. Til den åbne forestilling var der 366 publikummer. De unge, der deltog i forestillingen, har givet udtryk for, at de har været meget glade for at være med, og at det har været meningsfuldt og berigende for dem.

Det Kongelige Danske Musikkonservatorium har observeret processen med henblik på at få et indblik i, hvad en fremtidig musikskolelærer måske også skal kunne - så der på den måde kan bringes nye elementer og aspekter ind i musikpædagoguddannelsen.

Ny driftsaftale med Gentofte Kino

Der er i lighed med tidligere år afsat 500.000 kr. på budget 2022 til biografstøtte. Driftstilskud til biografer udbetales efter de såkaldte de minimis-regler. Det medfører, at hver biograf maksimalt må modtage 1,5 mio. kr. i støtte over en treårig periode¹. Tidligere er midlerne udelukkende gået til Gentofte Kino, men i december 2018 åbnede den nye biograf MovieHouse Hellerup. Begge biografer har søgt om driftsstøtte i 2022, hvorfor forvaltningen indledte forhandlinger i 4. kvartal 2021 om indgåelse af driftsaftaler med begge biografer.

Der er indgået en etårig driftsaftale med Gentofte Kino, som modtager et driftstilskud på 500.000 kr. i 2022.

MovieHouse Hellerup er en del af en koncern med bl.a. MovieHouse Ringsted. I forbindelse med forhandlingerne kunne det konstateres, at koncernen allerede har modtaget den maksimale de minimis-støtte i perioden 2020-2021. Der er derfor ikke indgået en driftsaftale med MovieHouse Hellerup om driftstilskud i 2022.

Gentofte bibliotekerne - Gentofte Bogdage

Gentofte Hovedbiblioteks årlige tilløbsstykke, Gentofte Bogmesse, blev afholdt i en midlertidigt ændret form i 2021. Bogmessen, der som altid var planlagt til at ligge i marts måned 2021, måtte aflyses. Messen blev rykket til 2. og 3. oktober 2021 i et 'corona-venligt' format. Det betød, at der kun var én scene og ikke to, som skulle sikre, at publikumsmængden var stabil og kødannelse i passage mellem scener kunne undgås. Stærkt reduceret var også messedelen med shoppingmuligheder i forlagsstande. For at nå samme omfang i optrædende forfattere som tidligere år, blev programmet lagt til to dage. Derfor ændrede Gentofte Bogmesse i 2021 navn til Gentofte Bogdage. Det lykkedes at engagere publikum, som især mødte talstærkt op på førstedagen. På andendagen var der færre publikum og flere blandt publikum gav udtryk for, at mens de gerne ville opleve de annoncerede forfattere, så var to dage i træk for meget. Den læring tages naturligvis med videre, og mens eventet var vellykket i sit ekstraordinære format. Indholdsmæssige højdepunkter var bl.a. Gry Jexen, som efter stor succes med podcast og instagram-profil nu har udgivet bogen *Kvinde kend din historie*. Også Thomas Korsgaard og Carsten Jensen var store tilløbsstykker. Sidstnævnte præsenterede bl.a. en bog, han har skabt sammen med syriske flygtninge i Danmark. Det samlede publikumstal for Gentofte Bogdage er opgjort til 2.100.

Jul på Rådhuset

Det store juletræ foran Gentofte Rådhus blev tændt 1. søndag i advent - den 28. november. Arrangementet krævede løbende tilpasninger i takt med årstidens stigende coronasmitte. Ca. 600-700 borgere mødte frem foran rådhuset til juletræstændingen, og de fleste gik med ind til musikskolekoncert i Rådhushallen – og viste coronapas ved indgangen.

¹ Tilskuddet ydes under forudsætning af, at Gentofte Kino ikke samtidig er berettiget til at modtage kompensation fra statslige hjælpepakker.

Byens Hus – Udvikling af de fysiske rammer

Byens Hus er et kultur- og medborgerhus, der er drevet i samarbejde med borgerne. Brugere og medarbejdere har i foråret 2021 sammen med arkitektfirmaet arki_lab udarbejdet en helhedsplan for udviklingen af de fysiske rammer i Byens Hus. Helhedsplanens første fase er igangsat med fokus på at få udviklet de indre rammer i forhold til indretning, udnyttelse af kapacitet og wayfinding.

Byens Scene er helt færdig og klar til brug. I slutningen af november blev der etableret gennemgang bagved Byens Sal, så brugerne kan komme til køkkenet, selvom Byens Sal er i brug. Denne gennemgang åbner også op for en ny afdeling af huset, som tidligere har været afskåret fra resten.

Der er kommet skilte op på alle etager og ved alle døre indendørs. Skiltene er udarbejdet med rådgivning fra handikaprådet. [Helhedsplanen i sin fulde form](#)

Unge

Gentofte Kommunes ungepolitik ([En ung politik](#)) sætter retning og rammer for, hvordan vi arbejder for og med unge i Gentofte Kommune. Politiken, som baserer sig på fem markante pejlemærker: **Stå stærkt, Fri fremtid, Forskellige sammen, Alle i tale og Ingen alene**, fokuserer på både fællesskab og deltagelse, trivsel og sundhed, dannelse og uddannelse.

Ungepolitikken er gældende for et frodigt og mangfoldigt område, der varetager drift og udvikling af Musikbunken, DELTAGbilen og Ungemiljøerne i Byens hus og Vangede. Området yder også tilskud til Headspace Gentofte og varetager driften af en række vigtige indsatser, deriblandt *Partnerskab med Ungdomsuddannelserne om unges Sundhed og Trivsel*, *Fælles om Ungelivet*, og *Søvn – en genvej til læring og trivsel*.

Ungemiljøerne

Ungemiljøerne i Vangede og Byens Hus er steder, hvor unge både kan komme uformelt og være sammen med andre unge og deltage i en mangfoldighed af aktiviteter. Unge med nye ideer har adgang til fællesskab og faglighed, der understøtter deres mulighed for at sætte handling bag idéerne og skabe det fritidsliv, de ønsker sig. Målgruppen er unge fra 13 – 25 år, og der er fokus på at involvere unge, der er klar til at tage aktivt del og blive medskabere og selvskabere til glæde for sig selv og andre unge. Det er gratis at komme i Ungemiljøerne, der kan dog forekomme betaling for særskilte arrangementer og aktiviteter. Se side 15 for uddybning af hvor mange unge der besøger Ungemiljøerne.

Ungemiljøerne har i efteråret haft travlt med at understøtte unges fællesskaber gennem store og små arrangementer. Ugentlige fællesspisninger, mindfulness, demokratifitness, musikbanko og forløb om køn, krop og identitet, silent disco, limbokonkurrencer og meget mere. Fitnesslokalerne og computerrummet har været flittigt brugt, og i atelieret er der blevet produceret flotte kunstinstallationer med projektet Kunstkubator og masser af "poter med patter" i forbindelse med de mange skoleforløb. Som noget helt særligt fik Ungemiljøets gruppe af unge brugere med flygtningebaggrund fat i en asyladvokat, som kom og talte med dem under overskriften "Syrisk shawarma + Kend dine rettigheder".

Huskunstneren Viola havde sit projekt "Sæt din fåking kreativitet løs". Hun fik blandt andet besøg af en gruppe elever fra Ordrup Gymnasium, der blev udfordret på deres måde at forstå dem selv og andre igennem forskellige kunstneriske greb.

Vidensfestivalen Gentænk

Gentænk er en vidensfestival for alle afgangselever fra Gentoftes seks ungdomsuddannelser. Festivalen er produceret af tolv elever i samarbejde med ungekulturkonsulenten og med hjælp fra seks lærere. Formålet med festivalen er at skabe engagement blandt unge på tværs af ungdomsuddannelser og styrke samarbejdet mellem de ungdomsuddannelser og kommunen. Det er tredje gang festivalen løber af stablen, og den blev afholdt den 1. og 2. november. Omkring 900 unge var fordelt på fem scener med talks, workshops og debatter i Byens Hus. Under overskriften "De unge stemmer" kunne

publikum bl.a. møde unge ildsjæle, debattere med lokalpolitikere, gå i dialog med andre unge om fordomme i Gentofte, få modet og værktøjerne til at tale offentligt, blive klogere på forskellige former for politisk aktivisme.

Præstation- og perfektionskultur konference

På baggrund af arbejdet i Opgaveudvalget Unges trivsel blev konferencen "Ung i en præstationskultur" afholdt den 6. oktober 2021. Konferencens formål var at blive klogere på præstationskulturen. Der var inviteret forældre, unge og fagpersoner fra Gentofte Kommune til konferencen. På konferencen blev der vekslet mellem faglige indlæg, unges personlige beretninger og workshop faciliteret af fagpersoner fra en bred vifte af tilbud rettet mod unges trivsel. 170 deltog i konferencen og bidrog til opgaveudvalgets arbejde.

Sundhedspolitisk handleplan

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid har via Forebyggelse og Sundhedsfremme fået bevilget midler til sundhedspolitiske handleplaner i 2021 og 2022.

Sundhedspolitisk handleplan – Unge og søvn

Indsatsen "Søvn – en genvej til trivsel og bedre læring" har fokus på at formidle viden om søvn til unge, forældre og fagpersoner og at gennemføre søvnforløb for unge i udskolingen og på ungdomsuddannelserne. Desuden er der blevet uddannet søvnvejledere i kommunens interne (f.eks. Ungecenteret, Frivilligcenteret og Ungekontakten) og eksterne tilbud (f.eks. Headspace).

49 ud af 50 ønskede forløb er planlagt på Ungdomsuddannelser i skoleåret 2021-22. Heraf er 27 forløb blevet afviklet i 4. kvartal. Forløbene er dels blevet varetaget af sundhedsplejersker, som er uddannet søvnvejledere, og dels af en ekstern søvneksperter. Planlægningen af søvnforløb i udskolingen er i fuld gang

I maj/juni har to hold sundhedsplejersker deltaget i et todages søvnvejlederkursus med en ekstern søvneksperter. I oktober er der gennemført kursus for et hold mere. Her var det medarbejdere fra bl.a. Ungekontakten, Ungecentret, headspace, Bostedet Broen samt frivillige fra Frivillig Centret, der deltog. Endnu et fuldt booket søvnvejlederkursus med 15 deltagere er planlagt i januar 2022. Deltagerne har generelt et stort ønske om, at fokus på søvn skal fylde mere i daglige kerneopgaver som et trivselsfremmende element.

Sundhedspolitisk handleplan – Sund Ungekultur – Udvikling af samarbejdsmodel (Klamydia hjemmetest)

Den sundhedspolitiske handleplan *Sund ungekultur – Udvikling af samarbejdsmodel for seksuel sundhed* er udarbejdet, fordi Gentofte Kommune har haft en højere forekomst af klamydia blandt unge end på landsplan. Samtidig bruger lidt højere andel i Gentofte (25%) end på landsplan (21%) ikke prævention. Klamydia er i mange tilfælde symptomløs, men kan føre til betændelse i æggestokken hos kvinder og i bitestiklerne for mænd. Dette kan på sigt medføre ufrivillig barnløshed.

Tabel 1 Antal klamydiasmittede pr. 1000 unge mellem 15 – 29 år 2018 og 2020

	2018	2020
Gentofte Kommune	27,4	27,1
Landsplan	25,0	26,2

Kilde: Sex & Samfund januar 2022 på baggrund af data fra Statens Serum institut (SSI)

Det fremgår af Tabel 1, at der har været et lille fald fra 2018 til 2020 i antallet af smittede pr. 100.000 i Gentofte kommune fra 27,4 til 27,1. Det er sammenfaldende med, at handleplanen blev sat i gang. På landsplan er der en stigning.

I december blev der udsendt et brev via E-Boks med tilbud om gratis hjemmetest for klamydia til alle unge mellem 15 - 25 år i kommunen. Udsendingen og tilbuddet om gratis klamydia hjemmetest skal øge unges opmærksomhed på muligheden for nemt og diskret at lade sig teste for klamydia. Testen tilbydes i samarbejde med Sex og Samfund. Udsendingen via E-Boks har været en succes i forhold til at formidle tilbuddet og få de unge til at bestille en hjemmetest. Alene i december

blev der bestilt 269, heraf angiver 53% af de unge, at de har hørt om tilbuddet via E-boks og 21% via venner. 8% svarer, at de har hørt om tilbuddet via de sociale medier.

Sideløbende med tilbuddet om hjemmetest for klamydia tilbydes der gratis seksualundervisning på ungdomsuddannelserne via Sex & Samfunds ung til yngre-korps. Foreløbig har Ordrup Gymnasium og Gammel Hellerup takket ja til tilbuddet for hele deres 1. årgange svarende til 22 klasser, mens Aurehøj Gymnasium har svaret, at de selv varetager seksualundervisning dette skoleår. De resterende forløb forventes afsat i løbet af 2022.

Handleplanen har i 2021 været forankret i kommunens partnerskab med ungdomsuddannelserne omkring unges sundhed og trivsel, hvilket har lettet formidlingen til ungdomsuddannelserne.

Partnerskab med ungdomsuddannelserne

I november blev der afholdt partnerskabsmøde i kommunens partnerskab med ungdomsuddannelserne omkring unges sundhed og trivsel. Partnerskabet har eksisteret siden efteråret 2019 og er foreløbigt finansieret frem til udgangen af 2022. Ungdomsuddannelserne udtrykker stor tilfredshed med partnerskabet og påpeger, at partnerskabet bl.a. har styrket ledelsernes opmærksomhed på elevernes sundhedsmæssige udfordringer, og at det er vigtigt at fastholde samarbejdet om de nuværende temaer.

Fremadrettet vil data fra Ungeprofilundersøgelsen jf. afsnit på side 9 blive brugt mere systematisk i partnerskabets arbejde. Undersøgelsen vil danne grundlag for valg af indsatser på ungdomsuddannelserne.

Dette skoleår er der hovedfokus på temaet *Mental sundhed og trivsel* og det fortsætter næste skoleår. Der er stadig et vist corona-efterslæb i forhold til elevernes trivsel. Desuden er der flere initiativer i gang, som stadig justeres og videreudvikles og som søges forankret. Det gælder særligt Samtaler om sundhed, søvnforløb på ungdomsuddannelserne samt robusthedsforløb.

Derudover ønsker partnerskabet fremadrettet at arbejde med et fokus på fællesskaber og fællesskabers betydning samt at øge arbejdet med at inddrage eleverne f.eks. i form af et fælles arrangement for elevrådene på ungdomsuddannelserne.

Partnerskabet fortsætter også med at tilbyde kompetenceudvikling inden for mental sundhed og trivsel til medarbejdere ved ungdomsuddannelser, bl.a. i form af Psykisk førstehjælp til unge og webinar om spiseforstyrrelser.

Partnerskabet er finansieret til og med 2022.

Fritid

Fritidsområdet i Gentofte Kommune dækker over en bred vifte af fritidstilbud og faciliteter, der omfatter 52 haller, idrætslokaler og gymnastiksale, en svømmehal og to mindre træningsbassiner, to ishaller, en curlinghal, 46 tennisbaner, 15 spejderhytter, fem ridehaller samt en lang række boldbaner. Gentofte Kommune samarbejder med 66 idrætsforeninger, 16 spejdergrupper, 10 øvrige foreninger og 10 oplysningsforbund om tilbud i form af idræts- og fritidsaktiviteter samt folkeoplysende undervisning til kommunens borgere.

Fritidsområdet er defineret af to politikker: Folkeoplysningspolitikken samt Idræts- og bevægelsespolitikken, *Gentofte i bevægelse*. [Folkeoplysningspolitikken](#) er kommunens grundlag for samarbejdet med idrætsforeninger, spejdere, institutioner, oplysningsforbund og de selvorganiserede aktører og har til formål at bidrage til borgernes demokratiforståelse, medborgerskab og livslange læring. [Idræts- og bevægelsespolitikken](#), Gentofte i Bevægelse, har visionen "*Vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle. Sammen arbejder vi for et levende, ambitiøst og mangfoldigt idrætsliv i gode rammer.*"

Gentofte Kommune er desuden visionskommune i Bevæg dig for livet, hvor vi samarbejder med DGI og Danmarks Idrætsforbund (DIF), og eliteidrætskommune, hvor vi samarbejder med Team Danmark.

Vandreruter i Gentofte Kommune

Der er mange muligheder for at gå en god tur i Gentofte Kommune, og perioderne med nedlukninger under Covid-19 har vist, at der er stor interesse for vandreture blandt borgere i alle aldre. For at inspirere til den fortsatte oplevelse af Gentofte Kommune til fods, har Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid i 4. kvartal oprettet seks forskellige ruteforslag. Ruterne er udformet i samarbejde med Dansk Vandrelaug og Gentofte Lokalhistoriske Forening. Der er vandreture i varierende længde fra 2 km til 6 km, og turene er kombineret med kort information om området og de forskellige interessepunkter, som passerer. Vandreruterne er digitale kort og kan tilgås på gentofte.dk/vandreruter både fra PC og telefon. Kendskabet til ruterne bliver udbredt gennem [Kulturklub Gentofte - Gentofte Kommune](#) og [Nyt fra Fritid - Gentofte Kommune](#) samt sociale medier. På sigt er det planen at ruterne vil fremgå på google maps.

Inspiration til motion og aktiv livsstil for alle er en målsætning i idræts- og bevægelsespolitikken samt princippet "Bevæg dig – i byen" fra En times motion om dagen.

Visionskommunesamarbejde – Bevæg dig for livet

Visionskommunesamarbejdet mellem Gentofte Kommune, Danmarks Idrætsforbund og DGI blev etableret i 2017 og løber til og med 2022. Målet er, at 79% af voksne og 90% af børn i Gentofte Kommune skal dyrke idræt, sport eller motion, samt at 48% af befolkningen i kommunen skal være aktive i idrætsforeningerne.

Bevæg dig for livets idræts- og motionsvaneundersøgelse for 2021 blev offentliggjort i 4. kvartal. Den viser, at 73% af borgerne (18 år og ældre) svarer, at de normalt dyrker idræt og motion. Som noget nyt angiver borgerne, hvor mange timer og minutter, de er fysisk aktive om ugen. Resultatet viser, at 48% af borgerne i Gentofte lever op til Verdenssundhedsorganisationens anbefalinger om minimum 150 minutters fysisk aktivitet med moderat eller høj intensitet om ugen. Af resultaterne fremgår det også, at er det kun 42% af respondenterne, der lever op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger om minimum 20 minutters aktivitet med høj intensitet to gange om ugen, svarende til 40 minutter om ugen. Se undersøgelsen: [Bevæg dig for livets idræts- og motionsvaneundersøgelse 2021 Gentofte](#).

Foreningstallene 2021 opgøres først i marts 2022.

Rådhusmøde for spejderne i Gentofte Kommune

9. november blev der afholdt det årlige Rådhusmøde for nuværende og kommende spejderledere i rådhusalen. Rådhusmødet er arrangeret af Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid i samarbejde med Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd. Rådhusmødet har til formål at skabe netværk på tværs af spejdergrupperne i kommunen. Til Rådhusmødet deltog 55 spejderledere, som alle blev inspireret med input og nye erfaringer til deres hverdag. Der var oplæg fra konsulenter fra Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid og formand for Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd, Katja Salomon Johansen, samt vinderne af 'Alene i vildmarken 2021' Emil Fammé & Nicklas Flenø Mikaelson. Derudover var der info og status for Spejderlejr 2022 ved lejrchef Charlotte Flaskager. Spejderne fik således et godt mix af relevante, lokale, inspirerende samt udviklende oplæg. Rådhusmødet skabte derigennem fornyet energi og godt humør hos de fremmødte, som også kunne tage relevante værktøjer med hjem.

Aktivt Efterår 2021

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid står for aktiv vinter, sommer og efterår, som er for alle børn og unge, der går i skole i Gentofte Kommune eller bor i Gentofte Kommune. Aktivt Efterår foregår i uge 42. Udvalgte foreninger og kulturelle institutioner slår i perioden dørene op for i forskellige sports- og kulturelle aktiviteter.

	2019	2020	2021
Antal deltagere i Aktivt efterår	624	afløst	504

Note: I 2020 blev Aktivt efterår afløst pga. Covid-19

I uge 42 blev der tilbudt 22 forskellige aktiviteter. Det var både sport, spejder og kulturoplevelse. 504 børn deltog.

Status på anlæg

Ishaller: De bløde bander er installeret i Ishal 1. I 2022 laves bløde bander i Ishal 2. Processen forløber som planlagt.

Klubhus til Gentofte Atletik og Gentofte Løbeklub i Gentofte Sportspark: Myndighedstilladelse er modtaget. Tidsplan har forskubbet sig, da godkendelse var planlagt til modtagelse i november 2021. Det har foranlediget udfordringer med rådgiverne, da de ikke vil underskrive kontrakt pga. omprojektering og tidsplan. Tidsplan bliver opdateret, så den svarer overens med faktiske forhold.

Lys på Bane 1 ved Maglegårdshallen: Vores rådgiver har sendt byggeandragende på lysprojekt fra Dansk Sports Belysning. Vi afventer nu tilbagemelding på byggeandragendet, samt at rådgiver tillige får udført Statistiske beregninger fra certificeret statiker. De statistiske beregninger forligger i januar, og indsendes efterfølgende til Plan & Byg som nødvendigt bilag. Lysanlægget forventes afsluttet senest i uge 41.

Kunstgræs ved Jægersborg Boldklub: Natur og Miljø har fået gennemført lys og lydstudier, og det forventes, at der udsendes høringsmateriale i februar. Banen er planlagt til at stå færdig i sommeren 2022.

På tværs af Kultur, Unge og Fritid

Ungeprofilundersøgelsen 2021/2022

Ungeprofilundersøgelsen blev gennemført i perioden november-december 2021 på skoler og ungdomsuddannelser i kommunen.

11 folkeskoler, ungdomsskolen, tre privatskoler og fem ungdomsuddannelser deltog i undersøgelsen. Undersøgelsen har en svarprocent på 78% for elever i 7.-9. klasse og 76% for elever i 10. klasse og på ungdomsuddannelser.

Ungeprofilundersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse, som gennemføres årligt på alle kommunens folkeskoler og ungdomsskolen. Ungdomsuddannelser og privatskoler inviteres til at deltage. Undersøgelsen giver kommunen samt skoler og ungdomsuddannelser ny og aktuel viden om de unges hverdagsliv, som bruges til at styrke den forebyggende indsats omkring de unge.

Undersøgelsen er desuden et afgørende redskab i projekt Fælles om ungelivet. I projektets pilotperiode (2020-2023) skal Gentofte Kommune, sammen med Sundhedsstyrelsen og fire andre kommuner, udvikle metoder til at afrapportere og formidle data fra Ungeprofilundersøgelsen.

Fælles om ungelivet på skolerne

I skoleåret 2021/2022 deltager seks skoler i projekt Fælles om ungelivet. Det er Bakkegårdsskolen, Tjørnegårdsskolen, Gentofte Skole, Munkegårdsskolen, Dyssegårdsskolen og Ungdomsskolen. De seks skoler vil have et øget fokus på at arbejde med udgangspunkt i data fra Ungeprofilundersøgelsen og være med til at styrke faktorer, som er beskyttende for unges brug af rusmidler.

De seks skoler modtager en rapport med udvalgt data fra Ungeprofilundersøgelsen om temaerne forældre, venner og fritidsliv, som er beskyttende for unge brug af rusmidler. Der er - sammen med skolerne og SSP - udarbejdet en model for, hvordan ledere, lærere, bestyrelser, elever og forældre involveres i arbejdet med den data og med at styrke de beskyttende faktorer. Data anvendes desuden til forældremøder for 7. klasse og til forældrecaféer i 8. klasser, hvor der sættes fokus på forældrenes rolle.

I efteråret 2021 er der afholdt dialogmøder med udskolingselever fra Gentofte Skole, Munkegårdsskolen og Ungdomsskolen. Her er eleverne blevet inddraget i arbejdet med data fra Ungeprofilundersøgelsen og har formuleret budskaber til unge og forældre. Der arbejdes videre med, hvordan eleverne i en større skala kan involveres i

Ungeprofilundersøgelsens resultater, med henblik på at skabe refleksion blandt eleverne, og at eleverne kan komme med idéer og budskaber, der kan styrke de beskyttende faktorer.

Playmaker-ordning

Playmaker-ordningen er startet op på ni af kommunens 11 folkeskoler. Ordningen sætter særligt fokus på at styrke Åben Skole-samarbejdet mellem skoler og idrætsforeninger. Hver skole får tildelt 40.000 kr. til at være med i ordningen, så de kan friholde lærere (playmakere) til at koordinere foreningssamarbejder og planlægge Åben Skole-forløb for alle skolens klasser. Et Åben Skole-forløb er typisk et 4-6 ugers forløb, hvor instruktører fra en idrætsforening underviser elever i en given idrætsgren i klassens vanlige idrætstimer. Tyve foreninger har tilkendegivet ønske om at indgå i forløb, men alle foreninger har mulighed for at deltage. I slutningen af skoleåret udarbejdes en opgørelse over, hvilke Åben skole-forløb der har været i løbet af skoleåret.

Målet med Playmaker-ordningen er at introducere unge for et bredt udvalg af foreningsmuligheder og derigennem sunde og meningsfulde fællesskaber. Fritidslivets fællesskaber kan være et alternativ til risikoadfærd, hvorfor projektet også er en integreret del af arbejdet med Fælles om ungelivet.

KULTUR

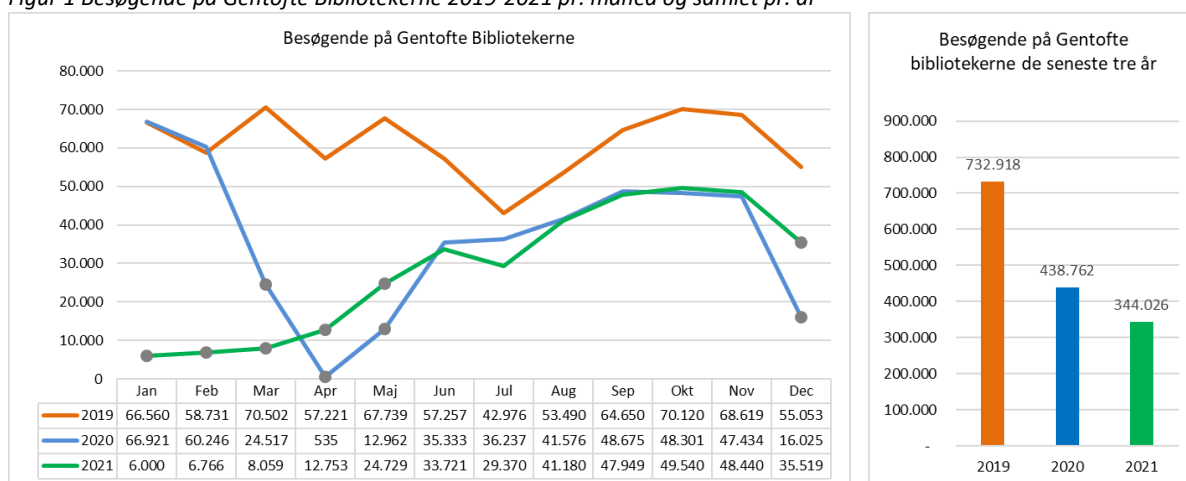
Biblioteket

Gentofte Bibliotekerne er Gentofte Kommunes største kulturinstitution. Der er seks biblioteker: Hovedbiblioteket i Hellerup og fem bydelsbiblioteker i henholdsvis Dyssegård, Vangede, Ordrup, Jægersborg og i Gentoftegade.

Der har samlet været 344.026 besøgende på bibliotekerne i 2021 og 438.762 besøgende i 2020. Det lave besøgstal i 2020 og 2021 skyldes nedlukning, restriktioner og tilbageholdenhed blandt borgerne grundet Covid-19. Til sammenligning var der i 2019 i alt 732.918 besøgende på Gentofte bibliotekerne.

Nedenfor gives en status på 4. kvartal 2021 på det samlede antal besøgende på Gentofte Bibliotekerne, det samlede antal udlån af fysiske materialer og det samlede antal udlån af e-bøger, netlydbøger og streamede film på Filmstriben.

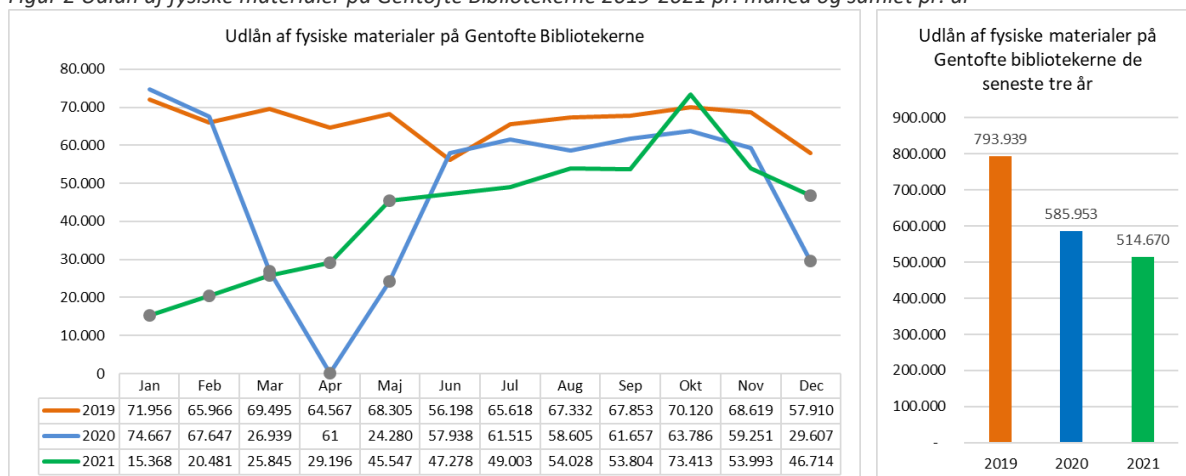
Figur 1 Besøgende på Gentofte Bibliotekerne 2019-2021 pr. måned og samlet pr. år

Note: ● I de markerede måneder har bibliotekerne været helt eller delvis lukkede p.g.a. Covid-19 restriktioner.

Besøgstallene bar også i 2021 præg af Covid-19. Det samlede besøgstal for 2021 ligger desuden under besøgstallet i 2020, da perioden frem til medio marts i 2020 var som normalt, mens hele 2021 har været præget af pandemien.

Figur 2 Udlån af fysiske materialer på Gentofte Bibliotekerne 2019-2021 pr. måned og samlet pr. år

Note: ● I de markerede måneder har bibliotekerne været helt eller delvis lukkede p.g.a. Covid-19 restriktioner.

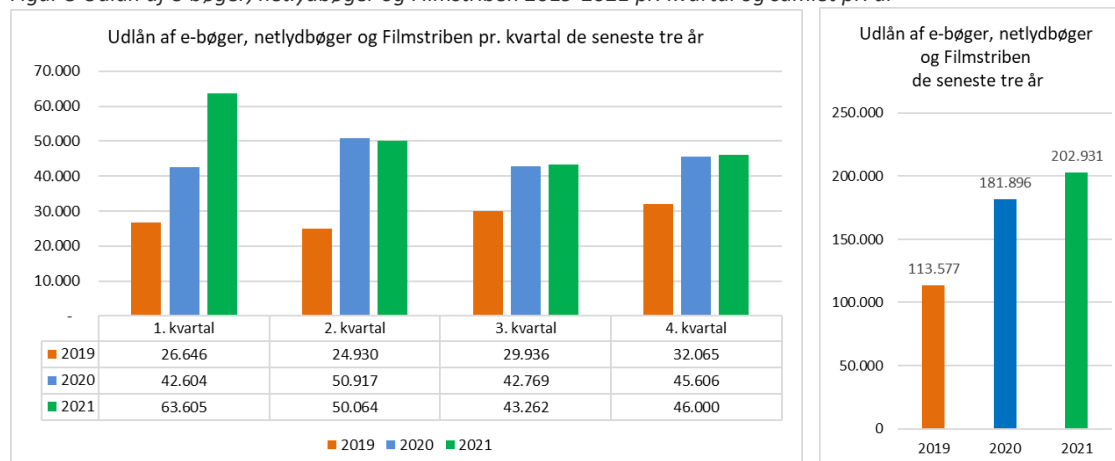
Udlånet af fysiske materialer ligger også i 2021 under normal-niveauet i 2019 grundet pandemien.

Kvartalsrapportering – Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

Kultur

Figur 3 Udlån af e-bøger, netlydbøger og Filmstriben 2019-2021 pr. kvartal og samlet pr. år

Udlånet af digitale materialer er steget kraftigt. I 2019 udlåntes 113.577 digitale materialer mod 202.931 i 2021. Dette skyldes sandsynligvis, at den generelle udvikling igennem de sidste år henimod et højere digitalt udlån er blevet accelereret grundet covid-19, hvor borgerne har haft vanskeligere ved at besøge bibliotekerne grundet nedlukninger, restriktioner og en generel tilbageholdenhed i samfundet. Det er glædeligt, at så mange borgere har fundet vej til de digitale materialer, men dette er et opmærksomhedspunkt, da digitale udlån er dyrere end fysiske pga. afregningsmodellen: En fysisk bog købes én gang og kan lånes ud, til den er slidt op. En digital titel afregnes, hver gang der er et lån. Derfor presser det høje digitale udlån materiale-budgettet.

Der er indført et maks. på otte digitale udlån pr. måned pr. borger i et forsøg på at begrænse udgiften. Dette har dog kun effekt ift. 'stor-lånere', og har ikke virkning ift. stigningen i antallet af lånere, der har fået øjnene op for mulighederne for digitalt udlån. Derfor har det været nødvendigt at bremse op for indkøb af fysiske materialer for at undgå budgetoverskridelser. Hvis man ønsker at fastholde landets højeste udlånstal på Gentofte Bibliotekerne, så er denne løsning ikke holdbar på sigt.

Besøgende til kulturfestivaler og kulturevents

Børn og Skole, Kultur, Unge og Fritid indkøber eller driver en række kulturfestivaler og kulturevents, hvoraf de fleste er årligt tilbagevendende og får støtte fra Kulturpuljen. Nedenfor fremgår deltagerantal de seneste tre år.

Figur 4 Besøgende til kulturfestivaler og kulturevents 2019-2021

	2019	2020	2021
Kultur & Festdage (juni)	13.500	Aflyst	3.405
Gentofte Gadeteaterfestival (august)	4.800	Aflyst	4.150
Golden Days (september)	1.000	433	1.000
GentofteNatten (september)	5.300	Aflyst	4.000
Gentænk (oktober)	900	Aflyst	900

Efter at de fleste af festivalerne havde været aflyst i 2020 pga. Covid-19-restriktioner, så lykkedes det i 2021 at få gang i festivallivet igen. Alle festivaler blev gennemført, og som det fremgår af tabellen, var der rigtig god tilslutning. Kun 'Kultur og Festdage' oplevede et begrænset deltagerantal. Det skyldtes dels, at planlægning og afvikling fandt sted under restriktioner, dels at der var nervøsitæt omkring lokale smittetal helt tæt på festivalperioden. Dertil kom, at festivalen ikke som vanligt havde store arrangementer. Endelig var markedsføringen nedskaleret, den var overvejende digital, og der var ikke ophængt bannere i gaderne. Men ved denne, såvel som ved de andre events, gjaldt det, at både arrangører og aktører var glade for at være i gang igen.

Kvartalsrapportering – Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

Kultur

Kultur- og Børnekulturpuljen

Tabel 2 Oversigt over bevillinger fra Kulturpuljen i 1-4. kvartal 2021

Kulturpuljen	
Samlet ramme	3.659.320 kr.
Oprindeligt budget	2.000.000 kr.
Genbevilling	847.000 kr.
Tillægsbevilling	500.000 kr.
Frigjorte midler biografstøtte	249.320 kr.
Teaterrefusion 2020	63.000 kr.
1. kvartal	Kr.
Gentofte Jazzklub - 7 koncerter	37.000 kr.
Øregård Museum	55.783 kr.
K&O - Opera i det fri (aflyst 169.000 returneret)	
Åbne Døre	9.500 kr.
Kultur og oplevelser – GentofteNatten	296.900 kr.
Unge Frie Tid – Kunstcubator	20.000 kr.
Gentofte Bibliotekerne voksenarrangementer	250.000 kr.
Børnekulturpuljen	250.000 kr.
Chr. IV Barokorkester koncert	8.000 kr.
Kunst i kirker	20.000 kr.
TÁ EN TING, 15 forestillinger om bæredygtighed med Teater Du Milde Himmel på Experimentarium for skoler og familier	262.500 kr.
Bloom Institute – samtalekoncerter	17.500 kr.
Bevillinger 1. kvartal	1.227.183 kr.
Tilbagebetalt moms for 1. kvartal	-5.105 kr.
Tilbage i Kulturpuljen	2.437.242 kr.

3. kvartal	Kr.
Søborg Motetkor	19.106 kr.
Gentofte Jazzklub	47.679 kr.
Kulturskolerne (Story of my life)	66.000 kr.
Hellerup Kammermusikforening	50.000 kr.
Gentofte Rotary	8.000 kr.
Vangedes Venner	8.000 kr.
Vangede Avis	10.000 kr.
Kultur og oplevelser	112.500 kr.
Kultur og oplevelser	9.000 kr.
Øregaard Museum - film og folder i anledningen af museets 100-års jubilæum	30.025 kr.
Bevillinger 3. kvartal	360.310 kr.
Tilbagebetalt moms for 3. kvartal	-33.399 kr.
Tilbage i Kulturpuljen	1.808.691 kr.

2. kvartal	Kr.
Musikskolen og Fritidscentre - Gentofte Live 19. juni	17.500 kr.
Lokalhistorisk Arkiv - Golden Days	50.000 kr.
Handelsforeningen i Gentofte - genåbningsfest den 6. maj	3.500 kr.
Magasin Lotus Bellevue Strand	15.000 kr.
Gentofte Lokalhistoriske Forening - publikation om Hellerup	25.000 kr.
Gentofte Kino - FILM-FODBOLD - særskilt konto	0 kr.
Kultur og Oplevelser - Gadefestival 2021	150.000 kr.
Verdensballetten	50.000 kr.
Søborg Harmoniorkester - koncert på Bostedet Østerled	4.500 kr.
Maglegård Sogn/Messiaskirken	30.000 kr.
Bevillinger 2. kvartal	345.500 kr.
Tilbagebetalt moms for 2. kvartal	-43.860 kr.
Tilbage i Kulturpuljen	2.135.602 kr.

4. kvartal	Kr.
Gentofte Lokalhistoriske Forening	25.000 kr.
Bellevue Teater	200.000 kr.
MovieHouse Hellerup	200.000 kr.
Gentofte Kino	90.800 kr.
Ordrupgaard	152.350 kr.
Garderhøjfortet	45.000 kr.
Gentofte Brandmuseum	75.000 kr.
Gentofte Kino	200.000 kr.
Bevillinger 4. kvartal	988.150 kr.
Tilbagebetalt moms for 4. kvartal	-126.480 kr.
Tilbage i Kulturpuljen	947.021 kr.

Kulturpuljen havde i 2021 et oprindeligt budget på 2 mio. kr. Hertil kom genbevilling/overførsel og teaterrefusioner på i alt 1.659.320 kr. Som følge af de negative konsekvenser af Covid-19-nedlukningen samt ændrede publikumsvaner og for at fastholde et levende kulturliv i Gentofte Kommune gav Kommunalbestyrelsen 30. august 2021 en supplerede

anlægsbevilling til Kulturpuljen i 2021 på 0,5 mio. kr. til publikumsfremmende aktiviteter. Dermed havde Kulturpuljen i 2021 en samlet ramme på 3.659.320 kr.

Det fremgår af Tabel 2, at en stor del af Kulturpuljens midler i lighed med tidligere år blev bevilliget i 1. kvartal. Dette skyldes til dels, at der i årets begyndelse blev bevilliget til en række større indsatser, der går igen, nemlig GentofteNatten, bibliotekernes voksenarrangementer samt Børnekulturpuljen. Der var også et pænt antal bevillinger i andet og tredje kvartal, men med undtagelse af et par bevillinger til Kultur og Oplevelser – herunder til gadeteaterfestival – var der tale om mindre bevillinger.

Med Kommunalbestyrelsens supplerende anlægsbevilling blev Kulturpuljens bevillingspraksis midlertidigt lempet, så kulturaktører kunne ansøge om fuld finansiering af det kulturfaglige indhold gennem Kulturpuljen. Dette satte sit præg på bevillingerne i fjerde kvartal, hvor Kulturpuljen på baggrund af beslutningen gav tilsagn om støtte på op til 200.000 kr. til publikumsudvikling til henholdsvis MovieHouse Hellerup, Bellevue Teatret og Gentofte Kino fra november 2021 til udgangen af 2022 med løbende afregning.

Nedlukninger og deraf aflyste eller udsatte arrangementer samt et generelt lavere aktivitetsniveau medførte ligeledes, at Kulturpuljen gik ud af 2021 med et mindreforbrug. Kulturpuljen fortsætter med at uddele midler på de lempeligere vilkår, indtil 2021-midlerne er opbrugt.

Tabel 3 Oversigt over bevillinger fra Børnekulturpuljen i 1.-4. kvartal 2021

Børnekulturpuljen	432.500 kr.
Samlet ramme	150.000 kr.
Oprindeligt budget	26.000 kr.
Genbevilling	0 kr.
Tillægsbevilling	0 kr.
Frigjorte midler	176.000 kr.
I alt budget	
Derudover er der givet et tilskud fra Kulturpuljen på 250.000 kr. som forbrug. Samt teaterrefusion 6.500 kr.	
1. kvartal	Kr.
TEGNEWORKSHOP om graphic novels med Jan Kjær på Dyssegaard Bibliotek for 75 elever på mellemtrinnet fra Dyssegårdsskolen	2.500 kr.
FARVENS FORM, FORMENS LYD - deltagerbaseret Bauhausteater med Charlotte Calberg, Tineke Noordhoek og Bellevue Teatret samt 75 elever fra 4. klassetrin på Bakkegårdsskolen	40.000 kr.
VOKSSKOV vandreperformance og huskunstnerworkshops med Seidlers Sensorium og tre 4. klasser fra Skovgårdsskolen	72.000 kr.
VILDHEKS forestilling på Bellevue Teatret med læringsmateriale for 1000 gentofteelever fra mellemtrinnet	60.000 kr.
TEATERDYSEN, forårsprogram med tre teaterforestillinger for ca. 170 børn i alderen 1 - 12 år	1.973 kr.
SJOV MED MUSMATIK med Mikkel Engell og 160 elever fra 3. klasse på Gentofte Skole og Maglegårdsskolen	16.000 kr.
Bevillinger 1. kvartal	192.473 kr.
Tilbage i Børnekulturpuljen	233.527 kr.

2. kvartal	
MED SKOLEN I BIOGRAFIEN – eleverne opøver fortolknings- og analysekompetence, og udvikler forståelse for andre perspektiver (særsilt konto) *	0 kr.
NATURLABORATORIET – workshops, køkkenhave og vild natur fra Pavillonen på Charlottenlund Station (Dramateket)	15.000 kr.
BØRNESOMMERJAZZ – Eksistensielle spørgsmål i børnehøjde - koncerter i daginstitutioner om formiddagen og for familier om eftermiddagen.	5.000 kr.
SOMMERBOGEN – læselyst kampagne for børn og unge mellem 6 og 15 år med det formål at stimulere børnenes læselyst.	5.000 kr.
Bevillinger 2. kvartal	25.000 kr.
Tilbage i Børnekulturpuljen	208.527 kr.

Kvartalsrapportering – Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

Kultur

Oversigt over bevillinger fra Børnekulturpuljen i 1.-4. kvartal 2021 fortsat

3. kvartal	Kr.
EVENTYRDAG PÅ FRILANDSMUSEET - Rollespilsdag pp Frilandsmuseet...	12.450 kr.
KLASSISKE KONCERTER FOR BØRN OG BAMSER (Genklage)	24.070 kr.
TEATERDYSEN, efterårsprogram. Teaterforestillingen <i>Grev Gris</i>	817 kr.
Hertil og ikke længere - Et Huskunstnerprojekt med C:NTACT og 8. klasser fra Tjørnegårdsskolen og Bakkegårdsskolen (2. rate)	50.000 kr.
Bevillinger 3. kvartal	87.337 kr.
Tilbage i Børnekulturpuljen	121.190 kr.

4. kvartal	Kr.
Hellerup Kammermusikforening	10.000 kr.
Gentofte Kino: 4 filmforevisninger	1.760 kr.
Dramateket: Nissefortællinger	40.800 kr.
Gentofte-tapetet: Huskunstnerprojekt med Øregaard Museum, billedkunstner Julie Boserup, Gentofte Arkiv og 8.A på Tranegårdsskolen	13.600 kr.
Bevillinger 4. kvartal	66.160 kr.
Tilbage i Børnekulturpuljen	55.030 kr.

Bevillingerne i 4. kvartal 2021 fordelte sig bredt på målgrupper, kunstarter og muliggjorde både sociale og fælles kulturoplevelser og længerevarende samskabelsesprojekter.

Børnekulturpuljen har støttet to lokale initiativer til børnefamilier: En kammermusikkoncert orkestret af Hellerup Kammermusikforening blev set af 100 børn og deres forældre. En række musikalske nissefortællinger og -vandrer i Forstbotanisk have blev besøgt af 180 børn og deres forældre. Her blev børn og deres forældre inddraget i en stedsspecifik, interaktiv og anderledes nissefortælling for alle sanser. Forestillingen blev også vist for tre lokale børnehaver.

400 børnehavebørn lagde i årets sidste måneder vejen forbi i Gentofte Kino, der fremviste fire kortfilmsprogrammer særligt udvalgt af Det Danske Filminstitut. Initiativet blev også støttet med kvalitetsmidler fra dagtilbudsområdet.

Øregaard Museum, Gentofte Lokalarkiv og billedkunstner Julie Boserup undersøgte sammen med en 8. klasse fra Tranegårdsskolen lokale historier og identiteter. Det to-ugers projektsamarbejde resulterede i Gentofte-tapetet, der i første omgang blev en del af Øregaard Museums jubilæumsudstilling og senere udstillet på Gentofte Lokalarkiv.

Ved årets udgang er der 55.030 kr. tilbage i puljen, hvoraf 30.000 kr. er reserveret til projektet *Mit ord er dit nu!*, der pga. Covid-19 er blevet udskudt til 2022.

Vær opmærksom på, at alle bevillinger i ovenstående oversigt ikke indeholder moms. Det samlede momsbeløb for 2021 er 44.320 kroner.

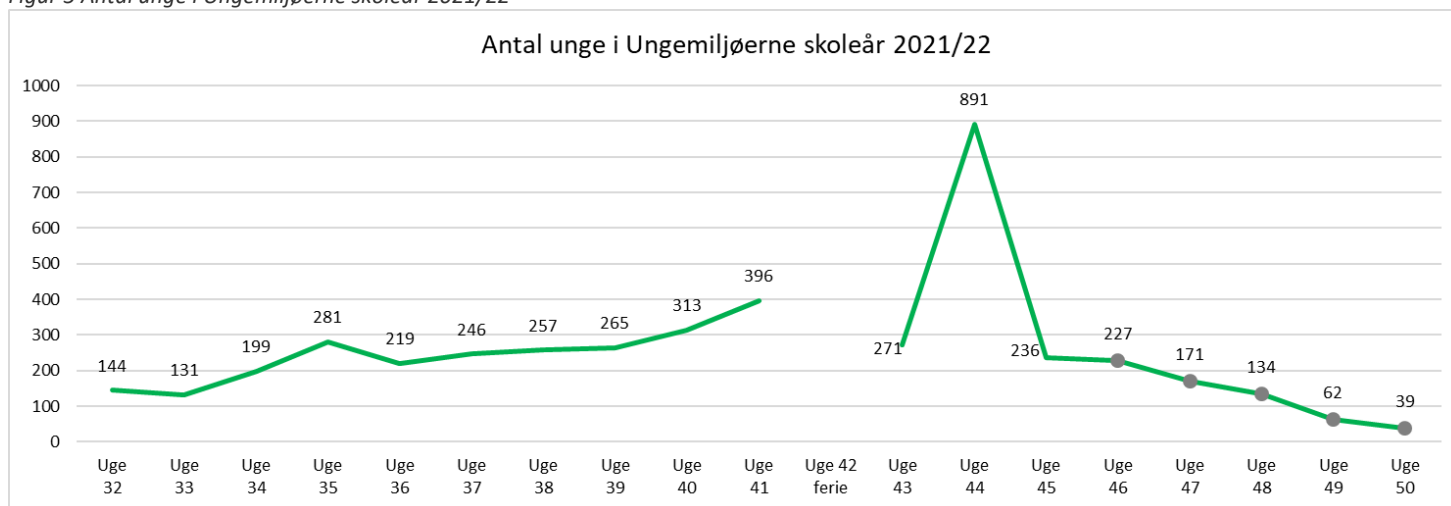
UNGE

Ungeområdet dækker det tværgående samarbejde om EN UNG POLITIK og driften af Musikbunkeren samt Ungemiljøerne i Byens Hus og Vangede.

Ungemiljøerne i Vangede og Byens Hus

Ung i Byens Hus er åben mandag-fredag kl. 14-21. Ungemiljøet i Vangede er åbent mandag og onsdag kl. 18-21. Fra skoleåret 2021/22 er der gennemført en daglig registrering af, hvor mange unge der besøger Ungemiljøerne.

Figur 5 Antal unge i Ungemiljøerne skoleår 2021/22

Note: ● I de markerede uger har Ungemiljøerne været delvis lukkede p.g.a. Covid-19

Brugertallene i ungemiljøerne bærer tydeligt præg af Covid-19 situationen. Jo mere samfundet påvirkes, jo mere påvirkes ungemiljøerne. I uge 44 lagde ekstraordinært mange unge vejen forbi Ung i Byens Hus i forbindelse med Gentænk.

Musikbunkeren

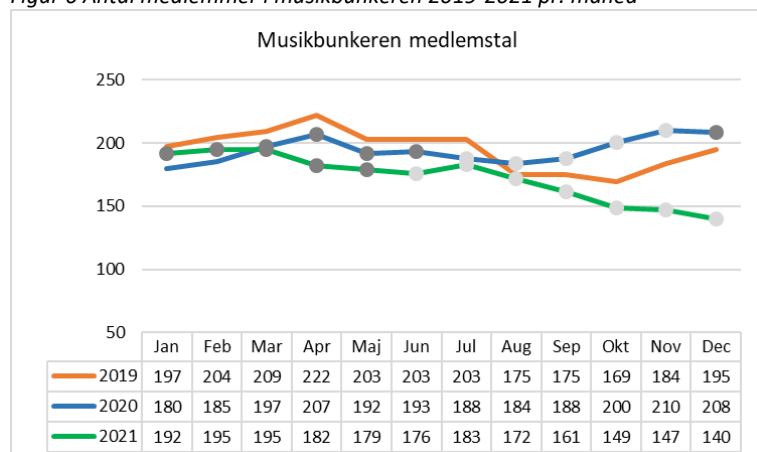
Musikbunkeren er et musikfællesskab og kreativt fristed for unge musikere, hvor visionen er at engagere, inspirere og facilitere unge musikeres skabertrang og fællesskab. Musikbunkeren drives i et samarbejde mellem Gentofte Kommune og foreningen Musikbunkeren. Musikbunkeren målgruppe er unge være mellem 15-25 år. Der er forskellige former for medlemskab, hvor de unge f.eks. har adgang til arrangementer og aktiviteter, kan få sparring med musikfaglige medarbejdere, booke scenen og have eget øvelokale eller studie. Musikbunkeren er døgnåben og bemandedes af musikfagligt personale mandag-onsdag kl. 16-20 samt efter behov.

Kvartalsrapportering – Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

Unge

Figur 6 Antal medlemmer i musikbunkeren 2019-2021 pr. måned

Note: ● I de mørkt markerede måneder var Musikbunkeren fysisk lukket hele eller størstedelen af måneden pga. Covid-19 restriktioner, men der har været gennemført indhold digitalt. ● I de lyst markerede måneder var Musikbunkeren åben størstedelen af måneden, men har været underlagt variationer af forskellige restriktioner pga. Covid-19 f.eks. krav til afstand og m² pr. deltager, coronapas og rengøring.

Musikbunkeren kan nu for alvor mærke den langstrakte covid-19 situation, og det er meget svært at rekruttere og fastholde medlemmer i øjeblikket. Både bestyrelse og musikfaglige medarbejdere er opmærksomme på problemstillingen og arbejder for at vende udviklingen i 2022.

Ungepuljen

Ungepuljen understøtter unges egne initiativer og projekter, og den kan søges af unge mellem 12-25 år, der bor i Gentofte Kommune.

Tabel 4 Oversigt over bevillinger fra Ungekulturlpuljen 1.-4. kvartal 2021

Ungepuljen	43.000 kr.		
1. – 3. kvartal	Kr.	4. kvartal	Kr.
Ingen ansøgninger	0 kr.	SKABERSKOLEN	
Bevillinger i 1. kvartal	0 kr.	Event som afslutning på Skaberskolen i Musikbunkeren	20.412 kr.
Tilbage i Ungepuljen	43.000 kr.	Bevillinger i 4. kvartal	20.412 kr.
		Tilbage i Ungepuljen	22.588 kr.

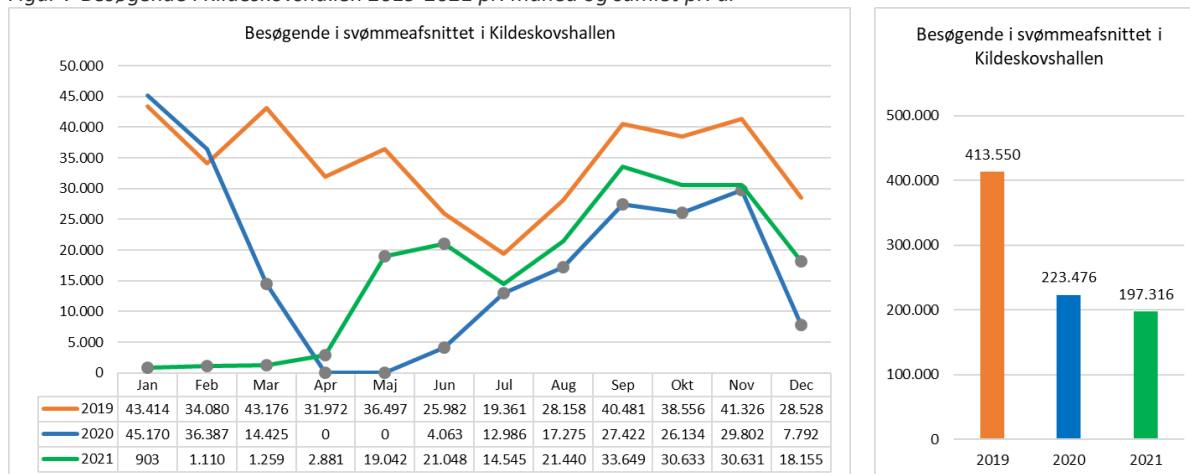
Puljen har ikke været promoveret under Covid-19 -situationen, da den primært har til formål at støtte events. Herudover var der igangsat udviklingsarbejde omkring puljen, hvor der sigtes mod i højere grad at involvere unge i både design af puljen og i bevillingsprocessen. Dette har ligeledes været sat i bero.

FRITID

Kildeskovshallen

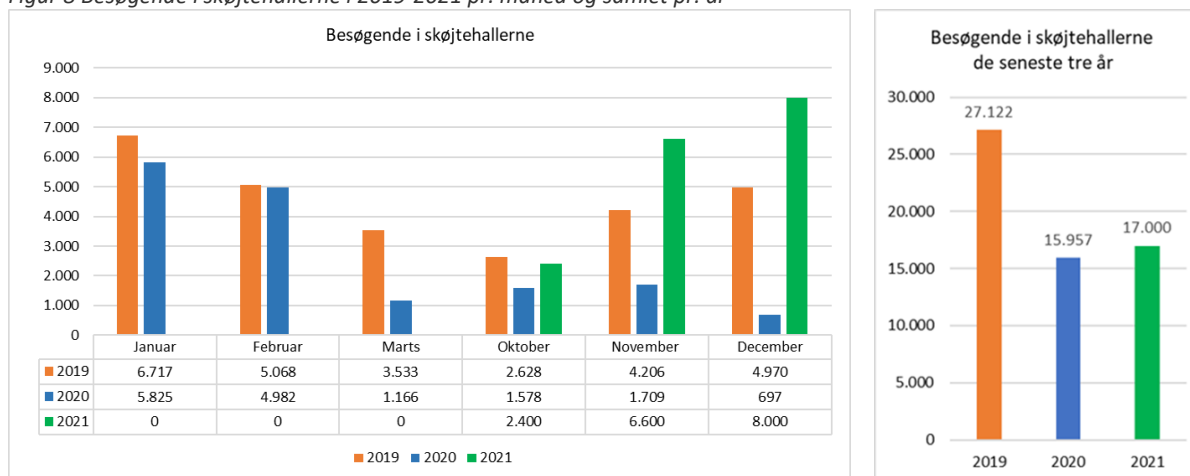
Figur 7 Besøgende i Kildeskovshallen 2019-2021 pr. måned og samlet pr. år

Note: ● I de markerede måneder har svømmeafsnittet været helt eller delvis lukket pga. Covid-19 restriktioner.

Besøgstallene i Kildeskovshallen har i 4. kvartal og hele 2021 været præget af perioder med nedlukning, og selv ved normal åbning, har en del af de normale besøgende været forsigtige med at besøge Kildeskovshallen. Dertil kommer, at kravet om mundbind og coronapas samt de mange sygdomsramte har reduceret antallet af mulige gæster.

Figur 8 Besøgende i skøjtehallerne i 2019-2021 pr. måned og samlet pr. år

Note: I marts, oktober, november og december 2020 samt januar, februar og marts i 2021 har skøjtehallerne været helt eller delvis lukkede pga. Covid-19 restriktioner.

Der har været meget store besøgstal i de seneste tre måneder i ishallerne, hvilket kan skyldes, at det i lang tid ikke har været muligt, og åbningen med kun få restriktioner har formentlig givet mange appetit på at få lov til at bevæge sig.

Fritidspuljer

På Fritidsområdet er der syv puljer, som kan søges:

- **Eliteidrætspuljen** støtter hold eller individuelle udøvere inden for eliteidrætten. Puljen støtter rejser til kampe og turneringer, som du eller dit hold er kvalificeret til.
- **Eventpuljen** giver tilskud til idræts- og motionsevents, som kan inspirere andre til at bevæge sig mere.
- **Klubrumspuljen** giver tilskud til renovering, ombygning og nybygning af idrætsklubbers lokaler og anlæg samt til faste installationer og inventar.

Udviklingspuljen for Idræt, fritid og folkeoplysning støtter udvikling af nye aktiviteter eller nye foreninger. Både eksisterende foreninger, folkeoplysningsforbund og andre grupper kan søge om støtte.

- Puljen til **talentmiljøer** støtter udviklingen af talentmiljøer i idrætsforeninger, så der kan skabe muligheder for flere talentfulde udøvere.
- **Talentudviklingspuljen**
- **Spejderrumspuljen** giver tilskud til renovering, mindre ombygning eller nybygning.

Tabel 5 Oversigt over bevillinger fra puljer i Fritid 1.-4. kvartal 2021

Eliteidrætspuljen	150.000 kr.
1. kvartal	Kr.
IISHF's (Internationale Inline - Skaterhockey) internationale klubmesterskab Womens European Cup, for de bedste damehold i Europa, som afvikles i Berlin, Tyskland den 26-27. Juni 2021	10.000 kr.
Bevillinger 1. kvartal	10.000 kr.
Tilbage i Eliteidrætspuljen	140.000 kr.
3. kvartal	Kr.
Gentofte Futsal deltagelse i Champions League	10.000 kr.
Gentofte Volley deltagelse i Europa Cup	20.000 kr.
Bevillinger 3. kvartal	30.000 kr.
Tilbage i Eliteidrætspuljen	63.000 kr.

2. kvartal	Kr.
VM i Matchrace Californien Emil Kjær og MAd's Pøder Witzke	15.000 kr.
Tilskud til deltagelse i Europa Cuppen 2021 rulleskøjte-hockey for klubhold som bliver afviklet den 27.-29 august i Rossemaison, Schweiz	20.000 kr.
Fire rorere udtaget til EM i Polen- Emma Bock, Gustav Bock, William Gravlund, Nikolai Bryde	12.000 kr.
Tilbageført 2. kvartal	47.000 kr.
Tilbage i Eliteidrætspuljen	93.000 kr.
4. kvartal	Kr.
Tobias Thune og Mads Rasmussens fra Gentofte Curling - deltagelse i OL-kval Curling, herre	7.000 kr.
Tilbagebetaling af tilskud til deltagelse i Europa Cuppen 2021 rulleskøjte-hockey for klubhold, da konkurrence blev udsat grundet covid-19	-20.000 kr.
Bevillinger 4. kvartal	-13.000 kr.
Tilbage	76.000 kr.

Note: 2. kvartal er opdateret med: Fire rorere udtaget til EM i Polen- Emma Bock, Gustav Bock, William Gravlund, Nikolai Bryde 12.000 kr.

Talentudviklingspuljen	150.000 kr.
1. kvartal	Kr.
Der er valgt nye talenter til Talentudviklingsprojektet 2021	150.000 kr.
Bevillinger 1. kvartal	150.000 kr.
Tilbage i Talentudviklingspuljen	0 kr.

2. – 4. kvartal	Kr.
Bevillinger 2. – 4. kvartal	0 kr.
Tilbage i Talentudviklingspuljen	0 kr.

Kvartalsrapportering – Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

Fritid

Eventpuljen	150.000 kr.
1. kvartal	Kr.
Ingen	
Bevillinger 1. kvartal	0 kr.
Tilbage i Eventpuljen	150.000 kr.
3. kvartal	Kr.
GVI. Fodtennis arrangementer	10.000 kr.
Bevillinger 3. kvartal	10.000 kr.
Tilbage i Eventpuljen	0 kr.

2. kvartal	Kr.
Strandvejsløbet, Gentofte Løbeklub	15.000 kr.
Stævner SUP and SURF - motionsstævne	30.000 kr.
Copenhagen Towers - events med fokus på rekruttering	20.000 kr.
Åkanden og Jægersborg fodboldturnering med fokus på rekruttering	25.000 kr.
Gentofte Fodbold Akademi - int. børnestævne	25.000 kr.
Gentofte Svømmeklub - åbent vand stævner	25.000 kr.
Bevillinger 2. kvartal	140.000 kr.
Tilbage i Eventpuljen	10.000 kr.
4. kvartal	Kr.
Ingen	
Bevillinger 4. kvartal	0 kr.
Tilbage i Eventpuljen	0 kr.

Udviklingspuljen for Idræt, fritid og folkeoplysning	169.000 kr.
1. kvartal	Kr.
Ingen ansøgninger	
Bevillinger 1. kvartal	0 kr.
Tilbage i Udviklingspuljen for Idræt, fritid og folkeoplysning	169.000 kr.
3. kvartal	Kr.
Gentofte skakklub - opstartsstøtte	22.000 kr.
Bevillinger 3. kvartal	22.000 kr.
Tilbage i Udviklingspuljen for Idræt, fritid og folkeoplysning	113.500 kr.

2. kvartal	Kr.
Udvikling af pigefodbold GVI	26.000 kr.
Copenhagen Towers. Hjelme til udlån	7.500 kr.
Bevillinger 2. kvartal	33.500 kr.
Tilbage i Udviklingspuljen for Idræt, fritid og folkeoplysning	135.500 kr.
4. kvartal	Kr.
FOF Gentofte - opstart af TRX-hold for mænd	30.000 kr.
Copenhagen Towers. Rekrutteringskampagne - sociale medier	10.000 kr.
Bevillinger 4. kvartal	40.000 kr.
Tilbage	73.500 kr.

Puljen for talentudviklingsmiljøer	120.000 kr.
1. kvartal	Kr.
Gentofte Volley - tilskud til talenttræner	18.750 kr.
KDY (Kongelig Dansk Yachtklub) søger tilskud til indretning af "Sandslottet" med styrkefaciliteter	30.000 kr.
Bevillinger 1. kvartal	48.750 kr.
Tilbage i Puljen for talentudviklingsmiljøer	71.250 kr.
3. kvartal	Kr.
Ingen ansøgninger	
Bevillinger 3. kvartal	0 kr.
Tilbage i Puljen for talentudviklingsmiljøer	71.250 kr.

2. kvartal	Kr.
Ingen ansøgninger	
Bevillinger 2. kvartal	0 kr.
Tilbage i Puljen for talentudviklingsmiljøer	71.250 kr.
4. kvartal	Kr.
Hellerup fægteklub – tilskud til fysisk træner	12.320 kr.
Gentofte Svømmeklub udvikling af mental ATK	30.000 kr.
Bevillinger 4. kvartal	42.320 kr.
Tilbage	28.930 kr.

Kvartalsrapportering – Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

Fritid

Klubrumspuljen	2.300.000 kr.
1. kvartal	Kr.
Skovshoved Sejlklub - Brugt båd	58.100 kr.
Hellerup Sejlklub - fast kapsejlsbane	60.780 kr.
Sportsrideklubben - Forbedring af anlæg i Bernstorffsparken	159.775 kr.
Gentofte Rideklub - 56 sadde underlag + 7 brugte sadler + 4 infokærme	39.338 kr.
Bevillinger 1. kvartal	317.993 kr.
Tilbage i Klubrumspuljen	1.982.007 kr.
3. Kvartal	Kr.
SIF - 8 mål	45.841 kr.
Gentofte Svømmeklub - Styrketræningsudstyr med 2 pavilloner	103.822 kr.
Gentofte Skakklub - Skakbrætter, ure, software, 4 smartboard m.m.	36.369 kr.
Futsal Gentofte - Futsaltræningsbord	13.363 kr.
Skovshoved Sejlklub og KDY - Indretning og renovering af klubrummet Sydlokalet	81.418 kr.
Hellerup Fægteklub - 20 opruller + 10 meldeapparater	138.046 kr.
Hellerup Sejlklub - Brugt J/80 kølbåd	153.965 kr.
Sportsrideklubben - Trailer til jagtridning	32.606 kr.
Bevillinger 3. kvartal	605.429 kr.
Tilbage i Klubrumspuljen	947.562 kr.

2. kvartal	1. kvartal
Skovshoved Sejlklub - 2 brugte joller + 3 nye sejl	63.910 kr.
Mattssons Rideklub - Skridtbånd	119.105 kr.
Gentofte Hockeyklub - Møbler, udstyr, køleskab, hygge, markise	34.933 kr.
Modne Motionister - To bænkeborde med parasoller til terrassen	28.206 kr.
Hellerup Sejlklub - 5 sejl + følgebåd med trailer	143.354 kr.
Gentofte Rideklub - 10 sikkerhedsvest + 18 sikkerhedsstignøjler	18.301 kr.
Copenhagen Towers - Permanent amerikansk fodboldmål i GSP	21.207 kr.
Bevillinger 2. kvartal	429.016 kr.
Tilbage i Klubrumspuljen	1.552.991 kr.
4. kvartal	Kr.
Gentofte vangede Håndboldklub. Opbevaring og nyt udstyr til Bakkegårdshallen	29.392 kr.
SIF - Coating på tennisbaner + geværer	138.560 kr.
Hellerup Dameroklub - Udvidelse af terrasse til udendørs træning	60.279 kr.
Gentofte Svømmeklub - Livesteamning af svømning i Kildeskovshallen	81.457 kr.
GVI - 10 3-mandsmål med net	22.659 kr.
Gentofte Volley - Skærme og kamera til kamp og træning i Kildeskovshallen	71.408 kr.
Ordrup Cykle Club - 5 racercykler til introduktion og låns	43.575 kr.
Gentofte Hockey Klub - Indendørs bander	52.705 kr.
Cricketklubben Soranerne - Elektronisk måltavle	37.184 kr.
HIK - 2 11-mandsmål og 2 3-mandsmål	36.313 kr.
Modne Motionister - 4 bænke	5.302 kr.
Gentofte Badminton Klub - Renovering af indgangsparti	56.546 kr.
Hellerup Sejlklub - Kølbåd + motor til følgebåd	48.272 kr.
Copenhagen Towers - Træningsudstyr + indretningsarkitekt	5.740 kr.
KDY (Kongelig Dansk Yachtklub) Rib til foiling + trailer og transportkasse til Waszp	175.827 kr.
Gentofte Rideklub - Afretning af ridebunde i ridehusene	30.684 kr.
HIK - Ombygning af speakerrum til behandlerrum	21.309 kr.
Bevillinger 4. kvartal	917.212 kr.
Tilbage i Klubrumspuljen	30.349 kr.

Note: I indeværende kvartalsrapport er de bevilligede beløb ekskl. tilskudsmomsen på 17%. I tidligere kvartalsrapporter har de været inkl. tilskudsmoms.

Kvartalsrapportering – Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget

Fritid

Spejderrumspuljen	150.000 kr.
1. kvartal	Kr.
Charlottenlundspejderne - Rafter + raftestativ	14.000 kr.
Ordrup Gruppe - 3 oversejl + 3 telte + 4 gassæt	18.696 kr.
Søspejdergruppen Havmændene Tavle + fladskærm	7.122 kr.
Dyssegårdsspejderne - Overdækning	72.775 kr.
FDF Gentofte - Skur med udendørs køkkenbord	9.047 kr.
1. Klampenborg Spejdergruppe - Diverse udeaktiviteter. Bålfade + hængekøjer + pander + tarps + trætelte + økser	23.862 kr.
Bevillinger 1. kvartal	145.502 kr.
Tilbage i Spejderrumspuljen	4.498 kr.

2. – 4. kvartal	Kr.
Ingen ansøgninger	
Bevillinger 2. – 4. kvartal	0 kr.
Tilbage i Spejderrumspuljen	4.498 kr.

Eliteidrætspuljen har til formål at støtte eliteidrætsudøvere i forbindelse med rejser til kampe og turneringer, som de er kvalificeret til. Der er afsat 150.000 kr. og i 2021 er der i alt bevilliget 94.000 kr. til syv ansøgere. Ansøgningerne er fordelt over alle fire kvartaler. Desværre er bevillingen på 20.000 kr. til Europa Cuppen i rulleskøjte-hockey for klubhold, blevet tilbagebetalt, da konkurrencen er udskudt pga. Covid-19. Efter tilbagebetalingen er der et restbeløb på 76.000 kr. i puljen.

I 2021 blev der igen afsat 150.000 kr. til Talentudviklingspuljen. De 150.000 kr. er i 1. kvartal bevilliget til tre eliteudøvere på hold og tolv individuelle eliteidrætsudøvere. Midlerne har til hensigt at fremme udøvernes talentudvikling med støtte til f.eks. udstyr, turneringer og behandlinger. Størstedelen af eliteidrætsudøverne har gjort brug af dele af, eller hele deres bevilling. Tre eliteidrætsudøvere har ikke benyttet deres bevilling af ukendt årsag.

Eventpuljen består af i alt 150.000 kr. og kan søges som forening, selvorganiseret eller kommerciel aktør til større eller mindre events i Gentofte Kommune. Eventet kan blandt andet have til hensigt at inspirere andre til at dyrke idræt og motion. 2020 var i høj grad præget af Covid-19 hvorfor mange events blev aflyst. Dette har heldigvis ikke været tilfældet i 2021, hvor syv ansøgere har modtaget bevillinger til events, der bl.a. indbefatter motionsstævner og fodboldturneringer. Der er i alt bevilliget 150.000 kr., og dermed er hele puljen benyttet.

Til Udviklingspuljen for Idræt, Fritid og Folkeoplysning var der afsat 169.000 kr. i 2021. Puljen kunne søges af foreninger, folkeoplysningsforbund og grupper, der gerne ville udvikle sig på folkeoplysningsområdet, f.eks. ved at danne nye foreninger, eller ved at etablere nye aktiviteter i eksisterende foreninger. Der er i alt bevilliget 95.500 kr. fordelt på fem ansøgere, i 2., 3. og 4. kvartal. I 2020 var det bevilligede beløb på ca. 55.000 kr., og således muligvis en afspejling af de udfordringer foreningerne havde i forbindelse med Covid-19. Det tyder på, at der igen er kommet blod på tanden, og i 2021 har støtten blandt andet bidraget med opstartsstøtte til Gentofte Skakklub samt opstart af TRX-hold for mænd i FOF Gentofte.

Puljen for talentudviklingsmiljøer består af 120.000 kr. og kan søges af allerede etablerede talentmiljøer i idrætsforeninger. Puljen har til formål at støtte projekter, der har til gavn for talenterne i foreningen, f.eks. efteruddannelse af trænere og opførelse af styrketræningsområder. Der er i alt bevilliget 91.070 kr. til fire ansøgere i 1. og 4. kvartal. Dermed er der et restbeløb på 28.930 kr. i puljen. Pengene er blandt andet uddelt til Gentofte Svømmeklub som støtte til udviklingen af mental, aldersrelateret træning samt indretningen af styrefaciliteter hos Kongelig Dansk Yachtklub.

Klubbrumspuljen havde i starten af 2021 et budget på 2.3 mio. kr. og kunne søges af idrætsforeninger til renoveringer, ombygning og nybygning af lokaler og anlæg samt til faste installationer og inventar. I alt er ca. 2.270.000 kr. fordelt på 36 ansøgere. Pengene er uddelt i alle fire kvartaler og er eksempelvis brugt til forbedringer af rideanlæg og tennisbaner. Dermed er der et restbeløb på ca. 30.000 kr.

Spejderrumspuljen giver støtte til mindre ombygninger, nybygninger samt renovering af spejdergruppers hytter. Puljen blev ved udgangen af 2020, efter samråd med spejdernes paraplyorganisation i Gentofte Kommune (BUS), nedsat fra 250.000 kr. til 150.000 kr., pga. af få ansøgninger. I 2021 er der i alt bevilliget 145.502 kr. til seks forskellige ansøgere. Midlerne er alle uddelt i 1. kvartal. Dermed er der et restbeløb på 4.498 kr.

Relateret document 2/2

Dokument Navn:	Opfølgning på tidligere opgaveudvalget Kultur, Unge og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021.pdf
Dokument Titel:	Opfølgning på tidligere opgaveudvalget Kultur, Unge og Fritidsudvalget 4. kvartal 2021
Dokument ID:	4386456

Opfølgning på opgaveudvalget Arkitektur i Gentofte 2021-4

Vedtaget af Kommunalbestyrelsen:	29. oktober 2018
Reference til stående udvalg:	Bygnings- og Arkitekturudvalget, Teknik- og Miljøudvalget og Kultur-, Unge- og Fritidsudvalget
Opgaveudvalgets opgave:	Udarbejde forslag til en ny arkitekturpolitik

Opfølgning pr. januar 2022

Lokalplan 425 for boliger ved Vilvorde

Ejeren af det tidligere Vilvorde Kursuscenter, Vilvordevej 70, har ansøgt Gentofte Kommune om ændret anvendelse af ejendommen fra kursusformål til boligformål. Til grund for ansøgningen ligger et projekt med 49 boliger i form af rækkehuse og lejligheder. På baggrund heraf blev der udarbejdet en lokalplan, som nu er vedtaget.

Vilvorde, en af de udpegede bevaringsværdige bygninger tegnet af Finn Monies og Gunnar Jensen. Billedet stammer fra opførelsen.

Lokalplanen indeholder bestemmelser, hvor der både er fokus på bevaring af arkitektoniske kvaliteter og på fornyelse. Bestemmelserne skal sikre, at der udvikles med respekt for kvaliteterne i det der er - både i forhold til bebyggelse, landskab og omgivelser.

Bestemmelserne i lokalplanen tager udgangspunkt i de bærende bevaringsværdier fra den oprindelige bebyggelsesplan og struktur, og i det formsprog og de materialer, som er anvendt i de

tre karakteristiske bygninger, der er udpeget som bevaringsværdige i lokalplanen. De tre bygninger er tegnet af arkitekterne Finn Monies og Gunnar Jensen og opført i 1960'erne.

Lokalplanen sikrer, at de arkitektoniske kvaliteter videreføres i den nye bebyggelse blandt andet i form af tage med ensidig hældning og udhæng, synlige spær, stolpekonstruktioner i sort træ og det hvide murværk - for at skabe visuel sammenhæng og helhed i bebyggelsen. Ligeledes sikrer lokalplanen, at den eksisterende park fastholdes som parkområde. Flere af træerne i parken er i forbindelse med lokalplanen udpeget som bevaringsværdige.

Lokalplan 429 for Vangede Bygade 52

Vangede Bygade 52 er opført i 1850 og har været en del af Vangede Landsbys gårde. Med lokalplan 429 for Vangede Bygade 52 udpeges ejendommen som bevaringsværdig på samme måde, som de øvrige ejendomme, der kan henføres til Vangede Landsby. Dermed fastholdes dette særlige landsbymiljø, idet lokalplanen sikrer, at bygningen ikke kan nedrives, og samtidig muliggør, at der kan opføres en tilbygning til den bevarede bygning. Lokalplanen blev vedtaget i efteråret 2021.

Kommunale projekter

Af projekter med Gentofte Kommune som bygherre kan nævnes Stolpehøj, hvor 28 nyopførte ældreboliger nu er taget i brug. Designet er enkelt og nutidigt, og alligevel i god sammenhæng med de omgivende bygninger. Der er arbejdet med det gule murværk og detaljeringen heraf.

Derudover blev der i efteråret 2021 indviet tre nye bogbørser. Der er nu i alt otte bogtårne fordelt rundt i kommunen, som i mørket står som lysende skulpturer i byrummet. Bag bogbørserne står billedkunstner Signe Guttormsen og arkitekt Steen Palsbøll.

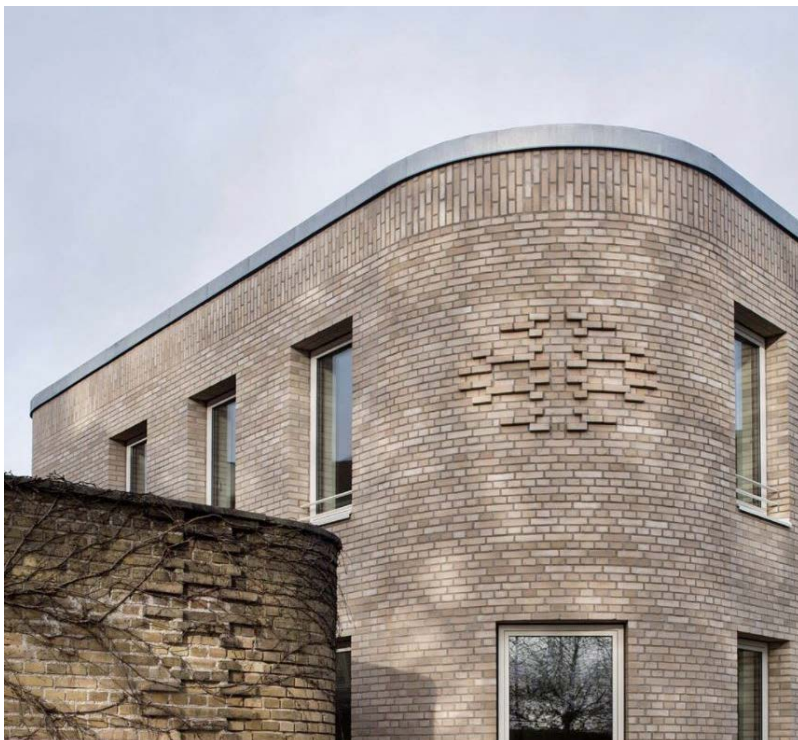

Foto til venstre Stolpehøj, detaljering i murværket. Foto til højre, en af de i alt otte bogtårne i Gentofte Kommune.

Dokument Navn:	Årsplan for KUF for 2. kvartal 2022 til 1. kvartal 2023.pdf
Dokument Titel:	Årsplan for KUF for 2. kvartal 2022 til 1. kvartal 2023
Dokument ID:	4397463
Placering:	Emnesager/Årsplan for KUF /Dokumenter
Dagsordens titel	Meddelelser og eventuelt
Dagsordenspunkt nr	4
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

Årsplan for Kultur-, Unge- og Fritidsudvalgets kommende fire møder

Årsplanens formål er at være med til at sikre:

- At udvalget når gennem sit ressortområde på et vist niveau i løbet af et år
- At der kan koordineres på tværs af udvalgene
- At de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmer, som ikke sidder i udvalget, har indblik i, hvad der forventes drøftet på udvalgsmøderne

8. juni 2022	7. september 2022	30. november 2022	Februar 2023
Sted: Byens Hus Kl. 16.30-17.00: Tilbud om kort rundvisning i Byens Hus. Kl. 17.00-20.00: Ordinært møde	Sted: Gentofte Hovedbibliotek Kl. 16.30-17.00: Tilbud om rundvisning 'bag linjerne' på biblioteket. Kl. 17.00-19.00: Ordinært møde	Sted: Kildeskovshallen Kl. 16.30-17.00: Tilbud om rundvisning i Kildeskovshallen Kl. 17.00-19.00: Ordinært møde	Sted: evt. Experimentarium Kl. 16.30-17.00: Tilbud om rundvisning Kl. 17.00-19.00: Ordinært møde
Tema: Intro til KUF-området for nyt udvalg - 2: tværgående indsatser. Kvartalsrapportering Principper og kriterier Andre punkter • Fireårige mål del II • Budgetproces	Tema: Bibliotekerne Kvartalsrapportering Principper og kriterier Andre punkter •	Tema: Fritid Kvartalsrapportering Principper og kriterier Andre punkter • Evaluering af justeret form for involvering af interessenter	Tema: Bæredygtighed/klima Kvartalsrapportering Principper og kriterier Andre punkter

Opfølgning på og afrapportering fra opgaveudvalg sker på et fællesmøde umiddelbart inden eller efter et kommunalbestyrelsesmøde.

Opdateret 27. januar 2027